

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów

w

radzie państwa reprezentowanych.

WINDMILLER

Rok 1880.

W Wiedniu.

Z cesarsko-królewskiej drukarni nadwornej i rządowej.

1880.

Druckwerk des Reichs

Verlag

Verlag

Verlag

Pierwszy skorowidz.

Spis chronologiczny

ustaw i rozporządzeń w Dzienniku ustaw państwa w roku 1880 ogłoszonych.

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	T r e ś ć	Nu- mer	Strona
1878 17 września	Konwencya międzynarodowa, tycząca się środków przeciw mszycy winnej .	19	31
1879 15 maja	Traktat pomiędzy monarchyą austriacko-węgierską a Francją, tyczący się prawa ubóstwa	43	163
21 październ.	Obwieszczenie ministerstwa obrony krajowej i ministerstwa skarbu o zamie- szczeniu gminy Tarvis w Karyntyi w siódmej klasie Taryfy czynszów (Dz. u. p. Nr. 95 z r. 1879)	5	13
28 grudnia	Ustawa o zwrocie zaliczek, udzielonych na zasadzie ustaw z dnia 10 kwietnia 1874 (Dz. u. p. Nr. 36) i z dnia 1 kwietnia 1875 (Dz. u. p. Nr. 53) z po- wodu klęsk, zrządzonych przez kornika w Lesie Czeskim, tudzież o pokry- ciu kosztów zarządu robót ku zaradzeniu tej klęsce i dozoru nad niemi .	6	13
28 „	Rozporządzenie ministerstwa handlu, uchylające poświadczenie zdrowia w paszportach okrętów, żeglujących koło wybrzeży krajowych	8	15
31 „	Rozporządzenie całego ministerstwa, którem na zasadzie ustawy z dnia 20 grudnia 1879 (Dz. u. p. Nr. 142) i w porozumieniu z Rządem krajów ko- rony węgierskiej, urządzi się tymczasowo utrzymywanie obrotu towarów uszlachetnionych z okręgiem cłowym niemieckim na czas od dnia 1 sty- cznia aż do 30 czerwca 1880 włącznie	2	2
31 „	Rozporządzenie ministerstwa handlu, zmieniające rozporządzenie z dnia 12 marca 1879 (Dz. u. p. Nr. 38), tyczące się ogłaszania refakcyj i wszelkich dogodności, czynionych w obrocie towarowym na kolejach żelaznych . .	3	3
31 „	Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu, wydane w porozumieniu z Rzą- dem krajów korony węgierskiej a tyczące się wykonania przepisów o utrzymywaniu obrotu towarów uszlachetnionych z okręgiem cłowym nie- mieckim, zaprowadzonych na zasadzie ustawy z dnia 20 grudnia 1879 (Dz. u. p. Nr. 142)	4	5
31 „	Obwieszczenie całego ministerstwa, tyczące się częściowego przedłużenia Traktatu handlowego z Niemcami z dnia 16 grudnia 1878	1	1
1880 8 stycznia	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, tyczące się zakazania soli pozbywanej po niższych cenach do fabrykacji mydła, wyrobów glinianych, szkła i skóry	7	14

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	T r e ś ć	Nu- mer	Strona
1880 8 stycznia	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, zabraniające odprzedawania po za granicami Tyrolu i Vorarlbergu, tudzież pewnych okręgów Górnej Karyntyi soli zakupionej w Hall po ośm złotych za cetnar metryczny	9	15
20 „	Rozporządzenie ministerstwa handlu, zawierające nowe przepisy o unikaniu przygód na morzu w skutek zetknięcia się okrętów	10	16
21 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, tyczące się zmiany urzędowych blankietów wekslowych centowych, stęplowanych podług Skali I	11	22
21 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości o rozpoczęciu czynności urzędowych w Sądach powiatowych złoto-potockim i tłuścieńskim w Galicyi wschodniej	12	23
2 lutego	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, stanowiące, które osoby składać mają deklaracje co do posyłek płynów wysokowych pędzonych i cukru, przeznaczonych do wywozu za zwrotem podatku	13	23
2 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu o odprzedawaniu rodzajów soli kuchennej, zakupionych po cenach ustanowionych dla Dalmacyi	14	24
8 „	Ustawa o udzieleniu dotacji na złagodzenie niedostatku	15	24
11 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, tyczące się zniżenia cen soli, sprzedawanej w Wieliczce do celów chemiczno-technicznych i przemysłowych	16	27
12 „	Ustawa, tycząca się ustanowienia kontyngensu rocznego, potrzebnego do utrzymania wojska stałego (marynarki wojennej) i rezerwy zastępczej i pozwalająca na pobór tegoż w roku 1880	17	27
19 „	Obwieszczenie ministerstwa handlu o wydaniu I Dodatku do Porządku sygnałowego dla kolei żelaznych królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych (Obwieszczenie z dnia 10 lutego 1877, Dz. u. p. Nr. 10)	20	41
20 „	Ustawa o pozwoleniu na połączenie dóbr Priessgut ob Kaltbach z powiernictwem rzeczowem Jerzego Stubenberga w Styrii	21	41
22 „	Ustawa o zarządzie Bośni i Hercegowiny poręczonymi monarchyi austriacko-węgierskiej mocą Traktatu berlińskiego z dnia 13 lipca 1878	18	29
25 „	Traktat pomiędzy monarchyą austriacko-węgierską a Niemcami, tyczący się uwierzytelniania dokumentów	85	255
26 „	Ustawa o udzieleniu reprezentacyi krajowej Galicyi zaliczki bezodsetkowej na uśmierzenie niedostatku	22	42
26 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, tyczące się przyłączenia gmin Straszewice i Kobło stare do okręgu Sądu powiatowego staromiejskiego w Galicyi	23	43
26 „	Ustawa o wzniesieniu budowli ochronnych nad Soczą	24	43
26 „	Rozporządzenie ministerstwa handlu, tyczące się zniżenia opłat za sprawdzenie i cechowanie ciężarków, opatrzonych cechami z lat 1874, 1875 lub 1876, które nie były jeszcze w obrocie i przyniesione będą do powtórnego sprawdzenia	25	44
29 „	Ustawa o zapobieganiu chorobom zwierzęcym zaraźliwym i o tępieniu tychże	35	65
29 „	Ustawa o środkach zapobiegających księgosuszowi i tępiących tę zarazę	37	117
29 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu o rozszerzeniu upoważnień celniczych c. k. komory pomocniczej I klasy w Braunau w Górnej Austrii	26	44
6 marca	Obwieszczenie ministerstwa skarbu o upoważnieniu komory pomocniczej nidergrundzkiej I klasy w Szandawie w Saksonii do postępowania wywozowego z cukrem	27	45
9 „	Dokument koncesyi na kolej żelazną parową od stacyi w Czastawie na Żleb do Ronowa i Zawratecu z odnogą ze Skowicie do Wrdów i Buczye	41	153
10 „	Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu, którem podaje się do wiadomości wykaz komór i przykomorków ustanowionych w Przymorzu, Dalmacyi, Bośni i Hercegowinie	30	47

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	T r e ś ć	Nu- mer	Strona
1880			
11 marca	Obwieszczenie ministerstwa skarbu o zaprowadzeniu, zwinięciu i przeniesieniu komor z powodu zniesienia obwodu wyłączonego brodzkiego	28	45
16 „	Rozporządzenie ministerstw rolnictwa, spraw wewnętrznych, skarbu i handlu, zabraniające przywozu winorośli i ich części składowych z krajów korony węgierskiej	29	46
21 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu o cofnięciu a względnie nadaniu upoważnień do postępowania wywozowego z pivem za zwrotem podatku	32	59
25 „	Ustawa o dalszem pobieraniu podatków i opłat, tudzież o pokryciu wydatków rządowych w ciągu miesięcy kwietnia i maja 1888 i o upoważnieniu Rządu do wykonania czynności kredytowej w celu pokrycia prawdopodobnego niedoboru w r. 1880	31	57
25 „	Ustawa o uwolnieniu od podatku budynków nowych, przebudowanych i dobudowanych	39	151
28 „	Ustawa o czasowem zaniechaniu wykonania przepisu zawartego w artykule 82 statutu Banku austriacko-węgierskiego (Dz. u. p. Nr. 66), tyczącego się zewnętrznego układu biletów bankowych	33	60
28 „	Ustawa zmieniająca i uzupełniająca ustawę z dnia 6 kwietnia 1879 (Dz. u. p. Nr. 54) o urządzeniu podatku gruntowego	34	61
30 „	Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia, tyczące się uznania Kościoła braci ewangelickich (Kościoła braci herrnhuckich)	40	152
9 kwietnia	Umowa, tycząca się kolei żelaznej, pomiędzy monarchią austriacko-węgierską a księstwem serbskiem	80	267
11 „	Umowa handlowa pomiędzy monarchią austriacko-węgierską a Niemcami	64	226
12 „	Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych, sprawiedliwości, rolnictwa i handlu, zawierające przepisy wykonawcze do ustawy z d. 29 lutego 1880 (Dz. u. p. Nr. 33) o tępieniu chorób zwierzęcych zaraźliwych	36	81
12 „	Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych, sprawiedliwości, rolnictwa i handlu, zawierające przepisy wykonawcze do ustawy z d. 29 lutego 1880 (Dz. u. p. Nr. 37), o środkach zapobiegających księgosuszowi i tępiących tę zarazę	38	132
15 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, tyczące się zmian terytoryalnych w okręgach Sądów powiatowych wiśniowezycznego, budzanowskiego, buczackiego, trembowelskiego, kozowskiego, podhajeckiego i czortkowskiego w Galicyi wschodniej	44	166
18 „	Rozporządzenie ministerstwa obrony krajowej i ministerstwa skarbu, prostujące rozporządzenie ministeryalne z dnia 1 lipca 1879 (Dz. u. p. Nr. 94), które zawiera przepisy wykonawcze do ustawy kwaterunkowej z dnia 1 lipca 1879 (Dz. u. p. Nr. 93)	45	167
18 „	Obwieszczenie ministerstwa obrony krajowej i ministerstwa skarbu, którem prostuje się taryfe czynszów za pomieszczenia dla wojska ogłoszoną pod dniem 1 lipca 1879 (Dz. u. p. Nr. 95)	46	167
20 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu o zaprowadzeniu stęplowania kart do gry znaczkiem stęplowym dwubarwnym w magazynie tytoniu stępli w Pradze	42	162
2 maja	Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu, tyczące się kilku ułatwień w postępowaniu przewoźnem z towarami wysyłanemi morzem	49	169
2 „	Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu, tyczące się ułatwień pod względem ładowania i wyładowania w portach nie otwartych dla obrotu (martwych)	50	171
6 „	Obwieszczenie ministerstwa handlu o unieważnieniu tych przepisów dokumentu koncesyi z dnia 13 listopada 1872 (Dz. u. p. Nr. 19 z roku 1873), które odnoszą się do kolei żelaznej z Młaca na Karłowe Wary do Johann-Georgenstadt	47	168
7 „	Ustawa o budowie kolei arlberskiej	48	168

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	T r e ś ć	Nu- mer	Strona
1880			
10 maja	Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych, wydane w porozumieniu z ministerstwem wyznań i oświecenia i ministerstwem skarbu a zawierające nowe przepisy o taksach, które płaćć mają kandydaci, zdający egzamin teoretyczny z rachunkowości skarbowej	51	173
14 „	Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia, podające do wiadomości zatwierdzoną najwyższą uchwałę synodów ogólnych ewangelickich wyznania augsburskiego i helweckiego a tyczącą się kompletu na zgromadzeniach kościelnych w gminach ewangelickich	54	211
20 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu o upoważnieniu królewsko-węgierskiej komory głównej w Sybinie do postępowania wywozowego z piwem	55	211
25 „	Ustawa o ułatwieniach i ulgach dla kolei miejscowych	56	212
25 „	Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu, tyczące się zmiany kresu linii cłowej na części gościńca od c. k. komory zauskiej aż do strumienia Rossandy	62	224
26 „	Patent cesarski, tyczący się zwołania sejmów krajowych czeskiego, dalmackiego, galicyjsko-lodomeryjsko-krakowskiego, dolno- i górno-austriackiego, salzburskiego, styryjskiego, karyntyjskiego, krańskiego, bukowiańskiego, morawskiego, szląskiego, tyrolskiego, vorarlberskiego, istryjskiego, goryckiego i gradyjskiego, tudzież sejmu miasta Tryestu i jego okręgu	52	175
28 „	Ustawa skarbowa na rok 1880	53	177
29 „	Rozporządzenie ministerstwa handlu, którem z częściową zmianą rozporządzenia z dnia 25 stycznia 1879 (Dz. u. p. Nr. 19), zaprowadzają się ułatwienia co do sporządzania projektów kolei miejscowych i dowozowych i co do postępowania komisyj z temi projektami	57	214
30 „	Ustawa o pokryciu wydatku na budowę kolei arberskiej w roku 1880	58	219
31 „	Rozporządzenie ministerstwa handlu, tyczące się wydawania kart wywodniczych do żeglugi rzecznej na Dunaju tym poddałym austriackim, którzy osiedli za granicą	59	220
1 czerwca	Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia, tyczące się postępowania względem tych uczniów wydziału umiejętności prawa i politycznych, którzy nauki prawnicze rozpoczynają jako uczniowie zwyczajni w półroczu letnim lub przechodzą z innego wydziału	60	221
1 „	Rozporządzenie ministerstwa handlu, tyczące się zaprowadzenia książek płac i książek wypłat na okrętach handlowych morskich do żeglugi dalekiej i żeglugi nadbrzeżnej wielkiej w marynarce handlowej austriackiej	63	225
3 „	Obwieszczenie c. k. Rządu o umowie z Belgią, tyczącej się wzajemnej opieki nad znakami handlowymi	61	223
5 „	Ustawa upoważniająca Rząd, aby drogą rozporządzenia uregulował obrót towarów uszlachetnionych ze związkiem cłowym niemieckim najdalej aż do dnia 30 czerwca 1881	65	228
7 „	Ustawa o udzieleniu pożyczki z funduszów państwa właścicielom kopalń węgla ducheowsko-osieckich: Döllinger, Postep, Nelson, Gizela i Wiktoryn, zalany w skutek wdarcia się wody w lutym 1879	73	245
7 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, tyczące się przyrzędu sygnałowego dzwinkowego w wysokomierzu Dolniańskiego	71	239
7 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu o ustanowieniu dwóch delegacyj kr. węgierskiej komory głównej brodzkiej a mianowicie w dworcu kolei w Busudzie i przy stacyi żeglugi parowej w Siekovaču	67	230
8 „	Ustawa zmieniająca przepisy Dodatku do Porządku wybierania do Rady państwa, tyczące się okręgów wyborczych galicyjskich, d) Gminy wiejskie, II. 24 i 25	68	231

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	T r e ś ć	Nu- mer	Strona
1880 8 czerwca	Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia, przepisujące prezydyom komisyj do egzaminów rządowych prawniczych. sposób wygotowywania świadectw dla kandydatów aprobowanych jednogłównie na egzaminach rządowych teoretycznych	69	231
11 „	Ustawa o ulgach finansowych, tyczących się pożyczek, zaciąganych przez Spółki do uregulowania Adygi	76	246
11 „	Ustawa o ulgach eo do opłat od obligacyj kolejowych z prawem pierwszeństwa w razie ich konwersyi	81	283
11 „	Rozporządzenie całego ministerstwa, którem na zasadzie ustawy z dnia 5 czerwca 1880 (Dz. u. p. Nr. 65) i w porozumieniu z Rządem krajów korony węgierskiej, urządzony zostaje obrót towarów uszlachetnionych ze Związkiem cłowym niemieckim aż do dnia 30 czerwca 1881 włącznie	66	229
11 „	Dokument koncesyi na kolej żelazną parową z Bozenu do Meranu	88	291
13 „	Ustawa o taksie wojskowej, funduszu taks wojskowych i wspieraniu rodziny uruchomionych, potrzebującej pomocy	70	232
16 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, tyczące się przyłączenia gmin Janowie i Wróblowie do okręgu Sądu delegowanego miejsko-powiatowego tarnowskiego w Galicyi	73	240
16 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu o przemianie kr. węg. komory pomocniczej I klasy w Kubinie na komorę pomocniczą II klasy i o upoważnieniach tejże	72	240
18 „	Ustawa zmieniająca w części przepisy o opodatkowaniu cukru burakowego	74	240
20 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu o upoważnieniu kr. węg. komory pomocniczej I klasy w Tölgyes do postępowania wywozowego z piwem	77	246
20 „	Obwieszczenie ministerstw skarbu i handlu o poruczeniu delegacyi portowej i zdrowotnej morskiej w Porto Rose czynności delegacyi komory	82	284
21 „	Ustawa o wyrobie i sprzedaży napojów do wina podobnych	120	415
28 „	Obwieszczenie ministerstw rolnictwa, spraw wewnętrznych, skarbu i handlu o przystąpieniu Rządu Wielkiego księstwa luxemburskiego i Rządu księżęcego serbskiego do konwencyi międzynarodowej z dnia 17 września 1878 (tyczącej się środków przeciw mszycy winnej)	83	284
29 „	Obwieszczenie ministerstw obrony krajowej i skarbu, podające do wiadomości dodatkowe rozmieszczenie kilku gmin między dziesięć klas Taryfy czynszów (Dz. u. p. Nr. 95 z r. 1879)	117	413
30 „	Dokument koncesyi na kolej żelazną parową od stacyi w Hullein wyłącznie uprzyw. kolei północnej Cesarza Ferdynanda do Kromeryża	93	322
30 „	Dokument koncesyi na kolej żelazną parową z Lineu do Kremsmünster (Kremsthalbahn)	94	334
30 „	Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia, zabraniające w ogóle uczniom austriackim starania się o stypendya rządowe zagraniczne i przyjmowania takiego stypendyum bez uzyskania wprzód wyraźnego pozwolenia rządu	98	343
1 lipca	Rozporządzenie Ministra handlu, zmieniające niektóre przepisy Porządku ruchu na kolejach żelaznych królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, zaprowadzonego rozporządzeniem z dnia 10 czerwca 1874 (Dz. u. p. Nr. 75) a względnie nowej osnowy §. 48 tegoż Porządku oraz Dodatku, rozporządzeniami z dnia 23 lipca 1877 (Dz. u. p. Nr. 69), z dnia 20 marca 1878 (Dz. u. p. Nr. 21) i z dnia 4 listopada 1879 (Dz. u. p. Nr. 127) zaprowadzonej	78	242
1 „	Rozporządzenie Ministra handlu, podające przepisy o przewozie towarów wybuchających kolejami żelaznymi	79	255

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	T r e ś ć	Nu- mer	Strona
1880			
2 lipca	Rozporządzenie ministerstwa skarbu o sposobie opodatkowania tych fabryk cukru burakowego, w których pomiędzy machiną do krajania buraków a prasami umieszczona jest rytna na sok z sitem i zaciernikiem	84	284
3	Rozporządzenie cesarskie, którem na zasadzie §. 14 ustawy zasadniczej o reprezentacji państwa z dnia 21 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 141), przedłuża się odnośnie do kampanii 1880/1 przepisany w ustępie 1 §. 3 ustawy z d. 27 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 71) o opodatkowaniu cukru burakowego, termin ogłoszenia	86	289
3 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu o powiększeniu upoważnień celnicych e. k. komory pomocniczej II klasy w Perasto w Dalmaeyi	87	289
7 „	Umowa, która na zasadzie ustawy z dnia 11 marca 1876 (Dz. u. p. Nr. 38), tudzież najwyższego dokumentu koncesyjnego z dnia 11 czerwca 1880 pomiędzy e. k. ministerstwem handlu i e. k. ministerstwem skarbu w imieniu Rządu z jednej a panami bracia Antonin Brandisem i Henrykiem Böhmami, jako koncesyonaryuszami kolei żelaznej bożeńsko-merańskiej z drugiej strony, w dniu i miejscu poniżej wyrażonem zawarta została, jak następuje	89	301
8 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu o rozszerzeniu upoważnień delegacyi komory cłowej, w dworcu kolei w Predealu ustanowionej	95	342
9 „	Rozporządzenie ministerstwa obrony krajowej i ministerstwa skarbu, dotyczące się zaspakajania kosztów komisij zwoływanych do czynności urzędowych na zasadzie ustawy kwaterunkowej z d. 11 czerwca 1879 (Dz. u. p. Nr. 93)	96	342
10 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu w przedmiocie wykonania ustawy z dnia 13 czerwca 1880 o częściowej zmianie przepisów, dotyczących się opodatkowania cukru burakowego	90	305
10 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, dotyczące się liczydła Divis Grossa i jego użycia do kontroli podatkowej w fabrykach cukru burakowego	91	313
10 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, dotyczące się skal do ryczałtowego oznaczenia podatku od cukru burakowego w kampanii 1880/81, tudzież miary rękojmi na zabezpieczenie dopłaty do podatku od cukru na wypadek ich potrzeby i na wynagrodzenie kosztów kontroli	92	324
19 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, dotyczące się przyłączenia gminy Trennenberg do okręgu Sądu delegowanego miejsko-powiatowego celjeńskiego w Styryi	99	343
21 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, dotyczące się zwinięcia e. k. magazynu tytoniu i sprzedaży stępli w Jagielnicy i połączenia go z urzędem podatkowym w Czortkowie	100	344
23 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, dotyczące się przyłączenia gminy miejscowej Röschitz do okręgu Sądu powiatowego eggenburskiego w Dolnej Austryi	101	344
24 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, przepisujące, jak postąpić należy z odrodkowcami do wyrzucania łusek ze słodu, gdy się oznacza podatek ryczałtowy od gorzałki podług wydajności miejsca zacieru	97	342
26 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, dotyczące się wyjawiania majątku ruchomego i nieruchomego, podlegającego równoważnikowi należności na czwarte dziesięciolecie (lata 1881 do 1890)	102	344
3 sierpnia	Obwieszczenie ministerstw skarbu i handlu, dotyczące się zwinięcia delegacyi portowej i zdrowotnej morskiej oraz celniczej w Pogliane i zaprowadzenia takiejże delegacyi w San Martino	107	397

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	T r e ś ć	Nu- mer	Strona
1880 4 sierpnia	Obwieszczenie ministerstw skarbu i handlu, dotyczące się przemiany agencji portowej i zdrowotnej morskiej z komorą pomoeniczą w Buduy połączonej, na samodzielną deputacyą portową i zdrowotną morską, tudzież zaprowadzenia agencji portowej i zdrowotnej morskiej, połączonej z komorą pomoeniczą w Perasto	108	397
5 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, dotyczące się zmian terytoryalnych kilku Sądów powiatowych w Galicyi wschodniej	104	395
6 „	Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych, dotyczące się wykonania spisu ludności w roku 1881	103	367
12 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, dotyczące się przyłączenia gminy Hajow do okręgu Sądu powiatowego przyborskiego w Morawii	105	395
14 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu, dotyczące się rozszerzenia upoważnień delegacyi cłowej ustanowionej w dworcu kolei w Predealu	109	398
15 „	Rozporządzenie ministerstwa handlu, przedłużające termin, od którego obowiązywać miał art. 10 rozporządzenia z dnia 20 stycznia 1880 (Dz. u. p. Nr. 10), zawierającego przepisy we względzie unikania przygód na morzu przez zetknięcie się okrętów	106	396
18 „	Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych, sprawiedliwości, handlu i skarbu, zawierające przepisy o nadawaniu koncesyi zakładom ubezpieczeń i dozorce rządowym nad nimi	110	398
20 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu o zaprowadzeniu komory pomoeniczej u mostu na Renie w Schmitt w Vorarlbergu	118	413
27 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, dotyczące się przyłączenia gminy miejscowej Honosice do okręgu Sądu powiatowego stodzkiego w Czechach	111	411
27 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, dotyczące się przyłączenia gminy miejscowej Solopisk do okręgu Sądu delegowanego miejsko-powiatowego kutnohorskiego w Czechach	112	411
27 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, dotyczące się przyłączenia gmin miejscowych Jistebnice i Drahnětice do okręgu Sądu delegowanego miejsko-powiatowego taborskiego w Czechach	113	411
27 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, dotyczące się przyłączenia gminy miejscowej Dłuhoste do okręgu Sądu powiatowego kaplickiego w Czechach	114	412
27 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, dotyczące się przyłączenia gminy miejscowej Nemelków do okręgu Sądu powiatowego klattowskiego w Czechach	113	412
28 „	Dokument koncesyi na kolej żelazną parową od stacyi w Kastycach uprzyw. kolei żelaznej pilzeńsko-brzeźnińskiej (chomutowskiej) do Krasnego Dworu	124	421
28 „	Dokument koncesyi na kolej żelazną parową od stacyi w Pečku do Zasmuka z odnogami	125	428
28 „	Dokument koncesyi na kolej żelazną parową z Smidara do Wysokiego Wesela	128	437
5 września	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, dotyczące się zaprowadzenia Sądu powiatowego w Żydaezowie w Galicyi wschodniej	116	412
7 „	Dokument koncesyi na kolej żelazną parową od Suchdołu do Nowego Jiczyna	130	451
8 „	Dokument koncesyi na kolej żelazną parową od stacyi w Chodowie do Neudeku	129	444

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	T r e ś ć	Nu- mer	Strona
1880			
12 września	Ustawa o wyznaczeniu stałego dodatku rządowego na utrzymanie dróg skarbowych przez kraj Dolną Austryę objętych	126	435
12 „	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, dotyczące się przyłączenia gminy miejscowej Tyniec mnichowski do okręgu Sądu powiatowego louńskiego w Czechach	119	414
16 „	Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych, skarbu, handlu i rolnictwa do ustawy z dnia 21 czerwca 1880 (Dz. u. p. Nr. 120), o wyrobie i sprzedaży napojów podobnych do wina	121	416
16 „	Obwieszczenie ministerstwa obrony krajowej i ministerstwa skarbu, dotyczące się zaliczenia gmin tyrolskich Croviana, Male, Niedersdorf, Predazzo, Toblach i Torbole do odpowiednich klas Taryfy czynszów	122	418
28 „	Patent cesarski, dotyczący się zwołania sejmiku krajowego Arcyksięstwa austriackiego poniżej Anizy	123	419
2 października	Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych, dotyczące się zaprowadzenia nowego starostwa powiatowego w Metkowicach w Dalmacji	127	436
5 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, zaprowadzające pewne zmiany w przepisach ogłoszonych rozporządzeniem ministerstwa skarbu z dnia 26 sierpnia 1879 (Dz. u. p. Nr. 111) a dotyczących się ustępstwa co do wydajności alkoholu dla gorzelników rolnych, opodatkowanych ryczałtowo podług wydajności miejsca zacieru	131	458
10 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu o zmianie znaczków stęplowych	132	459
31 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, dotyczące się oznajmienia wagi części zwierzęcia zabitego, jeżeli rzeź odbywa się z zastrzeżeniem zwrotu podatku w celu powiezienia do zamkniętego miasta	133	460
5 listopada	Obwieszczenie ministerstwa sprawiedliwości o przyznaniu prawa zakrajowości księżniczce Teresie Liechtenstein i księżciu Franciszkowi Liechtenstein	134	460
6 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu o przeniesieniu napowrót bawarskiego przykomorka steinachskiego w Schönbichlu do Bawaryi	135	461
11 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu o zaprowadzeniu delegacji komory głównej w przystani Dunaju w Passawie	136	461
15 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, dotyczące się przyjmowania poręki zakładów kredytowych, pod dozorem rządowym zostających, na zabezpieczenie zakredytowanego podatku konsumcyjnego od piwa i płynu wysokowego pędzonego	139	463
19 „	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, dotyczące się sprzedaży blankietów wekslowych z tekstem polskim, jakoteż z tekstem niemieckim	137	461
23 „	Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych, rolnictwa i skarbu, podające dalsze przepisy wykonawcze do §. 10 powszechnej ustawy o zarazach zwierzęcych, tudzież do §§. 7 i 40 ustawy o księgosuszu z r. 1880	138	461
1 grudnia	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, dotyczące się wykonania ustawy z dnia 25 marca 1880 (Dz. u. p. Nr. 39) o uwolnieniu od podatków budynków nowych, przebudowanych i dobudowanych	140	465
1 „	Rozporządzenie ministerstwa handlu o obowiązku szyprow do niesienia pomocy w niebezpieczeństwie	141	467
1 „	Obwieszczenie ministerstwa skarbu o zaprowadzeniu delegacji królewsko-węgierskiej komory głównej w urzędzie pocztowym głównym w Budapeszcie	142	468

Data ustawy, patentu lub rozporządzenia	T r e ś ć	Nu- mer	Strona
1880			
3 grudnia	Obwieszczenie ministerstwa handlu, zawierające Dodatek do przepisów o sprawdzaniu i cechowaniu przyrządów do mierzenia nafty i innych płynów, prędko się ulatniających	143	469
3 "	Obwieszczenie ministerstwa handlu o przyjmowaniu do sprawdzania i cechowania wagi pomostowej pochyłej (Zeigerbrückenwage, Neigungswage) do ważenia pakunku osób podróżujących kolejami żelaznymi	144	470
10 "	Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych, dotyczące się cennika lekarstw na rok 1881	145	470
11 "	Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości, dotyczące się wezlenia gmin: Kalników, Małnow i Małówka, czyli Wola małnowska do okręgu Sądu powiatowego mościskiego w Galicyi	146	471
15 "	Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu, dotyczące się upoważnienia kilku urzędów pocztowych skarbowych do ekspedycyowania za granicę bez interwencyi czynników skarbowych posyłek pocztowych, ważących po więcej niż po 2·5 klg.	147	471
20 "	Rozporządzenie ministerstwa skarbu, dotyczące się zmiany siedzib inspektorów skarbowych w Przymorzu	149	477
24 "	Rozporządzenie ministerstwa skarbu podające do wiadomości przepisy we względzie wypuszczenia w obieg nowych biletów bankowych po 10 zł. wal. austr.	148	473
27 "	Ustawa o dalszem pobieraniu podatków i opłat, o pokryciu wydatków rządowych w czasie od dnia 1 stycznia aż do końca marca 1881, tudzież o wypuszczeniu w obieg 14,500.000 zł. w obligacyach niezwrotnego jednorazowego długu państwa przynoszących odsetki w biletach	150	478
30 "	Ustawa, dotyczące się zmian w stosowaniu ustaw i przepisów o podatku zarobkowym i dochodowym do spółek zarobkowych i gospodarczych, tudzież do kas zaliczkowych	151	479

Drugi Skorowidz.

Spis abecadłowy

ustaw i rozporządzeń od dnia 1 stycznia do dnia 31 grudnia 1880 w Dzienniku ustaw państwa (Rocznik XXXII, część I do LI) ogłoszonych *).

- Adyga**; ustawa dotycząca się pożyczek na uregulowanie. 76, **246**.
- Agencya** portowa i zdrowotna morska; w Buduy przemiana jej na samodzielna; w Perasto zaprowadzenie takiejże agencji. 108, **397**.
- Arlberska kolej**; ustawa o jej budowie. 48, **168**; o pokryciu wydatku na budowę. 58, **219**.
- Austria dolna**; przyłączenie gminy Röselitz do sądu eggenburskiego. 101, **344**.
- — patent zwołujący jej sejm. 123, **419**.
- — ustawa o dodatku rządowym na utrzymanie dróg. 126, **435**.
- — **górna**; rozszerzenie upoważnień komory w Braunau. 26, **44**.
- Bank** austr. węgierski; zaniechanie wykonania przepisów co do zewnętrznego układu biletów bankowych. 33, **60**.
- — — wypuszczanie biletów po 10 zł. w. a. z datą 1 maja 1880. 148, **473**.
- Belgia**; umowa co do znaków handlowych. 61, **223**.
- Bilety**, ob. Bank.
- Blankiety** wekslowe; zmiana ich układu. 11, **22**.
- — z tekstem polskim i czeskim; ich zaprowadzenie. 137, **361**.
- Borki wielkie**, ob. Galicya.
- Bośnia i Hercegowina**; ustawa o ich zarządzie. 18, **29**.
- Bozen**, ob. Kolej żelazna.
- Böhm** Henryk, ob. Umowa.
- Bracia** Hernhucy; uznanie ich kościoła. 40, **152**.
- Brandis** Antoni hr., ob. Umowa.
- Branau**, ob. Austria górna.
- Brody**; zaprowadzenie, zwinięcie i przeniesienie komor. 28, **45**.
- Buczacz**; zmiana terytoryalna sądu powiatowego. 44, **166**.
- Buczyce**, ob. Kolej żelazna.
- Budowle** ochronne; wzniesienie ich nad Soczą. 24, **43**.
- Budua**, ob. Agencya.
- Budynki** nowe, przebudowane i dobudowane; ustawa o uwolnieniu ich od podatków. 39, **151**; przepis wykonawczy. 140, **465**.
- Budzanów**; zmiana terytoryalna sądu powiatowego. 44, **166**.
- Busuda**; ustanowienie delegacji komory. 67, **230**.
- Cechowanie** powtórne ciężarków za zniżoną opłatą. 25, **44**.
- Celje**; zmiana terytoryalna sądu. 99, **343**.
- Cennik** lekarstw na rok 1881; ogłoszenie o wydaniu go. 145, **470**.
- Chodaczków**; przyłączenie do sądu tarnopolskiego. 104, **395**.
- Chodów**, ob. Koleje żelazne.
- Choroby** zwierzęce zaraźliwe; ustawa o zapobieganiu im. 35, **65**; przepis wykonawczy. 36, **81** i 138, **361**.
- Ciężarki**; ich sprawdzanie za zniżoną opłatą. 25, **44**.

*) Z dwóch cyfr przy każdym wyrazie podanych, pierwsza oznacza liczbę ustawy, druga zaś, grubszemi czcionkami wydrukowana, stronicę Dziennika ustaw państwa, na której tę ustawę umieszczono.

- Cłowa** linia od komory zaulskiej do Rossandy; jej zmiana. 62, **224**.
- Cłowa komora**, ob. Komora.
- Cukier**; deklaracje co do posyłek wywożonych za zwrotem podatku. 13, **23**.
- upoważnienie komory niedergroundzkiej do postępowania wywozowego. 27, **45**.
 - ustawa zmieniająca przepisy o opodatkowaniu. 74, **240**; przepis wykonawczy. 90, **305**.
 - opodatkowanie fabryk z rynną na sok i sitem. 84, **284**.
 - przedłużenie terminu ogłoszenia skal wydajności dziennej. 86, **289**.
 - zaprowadzenie liczydła Divis-Grossa w cukrowniach. 91, **313**.
 - skale do ryczałtowego oznaczenia podatku i miara rękojmi na zabezpieczenie dopłaty do podatku od cukru. 92, **324**.
- Czasław**, ob. Koleje żelazne.
- Czechy**, ob. Zmiany terytoryalne.
- Czortków**, ob. Galicya.
- Czynsze** kwaterunkowe; zamieszczenie w ich taryfie gmin rozmaitych. 5, **13**; 117, **413** i 122, **418**.
- — zmiany w taryfie. 45, **167** i 46, **167**.
- Dalmacya**; sprzedaż soli. 14, **24**.
- ustanowienie starostwa metkowieckiego. 127, **436**.
- Deklaracje** co do posyłek płynów wysokokowych i cukru, wywożonych za zwrotem opłat; kto ma je składać. 13, **23**.
- Delegacya cłowa**; zaprowadzenie jej w Busudzie i w Siekovaču. 67, **230**.
- — — — w Predealu; rozszerzenie jej upoważnień. 95, **342** i 109, **398**.
 - — — — w przystani Dunaju w Passawie. 136, **361**.
 - portowa w Porto Rose; poruczenie jej czynności celniczych. 82, **284**.
 - — w Poglianie; zwinięcie jej i zaprowadzenie takiejże delegacyi w San Martino. 107, **397**.
- Deputacya** portowa; zaprowadzenie onej w Buduy. 108, **397**.
- Divis-Grossa** liczydło do kontroli podatkowej w cukrowniach. 91, **313**.
- Dłuhosć**, ob. Sąd powiatowy.
- Dodatek** do Porządku sygnałowego dla kolei żelaznych. 20, **41**.
- — — wybierania do Rady państwa dla Galicyi. 68, **231**.
- Dokumenty**; ich uwierzytelnienie, ob. Traktat z Niemcami.
- Dolainskiego** wysokomierz; urządzenie przyrządu sygnałowego. 71, **239**.
- Dopłata** skarbowa na utrzymanie dróg w Dolnej Austrii. 126, **435**.
- Dorofijówka**; przyłączenie do sądu skałackiego. 104, **395**.
- Dotacya** na złagodzenie niedostatku; ustawa. 15, **24**.
- Dozór** rządowy nad zakładami ubezpieczeń zaprowadzony. 110, **398**.
- Drahnetice**; przyłączenie do sądu taborskiego. 113, **411**.
- Drogi**, ob. Dopłata.
- Dyczków**; przyłączenie do sądu tarnopolskiego. 104, **395**.
- Eggenburg**, ob. Sąd powiatowy.
- Egzamin** z rachunkowości; nowe przepisy o taksach od niego. 51, **173**.
- rządowy teoretyczny; przepis wygotowywania świadectw dla kandydatów aprobowanych jednogłownie. 69, **231**.
- Ewangielicy** bracia (Hernhuci); uznanie ich kościoła. 40, **152**.
- Francya**; traktat z nią, tyczący się prawa ubóstwa. 43, **163**.
- Fundusz** taks wojskowych; ustawa o utworzeniu go. 70, **232**.
- Galicya**; rozpoczęcie czynności urzędowych w sądach powiatowych złoto-potockim i łuśteńskim. 12, **23**.
- zniżenie ceny soli sprzedawanej w Wieliczce do celów przemysłowych. 16, **27**.
 - ustawa o udzieleniu zaliczki bezodsetkowej na uśmierzanie niedostatku. 22, **42**.
 - przyłączenie gmin Straszewice i Korbło stare do okręgu sądu staromiejskiego. 23, **43**.
 - zaprowadzenie, zwinięcie i przeniesienie komor z powodu zniesienia wyłączności Brodów. 28, **45**.
 - zmiany terytoryalne w okręgach sądów powiatowych wiśniowczyckiego, budzanowskiego, buczackiego, trembowelskiego, kozowskiego, podhajeckiego i czortkowskiego. 44, **166**.
 - przyłączenie gmin Janowie i Wróblowie do okręgu sądu delegowanego tarnowskiego. 73, **240**.
 - zwinięcie magazynu tytoniu i sprzedaży stępli w Jagielnicy i połączenie go z urzędem podatkowym w Czortkowie. 100, **344**.
 - zmiany terytoryalne w okręgach sądu delegowanego tarnopolskiego i sądu powiatowego skałackiego. 104, **395**.
 - zaprowadzenie sądu powiatowego w Żydaczowie. 116, **412**.
 - ustawa zmieniająca przepisy Dodatku do Porządku wybierania do Rady państwa, tyczące się okręgów wyborczych galicyjskich, d) gminy wiejskie II 24 i 25. 68, **231**.
 - wcielenie kilku gmin do okręgu sądu powiatowego mościskiego. 146, **471**.
 - upoważnienie kilku urzędów pocztowych do ekspedycyowania za granicę bez interwencyi czynników skarbowych posyłek ważących więcej niż 2-3 klg. 147, **471**.

- Gorzelnie**; postępowanie z ośrodkowcami do wyrzucania łusek ze słodu. 97, **342**.
- rolne i zmiana w przepisach o ustępstwie dla tychże. 131, **458**.
 - kredytowanie podatku konsumcyjnego. 139, **463**.
- Gruntowy podatek**; ustawa o urządzeniu go. 34, **61**.
- Haje**, ob. Sąd powiatowy.
- Handlowe okręty morskie**; zaprowadzenie na niech książek plac i książek wypłat. 63, **225**.
- Handlowa umowa z Niemcami**. 64, **226**.
- Handlowe znaki**; obwieszczenie o umowie z Belgią, tyczącej się opieki nad niemi. 61, **223**.
- Hercegowina**; ustawa o zarządzie jej i Bośni. 18, **29**.
- Hernhuci**; uznanie ich kościoła. 40, **152**.
- Honosice**, ob. Sąd powiatowy.
- Hullein**, ob. Koleje żelazne.
- Kandydaci** do egzaminu z rachunkowości skarbowej. 51, **173**.
- Kaplice**, ob. Sąd powiatowy.
- Karłowe wary**, ob. Koleje żelazne.
- Karty** do gry; zaprowadzenie stępowania ich w Pradze. 42, **163**.
- wywodnicze do żeglugi na Dunaju; rozporządzenie, tyczące się ich wydawania. 59, **220**.
- Karyntya**; zamieszczenie gminy Tarvis w siódmej klasie taryfy czynszów. 5, **13**.
- zakaz odprzedawania soli. 9, **15**.
- Kastyce**, ob. Koleje żelazne.
- Kasy zaliczkowe**; ustawa tycząca się zmian w stosowaniu ustaw o podatku zarobkowym i dochodowym. 151, **479**.
- Kłattowy**, ob. Sąd powiatowy.
- Kobło stare**, ob. Sąd powiatowy.
- Koleje żelazne**; rozporządzenie, tyczące się ogłoszenia refakcyj. 3, **3**.
- — Dodatek I do Porządku sygnałowego. 20, **41**.
 - — koncesya na kolej od stacyi w Czasławie na Żleb do Ronowa i Zawratecu z odnogą ze Skawie do Wródów i Buczyce. 41, **153**.
 - — unieważnienie tych przepisów koncesyi, które odnoszą się do kolei z Młaca na Karłowe wary do Johann-Georgenstadt. 47, **168**.
 - — ustawa o budowie kolei arberskiej. 48, **168**.
 - — ustawa o ulgach dla kolei miejscowych. 56, **212**.
 - — rozporządzenie, tyczące się sporządzania projektów kolei miejscowych i postępowania z niemi. 57, **214**.
 - — ustawa o pokryciu wydatku na budowę kolei arberskiej. 58, **219**.
 - — zmiana niektórych przepisów Porządku ruchu. 78, **247**.
 - — przepisy o przewozie towarów wybuchających. 79, **255**.
- Koleje żelazne**; umowa z Serbią, tycząca się kolei żelaznej. 8, **267**.
- — ustawa o ulgach eo do opłat od obligacyj z prawem pierwszeństwa w razie ich konwersyi. 81, **283**.
 - — koncesya na kolej z Bozenu do Meranu. 88, **291**.
 - — umowa z hr. Brandisem i p. Böhmem, tycząca się zaliczek dla kolei bozeńsko-merańskiej. 89, **301**.
 - — koncesya na kolej w Hullein do Kromeryża. 93, **327**.
 - — — — — z Linzu do Kremsmünster. 94, **334**.
 - — — — — z Kastyce do Krasnego dworu. 124, **421**.
 - — — — — z Pečku do Zasmuka. 125, **428**.
 - — — — — ze Smidaru do Wysokiego Wesela. 128, **437**.
 - — — — — z Chodowa do Neudeku. 129, **444**.
 - — — — — z Suchdołu do Nowego Jiczyna. 130, **451**.
- Komisya** zwoływana do czynności na zasadzie ustawy kwaterekowej i zaspakajanie jej kosztów. 96, **342**.
- Komora** w Braunau; rozszerzenie upoważnień. 26, **44**.
- bawarska w Schönbiehlu; przeniesienie przykomorka napowrót do Steinaelu w Bawaryi. 135, **381**.
 - w Szandawie; upoważnienie do postępowania wywozowego z cukrem. 27, **45**.
 - w Sybinie; upoważnienie do postępowania wywozowego z piwem. 55, **211**.
 - w Perasto; rozszerzenie upoważnień. 87, **289**.
 - w Buduy; przemiana agencyi portowej z nią połączonej na deputacyą. 108, **397**.
 - w Schmitt; zaprowadzona. 118, **413**.
 - w Kubinie; przeistoczona. 72, **240**.
 - w Tölgyes; upoważnienie do postępowania wywozowego z piwem. 77, **246**.
- Komory**; zaprowadzenie, zwinięcie i przeniesienie z powodu zniesienia wyłączności Brodów. 28, **45**.
- wykaz tych, które ustanowione zostały w Przymorzu, Dalmaeyi, Bośni i Hercegowinie. 30, **47**.
- Komplet** na zgromadzeniach kościelnych w gminach ewangelickich; uchwała synodów tenże przepisująca. 54, **211**.
- Konskrypcya** w r. 1881; rozporządzenie, tyczące się wykonania. 103, **367**.
- Kontrola** w cukrowniach; zaprowadzenie liczydła Divis-Grossa. 91, **313**.
- Kontyngens** do uzupełnienia wojska stałego i rezerwy; ustawa, tycząca się ustanowienia go i pozwalająca na pobór w r. 1880. 47, **27**.
- Konwencya** międzynarodowa, tycząca się środków przeciw mszyce winnej. 19, **31**.
- Konwersya** obligacyj kolejowych z prawem pierwszeństwa; ustawa o opłatach. 81, **283**.
- Kornik**; ustawa o zwrocie zaliczek danych z powodu klęsk przez niego zrządzonych. 6, **13**.
- Kościół** hernhucki; uznanie 40, **152**.
- Kozowa**, ob. Sąd powiatowy.

- Krasny Dwór.** }
Kremsmünster. } ob. Kolej żelazna.
Kromeryż. }
- Kredytowe** instytucje; pozwolenie im dawania poręki na zakredytowany podatek od piwa i gorzałki. 139, 463.
- Książki** płac i wypłat na okrętach marynarki handlowej zaprowadzone. 63, 225.
- Księgosusz;** ustawa o środkach zapobiegających i tępiących tę zarazę. 37, 117; przepis wykonawczy. 38, 132.
- Kubin,** ob. Komora.
- Kutnahora,** ob. Sąd delegowany.
- Kwaterunkowa** ustawa i sprostowanie przepisu wykonawczego. 45, 167.
 — — — taryfy czynszów. 46, 167.
- Kwaterunkowe** czynności komisji; zaspakajanie kosztów. 96, 342.
- Las Czeski;** ustawa o zwrocie zaliczek udzielonych z powodu klęsk zrzadzonych tam przez kornika. 6, 13.
- Lekarstwa;** rozporządzenie, dotyczące się cennika ich na r. 1881. 145, 470.
- Liczydło** Divis-Grossa; zaprowadzenie go w cukrowniach. 91, 313.
- Liechtenstein** książęta; przyznanie im prawa zakrawołości. 134, 460.
- Linz,** ob. Kolej żelazna.
- Louny,** ob. Sąd powiatowy.
- Luksemburg;** przystąpienie jego do konwencji, dotyczącej się miszyce winnej. 83, 284.
- Ładowanie** i wyładowywanie w portach nie otwartych (martwych); rozporządzenie, dotyczące się ułatwień. 50, 171.
- Martwe porty,** ob. Ładowanie.
- Meran,** ob. Kolej żelazna.
- Metkowice;** zaprowadzenie starostwa. 127, 436.
- Miary;** dodatek do przepisów o sprawdzaniu i cechowaniu przyrządów do mierzenia nafty. 143, 469.
- Miejscowe** koleje żelazne; ustawa o ułatwieniach i ulgach dla nich. 56, 212; rozporządzenie, dotyczące się projektów tychże kolei i postępowania z niemi. 57, 214.
- Mięso;** oznajmienie wagi. 133, 460.
- Młac,** ob. Kolej żelazna.
- Morawia;** przyłączenie gminy Hajow do sądu przyborskiego. 105, 395.
- Morze;** nowe przepisy o unikaniu przygód w skutek zetknięcia się okrętów. 10, 16; przedłużanie terminu, od którego art. 10 tych przepisów miał obowiązywać. 106, 396; ułatwienia w postępowaniu przewoźnem towarami morzem wysyłanemi. 49, 169.
- Morze;** książki płac i wypłat na okrętach marynarki handlowej zaprowadzone. 63, 225.
 — obowiązek szyprow niesienia sobie pomocy w przygodach. 141, 467.
- Mszyca** winna; konwencya międzynarodowa, dotycząca się środków do jej wytepienia zmierzających. 19, 31.
- Napoje** do wina podobne; ustawa o ich wyrobie i przedaży. 120, 415; rozporządzenie wykonawcze. 121, 416.
- Nemelków,** ob. Sąd powiatowy.
- Neudek,** ob. Kolej żelazna.
- Niedergrund,** ob. Komora.
- Niemcy;** obwieszczenie o częściowem przedłużeniu traktatu handlowego z niemi. 1, 8.
 — utrzymanie obrotu towarów uszlachetnionych od 1 stycznia do 30 czerwca 1880. 2, 2; 4, 5; od 1 lipca 1880 aż do 30 czerwca 1881. 66, 229.
 — traktat, dotyczący się uwierzytelniania dokumentów. 85, 285.
 — umowa handlowa. 64, 226.
- Nowy Jiczyn,** ob. Kolej żelazna.
- Obligacye** kolejowe z prawem pierwszeństwa; ustawa o ulgach w razie ich konwersyi. 81, 283.
- Obrót** towarów uszlachetnionych z Niemcami. 2, 2 4, 4 i 66, 229.
- Okręty** handlowe; nowe przepisy o unikaniu przygód. 10, 16; przedłużenie terminu, od którego art. 10 tychże ma obowiązywać. 106, 396.
 — ułatwienia w postępowaniu przewoźnem. 49, 169.
 — zaprowadzenie książek płac i wypłat dla załogi. 63, 225.
- Opieka** nad znakami handlowemi; umowa z Belgią w tej mierze. 61, 223.
- Opłata** za ponowne sprawdzanie i cechowanie ciężarzków; jej sprawdzanie. 25, 44.
- Opodatkowanie cukru** w tych cukrowniach, w których między machiną do krajania buraków a prasami umieszczona jest rynna na sok z sitem i zaciernikiem. 84, 284.
 — — ustawa zmieniająca przepisy o temże. 74, 249; rozporządzenie wykonawcze. 90, 305.
 — — przedłużenie terminu ogłoszeń przepisanych ustawą z dnia 27 czerwca 1878. 86, 289.
- Passawa,** ob. Delegacya cłowa.
- Paszporty** okrętowe; uchylene poświadczania zdrowia. 8, 15.
- Patent cesarski,** dotyczący się zwołania sejmów krajowych. 52, 175.
 — — — — — sejmu dolno-austriackiego. 123, 419.
- Peček,** ob. Kolej żelazna.
- Perasto,** ob. Komora.

Piwo; cofnięcie a względnie nadanie upoważnień do postępowania wywozowego za zwrotem podatku na rozmaitych komorach. 32, 59.

— — — — — w Sybnie. 55, 211.

— — — — — w Tölgyes. 77, 246.

— kredytowanie podatku, ob. Poręka.

Pocztowe urzędy w Galicyi, upoważnienie kilku z nich do ekspedycyowania za granicę bez interwencyi czynników skarbowych posyłek ważących po więcej niż 25 klg. 147, 471.

Podatek gruntowy; ustawa zmieniająca i uzupełniająca ustawę o jego urządzeniu. 34, 61.

— od budynków nowych, dobudowanych i przebudowanych; uwolnienie od niego, ustawa. 39, 151; przepis wykonawczy. 140, 465.

— od cukru; ustawa zmieniająca przepisy o nim. 74, 240.

— od gorzałki, ob. Gorzelnia i poręka.

— od cukru; skale do ryczałtowego oznaczenia go w kampanii 1880/81, tudzież miary rękojmi na zabezpieczenie dopłaty. 92, 324.

Podatki; ustawy o dalszem ich pobieraniu. 31, 57 i 150, 478.

Podhajec, ob. Sąd powiatowy.

Pogliane,
Porto Rose, } ob. Delegacya.

Poręka instytucyj kredytowych na zabezpieczenie podatku konsumcyjnego od piwa i gorzałki. 139, 463.

Porty marte; ułatwienia pod względem ładowania i wyładowywania. 50, 171.

Porządek sygnałowy dla kolei żelaznych; Dodatek I do niego. 20, 41.

— wybieranie do rady państwa w Galicyi; zmiana. 68, 231.

— ruchu kolei żelaznych; zmiana. 78, 247.

Posyłki płynów wysokowych i cukru; kto musi je deklarować do wywozu za zwrotem podatku. 13, 23.

Potok złoty, ob. Sąd powiatowy.

Powiernictwo Jerzego Stubenberga w Styryi; połączenie z niem dóbr Priesslgut ob Kaltbach. 21, 41.

Pożyczka; ustawa o udzieleniu jej właścicielom kopalń duchcowsko-osieckich. 75, 245.

— ustawa o ulgach dla zaciąganej na uregulowanie Adygi. 76, 246.

Praga; zaprowadzenie stęplowania kart do gry. 42, 162.

Prawa i umiejętności politycznych wydział; postępowanie z uczniami rozpoczynającymi nauki w półroczu letniem lub przechodzącymi z innego wydziału. 60, 221.

Predeal, ob. Delegacya.

Projekty kolei miejscowych i dowozowych; ułatwienia w ich sporządzaniu. 57, 214.

Przewoźne postępowanie z towarami wysyłanemi morzem; ułatwienia. 49, 169.

Przewóz towarów wybuchających kolejami żelaznymi; przepisy o temże. 79, 255.

Przygody na morzu; nowe przepisy o ich unikaniu. 10, 16; przedłużenie terminu, od którego obowiązywać miał art. 10 tychże przepisów. 106, 396.

— — — obowiązek niesienia pomocy. 141, 467.

Przymorze; zmiana siedzib inspektorów skarbowych. 149, 477.

Przywóz winorośli z Węgier zabroniony. 29, 46.

Rachunkowość skarbową; taksy od egzaminu z tego przedmiotu. 51, 173.

Refakeye; przepis dotyczący się ich ogłaszania. 3, 3.

Rękojmie na zabezpieczenie dopłat do podatku od cukru na wypadek ich potrzeby; miary tychże. 92, 324.

Rodziny uruchomionych, ob. Taksa.

Rolne gorzelnie, ob. Gorzelnie.

Ronów, ob. Kolej żelazna.

Rossanda; zmiana linii cłowej od komory zaulskiej aż do strumienia Rossandy. 62, 224.

Równoważnik należitości na czwarte dziesięciolecie; rozporządzenie o wyjawianiu majątku temuż podlegającego. 102, 344.

Röschitz, ob. Sąd powiatowy.

Rzeź zwierząt z zastrzeżeniem zwrotu podatku; oznajmianie wagi. 133, 460.

San Martino, ob. Delegacya.

Sądy delegowane miejsko-powiatowe; przyłączenie do okręgu sądów:

farnowskiego, gmin Janowie i Wróblowie. 73, 240.

cełjeńskiego, gminy Trennenberg. 99, 343.

kutnohorskiego, gminy Solopisk. 112, 411.

taborskiego, gmin Jistebnice i Drabnetice. 113, 411.

— powiatowe złotopotocki i (łusteński; rozpoczęcie urzędowania. 12, 23.

— — staromiejski, przyłączenie gmin Straszewice i Kobło stare. 23, 43.

— — wiśniowczycki, budzanowski, buczacki i trembo-walski, kozowski, podhajeccki i czortkowski; zmiany terytoryalne w ich okręgach. 44, 166.

— — eggenburski, przyłączenie gminy Röschitz. 101, 344.

— — farnopolski i skałacki, zmiany terytoryalne. 104, 395.

— — przyborski, przyłączenie gminy Hajów. 105, 395.

— — stodzki, — — Honosice. 111, 411.

— — kaplicki, — — Dźuhoste. 114, 412.

— — klattowski, — — Nemelków. 115, 412.

— — louński — — Tyniec mnichowski. 119, 414.

— — żydaczowski, zaprowadzenie go. 116, 412.

— — mościcki, wezwanie kilku gmin do jego okręgu. 146, 471.

Sejmy krajowe, ob. Patent.

- Serbia**; umowa z nią, tycząca się budowy kolei żelaznej. 80, **267**.
- przystąpienie do konwencji międzynarodowej, tyczącej się mszycy winnej. 83, **284**.
- Siekovac**, ob. Komora.
- Skale** do ryczałtowego oznaczenia podatku od cukru. 92, **324**.
- Skalat**, ob. Sąd.
- Skarbowa** ustawa. 53, **177**.
- Skarbowi** inspektorowie; zmiana ich siedzib w Przy-
morzu. 149, **477**.
- Skowice**,)
Smidary,) ob. Kolej żelazna.
- Socza**; ustawa o wzniesieniu budowli ochronnych nad
tą rzeką. 24, **43**.
- Solopisk**, ob. Sąd delegowany.
- Sól**; zakazanie tej, która przedawana jest po niższych
cenach do fabrykacji mydła, wyrobów glinianych,
szkła i skóry. 7, **14**.
- zakaz odprzedawania soli zakupionej w Hall. 9, **15**.
- — — — zakupionej po cenach ustanowionych dla
Dalmacyi. 14, **24**.
- niższenie ceny gatunków sprzedawanych w Wieliczce
do celów chemiczno-technicznych i przemysłowych.
16, **27**.
- Spis** ludności; rozporządzenie o wykonaniu jego. 103,
367.
- Spółki** zarobkowe i gospodarcze; ustawa tycząca się
zmian w stosowaniu ustaw i przepisów o podatku za-
robkowym i dochodowym. 151, **470**.
- Sprawdzenie** i cechowanie powtórne ciężarków jesz-
cze nie używanych. 25, **44**.
- przyrządów do mierzenia nafty. 143, **469**.
- wagi pomostowej pochyłej. 144, **470**.
- Sprostowania**. 174, **238** i **481**.
- Stareniasto**, ob. Sąd powiatowy.
- Starostwo**; zaprowadzenie nowego w Metkowicach.
127, **436**.
- Steinach**, ob. Komora.
- Stępel**; zaprowadzenie w Pradze stęplowania kart do
gry. 42, **162**.
- zwinięcie sprzedaży w Jagielnicy. 100, **344**.
- Stęplowe** znaczki; zmiana tychże. 132, **459**.
- Stod**,)
Straszewice,) ob. Sąd powiatowy.
- Stypendya**; zakaz starania się o zagraniczne i przy-
mowania ich bez pozwolenia Rządu. 98, **343**.
- Stubenberg**, ob. Powiernictwo.
- Styrya**; przyłączenie gminy Trennenberg do sądu cel-
jeńskiego. 99, **343**.
- Suchdol**, ob. Koleje żelazne.
- Sybin**, ob. Komora.
- Sygnały**; Dodatek I do Porządku sygnałowego dla kolei
żelaznych. 20, **41**.
- dzwonne do wysokomierza Dolańskiego. 71,
239.
- (Polskich.)
- Synody** ewangelickie; zatwierdzenie uchwały, tyczą-
cej się kompletu na zgromadzeniach kościelnych. 54,
211.
- Szandawa**, ob. Komora.
- Szyprowie**; obowiązek niesienia sobie wzajemnie po-
mocy w razie przygód na morzu. 141, **467**.
- Tabor**, ob. Sąd powiatowy.
- Taksy** za egzamin teoretyczny z rachunkowości skar-
bowej. 51, **173**.
- ustawa o taksie wojskowej, funduszu taks wojsko-
wych i wspieraniu rodziny uruchomionych. 70, **232**.
- Tarnopol**, ob. Sąd powiatowy.
- Tarvis**, ob. Taryfa czynszów.
- Taryfa** czynszów; zamieszczenie gminy Tarvis w VII
klasie tejże. 5, **13**.
- — zmiana napisu w rubryce 12 tejże taryfy. 46,
167.
- — dodatkowe rozmieszczenie kilku gmin między 10
klas tejże taryfy. 117, **413**.
- — zaliczenie kilku gmin tyrolskich do odpowiednich
klas tejże taryfy. 122, **418**.
- Tępienie** chorób zaraźliwych zwierzęcych; ustawa. 35,
65; przepis wykonawczy. 36, **81**.
- księgosuszu; ustawa. 37, **117**; przepis wykonaw-
czy. 38, **132**.
- Thuste**, ob. Sąd powiatowy.
- Tölgyes**, ob. Komora.
- Towary** uszlachetnione; obrót z okręgiem cłowym
niemieckim. 2, **2**; 4, **5**; 66, **229**.
- wysyłane morzem; ułatwienia w postępowaniu prze-
woźnem. 49, **169**.
- wybuchające; przepis o ich przewozie kolejami że-
laznymi. 79, **255**.
- Traktat** handlowy z Niemcami; przedłużenie. 1, **1**.
- z Francją, tyczący się prawa ubóstwa. 43, **163**.
- z Niemcami, tyczący się uwierzytelniania dokumen-
tów. 85, **285**.
- Trembowla**, ob. Sąd powiatowy.
- Trennenberg**, ob. Sąd delegowany.
- Tyniec mnichowski**, ob. Sąd powiatowy.
- Tyrol**; zakaz odprzedawania po za jego granicami soli
zakupionej w Hall. 9, **15**.
- Tytoń**; zwinięcie magazynu w Jagielnicy i połączenie
go z urzędem podatkowym w Czortkowie. 100, **344**.
- Ubezpieczenia**; przepisy o nadawaniu koncesyi za-
kładom ubezpieczeń i dozorce nad nimi. 110, **398**.
- Ubóstwa** prawo; traktat z Francją, tyczący się tegoż.
43, **163**.
- Uchylenie** poświadczenia zdrowia w paszportach okrę-
tów. 8, **15**.
- Uczniowie** wydziału prawa; rozpoczynanie nauk w pół-
roczu letnim i przechodzenie z innego wydziału. 60,
221.
- austriacycy w ogóle; zakaz starania się o stypendya
zagraniczne. 98, **343**.

Ułatwienia w postępowaniu przewoźnym. 49, **169**.

- pod względem ładowania w portach martwych. 50, **171**.
- co do sporządzania projektów kolei miejscowych. 57, **214**.

Umowa z Belgią, tycząca się wzajemnej opieki nad znakami handlowymi. 61, **223**.

- z Serbią, tycząca się kolei żelaznej. 80, **267**.
- z hr. A. Brandisem i Henrykiem Böhmem, tycząca się zaliczek dla kolei bożeńsko-merańskiej. 89, **301**.

Unieważnienie przepisów dokumentu koncesyj, tyczących się kolei z Młaca na Karłowe Wary do Johann-Georgenstadt. 47, **168**.

Unikanie przygód na morzu; nowe przepisy. 10, **16**.

Uruchomieni; ustawa o taksie wojskowej, funduszu taks wojskowych i wspieraniu rodziny uruchomionych. 70, **232**.

Ustawa o zwrocie zaliczek udzielonych z powodu klęsk rządzonych przez kornika w Lesie czeskim i o kosztach robót ku zaradzeniu tej klęsce. 6, **13**.

- o dotacyi na złagodzenie niedostatku. 15, **24**.
- o dalszym poborze podatków w kwietniu i w maju 1880 i o upoważnieniu rządu do czynności kredytowej na pokrycie niedoboru. 31, **57**.
- o ustanowieniu kontyngensu rocznego rekrutów i poborze tegoż w r. 1880. 17, **27**,
- o zarządzie Bośni i Hercegowiny. 18, **29**.
- o połączeniu dóbr Priessglut ob Kältsbach z powiernictwem Jerzego Stubenberga. 21, **41**.
- o udzieleniu Galicyi zaliczki na uśmierzenie niedostatku. 22, **42**.
- o wzniesieniu budowli ochronnych nad Soczą. 24, **43**.
- o odroczeniu wykonania przepisu, tyczącego się zewnętrznej układu biletów bankowych. 33, **60**.
- o urządzeniu podatku gruntowego. 34, **61**.
- o chorobach zwierzęcych zaraźliwych. 35, **65**.
- o księgosuszu. 37, **117**.
- o uwolnieniu od podatków budynków nowych, przebudowanych i dobudowanych. 39, **151**.
- o budowie kolei arlberskiej. 48, **168**.
- skarbowa. 53, **177**.
- o ułatwieniach i ulgach dla kolei miejscowych. 56, **212**.
- o pokryciu wydatku na budowę kolei arlberskiej. 58, **219**.
- zmieniająca przepisy Dodatku do Porządku wybierania do rady państwa, tyczące się okręgów wyborczych galicyjskich d) Gminy wiejskie II. 24 i 25. 68, **231**.
- o taksie wojskowej, funduszu taks wojskowych i wspieraniu rodziny uruchomionych. 70, **232**.
- zmieniająca przepisy o opodatkowaniu cukru burakowego. 74, **240**.
- o pożyczce dla właścicieli kopalń dueheowsko-osieckich. 75, **245**.
- o ulgach finansowych dla Spółek zaciągających pożyczki na uregulowanie Adygi. 76, **246**.

Ustawa o ulgach w razie konwencji obligacyj kolejowych z prawem pierwszeństwa. 81, **283**.

- o dodatku rządowym na utrzymanie dróg skarbowych przez kraj Dolną Austrią objętych. 126, **435**.
- o wyrobie i sprzedaży napojów do wina podobnych. 120, **415**.
- o dalszym poborze podatków i opłat od 1 stycznia do końca marca 1881 i o wypuszczeniu w obieg 14,500.000 zł. w obligacjach. 150, **478**.
- o zmianach w stosowaniu ustaw o podatku zarobkowym i dochodowym do spółek zarobkowych i gospodarczych, tudzież do kas zaliczkowych. 151, **479**.

Uszlachetnione towary; urządzenie obrotu tytlże. 2, **2**; 4, **5** i 66, **229**.

Uwierzytelnianie dokumentów; traktat z Niemcami, tyczący się tegoż. 85, **285**.

Uwolnienie od podatków budynków nowych, dobudowanych i przebudowanych. 39, **151** i 140, **465**.

Vorariberg; zakaz odprzedawania soli zakupionej w Hall. 9, **15**.

- zaprowadzenie komory pomocniczej w Schmitt. 118, **413**.

Waga pomostowa pochyła; obwieszczenie o jej sprawdzaniu i cechowaniu. 144, **470**.

- zwierzęcia zabitego; oznajmianie jej, jeżeli rzeź odbywa się z zastrzeżeniem zwrotu podatku. 133, **460**.

Wekslowe blankiety stęplowane podług skali I; ich zmiana. 11, **22**.

- z tekstem polskim, jakoteż czeskim; ich zaprowadzenie. 137, **361**.

Wieliczka; znizienie cen soli do celów chemiczno-technicznych i przemysłowych. 16, **27**.

Wina sztuczne; ustawa o ich wyrobie i sprzedaży. 120, **415**; przepis wykonawczy. 121, **416**.

Winorośle; zakaz przywozu z Węgier. 29, **46**.

Wiśniowczyk. ob. Sąd powiatowy.

Wojsko; ustawa o kontyngensie rocznym i poborze w r. 1880. 17, **27**.

Wojskowa taksa, fundusz taks wojskowych i wspieranie rodziny uruchomionych. 70, **232**.

Wrdy, ob. Koleje żelazne.

Wróblowice, ob. Sąd delegowany.

Wybuchające towary; przepisy o przewożeniu ich kolejami żelaznymi. 79, **255**.

Wyjawianie majątku podlegającego równoważnikowi należitości. 102, **344**.

Wypuszczenie w obieg nowych biletów bankowych po 10 zł. w. a. 148, **473**.

Wyskokomierz Dolaińskiego; zaprowadzenie przyrządu sygnałowego. 71, **239**.

Wyskokowe płyny; składanie deklaracji co do posyłek wywożonych za zwrotem podatku. 13, **23**.

Wysokie Wesele, ob. Kolej żelazna.

Wywodnicze karty do żeglugi na Dunaju; wydawanie ich poddanym austriackim, którzy osiedli za granicą. 59, **220**.

- Wywozowe** postępowanie z piwem; cofnięcie a względnie nadanie upoważnień do tegoż postępowania w Tyrolu, Vorarlbergu, Przymorzu, Czechach i Szlasku. 32, 39.
- — z cukrem; upoważnienie do niego komory w Szandawie. 27, 45.
 - — z piwem; upoważnienie do niego komory w Sybnie. 55, 211.
 - — — — — w Tölgyes. 77, 246.
- Zagraniczne** stypendya; zakaz starania się o nie i przyjmowania bez wyraźnego pozwolenia Rządu. 98, 343.
- Zakaz** przywozu winorośli z Węgier. 29, 46.
- Zakazanie** soli pozbywanej po znizonych cenach do fabrykacji mydła, wyrobów glinianych, szkła i skóry. 7, 14.
- Zakrajowość**; przyznanie jej księżętom Liechtenstein. 134, 460.
- Zaliczki** z powodu klęsk zrzadzonych przez kornika; ustawa o ich zwrocie. 6, 13.
- bezodsetkowe dla Galicyi na uśmierzenie niedostatku; ustawa. 22, 42.
- Zapobieganie** chorobom zwierzęcym zaraźliwym; ustawa. 36, 65; przepis wykonawczy. 36, 81 i 138, 361.
- księgosuszowi; ustawa. 37, 117; przepis wykonawczy. 38, 132.
- Zaraźliwe** choroby zwierzęce, ob. Zapobieganie.
- Zasmuk**, ob. Kolej żelazna.
- Zaule**, ob. Komora.
- Zawratec**, ob. Kolej żelazna.
- Zmiana** blankietów wekslowych stępowanych podług skali I. 11, 22.
- przepisów o opodatkowaniu eukru burakowego; ustawa. 74, 240; przepis wykonawczy. 90, 305.
 - przepisów wykonawczych do ustawy kwaterunkowej. 45, 167.
 - w taryfie czynszów za pomieszczenia dla wojska. 46, 167.
 - niektórych przepisów Porządku ruchu kolei żelaznych. 78, 247.
- Zmiana** znaczków stępowych. 132, 459.
- Zmiany** terytoryalne okręgu sądu powiatowego: staromiejskiego. 23, 43.
- wiśniowezycznego, budzanowskiego, buczackiego, trembowelskiego, kozowskiego, podhajeckiego i czortkowskiego. 44, 166.
 - eggenburskiego. 101, 344.
 - tarnopolskiego i skałackiego. 104, 395.
 - grzymałowskiego i nowosielskiego. 104, 395.
 - przyborskiego. 105, 395.
 - stodzieckiego. 111, 411.
 - kaplickiego. 114, 412.
 - klattowskiego. 115, 412.
 - louńskiego. 119, 414.
 - — — sądu delegowanego miejsko-powiatowego: tarnowskiego. 73, 240.
 - celjeńskiego. 99, 343.
 - kutnohorskiego. 112, 411.
 - taborskiego. 113, 411.
- Znaki** handlowe; umowa z Belgią, tycząca się opieki nad niemi. 61, 223.
- Zniżenie** cen soli w Wieliczce do celów chemiczno-technicznych i przemysłowych. 16, 27.
- Zwierzęce** choroby zaraźliwe, im zapobieganie i ich tępienie. 35, 65; 36, 81; 138, 361.
- Zwołanie** sejmów krajowych; patent cesarski. 52, 175.
- sejmu dolno-austriackiego. 123, 419.
- Żegluga** rzeczna na Dunaju; wydawanie kart wywoznych. 59, 220.
- daleka i nadbrzeżna morska; zaprowadzenie ksiązek płac i ksiązek wypłat. 63, 225.
 - przygody na morzu; nowe przepisy o ich unikaniu. 10, 16 i 106, 396; obowiązek szyprow do niesienia sobie pomocy. 141, 467.
- Żleb**, ob. Kolej żelazna.
- Żydaczów**, ob. Sąd powiatowy.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część I. — Wydana i rozesłana dnia 1 stycznia 1880.

1.

Obwieszczenie całego ministerstwa z d. 31 grudnia 1879,

tyczące się częściowego przedłużenia Traktatu handlowego z Niemcami z dnia 16 grudnia 1878.

Pełnomocnicy c. i k. Rządu austriacko-węgierskiego, tudzież Rządu cesarsko-niemieckiego, wymienili pomiędzy sobą oświadczenie następujące:

Oświadczenie.

Ze względu, że Traktat handlowy z dnia 16 grudnia 1878, pomiędzy monarchją austriacko-węgierską a Niemcami istniejący, stósownie do art. 26 upływa z dniem 31 grudnia r. b. a spodziewać się nie można, aby aż do tego terminu inny traktat handlowy został zawarty, Rząd c. i k. austriacki zaproponował Rządowi cesarsko-niemieckiemu przedłużenie Traktatu z dnia 16 grudnia 1878 na pół roku aż do 30 czerwca 1880.

Rząd cesarsko-niemiecki oświadczył, że na wniosek ten przystać nie może bezwzględnie, już dla tego, ponieważ Traktat istniejący zawiera także postanowienia, których przedłużenie wymagałoby przyzwolenia sejmu ogólnego niemieckiego, a ten nie jest zebrany i zwołania jego przed końcem r. b. spodziewać się nie można. Natomiast Rząd ten oświadczył, że gotów jest zostawić w mocy obowiązującej, po upływie Traktatu z dnia 16 grudnia 1878 aż do dnia 30 czerwca 1880 te jego postanowienia, które zatrzymane być mogą nadal bez przyzwolenia sejmu ogólnego niemieckiego.

Na podstawie oświadczenia tego, jakoteż wniosków, które następnie poczynił Rząd c. i k. austriacko-węgierski we względzie dalszej zmiany Traktatu, zgodziły się obadwa Rządy przedłużyć Traktat handlowy z dnia 16 grudnia 1878, tudzież należący do niego protokół końcowy, na czas od dnia 1 stycznia aż do dnia 30 czerwca 1880 podług zasad następujących:

1. Uchylają się postanowienia zawarte w art. 6 Traktatu, tudzież w protokole końcowym do tego artykułu lit. *A* i *B*, jakoteż przepisy szczegółowe, udzielone sobie wzajemnie odezwaniami z dnia 16 grudnia 1878.

2. Postanowienia zawarte w ustępie 1 i 2 art. 10 Traktatu, w kartelu słowym, dołączonym do tego Traktatu jako załączka *A* i w oświadczeniach protokołu końcowego, dotyczących się tego samego przedmiotu, wykonywane być mają nadal także w czasie aż do 30 czerwca 1880, o ile ustawy istniejące nie będą się temu sprzeciwiały. Strony udziela sobie nawzajem instrukcyj, które w tej mierze wydadzą.

3. Uchyła się postanowienie zawarte w drugim ustępie art. 15 Traktatu, dotyczące się zakazu i karania za stosowanie na kolejach żelaznych taryf nie ogłoszonych.

4. Uchyła się drugi ustęp art. 17 Traktatu, dotyczący się zakazu przytrzymywania przyborów do ruchu kolei żelaznych.

W dowód czego Pełnomocnicy podpisali oświadczenie powyższe w dwóch egzemplarzach wygotowane i wycisnęli na niem swoje pieczęcie.

Działo się w Berlinie dnia 31 grudnia 1879.

(L. S.) **Szechenyi** r. w.

(L. S.) **Stolberg** r. w.

Oświadczenie powyższe ogłasza się na zasadzie ustawy z dnia 20 grudnia 1879 (Dz. u. p. Nr. 142).

Wiedeń, dnia 31 grudnia 1879.

Taaffe r. w.

Stremayr r. w.

Horst r. w.

Ziemiałkowski r. w.

Falkenhayn r. w.

Korb r. w.

Pražák r. w.

Chertek r. w.

2.

Rozporządzenie całego ministerstwa z d. 31 grudnia 1879.

którem na zasadzie ustawy z dnia 20 grudnia 1879 (Dz. u. p. Nr. 142) i w porozumieniu z Rządem krajów korony węgierskiej, urządza się tymczasowo utrzymywanie obrotu towarów uszlachetnionych z okręgiem słowym niemieckim na czas od dnia 1 stycznia aż do 30 czerwca 1880 włącznie.

§. 1.

Tkaniny wyrobu krajowego, wywożone do druczkania lub barwienia i po zadruczkowaniu lub zabarwieniu, przywożone napowrót w przepisany czas, wracając do kraju, są

- a) jeżeli ekspedycja celnicza wychodowa odbyła się w czasie aż do 15 lutego 1880 włącznie, wolne od opłat wchodowych;
- b) jeżeli ekspedycja celnicza wychodowa odbyła się w czasie od 16 lutego do 30 czerwca 1880 włącznie, podlegają cłu po 14 zł. w złocie od 100 kilo.

§. 2.

Od opłat wchodowych za powrotem wolne będą w ciągu czasu, w którym postanowienia niniejsze obowiązywać mają, bez względu na porę wywiezienia:

- a) Tkaniny wyrobu krajowego wywożone w celu obrobienia ich w inny sposób niż to w §. 1 jest wyrażone i po obrobieniu przywożone napowrót;
- b) przędze wyrobu krajowego wywożone do prania, bielienia, barwienia, druczowania, przetykania i wysycia, i przywożone napowrót po skończeniu tej roboty; podobnież przędziwo (razem z potrzebnymi dodatkami) do wyrobu koronek i towarów pasamonnicznych;
- c) przedmioty wszelkiego rodzaju wywożone do naprawy i potem przywożone napowrót;
- d) wszelkie inne towary i przedmioty wyrobu krajowego, wywożone do okręgu pogranicznego dla obrobienia i przywożone napowrót, nie zmieniawszy istotnych własności i zwykłej nazwy handlowej.

§. 3.

Towary przywożone napowrót doznawać będą ulg powyższych pod warunkiem

- a) zawarowania tożsamości towarów wywiezionych i przywiezionych napowrót;
- b) udowodnienia wtedy, gdy się towar do obrobienia wywozi, że jest on pochodzenia krajowego;
- c) uzyskania od właściwej Władzy cłowej pozwolenia do obrotu z ulgą w opłatach.

Od dwóch ostatnich warunków uwolnione są przedmioty wywożone do naprawy a potem napowrót przywożone, tudzież wyrobnicy i rzemieślnicy zamieszkali w okręgu pogranicznym.

Ministerstwa skarbu i handlu wydadzą jednocześnie odpowiednie polecenia do Władz cłowych, dotyczące się wykonania tych zasad.

Wiedeń, dnia 31 grudnia 1879.

Taaffe r. w.

Stremayr r. w.

Horst r. w.

Ziemiałkowski r. w.

Falkenhayn r. w.

Korb r. w.

Pražák r. w.

Chertek r. w.

3.

Rozporządzenie ministerstwa handlu z d. 31 grudnia 1879.

zmieniające rozporządzenie z d. 12 marca 1879 (Dz. u. p. Nr. 38), dotyczące się ogłaszania refakcyj i wszelkich dogodności, czynionych w obrocie towarowym na kolejach żelaznych.

§. 1.

Odmienne od przepisów rozporządzenia z dnia 12 marca 1879 (Dz. u. p. Nr. 38), dotyczące się ogłaszania refakcyj i wszelkich innych dogodności w obrocie towarowym na kolejach żelaznych, upoważnia się Inspekyą ogólną kolei żelaznych, ażeby wtedy, gdy uzna, że przepisane w §§. 1 i 2 powyższego rozporządzenia ogłoszenie zniżenia taryfy lub innej dogodności, zaprowadzić się ma-

jącej, szkodzić może zakładom obrotowym krajowym ze względu na konkurencyą zagraniczną, pozwałała wyjątkowo zaniechać rzeczzonego ogłoszenia.

§. 2.

Prośbę o udzielenie pozwolenia wyjątkowego, przewidzianego w §fie 1ym, podać ma w czasie właściwym interesowany lub wydelegowany zarząd kolei do Inspekcyi ogólnej kolei austryackich a w niej wyszczególnić należy dogodność zaprowadzić się mającą (§. 2 powyższego rozporządzenia) i uzasadnić żądanie.

Jeżeli Inspekcyja ma prośbie uczynić zadosyć, wolno jej postarać się w sposób, który uzna za stosowny, aby dogodność stosowana była ile możności jak najjednostajniej (§. 4 powyższego rozporządzenia).

§. 3.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia 1 stycznia 1880.

Król. węgierski Minister komunikacyj, z którym się w tej mierze porozumiano, wydaje jednocześnie podobne rozporządzenie dla kolei żelaznych krajów korony węgierskiej.

Korb r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część II. — Wydana i rozesłana dnia 4 stycznia 1880.

4.

Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu z dnia 31 grudnia 1879,

wydane w porozumieniu z Rządem krajów korony węgierskiej a dotyczące się wykonania przepisów o utrzymywaniu obrotu towarów uszlachetnionych z okręgiem cłowym niemieckim, zaprowadzonych na zasadzie ustawy z dnia 20 grudnia 1879 (Dz. u. p. Nr. 142).

Począwszy od dnia 1 stycznia 1880 obowiązywać będą następujące przepisy, dotyczące się postępowania celniczego względem towarów, które aż do 30 czerwca 1880 wywożone będą do okręgu cłowego niemieckiego w celu obrobienia.

§. 1.

Tkaniny wyrobu krajowego, wywożone do druczkowania lub barwienia i po zadruczkowaniu lub zabarwieniu, przywożone napowrót w przepisany czas, wracając do kraju, są

- a) jeżeli ekspedycya celnicza wychodowa odbyła się w czasie aż do 15 lutego 1880 włącznie, wolne od opłat wchodowych;
- b) jeżeli ekspedycya celnicza wychodowa odbyła się w czasie od 16 lutego do 30 czerwca 1880 włącznie, podlegają cłu po 14 zł. w złocie od 100 kilo.

§. 2.

Od opłat wchodowych za powrotem wolne będą w ciągu czasu, w którym postanowienia niniejsze obowiązywać mają, bez względu na porę wywiezienia:

- a) Tkaniny wyrobu krajowego wywożone w celu obrobienia ich w inny sposób niż to w §. 1 jest wyrażone i po obrobieniu przywożone napowrót;
- b) przędze wyrobu krajowego wywożone do prania, bielzenia, barwienia, druczkowania, przetykania i wyszycia, i przywożone napowrót po skończeniu tej roboty; podobnie przędziwo (razem z potrzebnymi dodatkami) do wyrobu koronek i towarów pasamoniczych;

Ułgi dla towarów i obrobien dopuszczalnych do obrotu towarów uszlachetnionych.

- c) przedmioty wszelkiego rodzaju wywożone do naprawy i potem przywożone napowrót;
- d) wszelkie inne towary i przedmioty wyrobu krajowego, wywożone do okręgu pogranicznego dla obrobienia i nie zmieniawszy istotnych własności i zwykłej nazwy handlowej, przywożone napowrót.

Według zasad dla obrotu towarów uszlachetnionych nie wolno przewozić przędzy do przetykania a zarazem do zabarwienia i zadruczkiwania tkaniny z niej wyrobionej, tudzież pilśni.

§. 3.

Towary przywożone napowrót doznawać będą ulg powyższych pod warunkiem

- a) zawarowania tożsamości towarów wywiezionych i przywiezionych napowrót;
- b) udowodnienia wtedy, gdy się towar do obrobienia wywozi, że jest on pochodzenia krajowego;
- c) uzyskania od właściwej Władzy cłowej pozwolenia do obrotu z ulgą w opłatach.

Od dwóch ostatnich warunków uwolnione są przedmioty wywożone do naprawy a potem napowrót przywożone, tudzież rzemieślnicy i wyrobniicy zamieszkali w okręgu pogranicznym, którzy zwykły swój materiał do wyrobu (także przędzę), jakoteż narzędzia swoje przenoszą przez granicę do swojej siedziby dla pracowania w domu a po przetworzeniu odnoszą napowrót, o ile się dostatecznie wylegitymują lub są w miejscu znani a ze względu na ilość materiału, jakoteż na znane stosunki obrotowe nie ulega wątpliwości, że chodzi tu jedynie o wyrób rękodzielniczy domowy, a bynajmniej nie o obrót fabryczny.

Gdzie znajdują się pośrednicy, trudniący się obdzielaniem wyrobników robotą, tudzież dowozem i wywozem posylek ściągających się do tejże, postępować należy względem nich tak samo, jak względem wyrobników.

§. 4.

Przez przędze i tkaniny wyrobu krajowego rozumieć się będzie przędze uprzedzone i tkaniny utkane w okręgu cłowym austriacko-węgierskim, tudzież przędze i tkaniny, które wprawdzie były sprowadzone z zagranicy w stanie surowym, lecz w okręgu cłowym austriacko-węgierskim zostały wybielone, zabarwione lub zadruczkiwane w celu poddania ich dalszemu obrobieniu po za obrębem tegoż.

Co do wszelkich innych towarów i przedmiotów, wzmiankowanych w §. 2 lit. d), przyznawać im należy pochodzenie krajowe wtedy, gdy będzie udowodnione, że praca do zrobienia ich potrzebna, odbyła się po największej części w kraju.

Do udowodnienia pochodzenia krajowego służy w każdym przypadku poświadczenie wyrobcy krajowego, podające liczbę bieżącą i stronicę książki przemysłowej do obrotu towarów uszlachetnionych (§. 6), którą tenże ma utrzymywać; oprócz tego do każdej sztuki tkaniny przymocowana być ma cecha fabrykanta.

Towarów, których pochodzenie krajowe nie jest w powyższy sposób udowodnione, nie należy przypuszczać do obrotu towarów uszlachetnionych.

§. 5.

Przemysłowcom, co do rzetelności, których nie zachodzi uzasadniona wątpliwość, wydawać ma właściwa Władza cłowa na czas aż do 30 czerwca 1880

Warunki
uzyskania ulg.

Pochodzenie
krajowe.

Pozwolenie.

pozwolenie do wywozu ich własnych wyrobów, fabrycznie lub przez wyrobników zdziałanych (§. 4), zapewniając im ulgi w cłach, gdy towar wracać będzie uszlachetniony.

W prośbie o udzielenie pozwolenia wyszczególnić należy towar uszlachetnić się mający podług zwykłej nazwy handlowej, dalej fabrykę proszącego, w której będzie wyrabiany, rodzaj i miejsce uszlachetnienia, jakoteż komorę lub komory (§. 8), które towar ekspedycyować mają, gdy wychodzi za granicę i gdy powraca.

Jeżeli do przywiezienia napowrót towaru uszlachetnionego potrzebny jest termin dłuższy od ustanowionego w §. 7, potrzebę tę wyjaśnić należy w prośbie ze względu na rodzaj uszlachetnienia i czas do przewiezienia nieodzowny.

Do wydania pozwolenia właściwą jest Władza cłowa (§. 16) tego okręgu urzędowego, w którym leży fabryka proszącego o pozwolenie, wyrabiająca towar uszlachetnić się mający.

Jeżeli niezachwiany byłaby fabryki proszącego o pozwolenie jest znany lub zostanie udowodniony i jeżeli nie zachodzi uzasadniona wątpliwość co do jego rzetelności, Władza cłowa wydać ma natychmiast pozwolenie podług załączonego wzoru, wyznaczyć termin dłuższy, stósownie do §. 7, przesyłając jednocześnie odpisy komorze lub komorom, przez które towar uszlachetniać się mający ma być wywożony i po obrobieniu przywożony. W każdym razie wydać należy proszącemu rezolucyą najpóźniej w ciągu dni 14. Więcej pozwoleń uzyskać może fabrykant tylko w tym razie, jeżeli towary uszlachetniać się mające wyrabia w kilku fabrykach, podlegających rozmaitym Władzom cłowym.

Pozwolenia wydane podług przepisów, cofnięte być mogą z powodu udowodnionej defraudacyi lub kilkakrotnego znacznego zaniedbania przepisów kontrolnych, mianowicie zaś, gdyby korzystano z ulg cłowych dla przewożenia towarów nie krajowego pochodzenia, albo też, gdyby fabrykant nie utrzymywał książek przemysłowych dla obrotu towarów uszlachetnionych, lub gdyby obrót ten nie był w nich dostatecznie wykazany. Wszakże cofnięcie pozwolenia nie działa wstecz na towary wywiezione już pod kontrolą przepisana.

Jeżeli pozwolenie cofnięte zostało z powodu defraudacyi, odwołanie się nie ma skutku odwłocznego, w innym razie tylko o tyle, o ile cło taryfowe jest zabezpieczone.

§. 6.

Przemysłowcy, którzy otrzymali pozwolenie do obrotu towarów uszlachetnionych, podlegają dozorowi właściwej Władzy cłowej, i w tym celu obowiązani są zdawać liczbę ze swego przemysłu, mianowicie co do nabywania, pochodzenia i ocenia towarów, jakoteż, oprócz zwykłych książek przemysłowych, utrzymywać w związku z nimi osobne książki do obrotu towarów uszlachetnionych, które właściwej Władzy cłowej i jej wydelegowanym czynnikom pozwalać powinni każdego czasu przeglądać.

W książkach tych zapisywać należy pod liczbami bieżącymi towary przeznaczone do uszlachetnienia, t. j. ich rodzaj, ilość i wagę, co do tkanin zaś także ilość sztuk i wymiar w metrach, z przydaniem daty wysłania za granicę.

Władza cłowa badać ma w stosownych odstępach czasu, czy książki ściągające się do obrotu towarów uszlachetnionych, zgadzają się z nadesłanymi przez komory poświadczeniami co do pochodzenia krajowego (§. 12) towaru, do uszlachetnienia wywiezionego i czy rozmiary obrotu fabryki odpowiadają rozmiarom jej urządzeń.

Dozór urzędowy

§. 7.

Terminy do przywiezienia napowrót towaru uszlachetnionego.

Termin przywiezienia napowrót towarów wywiezionych dla uszlachetnienia, jeżeli się ma korzystać z ulgi w cłach, wynosi trzy miesiące od dnia ekspedycyi wychodowej. Gdyby jednak termin ten ze względu na rodzaj uszlachetnienia i czas do przewiezienia potrzebny, był za krótki, właściwa Władza cłowa, wydając pozwolenie, wyznaczyć może z góry dla wszystkich posyłek, termin najwięcej sześciomiesięczny, a nawet wyjątkowo, termin już wyznaczony przedłużyć później, zawsze jednak z baczeniem na to, że termin do przywiezienia napowrót tkanin wywożonych do zadruczkowania lub zabarwienia w żadnym razie przechodzić nie może po za dzień 30 września 1880. Jeżeli towar przywieziony zostanie napowrót po terminie wyznaczonym, interesowany traci prawo do zapewnionej ulgi w cłach.

§. 8.

Komory do przywiezienia napowrót.

Towary i przedmioty wyprowadzane i wprowadzane napowrót, ekspedyować powinny zwyczajnie te same komory, znajdujące się czy to na granicy, czy w głębi kraju. Tylko w tych przypadkach, gdyby z powodu położenia geograficznego siedliska przemysłu, w którym uszlachetnienie ma nastąpić i ze względu na ostateczne miejsce przeznaczenia towaru uszlachetnionego, tenże, wracając na komorę, która go ekspedyowała do wychodu, byłby narażony na wielkie kłopotanie, właściwa Władza cłowa przystać może na wniosek proszącego o pozwolenie, aby towar powracał nie na tę komorę, która ekspedyowała go do wychodu. Prosić o to należy przed wywiezieniem za granicę towaru uszlachetnić się mającego, wyjątkowo uczynić to można i później, byleby prośba podana i uzasadniona została na cztery tygodnie przed powrotem towaru.

Atoli częściowe posyłki towaru uszlachetnionego przywozić należy napowrót zawsze tylko przez tę samą komorę.

§. 9.

Znak tożsamości.

Tożsamość przedz i tkanin do uszlachetnienia, jakoteż wszelkich innych przedmiotów do obrobienia wywożonych i napowrót przywożonych, zawarować należy zawsze w sposób niezawodny, głównie gdy się towar wywozi. Stałe znaki tożsamości postanawiać ma komora ile możliwości z uwzględnieniem wniosków strony.

Wnioski stron, które oczywiście nie warują tożsamości, należy odrzucić.

Do tkanin wywożonych dla uszlachetnienia, używać należy cech barwnych wyciskanych lub plomb, stósownie do oznajmionego sposobu postępowania.

Cecha barwna do oznaczania tożsamości, wyciśnięta być ma czcionkami i cyframi ruchomymi i wyrażać powinna komorę ekspedującą, miesiąc ekspedycyi i liczbę rejestru. Wybierać należy takie barwy, aby przetworzenie nie zniszczyło cechy.

Tkaniny oznaczać należy po obu końcach sztuk, a jeżeli mają być dzielone, we wszystkich miejscach podziału, które naprzód oznajmić należy.

Nie wolno dzielić na więcej niż cztery części.

Przędze, przeznaczone do prania, bielienia, barwienia, druczkowania i przetykania, tudzież do innych obrobień, zaopatrywać należy zwyczajnie w plomby lub pieczęci. W przypadkach, w których dotychczas nie kładziono plomb dla

kontrolowania tożsamości, Władza cłowa pozwalać może, aby tożsamość zawarowana była wagą przedzy i zostawionemi próbkami.

Tak samo postępować należy z przedziwami (przędza, nici, gerl, chenille) do wyrobu koronek, guzików nicianych z nici i obrączek metalowych, tudzież innemi wyrobami pasamoniczemi.

Przedmioty do naprawy lub innego obrobienia oznaczać należy zwyczajnie za pomocą odcisków pieczęci, plomb na przewleczonych sznurkach lub w inny sposób odpowiedni.

Wyrób rękodzielniczy odzieży z tkanin na własny użytek mieszkańców pogranicza nie jest wyłączony od obrotu towarów uszlachetnionych, pomimo iż przedmiot wywieziony zmienia postać, jeżeli komory będą mogły zaprowadzić dostateczną kontrolę i przekonywać się o tożsamości towaru napowrót przywiezionego, na przykład za pomocą próbek lub opisanie przedmiotu wywiezionego do przerobienia.

§. 10.

Kto chce korzystać z ulgi w cłach, według prawideł obrotu towarów uszlachetnionych, obowiązany jest oznajmić je i poddać rewizji na właściwych komorach, gdy je wywozi i napowrót przywozi z odwołaniem się do pozwolenia.

Postępowanie
urzędowe w obro-
cie towarów
uszlachetnio-
nych.

§. 11.

Oznajmiać należy wywóz za pomocą deklaracji spisanej w dwóch egzemplarzach jednobrzmiących, podającej:

Wywóz.

1. Ilość (sztuk, gdy się wywozi tkaniny) i rodzaj, jakoteż wagę czystą towaru obrobić się mającego (tkanin, przędz i innych przedmiotów), wymienionego podług nazwy taryfowej i zwykłej handlowej;

2. fabrykę, w której wyrobiono towar przetworzyć się mający, ilość świadectw pochodzenia krajowego (§. 4), które jednocześnie przedstawić należy i cechę fabryczną tkanin;

3. rodzaj i miejsce uszlachetnienia;

4. komorę, przez którą przedmiot ma być wywieziony;

5. pozwolony termin do przywiezienia napowrót (§. 7);

6. wniosek, tyczący się oznaczenia urzędowego do zawarowania tożsamości (§. 9);

7. komorę, przez którą towar obrobiony ma być przywieziony napowrót z ulgą w ciele (§. 5).

Towarów z rozmaitych fabryk krajowych nie wolno mięszać w jednym oznajmieniu.

§. 12.

Na zasadzie deklaracji przedłożony urzędowi zarządzi ekspedycją wychodową.

Gdy obrót towarów uszlachetnionych odbywa się tylko na zasadzie szczególnego pozwolenia, natenczas po zrewidowaniu przedmiotu sprawdzić należy, czy deklaracja i towar zgadzają się z treścią pozwolenia.

Następnie sprawdzić należy pochodzenie krajowe towaru, stósownie do §fu 4go.

Komora zachowywać ma świadectwa pochodzenia krajowego towarów do obrobienia wywożonych, dopisawszy na nich rodzaj, ilość i wagę wywiezionego

towaru, ilość sztuk, jeżeli to są tkaniny i odsyłać je co ówieré roku tej Władzy cłowej, która wydała pozwolenie i stósownie do §fu 6go sprawować ma nadzór nad obrotem przemysłowym wywożącého producenta krajowego.

Nadto potwierdzić należy dokładność deklaracyi i zarządzić urzędowe zawarowanie tożsamości podług przepisu §fu 9go.

Deklaracyą tkanin opatrzyć należy odciskiem cechy tożsamości.

Po zapakowaniu, uskuteczniönem pod dozorem urzędowym, zapisać należy w egzemplarzach deklaracyi wagę ryczałtową każdej paki, tudzież znak jej, ilość sztuk i wagę czystą znajdujących się w pace tkanin lub innych towarów, z wyrażeniem zamknięcia urzędowego. Jeden egzemplarz deklaracyi (wywód) doręczony będzie interesowanemu; drugi, jeżeli przedmiot wracać ma na tę samą komorę, zatrzyma komora ekspedycyjna, w przeciwnym zaś razie, taż komora ekspedycyjna prześle go owej komorze, na którą, stósownie do uzyskanego pozwolenia (§§. 5 i 8), obrobiony towar ma być napowrót przywieziony.

W tym ostatnim przypadku zostawić należy na komorze odpis deklaracyi jako załączkę do rejestru.

We względzie utrzymywania rejestru i dalszych urzędowych dowodów co do towarów wyekspedycyjnych, zatrzymuje się postępowanie istniejące.

§. 13.

Dla wprowadzenia napowrót z ulgą w cłach obrobionego towaru, oznajmić go potrzeba na podstawie wyvodu wygotowanego, gdy był ekspedycyjny do wychodu.

Mieszanie towarów, należących do rozmaitych wywodów, miejsca mieć nie może. Natomiast wolno przywozić napowrót towary objęte jednym wywodem częściowo, w którym to razie potrzeba tylko uskutecznić odpowiednie odpisanie w wywodzie.

Przed ekspedycyą celniczą zważyć należy całą posyłkę dla sprawdzenia wagi czystej i przekonać się o tożsamości towaru przez zbadanie oznaczeń wszystkich sztuk.

Jeżeli towar okaże się nie tym samym, nie należy poddawać go postępowaniu, zapewniającemu ulgi w cłach.

§. 14.

Różnice na wadze przędz i tkanin, dostawionych po obrobieniu w celu wyekspedycyowania ich do powrotu, nie będą pociągały za sobą poboru opłaty, jeżeli ilość sztuk jest ta sama i jeżeli na obu końcach każdej sztuki znajdować się będą znaki tożsamości. Od tkanin posłanych do pohaftowania, do których materyał potrzebny był dołączony, nie pobiera się opłat przy ekspedycy do powrotu, jeżeli waga tkaniny pohaftowanej nie przewyższa wagi tkaniny nie pohaftowanej i dodanego materyału do haftowania. Jeżeli potrzebnego materyału dostarczył ten, kto haftował, natenczas za powrotem tkaniny pohaftowanej pobierać należy od nadwyżki w wadze, powstałej przez pohaftowanie, opłatę wchodową podług pozycyi taryfy, odnoszącej się do materyału, którym haftowano.

Gdy różnice na wadze są pomniejsze, opłata nie powinna być pobierana, gdy zaś ma być pobierana, obliczać ją należy podług istniejącej taryfy cłowej.

Przywiezienie
napowrót.

Różnice
na wadze.

§. 15.

Co do innych towarów, w §. 14 nie wymienionych, różnice na wadze, które powstały w skutek naprawy lub uszlachetnienia towaru, brać należy w rachubę w ten sposób, że gdy różnice te są pomniejsze, nie mają podlegać opłacie, znaczniejsze zaś tylko podług pozycyi taryfy, ściągającej się do materiału, użytego do naprawy lub uszlachetnienia, zawsze jednak pod warunkiem, aby naprawione czyli też odnowione części przedmiotu, wywiezionego do naprawy, przywożone były razem z przedmiotem głównym, do którego należą.

§. 16.

Do wydawania pozwoleń, którym podlega utrzymywanie obrotu towarów uszlachetnionych i uwzględniania żądań w związku z tem będących, jakoteż do sprawowania nadzoru urzędowego (§. 6), upoważnione są dyrekcye skarbowe powiatowe (Inspektorowie skarbowi i graniczni) tego powiatu, w którym znajduje się fabryka (§. 5) starającego się o pozwolenie.

Upoważnienia
Władz cłowych
i komor.

Do załatwienia ekspedycyi celniczych w obrocie towarów uszlachetnionych (na podstawie pozwoleń wydanych przez Władzę cłową), upoważnione są te komory, które w ogóle przeznaczone są do pobierania cła wwozowego od towarów w mowie będących.

§. 17.

Przekroczenia przeciwko przepisom niniejszym pociągają za sobą oprócz zastrzeżonej odnośnie do tego przypadku utraty pozwolenia (§. 5), postępowanie przepisane ustawami karnymi powszechnymi lub cłowymi.

Przekroczenia
i kary.

§. 18.

Przepisy niniejsze nie naruszają terminów do przywiezienia napowrót towarów uszlachetnionych, wyznaczonych przed dniem 31 grudnia 1879.

Pozwolenia, wydane przed dniem 31 grudnia 1879, uprawniają posiadacza do wysyłania towarów tamże wyszczególnionych, na zasadzie przepisów niniejszych aż do 15 lutego 1880.

Przepisy
przechodnie.

§. 19.

Co się tyczy uszlachetniania w okręgu cłowym austriacko-węgierskim, jakoteż co się tyczy formalności i kontroli w drobnym obrocie pogranicznym rzemieślników, wyrobników itp. w §. 3 wzmiankowanym, trzymać się należy przepisów obecnie obowiązujących.

Korb r. w.

Chertek r. w.

Pozwolenie do obrotu towarów uszlachetnionych:

1. Nazwisko, firma i fabryka starającego się o pozwolenie, który wyrabia lub obrabia w kraju towar uszlachetnić się mający.
2. Rodzaj towaru uszlachetnić się mającego podług pospolitej nazwy handlowej.
3. Rodzaj i miejsce potrzebnego uszlachetnienia za granicą.
4. Komora a względnie komory, przez które towar ma być wywieziony i napowrót przywieziony.
5. Termin, w którym towar ma być przywieziony napowrót.

Na zasadzie rozporządzenia z wydaje się N. N.
na czas aż do 30 czerwca 1880 pozwolenie do wywozu własnych wyrobów powyższych, którym zapewnia się ulgi w cłach, gdy towar uszlachetniony będzie napowrót przywieziony z zachowaniem powyższych zastrzeżeń.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć III. — Wydana i rozesłana dnia 13 stycznia 1880.

5.

Obwieszczenie ministerstwa obrony krajowej i ministerstwa skarbu z dnia 21 października 1879,

o zamieszczeniu gminy Tarvis w Karyntyi w siódmej klasie Taryfy czynszów (Dz. u. p. Nr. 95 z roku 1879).

Celem uzupełnienia wykazu ogłoszonego rozporządzeniem ministeryalnym z dnia 1 lipca 1879 (Dz. u. p. Nr. 95), zamieszcza się w porozumieniu z c. k. wspólnem ministerstwem wojny gminę Tarvis w Karyntyi w siódmej klasie Taryfy czynszów za mieszkania dla wojska i przynależności.

Horst r. w.

Chertek r. w.

6.

Ustawa z dnia 28 grudnia 1879,

o zwrocie zaliczek, udzielonych na zasadzie ustaw z dnia 10 kwietnia 1874 (Dz. u. p. Nr. 36) i z dnia 1 kwietnia 1875 (Dz. u. p. Nr. 53) z powodu klęsk, zrządzonych przez kornika w Lesie Czeskim, tudzież o pokryciu kosztów zarządu robót ku zaradzeniu tej klęsce i dozoru nad niemi.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

§. 1.

Odmienne od niektórych przepisów ustaw z dnia 10 kwietnia 1874 (Dz. u. p. Nr. 36) i z dnia 1 kwietnia 1875 (Dz. u. p. Nr. 53), pozwala się tym gminom i właścicielom pomniejszych posiadłości, którzy na zasadzie przerwanych ustaw otrzymali z funduszków państwa zaliczki bezodsetkowe, ażeby reszty owych

zaliczek, nie zwrócone jeszcze w chwili ogłoszenia ustawy niniejszej, spłacili w piętnastu równych ratach rocznych, poczynających się od 1 stycznia 1880 pod tym warunkiem, aby rękojmie, dane w myśl wzmiankowanych ustaw, rozciągnięte zostały na czas odpowiedni przedłużonemu niniejszem terminowi zwrotu.

Przepis §fu 2go ustawy z dnia 10 kwietnia 1874 (Dz. u. p. Nr. 36) stosowany być ma także do dokumentów lub wpisów hipotecznych, których wymagać będzie dopełnienie tego warunku.

Obowiązani do zwrotu zaliczek mogą dobrowolnie podjąć się ich spłacenia w krótszym przeciągu czasu, w ratach rocznych równych, samodzielnie oznaczonych.

§. 2.

Koszta zarządu robót ku zaradzeniu kłesce zrządzonej przez kornika w Lesie Czeskim i dozoru nad temi robotami, wynoszące 15.363 zł. 95 c. obejmuje na siebie skarb państwa.

§. 3.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrom rolnictwa i skarbu.

Wiedeń, dnia 28 grudnia 1879.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Falkenhayn r. w.

Chertek r. w.

7.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 8 stycznia 1880,

tyczące się zakazania soli pozbywanej po niżonych cenach do fabrykacji mydła, wyrobów glinianych, szkła i skóry.

Gdy przepisane rozporządzeniami ministerstwa skarbu z dnia 4 października 1861 i z dnia 1 listopada 1862 (Dz. u. p. Nr. 100 z r. 1861 i Nr. 78 z r. 1862) zakazanie soli, pozbywanej po cenach niżonych do fabrykacji mydła, wyrobów glinianych, szkła i skóry, polegające na należytem zmieszaniu jej z jedną setną częścią sody wyprażonej, rozpuszczonej w sześciu masach wody, okazało się niedostatecznem do zapobieżenia nadużyciom z tąż solą, podwyższa się ilość środka zakazającego z jednej na trzy setne części sody wyprażonej, rozpuszczonej w sześciu masach a względnie w 8·5 litra wody.

Przepis, tyczący się zakazania soli, sprzedawanej do fabrykacji skóry, także w ten sposób, że sól drobno-ziarnistą, na podłodze lokalu fabrycznego w cienkiej warstwie rozpostartą, wymięszać należy za pomocą starannego przeznaczania z najmniej pięciu setnemi częściami wagi alunu surowego, zachowuje się nienaruszenie.

Chertek r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć IV. — Wydana i rozesłana dnia 27 stycznia 1880.

8.

Rozporządzenie ministerstwa handlu z d. 28 grudnia 1879, uchylające poświadczanie zdrowia w paszportach okrętów, żeglujących koło wybrzeży krajowych.

Zważywszy, że przy teraźniejszych urządzeniach komunikacyjnych, urzędy zdrowia portowe i morskie dowiadują się natychmiast o wszelkiej zmianie i stanie stanu zdrowia publicznego i że w skutek tego zapisywanie w paszportach okrętów, kursujących między portami krajowymi, jako w każdym z tych portów, do którego zawijały, był pomyślny stan zdrowia, okazuje się zbytecznym, pozwala się na próbę zaniechać poświadczania zdrowia w paszportach okrętów kursujących między portami krajowymi, dopóki stan zdrowia publicznego będzie całkiem prawidłowy.

Przepis ten, który nabyć ma mocy natychmiast, ściąga się do wszelkich okrętów jakiegokolwiek rodzaju i jakiegokolwiek krajowości, żeglujących koło wybrzeży krajowych.

Dla okrętów przybywających z zagranicy i wysadzających na ląd towary przeznaczone za granicę, zachowują moc swoje przepisy dotychczasowe. Okrętom, przybywającym z zagranicy, potwierdzać będzie urząd zdrowia portowy i morski pierwszego portu, do którego przybędą, na odwrotnej stronie pierwotnego paszportu zdrowia, jako okręt ten uzyskał wolny pobyt w porcie krajowym.

Rozumie się samo przez się, że to nie uchyla ułatwień, służących statkom, których pojemność nie przenosi 10 ton, jakoteż statkom rybackim i wszystkim pomniejszym, przeznaczonym do celów rolniczych.

Korb r. w.

9.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 8 stycznia 1880, zabraniające odprzedawania po za granicami Tyrolu i Vorarlbergu, tudzież pewnych okręgów Górnej Karyntyi soli zakupionej w Hall po ośm złotych za cetnar metryczny.

Z powodu poczynionych postrzeżeń, że w skutek ułatwionej komunikacji, sól warzona, nabywana w c. k. urzędzie sprzedaży w Hall po cenie niższej

w r. 1868 jak dawniej dla mieszkańców Tyrolu i Vorarlbergu, także dla tych okręgów Górnej Karyntyi, które sól potrzebną pobierały od dawna z Hall, to jest po 4 zł. 48 c. za cetnar wiedeński a względnie od d. 1 stycznia 1876 po ośm złotych za cetnar metryczny, odprzedawana bywa często w większych ilościach do innych krajów i okręgów, przez co, jak świadczy obwieszczenie Namiestnika w Tyrolu i Vorarlbergu z dnia 22 listopada 1879, dał się nawet uczuć w niektórych częściach kraju zupełny brak soli, i w skutek tego zakazać musiano wywozu tej soli do innych krajów koronnych, przypomina się niniejszem, że soli, nabytej po wzmiankowanej cenie zniżonej nie wolno odprzedawać po za granicami rzeczonych krajów i okręgów, gdyby się zaś zdarzało, byłoby uważane i karane jak ciężkie przekroczenie skarbowe.

Chertek r. w.

10.

Rozporządzenie ministerstwa handlu z d. 20 stycznia 1880, zawierające nowe przepisy o unikaniu przygód na morzu w skutek zetknięcia się okrętów.

Wstęp.

Artykuł 1.

W przepisach poniżej zamieszczonych każdy parowiec, poruszający się tylko za pomocą żagli a nie pary, uważany jest za okręt żaglowy; każdy zaś okręt, poruszający się za pomocą pary, bez względu, czy jednocześnie używa żagli czy nie, za parowiec.

Przepisy, tyjące się używania świateł.

Artykuł 2.

Świateł, w artykułach 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9 i 10 wzmiankowanych a nie innych, używać należy, jakakolwiek jest pogoda od zachodu aż do wschodu słońca.

Artykuł 3.

Parowiec, w ruchu będący, mieć powinien:

- a) na maszcie przednim lub przed tymże, w wysokości najmniej 6^m nad kadłubem okrętu, a jeżeli okręt ma więcej niż 6^m szerokości, w wysokości nie mniejszej niż szerokość okrętu nad kadłubem okrętu, — jasne białe światło, tak urządzone i umieszczone, aby rzucało jednostajne i trwałe światło na łuk widnokregu, obejmujący 20 podziałów kompasu, a mianowicie po 10 podziałów od przodu w każdą stronę (t. j. 2 podziały w kierunku poprzecznym ku tyłowi okrętu po każdej stronie); — i z taką siłą, aby widzialne było w ciemnej nocy przy czystej atmosferze z odległości najmniej 5 mil morskich;
- b) po sterowej stronie burty, światło zielone tak urządzone i umieszczone, aby rzucało jednostajne i trwałe światło na łuk widnokregu, obejmujący 10 podziałów kompasu od przodu ku sterowi (a przeto po 2 podziały w kierunku

Światła.

Światła
parowców.

- poprzecznym steru ku tyłowi); — i z taką siłą, aby widzialne było w ciemnej nocy przy czystej atmosferze z odległości najmniej 2 mil morskich; —
- c) z lewej strony burty, światło czerwone tak urządzone i umieszczone, aby rzucało jednostajne i trwałe światło na łuk widnokręgu, obejmujący 10 podziałów kompasu od przodu ku lewemu bokowi burty (a przeto po 2 podziały w kierunku poprzecznym lewej strony burty ku tyłowi okrętu); — i z taką siłą, aby widzialne było w ciemnej nocy przy czystej atmosferze z odległości najmniej 2 mil morskich;
- d) rzucone światła boczne zielone i czerwone, opatrzone być powinny od wewnętrznej strony burty zasłonami, wystającymi najmniej na 90^{cm} przed światłami, tak, aby światła nie mogły być widziane po przez przegub z innej strony.

Artykuł 4.

Parowiec, holujący inne statki, mieć powinien dla odróżniania się od innych parowców oprócz światel bocznych, w miejscu światła białego, przepisanego w artykule 3 a) dwa światła białe, pionowo jedno nad drugim umieszczone i nie mniej niż 1^m od siebie oddalone. Każde z tych światel powinno być tak samo urządzone, mieć taką samą siłę i umieszczone w taki sam sposób, jak światło białe, które mieć powinny inne parowce.

Światła dla parowców holujących inne statki.

Artykuł 5.

Wszelki okręt, czy to parowy czy żaglowy, który spuszcza lub wydobywa linwę telegraficzną, jakoteż okręt, który w skutek uszkodzenia stał się niezdolnym do wykonywania obrotów, wywieszać powinien we dnie przed masztem przednim a nie niżej jak czub jego, 3 ciemne kule, albo jakiegokolwiek inne znaki sygnałowe, mające każdy najmniej 65^{cm} średnicy, pionowo jeden nad drugim, oddalone od siebie nie mniej jak o 1^m.

Sygnały dzienne i nocne dla okrętów nie mogących wykonywać obrotów.

W nocy okręt taki mieć powinien w tem samym miejscu, gdzie parowce mają białe światła a jeżeli jest parowcem, zamiast tego białego światła, 3 światła czerwone w latarniach kulistych, mających każda najmniej 25^{cm} średnicy, pionowo jedno nad drugim i nie mniej jak o 1^m od siebie oddalone.

Sygnały te lub światła służyć mają zbliżającym się okrętom za znak, że okręt, który je wystawia, jest niezdolny do wykonywania obrotów i przeto usunąć się z drogi nie może.

Okręty przerzeczone, nie będąc w ruchu, światel bocznych wystawiać nie powinny, lecz mieć je powinny, skoro tylko są w ruchu.

Artykuł 6.

Okręt żaglowy, który płynie sam lub jest holowany, posiadać powinien te same światła, które przepisane są w artykule 3 dla parowca płynącego, z wyjątkiem światła białego, którego mu nigdy mieć nie wolno.

Światła dla okrętów żaglowych.

Artykuł 7.

Na małych statkach żaglowych, na których, — zwłaszcza w czasie niepogody, — światel zielonych i czerwonych mocno utwierdzić nie można, światła te trzymać należy przecież na pokładzie, po tych stronach okrętu, do których należą, w pogotowiu do użytku i ile razy zbliżają się do innych okrętów, lub gdy te do nich się zbliżają pokazywać je wcześniej po tych stronach okrętu, do których należą, dla zapobieżenia zetknięciu i to w taki sposób, aby były jak

Światła wyjątkowe dla małych statków żaglowych.

można najlepiej widzialne, jednak, aby światło zielone nie było widzialne od lewej strony burty a czerwone od strony sterowej.

Aby tych świateł przenośnych można było używać z większem bezpieczeństwem i łatwością, latarnie pomalowane być powinny zewnątrz barwą światła, które pokazują i opatrzone odpowiedniami zasłonami.

Artykuł 8.

Światła dla okrętów stojących na kotwicy.

Każdy okręt, stojący na kotwicy, czy to żaglowy czy parowy, mieć powinien światło białe w latarni kulistej, której średnica wynosi najmniej 20^{cm} tam, skąd najlepiej widziane być może, jednak nie wyżej niż 6^m nad kadłubem okrętu.

Latarnia ta umieszczona być ma w taki sposób, aby światło jej widzialne było jasno, jednostajnie i trwale na całym widnokręgu, z odległości najmniej mili morskiej.

Artykuł 9.

Światła dla statków rotmańskich.

Statki rotmańskie, zajęte służbą w swojej stacyi, nie używają świateł przepisanych dla innych okrętów, lecz mieć powinny na czubie masztu światło białe, widzialne na całym widnokręgu, a nadto pokazywać powinny w krótkich przestankach, które nie mają nigdy trwać dłużej nad 15 minut, jeden lub więcej ogni migocących.

Statki rotmańskie, gdy nie pełnią służby rotmańskiej, mieć powinny światła przepisane dla innych okrętów.

Artykuł 10.

Światła dla statków rybackich i innych łodzi niekrytych.

- a) Statki rybackie i inne łodzie niekryte, gdy płyną, nie są obowiązane wystawiać świateł bocznych, przepisanych dla innych okrętów, zamiast nich jednak, powinna być na każdej takiej łodzi latarnia zapalona na podporęczy, opatrzona z jednej strony szkłem zielonem, po drugiej czerwonym. Dla zapobieżenia zetknięciu, gdy się łódź zbliża do innych okrętów, lub gdy się one do niej zbliżają, pokazywać należy latarnią tę w taki sposób, aby światło zielone nie mogło być widziane od strony lewej a czerwone od prawej strony burty.
- b) Statki rybackie i łodzie nie kryte, gdy stoją na kotwicy, ukazywać mają jasne białe światło.
- c) Statki rybackie, łowiące ryby czerwcem, wystawiać powinny na jednym ze swoich masztów dwa światła czerwone, pionowo jedno nad drugim, nie mniej niż o 1^m od siebie oddalone.
- d) Statki, łowiące ryby niewodem, wystawiać powinny na jednym ze swoich masztów dwa światła pionowo jedno nad drugim, oddalone od siebie nie mniej niż o 1^m, górne światło czerwone, dolne zielone; i nadto albo zaopatrzone być powinny w światła boczne, przepisane dla innych okrętów, albo jeżeli ich używać nie mogą, w światła barwne, przepisane w artykule 7ym, lub mieć na podporęczy latarnią z szkłem czerwonym i zielonym, opisaną w tymże artykule pod a).
- e) Statki rybackie i łodzie niekryte ukazywać mogą nadto ogień migocący, ile razy uznają to za potrzebne.

Wszystkie światła, w artykule niniejszym przepisane, z wyjątkiem bocznych, znajdować się powinny w latarniach kulistych, tak urządzonych, aby oświecały cały widnokrąg.

Artykuł 11.

Okręt, wyprzedzany przez inny, ukazać ma wcześniej temu ostatniemu, dla zapobieżenia zetknięciu się, światło białe lub ogień migocący na tyle.

Światła dla okrętów wyprzedzanych przez mnie.

Przepisy, dotyczące się sygnałów podczas mgły itd.

Artykuł 12.

Każdy parowiec opatrzony być powinien świstawką parową lub innym przyrządem parowym do dawania sygnałów głosowych silnie działającym, który umieszczony być powinien tak, aby żadne przeszkody nie przytłumiały głosu. Nadto każdy parowiec opatrzony być ma trąbą, wydającą silny głos, wydobywany za pomocą miecha lub innego przyrządu mechanicznego, tudzież dzwonem, wydającym głos dźwięczny.

Sygnały podczas mgły, dżdżu i śniegu.

Okręty żaglowe opatrzone być powinny podobną trąbą i podobnym dzwonem. Sygnałów, w artykule niniejszym opisanych, używać należy podczas mgły, dżdżu lub śniegu tak we dnie jak w nocy w następujący sposób:

- a) Każdy parowiec, gdy płynie, wydawać powinien głos świstawką parową lub innym przyrządem parowym do dawania sygnałów głosowych, w odstępach nie dłuższych jak 2minutowych.
- b) Każdy okręt żaglowy, gdy płynie, wydawać powinien sygnały trąbą w odstępach nie dłuższych jak 2minutowych, a mianowicie: gdy płynie czołem burty sterowej, jeden głos; gdy płynie czołem lewej burty, dwa głosy jeden po drugim, gdy zaś wiatr wieje z boku lub gdy okręt płynie pod wiatr, trzy głosy jeden po drugim.
- c) Parowce, równie jak okręty żaglowe, gdy nie płyną, dawać powinny sygnał dzwonem w odstępach nie dłuższych jak co 2 minuty.

Artykuł 13.

Każdy okręt, czy to parowy czy żaglowy, płynąć powinien podczas mgły, dżdżu lub śniegu z umiarkowaną chyżością.

Zwolnienie ruchu podczas mgły, dżdżu i śniegu.

Prawidła sterowania i żeglowania.

Artykuł 14.

Gdy dwa okręty żaglowe zbliżą się do siebie tak, że w skutek tego powstaje niebezpieczeństwo zetknięcia się, jeden drugiemu ustępować powinien w sposób następujący:

Dwa okręty żaglowe.

- a) Okręt mający wiatr z boku od tyłu, ustępować powinien okrętowi, żeglującemu tuż na wietrze.
- b) Okręt żeglujący czołem burty lewej, ustępować powinien okrętowi, żeglującemu czołem burty sterowej tuż na wietrze.
- c) Gdy obadwa okręty mają wiatr z boku od tyłu, ale nie z tej samej strony, okręt mający wiatr z lewej strony, ustąpić powinien drugiemu.
- d) Gdy obadwa okręty mają wiatr z boku od tyłu, ale z tej samej strony, okręt płynący od strony wiatru ustąpić powinien temu, który płynie w stronę odwróconą od wiatru.
- e) Okręt płynący pod wiatr, ustąpić powinien drugiemu.

Artykuł 15.

Gdy dwa parowce
płyną naprzeciw
sobie.

Gdy dwa parowce płyną naprzeciw siebie z stron wprost lub prawie przeciwnych, każdy z dwu tych parowców zmienić powinien kierunek w stronę burty sterowej, aby mogły się wyminąć lewemi stronami burty.

Artykuł ten stosuje się tylko w tych przypadkach, gdy okręty zbliżają się do siebie ze stron wprost lub prawie przeciwnych, tak, że stąd powstaje niebezpieczeństwo zetknięcia się, ale nie wtedy, gdy obadwa okręty mogą przepłynąć około siebie nie zmieniając kierunku.

Artykuł ten tyczy się więc takich przypadków, gdy każdy z dwu okrętów płynie ku drugiemu wprost lub prawie wprost, t. j. takich przypadków, gdy we dnie każdy z dwóch okrętów ujrzy, że maszty drugiego okrętu leżą w tej samej lub prawie w tej samej linii co jego, i gdy w nocy każdy z dwóch okrętów może widzieć obadwa światła boczne drugiego okrętu.

Natomiast artykuł ten nie ściąga się do takich przypadków, gdy we dnie jeden okręt widzi drugi przed przegubem w takiej pozycji, że ten ostatni przecina jego kierunek, a w nocy w takich przypadkach, gdy światło czerwone jednego okrętu ukazuje się naprzeciwko światła czerwonego drugiego okrętu, albo światło zielone jednego naprzeciwko światła zielonego drugiego okrętu, albo gdy z przodu ukazuje się światło czerwone a zielonego nie widać lub widać zielone a nie widać czerwonego, albo nakoniec, gdy obadwa światła barwne boczne dają się widzieć gdzieindziej nie z przodu.

Artykuł 16.

Parowce, których
biegi przecinają
się.

Gdy biegi dwóch parowców przecinają się tak, że stąd powstaje niebezpieczeństwo zetknięcia się, ten parowiec ustąpić powinien drugiemu, który go ma po prawej stronie burty.

Artykuł 17.

Parowiec i okręt
żaglowy.

Gdy parowiec i okręt żaglowy płyną w takich kierunkach, że powstaje stąd dla nich niebezpieczeństwo zetknięcia się, parowiec ustąpić powinien okrętowi żaglowemu.

Artykuł 18.

Kiedy parowce
mają zmniejszyć
chżyżość.

Każdy parowiec, który zbliży się do innego okrętu w taki sposób, że stąd powstać może niebezpieczeństwo zetknięcia się, powinien zmniejszyć chżyżość lub jeżeli potrzeba, zatrzymać się i cofnąć.

Artykuł 19.

Sygnaly szcze-
gólne parowców
w razie zmiany
kursu.

Gdy parowiec płynący zmienić ma bieg swój na zasadzie prawideł tutaj podanych, oznajmić to może innemu okrętowi, który ujrzy, za pomocą następujących sygnałów danych świstawką parową:

Jedno krótkie świśnięcie znaczy:

„Zmieniam mój kierunek w stronę burty sterowej;“

dwa krótkie świśnięcia znaczą:

„Zmieniam mój kierunek w stronę burty lewej;“

trzy krótkie świśnięcia znaczą:

„Płynę całą siłą w tył.“

Dawanie sygnałów tych zostawia się do woli, ale gdy będą dane, ruch okrętu odpowiadać powinien danemu sygnałowi.

Artykuł 20.

Oprócz zachowania wszystkich prawideł, zawartych w poprzedzających artykułach, każdy okręt czy to żaglowy czy parowy, gdy wyprzedza inny okręt, obowiązany jest ustąpić temu ostatniemu z drogi.

Wyprzedzanie się okrętów.

Artykuł 21.

Każdy parowiec, płynący w wąskim miejscu (kanałami), trzymać się powinien, jeżeli to być może bez niebezpieczeństwa tej strony nurtu lub środka nurtu, która jest po prawej stronie burty, patrząc z własnego okrętu.

Parowiec w wąskim miejscu płynący.

Artykuł 22.

We wszystkich takich przypadkach, gdy według powyższych prawideł jeden z dwóch okrętów ma drugiemu ustąpić, ten ostatni zatrzymać powinien swój kierunek.

Uzupelnienie do artykułów 14, 16, 17 i 20.

Artykuł 23.

Stosując się do prawideł powyższych, baczyć należy ciągle na wszelkie niebezpieczeństwa żeglugi, jakoteż nie mniej na takie szczególne okoliczności, które mogłyby wymagać odstąpienia od powyższych prawideł dla uniknięcia nagłego niebezpieczeństwa.

Zastrzeżenie co do szczególnych przypadków.

Artykuł 24.

Żadne z powyższych prawideł nie może uwolnić okrętu, to jest właściciela jego, dowódcy lub załogi od odpowiedzialności za złe skutki, gdyby je spowodowało niewłaściwe użycie świateł lub sygnałów, brak należytej uwagi lub zaniechanie ostrożności, którą ogólna praktyka żeglarska lub szczególne okoliczności przypadku nakazują.

Potrzebnej ostrożności zaniedbywać nie wolno w żadnym razie.

Artykuł 25.

Żadne z prawideł powyższych nie ma mocy uchylania przepisów szczególnych, dotyczących się żeglugi w portach, rzekach lub na wodach śródlądowych, wydanych przez władzę miejscową do tego upoważnionych.

Zastrzeżenie we względzie porządków portowych.

Artykuł 26.

Żadne z prawideł powyższych nie ma mocy uchylania takich porządków szczególnych, które Rząd jakikolwiek zaprowadzi we względzie świateł ustawicznych i sygnałowych dla dwóch lub więcej okrętów wojennych albo dla okrętów płynących pod konwojem.

Świata szczególnie dla eskadr i statków płynących pod konwojem.

Przepisy wykonawcze.

Artykuł 27.

Każdy dowódca okrętu obowiązany jest zaopatrzyć się w egzemplarz rozporządzenia niniejszego, zachowywać go razem z dokumentami okrętowymi i pokazać na żądanie urzędu portowego lub konsulowskiego.

Kary.

Artykuł 28.

Dowódcy okrętu, wykraczający przeciwko przepisom niniejszego rozporządzenia, o ile czyn ich nie ma być karany przez Sądy karne podług ustawy karnej

powszechnej, podlegają karze pieniężnej aż do 300 zł., dowódcy zaś statków rybackich i innych nie krytych, nie zachowujący przepisy artykułu 10, z tem samem zastrzeżeniem, karze pieniężnej aż do 5 złotych.

Kary pieniężne, których od skazanych ściągnąć nie można, zamieniać należy na kary aresztu, naznaczając na każde pięć złotych dzień jeden.

Kary pieniężne oddawane będą do funduszu zapomóg dla marynarzy.

Artykuł 29.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia 1 września 1880.

Od dnia, w którym rozporządzenie niniejsze nabędzie mocy, traci ją rozporządzenie byłego ministerstwa marynarki z d. 27 lutego 1863 (Dz. u. p. Nr. 25), jakoteż rozporządzenie ministerstwa handlu z dnia 6 czerwca 1873 (Dz. u. p. Nr. 102).

Korb r. w.

11.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 21 stycznia 1880, dotyczące się zmiany urzędowych blankietów wekslowych centowych, stemplowanych podług Skali I.

Począwszy od dnia 1 marca 1880, sprzedawane będą nowe urzędowe blankiety wekslowe, opatrzone znaczkami stemplowemi podług Skali I na 5 aż do 90 centów włącznie.

Odmienną jest w nich tylko winieta z lewej strony, zresztą są całkiem takie same jak dotychczasowe. Mają 31 centymetrów długości a 12 centymetrów szerokości.

Modłę nowej winiety stanowi sieć symetryczna, sztucznie ułożona z łądyg bluszcзовych. W górnej jej części umieszczony jest orzeł. W środkowej części winiety znajduje się medalion a w nim tarcza poliniowana z cyfrą oznaczającą kwotę wartości. Na około tej kwoty wartości umieszczone są w górze wyrazy: „Stämpel-Betrag“, od dołu: „Kreuzer“ pismem pieńkowem. Dolną część winiety wypełnia Merkury, trzymający w rękach godła handlu.

Tło winiety stanowi rysunek gęsty gwiazdzisty.

Blankiety wekslowe tego rodzaju dotychczas sprzedawane, używane być mogą aż do wyczerpania zapasu.

Chertek r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część V. — Wydana i rozesłana dnia 11 lutego 1880.

12.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 21 stycznia 1880,

o rozpoczęciu czynności urzędowych w Sądach powiatowych złoto-potockim i tłusteńskim
w Galicji wschodniej.

Odnosnie do rozporządzeń ministerstwa sprawiedliwości z dnia 27 marca 1879 (Dz. u. p. Nr. 45, 46 i 47), stanowi się, że Sądy powiatowe złoto-potocki i tłusteński rozpocząć mają czynności urzędowe dnia 1 listopada 1880, dotychczasowe zaś Sądy powiatowe uściecki i jazłowiecki zawiesić mają swoje czynności dnia 31 października 1880.

Stremayr r. w.

13.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 2 lutego 1880,

stanowiące, które osoby składać mają deklaracje co do posyłek płynów wysokowych pędzonych i cukru, przeznaczonych do wywozu za zwrotem podatku.

Odnosnie do przepisu III §fu 3go przepisu wykonawczego z d. 28 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 33) do ustawy o opodatkowaniu cukru burakowego i do przepisu 5 rozporządzenia z dnia 5 grudnia 1870 (Dz. u. p. Nr. 139), tyczącego się wywozu płynów wysokowych pędzonych, stanowi się w porozumieniu z król. węgierskim ministerstwem skarbu, że każdą deklaracją, tyczącą się posyłki cukru lub płynów wysokowych pędzonych, przeznaczonej do wywozu za zwrotem podatku, składać ma albo sam wysyłający, pozwolenie do wywozu posiadający, albo osoba, która okaże lub okazała jego pisemne pełnomocnictwo, w przeciwnym zaś razie urząd, przez który się wywozi, przyjąć jej nie może.

Pełnomocnictwo opiewać może na jedną posyłkę lub na kilka w oznaczonym okresie z tego samego miejsca wysłania wywieść się mających.

Urząd, przez który się wywozi, odebrać ma pełnomocnictwo i według tego, czy jest czy nie jest komorą, albo zachowywać je u siebie albo odesłać do kierującej Władzy skarbowej I instancyi.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy obowiązującej po upływie dni czterech, licząc od dnia ogłoszenia.

Chertek r. w.

14.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 2 lutego 1880, o odprzedawaniu rodzajów soli kuchennej, zakupionych po cenach ustanowionych dla Dalmacyi.

Oдноśnie do ustaw z dnia 20 grudnia 1879 (Dz. u. p. Nr. 136 i 137), dotyczących się zaprowadzenia wspólnego związku cłowego z Bośnią i Hercegowiną, tudzież wcielenia obwodu wyłączzonego istryjskiego i osobnego okręgu cłowego dalmackiego do powszechnego okręgu cłowego austriacko-węgierskiego, przypomina się, że ceny soli przyjęte w c. k. składach soli w Dalmacyi a mianowicie za cetnar metryczny soli morskiej białej 7 zł. 20 c. a szarej 4 zł. 65 c. postanowione są wyłącznie dla mieszkańców Dalmacyi i do nich się tylko ściągają a to w myśl rozporządzenia z dnia 17 stycznia 1862 (Dz. u. p. Nr. 9), według którego sól, po tych cenach kupiona, odprzedawana być może po za obrębem Dalmacyi tylko pod warunkiem złożenia ustanowionej dopłaty.

Przeto odprzedawanie po za obrębem tego kraju rodzajów soli, kupionych po cenach powyższych na konsumcyą krajową nie jest pozwolone i gdyby się zdarzało, byłoby uważane i karane jak przekroczenie skarbowe.

Chertek r. w.

15.

Ustawa z dnia 8 lutego 1880,

o udzieleniu dotacyj na złagodzenie niedostatku.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

§. 1.

Dla wspomżenia ludności podupadłej w krajach dotkniętych niedostatkiem, pozwala się wydać kwoty następujące na wykonanie robót publicznych:

A. W ukściażęconem hrabstwie gorykiem i gradyskiem.

1. Na przełożenie gościńca karyntyjskiego pod Canale	11.000 zł.
2. Na przełożenie gościńca gorycko-ajdowszyńskiego między Cer-
nicą a mostem na Vertowinie	30.000 „

3. Na wzmocnienie grobli w zakładach do odwodnienia pod Aquileją uszkodzonych przez zalew 8.000 zł.

B. W królestwie galicyjskiem.

4. Na budowę drogi łączącej od gościńca przesmyku dukielskiego pod Tylawą na Jaśliska i Czeremchę do granicy krajowej . . 18.000 zł.

5. Na przełożenie gościńca gdowsko-gorlickiego pod Ciężkowicami 17.000 „

C. W królestwie dalmackiem.

6. Na częściowe przełożenie gościńca śródziemnego między Kni-nem a Kiewem 13.000 zł.

7. Na częściowe wybudowanie drogi makarsko-duaryjskiej . . 20.000 „

8. Na częściowe poprawienie drogi lukawsko-buduańskiej . . 8.000 „

9. Na rozszerzenie i uregulowanie drogi cawtacko-castelnuowskiej pod Cilippi 12.000 „

10. Na przełożenie rampy zawalskiej na drodze do konnej jazdy z Buduy do St. Stefan 3.000 „

11. Na budowę drogi do konnej jazdy od baszty w Uljicy do Sutomare (Spizza) 14.000 „

12. Dodatek na budowę drogi konkurencyjnej Djeversko-dernisko-mucsko-sinijskiej 10.000 „

13. Dodatek na budowę drogi gminnej zagwozdecko-imoseckiej przez górę Skobaljusa 10.000 „

§. 2.

Na koszta podróży urzędników technicznych, mających dokonać budów w Şfie lym wyszczególnionych i niemi kierować wyznacza się dotacyą nadzwyczajną:

Dla Gorycyi i Gradyski 2.000 zł.

„ Galicyi 1.500 „

„ Dalmacyi 6.000 „

§. 3.

Na dokonanie budowli publicznych z funduszków krajowych, powiatowych lub gminnych, wyznaczają się reprezentacyom krajowym następujące zaliczki rządowe, które zwrócone być mają z funduszu krajowego w dziesięciu równych ratach rocznych, począwszy od dnia 1 stycznia 1881:

1. Margrabstwu istryjskiemu 135.000 zł.

2. Margrabstwu morawskiemu 80.000 „

§. 4.

Na zakupienie zboża na zasiew pozwala się wydać ze skarbu państwa zaliczki pod odpowiedzialnością gmin za kwoty, dane ich członkom i funduszków krajowych za gminy otrzymującego je kraju, a mianowicie:

1. Dla Istrii, Gorycyi i Gradyski w sumie ogólnej aż do . . . 55.000 zł.

2. Dla Morawii w sumie ogólnej aż do 170.000 „

3. Dla Szląska w sumie ogólnej aż do 20.000 „

Zaliczki te zwrócone być mają w pięciu równych ratach rocznych, poczynających się od dnia 1 stycznia 1881.

§. 5.

Na dalsze zapomogi dla podupadłej ludności wyznaczają się Rządowi następujące dotacje nadzwyczajne pod warunkiem wyrachowania się:

1. Dla Istrii, Gorycy i Gradyski	50.000 zł.
2. Dla Morawii	50.000 „
3. Dla Szląska	50.000 „
4. Dla Galicyi	250.000 „

Upoważnia się Rząd, aby z dotacyj tych wypłacił gminom zaliczki na wykonanie budowli publicznych, w okolicznościach zaś, zasługujących na szczególne względy, aby poparł takie budowle subwencją, lub rozdał zapomogi na zakupienie niezbędnej żywności dla dotkniętych niedostatkami.

§. 6.

Na wypadki nieprzewidziane, wymagające pomocy państwa, którym dotacje powyższe zaradzić nie mogą, wyznacza się Rządowi dotacją w sumie aż do 100.000 zł.

§. 7.

Zaliczki rządowe na zasiew, jakoteż żywność, rozdawać mają dotkniętym niedostatkami Władze rządowe w porozumieniu z Wydziałami sejmowymi i z uczestnictwem przełożonych gmin.

§. 8.

Wydatki ustawą niniejszą przewidziane, wciągnięte być mają do preliminarza państwa na rok 1880.

§. 9.

Dokumenty prawne, podania i protokoły, ściągające się do udzielonych zaliczek, uwalnia się od stępli i opłat.

§. 10.

Raty zaległe ściągać mogą Władze administracyjne drogą egzekucyi od tych, którzy otrzymali zaliczki.

§. 11.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrom spraw wewnętrznych, rolnictwa i skarbu.

Wiedeń, dnia 8 lutego 1880.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Falkenhayn r. w.

Chertek r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych

Część VI. — Wydana i rozesłana dnia 17 lutego 1880.

16.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 11 lutego 1880, tyczące się zniżenia cen soli, sprzedawanej w Wieliczce do celów chemiczno-technicznych i przemysłowych.

Aby ile możności ułatwić nabywanie soli kuchennej, będącej potrzebnym materiałem pomocniczym w przemyśle i rzemiosłach. Jego c. k. Apostolska Mość, Najwyższem postanowieniem z dnia 24 stycznia 1880, raczył pozwolić na zniżenie cen soli kamiennej, do celów chemiczno-technicznych i przemysłowych, w Wieliczce, pod warunkami dochody z soli zabezpieczającemi, mocą rozporządzeń ministerstwa skarbu z dnia 27 czerwca 1851 i z dnia 6 marca 1857 (Dz. u. p. Nr. 169 i 49) ustanowionemi, sprzedawanej, w skutek czego ceny tejsze soli, rozporządzeniem ministerstwa skarbu z dnia 20 kwietnia 1861 (Dz. u. p. Nr. 47) ogłoszone a rozporządzeniem ministerstwa skarbu z dnia 21 grudnia 1875 (Dz. u. p. Nr. 155) do wagi metrycznej zastosowane, zniżają się jak następuje:

50 centów za cetnar metryczny soli pierwszej jakości dla fabryk, 40 centów za cetnar metryczny soli drugiej jakości dla fabryk a 30 centów za cetnar metryczny odpadków soli kuchennej, które do potraw dla ludzi używane być nie mogą.

Ceny zniżone zaprowadzają się od dnia 1 marca 1880 z zachowaniem wszystkich przepisów, tyczących się sprzedaży soli dla fabryk.

Chertek r. w.

17.

Ustawa z dnia 12 lutego 1880,

tycząca się ustanowienia kontyngensu rocznego, potrzebnego do uzupełniania wojska stałego (marynarki wojennej) i rezerwy zastępczej i pozwalająca na pobór tegoż w roku 1880.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Kontyngens roczny, który celem uzupełniania ilości wojska stałego i marynarki wojennej, ustanowionej w §. 11 ustawy z dnia 5 grudnia 1868 o służbie

wojskowej, tudzież rezerwy zastępczej, dostarczać mają królestwa i kraje w Radzie państwa reprezentowane, wynosić ma do uzupełnienia wojska stałego i marynarki wojennej 54.541 ludzi a do uzupełniania rezerwy zastępczej 5.454 ludzi.

Artykuł II.

Pozwala się na uskutecznienie w roku 1880 poboru kontyngensów w artykule I ustanowionych z pomiędzy zdatnych do broni w klasach wieku prawnie powołanych i tenże odbyć się ma w miesiącach marcu i kwietniu.

Artykuł III.

Wykonanie ustawy niniejszej polecam Memu Ministrowi obrony krajowej, który w tej mierze porozumieć się ma z wspólnym Ministrem wojny.

Wiedeń, dnia 12 lutego 1880.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Horst r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część VII. — Wydana i rozesłana dnia 28 lutego 1880.

18.

Ustawa z dnia 22 lutego 1880,

o zarządzie Bośni i Hercegowiny poruczonym monarchyi austryacko-węgierskiej mocą Traktatu berlińskiego z dnia 13 lipca 1878.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

§. 1.

Upoważnia się ministerstwo a względnie poleca się mu, aby w duchu ustaw, dotyczących się wspólnych spraw monarchyi, wpływało pod konstytucyjną odpowiedzialnością na tymczasowy zarząd Bośni i Hercegowiny, którym kierować ma ministerstwo wspólne.

§. 2.

W szczególności kierunek i zasady tego zarządu tymczasowego określić i koleje żelazne budować należy w porozumieniu z Rządami obu połów monarchyi austryacko-węgierskiej.

§. 3.

Zarząd krajów tych urzędzić należy tak, aby dochody własne pokrywały jego koszta.

Gdyby i o ileby to nie dało się osiągnąć w zupełności, projekty, dotyczące się sum na zarząd zwyczajny, które mają być pokryte, układane będą w myśl ustaw, odnoszących się do spraw wspólnych, w porozumieniu z Rządami obu połów monarchyi.

O ileby zaś zarząd Bośni i Hercegowiny wymagał zasilku ze skarbu monarchyi na wkłady stałe, nie należące do zakresu administracyi bieżącej, jak na koleje żelazne, budowle publiczne i tym podobne wydatki nadzwyczajne, zasilki takie udzielane być mogą tylko na zasadzie ustaw jednobrzmiących, uchwalonych przez obie połowy monarchyi.

§. 4.

Taż samą drogą ustanowić należy zasady urządzenia i zawiadywania w Bośni i Hercegowinie spraw następujących:

1. urzędzeń cłowych;
2. tych podatków niestających, które pobierane są w obu połowach monarchii podług umówionych, jednakowych ustaw i
3. mennictwa.

§. 5.

Teraźniejszy stosunek tych krajów do monarchii zmieniony być może tylko za zgodnem zezwoleniem ciał prawodawczych obu połów monarchii.

§. 6.

Ustawa niniejsza nabywa mocy obowiązującej od dnia ogłoszenia, pod warunkiem, że odpowiednie przepisy staną się prawomocnymi w krajach korony węgierskiej i będą ogłoszone jednocześnie z ustawą niniejszą.

Wiedeń, dnia 22 lutego 1880.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Stremayr r. w.

Horst r. w.

Ziemiałkowski r. w.

Falkenhayn r. w.

Korb r. w.

Pražák r. w.

Conrad-Eybesfeld r. w.

Kriegsau r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych

Część VIII. — Wydana i rozesłana dnia 5 marca 1880.

19.

Konwencya międzynarodowa z dnia 17 września 1878.

tycząca się środków przeciw mszycy winnej.

(Zawarta w Bernie dnia 17 września 1878, przez Jego c. i k. Apostolską Mość ratyfikowana w Wiedniu dnia 17 grudnia 1879, a ratyfikacye wymieniono z Niemcami, Francją, Portugalią i Szwajcaryą w Bernie dnia 31 grudnia 1879.)

Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;
 Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Quum fine accipiendorum communium remediorum, quae praeventionem importationis et propagationis Phylloxerae vastatricis concernunt, inter Imperium Austro-Hungaricum et reliqua Regimina, quorum Plenipotentiarum consiliis desuper habitis intererant, Conventio Bernae die decima septima mensis Septembris, anno millesimo octingentesimo septuagesimo octavo inita et signata fuit, tenoris sequentis:

Pierwopis.

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse, Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi Apostolique de Hongrie, Sa Majesté Catholique le Roi d'Espagne, le Président de la République Française, Sa Majesté le Roi d'Italie, Sa Majesté très fidèle le Roi de Portugal, la Confédération Suisse,

Considérant les ravages croissants du Phylloxéra et reconnaissant l'opportunité d'une action commune en Europe pour enrayer, s'il est possible, la marche du fléau dans les pays envahis, et pour tenter d'en préserver les contrées jusqu'à ce jour épargnées;

Après avoir pris connaissance des Actes du Congrès phylloxérique international qui s'est réuni à Lausanne du 6 au 18 août 1877,

Ont résolu de conclure une Convention dans ce but, et ont nommé pour leurs Plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Allemagne, Roi de Prusse:

Le Sieur Henri de Röder, Lieutenant-Général, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près la Confédération Suisse,

Le Sieur Adolphe Weymann, Son Conseiller intime de Régence et Conseiller-rapporteur à la Chancellerie de l'Empire.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi Apostolique de Hongrie:

Le Sieur Maurice Baron d'Ottensfels-Gschwind, Son Envoyé Extraordinaire et Ministre Plénipotentiaire près la Confédération Suisse.

Sa Majesté Catholique le Roi d'Espagne:

Le Sieur Don Narciso Garcia de Loygorri, Vicomte de la Vega, Son Chargé d'Affaires près la Confédération Suisse,

Przekład.

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski, Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król apostolski węgierski, Najjaśniejszy katolicki Król hiszpański, Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej, Najjaśniejszy Król włoski, Najjaśniejszy Najwierniejszy Król portugalski i Związek szwajcarski,

widząc, że mszyca winna szerzy spustoszenie i uznając pożyteczność jednostajności postępowania w Europie celem powstrzymania, jeżeli to być może, szerzenia się kłęski tej w krajach, nią dotkniętych i uchronienia od niej okolic jeszcze dotąd wolnych, przejrawszy akta kongresu międzynarodowego, który odbywał się w Lozannie od 6 do 18 sierpnia 1877, postanowili zawrzeć konwencyą i mianowali Swoimi pełnomocnikami:

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski:

pana Henryka Rödera, generała-porucznika, Swego posła nadzwyczajnego i pełnomocnego Ministra przy Związku szwajcarskim,

pana Adolfa Weymanna, Swego tajnego radcę rządu i referendarza w urzędzie kanclerskim państwa.

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król apostolski węgierski:

pana Maurycego barona Ottensfels-Gschwinda, Swego posła nadzwyczajnego i pełnomocnego Ministra przy Związku szwajcarskim.

Najjaśniejszy katolicki Król hiszpański:

pana Narcyza Garcie de Loygorri, wicehrabiego de la Vega, Swego pełnomocnika przy Związku szwajcarskim,

Le Sieur Don Mariano de la Paz Graëlls, Conseiller d'Agriculture, Industrie et Commerce au Ministère du Fomento, Professeur d'Anatomie comparée et de Physiologie à l'Université centrale.

Le Président de la République française:

Le Sieur Bernard Comte d'Harcourt, Ambassadeur de France près la Confédération Suisse,

Le Sieur Georges Halna du Frétay, Inspecteur général de l'Agriculture.

Sa Majesté le Roi d'Italie:

Le Sieur Louis Amédée Melegari, Sénateur, Son Ministre d'Etat et Son Envoyé Extraordinaire e Ministre Plenipotentiaire près la Confédération Suisse,

Le Sieur Adolphe Targioni Tozzetti, Professeur de Zoologie et d'Anatomie comparée à l'Institut Royal des Etudes supérieures pratiques et de perfectionnement de Florence, Directeur de la Station d'Entomologie agricole de Florence.

Sa Majesté très fidèle le Roi de Portugal:

Le Sieur João Ignacio Ferreira Lapa, Son Conseiller, Directeur et Professeur à l'Institut général d'Agriculture de Lisbonne et Commissaire technique à l'Exposition de Paris en 1878.

La Confédération Suisse:

Le Sieur Numa Droz, Conseiller fédéral, Chef du Département fédéral de l'Intérieur,

Le Sieur Victor Fatio, Docteur en Philosophie: Sciences naturelles.

Lesquels, après s'être communiqué leurs pouvoirs, trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

pana Mariana de la Paz Graëlls, radcę rolnictwa, przemysłu i handlu w ministerstwie gospodarstwa społecznego, profesora anatomii porównawczej i fizjologii w uniwersytecie centralnym.

Prezydent rzeczypospolitej francuskiej:

pana Bernarda hrabiego d'Harcourt, ambasadora francuskiego przy Związku szwajcarskim,

pana Jerzego Halnę du Frétay, inspektora generalnego rolnictwa.

Najjaśniejszy Król włoski:

pana Ludwika Amadea Melegari, senatora, Swego Ministra stanu i nadzwyczajnego posła oraz pełnomocnego Ministra przy Związku szwajcarskim,

pana Adolfa Targioni Tozzetti, profesora zoologii i anatomii porównawczej w instytucie królewskim wyższych nauk praktycznych i wykształcenia we Florencyi, dyrektora stacyi entomologii rolniczej we Florencyi.

Najjaśniejszy Najwierniejszy Król portugalski:

pana Jana Ignacego Ferreira Lapę, Swego radcę, dyrektora i profesora w instytucie głównym rolniczym w Lizbonie i komisarza technicznego na wystawie paryskiej w r. 1878.

Związek szwajcarski:

pana Numę Droza, radcę Związku, naczelnika wydziału spraw wewnętrznych Związku,

pana Wiktora Fatio, doktora filozofii i nauk przyrodniczych,

którzy okazawszy sobie nawzajem swoje pełnomocnictwa i znalazłszy je w dobrej i należytej formie, zgodzili się na następujące artykuły:

Article premier.

Les Etats contractants s'engagent à compléter, s'ils ne l'ont déjà fait, leur législation intérieure en vue d'assurer une action commune et efficace contre l'introduction et la propagation du Phylloxéra.

Cette législation devra spécialement viser:

1° La surveillance des vignes, jardins, serres et pépinières, les investigations et constatations nécessaires au point de vue de la recherche du Phylloxéra et les opérations ayant but de le détruire autant que possible.

2° La délimitation des territoires envahis par la maladie, au fur et à mesure que le fléau s'introduit ou progresse à l'intérieur des Etats.

3° La réglementation du transport des plants de vigne, débris et produits de cette plante, ainsi que des plants, arbustes et produits de l'horticulture, afin d'empêcher que la maladie ne soit transportée hors des foyers d'infection dans l'intérieur de l'Etat même ou par voie de transit dans les autres Etats.

4° Le mode d'emballage et la circulation des ces objets, ainsi que les précautions et dispositions à prendre en cas d'infractions aux mesures édictées.

Article 2.

Le vin, le raisins de table sans feuilles et sans sarments, les pépins de raisin, les fleurs coupées, les produits maraichers, les graines de toute nature et les fruits sont admis à la libre circulation internationale.

Les plants, arbustes et produits divers des pépinières, jardins, serres et orangeries ne pourront être introduits d'un Etat dans un autre que par les bureaux de douane qui seront désignés à cet effet par les Etats contractants limitrophes et dans les conditions définies à l'article 3.

Artykuł 1.

Rządy rokujące zobowiązują się uzupełnić, o ile się to jeszcze nie stało, prawodawstwo wewnętrzne tak, aby wszędzie zapobiegano przenoszeniu się i rozszerzaniu mszycy winnej zgodnie i skutecznie.

W szczególności prawodawstwo to będzie miało na względzie:

1. Dozór nad winnicami, ogrodami, cieplarniami i szkółkami roślinnymi, badanie i śledzenie mszycy winnej, tudzież środki do wytępienia jej o ile to być może:

2. Oznaczanie granic okręgu dotkniętego klęską podług tego, o ile pojawia się i rozszerza wewnątrz państw.

3. Urządzenie przewozu winorośli, ich odpadków i płodów, jakoteż roślin, krzewów i płodów ogrodniczych w sposób zapobiegający przenoszeniu mszycy winnej z jej siedzib do własnego kraju lub drogami handlowymi do innych państw.

4. Sposób pakowania i przesyłania przedmiotów rzeczonych, jakoteż środki ostrożności i przepisy przeciw naruszeniu wydanych rozporządzeń.

Artykuł 2.

Wino, winogrona stołowe bez liści i bez części macicy, ziarnka winogronowe, odcięte kwiaty warzywa, nasiona wszelkiego rodzaju i owoce mogą być przewożone w obrocie międzynarodowym.

Rośliny, krzewy i wszelkie płody szkółek roślinnych, ogrodów, cieplarni i oranżeryj wprowadzane być mogą z jednego państwa do drugiego tylko przez komory, które państwa rokujące do tego wyznaczają i pod warunkami ustanowionymi w artykule 3.

Les vignes arrachées et les sarments secs sont exclus de la circulation internationale.

Les Etats limitrophes s'entendront pour l'admission, dans les zones frontières, des raisins de vendange, mares de raisin, composts, terreaux, échaldas et tuteurs déjà employés, sous la réserve que les dits objets ne proviendront pas d'un territoire phylloxéré.

Les plants de vigne, boutures et sarments ne pourront être introduits dans un Etat que de son consentement et ne pourront être admis au transit international que par les bureaux de douane désignés et dans les conditions d'emballage ci-dessous indiquées.

Article 3.

Les objets énumérés au 2° et au 5° alinéa de l'article précédent, comme étant admis au transit international par des bureaux de douane désignés, devront être accompagnés d'une attestation de l'autorité de pays d'origine, portant :

- a) qu'ils proviennent d'un territoire réputé préservé de l'invasion phylloxérique, et figurant comme tel sur la carte spéciale, établie et tenue à jour dans chaque Etat contractant;
- b) qu'ils n'y ont pas été récemment importés.

Les plants de vigne, boutures et sarments ne pourront circuler que dans des caisses en bois parfaitement closes, au moyen de vis, et néanmoins faciles à visiter et à refermer.

Les plants, arbustes et produits divers des pépinières, jardins, serres et orangeries seront solidement emballés; les racines seront complètement dégarnies de terre: elles pourront être entourées de mousse et seront, en tous cas, recouvertes de toile d'emballage, de ma-

Macica winna wyrwana i suche gałęzie maciczne wyłączają się od obrotu międzynarodowego.

Państwa graniczące z sobą porozumia się co do przepuszczania do okręgów pogranicznych winogron, wytłoczyn winogronowych, kompostów, nawozów, tyk i podpór już używanych pod warunkiem, aby przedmioty te nie pochodziły z okręgu, w którym mszyca winna już gości.

Winorośle, szczepy i gałęzie wprowadzane być mogą do państwa tylko za jego pozwoleniem i przypuszczane do obrotu międzynarodowego przez komory do tego wyznaczone, pod warunkiem zachowania przepisów, dotyczących się pakowania a zamieszczonych poniżej.

Artykuł 3.

Przedmioty, wymienione w 2gim i 5tym ustępie poprzedniego artykułu jako przypuszczone do obrotu międzynarodowego pod warunkiem przywozu przez komory wyznaczone, zaopatrzone być powinny świadectwem urzędowym kraju, z którego pochodzą, dowodzącem:

- a) że pochodzą z okręgu, uważanego za wolny od mszyce winnej i oznaczonego jako wolny na mapie, którą każde z państw rokujących ma sporządzić i ciągle uzupełniać,
- b) że nie zostały tam dopieroco przywiezione.

Winorośle, płonki i korzenie przewożone być mogą tylko w skrzynkach drewnianych, mocno zasrubowanych, dających się jednak łatwo przetrząsnąć i również łatwo zamknąć.

Rośliny, krzewy i wszelkie płody szkółek roślinnych, ogrodów, cieplarni i oranżeryj powinny być starannie opakowane; korzenie ich mają być całkiem otrząśnięte z ziemi i mogą być osłonięte mechem, ale w każdym razie powinny być obwiniete płótnem pakowem tak,

nière à ne laisser échapper aucun débris et à permettre les constatations nécessaires.

Le bureau de douane, chaque fois qu'il le jugera utile, fera examiner ces objets par des experts officiels qui dresseront procès-verbal lorsqu'ils constateront la présence du Phylloxera.

Le dit procès-verbal sera transmis à l'Etat, pays d'origine, afin que les contrevenants soient poursuivis, s'il y a lieu, par les voies de droit, conformément à la législation du dit Etat.

Aucun envoi, admis à la circulation internationale, par quelque point que ce soit, ne devra contenir des feuilles de vigne.

Article 4.

Les objets arrêtés à un bureau de douane, comme n'étant pas dans les conditions d'emballage prescrites par l'article précédent seront refoulés à leur point de départ aux frais de qui de droit.

Les objets sur lesquels les experts constateraient la présence du Phylloxera seront détruits aussitôt et sur place par le feu, avec leur emballage. Les véhicules qui les auront transportés seront immédiatement désinfectés par un lavage suffisant au sulfure de carbone, ou par tout autre procédé que la science reconnaîtrait efficace et qui serait adopté par l'Etat. Chaque Etat prendra des mesures pour assurer la rigoureuse exécution de cette désinfection.

Article 5.

Les Etats contractans, afin de faciliter leur communauté d'action, s'engagent à se communiquer régulièrement:

1° Les lois et ordonnances édictées par chacun d'eux sur la matière;

aby nie odpaść nie mogło a potrzebne zbadanie dało się wykonać.

Ile razy komora uzna to za potrzebne, polecać będzie badanie tych przedmiotów znawcom urzędowym, którzy, jak tylko przekonają się o istnieniu mszycy winnej, spiszą w tym względzie wywód słowny.

Wywód ten posłany będzie Rządowi kraju, z którego posyłka pochodzi, ażeby winni, jeżeli tak wypadnie, mogli być ściżgani drogą przepisaną podług ustaw tamże obowiązujących.

Zadna posyłka, w któremkolwiek miejscu do obrotu międzynarodowego przypuszczona, nie może zawierać liści winoroślinnych.

Artykuł 4.

Przedmioty zatrzymane w komorze jako nieopakowane podług przepisów w poprzednim artykule podanych, odesłać należy do miejsca pochodzenia na koszt osoby interesowanej.

Przedmioty, o których znawcy orzekną, że mają mszycę winną, zniszczyć należy ogniem natychmiast w miejscu razem z opakowaniem. Wozy, na których je przywieziono, odrazić trzeba niezwłocznie przez dostateczne wymycie ich siarkanem węgla lub za pomocą innych środków, które umiejętność uzna za skuteczne i które będą urzędownie zatwierdzone. Każde państwo obmyślać ma stosowne środki dla zapewnienia się, że odrażanie odbywać się będzie dokładnie.

Artykuł 5.

Dla ułatwienia sobie zgodności w postępowaniu, Państwa rokujące zobowiązują się udzielać sobie punktualnie:

1. jakie ustawy i rozporządzenia, tyczące się tego przedmiotu, każde z nich wyda;

2° Les principales mesures prises en exécution des dites lois et ordonnances, ainsi que de la présente Convention ;

3° Les rapports ou extraits de rapports des différents services organisés à l'intérieur et aux frontières contre le Phylloxéra ;

4° Toute découverte d'une attaque phylloxérique dans un territoire réputé indemne, avec indication de l'étendue et, s'il est possible, des causes de l'invasion (cette communication sera toujours faite sans aucun retard) ;

5° Toute carte qui sera dressée pour la délimitation des territoires préservés et des territoires envahis ou suspects ;

6° Des renseignements sur la marche du fléau dans les régions ou il a été constaté ;

7° Le résultat des études scientifiques et des expériences pratiques faites dans les vignobles phylloxérés ;

8° Tous autres documents pouvant intéresser la viticulture au point de vue spécial.

Ces différentes communications seront utilisées par chacun des Etats contractants pour les publications qu'il fera sur la matière, publications qui seront également échangées entre eux.

Article 6.

Lorsque cela sera jugé nécessaire, les Etats contractants se feront représenter à une réunion internationale chargée d'examiner les questions que soulève l'exécution de la Convention et de proposer les modifications commandées par l'expérience et par les progrès de la science.

La dite réunion internationale siégera à Berne.

2. jakie środki ważniejsze użyte będą w celu wykonania tych ustaw i rozporządzeń, tudzież konwencyi niniejszej ;

3. sprawozdania służbowe, dotyczące się mszycy winnej, nadchodzące z kraju lub z pogranicza, lub też wyciągi z nich ;

4. wiadomości o pojawieniu się mszycy winnej w okręgu, który był od niej wolny, z oznaczeniem, w jakiej rozciągłości został dotknięty i jakim sposobem mszyca się tam dostała (wiadomość ta przesyłana być ma zawsze niezwłocznie) ;

5. mapy sporządzone w celu odgraniczenia okolic wolnych i dotkniętych lub podejrzaných ;

6. wiadomości o szerzeniu się klęski w okolicach nią dotkniętych ;

7. wyniki badań naukowych i doświadczeń praktycznych, poczynionych w okolicach pustoszonych przez mszycę winną ;

8. wszelkie pisma, dotyczące się uprawy winorośli, zasługujące na uwagę pod temi względami.

Każde z państw rokujących zużytkuje te wiadomości do ogłoszeń wydawać się mających, które także będą sobie nadsyłać.

Artykuł 6.

Jak tylko będzie to uznane za potrzebne, Państwa rokujące wysłają reprezentantów na zgromadzenie międzynarodowe, którego zadaniem będzie zbadanie pytań, jakie nasuną się przy wykonywaniu konwencyi niniejszej i zaproponować zmiany, które wskaże doświadczenie i postęp nauki.

To zgromadzenie międzynarodowe obradować będzie w Bernie.

Article 7.

Les ratifications seront échangées à Berne dans le délai de six mois, à partir de la date de la signature de la présente Convention, ou plus tôt si faire se peut.

La présente Convention entrera en vigueur 15 jours après l'échange des ratifications.

Tout Etat peut y adhérer ou s'en retirer en tout temps moyennant une déclaration donnée au Haut Conseil fédéral suisse, qui accepte la mission de servir d'intermédiaire entre les Etats contractants pour l'exécution des articles 6 et 7 ci-insérés.

En foi de quoi les Plénipotentiaires respectifs l'ont signée et y ont apposé le cachet de leurs armes.

Fait à Berne le dix-septième jour du mois de Septembre l'an mil huit cent soixante dix-huit.

(L. S.) **Ottensfels** m. p.

(L. S.) **Roeder** m. p.

(L. S.) **Weymann** m. p.

(L. S.) **Vicomte de la Vega** m. p.

(L. S.) **Mariano de la Paz Graells** m. p.

(L. S.) **B. d'Harcourt** m. p.

(L. S.) **G. Halna du Frétay** m. p.

(L. S.) **Melegari** m. p.

(L. S.) **A. Targioni Tozzetti** m. p.

(L. S.) **Le Conseiller João Ignazio
Ferreira Lapa** m. p.

(L. S.) **Droz** m. p.

(L. S.) **Victor Fatio** m. p.

Artykuł 7.

Ratyfikacye wymienione być mają w Bernie w przeciągu sześciu miesięcy od dnia podpisania konwencyi niniejszej, lub, jeżeli będzie można, wcześniej.

Konwencya niniejsza nabywa mocy w 15 dni po wymianie ratyfikacyj.

Każdemu państwu wolno przystąpić do konwencyi lub usunąć się kiedykolwiek, a to przesyłając oświadczenie Wysockiej Radzie związkowej szwajcarskiej, która podejmuje się pośrednictwa, co się tyczy wykonania artykułów 6go i 7go.

W dowód czego pełnomocnicy podpisali konwencyą i wycisnęli na niej swoje pieczęci.

Działo się w Bernie dnia 17 września 1878.

(L. S.) **Ottensfels** r. w.

(L. S.) **Roeder** r. w.

(L. S.) **Weymann** r. w.

(L. S.) **Vicomte de la Vega** m. p.

(L. S.) **Mariano de la Paz Graells** r. w.

(L. S.) **B. d'Harcourt** r. w.

(L. S.) **G. Halna du Frétay** r. w.

(L. S.) **Melegari** r. w.

(L. S.) **A. Targioni Tozzetti** r. w.

(L. S.) **Radca Joao Ignacio Ferreira
Lapa** r. w.

(L. S.) **Droz** r. w.

(L. S.) **Wiktor Fatio**

Nos visis ac perpensis conventionis praedictae articulis, illos omnes et singulos ratos hisce gratosque habere declaramus, Verbo Nostro Caesareo Regio spondentes, Nos ea omnia, quae in illis continentur, fideliter executione mandatuos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes Ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro appresso munire jussimus.

Dabantur Viennae die 17. Decembris anno Domini millesimo octingentesimo septuagesimo nono, Regnorum Nostrorum trigesimo secundo.

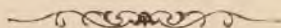
Franciscus Josephus m. p.

Liber Baro ab Haymerle m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:

Guilielmus liber Baro a **Konradsheim** m. p.,
Consiliarius aulicus ac ministerialis.

Konwencyą powyższą, zatwierdzoną przez obie Izby Rady państwa, ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 27 lutego 1880.

Taaffe r. w. **Kriegs-Au** r. w. **Korb** r. w. **Falkenhayn** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część IX. — Wydana i rozesłana dnia 5 marca 1880.

20.

Obwieszczenie ministerstwa handlu z dnia 19 lutego 1880,
o wydaniu I Dodatku do Porządku sygnałowego dla kolei żelaznych królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych (Obwieszczenie z d. 10 lutego 1877 (Dz. u. p. Nr. 10).

Od dnia 1 kwietnia 1880 nabywa mocy I Dodatek do Porządku sygnałowego dla kolei żelaznych królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, który stósownie do obwieszczenia ministerstwa handlu z dnia 10 lutego 1877 (Dz. u. p. Nr. 10) zaprowadzony został od dnia 1 lipca 1877.

Dodatek ten zawiera jednostajne przepisy uzupełniające, dotyczące się przydanych do Porządku sygnałowego przepisów o sygnałach nieobowiązkowych, które podczas ciemności dawane być mają na czele i na końcu pociągu, idącego po tej linii dwóch kolei równoległych, która uważana jest za drugą.

Egzemplarzy tego Dodatku dostać można w c. k. drukarni nadwornej i rządowej w Wiedniu.

Korb r. w.

21.

Ustawa z dnia 20 lutego 1880,

o pozwoleniu na połączenie dóbr Priesslgut ob Kaltbach z powiernictwem rzeczowem Jerzego Stubenberga w Styrii.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

§. 1.

Pozwala się Józefowi hr. Stubenbergowi, właścicielowi dóbr wolnodziedzicznych Priesslgut ob Kaltbach, zapisanych w księdze gruntowej c. k. Sądu powiatowego bruckiego n. M. w wykazie: Urbar Nr. 52 ad Oberkapfenberg Amt

Hafendorf Tom. III Fol. 630, oraz posiadaczowi powiernictwa rzeczowego Jerzego Stubenberga w Styryi, aby owe dobra nabył i do tego powiernictwa wcielił na umorzenie wierzytelności powiernictwa, to jest rat na oczyszczenie z długów zaległych w latach 1873 do 1876 a wynoszących ogółem 3000 złotych monetą konwencyjną w styryjskich obligacyach indemnizacyjnych.

§. 2.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi sprawiedliwości.

Wiedeń, dnia 20 lutego 1880.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Stremayr r. w.

22.

Ustawa z dnia 26 lutego 1880,

o udzieleniu reprezentacji krajowej Galicyi zaliczki bezodsetkowej na uśmierzanie niedostatku.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

§. 1.

Upoważnia się Rząd, aby reprezentacyi krajowej Galicyi wydał zaliczkę bezodsetkową w sumie 500.000 zł. dla gmin dotkniętych niedostatkiem na zaopatrzenie się w zboże na zasiew, a która zwrócona być ma w roku 1880.

§. 2.

Zaległe raty zaliczek, które reprezentacya krajowa rozda pod odpowiedzialnością gmin, na zakupienie zboża na zasiew, ściągają mogą władze administracyjne drogą egzekucyi od tych, którzy je otrzymali.

§. 3.

Dokumenty prawnicze, podania i protokoły, dotyczące się udzielonych zaliczek, wolne są od stempli i opłat.

§. 4.

Wykonanie niniejszej ustawy, nabywającej mocy obowiązującej z dniem ogłoszenia, porucza się Ministrom spraw wewnętrznych i skarbu.

Wiedeń, dnia 26 lutego 1880.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Kriegs-Au r. w.

23.**Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia
26 lutego 1880,**

tyczące się przyłączenia gmin Straszewice i Kobło stare do okręgu Sądu powiatowego staromiejskiego w Galicyi.

Na zasadzie §fu 2go ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59) oddziela się gminy Straszewice i Kobło stare od okręgu Sądu delegowanego miejsko-powiatowego samborskiego i przyłącza do okręgu Sądu powiatowego staromiejskiego.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia 1 maja 1880.

Stremayr r. w.

24.**Ustawa z dnia 28 lutego 1880,**

o wzniesieniu budowli ochronnych nad Soczą.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje :

§. 1.

Rząd wnieść ma w r. 1880 nad dolną Soczą, poniżej Gradyski, budowle, potrzebne do zapobieżenia spustoszeniom, które rzeka ta zrząda i wydać może na to najwięcej 50.000 zł.

§. 2.

Gdy w przyszłości nastąpi ogólna regulacya Soczy, suma, która ma być wydana w myśl §fu 1go, wliczona będzie do kwoty, którą skarb państwa według okoliczności przyczyni się do kosztów tejże regulacyi.

§. 3.

Okoliczność, że Rząd wzniesie te budowle, nie narusza obowiązku do ich utrzymywania w całości, o którym orzekać się ma według ustawy krajowej uksiążeczonego hrabstwa Gorycyi i Gradyski z dnia 28 sierpnia 1870 (Dz. u. k. Nr. 41) o użytkowaniu wód, ich prowadzeniu i odpieraniu.

§. 4.

Ustawa niniejsza nabywa mocy obowiązującej od dnia ogłoszenia.
Wykonanie jej poleca się Ministrom rolnictwa, spraw wewnętrznych i skarbu.
Wiedeń, dnia 28 lutego 1880.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Kriegs-Au r. w.

Falkenhayn r. w.

25.**Rozporządzenie ministerstwa handlu z dnia 28 lutego 1880,**

tyczące się zniżenia opłat za sprawdzenie i cechowanie ciężarków, opatrzonych cechami z lat 1874, 1875 lub 1876, które nie były jeszcze w obrocie i przyniesione będą do powtórnego sprawdzenia.

§. 1.

Opłaty za sprawdzenie i cechowanie a względnie za sprawdzenie bez cechowania, przepisane taryfą z dnia 19 grudnia 1872 (Dz. u. p. Nr. 171) pod *A* i *B*, zniżają się o 50 od sta dla ciężarków nowych, które nie były jeszcze w obrocie, a są opatrzone cechami z lat 1874, 1875 lub 1876 i które fabrykanci lub osoby sprzedające ciężarki, przynosić będą aż do końca roku bieżącego w ilości najmniej po 100 sztuk jednocześnie do urzędu miar i wag, aby je sprawdzono powtórnie.

§. 2.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia ogłoszenia go w Dzienniku ustaw państwa.

Korb r. w.

26.**Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 29 lutego 1880,**

o rozszerzeniu upoważnień celniczych c. k. komory pomocniczej I klasy w Braunau w Górnej Austrii.

C. k. komorze pomocniczej w Braunau w Górnej Austrii nadano upoważnienia celnicze komór głównych I klasy i od dnia 1 marca 1880 rozpocznie ona działanie w tym rozszerzonym zakresie.

Kriegs-Au r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć X. — Wydana i rozesłana dnia 18 marca 1880.

27.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 6 marca 1880,
o upoważnieniu komory pomocniczej niedergroundzkiej I klasy w Szandawie w Saksonii do postępowania wywozowego z cukrem.

Upoważnia się w myśl obowiązujących przepisów komorę pomocniczą niedergroundzką I klasy w Szandawie w Saksonii do postępowania wywozowego z cukrem, wywożonym na statkach za linią cłową z zastrzeżeniem zwrotu opłat.

Kriegs-Au r. w.

28.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 11 marca 1880,
o zaprowadzeniu, zwinięciu i przeniesieniu komor z powodu zniesienia obwodu wyłączonego brodzkiego.

Z powodu zniesienia wyłączonego obwodu brodzkiego (Dz. u. p. Nr. 138 z r. 1879), zaprowadzone zostały, począwszy od dnia 1 stycznia 1880, na granicy austriacko-rosyjskiej w Strzemilezach i w Folwarkach (przy rogatce radziwilłowskiej) c. k. komory pomocnicze II klasy. Komorze pomocniczej w Folwarkach nadano upoważnienia komory pomocniczej I klasy do pobierania cła od bydła rzeźnego (11 pozycya Taryfy cłowej lit. *a* do *h* włącznie).

Nadto zwinięte zostały z ostatnim dniem stycznia 1880 komory pomocnicze II klasy w Berlinie i w Grzymałowce a komorę główną brodzką przeniesiono do tamtejszego dworca kolei. Delegacyą w dworcu kolejowym brodzkim i przykomorek w Radziłowie zwinięto.

Kriegs-Au r. w.

29.

Rozporządzenie ministerstw rolnictwa, spraw wewnętrznych, skarbu i handlu z dnia 16 marca 1880.

zabraniające przywozu winorośli i ich części składowych z krajów korony węgierskiej.

Z powodu pojawiania się mszycy winnej (*Phylloxera vastatrix*) w krajach korony węgierskiej, rozporządza się:

1. Aż do dalszego rozporządzenia zabrania się sprowadzać z krajów korony węgierskiej przez granice królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych winorośli z korzeniami, szczepów, winnej maciecy, liści winnych (nawet użytych na pakuły) i wszelkich części winnej maciecy w ogólności, tak świeżych jak i suchych.

Rozumie się samo przez się, że zabroniony jest także bezwzględnie przywóz mszyc żywych, chociażby nawet owady te przysyłać miano jedynie do celów naukowych i chociażby były najstaranniej opakowane i owinięte.

2. Wykroczenia przeciw rozporządzeniu niniejszemu i przepisom dotyczącym się jego wykonania, podlegają karom przewidzianym w §. 17 ustawy z dnia 3 kwietnia 1875 (Dz. u. p. Nr. 61) o środkach przeciw rozszerzaniu się mszycy winnej.

3. Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy niezwłocznie.

Falkenhayn r. w. **Taaffe** r. w. **Kriegs-Au** r. w. **Korb** r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć XI. — Wydana i rozesłana dnia 27 marca 1880.

30.

Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu z dnia 10 marca 1880,

którem podaje się do wiadomości wykaz komór i przykomorków ustanowionych w Przymorzu Dalmacyi, Bośni i Hercegowinie.

Odnosnie do ustaw z dnia 20 grudnia 1879 o zaprowadzeniu wspólnego związku cłowego z Bośnią i Hercegowiną, tudzież weileniu obwodu wyłącznego istryjskiego i osobnego okręgu cłowego dalmackiego do powszechnego okręgu cłowego austriacko-węgierskiego (Dz. u. p. Nr. 136 i 137 z roku 1879) podaje się w załączeniu do wiadomości wykaz komór i przykomorków ustanowionych w Przymorzu, w Dalmacyi, w Bośni i w Hercegowinie.

Kriegs Au r. w.

Korb r. w.

W y k a z

komór i przykomorków ustanowionych w Przymorzu, Dalmacyi, Bośni i Hercegowinie z wyluszczeniem ich kategorii, tudzież wyjątkowych upoważnień lub ograniczeń.

Znak *) ostrzega o wyjątkowych upoważnieniach lub ograniczeniach poszczególnych komór i przykomorków, które wymienione są w uwagach.

Są tu jednak pominięte:

- a) te upoważnienia lub ograniczenia, które wynikają ze stosunków miejscowych i nie mają znaczenia dla ogólnego obrotu;
- b) upoważnienia do potwierdzenia wywozu towarów przewozowych, tudzież piwa i gorzałki za zwrotem podatku, służące komorze tej kategorii;

- c) upoważnienia komór głównych ustanowionych w obrębie okręgu cłowego, które dla obrotu kolejami żelaznymi lub parowcami z zamknięciem miejsca ładunku, zastępują miejsce komór szczegółowo upoważnionych do postępowania wywozowego z cukrem za zwrotem podatku.

Przymorze.

C. k. Dyrekcya skarbowa w Tryeście.

Liczba bieżąca	Siedziba	Kategoria	Położenie urzędu w obrębie ku	*) Uwagi
	k o m o r y			
1	Okrąg urz. Gorycki. Robie	P. I.	*) Włochom	Do 1 i 4. Wzajemne przekazywanie towarów przewozowych z wyjątkiem tytoniu. Pobieranie cła od cukru poniżej Nru 19 normy holenderskiej aż do 25 klg.
2	Miernik	P. II.	Włochom	
3	Venco p. s. s. z upow.	P. II.	Włochom	
4	Brazzano	P. I.	*) Włochom	
5	Kormin (w dworcu kolei)	P. I.	*) Włochom	Do 5. Postępowanie awizacyjne. Wzajemne przekazywanie towarów przewozowych. Pobieranie cła od cukru surowego poniżej Nru 19 normy holenderskiej aż do 25 klg., pobieranie cła od towarów poz. tar. 30 a i b, 36 a i b, 38 c, l. 1 i 2 i uwaga do p. t. 38 c aż do 75 zł.
6	Gorycya (w dworcu kolei)	G. II.	*) Włochom	Do 6. Postępowanie awizacyjne. Potwierdzenie wywozu cukru za zwrotem podatku.
7	Chiopris	P. II.	Włochom	
8	Rogaredo	P. I.	*) Włochom	Do 8, 9 i 10. Wzajemne przekazywanie towarów przewozowych. Pobieranie cła jak do 5.
9	Visco	P. I.	*) Włochom	
10	Strassoldo	P. I.	*) Włochom	
11	Cervignano z przykomorkiem w Porto-Bu-o	P. I. z upo. g. II.	Wybrz. mors.	
12	Grado	P. II.	*) Wybrz. mors.	Do 12. Pobieranie cła od olejów kopalinych p. t. 28 d, 1 aa i bb, 3 aa aż do 15 zł.
13	Canal Rosoga	P. I.	Wybrz. mors.	

Liczba bieżąca	Siedziba	Kategoria	Położenie urzędu w obrębie ku	*) Uwagi
	k o m o r y			
14	Devin	P. I.	Wybrz. mors. *)	Do 14. Pobieranie cła od cukru surowego poniżej Nru 19 normy holenderskiej aż do 25 klg.
15	Okrąg urz. tryesteński. Tryest	G. I.	Wybrz. mors. *)	Do 15. Kredytowanie cła. Postępowanie awizacyjne. Potwierdzanie wywozu cukru za zwrotem podatku.
16	Gretta z delegacją w Barcolì	P. I. P. II.	Okrąg wył. tryest. *)	Do 16. Pobieranie cła od cukru surowego poniżej Nru 19 normy holenderskiej aż do 25 klg. od olejów kopaliny p. t. 28 d, 1 aa i 3 aa aż do 200 klg. — od towarów p. t. 30 a i b, 36 a i b, 38 c, l. 1 i 2 i uwaga do p. t. 38 c aż do 75 zł.
17	Scala Santa	P. II.	Okrąg wył. tryest. *)	
18	Cologna	P. II.	Okrąg wył. tryest. *)	Do 18 jak do 12.
19	Guardiella	P. I.	Okrąg wył. tryest. *)	Do 19 jak do 16.
20	Kejnara (Kluc)	P. II.	Okrąg wył. tryest. *)	Do 20 i 21 jak do 12.
21	Zaule	P. II.	Okrąg wył. tryest. *)	
22	Okrąg urz. Koprzyjski. Muje	P. I.	Wybrz. mors. *)	Do 22. Pobieranie cła od towarów p. t. 28 d aż do 300 klg., tudzież od towarów p. t. 59 a i 60 do d z upoważnieniem k. g. II kl., jakoteż do ekspedycyowania bez opłaty cła przedmiotów do budowy okrętów i do uzbrojenia okrętów, nakoniec prenotowanie przedmiotów, które <i>stabilimento tecnico</i> posyła do naprawy w fabrykach okręgu portu wolnego.
23	Kopr	P. I. i urząd solny	Wybrz. mors. *)	Do 23 jak do 16.
24	Isola	P. II. z upo. p. I.	Wybrz. mors	
25	Piran	P. I. i urząd solny	Wybrz. mors. *)	Do 25 i 26 jak do 16
26	Umago	P. I.	Wybrz. mors. *)	

Liczba bieżąca	Siedziba	Kategoria	Położenie urzędu w obrębie ku	*) Uwagi
	k o m o r y			
27	Novemjesto	P. II. z upo. p. I.	Wybrz. mors.	
28	Val di Torre	P. I deleg. port. ze służbą cł.	*) Wybrz. mors.	Do 28. Ekspedycyowanie wszelkich towarów wwozowych i wywozowych od cła wolnych p. t. 8 a i c, 9 a i b, 10 a, 11 i, 12, 13, 15 e i f, 22 a, 23, 25, 31, 33, 35 a, 48 a, 50 a, 51 a, 1 i 2, 68 b 1 — załatwienie listów przewodnych towarów w obrocie krajowym za morze przekazanych.
29	Porjece	P. I.	*) Wybrz. mors.	Do 29 jak do 16.
30	Orsera	Deleg. port. ze służbą cł.	*) Wybrz. mors.	Do 30 jak do 28.
31	Rovinia	G. II	Wybrz. mors.	
32	Cernikal	P. II.	Tymczasowej linii cłowej wewnętrznej	
33	Podgorje	P. I.	Tymczasowej linii cłowej wewnętrznej	
34	Vodizze	P. II.	Tymczasowej linii cłowej wewnętrznej	
Okrąg urz. Polański.				
35	Fasana	P. II.	Wybrz. mors.	
36	Pola	G. II.	Wybrz. mors.	
37	Veruda	Deleg. cłowa ze służbą por.	*) Wybrz. mors.	Do 37. Ekspedycyowanie wszelkich towarów wwozowych od cła wolnych p. t. 8 a i c, 9 a i b, 10 a, 11 i, 12, 13, 15 e i f, 22 a, 23, 25, 31, 33, 35 a, 48 a, 50 a, 51 a, 1 i 2, 68 b 1. Załatwienie listów przewodnych towarów w obrocie krajowym za morze przekazanych — ekspedycyowanie towarów, których wywóz wolny jest od cła.
38	Medolino	Deleg. cłowa ze służbą por.	*) Wybrz. mors.	Do 38 i 39 jak do 37.
39	Carnica	Deleg. cłowa ze służbą por.	*) Wybrz. mors.	
40	Traghetto	Deleg. port. ze służbą cł.	*) Wybrz. mors.	Do 40, 42 i 43 jak do 28.

Liczba bieżąca	Siedziba	Kategoria	Położenie urzędu w obrębie ku	*) Uwagi
	k o m o r y			
41	Rabaz	P. II. z upo. p. I.	Wybrz. mors.	
42	Plomin	Deleg. port. ze służbą cł.	*) Wybrz. mors.	
43	Lovrana (Ika)	Deleg. port. ze służbą cł.	*) Wybrz. mors.	
44	Volovsko	P. I. i urząd solny	*) Wybrz. mors.	Do 44 jak do 16.
45	Mihotici	P. II.	Tymczasowej linii cłowej wewnętrznej	
46	Omiszel (na Kerku)	Deleg. cłowa ze służbą por.	*) Wybrz. mors.	Do 46 jak do 37.
47	Malinsea (na Kerku)	P. II. z upo. p. I.	Wybrz. mors.	
48	Kerk (na Kerku)	P. I.	*) Wybrz. mors.	Do 48 jak do 16.
49	Ponte (na Kerku)	Deleg. port. ze służbą cł.	*)	Do 49 jak do 28.
50	Baszka nowa (na Kerku)	P. II. z upo. p. I.	Wybrz. mors.	
51	Verbnik (na Kerku)	Del. g. cłowa ze służbą por.	*) Wybrz. mors.	Do 51 i 52 jak do 37.
52	Climno (na Kerku)	Deleg. cłowa ze służbą por.	*) Wybrz. mors.	
53	Chres (na Chresie)	P. I.	Wybrz. mors.	
54	Ossero (na Chresie)	Deleg. port. ze służbą cł.	*) Wybrz. mors.	Do 54, 55 i 57 jak do 8.
55	Pogliane (na Łoszynie)	Deleg. port. ze służbą cł.	*) Wybrz. mors.	
56	Łoszyn mały (na Łoszynie)	G. II.	Wybrz. mors.	
57	Cigale (na Łoszynie)	Deleg. port. ze służbą cł.	*) Wybrz. mors.	

Liczba bieżąca	Siedziba	Kategoria	Położenie urzędu w obrębie ku	*) Uwagi
	k o m o r y			
58	Łoszyn wielki (na Łoszynie)	Deleg. cłowa ze służbą por.	Wybrz. mors. *)	Do 58 jak do 37.
59	Unie (wyspa)	Deleg. port. ze służbą cł.	Wybrz. mors. *)	Do 59 jak do 28.
60	Susak (wyspa)	Deleg. cłowa ze służbą por.	Wybrz. mors. *)	Do 60 jak do 37.
61	S. Pietro di Nembì (wyspa)	Deleg. port. ze służbą cł.	Wybrz. mors. *)	Do 61 jak do 28.

Dalmacya.

C. k. Dyrekcya skarbowa krajowa w Zadarze.

Okrąg skarb. Zadarski.				
1	Rab (wyspa)	P. I. i urząd podat.	Wybrz. mors. *)	Pobieranie cła od cukru surowego poniżej Nru 19 normy holenderskiej aż do 100 klg.
2	Novaglia (na Pagu)	P. II.	Wybrz. mors.	
3	Pag (na Pagu)	P. I. i urząd solny	Wybrz. mors. *)	Jak do 1.
4	Premuda (wyspa)	P. II.	Wybrz. mors.	
5	Selve (wyspa)	P. II.	Wybrz. mors. *)	Pobieranie cła od kawy, surowej i palonej aż 40 klg., od cukru surowego od i po nad Nr. 19 normy holenderskiej aż do 50 klg.; od lekkich olejów kopalinych oczyszczonych, p. t. 28 <i>a</i> 3, <i>bb</i> aż do 1000 klg. i od przędziny wełnianej p. t. 34 <i>a</i> i <i>b</i> aż do 10 klg.
6	Molat (wyspa)	P. II.	Wybrz. mors. *)	Jak do 5.
7	Sale (na Hrozie)	P. II.	Wybrz. mors. *)	Jak do 5.
8	Stretto (na Morterze)	P. II.	Wybrz. mors. *)	Jak do 5.
9	Zlarni (wyspa)	P. II.	Wybrz. mors. *)	Jak do 5.
10	Rogosnica (wyspa)	P. II.	Wybrz. mors. *)	Jak do 5.

Liczba bieżąca	Siedziba k o m o r y	Kategoria	Położenie urzędu w obrębie ku	*) Uwagi
11	Obrovec	P. I.	*) Wybrz. mors.	Pobieranie cła od cukru surowego poniżej Nru 19 normy holenderskiej aż do 10 klg. i od przędzy wełnianej p. t. 34 a i b aż do 100 klg.
12	Novegradi	P. II.	Wybrz. mors.	
13	Nin	P. II.	Wybrz. mors.	
14	Zadar, porta marina	G. I.	Wybrz. mors.	
15	Zadar, porta terra ferma	P. II.	Wybrz. mors.	
16	Belehrad	P. I.	*) Wybrz. mors.	Jak do 1.
17	Skradin	P. I.	*) Wybrz. mors.	Jak do 11.
18	Sebenico	G. II.	Wybrz. mors.	
19	Okrąg skarb. Spljetski. Trogir (na Bui)	P. II. z upo. p. I.	*) Wybrz. mors.	Pobieranie cła od cukru surowego poniżej Nru 19 normy holenderskiej aż do 50 klg. i od przędzy wełnianej p. t. 34 a i b aż do 50 klg.
20	Maslenica (wyspa)	P. II.	Wybrz. mors.	
21	Bobowiszczce (na Braeżu)	P. II.	Wybrz. mors.	
22	Milna (na Braeżu)	P. I.	*) Wybrz. mors.	Jak do 15.
23	Boj (na Braeżu)	P. II.	*) Wybrz. mors.	Jak do 5.
24	S. Marin (na Braeżu)	P. II.	Wybrz. mors.	
25	Puciszczce (na Braeżu)	P. II.	Wybrz. mors.	
26	Postire (na Braeżu)	P. II.	Wybrz. mors.	
27	S. Piotr (na Braeżu)	P. I.	*) Wybrz. mors.	Jak do 19
28	S. Jan (na Braeżu)	P. II.	*) Wybrz. mors.	Jak do 3.
29	Lesina (na Lesinie)	P. I. i urząd podat.	*) Wybrz. mors.	Jak do 1.
30	Citta-veecchia (na Lesinie)	P. I. i urząd podat.	*) Wybrz. mors.	Jak do 1.
31	Gelsa (na Lesinie)	P. II. z upo. p. I.	*) Wybrz. mors.	Jak do 10.

Liczba bieżąca	Siedziba	Kategoria	Położenie urzędu w obrębie ku	*) Uwagi
	k o m o r y			
32	S. Giorgio (na Lesinie)	P. II.	Wybrz. mors.	
33	Lissa (na Lissie)	P. I.	*) Wybrz. mors.	Jak do 11.
34	Comisa (na Lissie)	P. II. z upo. p. I.	*) Wybrz. mors.	Jak do 19.
35	Castelnovo di Tran	P. II.	*) Wybrz. mors.	Jak do 5.
36	Solin	P. II.	Wybrz. mors.	
37	Spłjet	G. II. z upo. g. I.	Wybrz. mors.	
38	Omisz	P. I.	*) Wybrz. mors.	Jak do 11.
39	Macarsea	G. II.	Wybrz. mors.	
40	Gradaz	P. II.	*) Wybrz. mors.	Jak do 5.
41	Tort Ossus	P. II. z upo. p. I.	*) Wybrz. mors.	Jak do 19.
42	Metkovich	G. II. z upo. g. I.	t. krajowi	
Okr. skarb. Dubrownicki.				
43	Korzola (na Korzoli)	P. I. z upo. g. II.	Wybrz. mors.	
44	Vallegrande (na Korzoli)	G. II. z upo. g. I.	*) Wybrz. mors.	Jak do 19.
45	Lastowo (wyspa)	P. II.	*) Wybrz. mors.	Jak do 5.
46	Mljet (wyspa)	P. II.	*) Wybrz. mors.	Jak do 5.
47	Szypan (wyspa)	P. II.	*) Wybrz. mors.	Jak do 5.
48	Trapano	P. I.	*) Wybrz. mors.	Jak do 19.
49	Orebič	P. I. i urząd podat.	*) Wybrz. mors.	Jak do 1.
50	Trotenik	P. II. z upo. p. I.	*) Wybrz. mors.	Jak do 19.

Liczba hiejąca	Siedziba	Kategoria	Położenie urzędu w obrębie ku	*) Uwagi
	k o m o r y			
51	Stoń	P. I.	*) Wybrz. mors.	Jak do 11.
52	Slano	P. II. z upo. p. I.	*) Wybrz. mors.	Jak do 19.
53	Gruz	G. II.	Wybrz. mors.	
54	Dubrownik	G. II.	Wybrz. mors.	
55	Cavtat	P. II. z upo. p. I.	*) Wybrz. mors.	Jak do 19.
56	Nowy Kastel	P. I. z upo. g. II.	Wybrz. mors.	
57	Megline	P. II.	Wybrz. mors.	
58	Risano	P. I. i urząd podat.	*) Wybrz. mors.	Jak do 1.
59	Perasto	P. II.	*) Wybrz. mors.	Jak do 5.
60	Kottor	G. II.	Wybrz. mors.	
61	Budwa	P. I.	*) Wybrz. mors.	Jak do 11.
62	Spizza	P. II. z upo. g. II.	*) Wybrz. mors.	Jak do 5.

Bośnia i Hercegowina.

Dyrekcya skarbowa krajowa w Serajewie.

	Okrag urz Serajewski.			
1	Raća	P. II.	*) Serbii	Przekazywanie do węg. Raćy i Bjeliny.
2	Bjelina	P. I. i urząd podat.	*) Serbii	Potwierdzenie wywozu piwa za zwrotem podatku.
3	Janja	P. II.	*) Serbii	Przekazywanie do Bjeliny.
4	Sepak	P. II.	*) Serbii	Przekazywanie do Zwornika.

Liczba biżycy	Siedziba	Kategoria	Położenie urzędu w obrębie ku	*) Uwagi
	k o m o r y			
5	Zwornik	P. I. i urząd podat.	*) Serbii	Jak do 2.
6	Mihaljevic	P. II.	Serbii	
7	Skelani	P. II.	Serbii	
8	Visegrad	P. I. i urząd podat.	*) Serbii	Jak do 2.
9	Dolnji-Vardiste	Przykomorek	*) Serbii	Przykomorek dla Wisegradu i pobieranie cła w drobnym obrocie granicznym.
10	Uvac	P. II.	*) Serbii i Turcyi	Przekazywanie do Wisegradu.
11	Rudo	P. II.	*) Turcyi	Przekazywanie do Wisegradu i Cajnicy
12	Cajnica	P. I. i urząd podat.	*) Turcyi	Jak do 2.
13	Okrąg urz. Mostaiski. Foča	P. II. i urząd podat.	Turcyi i Czarnogórza	
14	Bastaci	Przykomorek	*) Turcyi i Czarnogórza	Przekazywanie do Fočy i pobieranie cła w drobnym obrocie granicznym
15	Metokia (Gačko)	P. II. i urząd podat.	Czarnogórza	
16	Korito	Przykomorek	*) Czarnogórza	Przykomorek dla Metoki i Bileku. i pobieranie cła w drobnym obrocie granicznym.
17	Bilek	P. II. i urząd podat.	*) Czarnogórza	Przekazywanie do Trebinji.
18	Trebinje	P. I. i urząd podat.	*) Czarnogórza	Jak do 2.
19	Grancarewo	Przykomorek	*) Czarnogórza	Przykomorek dla Trebinji. i pobieranie cła w drobnym obrocie granicznym.
20	Grab	Przykomorek	*) Czarnogórza	Przykomorek dla Trebinji. i pobieranie cła w drobnym obrocie granicznym.
21	Reum (Klek)	P. II.	Wybrz. mors.	

31.

Ustawa z dnia 25 marca 1880.

o dalszem pobieraniu podatków i opłat, tudzież o pokryciu wydatków rządowych w ciągu miesięcy kwietnia i maja 1880 i o upoważnieniu Rządu do wykonania czynności kredytowej w celu pokrycia prawdopodobnego niedoboru w r. 1880.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

§. 1.

Upoważnia się Rząd do pobierania w czasie od dnia 1 kwietnia aż do ostatniego maja 1880 istniejących podatków stałych i niestałych, tudzież opłat i dodatków według ustaw o opodatkowaniu obecnie obowiązujących a mianowicie dodatków do podatków stałych w wysokości, ustawą skarbową z dnia 22 maja 1879 (Dz. u. p. Nr. 68) oznaczonej.

§. 2.

Wydatki administracyjne pokrywane być mają w czasie od 1 kwietnia aż do ostatniego maja 1880 w miarę potrzeby na rachunek dotacyj, które ustawą skarbową na rok 1880 w odpowiednich rozdziałach i tytułach mają być ustanowione.

§. 3.

Dotacya ustawą skarbową z dnia 30 marca 1878 (Dz. u. p. Nr. 27) na budowę kolei z Tarvisu do Pontaflla wyznaczona a w r. 1878 nie wydana, tudzież dotacya na kolej żelazną, wybudować się mającą kosztem państwa z Nowych Herwinów, w zetknięciu z koleją centralną morawsko-szląską do Wrbna, która ustawą skarbową z dnia 22 maja 1879 (Dz. u. p. Nr. 68) w artykule VI ustęp 5 pod względem czasu używania do końca marca przedłużona została a w r. 1878 nie była wydana i dotacya osobna, ustawą z dnia 5 lipca 1878 (Dz. u. p. Nr. 88) na nabycie dla państwa kolei południowo-zachodnich dolno-austryackich wyznaczona a w r. 1878 nie wydana, którą wyznacza się niniejszem ponownie od czasu jak miała upłynąć, używana być może jeszcze aż do końca maja 1880; dotacye jednak te tak uważane być mają, jak gdyby wyznaczone były w preliminarzu r. 1879 w myśl artykułu VI ustęp 4 ustawy skarbowej na rok 1879.

§. 4.

Nadto upoważnia się Rząd, aby na pokrycie prawdopodobnego niedoboru w r. 1880 wypuścił w obieg obligacye renty, przynoszącej odsetki w zlocie, na zasadzie ustawy z dnia 18 marca 1876 (Dz. u. p. Nr. 35) utworzonej, za dwadzieścia milionów złotych imiennej wartości.

§. 5.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 25 marca 1880.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Stremayr r. w.

Horst r. w.

Ziemiałkowski r. w.

Falkenhayn r. w.

Korb r. w.

Pražák r. w.

Conrad-Eybesfeld r. w.

Kriegs Au r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć XII. — Wydana i rozesłana dnia 31 marca 1880.

32.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 21 marca 1880,

o cofnięciu a względnie nadaniu upoważnień do postępowania wywozowego z piwem
za zwrotem podatku.

Od dnia 1 kwietnia b. r. cofa się upoważnienia do postępowania wywozowego z piwem wysyланem za linią cłową z zastrzeżeniem zwrotu podatku, służące komorom poniżej wymienionym a ogłoszone w Dzienniku ustaw państwa pod Numerem obok położonym.

W Tyrolu, Vorarlbergu i Lichtensteinie.

Upoważnienia komor w Rivie (1863 Nr. 73), w Rheindorfie (1863 Nr. 73), w Höchst (1863 Nr. 73), w Meiningen (1863 Nr. 73), w Bendorf (1863 Nr. 73) i w Lodrone (1874 Nr. 118).

W Przymorzu.

Upoważnienia komor w Visco (1872 Nr. 139) i w Korminie (1874 Nr. 114).

W Czechach.

Upoważnienia komor w Snieziewcu (1865 Nr. 134), w Bożydarach (1866 Nr. 19), w Grün w Halsztrowie saskim (1866 Nr. 19), w Wiesenthalu (1866 Nr. 19), w Ebersdorfie (1866 Nr. 23), w Kunraticach (1866 Nr. 23), w Petrowicach (1866 Nr. 70), w Müggwitz w saskim Müggwitz (1866 Nr. 70), w Starym Warnsdorfie (1866 Nr. 77), w Schanzendorfie (1866 Nr. 77), w Heinersdorfie (1866 Nr. 77), w Petrowicach pod Jabłonią (1867 Nr. 50), w Szonwaldzie (1867 Nr. 53) i w Rosshaupt (1869 Nr. 151).

W Szląsku.

Upoważnienia komor w Osoblodze (1867 Nr. 20), w mieście Boguminie (1867 Nr. 21) i w Dielhau (1877 Nr. 41).

Natomiast upoważnia się komory w Dolnej Lipce i w Srodolesiu w Czechach do postępowania wywozowego z piwem, wysyланem za linią cłową z zastrzeżeniem zwrotu podatku.

Kriegs Au r. w.

33.**Ustawa z dnia 28 marca 1880.**

o czasowem zaniechaniu wykonania przepisu zawartego w artykule 82 statutu Banku austriacko-węgierskiego (Dz. u. p. Nr. 66), tyczącego się zewnętrznego układu biletów bankowych.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

§. 1.

Upoważnia się c. k. ministerstwo skarbu, aby wspólnie z królewsko-węgierskim Ministrem skarbu zawarło z Bankiem austriacko-węgierskim następującą umowę:

Wykonanie przepisu, zawartego w Artykule 82 statutu Banku austriacko-węgierskiego, według którego przekazy tego Banku (bilety bankowe) opatrzone być powinny herbem monarchyi austriacko-węgierskiej, ma być aż do dalszego rozporządzenia zaniechane.

§. 2.

Ustawa niniejsza nabywa mocy od dnia ogłoszenia.

Wiedeń, dnia 28 marca 1880.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Kriegs Au r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XIII. — Wydana i rozesłana dnia 31 marca 1880.

34.

Ustawa z dnia 28 marca 1880,

zmieniająca i uzupełniająca ustawę z dnia 6 kwietnia 1879 (Dz. u. p. Nr. 54) o urządzeniu podatku gruntowego.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje :

Artykuł I.

Przepisy artykułu I, §. 4 ustawy z dnia 6 kwietnia 1879 (Dz. u. p. Nr. 54) tracą moc swoje i opiewać mają następnie :

§. 4.

Główna suma podatku gruntowego, ustanawiana mocą ustawy co lat 15, rozkładana będzie jednostajnie, w stosunku do oznaczonego czystego dochodu z przedmiotów opodatkowanych, na kraje a względnie na gminy podatkowe i grunty i według tego obliczone będą odsetki podatku.

Począwszy od 1 stycznia 1881, aż póki się nie skończy postępowanie reklamacyjne, podatek pobierany będzie tymczasowo na zasadzie wygotowań klasyfikacyi i oszacowania skuteczniejszych podług §. 34 część III. Kwoty podatku gruntowego, przypadające na każdego właściciela gruntu a względnie na każdy przedmiot opodatkowany, brane będą na przepis z zastrzeżeniem, że gdy się skończy postępowanie reklamacyjne, tymczasowy rozkład podatków, który od 1 stycznia 1881 zostanie uskuteczniiony, będzie wyrównany podług przepisów artykułu III.

Artykuł II.

Kwota podatku, przypadająca na każdą parcelę gruntową po stanowczem rozłożeniu podatku, t. j. po zamknięciu postępowania reklamacyjnego, nie może być podwyższona w ciągu wzmiankowanego powyżej 15letniego okresu.

Artykuł III.

Podatek wyrównany być ma stosownie do wyników postępowania reklamacyjnego najpóźniej z końcem czerwca 1882 z zachowaniem następujących przepisów:

- a) Opodatkowanym, którym kwota podatku gruntowego w skutek nowego wymiaru podatku zostanie zmniejszona, to, co na rachunek podatku gruntowego, aż do chwili wyrównania go, za wiele zapłacili, albo będzie zwrócone, albo odliczone z następnej należitości podatkowej podług ich dowolnego wyboru.
- b) Opodatkowanym, którym kwota podatku gruntowego zostanie podwyższona, wziąć należy na przepis podwyższoną kwotę podatku w ten sposób, że począwszy od trzeciego ćwierćrocza 1882, płacić mają w terminach ustanowionych podwyższony podatek gruntowy, kwoty zaś, które jak się okaże z porównania tego, co na przepis wzięto, niedopłacili w czasie od 1 stycznia 1881 aż do chwili wyrównania podatku, obowiązani są zwrócić w ratach ćwierćrocznych równych. Raty te wyznacza Minister skarbu w ten sposób, aby kwota dopłacić się mająca w jednym roku nie przewyższała 25 od sta nowej należitości podatkowej.

Artykuł IV.

Przepisy zawarte w artykule I, §. 8 Część II ustawy z dnia 6 kwietnia 1879 tracą moc swoje i opiewać mają następnie:

§. 8, Część II.

Do przewidzenia postępowania reklamacyjnego (§§. 37, 38, 39), po rozwiązaniu dotychczasowych komisyj i podkomisyj krajowych, utworzona będzie w każdym kraju koronnym komisya reklamacyjna.

Komisya ta, nie licząc przewodniczącego, którego, równie jak jego zastępcę, mianuje Minister skarbu, składać się ma z 8 aż do 20 członków z głosem stanowczym, z których połowę powołuje Minister skarbu a drugą połowę wybiera reprezentacya skarbu.

Zastępców do tej komisyi ustanawia się w takiej samej ilości i w taki sam sposób.

Referenta komisyi reklamacyjnej mianuje Minister skarbu, nie ma on jednak prawa głosowania stanowczo, jeżeli nie jest członkiem komisyi.

W tych krajach, w których z powodu szczególnych stosunków jedna komisya reklamacyjna nie mogłaby przewieść postępowania reklamacyjnego, zastrzega się Ministrowi skarbu ustanowienie po wysłuchaniu Wydziału sejmowego odnośnego kraju podkomisyj reklamacyjnych, które utworzone być mają w taki sam sposób, jak komisye reklamacyjne.

Artykuł V.

Przepisy artykułu I, §. 34, Część II, ustęp 1, 2, 3 ustawy z dnia 6 kwietnia 1879, tracą moc swoje i opiewać mają następnie:

Wynikłości klasyfikacyi we wszystkich gminach powiatu lub okręgu klasyfikacyjnego zbadać ma komisya szacunkowa powiatowa, która wady lub wątpliwości, gdyby były, usunie bez pośrednictwa komisyi lokalnej a następnie poleci wygotowanie zestawienia klas i przeglądu powiatowego (wzór VII i VIII §. 36).

Artykuł VI.

Akta komisji a względnie podkomisji krajowej, wzmiankowane w artykule I, §. 34, część II, ustęp 4 ustawy z dnia 6 kwietnia 1879, przesłane być powinny Ministrowi skarbu najpóźniej aż do 1 kwietnia 1880 roku.

Poprawki i wnioski dotyczące się tychże, jeżeli będą podane, wzmiankowane w artykule I, §. 34, część III, ustęp 3, przesłane być mają Ministrowi skarbu najpóźniej aż do końca września 1880 roku.

Komisja naczelna ukończyć ma prace wzmiankowane w artykule I, §. 34, część III, najpóźniej aż do końca 1880 roku.

Artykuł VII.

Otwarcie reklamacji przeciwko wynikłościom klasyfikacji w celu urządzenia podatku gruntowego, t. j. przewidziane w artykule I, §. 37 ustawy z dnia 6 kwietnia 1879 ogłoszenie nadejścia wygotowań klasyfikacji, nastąpić ma najpóźniej 1 marca 1881.

Upoważnia się Rząd, ażeby w razie, gdyby termin 45dniowy, do wnoszenia reklamacji wyznaczony, okazał się z powodów szczególnych niedostatecznym, przystał wyjątkowo na odpowiednie przedłużenie terminu, byle to jednak nie opóźniło ostatecznego załatwienia reklamacji i nie zwiększyło kosztów w porównaniu ze stanem rzeczy, gdyby reklamacje wniesione były w terminie prawidłowym.

Artykuł VIII.

Przepisy §. 38 ustawy z dnia 6 kwietnia 1879 tracą moc swoją i opiewać mają następująco:

W przypadkach reklamacji z powodu mylnego zapisania właściciela wzmiankowanych w §. 37, ustęp *a*), przewodniczący komisji szacunkowej powiatowej wyszukać ma rzeczywistych właścicieli i wykonać odpowiednie sprostowania najpóźniej aż do końca grudnia 1881; w przypadkach reklamacji §. 37, ustęp *b*) i *c*) przedstawić ma odpowiednie wnioski na podstawie wyjaśnień, których dostarczy geometra regulacyjny, wygotowane najpóźniej aż do końca grudnia 1881, przewodniczącemu komisji reklamacyjnej, który orzeka o nich po zasięgnięciu opinii technicznej inspektora pomiarowego najpóźniej do końca lutego 1882 i o ile reklamacje uznane będą za uzasadnione, poleca przewodniczącemu komisji szacunkowej powiatowej, wykonanie decyzji, lub, o ile okażą się nieuzasadnionemi, zarządza ich odrzucenie.

Przeciwko decyzji tej odwołać się nie można.

Gdy dla zbadania reklamacji przeciw dokładności wymierzenia powierzchni (§. 37, *b*) zarządzone zostanie dochodzenie na miejscu, wezwać należy reklamującego, ażeby był obecny, oświadczając mu, że gdyby się nie stawił, dochodzenie odbędzie się pomimo jego nieobecności.

Artykuł IX.

Ustęp 3 artykułu I, §. 39 ustawy z dnia 6 kwietnia 1879 traci moc swoją i opiewać ma następująco:

Na podstawie sprawdzenia a względnie wynikłości dochodzenia, które przedstawione będą komisji szacunkowej powiatowej, uchwała ona, czy i o ile przychylić się należy do reklamacji czy nie i wnioski swoje w tej mierze przedstawia

do sprostowania zakwestyonowanej klasyfikacyi, razem ze wszystkimi aktami, tyczącemi się klasyfikacyi i reklamacyi, komisyi reklamacyjnej.

Komisya reklamacyjna decydować ma co do tych reklamacyj stanowezo, zwracając szczególną uwagę na to, aby w wynikłościach klasyfikacyi każdej gminy, każdego powiatu i powiatów między sobą zachowana była jednostajność i wynikłości decyzji razem ze wszystkimi aktami klasyfikacyjnymi i reklamacyjnymi przesyła Ministrowi skarbu, który zwołuje komisya naczelną.

Gdyby jedna z komisyj nie skończyła przerzeczonych czynności swoich w terminie, który wyznaczy Minister skarbu, a który wynosić ma dla komisyj szacunkowych powiatowych najmniej sześć, dla komisyj, względnie zaś podkomisyj reklamacyjnych najmniej trzy miesiące, przewodniczący komisyi dokonać ma tej czynności przy pomocy jej referenta i dwóch doradców poufnych, których wybierze z pomiędzy opodatkowanych okręgu, w którym się to stanie.

Artykuł X.

Komisya naczelną zbadać ma akta wszystkich komisyj reklamacyjnych, zwracając uwagę na właściwy stosunek wynikłości szacunku poszczególnych, zwłaszcza graniczących ze sobą krajów i usunąć wady, gdyby je znalazła. Do ukończenia tych robót wyznaczyć należy komisyi tej termin najmniej jednomicięzny.

Artykuł XI.

§. 40 ustawy z d. 6 kwietnia 1879 traci moc swoje i opiewać ma następnie:

Skoro się skończy postępowanie reklamacyjne, Minister skarbu zaleci wpisanie wynikłości decyzji w wygotowaniach urządzenia podatku gruntowego a względnie sprostowanie zestawień głównych czystego dochodu krajów, powiatów i gmin a następnie wyrównanie podatków w myśl ustawy niniejszej i przedstawi reprezentacyi państwa wykaz ostatecznego wypadku urządzenia podatku gruntowego.

Artykuł XII.

Ustawa niniejsza nabywa mocy obowiązującej od dnia ogłoszenia.

Artykuł XIII.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 28 marca 1880.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Kriegs Au r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XIV. — Wydana i rozesłana dnia 14 kwietnia 1880.

35.

Ustawa z dnia 29 lutego 1880,

o zapobieganiu chorobom zwierzęcym zaraźliwym i o tępieniu tychże.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią we względzie zapobiegania chorobom zwierzęcym zaraźliwym i tępienia tychże, co następuje:

Rozdział I.

Przepisy ogólne.

§. 1.

Przepisy ustawy niniejszej tyczą się ochrony zwierząt domowych krajowych od chorób zaraźliwych w ogólności, mianowicie zaś zapobiegania następującym chorobom zwierzęcym i tępienia tychże:

- a) zarazy pyskowej i racicowej bydła rogatego, owiec, kóz i świń;
- b) zarazy śledzionowej (czyli wąglikowej, *Anthrax*) zwierząt domowych w gospodarstwie wiejskiem używanych;
- c) zarazy płucnej bydła rogatego;
- d) nosaczyny i tyłczaka u koni, osłów i mułów;
- e) ospy u owiec;
- f) zarazy stadniczej i otrętu na częściach płciowych u koni i rogacizny;
- g) parchów u koni i owiec;
- h) wścieklizny psów i innych zwierząt domowych.

Rozporządzenia szczególne, tyczące się zapobiegania księgosuszowi i tępienia tej zarazy, zawarte są w ustawie z dnia 29 lutego 1880 (Dz. u. p. Nr. 37).

Gdyby wybuchła jakaś inna choroba zwierzęca zaraźliwa powyżej nie wymieniona, ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministerstwami handlu i rolnictwa zarządzi odpowiednie środki, uwzględniając przepisy ustawy niniejszej.

§. 2.

Wykonywanie niniejszych przepisów ustawowych o chorobach zaraźliwych zwierzęcych, o ile w tychże przepisach co innego nie jest postanowione, należy

Przedmiot
ustawy.

Wykonywanie
ustawy.

do Władz administracyjnych, a mianowicie w pierwszej instancji do Władz administracyjnych powiatowych, z którymi wspólnie, stósownie do ustaw, działać mają gminy, jakoteż do urzędów administracji zdrowotnej morskiej, o ile to wchodzi w ich zakres działania oznaczony ustawami, kieruje zaś wykonaniem i dogląda go ministerstwo spraw wewnętrznych a względnie ministerstwo handlu.

Do wykonania przepisów niniejszych używać należy pomocy weterynarzy urzędowych; gdyby u weterynarzy urzędowych zaszła przeszkoda lub gdyby ich nie było, Władza administracyjna używać może do takich czynności urzędowych, które sprawować mają weterynarze urzędowi, innych upoważnionych weterynarzy, a gdyby i takich nie było, lekarzy powiatowych, dając im prawa i nakładając na nich obowiązki weterynarzy urzędowych.

Co się tyczy koni, zwierząt jucznych i prowiantowych, należących do zarządu wojskowego, postępowanie mające na celu wykrywanie i tępienie chorób zaraźliwych pomiędzy niemi, o ile te dotyczą tylko własności skarbu wojskowego, zostawia się Władzom wojskowym.

Podobnie postępowanie mające na celu wykrywanie i tępienie chorób zaraźliwych zwierzęcych w c. k. rządowych zakładach ogierów i w c. k. stadninach rządowych, zostawia się głównie komendom rządowych zakładów ogierów i dyrekcjom stadnin.

Władze wojskowe, jakoteż komendy zakładów i dyrekcje stadnin są jednak obowiązane uwiadomić niezwłocznie interesowaną Władzę administracyjną powiatową o każdym przypadku zarazy i o poczynionych środkach, udzielać jej wiadomości o przebiegu zarazy i przyczyniać się do wykonania tych środków, które Władza administracyjna w duchu ustawy niniejszej uzna za potrzebne ze względu na niebezpieczeństwo dalszego rozszerzenia się zarazy. Z drugiej strony Władza administracyjna, jak tylko się dowie, że ogiery skarbowe, znajdujące się w stacyach do stanowienia lub wynajęte osobom prywatnym, albo pielęgnowane przez osoby prywatne, okazały się podejrzanymi o zarazę, obowiązana jest uwiadomić o tem komendę zakładu, aby wydała odpowiednie rozporządzenia.

§. 3.

Gdy w razie wybuchu choroby zaraźliwej pomiędzy zwierzętami zajdą okoliczności, wymagające bezpośredniego wdania się Władz administracyjnych krajowych lub ministerstw, albo rozszerzenia zarządzeń przez niższe Władze poczynionych, Władze krajowe lub ministerstwa zarządzić mają co potrzeba.

W szczególności ministerstwa starać się winny, aby zarządzenia, mające zapobiegać szerzeniu się chorób zaraźliwych zwierzęcych, tyczących się dobra powszechnego, dochodziły do powszechnej wiadomości.

Ministerstwom zostawia się także wydawanie rozporządzeń, które będą potrzebne ze względu na szczególne stosunki międzynarodowe.

Rozdział II.

Środki zapobiegające, przywleczeniu chorób zwierzęcych zaraźliwych do krajów, w których ustawa niniejsza obowiązuje.

§. 4.

Zwierzęta domowe, podlegające chorobom w §. 1 wymienionym, wprowadzane być mogą tylko za paszportami, w których potwierdzone być powinno, że opuszczając miejsce stałego pobytu nie były podejrzanane.

Zwierząt domowych tego rodzaju nie należy wpuszczać, jeżeli nie będą opatrzone takimi legitymacyami, lub jeżeli wbrew takim legitymacyom okaże się, że są dotknięte chorobą zaraźliwą, lub o nią podejrzane.

§. 5.

Gdy w kraju sąsiednim wybuchnie zaraźliwa choroba zwierząt w takich rozmiarach, iż zagraża bydłu krajowemu i obawiać się należy przywleczenia jej do tutecznego okręgu, Władza administracyjna krajowa albo zabronić może wprowadzania z okręgu zapowietrzonego zwierząt żywych lub nieżywych, z którymi zarodki zarazy mogłyby dostać się tutaj:

b) Czasowe.

1. wzdłuż granicy całego okręgu administracyjnego lub przez pewne części granicy; albo

2. pozwolić wprowadzać je tylko przez pewne miejsca i z ograniczeniami wykluczającymi niebezpieczeństwo przywleczenia zarazy.

Ograniczenia te rozciągnięte być mogą w miarę potrzeby także do przywozu mięsa surowego i wszelkich innych płodów zwierzęcych surowych, nawozu, paszy suchej, podściółki i wszelkich takich przedmiotów, z którymi zarodki zarazy mogłyby być przyniesione.

Stósownie do okoliczności zarządzić można zamknięcie granicy w razie potrzeby wojskiem.

§. 6.

Gdy zaraza rozszerzy się groźnie w kraju sąsiednim na odległość 20 kilometrów od granicy, Władza administracyjna krajowa zarządzić może w zagrożonych powiatach pogranicznych tutejszych przegląd znajdującego się tam bydła i zapisywanie stanu zdrowia, jakoteż przybytku i ubytku rodzajów zwierząt, zagrożonych zarazą.

Przegląd bydła

Rozdział III.

Srodki ku powstrzymaniu dalszego szerzenia się chorób zaraźliwych zwierzęcych i ku tępieniu tychże w krajach, w których ustawa niniejsza obowiązuje.

§. 7.

Nie wolno w obrót wprowadzać zwierząt domowych, dotkniętych chorobą udzielającą się łatwo, lub które są o nią podejrzane, chociażby tylko dla tego, że stały razem z takimi zwierzętami lub były wspólnie pielęgnowane.

Srodki ogólne:
bydła paszportami.

§. 8.

Nawet w obrocie wewnętrznym legitymować należy paszportami:

- a) zwierzęta przezuwające, konie i świnie przyprowadzane na wystawy bydła;
- b) rogaciznę wszelkiego wieku przyprowadzaną na targi bydła lub licytacje, tudzież rogaciznę (wyjawszy cieleta mniej niż 6 miesięcy liczące, na rzeź przeznaczone), którą z powodu zmiany siedziby pędzi się do miejsca oddalonego o więcej niż 10 kilometrów;
- c) stada przezuwaczów i świń pędzonych przez większe przestrzenie kraju;
- d) zwierzęta przezuwające, przewożone kolejami żelaznymi i statkami.

Legitymowanie
bydła paszpor-
tami.

Gdyby choroby zaraźliwe pojawiły się także u innych zwierząt domowych, nie będących przezuwaczami, lub gdyby się obawiać należało, aby zarodki za-

razy nie rozniosły się za pośrednictwem tych zwierząt, Władza administracyjna krajowa upoważniona jest zarządzić, aby i takie zwierzęta pędzone były na targi i licytacye, tudzież przewożone kolejami żelaznymi i statkami za paszportami dla bydła przepisanimi.

§. 9.

Dozór nad targami i wystawami bydła itd.

Wszelkie targi na bydło, jakoteż licytacye bydła i publiczne wystawy tegoż podlegać mają dozorowi znawców. Znaczniejsze targi na bydło wywozowe poddać może administracya państwa dozorowi weterynarzy przez Rząd ustanowionych.

Dla zapobieżenia udzielaniu się zarazy zarządzić należy na wszystkich targach odpowiednie oddzielenie i osobne ustawienie bydła przypędzonego.

Znawca wyznaczony do sprawowania nadzoru obowiązany jest obejrzeć dokładnie każdą sztukę bydła na targ przyprowadzoną, a jeżeliby postrzegł, że bydło podlega chorobie zaraźliwej, lub je o to podejrzywał, zarządzić natychmiast, aby chore i podejrzane zwierzęta odprowadzono i strzeżono na odleglejszem stanowisku, żadnej styczności z innymi, zarazić się mogącemi zwierzętami, nie dopuszczającem i donieść o tem niezwłocznie Władzy.

Bydło wątpliwego pochodzenia zabić należy w miejscu targu.

Porządki targowe dla mniejszych targowic wyda Władza administracyjna krajowa, dla wielkich wydadzą je Ministrowie spraw wewnętrznych, handlu i rolnictwa po wysłuchaniu gmin, których się to tyczy.

§. 10.

Przepisy dotyczące się przewozu kolejami i statkami.

Przewóz zwierząt przeżuwiających kolejami żelaznymi i statkami podlega następującym przepisom:

1. Weterynarze lub inni znawcy obejrzeć mają bydło, gdy się je wsadza do wagonów i wysadza w stacyach do tego wyznaczonych.

2. Z wyjątkiem przypadków koniecznych, zwierzęta wyprowadzane być powinny z wagonów tylko w miejscu przeznaczenia.

3. Bydła rzeźnego nie wolno przyprowadzać razem z bydłem do chowu lub roboczem, ani też umieszczać go w tym samym wagonie lub na tym samym statku.

4. Bydła rzeźnego, z obcego kraju przyprowadzonego, nie wolno wsadzać ani na ten sam pociąg, ani na ten sam statek, co zwierzęta przeżuwiąjące.

§. 11.

Przeгляд stad pędzonych.

Stada pędzone oglądać ma w drodze najmniej co pięć dni weterynarz upoważniony.

Tylko zdrowe stado, którego stan zdrowia potwierdzić należy w paszporcie wolno pędzić dalej; w razie przeciwnym, postąpi się na podstawie opinii weterynarza podług przepisów ustawowych.

§. 12.

Oglądanie bydła rzeźnego i trzody chlewnej.

Co się tyczy bydła rzeźnego, to oględziny tegoż, tudzież jego mięsa mają powszechnie być przedsiębrane.

W rzeźniach utrzymywanych sposobem zarobkowym, oglądać należy także, trzodę chlewną; w gminnych, jakoteż we wszystkich większych, oglądanie bydła i mięsa poruczone być ma weterynarzom upoważnionym.

Oglądać należy zawsze, nawet gdy rzeź odbywa się z konieczności.

§. 13.

Oprawiska i miejsca do zagrzebywania (padliny) zostawać powinny pod dozorem weterynarskim i sanitarno-policyjnym.

Dozór nad
oprawiskami.

§. 14.

Celem zapobieżenia roznoszeniu zarodków zarazy, osoby mające do czynienia z cudzem bydłem, padliną i odpadkami zwierzęcymi, zachowywać powinny odpowiednie ostrożności pod względem oczyszczania się i wchodzenia do zagrod i stajni.

Ostrożności
względem pew-
nych osób.

W zagrodach zapowietrzonych, tudzież w miejscach, których zamknięcie (§. 20) zostało zarządzone, nie wolno osobom obcym nocować w stajniach.

§. 15.

Kto u swego własnego zwierzęcia lub u takiego, którego ma doglądać, odkryje jedną z chorób zaraźliwych w §. 1 wymienionych, lub postrzeże objawy, wznecające według instrukcyi, którą ministerstwo spraw wewnętrznych ma wydać, podejrzenie takiej choroby, obowiązany jest uwiadomić o tem niezwłocznie przełożonego gminy, a zwierzę to trzymać zdala od miejsc, gdzieby niebezpieczeństwo zarażenia się innym zwierzętom zagrażało.

Obowiązek do-
noszenia.

Drogą rozporządzenia przepisać można, aby w większych gminach uwiadomiano urzędników zwierzchności gminnej, przeznaczonych do sprawowania czynności policyi miejscowej, celem niezwłocznego donoszenia przełożonemu gminy (zwierzchności gminnej).

Jeżeli w obrębie obszaru dworskiego, wyłączonego ze związku gminnego, zachoruje zwierzę właściciela, dzierżawcy, rządcy lub pełnomocnika, bądź własne bądź powierzone, uwiadomić trzeba niezwłocznie Władzę administracyjną powiatową; jeżeli zaś pokaże się choroba u zwierzęcia, znajdującego się z jakiegokolwiek innej przyczyny na obszarze dworskim, przełożonego obszaru dworskiego (pełnomocnika).

Prowadząc bydło ładem, uwiadomić należy przełożonego najbliższej gminy, przewożąc je morzem, urząd portowy miejsca wylądowania.

Obowiązkiem jest uwiadomić niezwłocznie i trzymać zwierzęta z dala od miejsc, gdzie niebezpieczeństwo zarażenia się innym zwierzętom zagraża, także wtedy, gdy w przeciągu dni ośmiu drugie zwierzę na stajni lub w stadzie zapadnie na chorobę wewnętrzną, której towarzyszą takie same objawy.

Przełożony gminy (obszaru dworskiego), jak tylko jakimkolwiek sposobem dowie się o wybuchu choroby zaraźliwej albo o podejrzaney chorobie lub padnięciu zwierzęcia, obowiązany jest uwiadomić niezwłocznie Władzę administracyjną powiatową, wyjąwszy, gdyby w tym ostatnim przypadku weterynarz upoważniony przekonał się, że podejrzenie było bezzasadne.

§. 16.

Także weterynarze, oglądacze bydła i mięsa, jakoteż oprawcy, gdy wykonując czynności zawodu swego, dowiedzą się o chorobach zaraźliwych pomiędzy zwierzętami lub o objawach, wznecających podejrzenie wybuchu zarazy, obowiązani są donieść o tem niezwłocznie. Weterynarze uwiadamiać mają Władzę administracyjną powiatową i przełożonego gminy, oglądacze zaś bydła i mięsa, jakoteż oprawcy, przełożonego gminy.

Zresztą żandarmerya obowiązana jest uwiadamiać i czynić to może każdy, kto się dowie o wybuchu chorób.

§. 17.

Środki w razie
wybuchu zarazy.
Tymczasowe zarządzenia przełożonego gminy.

Przełożony gminy (obszaru dworskiego), przesyłając uwiadomienie do Władzy administracyjnej powiatowej, zarządzić ma jednocześnie tymczasowo, jeżeli można przy pomocy upoważnionego weterynarza, co uzna za potrzebne pod względem odosobnienia zwierząt i nakazać zamknięcie stajni (§. 20 b).

§. 18.

Komisya pomorowa.

Po otrzymaniu uwiadomienia, że między zwierzętami wybuchła choroba zaraźliwa, lub że są zwierzęta o nią podejrzane, Władza administracyjna powiatowa wysłać ma niezwłocznie na miejsce weterynarza urzędowego. Tworzy on z przełożonym gminy (obszaru dworskiego) komisją pomorową i ma zbadać rodzaj, rozszerzenie się i przyczynę choroby, zarządzić środki w ustawie niniejszej i przepisie wykonawczym wskazane i takowe wprowadzić w wykonanie.

W razie potrzeby Władza administracyjna powiatowa może wydelegować oprócz weterynarza urzędowego jeszcze kogoś innego do przewodniczenia komisji pomorowej i zarządzenia odpowiednich środków.

Właścicielowi zwierzęcia podejrzanego o zarazę, nie wzbrania się przysłać także ze swojej strony weterynarza upoważnionego do udziału w komisji pomorowej. Gdyby na słusznych podstawach zarzucano, że weterynarz urzędowy komisji pomorowej zbadał rzecz mylnie, uwiadomić o tem trzeba najkrótszą drogą Władzę administracyjną krajową, która wydać ma natychmiast odpowiednie dalsze rozporządzenia.

Okoliczność ta jednak nie powinna tamować zastosowania środków zaradczych, jakich wymagają stosunki.

§. 19.

Środki w razie
podejrzenia o
zarazę.

Jeżeli dochodzenia okażą, iż słusznie podejrzywano zwierzęta o chorobę zaraźliwą, zarządzić należy środki ochronne miejscowe, uznane za potrzebne.

Najpóźniej w przeciągu dni ośmiu ponowić należy rewizją weterynarską.

Jeżeli wtedy podejrzenie zniknie, ustać mają zarządzone środki ochronne.

Jeżeli weterynarz urzędowy uzna, że o istnieniu choroby zaraźliwej możnaby przekonać się tylko za pomocą sekyi podejrzanego zwierzęcia a padliny niema, zarządzić można zabicie zwierzęcia podejrzanego, uzyskawszy upoważnienie od Władzy administracyjnej powiatowej.

§. 20.

Środki ochronne
i tepjące zarazę.

Oprócz tego, co względem każdej z osobna zarazy na bydło w ustawie niniejszej jest przepisane, zarządzić można w razie niebezpieczeństwa zarazy i na czas tegoż, stosownie do jakości przypadku i wielkości niebezpieczeństwa ze względem na interesa obrotu, których się to tyczyć może, następujące środki:

1. Odosobnienie, strzeżenie lub obserwacja policyjna zwierząt, które zachorowały na zarazę, lub są o nią podejrzane.

Za podejrzane uważane będą wszystkie te zwierzęta, które mogły się zarazić przez styczność z choremi zwierzętami lub z zarodkami zarazy, chociażby nie pokazywały się u nich objawy choroby.

2. Ograniczenia styczności ze zwierzętami chorem i podejrzanymi, tudzież zagrożonymi chorobą lub z takimi, które mogą roznosić zarodki zarazy i ograniczenia w sposobie używania i pozbywania zwierząt chorych i podejrzanych, płodów surowych z nich otrzymywanych i przedmiotów używanych do obsługi tych zwierząt, mianowicie zaś

- a) wstrzymanie dalszego transportu, jakoteż zamknięcie zwierząt, które w drodze zachorowały i okazały się podejrzanymi.
- b) Zamknięcie stajni. Z tegoż wynika, że zwierząt nie wolno wypuszczać z wyznaczonego im miejsca (stajni, stanowiska, dziedzińca, zagrody, oddzielnego pastwiska itd.) i w ogóle, aby nie mogły stykać się z innymi zwierzętami zagrożonymi chorobą.

Zamknięcie stajni pociąga za sobą w miarę potrzeby także oddzielenie wszystkich przedmiotów, sprzętów stajennych, paszy, gnoju itp., z którymi stykały się chore zwierzęta.

- c) Zamknięcie pastwiska. Uskuteczniając je, zabrania się albo w ogólności wypędzania na pastwisko, albo, jeżeli wypędzanie na pastwisko byłoby konieczne, wspólnego pędzenia zwierząt z rozmaitych stajni, jakoteż wspólnego używania dróg i ulic tamże prowadzących.
- d) Zakaz wspólnego używania studzien, tudzież miejsc do pojenia, pławienia itp.
- e) Zakaz swobodnego wałęsania się psów i pomniejszych zwierząt domowych.
- f) Zamknięcie miejscowości i łąk.

Skutkiem zamknięcia miejscowości bez szczególnego pozwolenia Władzy administracyjnej powiatowej, żadne zwierzę tego rodzaju, który jest chorobą zagrożony, z osady wyprowadzone być nie może i w ogóle zwierzęta miejscowe żadnej styczności mieć nie mogą z zamiejscowymi, chorobą zagrożonymi.

Nadto zakazany być może wywóz takich przedmiotów, które zdolne są zawlec chorobę, jakoto: włosów, skór, kopyt, paszy, nawozu itd.

Zamknięcie miejscowości dozwolone jest tylko wtedy, gdy z zarazą, stósownie do jej jakości, połączone jest większe, powszechne niebezpieczeństwo i gdy zwierzęta nią dotknięte znajdują się w znaczniejszej ilości stajen.

W większych miejscowościach poprzestać można na zamknięciu zapowietrzonych ulic lub dzielnic tejże.

Jeżeli stosunki nie pozwalają trzymać w stajniach zwierząt chorych i podejrzanych, zarządzić można zamiast zamknięcia miejscowości, zamknięcie całego obszaru pól lub szczególnych części tychże (zamknięcie łąk), zaprowadzając takie same ograniczenia styczności jak w razie zamknięcia miejscowości.

Zamknięcie miejscowości i łąk, jakoteż uwolnienie od niego nastąpić może tylko za zezwoleniem Władzy administracyjnej.

3. Zakaz odbywania targów na bydło i konie, licytacyj i wystaw bydła w miejscu zapowietrzonym i w jego najbliższej okolicy lub wykluczenia pewnych rodzajów zwierząt od przystępu na targi, licytacje i wystawy bydła.

4. Szczepienie zwierząt na zarazę i wystawionych.

Zarządzić je wolno tylko w przypadkach w ustawie niniejszej wskazanych, odbywać się zaś powinno pod dozorem weterynarza urzędowego.

5. Wybijanie zwierząt chorujących na zarazę i podejrzanych.

Nakaz wydany być może tylko w przypadkach, które w ustawie niniejszej wyraźnie są wzmiankowane a nie może być stosowany do tych zwierząt, które znajdują się w stajni chorych zwierząt jednej z c. i k. szkół weterynarskich lub

jednego z wyższych zakładów naukowych pod dozorem rządowym zostających i służą de celów naukowych.

6. Nieszkodliwe usuwanie padliny zwierząt, które uległy zarazie lub w skutek niej zostały zabite, jakoteż części zwierzęcych, zdolnych do przenoszenia zarodków zarazy, tudzież nawozu, podściółki, wytworów i odpadków ze zwierząt zarazy i podejrzanych.

Padlinę niszczyć można sposobem termicznym lub chemicznym, albo też zakopywać je w dostatecznej głębokości, trzymając się właściwych przepisów ustawowych.

7. Uczynienie nieszkodliwymi (odwietrzenie) stajen i stanowisk, w których przebywały zwierzęta dotknięte zarazą i podejrzane, sprzętów, z którymi się zwierzęta stykały, lub do których zarodki zarazy przyłgnąć mogły i wszelkich innych przedmiotów, mianowicie zaś odzieży osób, które stykały się z choremi zwierzętami.

Odwietrzanie stajen i stanowisk, tudzież sprzętów i przedmiotów, z którymi się zwierzęta stykały, odbywać się powinno pod dozorem i kierunkiem wydelegowanego weterynarza.

W razie potrzeby zarządzić można także odwietrzanie osób, które zostawały w bliskiej styczności ze zwierzętami dotkniętymi zarazą.

Bliższe przepisy, tyjące się stosowania i wykonania środków ochronnych i tępiących, pod 1 aż do 7 przytoczonych, podane będą w rozporządzeniu wykonawczem.

§. 21.

Odpowiedzialność Władzy gminnej.

Władza gminna miejscowości zapowietrzonej (zwierzchność obszaru dworskiego) odpowiedzialna jest za ściśle wykonanie zarządzonych środków miejscowych a Władza administracyjna powiatowa doglądać jej w tem powinna.

§. 22.

Ogłoszenie wybuchu zarazy.

Gdy wybuch choroby zaraźliwej zostanie stwierdzony, Władza administracyjna powiatowa uwiadomić ma o tem niezwłocznie gminy graniczące z miejscowością zapowietrzoną i najbliższe Władze administracyjne powiatowe, w krajach nadbrzeżnych także Władze zdrowotne morskie, a nadto przesłać raport Władzy administracyjnej krajowej.

Ta ostatnia, w miarę wielkości niebezpieczeństwa, uwiadomić ma ościenne okręgi administracyjne, w krajach nadbrzeżnych także Władzę morską w Tryeście o wybuchu zarazy i o zarządzonych środkach, tyjących się zamknięcia i donieść o tem ministerstwu spraw wewnętrznych.

§. 23.

Perjodyczne zwiędanie.

Dopóki trwa choroba zaraźliwa między zwierzętami, Władza administracyjna powiatowa wysyłać ma weterynarza urzędowego w stosownych odstępach czasu do miejsca zapowietrzonego.

§. 24.

Leczenie.

O ile leczenie weterynarskie w ogólności jest dozwolone, zastosowanie tegoż do chorych zwierząt zostawia się uznaniu ich właściciela.

W tych przypadkach, w których stosownie do przepisów ustawy niniejszej leczenie weterynarskie chorych zwierząt nastąpić powinno, a właściciel to zanie-

dbuje lub wcale nie spełnia, z kądem wyniknącby mogło niebezpieczeństwo dla bydła innych właścicieli, Władza administracyjna powiatowa zarządzić ma leczenie chorych zwierząt na koszt właściciela. Weterynarz urzędowy doglądać ma leczenia.

§. 25.

Użycie środków weterynarsko-policyjnych, zarządzonych w celu wytępienia choroby zaraźliwej między zwierzętami ustaje wtedy, gdy będzie urzędownie uznane, że zaraza minęła. Koniec zarazy.

Nastąpić to może dopiero wtedy, gdy w zapowietrzonej zagrodzie lub miejscowości nie będzie już ani jednego zwierzęcia chorego na zarazę, gdy odwiezienie będzie wykonane i gdy od ostatniego przypadku wyzdrowienia, zabicia lub padnięcia zwierzęcia upływie przepisany okres.

Rozdział IV.

Przepisy szczególne, dotyczące się każdej z osobna choroby zaraźliwej zwierząt.

a) Zaraza pyskowa i racicowa u rogacizny, owiec, kóz i świń.

§. 26.

Gdy zaraza pyskowa i racicowa rozszerzy się na znaczniejszej przestrzeni kraju, Władza administracyjna krajowa zabronić może wyprowadzania z obszaru zapowietrzonego, jakoteż wprowadzania do tegoż rogacizny, owiec, kóz i świń, dozwalając obrotu w obrębie tego obszaru.

Użytkowanie, jakoteż sprzedaż mleka nieprzepracowanego chorych zwierząt jest zabroniona.

Czy chore zwierzęta mogą być zabijane dla spożycia mięsa, zależy od opinii weterynarza.

b) Zaraza śledzionowa (czyli wąglikowa, *Anthrax*) zwierząt domowych używanych w gospodarstwie wiejskiem.

§. 27.

Zwierząt, które według zdania wydelegowanego weterynarza uważać należy za chore lub podejrzane o zarazę, nie wolno zabijać dla spożycia mięsa i pozbycia innych części składowych.

Użytkowanie i sprzedaż części osobnych, mleka lub jakichkolwiek innych wytworów ze zwierząt chorych na zarazę śledzionową (czyli wąglikową), lub podejrzanych jest zabroniona.

Operacje krwawe na takich zwierzętach uskuteczniać, jakoteż zwłoki otwierać wolno tylko weterynarzom upoważnionym.

Nie wolno ściągać skóry z zwierząt, które padły na zarazę śledzionową (czyli wąglikową), lub zostały dobite, lecz usunąć je należy jak najprędzej w sposób nieszkodliwy (§. 20, Nr. 6).

Zwierzęta z zagrody zapowietrzonej zdrowo jeszcze wyglądające i niepodejrzane, wolno zabijać dla spożycia mięsa tylko za zezwoleniem i pod dozorem weterynarza upoważnionego i tylko w miejscu zapowietrzonym.

c) Zaraza płucna u rogacizny.

§. 28.

Na podstawie uznania weterynarza urzędowego i z zachowaniem odpowiednich ostrożności, Władza administracyjna powiatowa pozwolić może, aby ze stajen miejscowości zamkniętych brano na rzeź rogaciznę całkiem zdrową.

Mięso z rogacizny chorej i zabitej spożywane być może tylko w miejscowości zapowietrzanej na zasadzie uznania weterynarza, płuca jednak ze zwierząt chorych zabitych, które spożyć pozwolono, jakoteż zwłoki tych, które padły na zarazę płucną, tudzież dobitych, które uznano za niezdadne do spożycia, usunąć należy w sposób nieszkodliwy.

Mięso jednak zwierząt zabitych z powodu podejrzenia o zarazę płucną, które po zabiciu okazały się zdrowymi, dowożone być może do miejsc większej konsumpcji tylko kolejami żelaznymi i statkami, z zachowaniem należytych ostrożności.

Skóry ze zwierząt rogatych chorych, które padły lub zostały dobite, należy odwiezryć.

Gdyby zwierzęta podejrzane o zarazę płucną używane były pomimo zakazu lub napotkane zostały po za obrębem zabudowań dla nich wyznaczonych lub w miejscach, do których przystęp jest im zabroniony, natenczas, jeżeliby obawiać się należało, aby zwierzę napotkane nie zaniósł dalej zarazy, Władza administracyjna powiatowa, w razie zaś większego niebezpieczeństwa Władza miejscowa zarządzić może zabicie go natychmiast.

d) Nosacizna (i tyleczak) u koni, osłów i mułów.

§. 29.

Zwierzęta dotknięte nosacizną (tyleczakiem) zabić należy niezwłocznie.

Zwierzęta tylko podejrzane o nosaciznę (tyleczak) należy odosobnić, trzymać w stajni zamkniętej i pod dozorem urzędowym a leczyć je wolno tylko upoważnionemu weterynarzowi; jeżeli stan podejrzany trwa dłużej niż sześć tygodni, dalsze koszta dozoru urzędowego ponosić ma właściciel zwierzęcia; jeżeli zaś nie może lub nie chce wziąć ich na siebie, zarządzone będzie zabicie zwierzęcia.

Zwierzęta, które stały w tej samej stajni co dotknięte nosacizną (tyleczakiem) lub o nią podejrzane, lub które w ogóle stykały się z niemi tak, że przez to mogły się zarazić, trzymać należy przez dwa miesiące w osobnych zabudowaniach pod dozorem weterynarza i dopiero po upływie tego czasu, jeżeli okażą się całkiem niepodejrzanymi, przypuszczone być mogą do wolnego obrotu.

Władza administracyjna powiatowa dozwolić może używania takich zwierząt, dopóki są zdrowe, w obrębie granic miejscowości, z zachowaniem odpowiednich ostrożności.

Władza administracyjna powiatowa zarządzić może także zabicie zwierząt, u których pewne objawy uzasadniają podejrzenie nosacizny:

- a) gdy weterynarz urzędowy na zasadzie zbadanych okoliczności i obecnych oznak orzecze, iż zwierzę jest prawdopodobnie chore; lub
- b) gdy w obec zachodzących okoliczności za pomocą innych środków ustawie niniejszej odpowiednich, nie można skutecznie zapobiedz rozszerzaniu się zarazy.

Gdyby dostrzeżono, że zwierzęta dotknięte nosacizną (tylczakiem), które powinny być zamknięte, są w sposób zakazany używane, lub gdyby je napotkano po za obrębem zabudowań dla nich wyznaczonych, albo w miejscach, do których przystęp jest im wzbroniony, Władza miejscowa zarządzić może zabicie ich natychmiast.

Zwłoki zwierząt, które chorowały na nosaciznę (tylczak) i padły lub zostały dobite, usunąć należy ze skórą i włosami w sposób nieszkodliwy (§. 20, Nr. 6).

e) Ospa owcza.

§. 30.

Jeżeli po stwierdzeniu ospy owczej chorych zwierząt nie można oddzielić od zdrowych i osobno zamknąć, albo jeżeli choroba rozszerzy się znacznie w trzodzie, szczepienie owiec jeszcze nie dotkniętych zarazą, powinno z konieczności być przeprowadzone.

Gdy zagraża niebezpieczeństwo dostania się zarodków zarazy do stad sąsiednich, Władza administracyjna powiatowa zarządzić może szczepienie trzód zagrożonych zarazą.

Właściciel stada owiec może zarządzić szczepienie ochronne tychże tylko po uzyskaniu pozwolenia od Władzy administracyjnej powiatowej.

Do owiec szczepionych zastosowane być mają te same środki weterynarsko-policyjne co i do chorych na ospę.

Oddawanie owiec ospą dotkniętych na rzeź, celem użycia ich mięsa jest zakazane.

f) Zaraza stadnicza; otręt na częściach płciowych u koni stadniczych i rogacizny.

§. 31.

Koni dotkniętych zarazą stadniczą nie wolno przypuszczać do stanowienia.

Klaczę, tą zarazą dotknięte, nawet choćby się zdawało, że są wyleczone, mają być wykluczone na zawsze od stanowienia, na znak czego wypalić im należy na lewej stronie szyi głoski B. K.

Stadniki, od których niewątpliwie klacze zaraziły się, albo które z pewnością są dotknięte zarazą stadniczą, lub które parzyły się z klaczami, chorobą tą dotkniętymi już w czasie stanowienia, należy wytrzebić.

Gdy zaraza stadnicza rozszerzy się znacznie, Władza administracyjna krajowa stosownie do okoliczności ma albo zabronić stanowienia ogierów krajowych lub prywatnych, albo położyć za warunek, aby przed stanowieniem weterynarz urzędowy rewidował konie, które mają być stanowione.

W powiatach, w których panowała zaraza stadnicza, zarządzić należy przed nadejściem czasu stanowienia przyszlorocznego rewizją weterynarską stanu zdrowia wszystkich koni stadnych, i do stanowienia przypuszczone być mogą tylko te konie, które okażą się całkiem zdrowymi.

§. 32.

Konie i zwierzęta rogacizny dotknięte otrętem na częściach płciowych wykluczyć należy, dopóki są chore, od stanowienia.

g) Parchy u koni i owiec.

§. 33.

Konie dotknięte parchami poddać należy kuracyi weterynarskiej.

Konie w wysokim stopniu parszywe, które weterynarz uzna za nieuleczalne, należy zabić.

Konie, które stykały się z parszywemi w taki sposób, że przez to choroba mogła się im udzielić, trzymać należy przez cztery tygodnie pod obserwacją weterynarską, zachowując ograniczenia przepisane w §. 29, ustęp 3.

§. 34.

Owce dotknięte parchami poddać należy kuracyi weterynarskiej, jeżeli właściciel nie woli raczej ich pozabijać.

h) Wścieklizna zwierząt domowych.

§. 35.

Każdy, kto u swojego własnego lub u powierzonego sobie zwierzęcia postrzeże oznaki wścieklizny lub nawet tylko takie, które wścieklizny obawiać się kaza, obowiązany jest zabić je natychmiast lub przez odosobnienie uczynić nieszkodliwym a zarazem uwiadomić o tem upoważnionego weterynarza lub Władzę miejscową, w miejscach zaś, gdzie jest policya rządowa, jej o tem donieść.

Zwierzęta, u których dostrzegać się dają objawy zapowiadające wściekliznę, jeżeli mogą być całkiem bezpiecznie zamknięte, a właściciel nie woli raczej ich zabić, obserwowane być mają przez weterynarza.

Zwierzęta tego rodzaju wałęsające się, lub które nie mogą być całkiem bezpiecznie zamknięte, należy zabić.

Bez wyjątku wybijać także należy zwierzęta, u których wścieklizna wybuchła, jak niemniej wszystkie psy i koty, które stykały się z wściekłemi zwierzętami.

Inne zwierzęta domowe, pokasane przez zwierzę wściekłe, jeżeli właściciel nie woli raczej zabić ich odrazu, należy odosobnić, doglądać i jak tylko okażą się u nich ślady wścieklizny, natychmiast zabić.

Odosobnienie i dozór pokasanych zwierząt rogatych i koni trwać ma cztery miesiące, owiec, kóz i świń trzy miesiące po pokasaniu.

Jak tylko Władza miejscowa dowie się, że się wałęsa zwierzę wściekłe lub podejrzane o wściekliznę, zarządzić ma natychmiast, aby je zabito lub złapano i uwiadomić o tem sąsiednie Władze miejscowe, jakoteż Władzę administracyjną powiatową a względnie policyjną.

W okolicach, w których pojawiają się psy wściekłe lub podejrzane o wściekliznę, albo w których wścieklizna się rozszerza, zarządzić można, aby psy trzymano na łańcuchu, aby zakładano im niezawodne kagańce, prowadzono je na sznurze i aby w razie niezachowywania tych przepisów, zabijano psy wałęsające się samopas.

Celem wytępienia pewnych rodzajów zwierząt (psów, lisów, wilków itp.), pomiędzy któremi panuje wścieklizna, Władza administracyjna powiatowa zarządzić może polowania i obławy.

Zakazuje się zabijania na konsumcyą zwierząt wściekłych, tudzież wszelkiego używania lub sprzedaży osobnych ich części lub wytworów.

Nie wolno ściągać skóry ze zwłok tych zwierząt, które chorowały na wściekliznę lub były o nią podejrzane i padły lub zostały dobite, przeto usuwać je należy w sposób nieszkodliwy razem ze skórą i siercią.

Tylko weterynarzom upoważnionym, a gdy ich niema, lekarzom, wolno otwierać zwłoki.

Rozdział V.

Przepisy szczególne, dotyczące się targów na bydło rzeźne i rzeźni publicznych.

§. 36.

Powyższe przepisy ustawy niniejszej odnoszą się także do targów na bydło rzeźne i do rzeźni publicznych, jakoteż do bydła rzeźnego, znajdującego się tamże.

Czynności urzędowe poruczone Władzy miejscowej a względnie komisji pomorowej, sprawować mają na targach zostających pod uregulowanym dozorem policyjno-weterynarskim, jakoteż w rzeźniach publicznych, głównie te osoby, które przeznaczone są do wykonywania bezpośredniego nadzoru weterynarsko-policyjnego nad targiem na bydło rzeźne lub rzeźnią.

Właściciela bydła rzeźnego, które jest chore lub podejrzane, lub jego zastępcę zniewolić można, aby je natychmiast oddał na rzeź pod dozorem weterynarza urzędowego, o ile rodzaj choroby na to pozwala (§§. 27, 29, 30, 35).

Stosownie do okoliczności nakazać można oddanie na rzeź także wszelkiego bydła rzeźnego, zarazić się mogącego a należącego do oddziału zarazą dotkniętego.

Po stwierdzeniu wybuchu zarazy i dopóki to niebezpieczeństwo zagraża, rzeźnie i ich zagrody mogą być zamknięte, aby z nich nie wyprowadzano zwierząt, którym zaraza udzielić się może.

Do surowszych środków odgraniczenia, potrzebne jest pozwolenie Władzy administracyjnej krajowej.

Rozdział VI.

Wynagrodzenie za zwierzęta zabite w porządku policyjnym.

§. 37.

Za te zwierzęta, które zabite zostaną z polecenia Władzy dla stwierdzenia choroby zaraźliwej, z wyjątkiem wścieklizny (§. 19), tudzież za zabite z powodu podejrzenia o nosaciznę (§. 29, ustęp 5) i okazujące się wolnymi od nosacizny, płaci skarb państwa wynagrodzenie, zwracającę pospolitą ich wartość.

Przypadki,
w których należy
się wynagrodzić.
nie.

§. 38.

Wartość tę ocenić należy przed zabiciem.

Komisja szacunkowa składać się ma z trzech taksatorów, to jest z dwóch doradców poufnych, którzy do tego wykonali przysięgę i z osoby, którą wyznaczy Władza administracyjna lub jej delegat.

Komisja
szacunkowa.

Jeżeli członkowie komisji szacunkowej oznaczą wartość zgodnie, wymierzyć należy wynagrodzenie podług ich decyzji.

Gdy się różnią w zdaniach, średnia kwot, które taksatorowie podadzą, stanowić ma wartość szacunkową.

Z wartości szacunkowej potrąca się wartość tych części, któremi właścicielowi, stosownie do orzeczenia Władzy, wolno będzie rozrzędzić.

§. 39.

Podejrzenie
o nosaciznę.

Jeżeli zabicie zarządzono w skutek podejrzenia o nosaciznę na zasadzie §fu 29go, ustępu 5, wynagrodzenie przyznane będzie na podstawie wyводу oględzin, spisane go przez weterynarza.

Właściciel zabitego zwierzęcia ma jednak prawo żądać, aby do otwarcia zwłok i spisania wyводу przypuszczono weterynarza upoważnionego, którego on wybierze i aby zarzuty, gdyby je tenże czynił, wciągnięto do protokołu.

§. 40.

Przyznanie
wynagrodzenia.

O wynagrodzeniu, które ma być zapłacone na zasadzie powyższych przepisów, orzeka Władza administracyjna krajowa, zostawiając wolność odwołania się do ministerstwa spraw wewnętrznych.

§. 41.

Wynagrodzenie
z funduszków kra-
jowych lub przez
Spółki ubezpie-
czeń.

Ustawodawstwu krajowemu pozostawia się przyznawanie wynagrodzeń za te zwierzęta, za które skarb państwa nie płaci wynagrodzenia, z funduszków krajowych, powiatowych lub od Spółek asekuracyjnych, któreby się zawiązały.

Rozdział VII.

Pokrywanie wydatków na środki przeciw zarazom zwierzęcym.

§. 42.

Ze skarbu
państwa,

Skarb państwa ponosi następujące wydatki, o ile nie tyczą się czynności urzędowych, do załatwiania których gminy (obszary dworskie) są obowiązane:

- a) na pilnowanie lub zamknięcie granicy od strony państw sąsiednich i krajów korony węgierskiej, z wyjątkiem podwyższenia należytości za kwaterunek i podwoły dla transportów wojskowych, płaconego stosownie do istniejących urzędzeń z funduszków krajowych,
- b) na badanie celem stwierdzenia chorób zaraźliwych zwierzęcych,
- c) na koszta wdania się urzędowego podczas trwania tychże,
- d) na rewizye bydła w okręgach pogranicznych, gdy zaraza zagraża,
- e) na wynagrodzenia za zwierzęta powybijane.

z funduszków
gminnych,

Wydatki na skuteczne wykonanie środków miejscowych, mających na celu ochronę i zamknięcie, jakoteż na wywożenie padliny i odpadków, na zagrzebywanie i na utrzymywanie grzebowisk ponosić mają gminy (obszary dworskie).

Jeżeli gmina (obszar dworski) nie wystara się o odpowiednie grzebowisko, natenczas należy, w razie potrzeby zarządzając przymusowe wywłaszczenie, wyszukać na koszt gminy (obszaru dworskiego) odpowiednie miejsce i nakazać aby tam natychmiast zagrzebywano.

Jeżeli w obrębie gminy nie można znaleźć miejsca stosownego na ściernisko, dozwolić należy, aby wywożono ściernisko z zachowaniem ostrożności, które przepisze Władza administracyjna powiatowa, do najbliższego oprawiska lub, gdyby to było niemożliwe, do ścierniska, które indziej wyszukać należy.

Ustawodawstwu krajowemu pozostawia się obmyślanie ulgi z funduszy krajowych lub powiatowych dla gmin ze względu na obowiązki, które na nie wkładają przepisy powyższe.

Koszta dozoru, odsobnienia, pielęgnowania i leczenia zwierząt chorych, przez właścicieli, zabijania ich, jakoteż koszta odwietrzenia ponosi właściciel.

§. 43.

Wydatki, które pociąga za sobą dozór nad targami na bydło i konie, nad na dozór nad tar- licytacyami i wystawami zwierząt, ponosić mają uprawnieni do odbywania targu, gami bydła itd. a względnie przedsiębiorcy.

Rozdział VIII.

Przepisy dotyczące się kar i rekursów.

§. 44.

Kto zaniedba uczynić doniesienie, będąc do tego na zasadzie przepisów ustawy niniejszej (§§. 15, 16 i 35), obowiązany, karany będzie za przekroczenie tego przepisu aresztem aż do 2 miesięcy lub grzywną aż do 300 zł.

Kary.

Tej samej karze podlega w szczególności także przełożony gminy (obszaru dworskiego) lub ktokolwiek go zastępuje, jeżeli zaniedba dopełnić ciężącego na nim obowiązku doniesienia o chorobie podejrzanej, albo jeżeli w paszportach bydła lub w świadectwach pochodzenia poświadczy nieprawdę, chociażby tylko przez niedbałość.

§. 45.

Kto działa przeciw jakimkolwiek innym zarządzeniom, wydanym celem zapobiegania chorobom zaraźliwym pomiędzy zwierzętami i tępienia tychże, staje się winnym występku i jeżeli czyn popełniony był z zamysłem, karany będzie aresztem aż do jednego roku lub grzywną aż do 1000 zł.

Jeżeli w skutek tego występku dotknęła bydło zaraza, winny skazany będzie na karę aresztu aż do trzech lat lub na grzywnę aż do 2000 zł.

Za opieszałość winny skazany będzie na grzywnę aż do 100 zł., a jeżeli czyn stał się przyczyną szkody, na areszt aż do jednego roku lub na grzywnę aż do 1000 zł., jeżeli zaś stał się przyczyną śmierci człowieka, na areszt od jednego miesiąca aż do trzech lat.

§. 46.

Zwierzęta i płody zwierzęce surowe, których właściciel ominiął zakaz wprowadzania, wzmiankowany w §fie 5ym, uznać ma Władza karna za przepadłe.

Przypadek zwierząt i płodów surowych.

Na wniosek prokuratury rządowej zawyrokováć można przepadek nawet wtedy, gdy skazanie nie następuje, lub gdy się nie wytacza dochodzenia przeciw jakiejś osobie.

Jeżeli orzeczenie, dotyczące się przypadku, nie może być połączone z wyrokiem na winnego, Izba radna Trybunału pierwszej instancji wydać ma w tej mierze osobną uchwałę, a przeciwko jej decyzji interesowani podać mogą do Sądu krajowego wyższego zażalenie, do którego odnoszą się przepisy §. 114 ustawy o postępowaniu karnem. Uchwalenie przypadku należy do Trybunału, w którego okręgu przedmioty zostały przytrzymane, o ile już inny Sąd nie uprzedził.

Władza administracyjna postarać się ma o odpowiednie pomieszczenie i zachowanie przedmiotów przypadkowi podlegających, o ile na zasadzie przepisów istniejących nie mają być zniszczone i ma prawo, chociażby orzeczenie, dotyczące się przypadku nie było jeszcze wydane, sprzedać je za przychyleniem się prokuratorowi rządowej przez publiczną licytacją, jeżeli tego wymagają względy publiczne, lub jeżeli utrzymanie połączone jest z kosztami stosunkowo zbyt wielkimi.

§. 47.

Grzywny, jakoteż czysty dochód z sprzedaży zwierząt i przedmiotów uznanych za przypadłe, wpływają do skarbu państwa.

§. 48.

Postępowanie i wydawanie wyroków z powodu czynów karygodnych, wzmiankowanych w §. 44 należy do Władzy administracyjnej powiatowej, co się zaś tyczy transportów morskich, do Władzy zdrowia morskiej pierwszej instancji a z powodu czynów karygodnych, wzmiankowanych w §. 45, należy do Sądów.

§. 49.

W orzeczeniu naznaczyć należy prócz kary także wynagrodzenie szkody, jeżeli potrzeba dalszego wyводу nie wymaga niezbędnie odesłania z rozstrzeżeniem do wynagrodzenia przed Sądy cywilne.

Gdy w wyroku Władzy administracyjnej lub Władzy morskiej zdrowia, skazującym na karę, przyznane lub odmówione będzie wynagrodzenie szkody, natenczas temu, który się orzeczeniem tem nie zadawalnia, wolno udać się na zwykłą drogę prawa dla popierania swoich roszczeń.

§. 50.

Odwołanie się przeciwko zarządzeniom Władz administracyjnych, wydanym na zasadzie ustawy niniejszej, albo przepisów, dotyczących się jej wykonania, nie mają skutku odwołczego.

Wymuje się tylko ten przypadek, gdy chodzi o wykonanie orzeczeń skazujących na karę, albo gdy wykonanie rozporządzenia, będącego przedmiotem odwołania się, może być według zdania Władzy wykonawczej, bez jakiegokolwiek niebezpieczeństwa odwołane.

Rozdział IX.

Przepisy końcowe.

§. 51.

Od dnia zaprowadzenia ustawy niniejszej tracą moc obowiązującą §§. 387, 400 aż do 402 powszechnej ustawy karnej z d. 27 maja 1852 (Dz. u. p. Nr. 117), tudzież przepisy z dnia 6 grudnia 1859, l. 32,592 o postępowaniu w razie chorób zaraźliwych u zwierząt.

§. 52.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrom spraw wewnętrznych, handlu i rolnictwa.

Wiedeń, dnia 29 lutego 1880.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w. Stremayr r. w. Korb r. w. Falkenhayn r. w.

36.

Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych, sprawiedliwości, rolnictwa i handlu z dnia 12 kwietnia 1880,

zawierające przepisy wykonawcze do ustawy z dnia 29 lutego 1880 (Dz. u. p. Nr. 35) o tępieniu chorób zwierzęcych zaraźliwych.

We względzie wykonania ustawy z dnia 29 lutego 1880 (Dz. u. p. Nr. 35) o środkach zapobiegających chorobom zwierzęcym zaraźliwym i tępiących te choroby, postanawia się co następuje:

Do §fu 1go.

Gdy wybuchnie choroba zwierzęca zaraźliwa, której nazwa nie jest przytoczona w ustawie, Władze administracyjne powiatowe mając zarządzić na razie pierwsze środki tymczasowe, zastosować winny w podobny sposób przepisy tejże ustawy i niniejszego rozporządzenia wykonawczego i uwiadomić Władzę krajową o stanie i istocie zarazy, tudzież o wydanych zarządzeniach. Władza krajowa wysłać ma w razie potrzeby do miejsca zapowietrzonego weterynarza krajowego dla zbadania przypadku, wydać w miarę nagłości zaraz dalsze potrzebne zarządzenia i uwiadomić ministerstwo spraw wewnętrznych, iżby zaleciło szczególne środki, jeżeli byłyby potrzebne.

Do §fu 2go.

(Ustęp ostatni). Gdy w miejscach, w których stoją korpusy wojska, zaopatrzone w konie służbowe skarbowe, albo w okolicy tychże miejsc wybuchnie choroba zwierzęca zaraźliwa, mogąca udzielić się koniom, Władza administracyjna powiatowa uwiadomić ma o tem komendy tych korpusów i donieść im zarazem, jakie środki weterynarsko-policyjne zostały zarządzone.

Takież uwiadomienia przesłać należy interesowanym komendom zakładów ogierów rządowych i dyrekeyom stadnin.

Do §fu 4go.

Paszporty bydlące dla bydła, wprowadzić się mającego do krajów, w których ustawa ta obowiązuje, wydane być powinny urzędownie, wymieniać zaś mają ilość sztuk zwierząt, bliższe ich oznaczenie, tudzież znaki szczególne tych sztuk, któreby je miały, jakoteż potwierdzenie, że zwierzęta były zdrowe gdy odchodziły i że pochodziły z miejsca w którym, ani też w jego okolicy, w chwili gdy zwierzęta odchodziły, nie panowała choroba, mogąca się udzielić zwierzętom tego rodzaju.

Władza celna nie przepuści zwierząt, na które nie wydano paszportów podług przepisów, jakoteż, których ilość i jakość nie zgadza się z paszportem, jeżeli przyczyna tej różnicy nie będzie zasadnie wyjaśniona.

Do §fu 5go.

Władze administracyjne obowiązane są zwracać ustawicznie szczególną uwagę na stan zdrowia zwierząt w kraju ościennym za granicą.

Jak tylko w kraju ościennym wybuchnie zaraza, zaprowadzone być mają w miarę stopnia i rozciągłości, tudzież w miarę grożącego niebezpieczeństwa, ograniczenia obrotu, w §. 5 wskazane, co do tych zwierząt i przedmiotów, które uzasadnioną wzniesają obawę, iż zarazę mogłyby przywlec.

Zarządzając ograniczenia te, baczyć należy, aby obrotu nie tamowały bardziej, niż to w ogóle istota zarazy i stosunki zachodzące usprawiedliwiają.

Ze względu na to postanowić także należy, czy mają być wymagane świadectwa pochodzenia płodów surowych i innych przedmiotów, tudzież czy co do zwierząt i przedmiotów wymagać należy osobnego dowodu, jako nie były przesyłane przez okolice, w których panuje choroba zwierzęca zaraźliwa, o którą się rozchodzi.

Co się tyczy tego ostatniego dowodu, zwracać należy uwagę według okoliczności na sposób transportowania.

Zarządzone ograniczenia obrotu z oznaczeniem przestrzeni pogranicza, w której mają być zaprowadzone, ogłosić powinna Władza administracyjna krajowa, a o ile chodzi o obrót na morzu, Władza morska w porozumieniu z Władzą administracyjną krajową i donieść o nich interesowanym Władzom skarbowym, jakoteż zarządom kolejowym, tudzież ministerstwu spraw wewnętrznych i ministerstwu handlu.

Wyznaczając miejsca wehodu, przez które zwierzęta i przedmioty mają być wprowadzane, mieć należy głównie na oku koleje żelazne i drogi wodne.

W wyznaczonem miejscu wehodu ustanowić należy na czas potrzeby weterynarza, którego zadaniem będzie sprawdzanie przepisanych dowodów pochodzenia (paszportów, świadectw pochodzenia) zwierząt i płodów surowych, stwierdzanie jako stan zwierząt i płodów surowych jest nie podejrzany i który celem jak najszybszego załatwiania tych czynności porozumieć się ma z odpowiednią Władzą cłową i zarządem ruchu kolei.

Gdy do miejsc wehodu nadejdą transporty zwierząt i płodów surowych bez przepisanych świadectw urzędowych, albo gdy świadectwa są niezupełne, lub gdy ilość sztuk zwierząt nie zgadza się z ilością podaną w paszporcie, a przybytek lub ubytek nie da się w sposób zadowalniający urzędowo wykazać, albo jeżeli stan zdrowia zwierząt lub ich tożsamość okaże się w skutek zbadania

wątpliwym, transportu wcale przepuścić nie należy i w przypadku takim weterynarz uwiadomić ma odpowiednie Władze kolejowe i cłowe, że transport nie może być dalej posłany, a zarazem donieść o tem także Władzy administracyjnej powiatowej miejsca wchodu.

Jeżeli niema żadnej przeszkody do wpuszczenia transportu, weterynarz potwierdzić ma w świadectwie, że względy policyjno-weterynarskie pozwalają na wprowadzenie do kraju, położyć datę i podpisać.

Potwierdzenie to, zamieszczone na paszporcie bydłecym zagranicznym, ma przez dni 10, licząc od daty potwierdzenia, takie samo znaczenie jak paszport bydłecy krajowy.

Weterynarz utrzymywać ma protokół wzmiankowanej czynności urzędowej a to podług instrukcyi, która osobno będzie wydana.

Do §fu 6go.

W obszarze pogranicznym, który Władza krajowa wyznaczy, przełożony gminy (obszaru dworskiego) spisać ma bydło zagrożone zarazą i utrzymywać jego registr. Należyte utrzymywanie rejestru kontrolować ma Władza administracyjna powiatowa przy pomocy weterynarzy urzędownie ustanowionych i żandarmeryi. Weterynarz czuwać powinien nad stanem zdrowia zwierząt zagrożonych zarazą. Na właścicieli zwierząt włożyć należy obowiązek, aby donosili o wszelkim przybytku i ubytku zapisanych zwierząt. Donosić o tem trzeba przełożonemu gminy (obszaru dworskiego) lub, jeżeli Władza krajowa tak postanowi Władzom wzmiankowanym w ustępie 2 §. 15. Pod względem donoszenia o zachorowaniu obowiązują przepisy §§. 15 i 16.

W Galicyi i na Bukowinie registr znajdujacego się tam bydła utrzymywać mają tylko rewizorowie, jak skoro w myśl §. 9 ustawy o księgosuszu będą ustanowieni.

We względzie targów na bydło w powiatach pogranicznych, dopóki trwa niebezpieczeństwo, stosować się należy do ustępu 3 §. 20.

Jak tylko ustana okoliczności, które wymagały ograniczenia obrotu w myśl §§. 5 i 6, zarządzić należy i ogłosić uchylenie zarządzeń wydanych na czas niebezpieczeństwa.

Do §fu 7go.

Celem zapobieżenia niebezpieczeństwom wyniknąć mogącym w skutek stykania się bydła w tem samym stanowisku, zarządza się co następuje:

Pasterzom nie wolno przyjmować do trzody gromadzkiej bez pozwolenia przełożonego gminy bydła nowo wprowadzonego do tej miejscowości.

Rzeźnicy trzymać mają bydło rzeźne i własne bydło użytkowe oddzielnie i nie wolno im posyłać pierwszego na wspólne pastwisko.

Właściciele gospód obowiązani są trzymać zwierzęta cudze u nich stawiane zdala od własnego bydła i mieć o to pieczę, aby stajnie, jakoteż sprzęty do paszy, których cudze zwierzęta używały, zostały za każdym razem wyczyszczone.

Do §fu 8go.

Paszporty bydłecze wydawać powinna zwyczajnie zwierzchność gminna (obszaru dworskiego) tego miejsca, z którego bydło pochodzi.

Władza administracyjna krajowa postanowić może, czy i z jakimi ograniczeniami w gminach rozległych wydawanie paszportów bydłych zostawione być może urzędnikom wzmiankowanym w ustępie 2 §. 15.

W okręgu pogranicznym Galicyi i Bukowiny, wzmiankowanym w §. 9 ustawy o księgosuszu, paszporty bydłe dla rogacizny wydawać mają rewizorowie.

Paszportu bydłego wydać nie należy, dopóki znawca nie obejrzy bydła.

Osoby, wydające paszporty bydłe, pobierać będą druki do tego potrzebne od Władzy administracyjnej krajowej. Ta ostatnia kazać ma zrobić te druki w formie zeszytów sznurowych podług załączonego wzoru I i wydawać je będzie zwierzchnościom gminnym (obszarów dworskich) za zwrotem kosztów wyrobu, rewizorom zaś bezpłatnie.

Załączka I.

Paszporty bydłe opatrywać należy liczbami bieżącymi, i wzory obok siebie w księdze sznurowej będące wypełniać jednobrzmiąco; wzór z lewej strony pozostaje w zeszycie, ten zaś, który jest z prawej strony, odcina się po linii wężykowatej ciągnącej się przez słowo zarysowane „Paszport bydły“ i wycisnąwszy na nim pieczęć gminy a względnie rewizora bydła, wydaje się stronie.

Osoby przeznaczone do wydawania paszportów bydłych obowiązane są zachowywać należycie zeszyty paszportowe i są odpowiedzialne za wszelkie nadużycie i za wszelkie niedbalstwo w zarządzaniu temi książkami.

Zużyte zeszyty sznurowe zachowywane być mają u przełożonego gminy (obszaru dworskiego) a względnie u rewizora bydła przez rok od ostatniego wpisania.

Paszporty bydłe ważne są przez dni 10, licząc od daty wydania. Gdyby potrzebne było przedłużenie, podawać o to należy do urzędów, upoważnionych do wydawania paszportów bydłych w okolicy, w której się bydło znajduje.

Przedłużenia paszportów bydłych uwidocznić należy w samymże paszporcie bydłym, a osoby do przedłużania upoważnione zapisywać je mają w osobnym protokole pod liczbami bieżącymi.

Załączka II.

Paszport bydły przedłużyć wolno tylko wtedy, gdy stan zdrowia zwierząt jest zadowalniający i tylko na dni 10.

Gdyby podczas transportowania nieco bydła sprzedano i w ogóle gdyby się zmieniła ilość zwierząt, przełożony gminy tego miejsca, w którym nastąpiła zmiana a względnie urzędnicy, przeznaczeni do zastępowania przełożonego gminy w rzeczach policyi miejscowej, zanotować to mają w paszporcie bydłym z wyluszczeniem przyczyny.

Dla każdego z zwierząt sprzedanych, które ma być dalej pędzone, wydać należy osobny paszport bydły.

Gdy transport bydła, objęty jednym paszportem, ma być podzielony na kilka części, odebrać należy dawny paszport i każdej części wydać osobny paszport.

W obudwu przypadkach odwołać się należy w nowym paszporcie bydłym do dawnego, przytaczając jego liczbę, miejsce wydania i datę.

Brak paszportu bydłego, jakoteż niedokładności w nim, mianowicie zaś niezgodność w ilości sztuk i oznakach zwierząt, pociąga za sobą natychmiastowe wykluczenie takich zwierząt od targów na bydło, wystaw bydła i od przewozu kolejami żelaznymi lub parowcami. Gdziekolwiek zwierzęta takie będą napotkane, poddać je należy na koszt właściciela oględzinom weterynarskim, i tylko

w tym razie, gdy się okażą zdrowymi i ze względu na pochodzenie, niepodejrzaniemi, przypuścić je można do dalszego wolnego obrotu, wydając dla nich nowy paszport bydłocy, w którym zapisać należy to, co zaszło. W razie przeciwnym zastosować się należy do okoliczności.

Do §fu 9go.

Dozór znawców na wszystkich większych targach na bydło sprawować mają weterynarze, gdzie tylko jest to możebne.

Władze administracyjne powinny mieć ciągłą wiadomość o zarządzeniach, tyczących się ustawiania bydła na targach i w miarę dostrzeżonych niedostatków wydawać odpowiednie rozporządzenia.

Do §fu 10go.

Ustęp 1. Stacye kolejowe do ładowania i wyładowywania przeżuwaczy wyznaczyć ma Władza administracyjna krajowa w porozumieniu z inspekcją naczelną kolei austriackich. Taż Władza mianować ma osoby do oglądania bydła.

Zwierzęta pojedyncze, przepisanemi paszportami bydłocemi zabezpieczone, przyjmowane być mogą i wydawane w którejkolwiek stacyi.

Ze stacyj do ładowania i wyładowywania wolno przesyłać dalej bydło tylko wtedy, gdy nie zachodzi żadna przeszkoda pod względem paszportów bydłocy ani pod względem stanu zdrowia.

W tym ostatnim przypadku znawca ustanowiony napisać ma w paszporcie bydłocym „nie znaleziono przeszkody“ z dołożeniem liczby protokołu oględzin, daty i podpisać.

Protokół oględzin utrzymywać należy podług instrukcyi w tej mierze wydanej.

Władza administracyjna krajowa oznaczy opłaty za oględziny przypadające skarbowi państwa; opłaty te składać ma posyłający albo prowadzący zwierzęta, przed oględzinami.

Zapobiedz należy za pomocą odpowiednich zarządzeń, ażeby w miejscach ładowania i wyładowywania bydła, podczas gdy znawca odbywa oględziny, jako też gdyby potrzebne było przeladowanie do innego wagonu i na przystankach, bydło przewożone nie stykało się i nie mieszało z innemi zwierzętami tego samego rodzaju.

Jeżeli które ze zwierząt przeżuwających, przewożonych koleją żelazną, zachoruje lub padnie z przyczyny, nie dającej się niewątpliwie odnieść do wpływu zewnętrznego, uwiadomić o tem należy telegraficznie tę stacyą kolei, z której najkrótszą drogą postarać się można o pośrednictwo Władzy administracyjnej powiatowej, a to celem pozyskania tego pośrednictwa.

Władza administracyjna powiatowa zarządzić ma niezwłocznie co potrzeba, aby znawca wykonał oględziny, a od wyniku oględzin zależeć będzie, czy dalszy przewóz transportu do miejsca przeznaczenia ma być całkiem lub częściowo wstrzymany i w ogóle, co uczynić należy pod względem policyjno-weterynarskim.

Jeżeli zostanie uznane, że cały transport lub jego część można puścić w dalszą drogę, uwiadomić należy telegraficznie Władzę miejsca przeznaczenia

o tem co zaszło i co z oględzin się okazało, celem zarządzenia odpowiednich środków policyjno-weterynarskich.

W podobny sposób postępować należy z przeżuwaczami, przewożonemi na okrętach. Opłaty wzmiankowane w ustępie 6, o ile tyczą się obrotu morskiego, wyznacza Władza morską.

Do §fu 11go.

Weterynarz badający, przekonawszy się, że w stadzie pędzonym niema choroby zaraźliwej, napisać ma w paszporcie bydłecym uwagę: „uznano za niepodejrzane“ z dołożeniem daty i podpisu.

W przeciwnym razie uczynić ma doniesienie stosownie do §. 16 ustawy, a na podstawie tego upoważnieni urzędnicy zarządzają dalsze środki; gdy zaś przeskoda zostanie usunięta, zapisać to należy w paszporcie bydłecym.

Władze administracyjne, przełożeni gmin (obszarów dworskich) i żandarmerya czuwać mają nad tem, aby osoby, pędzące stada bydła, czyniły zadość włożonemu na nie w ustępie 1 §. 11 obowiązкови, poddawania stad co pięć dni rewizyi weterynarskiej.

W miejscach, przez które przechodzą cudze stada bydła, przełożony gminy zapobiedz powinien za pomocą odpowiednich środków, aby bydło miejscowe nie mięszało się ze stadami przechodzącemi.

Do §fu 12go.

Przepisy paragrafu tego nie naruszają idących dalej rozporządzeń, tyczących się oględzin bydła i mięsa, wydanych ze względów policyjno-lekarskich.

Do §fu 14go.

Zbieraczom odpadków zwierzęcych nie wolno wchodzić do stajen.

Opraców wolno wpuszczać do stajen tylko wtedy, gdy mają tam wykonać swoje rzemiosło.

W czasach, gdy zagraża wybuch zarazy, Władza administracyjna powiatowa nakazać może odpowiednie ostrożności co do wchodzenia do zagród i stajen także innych osób, które z zawodu mają do czynienia z cudzem bydłem, jak: handlarze bydła, rzeźnicy itd.

Dalsze w tym względzie przepisy podają rozporządzenia wykonawcze do rozdziału IV ustawy.

Do §fu 15go.

Wzmiankowana w tym paragrafie nauka o objawach, wzniecających podejrzenie jednej z chorób zwierzęcych, w §. 1 wymienionych, zawarta jest w załączce III.

Załączka III.

Do §fu 18go.

Sposób przedstawiania Władzy administracyjnej wyniku czynności urzędowych komisji pomorowej a względnie weterynarza urzędowego przepisany jest osobną instrukcją.

Do §fu 19go.

Gdy zachodzą okoliczności, wymagające szybkiego działania i nie pozwalające porozumieć się z Władzą administracyjną powiatową w dość krótkim czasie, Władza ta wyjątkowo dać może z góry upoważnienie do zabicia zwierzęcia podejrzanego.

Do §fu 20go.

Do ustępu 1. Jeżeli zwierzęta chore, tudzież zdrowe, zdolne do zarażenia się, stoją w tem samym miejscu (stajni, stanowisku, pastwisku), odosobnić je należy, o ile stosunki pozwalają w ten sposób, że albo chore albo zdrowe zwierzęta trzeba z tego miejsca oddalić i jak jedne tak drugie trzymać z dala od zwierząt zdolnych do zarażenia się a obsługiwać je oddzielnie.

Do ustępu 2, b). Z nakazem zamknięcia stajni łączy się także, dopóki trwa choroba zaraźliwa, zakaz wprowadzania do zamkniętego lokalu nowego bydła wrażliwego na zarazę.

Zagrody, których stajnie zostały zamknięte, oznaczyć należy tablicami z wypisaną nazwą choroby lub w inny odpowiedni sposób.

Do ustępu 2, c). Jeżeli trzoda, w której wybuchła choroba zaraźliwa, musi z konieczności chodzić na pastwisko, komisya pomorowa wyznaczyć ma dla takich zwierząt oddzielne odpowiednie pastwiska, zarządzić ich ograniczenie, tudzież wybrać i oznaczyć drogi, któremi zwierzęta te pędzić wolno na pastwisko. Pastwiska takie opatrzyć należy znakami ostrzegającymi i oddać je pod dozór.

Do ustępu 2, f). Miejscowości, których zamknięcie nakazano, oznaczyć należy w miejscach wchodu i wychodu tablicami ostrzegawczymi, na których wypisane być ma nazwisko choroby zwierzęcej. Jeżeli tylko część miejscowości lub pojedyncze jej drogi mają być zamknięte, oznaczenie zamknięcia ograniczyć należy do tych pojedynczych części.

Gdy zarządzone zostanie zamknięcie łąnów, wystawić należy w odpowiednich miejscach granicy łąnów, tablice ostrzegawcze z odpowiednim napisem.

Zwierząt obcych, do zarażenia się zdolnych, nie należy wpuszczać w granicę łąnu. Drogi zamknąć należy ile możności dla obrotu zewnętrznego; w razie potrzeby rozstawić strażników do ich pilnowania.

Do ustępu 4. Jakikolwiek byłby rodzaj szczepienia, zastosować należy te same środki ochronne, co podczas choroby naturalnej a Władza administracyjna powiatowa ma nad tem czuwać.

Do ustępu 5. Zabijanie zwierząt chorych na zarazę i podejrzanych odbywać się powinno pod dozorem.

Do ustępu 6. Usuwanie w sposób nieszkodliwy padliny zwierząt, które chorowały na chorobę zaraźliwą, skutecznie można ogniem albo drogą chemiczną lub też przez zakopanie w dostatecznej głębokości.

Padlinę, którą celem usunięcia jej w sposób nieszkodliwy trzeba wywieźć dalej, polać należy wprzód wapnem rozrobionem w wodzie lub roztworem kwasu karbolowego i wieźć nakrytą. Wozy użyte trzeba odwietrzyć.

Niszczenie padliny ogniem odbywać się powinno albo w zakładach do tego urządzonych, urzędownie potwierdzonych lub na stosie drzewa przez zwęglenie padliny pociętej na kawałki i obficie naftą lub smołą polanej. Niszczenie ogniem zaleca się szczególnie względem padliny zwierząt, dotkniętych zarazą wąglikową

a nakazane być powinno wtedy, gdy niema odpowiednich miejsc na grzebowiska. Unikać przytem należy niebezpieczeństwa pożaru.

Chemicznej zaprawie poddawać padlinę zwierząt, które były dotknięte chorobami zaraźliwymi, wolno tylko w zakładach do tego urządzonych, przez Władzę potwierdzonych, a poddanych pod stały dozór i pieczę znawców.

W razie zaprawiania chemicznego padliny takiej i jej części, zastosować należy takie postępowanie, któreby z pewnością zniszczyło zarodki zarazy, jakoteż pasożyty zwierzęce i roślinne i któreby zapobiegało, aby części zwierzęcych i płodów z nich wyrobionych nie użyto na pokarm.

Grzebowiska (§. 42) wyznaczać należy ze ścisłym zachowaniem względów policyjno-lekarskich.

Doły na zakopywanie padliny powinny być tak głębokie, aby warstwa ziemi, leżąca na wrzuconej padlinie, miała jeszcze 2 metry grubości.

Z dołów na ścierwo wydobywać wolno kości tylko za zezwoleniem Władzy administracyjnej powiatowej. Pozwolenia tego nie należy dawać przed upływem 8 lat od czasu zakopania i w ogóle udzielać je wolno tylko wtedy, gdy części miękkie całkiem zgniją i gdy będzie zapewnione bezpośrednie przerobienie kości.

Podobnie na ponowne użycie dołów na ten sam cel pozwolić może Władza administracyjna powiatowa dopiero po upływie takiego czasu, w ciągu którego padlina całkiem zgniała.

Zresztą co się tyczy stosowania środków, wzmiankowanych w §fie 20, do szczególnych chorób zwierzęcych, odsyła się do rozdziału IV ustawy i przepisów wykonawczych, dotyczących się tejże.

Do ustępu 7. W przypadkach, w których stosownie do przepisów ustawy niniejszej zalecone będzie odwietrzenie, używać należy środków następujących:

1. Ługi alkaliczne. Przyrządzać je należy z potażu lub sody, rozpuszczając przetwory rzeczzone w 12 do 15 razy większej ilości wody wrzącej i dodając równą im co do wagi ilość wapna świeżo wypalonego, które rozsypało się w skutek polania wodą.

Mięszaniny tej używa się stosownie do jakości przedmiotów, które mają być odwietrzone albo tak jak jest, albo aż się podstoi i wyklaruje, poczem odlewa się od osadu czysty rozczyń i tenże stosuje, albo nierozcieńczony albo po dodaniu odpowiedniej ilości wody.

Przez dodanie wody, skuteczna ilość potażu lub sody nie powinna być wprowadzoną niżej 2 części na sto.

Do przedmiotów, które psują się od takiego ługu, stosowniej będzie używać rozczyń z popiołu drzewnego.

Silniejszemi ługami alkalicznymi odwietrzają się najlepiej przedmioty drewniane, posadzka kamienna, mury.

Ługi słabsze używane być mogą do odwietrzania materij lnianych i bawełnianych.

Skóry i wełna znoszą tylko ług słaby.

2. Wapno gryzące zamieniać się daje przez częstsze polewanie wodą w proszek suchy pylasty, którego używać można szczególnie do posypywania padliny. Zarobiony z większą ilością wody w masę papkowatą, służy do powlekania ścian, do zwilżania i zamiatania podłóg, do polewania gnoju, ścieków gnojówki itd.

Skóry i odpadki zwierzęce odwietrzają się przez namoczenie w rzadkim roztworze wapna, przyrządzonym z 1 części wapna gryzącego na 60—100 części wody.

3. Saletra i sól kuchenna służą same lub razem zmieszane do zachowywania wytworów zwierzęcych surowych świeżych, a rozpuszczone w wodzie do odwietrzania skór, jelit, racie, rogów itd.

4. Chlorek wapna służy do wywieźywania pary chlorowej albo sam przez się, albo jeżeli potrzebne jest szybsze i silniejsze wywieźywanie się chloru, za dodaniem kwasów, najlepiej kwasu solnego.

Zarobiony z dziesięciokrotną ilością wody, służy chlorek wapna do odwietrzania podłóg, ścian drewnianych i murowanych, które się nim powleka. Rozcieńczony 20 częściami wody używany być może także do smarowania skór, do odwietrzania wytworów zwierzęcych surowych. Chlorek wapna niszczy skórę i wszelkie wytwory zwierzęce, gdy na nie działa przez czas dłuższy. Przedmioty te trzeba więc zaraz opłukać dobrze wodą a skórę, gdy wyschnie, posmarować mieszaniną z oleju karbolowego (kwasu karbolowego surowego) i tłuszczu.

Chlorek wapna w ciągu przechowania zmienia swój skład i przez utratę chloru staje się z wolna bezskutecznym; zarazem przyciąga wilgoć, która jeszcze bardziej przyspiesza jego rozkład. Do odwietrzania więc używać należy tylko suchego chlorku wapna, który mocno czuć chlorem.

5. Nadmanganian potażowy albo sodowy (kameleon mineralny) w roztworze 5procentowym służy do odwietrzania narzędzi, rąk i gołych części ciała.

6. Witryol żelazny, ługi maciczne z roztworem alunowych pozostałości po otrzymaniu chloru, używane być mogą do polewania i odwietrzania gnoju.

Z witryolu żelaznego sporządza się rozczyzny 2—5 procentowe.

7. Kwas karbolowy (olej kreozotowy surowy, olej karbolowy) w roztworze 5 do 10procentowym nadaje się do odwietrzania największej części przedmiotów i tylko dla tego, że pozostawia przedmiotom woń długo nie wietrzejącą, unikać należy używania go tam, gdzie znajdują się zwierzęta rzeźne, ponieważ i mięso z nich przyjmuje woń kwasu karbolowego. Do smarowania używa się go albo samego, albo z dodatkiem wapna lub zmieszanego z olejem.

Ponieważ rozczyzny kwasu karbolowego nie działają szkodliwie na przedmioty, owszem kwas karbolowy służy do uchronienia wielu z nich od gnicia, pleśnienia i owadów, przeto nadaje się jako środek odwietrzający do najpowszechniejszego użycia.

W wielu przypadkach zastąpić go można smołą z węgla kamiennego lub drzewną.

8. Gazy i pary kwasów mineralnych nadają się szczególnie do odwietrzania przestrzeni mieszczących powietrze, jakoteż przedmiotów, których się zarodki zarazy chwytają i odzieży, włosów, wełny itp.

Używane bywają:

- a) Gaz chlorowy. Otrzymuje się go albo z chlorku wapna, mieszając tenże z jakimkolwiek kwasem, albo z mieszaniny soli kuchennej (3 części), braunsztynu sproszkowanego (1 część) i witryolu (2 części), którą wprzód rozcieńczyć należy równą ilością wody. Zamiast tej mieszaniny używać także można do tego samego celu mieszaniny z braunsztynu grubo potłuczonego i kwasu solnego.

Jak w jednym tak i w drugim przypadku naczynie, w którym się mieszanina znajduje, ogrzać należy przez wstawienie do ciepłej wody lub lepiej za pomocą łagodnego ognia węgla, bo przy zwykłej ciepłocie i gdy się używa braunsztynu, chlor wywieżuje się tylko w bardzo małej ilości.

- b) Kwas siarkawy wywieżuje się przez palenie siarki albo kawałków płótna lnianego, zamoczonych w roztopionej siarce, albo nici nasiarkowanych. Kwas ten skuteczniejszy jest do odwietrzania istot wilgotnych, aniżeli całkiem suchych.
- c) Pary saletrzone (nakadzania Smitha) otrzymuje się przez ogrzewanie mieszaniny równych części saletry i witryolu.

Lokale, w których nakadzania tego rodzaju używa się jako środka odwietrzającego, powinny być podczas nakadzania całkiem zamknięte.

Działanie wywieżujących się gazów trwać powinno najmniej 12 godzin. Podczas nakadzania zwierzęta i ludzie nie powinni znajdować się w lokalu; gdy się zaś działanie skończy, pootwierać należy w lokalu drzwi i okna i wietrzyć go najmniej przez 12 godzin, zanim ludziom lub zwierzętom dozwoli się wejść.

Nakadzanie chlorem wymaga szczególnej ostrożności.

Wszystkie te nakadzania wolno przyrządzać i wykonywać tylko pod dozorem znawców.

9. Wyższa ciepłota. Nie wiele jest takich zarodków zarazy, które przez gorąco wynoszące mniej niż 100° możnaby niewątpliwie wytepić, jeżeli zarazem nie używa się wody lub innych środków odwietrzających. Natomiast para wodna, mająca 100° ciepłoty, sama przez się odejmuje skuteczność wszelkim zarodkom zarazy, a w czasie tem krótszym, jeżeli jednocześnie używa się kwasu karbolowego.

Ciepłocie żaru nie oprze się żaden zarodek zarazy, przeto przedmioty, które znoszą działanie płomienia lub żaru, tym sposobem odwietrzone być mogą najprędzej.

10. Powietrze atmosferyczne działa jako środek odwietrzający tylko o tyle, że rozdziela nieskończenie zarodki zarazy, w skutek czego znajdując się w lokalu w małej ilości, nie mogą już szkodzić organizmowi.

Osiąga się to przez silny przeciąg powietrza i szybkie odnawianie tegoż w lokalach zapowietrzonych, co wspiera wielce działanie skuteczne innych środków odwietrzających.

11. Do trwałego odwietrzenia tylko wtedy dojść można, jeżeli się z tem łączy jak najtroskliwsze przestrzeganie czystości. Zwyczajnie oczyszczać należy przed właściwym odwietrzaniem, jeżeli się nie oczyszcza za pomocą środków, które oraz są także odwietrzającymi jak ługi, mydło używane z roztworem karbolowym zamiast wody, mleko wapienne itd.

Gdy się ma wybierać środek odwietrzający do zniszczenia zarodków zarazy, zważać należy na istotę i odporność zarodka zarazy, jakoteż na jakość przedmiotów, które mają być odwietrzane i trzymać się tej zasady, aby zarodkowi zarazy trwale odjąć skuteczność, a przedmiotowi nim zakażanemu nie uszkodzić bardziej, niż tego cel pierwszy wymaga.

Do wytepienia zarodków zarazy bardzo odpornych, używać należy stosownie do jakości przedmiotów i stopnia ich zakażenia, systematycznie kilku środków odwietrzających, a to w postaci bardziej stężonej.

Co się tyczy odwietrzania stajen zapowietrzonych i przedmiotów w nich się znajdujących, przestrzegać należy tego, co następuje.

W stajniach zapowietrzonych, w których zwierzęta chore jeszcze stoją, zaprowadzić należy dostateczne wietrzenie, częste wyrzucanie gnoju i czyszczenie podłogi, tudzież rynien do gnojówki przez splukiwanie wodą i polewanie rozcieńczonym surowym kwasem karbolowym lub roztworem witryolu żelaznego (ustęp 6) itd. W przypadkach, w których cuchnące wyziewy z chorych zwierząt rozszerzają się w powietrzu stajni, słabe wywięzywanie się gazu chlorowego jest korzystne.

Stajnie zapowietrzane, po ich opróżnieniu, odwietrzać należy w sposób następujący:

Najprzód wyrzucić należy gnój i podściółkę, wywieźć na rolę i rozorać lub spalić. Do wywiezienia i rozorania gnoju nie wolno używać zwierząt, któreby zarazić się mogły; jeżeli gnój spadnie z wozu, trzeba zebrać go napowrót razem z wierzchnią warstwą ziemi, nim zanieczyszczoną.

Po wyrzuceniu gnoju zamieść należy czysto podłogę stajni. Mury stajni trzeba obmieść.

Właściwe odwietrzanie zaczyna się od podłogi. W tym celu posadzkę nie przepuszczającą, twardą (cementową, ceglana na cemencie itp.) wymyć należy ługiem gorącym, a następnie posmarować mlekiem wapiennym. W podobny sposób postąpić należy ze zwykłą dobrą, gęstą posadzką kamienną. Złą posadzkę, jakoteż podłogi drewniane już uszkodzone i w skutek tego przepuszczające, należy wyjąć i po wyrzuceniu ziemi wilgotnej, na nowo ułożyć. Kamieni dających się użyć, jakoteż zdrowego drzewa podłóg użyć wolno napowrót, oczyściwszy je poprzednio i obmywszy mlekiem wapiennym, lub posmarowawszy surowym kwasem karbolowym. W stajniach bez podłogi i nie brukowanych skopać należy ziemię najmniej na 20 centymetrów w głąb i zastąpić ją nową ziemią.

Ściany murowane stajni trzeba oskrobać i posmarować mlekiem wapiennym.

Gdy ściany są gliniane, zeskrobać należy w miarę potrzeby warstwę, zastąpić ją nową a następnie tę ostatnią otynkować.

Ściany drewniane i przepierzenia z tarcie wymyć należy ługiem gorącym a następnie posmarować chlorkiem wapna w wodzie rozrobionym, lub mieszaniną oleju karbolowego z mlekiem wapiennym.

Powłoki olejne wymyć należy starannie ciepłą wodą, uszkodzone zaś, jeżeli nie mają być odnowione, posmarować roztworem karbolowym po poprzedniczem ich wymyciu.

Stropy, belki, słupy, przegrody, drzwi, ramy okien, kobylice itd. w stajni, odwietrzać należy według tego, z jakiego są materiału, tak jak ściany. Sprzęty drewniane, jak żłoby, drabiny, wiadra itd., jeżeli nie mają wartości lub są już uszkodzone, należy spalić; w przeciwnym razie, wyszorować gorącym ługiem, potem obmyć i nakoniec posmarować jeszcze jednym z płynów odwietrzających.

Sprzęty żelazne wypalić należy, lub jeżeli są przymocowane (jak żłoby, drabiny), oczyścić gorącą wodą i posmarować mieszaniną, zrobioną z 1 części kwasu karbolowego surowego z 4 do 6 częściami oleju lnianego.

Skóry (uździenice, trenzle, szory itd.) natrzeć należy słabym zimnym ługiem lub gorącą wodą z mydłem, potem oplukać wodą i zanim całkiem wyschną, dobrze natłuścić.

Poduszki włosiowe szorów i siodła, jeżeli są uszkodzone, powymyć należy i spalić.

Wozy, któremi gnój, ziemię z podłogi stajennej i padlinę wywożono, odwieźć należy tak jak sprzęty stajenne.

Paszę suchą i słomę, która złożona była po nad stropem nie zamkniętym szczelnie, jeżeli nie może być dostatecznie wywietrzona, dawać wolno tylko zwierzętom, nie mogącym się zarazić.

Odwietrzenie stajni kończy się według potrzeby wykadzeniem, poczem stajnię należy jeszcze mocno wywietrzyć.

Stajnie wplecione z pręcia, nie wylepione gliną lub nie otynkowane, należy zburzyć i spalić.

Przepisy powyższe, tyżące się odwietrzania stajen i przedmiotów, które się w nich znajdują, stosują się także do wszelkich podobnych lokali, w których stały zwierzęta chore na zarazę.

Pastwisk, na których pasły się zwierzęta chore na zarazę, używać wolno znowu dla innych zwierząt dopiero po sprzątnięciu odchodów, z którymi postąpić należy jak z gnojem ze stajen zapowietrzonych, i gdy najmniej przez 4 tygodnie po oddaleniu chorych zwierząt, wystawione były na wpływ powietrza atmosferycznego.

O ile w razie poszczególnych chorób zwierzęcych zaraźliwych zachowywane być mają przy odwietrzaniu osobne rozporządzenia, postanowione będzie w przepisie wykonawczym do rozdziału IV.

Do §fu 25go.

Władza administracyjna powiatowa uwiadomić ma o ustaniu zarazy wszystkie te gminy i Władze, którym doniosła o jej wybuchu (§. 22 ustawy).

Do §fu 26go.

a) Zaraza pyskowa i racicowa u rogacizny, owiec, kóz i świń.

1. Gdy w pewnem miejscu stwierdzona będzie urzędownie zaraza pyskowa i racicowa, Władza gminna, otrzymawszy doniesienie o nowych wybuchach zarazy w stajniach, w których jej dotąd nie było, zarządzić ma przepisane we względzie zamknięcia środki, nie czekając, aż weterynarz urzędowy zbada osobno i tutaj stan rzeczy.

2. Zwierzęta dotknięte zarazą i podejrzone należy odosobnić a stajnię zamknąć.

Wyjątkowo można pozwolić na wyprowadzenie zwierząt ze stajen zapowietrzonych, jeżeli przeznaczone są na zabicie natychmiastowe i jeżeli mogą tam być zaprowadzone z ostrożnościami przeciw rozniesieniu zarodków zarazy.

3. Pędzenia na pastwisko zwierząt, pozostających pod zamknięciem, należy zakazać, jeżeli położenie pastwiska obawiać się każe, aby zarodki zarazy nie zostały rozniesione.

4. Gdy choroba wybuchnie pomiędzy bydłem, które stale trzymane jest na pastwisku, zamknąć należy przestrzeń pastwiska, aby stamtąd bydło nie spędzano, przeżuwaczów i świń nie przypędzano i aby tam nie wchodziły osoby niepowołane. Zamkniętą przestrzeń pastwiska oznaczyć należy znakiem ostrzegawczym.

5. O ile niebezpieczeństwu rozniesienia zarazy nie można zapobiedz za pomocą innych środków, zabronić należy wywożenia gnoju z zagrody zapowietrzonej, dopóki trwa zaraza, drogami, którymi chodzą przeżuwacze i świnie innych zagród.

6. Paszy suchej, złożonej w stajni zapowietrzonej, nie wolno wynosić z zagrody zapowietrzonej.

7. Osobom obcym, mianowicie zaś handlarzom bydła i rzeźnikom, wstęp do stajen zapowietrzonych nie powinien być dozwolony. Osobom, które wykonywały jakąś czynność w stajni zapowietrzonej lub koło chorych zwierząt, nie wolno opuścić zagrody zapowietrzonej, aż dopiero po oczyszczeniu nagich części ciała, obuwia i odzieży.

8. Komisya pomorowa zwrócić powinna uwagę osób interesowanych, że surowe, nieprzeżegotowane mleko z zwierząt chorych na zarazę jest niezdrowe i przestrzedz je, aby go nie używały za pokarm. Używanie i sprzedaż takiego mleka nieprzeżegotowanego jest zakazana (§. 26 ustawy).

9. Gdy będzie dozwolone zabicie zwierząt chorych dla spożycia mięsa, w każdym razie części chorobowo zmienione usunąć należy i zniszczyć.

10. Gdy zaraza powszechniej się rozszerzy w jakiejś miejscowości, zabronić należy odbywania targów na bydło, z wyjątkiem targów na konie, w miejscu zapowietrzonym a w razie potrzeby, także w miejscowościach sąsiednich. W przypadku takim wystawić należy na granicach i w głównych ulicach miejscowości zapowietrzonych, tablice ostrzegawcze z napisem: „Zaraza pyskowa i racicowa“ i miejscowość taką, jakoteż jej granicę zamknąć można dla przeżuwaczów i świń przechodnich, a nawet zabronić wyprowadzania zdrowych zwierząt ze stajen niezapowietrzonych do innych miejsc. Tego ostatniego nie należy jednak wzbraniać, jeżeli będzie udowodnione, że zwierzęta przeznaczone są na zabicie natychmiastowe.

W większych miejscowościach zamknięcie ograniczyć można do pojedynczych części lub dróg miejscowości [§. 20 f) ustawy].

11. W celu zastosowania §. 26 ustęp 1, przestrzeń kraju o którą chodzi, należy dokładnie oznaczyć i podać do powszechnej wiadomości.

Władza administracyjna krajowa poczynić ma odpowiednie zarządzenia, aby w skutek dozwolonego obrotu w obrębie zapowietrzonej przestrzeni kraju zaraza nie została zaniesiona do miejscowości i zagród, które aż dotąd były od niej wolne.

12. Gdy stwierdzona będzie zaraza pomiędzy zwierzętami będącymi w drodze, Władza gminna wzbronąć ma pędzenia ich dalej i zarządzić zamknięcie zwierząt.

13. Skóry pochodzące ze zwierząt chorych należy odwieźć. Stajnie i wszelkie inne miejsca, w których zwierzęta takie stały, jakoteż sprzęty, których używały, oczyścić należy gruntownie.

14. Że zaraza przestała grasować w pewnym miejscu zapowietrzonym, orzeka się o tem wtedy, gdy chorych zwierząt wcale już niema i gdy w ciągu 14 dni od czasu, gdy ostatnie zwierzę wyzdrowiało, lub padło, żadne już zwierzę potem nie chorowało, a stajnie i stanowiska zapowietrzone tudzież sprzęty oczyszczone zostały podług przepisu.

15. W przypadku wzmiankowanym w ustępie 1 §. 26 przestrzeń kraju uznaną za zapowietrzoną ścieśniać należy, o ile ustawianie zarazy na to pozwoli. Miejsca w obrębie tej przestrzeni leżące, uznane za wolne od zarazy, poddać może Władza administracyjna krajowa na czas potrzeby odpowiednim ostrożnościom.

Środek wzmiankowany w ustępie 1 §. 26 należy uchylić, gdy przestaną zachodzić okoliczności, które go wywołały.

Do §fu 27go.

b) Zaraza śledzionowa (czyli wąglikowa, Anthrax) u zwierząt używanych w gospodarstwie wiejskiem.

1. Po stwierdzeniu urzędowem zarazy, gdy w miejscu pojawiają się nowe przypadki zarazy, Władza gminna obowiązana jest zarządzać przepisane środki

policyjno-weterynarskie, nie czekając, aż weterynarz urzędowy zbada osobno i tutaj stan rzeczy.

2. Zwierzęta chore na zarazę węglikową odłączyć należy od zdrowych a stajnie i stanowiska zapowietrzzone pozamykać. Zapobiedz trzeba, aby zwierzęta wszelkiego rodzaju, jakoteż osoby, niepowołane nie wchodziły do takich stajen i stanowisk.

3. Gdy zaraza węglikowa pojawi się pomiędzy zwierzętami, trzymanymi stale na pastwisku, pastwisko to po odłączeniu zwierząt chorych należy zamknąć.

4. Gdy zaraza węglikowa rozszerza się w pewnym miejscu sposobem pomoru (epizootycznie), zarządzone być może zamknięcie miejscowości lub pojedynczych części tejże.

5. Do chorych zwierząt wyznaczyć należy osobnych dozorców, którym nie wolno stykać się z bydłem zdrowym, jakoteż używać należy dla nich osobnych naczyń na paszę, wodę i osobnych sprzętów. Naczyń tych i sprzętów nie wolno używać gdzieindziej, dopóki wprzód nie ulegną odwietrzeniu, uskutecznionemu bądź w stajni zapowietrzonej, bądź tuż po za jej obrębem.

6. Właściciele zwierząt, chorych na zarazę węglikową, jakoteż osoby, mające do czynienia z choremi zwierzętami lub ich padliną, oświecić należy odpowiednio, że choroba ta łatwo przenosi się na ludzi, jak wielkie wynika stąd niebezpieczeństwo, tudzież jakie ostrożności zachowywać potrzeba.

7. Osób, mających ręce lub inne części ciała, których odzież nie pokrywa, zranione, nie wolno używać do pielęgnowania zwierząt chorych, ani do sekcij.

W stajniach na chore bydło mieć należy w zapasie środki do czyszczenia i odwietrzania (roczyn 3 części kwasu karbolowego czystego w 100 częściach wody lub mieszaninę 6 części oleju karbolowego w 100 częściach wody).

8. W stajniach na chore bydło powinno być ile możności ciemno, aby tam muchy nie przylatywały i codziennie wykadzać je należy słabo gazem chlorowym.

9. Zabijanie zwierząt chorych na zarazę węglikową i o nią podejrzanych, użytkowanie i sprzedaż ich części osobnych lub wytworów z tychże jest zakazane (§. 27 ustawy).

Za podejrzane uważać należy te zwierzęta, które w ciągu ostatnich czterech dni stykały się bezpośrednio z zwierzętami choremi na zarazę węglikową.

10. Nie wolno ściągać skóry z zwierząt, które padły na zarazę węglikową lub zostały dobite, lecz usuwać je należy w sposób nieszkodliwy jak najprędzej (§. 27 ustawy).

Dopóki nie zostaną usunięte w sposób nieszkodliwy, zachowywać je należy tak (nakryć ziemią, słomą, kocami itp.), aby inne zwierzęta — także muchy — ile możności nie stykały się z niemi.

11. Jeżeli padlina nie ma być usuniętą w sposób nieszkodliwy ogniem lub drogą chemiczną, lecz przez zakopanie, skórę wprzód ponacinać należy krzyżowo na małe kawałki. Wybierać należy doły głęboko, a wrzuconą padlinę posypać wapnem gryzającym, w braku tegoż, popiołem i połać smołą lub gnojówką.

Dołów na ściérwo strzedz należy w sposób odpowiedni; miejsce, na których się znajdują, używać nie wolno najmniej przez trzy lata pod trawę lub zasiew.

W podobny sposób postąpić należy ze znalezioną padliną dzikich zwierząt, które padły z tej choroby.

12. Odpadki wszelkiego rodzaju, pochodzące z zwierząt, które chorowały na zarazę węglikową, jakoteż gnój i podściółkę należy spalić lub zakopać głęboko, posypawszy wprzód wapnem gryzającym lub popiołem.

13. Stajnie i stanowiska zapowietrzone, tudzież sprzęty odwietrzać należy jak najgruntowniej, ponieważ jad zarazy wąglkowej trudny jest do wytępienia.

14. Gdy choroba wąglkowa pojawi się jako zaraza, polecieć należy weterynarzowi urzędowemu, aby co cztery dni zaglądał do miejsca zarazy, jeżeli nie został tam wydelegowany.

W przypadkach rozprószonych, dość jest wysłać go, aby się przekonał o chorobie i aby kierował ostatecznem odwietrzeniem.

15. W rozprószonych przypadkach zarazy zarządzone środki policyjno-weterynarskie uchylić należy gdy niema już zwierząt chorych; jeżeli zaraza wąglkowa pojawia się epizootycznie, uczynić to można wtedy, gdy w ciągu ostatnich czternastu dni, odkąd ostatnie zwierzę wyzdrowiało lub padło, żadne już zwierzę nie zachorowało na zarazę wąglkową i gdy w obudwu przypadkach przepisane odwietrzenie stajen, stanowisk i sprzętów zostanie dokonane.

Do §fu 28go.

c) Zaraza płucna u rogacizny.

1. Jeżeli drogą dochodzeń, wykonanych na zwierzętach żywych, które zdają się choremi, nie można stwierdzić niewątpliwie, że zaraza płucna istnieje, objawy jednak u tych zwierząt dostrzeżone, wznecają podejrzenie tej choroby, w takim razie, gdyby padliny nie było, można z upoważnienia Władzy administracyjnej powiatowej kazać zabić jedno z zwierząt podejrzanych po poprzedniem oceniu jego wartości (§. 19 ustawy).

2. Jeżeli i przez to rzecz się nie wyjaśni, a poszlaki istnienia choroby nie ustają, trzymać należy zwierzęta podejrzane w odosobnieniu a stajnię pod zamknięciem, dopóki podejrzenie nie zniknie lub istnienie choroby nie zostanie stwierdzone.

Gdy zaraza płucna stwierdzona zostanie w pewnej zagrodzie, zbadać należy, czy — a w razie potakującym, skąd zakupiono chore bydło, i czy stykało się z bydłem innych stajen, tudzież, czy bydło z zagrody zapowietrzonej i dokąd sprzedano lub dano na rzeź. Władza administracyjna powiatowa zarządzić ma natychmiast na podstawie tych dochodzeń dalsze odpowiednie środki.

3. Stajnia zapowietrzona podlega zamknięciu i oznaczyć ją należy, że jest zamknięta; wywóz paszy suchej i podściółki z takiej stajni i z budynków, które łączą się z nią bezpośrednio, jest zakazany.

Dla bydła, przebywającego stale na pastwisku, zarządzić należy zamknięcie pastwiska. Pastwiska takie oznaczyć należy tablicami z napisem: „Zaraza płucna“.

4. Chore zwierzęta odłączyć należy od zdrowych i wyznaczyć osobnych dozorców do ich pielęgnowania.

Dozorcom tym wolno stykać się znowu ze zdrową rogacizną dopiero po należytem oczyszczeniu ciała i zmianie odzieży.

5. W razie większego rozszerzenia się zarazy w pewnej miejscowości, zamknąć należy miejscowość zapowietrzoną i jej granice dla zapobieżenia wyprowadzaniu i przeprowadzaniu rogacizny.

W miejscowościach w ten sposób zamkniętych, nie wolno odprawiać targów na bydło.

6. Wyjątki do przepisów, dotyczących się zamknięcia, są dozwolone dla rogacizny zdrowej, która z zamkniętych stajen i miejscowości wyprowadzona być

może do innych miejsc, celem natychmiastowego dania na rzeź (ustęp 1 §fu 28go ustawy).

Wyprowadzać należy pod dozorem pewnym i rzeź odbywać się powinna w miejscu przeznaczenia pod okiem weterynarza.

7. Używanie bydła roboczego ze stajen niezapowietrzonych miejsca zamkniętego w obrębie granic tego miejsca jest dozwolone.

8. Aby się zaraza prędzej skończyła, jakoteż dla zapobieżenia ciężkim stratom właścicieli bydła, komisya pomorowa wpływać powinna ile możności, aby zwierzęta chore i podejrzane jak najprędzej pozabijano. Rzeź odbywać się powinna pod dozorem weterynarza, któremu służy prawo orzekania na podstawie naocznego przekonania się, czy mięso z zwierząt zabitych może być spożyte (§. 28, ustęp 2 ustawy).

Weterynarz wskazać powinien, co się ma stać z częściami, których spożyć nie pozwala.

Jeżeli z powodu niebezpieczeństwa rozniesienia zarazy nie można pozwolić, aby rzeź odbywała się w rzeźni miejscowej, zabijać należy w zagrodzie właściciela bydła.

Na przewóz miesa, stosownie do ustępu 3 §. 28 dozwolony do miejsc większej konsumcyi, wydawać ma komisya pomorowa świadectwa podług wzoru dołączonego.

O nadejściu posyłki uwiadomić należy wcześniej Władzę miejscową miejsca konsumcyi.

9. Paszy i słomy, która wystawiona była na wyziewy chorych zwierząt, używać wolno tylko dla zwierząt nie należących do rogacizny i dopiero wtedy, gdy zaraza ustanie.

10. Gdy stwierdzona zostanie zaraza w stadach, pędzonych w drogę lub u rogacizny, gdy jest w drodze, przełożony gminy wstrzymać ma transport i zarządzić zamknięcie zwierząt chorych i podejrzanych. Władza administracyjna powiatowa wpłynąć ma na to, aby jak najprędzej dano zwierzęta na rzeź (ustęp 8).

11. Padlinę zwierząt, które padły na zarazę płucną, tudzież takich, które na tę zarazę chorowały i zostały dobite, a które uznano za niezdatne do spożycia i części zwierzęce do spożycia niezdatne, jakoteż gnój ze stajen wywieźć należy, nie używając do tego zaprzęgów z rogacizny; pierwsze usunąć należy w sposób nieszkodliwy, gnój wywieźć na grunta odległe i przed rozoraniem pokryć dostatecznie ziemią.

Skóry z zwierząt, które padły lub po zachorowaniu zostały dobite, należy odwieźć (Przepis wykonawczy do ustępu 7, §fu 20go).

12. Stajnie i lokale, w których stały zwierzęta chore na zarazę płucną, sprzęty i naczynia stajenne należy odwieźć.

Stajnie poddać należy w końcu silnemu nakadzeniu siarką lub parą chłorową.

13. Szczepić wolno zarazę płucną tylko w stajniach już zapowietrzonych tą zarazą (szczepienie z konieczności) na żądanie właściciela bydła i na jego odpowiedzialność; podejmować się tego może tylko weterynarz urzędowy. Zarządzenia, dotyczące się zamknięcia, nie powinny przez to doznać uszczerbku.

14. Dopóki trwa zaraza płucna, wysyłać należy weterynarza na rewizyą do miejsca zapowietrzonego, stosownie do stopnia rozszerzenia się choroby co 8 aż do 14 dni.

15. Zarządzenia, dotyczące zamknięcia, uchylić należy co do tych zagród zapowietrzonych, w których rogacizna pozostała, dopiero w 3 miesiące po ustaniu choroby i po oczyszczeniu i odwietrzeniu stajen, stanowisk i sprzętów.

Rogacizna, która stykała się z chorem bydłem, lecz się nie zaraziła, jeżeli nie ma być wzięta na rzeź, przypuszczona być może do obrotu dopiero po upływie następnych 2 miesięcy.

Do stajen, które były całkiem wypróżnione z rogacizny, wprowadzić wolno rogaciznę na nowo dopiero w 14 dni po skończeniu odwietrzenia.

Do §fu 29go.

d) Nosacizna (i tyleczak) u koni, osłów i mułów.

1. Weterynarz uważać ma nietylko te zwierzęta za dotknięte nosacizną (lub tyleczakiem), u których znajdują się guzki nosaciznowe lub nawet już wrzody nosaciznowe (tyleczakowe) na błonie śluzowej nosa lub na skórze, lecz także te, u których dają się widzieć objawy ostrzegające znawcę o rozwijaniu się nosacizny (tyleczaka), chociażby tylko dopiero w zawiązku. Konie takie należy niezwłocznie powybijać (§. 29 ustawy).

2. Jeżeli na podstawie objawów choroby, weterynarz urzędowy nie może stwierdzić z pewnością istnienia nosacizny (tyleczaka), ale zwierzę wydaje się mu podejrzanem o nosaciznę (tyleczak), należy je odosobnić, stajnię zamknąć i wziąć pod dozór urzędowy, dopóki przypadek się nie wyjaśni, a do pielęgnowania zwierzęcia wyznaczyć osobnego dozorcę.

Dla zwierząt takich używać należy osobnych przyborów stajennych. Gdyby dostrzeżono, że takie chore zwierzęta są wbrew zakazowi używane, zastosować do nich należy przepis ustępu 6go, §fu 29go.

3. Jak tylko objawy nosacizny (tyleczaka) rozwiną się wyraźniej, zarządzić należy natychmiast, aby zwierzę zabito.

4. Zwierzę należy kazać zabić także wtedy, gdy stan podejrzany trwa dłużej niż 6 tygodni, właściciel zaś nie chce dłużej ponosić kosztów dozoru urzędowego (ustęp 2 §fu 29go ustawy).

5. Weterynarz urzędowy zaglądać powinien do zwierząt podejrzanych o nosaciznę (tyleczak), pod obserwacją wziętych, peryodycznie, najmniej co 14 dni. Podczas okresu obserwacyjnego nie wolno koni tych wyprowadzać bez pozwolenia Władzy administracyjnej powiatowej ze stajen i zagród lub stanowisk im wyznaczonych, do innych.

6. Władza administracyjna powiatowa pozwolić może, aby zwierząt pod obserwacją wziętych, pozornie zdrowych, używano w granicach miejsca tylko pod warunkiem, że zwierzęta te nie będą stawiane w cudzych stajniach ani nawet chwilowo i że trzymane będą zdaleka od innych koni.

Jeżeliby właściciel nie czynił ściśle zadosyć wydanym rozporządzeniom, nakazać należy zamknięcie stajni z podejrzanymi zwierzętami.

7. Osoby, pielęgnowujące zwierzęta podejrzane o nosaciznę (tyleczak), oświecić należy, że choroba ta przeniesić się może na ludzi i jakie stąd wynika niebezpieczeństwo.

Osób, mających zdartą lub popękana skórę, rany lub wrzody (zwłaszcza na rękach i na twarzy) nie wolno używać do pielęgnowania takich zwierząt.

Dozorcy strzedz się powinni zanieczyszczenia obnażonych części ciała swego wydzielinami chorych zwierząt, unikać wdychania w siebie bezpośrednio powietrza, które zwierzęta te wyziewają, nie powinni przebywać za długo w stajni chorych zwierząt, tem mniej spać w niej lub przykrywać się derkami takichże zwierząt.

Po każdej czynności, koło zwierzęcia podejrzanego spełnionej, oczyścić się powinni starannie, jakoteż odzież swoją a następnie umyć ręce rozcynem kwasu karbolowego.

W stajniach przeto tego rodzaju, rozczyn taki mieć należy w zapasie.

Dozorcy zwierząt uznanych za chore na nosaciznę (tylczak), odwietrzyć powinni swoją odzież.

8. Gdyby zwierzęta chore na nosaciznę (tylczak), lub zwierzęta, u których pokazują się objawy, uzasadniające podejrzenie nosacizny, spotkano po za obrębem ich zwykłego stanowiska, zarządzić należy względem nich w miejscu, gdzie je spotkano, przepisana czynność urzędowa.

Jeżeli zwykle stanowisko znajduje się w innym powiecie administracyjnym, uwiadomić należy Władzę administracyjną owego powiatu, iżby zarządziła dalsze kroki.

9. Jeżeli w pewnej miejscowości zdarzyło się kilka przypadków nosacizny (tylczaka), lub jeżeli okoliczności wzniesają obawę, że zarodek zarazy został dalej zawleczony, Władza administracyjna powiatowa zarządzić ma, aby weterynarz urzędowy zrewidował wszystkie konie w okolicznych miejscowościach lub w częściach tychże.

10. Padlinę zwierząt, które chorowały na nosaciznę (tylczak), uczynić należy nieszkodliwą sposobem termicznym lub chemicznym, żadnej części nie odejmując i skórę na krzyż ponacinawszy, lub zakopać ją jak padlinę zwierząt, które chorowały na zarazę wąglikową.

11. Ponieważ jad nosacizny jest długotrwały i trudny do wytępienia, stajnie zapowietrzone, sprzęty, przybory robocze itd., odwietrzyć należy z jak największą starannością; sprzęty drewniane uszkodzone lub bez wartości, uzdzenie, powrozy, popręgi, derki, naczynia, najlepiej spalić.

Gdy w stajni, przeznaczonej na większą ilość zwierząt, znajdowało się tylko jedno zwierzę, dotknięte nosacizną (tylczakiem) i nie zmieniało swego stanowiska, poprzestać można na odwietrzeniu tego stanowiska i przylegających do niego z obu stron. W przeciwnym razie odwietrzyć należy w ogóle wszystkie części tak wielkich stajen jak i pomniejszych.

Odwietrzyć należy także dyszle, do których konie chore na nosaciznę (tylczak) były zaprzężone, powrozy, łańcuchy, tudzież wozy, któremi padlinę wywieziono; osoby, które się tam zajmowały, także odwietrzyć się powinny.

12. Orzeka się, że zaraza ustała, wtedy, gdy wszystkie zwierzęta podejrzone o nosaciznę albo zostaną powybijane albo wyzdrowieją, gdy pomiędzy zwierzętami wziętymi pod obserwacyą, nie pokażą się przez czas obserwacyi żadne podejrzone objawy choroby i gdy odwietrzenie będzie przeprowadzone.

Do §fu 30go.

e) Ospa owcza.

1. Gdy w stadzie owiec ospa zostanie stwierdzona, zarządzić należy odosobnienie zwierząt chorych od zdrowych i jeżeli można, porozdzielanie tych ostatnich, tudzież zamknięcie stajen tak chorych jak i zdrowych zwierząt.

2. Można dozwolnić pędzenia na pastwisko owiec, okazujących się jeszcze zdrowymi, a to pod warunkami wykluczającymi rozwleczenie zarodków zarazy.

3. Gnoj owczy ze stajni zamkniętej wolno wywozić pod warunkiem zachowania wszelkich wskazanych ostrożności, tylko temi drogami i na te grunty, po których nie chodzą owce z zagród niezapowietrzonych.

4. Dopóki trwa zaraza nie wolno wynosić z zagrody paszy suchej ani podściółki, złożonej bądź w stajni, bądź tamże na strychu.

5. Wełnę owczą, znajdującą się w zagrodzie zapowietrzonej, wynieść wolno z zagrody tylko odwietrzoną i w wory zapakowaną, za zezwoleniem komisji pomorowej lub Władzy administracyjnej powiatowej. Osobom, pielęgnującym owce chore na ospę lub stykającym się z niemi, nie wolno wchodzić do innych owczarni. Zanim opuszczą zagrodę zapowietrzoną, oczyścić mają odzież swoją, a obuwiu obmyć.

6. Osobom obcym, niepowołanym, wzbraniać należy wstępu do stajen zapowietrzonych.

7. Owiec, wziętych pod zamknięcie, nie wolno prowadzić do miejsce, w których odbywa się wspólne pojenie, pławienie, mycie.

8. Szczepienie z konieczności owiec, nie dotkniętych jeszcze zarazą, w razie niemożności odłączenia chorych od zdrowych lub w razie większego rozszerzenia się zarazy (ustęp 1 §fu 30go ustawy), odbywać się powinno zawsze pod dozorem weterynarza urzędowego.

9. W podobny sposób odbywać się ma szczepienie ochronne trzód dotychczas wolnych od zarazy ale na niebezpieczeństwo zarażenia się wystawionych, gdy Władza administracyjna powiatowa zarządzi takie szczepienie (ustęp 2 §fu 30go ustawy).

10. Materję do szczepienia czy to koniecznego czy ochronnego, najlepiej brać z owiec, łagodną ospę mających (mierną wysypkę i mierną gorączkę), których krosty właśnie dojrzewają. Szczepić można na uchu lub na spodniej powierzchni ogona.

11. Gdy ospa rozszerzy się bardzo w pewnej miejscowości, lub jeżeli zaszczepiono wszystkie tamtejsze owce, zarządzić należy zamknięcie miejsca a względnie łąków. Miejscowość tę oznaczyć należy jako zamkniętą.

W przypadku tym zabrania się:

- a) Wyprowadzania z miejsca zapowietrzonego owiec, wywozu paszy suchej i podściółki, która złożona była w stajniach zapowietrzonych, jakoteż gnoju owczego i
- b) przyprowadzania owiec do miejsca zapowietrzonego i przeprowadzania ich przez to miejsce.

Władza administracyjna powiatowa dozwolić może wyjątków od przepisu pod b) tylko wtedy, gdy za pomocą dostatecznych środków ostrożności można będzie zapobiedz niebezpieczeństwu zarażenia.

- c) Pędzenie owiec na pastwisko w obrębie granicy łąków, dozwolone być może pod warunkiem poczynienia kroków, celem zapobieżenia rozwleczeniu zarodka zarazy pomiędzy owce miejsc sąsiednich, jeszcze od niej wolne.

12. Gdy ta zaraza będzie stwierdzona pomiędzy owcami pędzonymi lub wieszonymi, wstrzymać je należy w drodze i kazać je zamknąć.

13. Owce, które pośrednio lub bezpośrednio stykały się z chorem na ospę, wziąć należy na 14 dni pod obserwacyą policyjną.

14. Z powodu niebezpieczeństwa rozwleczenia zarodków zarazy, pozwolenie do szczepienia ochronnego (ustęp 3 §fu 30go ustawy), dawać może Władza administracyjna powiatowa jedynie wyjątkowo, dla dworów odosobnionych. W dworach, w których zaszczepiono ospę ochronną, co odbywać się może tylko pod dozorem weterynarza urzędowego, przestrzegać należy jak najściślej wykonania środków mających na celu zamknięcie.

15. Owce ze stada będącego pod zamknięciem, nie dotknięte ospą, mogą być wzięte na rzeź pod dozorem weterynarza dla spożycia mięsa.

16. Padlinę owiec, które chorowały na ospę i padły lub zostały dobite, usunąć należy sposobem termicznym lub chemicznym, albo też zakopać głęboko.

Skóry ściągnięte należy odwietrzyć i wywieźć je wolno dopiero wtedy, gdy całkiem wyschną i gdy zaraza ustanie.

17. Owczarnie i stanowiska zapowietrzzone, jakoteż sprzęty, których używano dla owiec chorych na ospę, należy odwietrzyć.

18. Dopóki trwa ospa, wysyłać należy weterynarza urzędowego do miejsca zapowietrzonego co ośm dni na rewizyą.

19. Orzeka się, że ospa ustala, wtedy, gdy owce choroba tą dotknięte lub szczepione, ospę przebędą lub padną, gdy krosty całkiem się zgoją, a owczarnie, stanowiska i trzody zostaną odwietrzone. Owce z trzód, które były zarażone, przypuszczone być mogą do wolnego obrotu dopiero w 6 tygodni po ustaniu zarazy.

Do §fu 31go.

f) Zaraza stadnicza, otręt na częściach płciowych u koni stadniczych i rogacizny.

Do ustępu 4. W powiatach zapowietrzonych weterynarz urzędowy zbadać ma stan zdrowia wszystkich koni stadniczych.

Klacze, choroba tą dotknięte należy odosobnić i nie wolno zmieniać ich stanowiska bez pozwolenia Władzy administracyjnej powiatowej.

Stajnie, w których stały konie dotknięte zarazą stadniczą, jakoteż przedmioty na ich potrzebę używane, poddać należy oczyszczeniu; skór z zwierząt, które na tę zarazę chorowały i padły lub zostały dobite, używać wolno po dokonaniu odwietrzeniu i wysuszeniu.

Weterynarz urzędowy odwiedzać ma chore zwierzęta zwyczajnie co 14 dni.

Jeżeli zaraza nie bardzo była rozszerzona, orzec należy, iż ustala, wtedy, gdy chorych klaczy wcale już nie będzie, gdy stadniki chore lub podejrzane zostaną wytrzebione a stanowiska i sprzęty oczyszczone; jeżeli zaś rozszerzyła się znacznie, dopiero wtedy, gdy rewizya weterynarska, odbywająca się przed czasem stanowienia roku następnego okaże, iż stan zdrowia wszystkich koni stadnych jest pomyślny.

Do §fu 32go.

Gdy otręt na częściach płciowych koni stadniczych rozszerzy się znacznie, Władza administracyjna zarządzić może rewizyą weterynarską wszystkich koni stadniczych okręgu zapowietrzonego.

Do §fu 33go.

g) Parchy u koni i owiec.

1. Konie dotknięte parchami, należy odosobnić i używać dla nich trzeba osobnych sprzętów stajennych i narzędzi do czyszczenia.

W większych miastach zarządzić należy zamknięcie stajni z takimi końmi.

W pomniejszych miejscowościach, gdzie obrót koni jest mniejszy, wolno w obrębie granicy łąków używać do roboty koni dotkniętych parchami, lecz strzedz należy, aby się ze zdrowymi końmi nie stykały bezpośrednio, i nie wolno wprowadzać ich do cudzych stajen, ani też puszczać na pastwiska, na których pasą się zdrowe konie lub owce.

2. Konie dotknięte parchami, poddać należy zaraz po stwierdzeniu choroby, leczeniu weterynarskiemu, nad którym czuwać ma weterynarz urzędowy.

3. Jednocześnie z leczeniem weterynarskiemu zarządzić należy odwietrzenie stajni zapowietrzonych lub stanowiska, sprzętów stajennych i narzędzi do czyszczenia, derek i uprzęży, których używano u koni chorych.

4. Za nieuleczalne uważać i powybyjać należy (ustęp 2 §fu 33go ustawy) te konie parchami dotknięte, u których nastąpi zgrubienie skóry w wysokim stopniu i ogólne wyniszczenie.

5. Pozwolenie do wzięcia na rzeź koni parszywych w celu spożycia ich mięsa, zależy od opinii weterynarza.

Jeżeli konie takie leczono środkami, mogącemi mięso uczynić niezdrowem, zabronić należy oddania na rzeź.

6. Gdy konie parszywe zostaną powybijane lub wzięte na rzeź, odwietrzyć należy stajnie zapowietrzane, tudzież sprzęty i przedmioty, z którymi stykały się te konie.

7. Skóry z koni, które chorowały na parchy i padły, zostały powybijane lub wzięte na rzeź, jeżeli nie mogą być oddane wprost do garbarni, należy odwietrzyć; wywieźć zaś wolno je dopiero wtedy, gdy całkiem wyschną.

Padlinę ze skóry obłupioną ze zwierząt, które padły, zostały powybijane lub wzięte na rzeź, a których mięsa nie pozwolono spożyć, usunąć należy w sposób nieszkodliwy.

8. Koni wziętych pod obserwacją, dopóki są zdrowe, wolno używać w obrębie granic miejsca, stosownie do ustępu 3 §fu 33go.

9. Do nadzoru nad leczeniem zwierząt i czyszczeniem stajen, Władza administracyjna powiatowa wysyłać ma weterynarza urzędowego do gospodarstw zapowietrzonych w stosownych odstępach czasu.

10. Orzec należy, iż zaraza ustała, wtedy, gdy w 6 tygodni po wyleczeniu koni chorych nie pokażą się nowe podejrzané objawy choroby, i odwietrzenie zostanie dokonane.

11. Przepisy, dotyczące się koni, stosują się w taki sam sposób do osłów, mułów, i mułoośłów.

Do §fu 34go.

1. Gdy stwierdzone zostaną parchy między owcami, zarządzić należy zamknięcie stajen a względnie pastwiska.

2. Gdy stwierdzona zostanie zaraza między trzodą w drodze będącą, zarządzić należy trzymanie jej pod zamknięciem aż do wyzdrowienia, jeżeli właściciel nie woli dać zwierząt na rzeź.

3. Zaraz po stwierdzeniu choroby zarządzić należy leczenie weterynarskie (kąpanie) owiec parszywych (§. 34 ustawy), nad którym czuwać ma weterynarz urzędowy.

4. Do trzód owcezych, leczonych na parchy przez nacierania, zastosować należy takie środki odosobniające, jak gdyby wcale nie były leczone.

5. Z obrębu miejsca zapowietrzonego, wyprowadzać wolno owce parszywe tylko za upoważnieniem od Władzy administracyjnej powiatowej, z zachowaniem odpowiednich ostrożności i jedynie dla wzięcia ich na rzeź.

6. Wolno strzydz owce dotknięte parchami; wełnę wywozić wolno tylko w mocnych worach.

Osoby, użyte do strzyżenia owiec parszywych, odwietrzyć mają ciało swoje i odzież, zanim zabrają się do strzyżenia owiec zdrowych.

7. Ustępy 3, 4, 5, 6, 7 i 9 niniejszego rozporządzenia do §fu 33go ustawy, stosowane być mają odpowiednio do parchów owcezych.

8. Środki mające na celu zamknięcie, uchylić należy wtedy, gdy weterynarz urzędowy, zrewidowawszy owce leczone kąpielami w 4 tygodnie po ostatniej kąpeli, uzna je za czyste i gdy owczarnie i sprzęty zostaną podług przepisów odwietrzone.

9. Gdy parchy pojawiają się między kozami, stosować należy odpowiednio przepisy powyższe.

Do §fu 35go.

h) Wścieklizna zwierząt domowych.

Do ustępu 2. Gdyby zwierzę podejrzanе o wściekliznę pokasało ludzi lub zwierzęta, albo gdyby zetknęło się z niemi w taki sposób, iż mogło je zarazić, natenczas, jeżeli to stać się może bez niebezpieczeństwa, schwytać należy zwierzę podejrzanе, zamknąć je dobrze, lecz nie należy zabijać go zaraz, aby przez obserwacyą znawcy dało się sprawdzić, czy istotnie jest dotknięte wścieklizną, czy nie.

Władza bezpieczeństwa zarządzić powinna niezwłocznie przeprowadzenie zwierzęcia takiego do bezpiecznego miejsca, weterynarskie zbadanie go i dalsze obserwowanie.

Gdy zwierzęta takie zostaną zabite, lub podczas pobytu w zamknięciu i obserwacyi weterynarskiej padną, w każdym razie zrobić należy ich sekcya (§. 35, ustęp ostatni).

Do ustępu 6. Dopóki weterynarz badający zwierzęta, uznawać je będzie za zdrowe, a w zachowaniu się ich nie zajdzie żadne zboczenie, na którym możnaby oprzeć podejrzenie wścieklizny, dopóty wolno używać ich w obrębie granic miejsca.

Gdy zboczenia takie zajdą, uczynić należy natychmiast doniesienie i jeżeli właściciel nie chce ich zaraz powybijać, trzymać je w odosobnieniu i zamknięciu. Po stwierdzeniu wścieklizny należy je powybijać.

Dopóki zwierzęta takie są w obserwacyi, nie wolno zmieniać ich stanowiska.

Do ustępu 8. Jeżeli podejrzenie wścieklizny u psa wałęsającego się nie okaże się stanowczo płonnem, zarządzone środki ochronne rozciągnąć należy na wszystkie miejscowości, w których wałęsał się pies wściekły lub podejrzaný o wściekliznę, jakoteż na miejscowości aż do 4 kilometrów od pierwszych oddalone. Zachowywane być mają najmniej przez 3 miesiące. Wyjątków dozwoić może tylko Władza administracyjna powiatowa jedynie co do psów pasterskich i my-

śliwskich tylko na czas i dla domu, w którym odpowiednio swemu przeznaczeniu są używane.

Lokale, w których pomieszczone były zwierzęta wściekłe, odwietrzyć należy jak najdokładniej. Przedmioty drewniane, które służyły psom i kotom wściekłym podczas ich choroby, jakoteż słomę, na której leżały, należy spalić, przedmioty zaś żelazne wypalić.

Z padliną zwierząt wściekłych postąpić należy tak, jak z padliną tych, które chorowały na zarazę węglikową.

Do §fu 36go.

Gdy pomiędzy przyprowadzonym bydłem rzeźnem stwierdzone zostanie podejrzenie lub wybuch choroby zaraźliwej, przedewszystkiem odłączyć należy zwierzęta chore i podejrzane od innych, zarazić się mogących.

Lokale, w których stały zwierzęta dotknięte chorobami zaraźliwymi, oczyścić i odwietrzyć należy podług przepisu.

Do §fu 38go.

Spisać należy protokół wyniku oszacowania, w którym zanotować należy nazwiska taksatorów, wartości, które oni podadzą, tudzież okoliczności, jako wykonali przysięgę.

Protokół i wykaz wartości szacunkowych, sporządzony podług załączki V podpisać mają członkowie komisji pomorowej i szacunkowej, poczem odesłać go należy do Władzy administracyjnej powiatowej.

Załączka V.

Do §fu 39go.

Sekcyą wykonywać należy z całą oględnością i ścisłością. Badać należy nie tylko nos i jamy poboczne, gruczoły skórne i limfatyczne, lecz także wszystkie jamy w ciele będące i narzędzia w nich zawarte.

Co do znalezionego stanu rzeczy spisać należy protokół sekcyjny, w którym pod osobnemi liczbami przytoczyć trzeba stan każdej pojedynczej części krótko i stanowczo, unikając ogólnego oznaczania spraw patologicznych.

Gdy się sekcyja skończy, weterynarz urzędowy podać ma do protokołu opinią co do badanego przypadku.

Jeżeli weterynarz urzędowy i weterynarz upoważniony przybrany na żądanie właściciela zabitego zwierzęcia, różnią się z sobą w zdaniach co do ocenienia danego przypadku, w takim razie rozstrzyga zdanie zasiągnięte od weterynarza krajowego.

Do rozdziału VIII.

Postępowanie karne rozpoczynać się ma i toczyć z należytem pospiechem.

Co się tyczy tych czynów karygodnych, które należą do Sądów, Władze administracyjne i zdrowotne morskie baczyć powinny na przepisy ustawy o postępowaniu karnem z dnia 23 maja 1873 (Dz. u. p. Nr. 119) i przepisu wykonawczego z dnia 19 listopada 1873 (Dz. u. p. Nr. 152).

Do §fu 46go.

Do ustępu 4. Zwierzęta, co do których ominięto zakaz wprowadzania w §. 5 wzmiankowany, trzymać należy najprzód w miejscu odosobnionem i poddać rewizyi weterynarskiej.

Gdyby się okazało, że zwierzęta te podejrzane są o chorobę zaraźliwą, lub chorobą taką dotknięte, postąpić z nimi należy we względzie policyjno-weterynarskim podług przepisów, dotyczących się tej choroby a obowiązujących w krajach, dla których ustawa została wydana.

Mięso, którego pochodzenie obawy najmniejszej nie wznieczające, będzie wiarogodnie udowodnione, i które uznane będzie za jadalne, ma być sprzedane natychmiast za zezwoleniem strony.

W każdym innym razie należy je zniszczyć.

Wszystkie inne wytwory zwierzęce surowe, dopóki o przypadku nie będzie orzeczenia, trzymać należy pod zamknięciem i odwietrzyć.

Jeżeliby jednak sprawdzono, że wytwory surowe pochodzą ze zwierząt, dotkniętych taką chorobą zaraźliwą, co do której w krajach, gdzie ustawa obowiązuje, istnieją szczególne rozporządzenia, dotyczące się postępowania z wytworami surowymi ze zwierząt chorych pochodzącymi i dozwolonego ich używania, postąpić należy z wytworami surowymi, które uległy zarzutom, w sposób odpowiedni tymże rozporządzeniom.

Do §fu 49go.

We względzie wynagradzania szkody, Władze administracyjne i zdrowotne morskie baczyć mają mianowicie także na szkodę, wyrządzoną skarbowi państwa przez czyn karygodny, i to nietylko w orzeczeniach karnych, których wydanie do nich należy, lecz także w przypadkach karnych należących do Sądów i w tych ostatnich przypadkach poczynić kroki potrzebne do dochodzenia roszezeń do wynagrodzenia szkody przed sądem karnym lub na drodze cywilnej.

Taaffe r. w.

Stremayr r. w.

Korb r. w.

Falkenhayn r. w.

Załączka I.

L. protokołu 98.

Gmina: Wzdów.

Powiat admin.: Brzozowski.

Kraj: Galicya.

Przepustka (paszport) dla bydła.

Nazwisko i miejsce zamieszkania	Właściciela bydła	Adam Władysław, ze Wzdowa
	Pędzającego bydła	Wojciech Kalina, ze Wzdowa
Ogólna ilość bydła	dwadzieścia cztery (24) sztuk	
O p i s b y d ł a	ośm wołów siwych podolskich szesnastę krów gniaźdych tatrzańskich	
Znaki szczególne (Cechy wypalone)	między niemi 6 wołów z cechą A. W.	
Miejsce przeznaczenia	Kraaków	

Potwierdza się niniejszem, że bydło powyższe, gdy ślad odchodziło, było zdrowe i że ani tu ani w okolicy nie panuje choroba zaraźliwa na bydło tego rodzaju, dla którego wydaje się paszport niniejszy.

Niniejszy paszport będzie ważny na dni 10.

Zwierzchność gminy wzdowskiej dnia 20 marca 1880.

Przełożony gminy (zastępca):
N. N.

(Pieczęć gminy).

U w a g a. Ubytek w bydło, jakoteż przedłożenia paszportu i potwierdzenia stanu zdrowia stad w drodze będących, zapisywać należy na odwrotnej stronie paszportu.

PASZPORT DLA BYDŁA

L. protokołu	L. wygotowania	Nazwisko i miejsce zamieszkania	Właściciela bydła	Adam Władysław, ze Wzdowa
			Pędzającego bydła	Wojciech Kalina, ze Wzdowa
Rok 1880		Ogólna ilość bydła	24 sztuk	
98.	20/3.	O p i s b y d ł a	8 wołów siwych podolskich 16 krów gniaźdych tatrzańskich	
		Znaki szczególne (Cechy wypalone)	między niemi 6 wołów z cechą A. W.	
		Miejsce przeznaczenia	Kraaków	

Wygotował przełożony gminy
(jego zastępca):

N. N.

Załączka III.

N a u k a

o objawach towarzyszących chorobom zaraźliwym zwierząt, wymienionym w §. 1 ustawy z dnia 29 lutego 1880 (Dz. u. p. Nr. 35), jakoteż księgosuszowi.

1. Zaraza pyskowa i racicowa u rogacizny, owiec, kóz i świń.

Choroba ta rozwijająca się tylko w skutek zarażenia się, poznać się daje przez tworzenie się pęcherzy i wrzodów na błonie śluzowej pyska i na skórze korony racie, jakoteż szpary racie.

U owiec, kóz i świń choroba ta pojawia się głównie jako choroba racie, u rogacizny jako choroba pyska i racie.

Błona śluzowa pyska okazuje się nabrzmiąta, okryta śluzem lipkim ciągnącym się w nitki; chęć do jadła i przeżuwanie po większej części ustaje, krowy dają mniej mleka. Na bezzębnym brzegu górnej szczęki, na końcu języka, na błonie śluzowej warg i na innych częściach pyska u przeżuwaczy, na ryżu u świń tworzą się pęcherzyki i pęcherze napełnione płynem z początku przezroczystym, później coraz mętniejszym, które następnie pękają i zostawiają zaczerwienione ranki; bytło z coraz większą trudnością przyjmuje paszę suchą i ją żuje.

U krów wysypka podobna jak w pysku pojawia się niekiedy także na wymieniu.

Ciepłota racie podwyższa się, czułość na koronie i w szparze racicowej wzrasta, na skórze części tych mocniej zaczerwienionej występują podobnie jak w pysku pęcherze, które pękają szybko i pozostawiają ranki. Zwierzęta chodzą sztywnie, często się pokładają, i jedynie z trudnością mogą się poruszyć z miejsca. U świń zapalenie rozszerza się od racicy niekiedy aż po nad pęcinę; nie rzadko, zwłaszcza u świń pędzonych racice odstają i spadają.

2. Zaraza wąglikowa czyli śledzionowa (Anthrax) u zwierząt domowych gospodarczych.

Zaraza wąglikowa czyli śledzionowa (Anthrax) jest chorobą zaraźliwą, pojawiającą się najczęściej u rogacizny i owiec, rzadziej u koni, kóz i świń, która rozwija się bardzo szybko i kończy najczęściej padnięciem zwierzęcia, panuje zaś szczególnie w ciągu miesięcy letnich, a w niektórych okolicach jest swojską.

Objawia się rozmaicie, stosownie do rodzaju zwierząt i części ciała, głównie dotkniętych. Wszystkim formom zarazy wąglikowej wspólną jest szybkość przebiegu choroby. Częstsze przypadki nagłego padnięcia pomiędzy zwierzętami domowymi tej samej trzody wzniecać powinny same przez się w okolicach, w których karbunkuł pojawia się częściej, podejrzenie tej zarazy.

W przypadkach tej choroby rozwijającej się najszybciej (rażenie wąglikowe czyli apopleksya karbunkułowa), którym ulegają najczęściej zwierzęta rogate i owce, zwierzęta, które aż dotąd były zdrowe, przewracają się nagle, jakby rażone apopleksyą i najczęściej w kilka minut zdechają.

W formach, których przebieg jest mniej szybki, a które pojawiają się szczególnie u rogacizny i koni (gorączka wąglikowa), zwierzęta przedtem zdrowe, tracą nagle chęć do jedzenia, u krów dojnych następuje ubytek lub całkowite wstrzymanie mleka, drżenie a nawet zimno trzęsące, niejednostajny rozdział i zmiany ciepłoty ciała, drgawki członków, podwyższenie tętna, wielkie odurzenie lub przeciwnie rozdrażnienie, błony śluzowe widzialne stają się ciemno-czerwonymi, niekiedy pokazuje się krwawa biegunka; u koni przytem bywają zazwyczaj moczyska, u owiec moczenie krwawe.

Choroba ta, najeczęściej zabójcza, trwa kilka godzin aż do kilku dni.

Nie rzadko pokazują się u chorych zwierząt, obok objawów gorączki wąglikowej, rozszerzone na rozmaitych częściach ciała obrzmienia skóry (róża wąglikowa), albo określone obrzmienia guzowate (wąglik) w skórze i na błonach śluzowych, które niekiedy posoczeją lub przechodzą w zgorzelinę (gangrenę), niekiedy zaś nikną nagle, podczas gdy cierpienie ogólne wzrasta. Zależnie od siedliska tych obrzmiń, następują zbroczenia rozmaitego rodzaju, utrudniony oddech, niemożność oddawania moczu lub kału itd.

Ta forma zarazy wąglikowej pociąga za sobą pomór, aczkolwiek jeszcze bardzo częsty, to przecież rzadszy niż rażenie (apopleksya) i gorączka wąglikowa.

3. Zaraza płucna u rogacizny.

Zaraza płucna jest to zapalenie płuc, właściwe bydłu rogatemu, rozwijające się zwolna, zaraźliwe, które pojawia się zazwyczaj epizootycznie (stadnie) i w stajniach, do których się dostało, przyprawia o wielkie straty w bydło.

Choroba ta zaczyna się nieznacznie, dopiero po jakimś czasie powstaje krótki, suchy kaszel, który następnie staje się coraz częstszym, stłumionym, chrzypliwym i bolesnym. Towarzyszy mu przyspieszony i ciężki oddech, zmniejszenie się chęci do jedzenia i zmniejszenie wydzieliny mleka.

Objawy te łącznie są same przez się dostateczne do wzniecenia podejrzenia zarazy płucnej, zwłaszcza, gdy się je dostrzeże u rogacizny nowo wprowadzonej do stajni, lub w niejaki czas po jej wprowadzeniu, u rogacizny, która tam zdawna stała.

Po krótszym lub dłuższym czasie przyłącza się gorączka; tętno staje się przyspieszone, natężone, serce bije nieznacznie lub nader silnie, warga górna wysycha, chęć do jedzenia odpada, przeżuwanie ustaje, oddech staje się coraz cięższym; ściana piersiowa coraz czulszą na ciśnienie; zwierzęta stoją z wyciągniętą głową, otwartymi nozdrzami, szeroko rozkraczonymi przednimi nogami, i albo nie kładą się wcale, albo tylko na krótki czas, z nogami pod siebie lub naprzód wyciągniętymi; oddechając jeczą i stękają, a gdy kaszlą, wyrzucają niekiedy masy śluzu lipkiego. Krowy cielne, na złyżeniu, zazwyczaj ronią. W przypadkach ciężkich, jakoteż padnięciem kończącej się choroby, następuje znaczne schudnięcie i osłabienie; pod koniec życia zjawia się często silna biegunka.

Choroba ta, póki zwierzę całkiem lub po części nie wyzdrowieje, albo nie padnie, trwa od 5 do 12 tygodni.

4. Nosacizna (tylczak) u koni, osłów i mułów.

Choroba ta właściwa jest rodzajowi końskiemu i powstaje tylko w skutek zarażenia się. Jeżeli zmiany właściwe tej chorobie występują na błonie śluzowej narzędzi oddechania, zwłaszcza jam nosowych, nazywa się nosacizną; jeżeli zaś

na skórze, tylczakiem. Nie rzadko obie formy choroby pojawiają się u tego samego zwierzęcia. Przebieg choroby bywa zwyczajnie powolny, rzadko szybki.

a) Nosacizna. Choroba ta powstaje najczęściej na błonie śluzowej nosa i nazywa się wtedy nosacizną.

Objawy jej są następujące:

1. Wyciek z nosa, z początku rzadki, śluzowaty, zielonawo-żółty lub szary, później kleisty, gęsty, gruzłowaty i przybierający brudną barwę, zwyczajnie z jednego nozdrza płynący;

2. guzy gruzłowate w sankach (między odnogami szczęki dolnej), wielkości orzecha laskowego aż do jaja kurzego i większe, twarde, niebolesne, mało ruchome i usadowione po tej stronie, po której ciecz z nosa odpływa;

3. pojawianie się małych twardych gruczołków na błonie śluzowej jam nosowych, zwłaszcza przegrody, z których rozwijają się wrzodziki okrągłe, z początku płaskie, które wkrótce zagłębiają się, okazują wtedy brzeg wywrócony, jakby nadgryziony i dno brudne szaro-żółtawe, a stykając się gęściej brzegami, zewajają się z sobą i tworzą wtedy większe, nieregularne wrzody zatokowe. Zmiany te, gdy się tworzą niedaleko brzegu jamy nosowej, dostrzedz można okiem, gdy zaś mają wyżej siedlisko, dają się namacać palcem.

Już jeden lub drugi objaw wzniesca podejrzenie, że zwierzę dotknięte jest nosacizną; jeżeli jednocześnie pokaże się ich więcej, nosacizna jest niewątpliwa.

Nosacizna rozwija się niekiedy najprzód w płucach, w tchawicy i w krtani, a wtedy nazywa się nosacizną płucową. U zwierząt takich powstaje z wolna wzrastająca trudność oddechania z suchym dychawicznym kaszlem i chudnięciem. Często dopiero po kilku miesiącach przyłączają się do tych objawów objawy nosacizny lub tylczaka. Zwierzęta takie, napozór dychawiczne, jeżeli stykały się wprzód z zwierzętami dotkniętymi nosacizną (tylczakiem), uważać należy za podejrzane o nosaciznę.

b) Tylczak. W chorobie tej tworzą się na rozmaitych częściach ciała małe, okrągłe, niebolesne guzy, dochodzące wielkości orzecha laskowego lub włoskiego, które wkrótce przebijają skórę, poczem wylewa się z nich płyn ciągnący się, żółtawy lub ropiasty i wrzody z brzegami zgrubiałymi, wywróconymi i dnem nieczystym (słoninowatym), które powiększają się i wydzielają płyn ciągnący się, brudny, zlepiający włosy. Pomiędzy guzami i wrzodami tworzą się niekiedy pręgowate obrznięcia, często też guzowate obrznięcia gruczołów na piersiach i w okolicy pachwiny.

W niektórych przypadkach powstaje na jednej lub drugiej nodze, zwłaszcza na tylnych członkach, rozległe tęgie obrznięcie, na którym tworzą się później guzki lub guziezki, z których później tworzą się wrzody tylczakowe.

W późniejszym okresie nosacizny następuje schudnienie, krótki oddech, urywany, suchy kaszel; zwierzęta wyglądają źle; włos traci tęgość i połysk, na członkach, podpiersi i brzuchu tworzą się obrznięcia ciastowate i zwierzęta giną w końcu z wycieńczenia.

W niektórych przypadkach objawom nosacizny towarzyszy gwałtowna gorączka, a w takim razie zwierzęta giną już po 8 lub 14dniowej chorobie.

5. Ospa u owiec.

Ospa u owiec jest chorobą wysypkową, gorączkową, bardzo niebezpieczną, która powstaje tylko przez zarażenie się i występuje jako choroba stadna.

W kilka dni po zarażeniu się, owce stają się ociężałe i smutne, tracą ochotę do jadła i przeżuwania, płyną im łzy, z nosa wycisk śluzowaty, oddech i bicie serca stają się przyspieszone, ciepłota ciała wzrasta. Za dzień lub dwa pokazują się w miejscach rzadziej wełną okrytych, zwłaszcza na głowie, koło oczów i pyska, na wewnętrznej powierzchni nóg przednich i tylnych, na piersiach i na brzuchu małe czerwone plamy, podobne do ukaszenia pehły, które w następnych dwóch lub trzech dniach zamieniają się w guzki wielkości grochu lub bobu, napęliające się w ciągu kilku dni płynem lipkim, tworząc pęcherzyki. Po kilku dniach napęliwiają się one ropą i w końcu przysychają, tworząc żółtawe strupy, które następnie stają się czarno-brunatne, a po upływie 8 aż do 14 dni odpadają, zostawiając nieco zagłębioną bliznę.

Choroba aż do odpadnięcia strupa trwa 3 aż do 4 tygodni.

U niektórych zwierząt ospa wysypuje się bardzo obficie wśród gwałtownej gorączki i przy silnem zapaleniu skóry; krosty leżą wtedy gęsto jedna przy drugiej, w końcu tworzą większe powierzchnie owrzodziałe, a niekiedy występują nawet na błonie śluzowej gardła i tchawicy.

6. a) Zaraza stadnicza u koni stadnych.

Zaraza stadnicza pojawia się tylko u koni stadnych i udziela się tylko przez stanowienie.

Pierwsze zboczenia okazują się na częściach płciowych. U klaczy dostrzeżać się daje ciągle bicie się do ogierów, śluzowe lub śluzowo-ropiaste wydzieliny odchodzą z zaczerwienionej pochwy; wnet potem następuje miękkie, ciastowate obrzmienie sromu; na brzegu pochwy występują pęcherzyki, z których potem tworzą się wrzodki, albo małe białe plamy; klacze stają często do moczenia i przy tem poruszają żywo sromem.

Ogierzy okazują silny popęd płciowy, chęć do oddawania moczu, który jednak odchodzi tylko w małej ilości; ujście cewki moczowej jest mocniej zaczerwienione i nabrzmiałe; niekiedy odpływa z niej śluz ciągnący się. Na żołędzi, pręciu i puzdrze tworzą się niekiedy pęcherzyki lub wrzodki.

Po pewnym, nie zawsze tym samym czasie, pojawiają się tak u klaczy jak u ogierów na skórze w rozmaitych miejscach płaskie, twarde, niebolesne obrzmienia, wielkości prawie talara, które powoli lub szybko znikają. W dalszym przebiegu dostrzeżać się daje osłabienie zadu zwierząt; spoczywając, przebijają często tylnymi nogami; gdy idą, chwieją się w krzyżu; leżąc, podnoszą się z trudnością, lub w chodzeniu chromieją to na jedną to na drugą nogę.

Często następuje porażenie innych części ciała, jednego lub drugiego ucha, przedniej lub tylnej wargi, powieki lub ogona.

Zwierzęta chudną znacznie, pomimo iż nie tracą chęci do jadła; włos staje się szorstki, traci połysk; w końcu pojawiają się obrzmienia wodniste na dolnej części brzucha i na członkach, u ogierów na mosznach i na puzdrze (napletku); wreszcie po długiej chorobie konie giną.

b) Otręt na częściach płciowych u koni stadnych i rogacizny.

Chorobę tę stanowi wysypka zaraźliwa na częściach płciowych koni i bydła rogatego, które rozszerza się przez stanowienie.

U samicy pojawiają się małe bąbelki na sromie, pękające i zamieniające się w wrzodki powierzchowne, które w końcu okrywają się cienkim strupem, pod którym odbywa się gojenie. Z pochwy odchodzą wydzieliny mniej lub więcej obfite, śluzowate lub ropiaste, rodnica i międzykrocze bywają niekiedy ciastowato opuchnięte.

U samców wysypka pojawia się na rozmaitych miejscach pręcia; rozwija się jak u samic; zwyczajnie następuje także ciastowate obrzmienie napletka.

Stan zdrowia ogólny, tak samców jak samic nie bywa zaburzony; choroba przebiega szybko i kończy się wyzdrowieniem w ciągu 3 do 4 tygodni.

7. Parchy u koni i owiec.

Parchy są zaraźliwą chorobą skórą, która pojawia się u koni i owiec (także u kóz) jako choroba stadna.

a) Parchy u koni. W rozmaitych miejscach, zwłaszcza na głowie, szyi, łopatkach, ale także i na innych częściach ciała tworzą się na skórze guzki z początku małe, na których i w okolicy których włosy wypadają, przez co powstają mięsa łyse, łuskami okryte. W skutek nadzwyczajnego świerzbień konie trą się ustawicznie, kłapią, szczypią się, przez co skóra fałduje się, rozrania i okrywa zwolna grubymi warstwami strupów. Z miejsc pierwotnie zajętych, choroba rozszerza się dalej, tak, że w końcu skóra na całym ciele okryta być może wysypką.

Wszelka wysypka u koni, która sprawia zwierzętom silne świerzbień, wzniecać powinna podejrzenie parchów.

b) Parchy u owiec. Owce chorujące na parchy okazują przez drapanie się, tarcie i szczypanie się, że doznają silnego świerzbień, które wzmaga się szczególnie wtedy, gdy się zwierzęta rozgrzały. Dostrzeżenie objawów silnego świerzbień u kilku sztuk trzody utwierdza już samo przez się podejrzenie parchów i obowiązuje do doniesienia. W tych miejscach skóry, gdzie jest wysypka, znajdują się małe guzki, pęcherzyki i krostki, okrywające się łuskami i strupami, z którymi ochwiana wełna daje się łatwo odejmować. Runo kudłacieje, wełna tu i owdzie zlepią się, miejscami wypada i zostawia łyse miejsca, na których skóra okazuje się zgrubiała i podobna do pergaminu.

Gdy choroba się przeciąga, tworzą się na skórze grube warstwy strupów, które przez tarcie i drapanie zakrwawiają się, podczas gdy łysina rozszerza się coraz bardziej. Jeżeli zwierzęta pozostają bez pomocy, natenczas chudną i giną nakoniec z wycieńczenia.

8. Wścieklizna zwierząt domowych.

Wścieklizna jest chorobą zaraźliwą, rozwijającą się szybko, która pojawia się najczęściej u psów i rozszerza się dalej przez ukąszenie zwierząt wściekłych, mianowicie zaś wściekłych psów.

Objawy wścieklizny są w głównych względach jednakowe u wszystkich zwierząt. W największej liczbie przypadków najistotniejszymi są: niespokojne zachowanie się, szalenie, wielka drażliwość, popęd do kłapania lub kałeczenia

przez uderzanie, popychanie itd. (wściekłość szalona); w innych przypadkach objawia się przytępienie, osłabienie, porażenie rozmaitych części ciała zwłaszcza ządu; popęd do kłusania bywa wtedy mniej uderzający (wściekliwość spokojna).

a) Wściekliwość u psów. Pierwszym objawem, który postrzedz się daje, jest zmiana w zwykłym zachowaniu się; psy stają się ponure i złe, niespokojne i płochliwe lub ociężałe i zgryźliwe; kryją się często po kątach, z niechęcią tylko okazują panu posłuszeństwo i zdradzają popęd do ucieczki; chęć do jadła zmniejsza się lub całkiem niknie, natomiast objawia się popęd do połykania przedmiotów niejadalnych i niestrawnych, jak drzewa, słomy, piór, skór itd. i do lizania przedmiotów zimnych, kamieni, kawałków metalowych itd. wody, własnego moczu.

Gdy objawy te, których pokazanie się wzniewa już podejrzenie, że u psa rozwijać się zaczyna wściekliwość, potrwały dzień lub dwa, wzmaga się popęd do ucieczki i wałęsania się; objawia się gwałtowna chęć do kłusania, zwłaszcza innych psów, kotów i większych zwierząt domowych; głos staje się chrapliwy; szczerząc, pies przeciąga głos krótko rozpoczęty w ton wyższy, wyjący. Objawy te występują napadami; podczas napadu pies traci całkiem przytomność; pomiędzy jednym a drugim napadem psy leżą spokojnie, ale hałas, dotknięcie kijem, jaskrawe światło itp. spowodować mogą napad wściekliwości. Właściwego wodowstrętu psy wściekłe nie doznają; jadła nie tykają wcale, natomiast wzmaga się w nich chęć do połykania przedmiotów niestrawnych, nawet obrzydliwych.

Psy chudną szybko; postawa ich staje się niemila, oczy są mdłe, zapadłe, włos traci połysk i najeża się.

W końcu następuje porażenie i osłabienie ządu i dolnej szczęki, napady stają się coraz krótsze i słabsze i następuje śmierć, najczęściej pomiędzy 5 a 7 dniem choroby.

Objawy te dostrzegać się dają najwyraźniej przy tak zwanej wściekłości szalonej.

Gdy jest tak zwana wściekliwość spokojna, popęd do kłusania, wałęsanie się, rozdrażnienie i niecierpliwość występują mniej wyraźnie; zwierzęta chore zachowują się raczej cicho, są smutne a objawy osłabienia i porażenia następują wcześniej.

Objawy, wzniewające podejrzenie zarazy, krótko zebrane, są z początku: zmiany w zachowaniu się psów, zmiana chęci do jadła; później: popęd do ucieczki i wałęsania się, uderzający popęd do kłusania, zmiana głosu i wzmaganie się tych objawów za każdym napadem.

b) Wściekliwość u kotów zachowuje się podobnie jak u psów; uderza szczególnie nadzwyczajna niespokojność zwierząt i gwałtowny popęd do kłusania.

c) Wściekliwość u koni. Konie, gdy się u nich choroba zaczyna, ogryzają zwyczajnie te części ciała, w które je pokasało wściekłe zwierzę; zwierzęta stają się niespokojnymi, rozdrażnionymi i płochliwymi; niekiedy objawia się rozdrażnienie popędu płciowego; chęć do jadła niknie, połykanie staje się coraz trudniejszym, głos chrypliwy; powstają drgania, nawet kurcze. Podczas właściwych napadów wściekliwości, konie biją i kopią, kłusają sprzęty, nawet własne ciało, tak, że skórę oddzierają kawałkami lub przynajmniej szczypią się do krwi i w taki sposób porywają się na inne zwierzęta. Oddech ich jest przyspieszony, z pyska cieknie piana i ślina, głos staje się chrypliwym. W dalszym okresie choroby napady stają się coraz krótszemi i słabszemi, zwierzęta szybko opadają

z sił, następuje osłabienie a w końcu porażenie zadu. Odtąd konie po większej części leżą i po upływie 4 do 6 dni od zachorowania, giną.

d) Wścieklizna u rogacizny objawia się w głównych względach tak samo jak u koni; zamiast popędu do kłania, który u nich nie występuje, objawiają natomiast pociąg do rzucania się na przedmioty i zwierzęta i kaleczenia ich rogami.

e) Wścieklizna u owiec i kóz. Zwierzęta te, gdy zaczynają się wściekać, objawiają niespokojność, rozdrażnienie popędu płciowego, świerzbienie skóry, tracą chęć do jada i do przeżuwania. Podczas napadów wścieklizny czynią niezwykle skoki, biją nogami, zgrzytają zębami, toczą pianę, bodą; kozy kłają niekiedy sprzęty. W końcu następuje śmierć wśród objawów porażenia.

f) Wścieklizna u świń. Świnie wściekłe są bardzo dzikie i plochliwe, trą i drapią rany z ukąszenia. Podczas napadów wścieklizny świnia toczy wiele piany z pyska, ma oddech przyspieszony, wzrok groźny, popęd do kłania gwałtowny. Przed śmiercią następuje porażenie zadu.

9. Księgosusz.

Księgosusz jest chorobą gorączkową w wysokim stopniu zaraźliwą, właściwą rogaciznie i rozszerzającą się jako pomór, która przechodzi także na owce i kozy, a która wyróżnia się właściwem zбочeniem zapalnym wszystkich błon śluzowych, zwłaszcza też w narządziach trawienia. Ojczyzną jej są stepy rossyjskie, skąd wyłącznie rozszerza się przez handel w innych krajach.

Gdy zwierzę zarazi się od innego zwierzęcia chorego na księgosusz, pierwsze objawy choroby dostrzegać się dają dopiero w 5 aż do 7 dni potem, rzadko później.

Pierwszemi dostrzegalnemi oznakami choroby są objawy gorączki; mianowicie zwierzę traci ochotę do jada, przestaje przeżuwać, skóra jego na rozmaitych częściach ciała drży, ciepłota skóry, zwłaszcza na nogach, uszach i na osadzie rogów rozdziela się nierówno i często zmienia się; warga górna staje się gorącą, mleka ubywa. Zwierzęta smutnieją, obojętnieją, słabieją; niektóre okazują pewną niespokojność, przestępują z miejsca na miejsce, ryczą i depeją nogami.

Błona śluzowa rodniczy i pochwy u krów okazuje się nabrzmiąłą, plamistą i pręgowato zaczerwienioną, niekiedy pokryta kropkami krwawemi. Na błonie śluzowej rozmaitych części pyska mocniej zaczerwienionej, zwłaszcza na wargach i na bezzębny brzegu szczęki górnej pokazują się ciemno-czerwone plamy, które później stają się szaremi lub szaro-żółtymi i zamieniają się w wrzodki powierzchniowe, płytkie (tak zwane wygryzy); z pyska cieknie śluz ciągnący się.

Spojówka oczów jest zaczerwieniona, wydzielanie się łez obfitsze, błona śluzowa nosa mocno zaczerwieniona, z nosa odchodzi wyciek z początku rzadki, później śluzowo-ropiasty. Oddech jest z początku miernie przyspieszony a czasami pojawia się krótki kaszel.

Zmiany te wzmagają się w dniach następnych; zwierzęta opadają z sił i okazują się niekiedy bardzo czulemi na ciśnienie wzdłuż grzbietu i łędźwi; oddech staje się silnie przyspieszony, widoczny, połączony z stękaniem; powstaje kaszel krótki, urywany, stłumiony, bolesny. W drugim lub trzecim dniu choroby dostrzegać się dają wyraźne objawy cierpienia jelit; zwierzę przestaje całkiem jeść i przeżuwać, odchody bywają papkowate rzadkie, następnie płynne, niekiedy zmieszane z krwią, zwierzę oddaje je z trudnością (parciem), niekiedy poniewolnie.

Zwierzeta nędznieją szybko; chudną gwałtownie; skóra staje się suchą, włos koltunieje, traci połysk; oko zapada, jego spojówka blednie, wzrok bywa mdły, smutny. Osłabienie wzmagą się, zwierzeta po większej części leżą z głową podpartą i giną zwyczajnie pomiędzy 4 a 7 dniem od zachorowania.

Krowy cielne ronią zwykle, gdy choroba ich dojdzie wysokiego stopnia. Nadto u niektórych zwierząt rogatych chorych na księgosusz dostrzegać się daje w rozmaitych miejscach skóry wysypka łuskowata, guzkowata lub strupiasta; bardzo często jednak niema jej wcale.

Główne i charakterystyczne znamiona księgosuszu są więc z początku następujące: objawy gorączkowe, zmniejszone lub całkiem wstrzymane dawanie mleka, mniejsza i całkiem znikająca chęć do jedła, nieprzeżuwanie i właściwe zmiany na błonie śluzowej pochwy, pyska i nosa, krótki urywany kaszel.

Kto wszystkie te objawy jednocześnie postrzeże u zwierzęcia, domyślać się powinien, że zachorowało na księgosusz i obowiązany jest bądź co bądź uczynić niezwłocznie doniesienie.

W dalszym przebiegu choroby zasługuje na uwagę głównie wzmaganie się wzmiankowanych zmian, obfita, wycieńczająca biegunka i coraz cięższy oddech obok szybkiego opadania z sił.

U owiec i kóz księgosusz przebiega podobnie jak u rogacizny; u owiec jednak z powodu tworzących się w płucach ognisk zapalnych, oddech jest niezmiernie utrudniony.

Co do wymienionego w §. 14 ustawy o księgosuszu obowiązku doniesienia o każdym przypadku, w którym dostrzeżone będą u rogacizny objawy choroby wewnętrznej w ogólności, to obowiązek ten już wtedy nastaje, skoro tylko dostrzeżone będą choćby pojedynczo wzmiankowane wyżej objawy gorączkowe, wstrzymanie mleka, chociaż wymię nie podlega chorobie miejscowej, zniknięcie chęci do jedła i nieprzeżuwanie, jakoteż właściwe zmiany na widzialnej błonie śluzowej lub biegunka.

Załączka IV.

Kraj

Powiat

Gmina

S w i a d e c t w o

dla mięsa z bydła rogatego, wziętego na rzeź z powodu podejrzenia o zarazę płucną, a które po zabiciu okazało się zdrowem, z miejsca zapowietrzonego zarazą płucną:

I l o ś ć rogacizny wziętej na rzeź	P o s y ł a s i ę		Miejsce przeznaczenia	U w a g a
	ze stacyi kolei żelaznej	drogą wodną		
<p>Data:</p> <p>Imieniem komisji pomorowej:</p> <p style="text-align: right;">N. N., Weterynarz.</p>				

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XV. — Wydana i rozesłana dnia 14 kwietnia 1880

37.

Ustawa z dnia 29 lutego 1880,

o środkach zapobiegających księgosuszowi i tępiących tę zarazę.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią w przedmiocie zapobiegania księgosuszowi i tępienia tej zarazy, co następuje:

Rozdział I.

Środki zapobiegające przywleczeniu księgosuszu do krajów, w których ustawa niniejsza obowiązuje.

§. 1.

Gdy księgosusz wybuchnie w kraju, graniczącym z krajami, w których ustawa niniejsza obowiązuje, lub zostających z niemi w stosunkach bezpośrednich, wtedy z okolic zapowietrzonych kraju tego sprowadzać nie wolno:

- a) rogacizny i innych przeżuwaczów ani żywych ani nieżywych;
- b) wszelkich części zwierzęcych z przeżuwaczów pochodzących, odpadków, materiałów surowych, świeżych lub wysuszonych.

Wyjątek stanowią: nabiał, lój wytopiony, tudzież wełna owcza, wyprana lub nawapniona i zapakowana w worach lub w wańtuchach;

- c) paszy suchej, słomy i innych rodzajów podściółki, tudzież gnoju;
- d) sprzętów stajennych używanych i uprząży używanej, odzieży noszonej, przeznaczonej na sprzedaż, takiegoż obuwia i szmat.

Siano i słomę, tudzież inne rodzaje podściółki użyte do pakowania, zniszczyć należy w miejscu przeznaczenia towaru zaraz po nadejściu.

Za okolicę zapowietrzoną uważać należy tę, która mieści się w okręgu koła, zatoczonego z miejsca zapowietrzonego promieniem 20 kilometrów długości mającym.

Przywóz z okolic zapowietrzonych.

§. 2.

Przywóz z okolic
nie zapo-
wierzonych.

Zwierzęta i przedmioty, których przywóz zakazany został w §fie 1, jeżeli pochodzą z okolic niezapowietrzonych kraju, dotkniętego zarazą, można przywozić i przewozić za zezwoleniem Władzy administracyjnej krajowej tutecznego okręgu administracyjnego ościennego pod następującymi warunkami:

- a) transport wchodzić ma tylko w tych miejscach, które osobiście wyznaczone są do tego; nadto:
- b) w miejsca wejścia udowodnić należy świadectwem urzędowym, że zwierzęta wprowadzane pochodzą z okolic niezapowietrzonych i że przechodziły przez okolice nie dotknięte zarazą;
- c) weterynarz urzędowy obejrzeć ma te zwierzęta i potwierdzić że są zdrowe i
- d) wprowadzając przedmioty, których przywóz zakazany jest w §. 1, *b, c, d* udowodnić należy urzędownie, że nie pochodzą z okolic zapowietrzonych i że nie leżały w miejscach zapowietrzonych.

§. 3.

Zakaz przywozu;
zamknięcie gra-
nicy.

Jeżeli jednak księgosusz wybuchnie w miejscach, oddalonych od granicy najwięcej o 40 kilometrów lub w ogóle w sposób groźny, Władza administracyjna krajowa tutecznego okręgu administracyjnego ościennego zakazać ma wszelkiego przywozu i przewozu zwierząt i przedmiotów w §. 1 wzmiankowanych przez granicę zagrożoną i zarządzić jej zamknięcie w miarę potrzeby nawet kordonem wojskowym.

§. 4.

Ułatwienia
obrotu.

Władza krajowa okręgu administracyjnego ościennego może jednak nawet w przypadkach §. 3go pozwolić na przepuszczanie pod warunkami §. 2go z okolic zapowietrzonych do obszaru, w którym ustawa niniejsza obowiązuje, przesyłek następujących:

- a) przesyłek bydła rzeźnego do takich miejsc, w których są rzeźnie publiczne;
- b) przesyłek całkiem suchych skór, kości, rogów, końców rogów i kopyt; solonych i wysuszonych jelit bydłych grubych i cienkich, łoju nietopionego w beczkach i żołądkach, sierści krowiej, szpeciny świnięj, wełny owczej i włosów kozich, byle te ostatnie przedmioty zapakowane były w worach lub wańtuchach.

Przesyłki wzmiankowane pod *a* i *b* przewozić wolno tylko kolejami żelaznymi lub drogami wodnymi i z zachowaniem szczególnych ograniczeń i ostrożności. Rzeźnia, do której zmierzają przesyłki wzmiankowane pod *a*), łączyć się powinna bezpośrednio z koleją żelazną lub przystanią okrętową.

Ostrożności szczegółowe przepisane będą drogą rozporządzenia.

Przesyłkom przewozowym dozwalać się będzie wstępu pod warunkiem udowodnienia, że rząd kraju, do którego przesyłka jest przeznaczona, nie wzbroni jej przejścia przez granicę.

§. 5.

Odwietrzanie
osób.

Gdy granica zostanie zamknięta, osoby, o których wiadomo lub domyślać się należy, że były w miejscach zapowietrzonych lub stykały się ze zwierzętami lub przedmiotami w §fie 1ym pod *a, b, c, d* wzmiankowanymi, nie będą wpuszczone do obszaru, w którym ustawa niniejsza obowiązuje, dopóki się nie poddadzą odwietrzeniu.

Odwietrzać należy także rzeczy tych osób i wozy, na których przyjechały.

§. 6.

Gdy zaraza przybliży się na mniej niż 20 kilometrów od granicy, w miejscach okręgów pogranicznych zagrożonych, stosować należy przepisy, wydane dla okręgu zapowietrzonego (§. 27).

W przypadku takim Władze administracyjne powiatowe zarządzić mają oględziny przeżuwaczy, znajdujących się w odpowiednich powiatach pogranicznych, tudzież założenie rejestrów bydła, w których zapisywany być ma jego stan zdrowia, jakoteż przybytek i ubytek i rejestry te często przeglądać.

§. 7.

Zakazane jest wprowadzanie i przeprowadzanie rogacizny z krajów, w których księgosusz często się pojawia i z których też przywleczenia tej zarazy osobliwie można się obawiać. Kraje te wskazane będą drogą rozporządzenia.

Co do owiec i kóz Władza administracyjna krajowa pozwolić może wprowadzać je i przeprowadzać pod warunkami §. 2go dopóty, dopóki niema zarazy w obrębie 80 kilometrów od granicy, lub dopóki się tak nie rozszerzy za granicą, że w ogóle na wprowadzanie ich nie można zezwolić.

Pod temi samemi warunkami pozwolić także można na przywóz i przewóz części zwierzęcych wzmiankowanych w §fie 4ym lit. *b* i zarządzić nadto odpowiednie ich odwietrzanie, gdy przechodzą przez granicę.

Przerzeczone zwierzęta, jakoteż części zwierzęce przewozić należy do miejsca przeznaczenia o ile tylko to być może koleją żelazną lub drogami wodnemi. Przepisy wydane drogą rozporządzenia wskażą szczegółowe ostrożności w tej mierze zachowywać się mające. Części zwierzęce świeże wyklucza się od przywozu i przewozu.

Przywóz i przewóz wełny wypranej lub nawapnionej, nabiału i łoju wytopionego nie podlega żadnym ograniczeniom.

Do przywozu przedmiotów wzmiankowanych w §. 1 lit. *c* i *d* potrzebne jest szczególne pozwolenie Władzy administracyjnej krajowej.

§. 8.

Dla zapobieżenia przemycaaniu rogacizny, granica od strony krajów w §. 7 wzmiankowanych ma być stale jak najściślej strzeżona.

Urządzenie tego strzeżenia granicy przepisane będzie drogą rozporządzenia. W razie potrzeby użyć należy w tym celu wojska do pomocy.

§. 9.

W obszarze, z temi krajami graniczącym, na przestrzeni 30 kilometrów, weterynarze rządowi założyc mają przy pomocy płatnych i przysiężnych rewizorów rejestr (kadaster) bydła, znajdującego się w gminach i w obszarach dworskich.

Rejestr ten utrzymywać będą rewizorowie pod kontrolą żandarmeryi i nadzorem Władz powiatowych.

W tym okręgu pogranicznym każda sztuka bydła opatrzona być powinna znakiem wypalonym i wyprowadzona być może ze swojej siedziby tylko za paszportem bydlęcym.

Pogranicz
okrąg zara

Środki prz
ciwko kraj
stale i czę
zapowietrzo

Środki prze
przenytni

Rejestr by
(Kadaster)

Gminy i obszary dworskie obowiązane są dopomagać do wykonania tych środków.

§. 10.

Przewóz bydła
kolejami żelaznymi.

W obszarze pogranicznym, w §. 9 wzmiankowanym, zarządowi kolejowemu wolno przyjmować zwierzęta przeżuujące do przewozu tylko na wyznaczonych do tego stacyach i na podstawie paszportów bydłowych, sporządzonych podług przepisu.

§. 11.

Przesyłki morskie.

Przepisy, dotyczące się obrotu na lądzie, odnoszą się także do przeżuwaczy i części zwierzęcych z nich pochodzących, przywożonych morzem.

Ostrożności szczególne, względem tych przesyłek potrzebne, przepisane będą drogą rozporządzenia.

Rozdział II.

Środki zapobiegające szerzeniu się księgosuszu i tępiące tę zarazę w krajach, w których ustawa niniejsza obowiązuje.

§. 12.

Środki ogólne.

Ustawa z dnia 29 lutego 1880 (Dz. u. p. Nr. 35) zawiera w §§. 4, 8 do 14 postanowienia, mające na celu zapobieganie szerzeniu się księgosuszu, mianowicie dotyczące się

- a) paszportów bydłowych dla przeżuwaczy wprowadzonych w handel;
- b) dozoru znawców nad targami bydłami, licytacyami i publicznymi wystawami bydła;
- c) przepisów zachowywać się mających, gdy zwierzęta przeżuujące przewożone są kolejami żelaznymi lub okrętami;
- d) opatrywania stad pędzonych;
- e) wykonania oględzin bydła i mięsa;
- f) dozoru nad oprawiskami;
- g) dopełniania szczególnych obowiązków ze strony tych osób, które mają do czynienia z cudzem bydłem, ściernem lub świeżemi odpadkami zwierzęcymi.

Co się tyczy obowiązku donoszenia o zachorowaniu lub padaniu bydła, w tej mierze stosowane być mają przepisy §§. 15 i 16 rzeczonyj ustawy.

Nadto zachowywać należy przepisy następujące.

§. 13.

Ostrożności względem rogacizny nowo przybyłej i do stajni wejść mającej.

Gdy zagraża wybuch księgosuszu, Władza administracyjna krajowa zarządzić może:

- a) aby rogacizny w innem miejscu kupionej a według okoliczności także innych zwierząt domowych nie wprowadzano pomiędzy tutejsze czy to do stajni czy na pastwisko, aż dopiero, gdy w skutek obserwowania ich w miejscu odosobnionem przez czas odpowiedni, drogą rozporządzenia wyznaczyć się mający, okaże się niewątpliwie, że stan ich zdrowia nie jest podejrzanym.

W przypadku takim, jeżeli jest większa ilość bydła, postarać się należy o osobną obsługę dla bydła nowo-przybyłego;

- b) aby rzeźnicy i handlarze bydła nie byli wpuszczani do cudzych stajni.

§. 14.

Gdy w kraju ogłoszony zostanie urzędownie wybuch księgosuszu (§. 22), natenczas w powiatach administracyjnych zapowietrzonych i w tych, które z nimi graniczą, w każdym przypadku, jak tylko w ogóle dostrzeżone będą na bydłciu objawy choroby wewnętrznej, uwiadomić należy o tem niezwłocznie przełożonego gminy (obszaru dworskiego) a względnie Władzę administracyjną powiatową.

Obowiązek donoszenia.

Przełożony gminy (obszaru dworskiego) obowiązany jest w każdym razie, skoro tylko jakimkolwiek sposobem dowie się o przypadku zachorowania lub padnięcia bydłcia, wzbudzającym podejrzenie księgosuszu, uwiadomić o tem niezwłocznie Władzę administracyjną powiatową.

We wszystkich interesowanych gminach (obszarach dworskich) ogłosić należy rozciągłość obszaru, obowiązkowi temu podlegającego, z odwołaniem się do przepisów, dotyczących się obowiązku uwiadomienia i z wskazaniem skutków zaniedbania.

Obowiązkowi uwiadomienia, przepisami powyższemi rozszerzonemu, podlegają stale okręgi pograniczne, w §. 9 wzmiankowane, a każda inna Władza krajowa, chociażby zachodziła tylko obawa przywleczenia księgosuszu, włożyć go może w sposób podobny albo na cały obszar administracyjny, albo na części tegoż.

§. 15.

Władza administracyjna krajowa ustanowić może nagrody dla osób do donoszenia uprawnionych ale nie obowiązanych, za pierwsze doniesienie o wybuchu księgosuszu w miejscach, w których go dotąd nie było, w kwocie aż do dwustu złotych; za doniesienia o przekroczeniach przepisów, dotyczących się księgosuszu, t. j. za zakazane, zaborowi podlegające wprowadzenie rogacizny w kwocie aż do całkowitego czystego dochodu ze sprzedaży bydła zabranego; nakoniec za doniesienia o innych przekroczeniach przepisów niniejszych w kwocie aż do stu złotych.

Nagrody za doniesienia.

§. 16.

Przełożony gminy (obszaru dworskiego), skoro tylko się dowie o przypadku zachorowania lub padnięcia, wzbudzającym podejrzenie księgosuszu, albo o niewątpliwym przypadku księgosuszu, obowiązany jest tymczasem i zanim komisya pomorowa przybędzie:

Środki w razie wybuchu księgosuszu. Środki tymczasowe.

- a) ogłosić w gminie, co zaszło;
- b) uwiadomić o tem gminy sąsiednie i obszary dworskie;
- c) kazać zamknąć stajnię lub stanowiska, gdzie przypadek się zdarzył;
- d) zabronić wydalania z miejsca rogacizny, owiec i kóz;
- e) zakazać wypędzania na paszę.

§. 17.

Gdy Władza administracyjna powiatowa dowie się o przypadku zachorowania lub padnięcia, wzbudzającym podejrzenie księgosuszu, lub o niewątpliwym wybuchu tej choroby, wysłać ma na miejsce urzędnika administracyjnego i urzędowego weterynarza.

Komisya pomorowa.

Wydelegowany urzędnik administracyjny, weterynarz i przełożony gminy (obszaru dworskiego), stanowią komisya pomorową.

Komisya ma zbadać, czy się istotnie zdarzył przypadek księgosuszu a jeżeli tak, jakim sposobem się dostał i o ile się rozszerzył.

Wydelegowany urzędnik administracyjny przewodnicząc komisji pomorowej, zarządzić ma środki, które ustawa i przepis wykonawczy nakazuje i postarać się, aby je wykonano.

§. 18.

Jeżeli niema padliny, na której możnaby stwierdzić księgosusz, komisya pomorowa może kazać zabić bydłę chore, o księgosusz podejrzane, dla zrobienia sekcyi.

Nim to nastąpi, ocenić należy podług przepisu wartość bydłęcia, które ma być zabite.

§. 19.

Zalecanie, sprzedaż, używanie środków zapobiegających i leczniczych jest podczas księgosuszu zakazane. Środki odwietrzające nie zaliczają się do zapobiegających i leczniczych.

§. 20.

Jeżeli dochodzenia nie potwierdzą stanowczo, że księgosusz wybuchł, lecz też nie usuwają całkiem podejrzania, że istnieje, komisya pomorowa utrzymać ma aż do wydania dalszych zarządzeń, środki przepisane w §. 16 i oprócz tego wprowadzić ma w wykonanie następujące środki:

Postępowanie
a) w razie podej-
rzenia zarazy.

a) Z zachowaniem odpowiednich ostrożności spisać należy wszystko bydło miejscowe, t. j. rogaciznę, owce i kozy i przekonać się naocznie o stanie jego zdrowia.

b) Zabudowania gospodarskie i stanowiska, w których znajdują się zwierzęta podejrzane, lub takie, które stykały się z podejrzaniem, trzymać należy zamknięte z zachowaniem przepisu §. 21 lit. g, i postarać się o osobnych dozorców dla tych zwierząt.

c) Jak tylko zwierzę jednego z rzeczonych rodzajów zachoruje lub padnie, donieść o tem należy niezwłocznie (§§. 12, 14).

Dopóki komisya pomorowa jest w miejscu obecna, tejeż należy czynić doniesienia.

d) Zwierząt padłych nie wolno ani zagrzebywać ani w inny sposób usuwać, dopóki rodzaj choroby nie będzie stwierdzony. Dopóki to nie nastąpi, wzbraniać należy przystępu ludziom i zwierzętom.

Według uznania komisji pomorowej sekcyja każdego padłego bydłęcia może być przedsięwzięta.

Zwierzęta padłe lub zabite usunąć należy tak, aby nie były szkodliwe.

e) Rogaciznę ze stajen lub stanowisk nie podejrzanych, zabijać wolno tylko za zezwoleniem komisji pomorowej i pod dozorem weterynarza.

Co się tyczy zużytkowania mięsa, jakoteż skóry ze zwierzęcia, które weterynarz uznał po zabicu za zdrowe, w tej mierze stosować należy przepisy §. 21 *c i d*.

Jeżeli w zwierzęciu zabitem wykryte będą choćby najmniejsze ślady księgosuszu, postąpić z niem należy w myśl §. 21 *b*.

Jeżeliby na targowicach bydła rzeźnego lub w rzeźniach spostrzeżono zwierzęta podejrzane o księgosusz, zarządzić należy odosobnienie tychże stosownie do przepisów ustawy z dnia 29 lutego 1880 (Dz. u. p. Nr. 35, §. 9).

§. 21.

Jeśli dochodzenia stwierdzą istnienie księgosuszu, wykonać należy w zapowietrzonej zagrodzie (posiadłości, stajni, stanowisku) następujące rozporządzenia:

b) Gdy księgosusz zostanie stwierdzony.

a) Niezwłocznie powybijać należy pod dozorem komisji pomorowej wszystko bydło dotknięte zarazą, jakoteż i takie, które z zarażonemi zwierzętami przebywało w jednej stajni lub stanowisku, albo w inny sposób stykało się z niemi bezpośrednio lub pośrednio, mając wspólnych dozorców, wspólne sprzęty do paszy lub poidła itp.

Komisji pomorowej wolno nadto kazać powybijać rogaciznę znajdującą się w innym stanowisku tej samej zagrody, lub w najbliższym tejże otoczeniu, także w innych zagrodach, jeżeli na słusznej podstawie przypuszcza, że zarażenie było możebne.

b) Zwierzęta rogate dotknięte księgosuszem i w skutek tego padłe lub pozabijane, uczynić należy natychmiast nieszkodliwemi bądź ogniem, bądź środkami chemicznymi, nie odejmując którejkolwiek części, albo też zakopać je dostatecznie głęboko, ponacinawszy skórę na krzyż.

Miejsca, w których się zagrzebuje, a względem których zachować się należy stosownie do przepisów §. 42 ustawy z dnia 29 lutego 1880 (Dz. u. p. Nr. 35), należy odpowiednio zabezpieczyć od przystępu i tychże dozorować.

c) Mięso ze zwierząt rogatych, pozabijanych w skutek podejrzenia o księgosusz, a które po zabiciu weterynarz uzna za zdrowe, może być albo w miejscu zapowietrzonem spożyte, albo do miejsc, gdzie jest większa konsumeya, wysłane, z zachowaniem odpowiedniej ostrożności, która przepisana będzie drogą rozporządzenia.

d) Skóry rogacizny, pod e wzmiankowanej, jeżeli niezwłocznie odwietrzone zostały przez namoczenie w ługu wapiennym, mogą być pod dozorem wywiezione do garbarni w celu wyprawienia ich natychmiast.

e) Jeżeli w stajniach bydłych zapowietrzonych, w których wszystkie zwierzęta rogate powybijano dla wytępienia zarazy, znajduje się mała ilość owiec i kóz, należy je pozabijać; dalsze postępowanie z zwierzętami wybitemi, zależy podobnie jak co do rogacizny, od stanu stwierdzonego przez weterynarza przed zabiciem i po temże.

Wielkie stada owiec, umieszczone w stajniach oddzielnych, jednakże z zapowietrzonemi stajniami bydłecemi w styczności będących, wolno podzielić, poczem trzeba je na 21 dni zamknąć i obserwować.

Psy, koty, drób i inne drobne zwierzęta domowe trzymać należy w zamknięciu po za obrębem stajni bydła rogatego.

Zwierzęta takie znalezione w stajniach bydłych zapowietrzonych lub wolno chodzące, należy pozabijać i zniszczyć.

f) Zagrodę, w której znajdują się lub znajdowały zwierzęta rogate, owce lub kozy dotknięte zarazą, lub które się z zarażonemi stykały, należy obstarwić strażą, w razie potrzeby wojskową i opatrzyć napisem „księgosusz“.

g) Bez szczególnego pozwolenia komisji pomorowej, do zagrody zapowietrzonej wpuszczać wolno tylko służbę bezpieczeństwa i osoby sądowe, księży, lekarzy i akuszerki dla wypełnienia obowiązków ich zawodu.

Natomiast bez tego pozwolenia:

aa) nie wolno wynosić z zagrody zapowietrzonej żadnego przedmiotu;

bb) żadnemu mieszkańcowi zagrody nie wolno obcować z innymi mieszkańcami tego samego miejsca, ani zagrody opuścić.

- h) Wszystkie osoby, opuszczające zagrodę zapowietrzoną, obowiązane są oczyścić się starannie, przede wszystkim zaś oczyścić obuwie.
- i) Miejsca, w których przebywały zwierzęta chore na księgosusz, jakoteż przedmioty, które z nimi się stykały, tudzież ich odchody, oczyścić należy i odwietrzyć niezwłocznie podług przepisu.

Jeżeli przedmioty takie nie dadzą się odwietrzyć lub nie mają wartości, należy je zniszczyć.

- k) Również odzież tych osób, które zajmowały się chorem lub padłym zwierzęciem, jakoteż odwietrzaniem, należy także odwietrzyć, lub, jeśli nie ma wartości, spalić.

Osoby te oczyścić powinny ciało swoje dokładnie.

- l) Odwietrzanie odbywać się powinno pod dozorem znawców.

§. 22.

Wybuch księgosuszu ogłosić należy w językach krajowych.

Władza administracyjna powiatowa ogłosić go ma w swoim powiecie i uwiadomić o tem sąsiednie powiaty administracyjne a w krajach nadbrzeżnych także morskie Władze zdrowia.

Uwiadomić należy także te gminy, do których zaraza mogła być zanieśiona; a jeżeli miejsce zapowietrzone oddalone jest od granicy państwa najwięcej 75 kilometrów, uwiadomić należy o wybuchu zarazy także Władzę właściwą sąsiedniego państwa.

Władza administracyjna krajowa zarządzić ma ogłoszenie o wybuchu zarazy w swoim okręgu administracyjnym i uwiadomić o nim także sąsiednie Władze administracyjne krajowe, a jeżeli kraj jest nadbrzeżny, także Władzę morską w Tryeście, jakoteż te okręgi administracyjne, które utrzymują znaczne i bezpośrednie stosunki z okolicami zapowietrzonemi.

Gdy się zdarzą przypadki księgosuszu wzmiankowane w §. 33, uwiadomienie rozesłać należy we wszystkich kierunkach, w których możnaby przypuszczać niebezpieczeństwo zawleczenia zarazy.

Wszelkie uwiadomienia i ogłoszenia o wybuchu księgosuszu skutecznie należy natychmiast i Władza administracyjna krajowa donosić ma o nich niezwłocznie ministerstwu spraw wewnętrznych.

§. 23.

Każde miejsce zapowietrzone odznaczyć należy w sposób dla każdego zrozumiały. Oprócz tego, co wyżej jest przepisane, wykonać tu należy następujące zarządzenia:

- a) owce i kozy oddalić należy na czas zarazy ze stajen rogacizny;
- b) wszystkie zwierzęta domowe z wyjątkiem koni, trzymać należy zamknięte po za obrębem stajen rogacizny a wałęsające się psy i koty pozabijać;
- c) osoby, opuszczające miejsce zapowietrzone, poddać się mają przepisom §. 21 lit. g i h;
- d) ze stajen wolnych od zarazy gnój wyrzucać należy codziennie;
- e) zabronić targów na bydło i innych, tudzież wszelkiego liczniejszego zbierania się ludzi i zwierząt; również zabronić można mieszkańcom miejsca zapowietrzonego uczestnictwa w takich zgromadzeniach po za obrębem miejsca zapowietrzonego;

- f) rogaciznę, owce i kozy o tyle tylko wolno wpuszczać do miejsca zapowietrzonego, o ile bydła takiego potrzeba na żywność;
- g) koleją żelazną lub okretami wolno przewozić rogaciznę, owce, kozy i płody zwierzęce surowe tylko z zachowaniem ostrożności, wykluczających niebezpieczeństwo rozwleczenia;
- h) wywóz i przewóz siana, słomy i innych przedmiotów, ułatwiających rozwleczenie zarazy jest zabroniony.

Do pakowania wyrobów przemysłowych wolno używać siana i słomy tylko wtedy, gdy są odwiezione. Po rozpakowaniu spalić je należy niezwłocznie;

- i) w razie większego rozszerzenia się zarazy w pewnym miejscu, miejsce to lub niektóre części jego otoczone być mogą w razie potrzeby kordonem wojskowym i poddane jeszcze ostrzejszym ograniczeniom obrotu;
- k) jeżeli zaraza wybuchnie w czasie, gdy roboty polowe są właśnie w toku, zarządzane zamknięcie obwodu przeniesione być może do granicy polowej (zamknięcie pól) a mieszkańcom, których zagrody są jeszcze wolne od zarazy, można pozwolić, aby swemi zaprzęgami wykonywali roboty polowe z zachowaniem potrzebnych ostrożności.

§. 24.

Zarządzenie środków w §. 23 wzmiankowanych, jakoteż postaranie się o ich wykonanie, należy do Władzy administracyjnej powiatowej, a względnie do urzędników, których do tego wydeleguje.

Wykonanie tych środków.

Władza gminna (zwierzchność obszaru dworskiego) miejsca zapowietrzonego jest odpowiedzialna za ściśle wykonanie zarządzonych środków a Władza administracyjna powiatowa ma nad tem czuwać.

§. 25.

Jeżeli księgosusz wybuchnie w większych miastach lub rozległych miejscowościach tylko w niektórych punktach. komisya pomorowa ograniczyć może w miarę miejscowych stosunków spisanie bydła, jakoteż środki mające na celu zamknięcie i zabezpieczenie, do pojedynczych części miasta lub wsi, albo do zagrody lub nawet tylko do stajni zapowietrzonej.

Środki osobne dla większych miejsc.

§. 26.

Zagrody odosobnione, t. j. najmniej na 500 metrów oddalone od wszelkich innych mieszkań i siedzib, gdy w nich wybuchnie zaraza, uważane być mogą, o ile stosunki miejscowe na to pozwalają, za osobne miejsca zapowietrzone. W przypadku takim zarządzanego zamknięcia ich nie trzeba rozciągać na gminy, do których należą, jeżeli te są wolne od zarazy.

Dla zagród odosobnionych.

§. 27.

Gdy księgosusz panuje w miejscu nie należącym do większych miast, do których odnoszą się przepisy wyjątkowe §. 25, natenczas Władza administracyjna powiatowa, w razie potrzeby w porozumieniu z sąsiednimi Władzami powiatowymi, oznaczy okrąg (okrąg pomorowy), rozciągający się stosownie do stosunków miejscowych, zwyczajnie nie bliżej niż na 20 kilometrów od miejsca zapowietrzonego, w którymto okręgu obowiązywać mają następujące rozporządzenia:

Okrąg pomorowy.

- a) Przełożeni gmin (obszarów dworskich) spisać mają wszystką rogaciznę, owce i kozy, obejrzeć je i utrzymywać ich wykaz; w razie potrzeby poznać należy te zwierzęta cechami wypalonymi.

O wszelkiej zmianie w ilości bydła uwiadamiać należy przełożonego gminy (obszaru dworskiego).

- b) Skoro tylko zwierze jednego z tych rodzajów zachoruje lub padnie, uwiadomić należy o tem niezwłocznie przełożonego gminy (obszaru dworskiego) (§. 14), który doniesie o tem Władzy administracyjnej powiatowej a względnie komisji pomorowej, jeżeli ta się znajduje w okręgu zapowietrzonym.
- c) Padłe zwierzęta okryć należy starannie tam gdzie padły i zostawić je aż do dalszego rozporządzenia, zapobiegając wszelkiemu z nimi zetknięciu.

Komisja pomorowa zarządzić może sekcją każdego padłego przeżuwacza celem stwierdzenia choroby.

- d) Rogaciznę, owce i kozy wprowadzać wolno do okręgu pomorowego i przez tenże przeprowadzać, jakoteż przewozić paszę suchą i słomę tylko za osobnem pozwoleniem Władzy administracyjnej powiatowej.
- e) Kolejami żelaznymi i okrętami przewozić wolno takie zwierzęta tylko z zachowaniem ostrożności wskazanych w §. 23, lit. g.
- f) Targi na bydło odbywać wolno w większych miastach okręgu pomorowego tylko za osobnem pozwoleniem Władzy administracyjnej krajowej i tylko pod tym warunkiem, że wszystkie zwierzęta przeżuwające na targ przyprowadzone, odprowadzać można ztamtąd tylko wprost do rzeźni, znajdującej się w tem samym miejscu.
- g) Wywóz rogacizny, owiec i kóz, jakoteż wywóz wełny owczej surowej, łoju nietopionego, rogów, racic, paszy suchej, słomy, podściółki i nawozu z okręgu pomorowego jest zabroniony.
- h) Tylko wyjątkowo i jeżeli zachodzą okoliczności zasługujące na szczególne względy, Władza administracyjna powiatowa pozwolić może na wyprowadzanie bydła rzeźnego, jakoteż na wywóz paszy suchej i słomy pod odpowiednią kontrolą i za zezwoleniem Władzy administracyjnej powiatowej miejsca, do którego się ma wywieść; jeżeli zaś wywozić się ma do innego kraju, należącego do obszaru, w którym ustawa niniejsza obowiązuje, za zezwoleniem Władzy krajowej tego ostatniego kraju.
- i) Do mięsa, jakoteż do skór z rogacizny, owiec lub kóz, które w obrębie okręgu pomorowego zabito bądź zdrowe bądź podejrzane o zarazę, a które po zabiciu weterynarz uznał za zdrowe, stosowane będą przepisy §fu 21go lit. c i d.
- k) W miejscowościach graniczących z miejscem zapowietrzonym, Władza administracyjna zabronić ma wypędzania bydła na paszę, w razie obawy zarażenia się tegoż.

§. 28.

Jeżeli jest więcej miejsc zapowietrzonych a leżą blisko siebie, utworzyć należy wspólny okrąg pomorowy i podać o tem do publicznej wiadomości.

§. 29.

Jeżeli księgosusz rozszerzy się na większej przestrzeni kraju, podzielić należy obszar pomorowy na pomniejszych okręgi pomorowe i ustanowić w każdym komisją pomorową.

W przypadku takim Władza administracyjna krajowa ustanowi komisarza do kierowania tępieniem zarazy na obszarze pomorowym.

Okręgi pomorowe wspólne.

Podział obszaru pomorowego na okręgi pomorowe.

§. 30.

Dla przestrzegania ograniczeń obrotu, nastających po utworzeniu okręgów pomorowych, postawić należy w razie potrzeby kordon wojskowy.

Kordon.

§. 31.

Jeżeli księgosusz istnieje w niewielu pojedynczych miejscach jednej tylko okolicy pewnego kraju, natenczas obrót w częściach kraju leżących po za obrębem okręgów pomorowych, między sobą i z innymi krajami nie podlega dalszemu ograniczeniu.

Obrót w niezapowietrzonych częściach kraju.

Jeżeli księgosusz rozszerzy się w kraju bardziej lub panuje tu i owdzie w rozmaitych miejscach, do kraju tego stosowane być mają odpowiednio w miarę niebezpieczeństwa zawleczenia zarazy, przepisy §§. 1 do 5 z uwzględnieniem przepisów §. 21 *c* i *d*, dotyczących się sprzedaży mięsa i skór.

Ogólny zaś zakaz przywozu i zamknięcie granicy (§. 3) od strony kraju zapowietrzonego, zarządzane być może tylko za zezwoleniem ministerstwa spraw wewnętrznych. Jeżeli przywóz z kraju zapowietrzonego ograniczony został do wzmiankowanych w §. 4 transportów bydła rzeźnego i pewnych surowych produktów zwierzęcych, natenczas bydło gospodarskie (do chowu, robocze, dojne lub jałownik) wprowadzać można z okolic niezapowietrzonych kraju dotkniętego zarazą do innego kraju tylko w razie udowodnionej nagłej potrzeby, za zezwoleniem odpowiednich Władz krajowych, pod warunkami, które one ustanowią, a gdy przybędzie na miejsce przeznaczenia, w każdym razie zamknięte być ma dziesięć dni i obserwowane przez weterynarza na koszt właściciela.

§. 32.

Księgosusz uznać należy za nieistniejący już w zagrodzie lub w pewnej miejscowości, jeżeli w ciągu 20 dni od czasu, gdy ostatnie bydło padło w skutek księgosuszu, lub było zabite jako chore na księgosusz lub jako podejrzanе o tę chorobę, nie zdarzył się żaden nowy przypadek tego rodzaju i odwietrzenie dokonane zostało we wszystkich przypadkach podług przepisów rozporządzenia wykonawczego.

Ustanie księgosuszu w miejscowościach lub zagrodach.

Nawet po zupełnem odwietrzeniu zagrody lub miejscowości i po zniesieniu zamknięcia, Władza administracyjna powiatowa zabronić może jeszcze na jakiś czas wprowadzania bydła do stajen, które były zapowietrzone.

Na pastwiskach, na których pasło się bydło chore na księgosusz lub podejrzanе o tę zarazę, wolno pasać dopiero po pewnym przeciągu czasu, który Władza wyznaczy.

§. 33.

Gdy urzędownie stwierdzony będzie księgosusz w stadzie przewożonem na okrecie lub koleją żelazną, zabić należy jak można najprędzej wszystkie zwierzęta z tego stada tak chore jak i zdrowe. Do zwierząt zabitych, jakoteż do osób, które zajmowały się zwierzętami chorem i podejrzanymi, zastosować należy przepisy §fu 21go.

Środki w razie przypadków księgosuszu podczas przewozu.

Gdy stwierdzony zostanie księgosusz na targu bydła rzeźnego lub w rzeźni publicznej, natenczas, jeżeli tamże nie poczyniono dostatecznych stałych zarządzeń, zapobiegających rozwleczeniu zarazy i przenoszeniu się tejże na inne przegony, zabronić należy wyprowadzenia napowrót przeżuwaczy, które się tam znajdują i kazać je zabić.

na targach i w rzeźniach.

Zresztą postąpić należy podług przepisów §fu 21go.

Rozdział III.

Zaraza u owiec i kóz.

§. 34.

W razie zarazy u owiec i kóz stosować należy odpowiednio te środki, które przepisane są przeciw księgosuszowi.

Rozdział IV.

Wynagrodzenie za zwierzęta zabite i za przedmioty zniszczone policyjnie.

§. 35.

Ocenienie.

Gdy w wykonaniu niniejszych przepisów, rogacizna, owce i kozy, zabite będą z polecenia urzędowego komisji pomorowej, właściciele za zwierzęta powybijane otrzymają wynagrodzenie równające się pospolitej wartości szacunkowej.

Wartość oznaczona być ma w obecności komisarza administracyjnego bez względu na wybuchłą zarazę podług przepisów §fu 39go ustawy z dnia 29 lutego 1880 (Dz. u. p. Nr. 37).

Za przedmioty zniszczone z polecenia komisji pomorowej, celem odwietrzenia, właścicielowi ich należy się wynagrodzenie, równające się wartości szacunkowej; wartość tychże oznaczać należy w podobny sposób, jak wartość zwierząt.

Wylacza się jednak gnój, za który nie daje się wynagrodzenia.

Prawo wynagrodzenia upada:

- a) gdy wina przywleczenia księgosuszu ciąży na właścicielu zwierząt;
- b) gdy zaniedbał ciężącego na nim obowiązku, doniesienia niezwłocznie o zachorowaniu bydła;
- c) gdy pomiędzy bydłem, przyprawdzonym z krajów, w których nie obowiązuje ustawa niniejsza, albo z okręgu zapowietrzonego, lub też pomiędzy bydłem pewnej zagrody, w której takie bydło umieszczono, wybuchł księgosusz w ciągu 10 dni po wprowadzeniu.

Nadto nie będzie dawane wynagrodzenie za rogaciznę wprowadzoną, chociażby za urzędowym pozwoleniem (§. 27 *d*), do okręgu pomorowego, jeżeli z polecenia komisji pomorowej musiano ją powybijać, zanim okrąg pomorowy został zniesiony.

Dochód ze sprzedaży płodów zwierzęcych.

Dochód ze sprzedaży płodów zwierzęcych, o ile przepis §fu 21go *c*) i *d*) sprzedawać je pozwala, przepada na rzecz skarbu publicznego, jeżeli właścicielowi należy się wynagrodzenie za zwierzęta powybijane; we wszystkich innych przypadkach sprzedaje się, o ile to jest dozwolone, na niebezpieczeństwo i na rachunek właściciela i do Rządu nie można rościć sobie z tego powodu żadnych pretensyj.

§. 36.

O wynagrodzeniu orzeka się podług §fu 40go ustawy z dnia 29 lutego 1880 (Dz. u. p. Nr. 37).

Rozdział V.

Pokrycie kosztów powstałych w skutek zarządzeń przeciw księgosuszowi.

§. 37.

Skarb państwa pokrywa wydatki:

- a) na pilnowanie lub zamknięcie granicy od strony państw sąsiednich i od strony krajów korony węgierskiej, z wyjątkiem dodatków do należności za kwatunek i podwoły do transportów wojskowych, płaconych stosownie do istniejących urzędzeń z funduszków krajowych;
- b) na zaprowadzenie komisyj do oglądania bydła na tejsze granicy, jakoteż na granicach pomiędzy krajami reprezentowanemi w radzie państwa;
- c) na nagrody za doniesienie o wybuchu zarazy lub o przekroczeniach przepisów, tyczących się księgosuszu;
- d) na wynagrodzenie właścicieli, należące się tymże w myśl §. 35 i w ogóle za wybijanie zwierząt;
- e) na czynności komisyj wydelegowanych przez Władze administracyjne, mianowicie też celem spisywania i kontroli nad rejestrami bydła w okręgach pogranicznych (§§. 6, 9);
- f) na rewizorów (§. 9).

Z skarbu państwa,

Koszta postawienia kordonu na granicach pomiędzy krajami reprezentowanemi w radzie państwa, jakoteż koszta zamknięcia w głębi kraju ponosi kraj, a mianowicie w pierwszym przypadku ten kraj, dla ochrony którego kordon postawiono.

z funduszków krajowych,

Obowiązek pokrywania wydatków na miejscowe środki ostrożności, jakoteż na wywożenie i usuwanie padliny w sposób nieszkodliwy, tudzież na miejsca do zakopywania (§. 21 b) ciąży na gminach a względnie na obszarach dworskich ze związku gminnego wyłączonych.

przez gminy,

Koszta odwietrzania dziedzińców i stajen ciąży na właścicielu.

przez właściciela.

Za oględziny weterynarskie w stacyach kolei żelaznych i statków, w których bydło wsadza się i wysadza, pobierać można od obowiązanych do opłacenia przewozu, taksy odpowiednie za zezwoleniem Władzy krajowej.

Rozdział VI.

Przepisy tyczące się kar.

§. 38.

Do wykroczeń przeciwko przepisom ustawy niniejszej, mianowicie zaś we względzie zaniedbania przepisanych uwiadomień (§§. 12, 14, 20 lit c), 27 lit. a) i b), stosowane będą przepisy §§. 44, 45, 47, 48, 49 i 50 ustawy z dnia 29 lutego 1880 (Dz. u. p. Nr. 37) o środkach zapobiegających chorobom zwierzęcym zaraźliwym i o tępieniu tychże, z uwzględnieniem większego niebezpieczeństwa, wynikającego z przekroczenia przepisów o księgosuszu.

§. 39.

Zwierzęta i płody zwierzęce, które przeprowadzono przez granicę państwa lub kraju, przelamując zakaz wprowadzania i przeprowadzania, jakoteż omijając wyznaczone stacye wejścia, lub przerywając postawiony kordon, uznać ma Władza karna za przepadłe.

Bydlę rogate, napotkane w okręgu pogranicznym w §. 9 wzmiankowanym a nie zapisane w rejestrze bydła lub nie opatrzone znakiem wypalonym, który drogą rozporządzenia będzie przepisany, lub przepisany paszportem bydłecym nie uprawnione, uznane być ma także za przypadłe.

Bydlę takie przepasć ma także, gdy pochodzi z obszaru pogranicznego a napotkane będzie po za obrębem tegoż.

Zresztą stosowane będą przepisy §fu 46go ustawy z dnia 29 lutego 1880 (Dz. u. p. Nr. 35).

Rozdział VII.

Przepisy przechodnie.

§. 40.

Bezwarunkowy zakaz wprowadzania rogacizny, wyrzeczony w §. 7 ustawy niniejszej zaczyna obowiązywać w całej osnowie w krajach w pierwszym ustępie tego paragrafu wzmiankowanych, dopiero od dnia 1 stycznia 1882 i od tego terminu zwinięte być mają kwarantanny na granicy rossyjskiej i rumuńskiej istniejące.

Aż do tego terminu wolno wprowadzać rogaciznę do Galicyi i Bukowiny na potrzebę tych krajów.

Również aż do tego terminu wolno wprowadzać bydło rzeźne do miejsc wielkiej konsumcyi w krajach austryackich.

Pod tym względem wydają się przepisy następujące:

1. Zwierzęta przeżuujące wprowadzać wolno tylko przez zakłady kwarantannowe.

2. Zwierzęta przeżuujące wpuszczane będą do zakładów kwarantannowych tylko pod warunkiem, że będzie udowodnione, jako pochodzą z okolic niezapowietrzonych i że były prowadzone przez okolice wolne od zarazy.

3. Gdy w odpowiednim kraju zagranicznym panuje silniejsza zaraza, albo gdy panuje bliżej niż 80 kilometrów od granicy, natenczas dla wprowadzanych z zagranicy przeżuwaczów zamknąć należy na czas niebezpieczeństwa zakłady kwarantannowe bezpośrednio zagrożone, a jeżeli zaraza bardzo się rozszerzy, wszystkie zakłady kontumacyjne bez względu na odległość.

4. Należy również zawsze zamknąć zakład kwarantannowy i nie przyjmować do niego przeżuwaczów, gdy pomiędzy wprowadzonymi do niego zwierzętami wybuchnie księgosusz.

5. Rogaciznę wprowadzoną w celach gospodarskich poddać należy kwarantannie 15dniowej, rzeźne 10dniowej.

6. W razie wybuchu księgosuszu powybić należy wszystkie zwierzęta stada zarażonego, wprowadzone do zakładu kwarantanny.

Skarb państwa nie będzie płacił wynagrodzenia za zwierzęta powybijane.

Do mięsa i skór zwierząt, które po zabicu okazały się zdrowymi, stosowane będą przepisy §fu 25go lit. c i d.

7. Bydło wypuszczone z zakładu kwarantannowego po upływie czasu obserwacji, opatrzyć należy osobną cechą wypaloną i paszportem bydłecym (kwarantannowym).

8. Bydło rzeźne wpuszczać wolno tylko do takich zakładów kwarantannowych, które znajdują się w pobliżu kolei żelaznej, z kąd przewiezione być mogą bez przeladowania do miejsc konsumcyi posiadających rzeźnie publiczne, w któ-

rych dowiezione zwierzęta kwarantannowe mają być pomieszczone i zabite. Wypędzanie tychże zwierząt ze stanowiska, które łączyć się powinno bezpośrednio z rzeźnią, nie jest dozwolone.

Zakłady kwarantannowe, przez które i miejsca konsumcyi, do których bydło rzeźne wprowadzać można, wyznaczy ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministerstwem rolnictwa.

9. Droga rozporządzenia przepisane będą szczególne ostrożności, które zachowywać potrzeba, gdy rogaczna, wypuszczona z zakładów kwarantannowych wprowadzona być ma do zagród gospodarskich i wołowni w Galicyi i Bukowinie.

10. Bydło takie wprowadzać wolno za granicę kraju lub na targi bydłace krajowe dopiero po upływie 60 dni od wypuszczenia z zakładu kwarantannowego.

Bydło rogate z Galicyi i Bukowiny przewozić wolno do innych krajów tylko koleją żelazną w wagonach oplombowanych i celem wykonania środka tego granica między Galicyą a Śląskiem ma być jak najściślej strzeżona.

11. Owce i kozy nie objęte zakazem wprowadzania wyrzeczonym w §fie 7, wypuszczać należy z zakładu kwarantannowego po 12godzinnej obserwacyi, jeżeli przez ten czas okażą się wolnemi od zarazy, w przeciwnym razie postąpić należy z nimi jak z rogaczną zarażoną (ustęp 6).

12. Do części zwierzęcych, pochodzących z przeżuwaczy, jakoteż do przedmiotów wzmiankowanych w §. 1 lit. *c* i *d*, stosowane być mają przepisy §fu 7go nawet podczas okresu przechodniego.

Części zwierzęce, które mają być poddane odwietrzeniu, wprowadzać wolno tylko przez zakłady kwarantannowe.

13. Siedziby tych zakładów kwarantannowych, przez które wolno będzie wprowadzać zwierzęta przeżuwające, oznaczy ministerstwo spraw wewnętrznych w porozumieniu z ministerstwem rolnictwa.

Koszta z tem połączone ciężą na skarbie państwa.

14. Zwierzęta, które prowadzono wbrew rozporządzeniu ustępu 10, jakoteż zwierzęta i przedmioty, z którymi ominięto zakłady kontumacyjne lub zakaz wprowadzania, uznać należy stosownie do przepisu §fu 39go za przepadłe.

Rozdział VIII.

Przepisy końcowe.

§. 41.

Gdy ustawa niniejsza zacznie obowiązywać, ustawy z dnia 29 czerwca 1868 Nr. 118 i z dnia 2 maja 1873 Dz. u. p. Nr. 90, jakoteż należące do nich rozporządzenia wykonawcze utracą moc obowiązującą.

§. 42.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrom spraw wewnętrznych, sprawiedliwości, handlu i rolnictwa.

Wiedeń, dnia 29 lutego 1880.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w. Stremayr r. w. Korb r. w. Falkenhayn r. w.

38.

Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych, sprawiedliwości, rolnictwa i handlu z dnia 12 kwietnia 1880.

zawierające przepisy wykonawcze do ustawy z dnia 29 lutego 1880 (Dz. u. p. Nr. 37) o środkach zapobiegających księgosuszowi i tępiących tę zarazę.

We względzie wykonania ustawy z dnia 29 lutego 1880 (Dz. u. p. Nr. 37) o środkach zapobiegających księgosuszowi i tępiących tę zarazę, rozporządza się co następuje:

Do §fu 1go.

Gdy Władze administracyjne krajowe dowiedzą się o wybuchu księgosuszu w krajach nie leżących w obszarze, w którym ustawa niniejsza obowiązuje, lecz z nim graniczących, lub z którymi utrzymywane są stosunki obrotowe tego rodzaju, iż obawiać się można przywleczenia zarodków zarazy do kraju, zarządzić powinny samodzielnie i niezwłocznie na zasadzie ustawy i niniejszego przepisu wykonawczego środki, mające na celu zapobieżenie przywleczeniu tej zarazy, celem zaś wykonania zarządzonych ograniczeń obrotu, przesłać odpowiednie wiadomienia interesowanym Władzom skarbowym i zarządom kolejowym.

O ile chodziłoby o obrót morski, potrzebne ograniczenia obrotu zarządzić ma Władza morska w porozumieniu z Władzą administracyjną krajową.

O zaprowadzonych ograniczeniach obrotu donieść należy niezwłocznie ministerstwu spraw wewnętrznych i ministerstwu handlu.

Władze administracyjne powiatowe, najbliższe granic obszaru, dla którego ustawa ta została wydana, obowiązane są baczyć na to, aby jak najrychlej otrzymywały niezawodną wiadomość o pojawieniu się księgosuszu w kraju ościennym; otrzymane zaś doniesienia udzielać powinny niezwłocznie Władzy krajowej.

Gdy zajdzie przypadek wzmiankowany w §. 6 ustawy, wydać mają natychmiast we własnym zakresie działania odpowiednie rozporządzenia.

Do ustępu 1. Do nabiału zaliczać należy mleko.

Do ustępu 2. Siano, słomę i inne rodzaje podściółki użyte na opakowanie, zniszczyć należy w miejscu ostatecznego przeznaczenia towaru, t. j. w warsztacie, fabryce, magazynie itd. pod dozorem policyjnym.

Komora, która towar do wchodu ekspeduje, zanotować powinna taki rodzaj opakowania w dokumencie słowym (deklaracyi, kwicie na cło, legitymacyi) i uwiadomić o tem Władzę owego miejsca, do którego posyłka idzie, ażeby dopilnowała zniszczenia opakowania.

Do §fu 2go.

Do lit. a). Wyznaczenie miejsc wchodu należy do Władzy administracyjnej krajowej, dla granicy morskiej zaś wyznaczać je ma Władza morska w porozumieniu z administracją krajową. Przytem dopuszczać należy głównie używania kolei żelaznych i dróg wodnych, wyłączać zaś ile możliwości lądowe.

Do lit. *b*). Ażeby stosownie do §fu 2go lit. *b*) udowodnić, że zwierzęta pochodzą z okolic niezapowietrzonych, złożyć należy paszport bydłocy lub szczególne świadectwo urzędowe, potwierdzające, jako księgosusz nie panuje ani w samym tem miejscu, z którego zwierzęta pochodzą, ani w jego okręgu, zatoczonym promieniem o 20 kilometrach.

Stosownie do wielkości niebezpieczeństwa zarządzić nadto można, aby składano dowód urzędowy, że zwierzęta wprowadzić się mające, stały przez pewną ilość dni, którą stosownie do okoliczności wyznaczyć należy, w miejscu wolnem od zarazy.

Do lit. *d*). Przedmioty, w ustępie tym wzmiankowane, opatrzone być powinny urzędowemi świadectwami pochodzenia, które, co się tyczy stwierdzenia, iż nie pochodzą z okolic zapowietrzonych, udawadniać mają okoliczność wzmiankowaną w §. 2, lit. *b*).

Pod względem wysyłania weterynarzy urzędowych do wyznaczonych miejsc wchodu, jakoteż ich obowiązków, stosować należy przepisy rozporządzenia wykonawczego do §fu 5go powszechnej ustawy o zarazach zwierzęcych*).

Do §fu 3go.

Pas graniczny, na który rozciąga się zakaz wprowadzania i przeprowadzania, tudzież zamknięcie granicy podać należy do wiadomości.

Zarządzając zamknięcie granicy, wyznaczyć należy w miarę potrzeby miejsca wchodu dla dozwolonego obrotu.

Zamknięcie granicy zarządzić należy tem rychlej, gdy stosunki z krajem zapowietrzonym są ożywione, lub gdy środki tamże użyte nie zapobiegają dostatecznie przywleczeniu księgosuszu.

Dozorców, użytych do pilnowania granicy i stacyj wchodowych oświecić należy, jakie są ich obowiązki służbowe.

Do §fu 4go.

Do lit. *a*). Oprócz ostrożności, przepisanych w §fie 10 powszechnej ustawy o zarazach zwierzęcych, tudzież w rozporządzeniu wykonawczem do tejże ustawy, zachowywać należy względem transportów, wzmiankowanych w §fie 4ym niniejszej ustawy, następujące ostrożności:

1. Weterynarz ustanowiony w stacyi wchodowej uwiadomić ma telegraficznie Władzę miejsca przeznaczenia o odejściu transportu bydła rzeźnego.

2. Władza miejsca przeznaczenia czuwać ma nad tem, aby od chwili przybycia zwierząt aż do ich zabicia, jakoteż podczas ich zabijania, wystrzegano się wszystkiego, przez co choroba, gdyby była, mogłaby się udzielić. Zwierzęta takie zabijane być powinny pod dozorem weterynarza.

3. Osoby, które transportom takim towarzyszą i które zajmowały się ich wsadzaniem lub wysadzaniem na kolejach żelaznych i na okrętach, poddać się mają odwietrzeniu.

4. W razie stwierdzenia księgosuszu w transporcie bydła rzeźnego postąpić należy podług §fu 33go, ustępu 1go.

Do lit. *b*). 1. W miejscach wchodu weterynarz urzędowy sprawdzić ma, czy stan płodów surowych odpowiada przepisom ustawy; jeżeli im zaś nie odpowiada, lub jeżeli stan, choćby tylko niektórych sztuk, jest nie całkiem odpowiedni, całej posyłki przyjmować nie należy.

*) Ustawa o zapobieganiu chorobom zwierzęcym zaraźliwym i tępieniu tychże z d. 29 lutego 1880 (Dz. u. p. Nr. 35).

Przepis ten zachowywać trzeba nawet wtedy, gdy nadchodzą do przewozu płody surowe zwierzęce wzmiankowanych rodzajów, na przywiezienie których zezwolił rząd tego kraju, do którego transport jest przeznaczony.

2. Gdy potrzeba przeladować i odwieść z miejsc wyładowania, nie wolno używać zaprzęgów bydłych i zachować należy wszelkie ostrożności, które Władza jeszcze przepisze.

Do §fu 5go.

W każdym z ogłoszonych miejsc wehodu urządzić należy odpowiedni budynek do odwietrzania osób w §fie 5 wzmiankowanych, które przybyły z zagranicy drogą lądową, jakoteż ich rzeczy i wozów.

Budynek ten zaopatrzyć należy we wszystkie środki i przybory do odwietrzania potrzebne i ustanowić tamże osobnego dozorcę, którego zaznajomić należy z użyciem tych środków.

Co się tyczy postępowania przy odwietrzaniu, w tej mierze stosowane być mają przepisy §fu 21go, lit. *h*), *i*) i *k*).

Do §fu 6go.

Do ustępu 2. We względzie zakładania rejestru bydła, postępować należy podług przepisu wykonawczego do §fu 6go powszechnej ustawy o zarazach zwierzęcych.

We względzie donoszenia o przypadkach zachorowania i padnięcia, obowiązują przepisy §§. 12, 14 i 27 *b*) ustawy o księgosuszu.

Do §fu 7go.

Zakaz wyrzeczony w §fie 7 odnosi się na teraz do Rosyi i Rumunii pod warunkami przepisów przechodnich, podanych w §fie 40ym.

Do §fu 9go.

Obszar pograniczny, wzmiankowany w §fie 9ym, oznaczyć powinna Władza administracyjna krajowa. Czyniąc to, mieć należy ile możności na względzie granice naturalne, jak góry, rzeki itp.

Gminy (obszary dworskie), któreby po części wchodziły w obszar pograniczny 30kilometrowy, wciągnąć do niego należy całe.

W obrębie obszaru granicznego tworzyć należy okręgi rewizyjne w taki sposób, aby zwyczajnie więcej gmin należało do jednego okręgu rewizyjnego i aby każdy okrąg rewizyjny leżał tylko w jednym powiecie administracyjnym.

Rewizorami mianować należy osoby godne zaufania, w okręgu rewizyjnym stale zamieszkałe i zdadne do sprawowania służby.

Rewizorów bydła mianuje odwoławnie Władza administracyjna krajowa; przysięgę na sumienne wypełnianie obowiązków składać oni mają przed Władzą administracyjną powiatową.

Do ustanowienia ilości rewizorów i ich plac, potrzebne jest pozwolenie Ministra spraw wewnętrznych.

Rewizorów nie czyniących zadość wymaganiom służbowym, usuwać ma ze służby Władza administracyjna krajowa.

W obrębie obszaru granicznego paszporty bydłce dla rogacizny wydawać mają rewizorowie.

Te paszporty bydłce (zeszyty sznurowe) różnić się powinny od paszportów bydłych, wydawanych po za obrębem obszaru pogranicznego, odmienną barwą papieru.

Urządzenie i utrzymywanie rejestru, tudzież w ogólności sprawowanie czynności rewizorów, przepisane będzie osobną instrukcją.

Właściciele bydła zobowiązani należy osobnymi obwieszczeniami, aby rewizora bydła uwiadomiali o każdym przybytku i ubytku w ilości rogacizny, jakoteż o wszelkiej zamierzonej trwałej zmianie stanowiska bydła.

Władza administracyjna krajowa postanowi, czy uwiadomienie to przesyłane być ma wprost, czyli też za pośrednictwem przełożonego gminy (obszaru dworskiego).

Znak wypalony powinien mieć kształt ułamka z liczbą rzymską u góry a arabską u dołu.

Liczba rzymska wyraża powiat administracyjny i w tym celu powiaty administracyjne, leżące wzdłuż granicy, oznaczyć należy liczbami bieżącymi.

Liczba arabska zaś wyraża okrąg rewizora, przeto oznaczyć należy liczbami bieżącymi okręgi rewizyjne każdego powiatu administracyjnego.

Znaki wypalać należy na lewym zadzie i na tej części zwierzęcia nie wolno umieszczać żadnych innych cech i znaków, służących do celów prywatnych.

Do §fu 10go.

Stacje kolei żelaznych, na których ładowanie zwierząt przeżuujących może się odbywać, oznaczy Władza krajowa w porozumieniu z inspekcją naczelną kolei austriackich.

Do §fu 11go.

Ustawa niniejsza nie zmienia sposobu postępowania, któremu, stosownie do przepisów sanitarnych morskich, podlegają w kwarantannach morskich płody surowe zwierzęce, jakoteż zwierzęta, dla zapobieżenia przywleczeniu pomoru wschodniego (dżumy) i żółtej gorączki.

Do §fu 13go a).

Czas, w ciągu którego zwierzęta nowo kupione mają być trzymane na osobności i obserwowane celem przekonania się o stanie ich zdrowia, wynosić ma w ogólności 10 dni; atoli Władza administracyjna krajowa przedłużyć może ten okres, gdyby okoliczności tego wymagały.

Do §fu 16go.

Objaśnienie, jakie objawy wzniesają podejrzenie księgosuszu, podaje przepis wykonawczy do powszechnej ustawy o zarazach zwierzęcych w Dodatku III.

Czuwać trzeba pilnie, aby zachowywano przepisy podane pod c), d), e).

Wzbronienie pędzenia na pastwisko, pociąga zawsze za sobą także zakaz pojenia bydła w miejscach wspólnie używanych.

Do §fu 17go.

We względzie wydelegowania weterynarza postępować należy podług §. 2, ustępu 2 powszechnej ustawy o zarazach zwierzęcych.

Komisja pomorowa na okrętach morskich składać się ma z urzędnika służby zdrowia morskiej, z weterynarza i z przełożonego gminy.

Przedstawianie wyniku czynności urzędowej, dokonanej przez komisją pomorową, przepisane jest osobną instrukcją (Przepis wykonawczy do §fu 18go powszechnej ustawy o zarazach zwierzęcych).

Do §fu 20go.

Do lit. *a*). Spisywanie bydła i badanie jego zdrowia odbywać się powinno z jak największą ostrożnością i ścisłością. Jeżeli w miejscu, w którym urzęduje komisya pomorowa, mieszka weterynarz lub lekarz, jemu poruczyć można spisanie bydła w tych zagrodach, które uważane były dotąd za wolne od zarazy, podczas gdy weterynarz, będący członkiem komisyi pomorowej, wziąć powinien na siebie badanie zwierząt w stajniach wskazanych jako zapowietrzzone.

Ale jeżeli tylko tym ostatnim weterynarzem można rozporządzać i tenże, zanim przystąpił do spisania bydła miejscowego, stykał się z choremi zwierzętami, powinien odwieźć się wprzód starannie i jeżeli może, zmienić odzież. Następnie udać się ma najprzód do tych zagród, które dotąd uznawano za niezapowietrzzone i spisać dokładnie ilość rogacizny, owiec i kóz, tamże będących. W tym celu weterynarz może albo udać się do stajen i tam obserwować zwierzęta, jednakże nie dotykając się ich, albo kazać je w tym celu wyprowadzać na dziedziniec.

Jeżeli wtedy ta lub owa sztuka rogacizny okaże się podejrzaną o księgosusz, nie trzeba tym czasem wdawać się w ścisłe jej badanie, lecz najpierw zanotować tylko dom i dopiero po spisaniu reszty bydła zająć się należy ścisłym zbadaniem zwierząt, znajdujących się w domach zanotowanych.

Następnie spisuje się bydło w stajniach wskazanych jako zapowietrzzone.

Spisywaniu bydła towarzyszyć powinien zawsze członek reprezentacyi gminnej, który również zachowywać ma powyższe ostrożności.

Też same ostrożności zachowywać mają także osoby urzędowe, uczestniczące w czynnościach komisyi, gdy wchodzą do zagród niezapowietrzonych.

Do lit. *c*). Komisya pomorowa stwierdzić ma naturę choroby i stosownie do stanu rzeczy zarządzić dalsze kroki na zasadzie przepisów ustawy.

Do lit. *d*). Zwierzęta padłe należy zostawić tam, gdzie zdechły i starannie je osłonić, dopóki komisya pomorowa o nich nie postanowi.

Środków przytoczonych pod *b*), *c*), *d*), *e*) przestrzegać należy dopóty, dopóki albo podejrzenie księgosuszu całkiem nie zniknie albo natura panującej zarazy nie zostanie stwierdzona, w którym to ostatnim przypadku zarządzić należy środki przeciw tej chorobie przepisane.

Atoli uchylenie środków przytoczonych pod *c*) nie zmienia w niczem obowiązku donoszenia, przepisanego powszechną ustawą o zarazach zwierzęcych, tudzież §§. 12 i 14 ustawy o księgosuszu.

Władza powiatowa donosić powinna Władzy administracyjnej krajowej nawet o przypadkach samego podejrzenia.

Do §fu 21go.

Do lit. *a*). Przed wybicciem bydła chorego na księgosusz i tego, które się stykało ze zwierzętami zarazą tą dotkniętymi (tak zwanego podejrzanego), zarządzić należy ocenienie jego wartości podług §. 35 ustawy niniejszej a względnie podług §. 38 powszechnej ustawy o zarazach zwierzęcych.

Do lit. *b*). Padlinę z bydła na księgosusz zdechłego lub z powodu tejże zarazy wybitego, przerabiać wolno, celem uchylenia jej szkodliwości, sposobem termicznym lub chemicznym tylko wtedy, gdy w samemże miejscu zapowietrzonym lub w jego najbliższej okolicy znajduje się zakład fabryczny do celu takiego

urządzony i pod umiejętnym dozorem zostający, gdy padlina może tam być wozami całkiem zamkniętymi przewożona i natychmiast przerabiana.

Jeżeli tych warunków nie dostaje, należy ścierwo spalić lub zakopać.

Osoby użyte do ładowania, przewożenia i przerabiania padliny, oczyszczać się powinny starannie a odzież swoją poddawać odwietrzeniu [lit. *h*) i *k*)].

Do zakopywania padliny wybierać należy miejsca z rzadka lub wcale nie zabudowane, położone jak najdalej od dróg i zagród i do których bydło w zwykłych okolicznościach nie dostaje się. Doły do zagrzebywania kopać należy tak głęboko, aby warstwa ziemi, przykrywająca padlinę, miała najmniej 2 metry grubości.

Jeżeli niebezpieczeństwo rozszerzenia zarazy do innych zagród nie pozwala prowadzić żywych zwierząt, za chore na zarazę uznanych do grzebowiska, zabić je należy w ich własnej zagrodzie i przewieść do grzebowiska, równie jak zwłoki bydła, które padły na księgoszusz a to wozami, sanicami (włocami), saniami itp. w taki sposób, aby ich części nie dotykały ziemi.

Podczas transportu bydła dotkniętego księgoszuszem albo padliny, przestrzegać należy, ażeby bydło i osoby niepowołane, nie znajdowały się na drodze.

Wszelkie części, które podczas transportu odejdą z tych zwierząt lub z padliny, zebrać należy razem z górną warstwą ziemi zanieczyszczonej i wrzucić do dołu na ścierwo.

Do ładowania i przewożenia padliny na ścierwisko do zakopywania itd. posługiwać się należy, o ile to być może, osobami z zagrody zapowietrzonej, w każdym zaś razie ludźmi z miejsca zapowietrzonego, nie posiadającymi bydła.

Do wywożenia ścierwa nie należy nigdy używać rogacizny, lecz koni lub innych zwierząt pociągowych albo ludzi, o ile to jest możebne, z zagrody zapowietrzonej.

Padlinę wrzucić należy do dołu, nie odejmując jakiegokolwiek części składowej, ze skórą popsutą przez kilkakrotne nacięcia na krzyż i przykryć warstwą wapna niegaszonego, lub, jeśli go niema, posypać popiołem albo polać mazią lub gnojówką. Następnie, wrzuciwszy do dołu wszelkie odpadki, krew, zanieczyszczoną ziemię itp., zasypać go należy ziemią przy wykopywaniu wydobytą, ubić mocno powierzchnię, założyć ją tarniną lub większymi kamieniami, albo zasadzić roślinami rosnącymi szybko i puszczejącymi głęboko korzenie, otoczyć rowami lub płotami z tarcie lub żerdzi, oznaczyć jako ścierwisko tablicą i wyznaczyć osobnego dozorcę do pilnowania, póki zaraza nie będzie uznana za wytępioną.

Do lit. *c*). Bydło uznane za podejrzane o zarażenie się, ale pozornie jeszcze zdrowe, jeżeli można liczyć na to, że mięso z niego zostanie rozsprzedane w samemże miejscu zapowietrzonem, lub w miejscach, gdzie jest większa konsumpcya, może być zabijane sposobem zarobkowym, a to w pierwszym razie za zezwoleniem komisji pomorowej, w drugim zaś, o ile komisya pomorowa nie ma do tego upoważnienia od Władzy administracyjnej powiatowej, za zezwoleniem tej ostatniej.

Pozwolenie na rzeź takiego bydła podejrzanego nie powinno jednak przeszkadzać szybkiemu usunięciu tegoż.

Komisya pomorowa a względnie Władza administracyjna powiatowa obowiązana jest rozważyć, czy danie na rzeź bydła podejrzanego, ze względu na konsumpcyą mięsa w miejscu zapowietrzonem i na możność pozbycia mięsa tamże, może być dozwolone, lub czy przesyłając mięso na sprzedaż do miejsc większej

konsumcyi, oczekiwać można, iż ostatecznie prawdopodobny dochód z sprzedaży przyniesie w gotówce znacznie więcej, niż wynoszą koszta zabicia i sprawienia zwierząt, naładowania i przewozu mięsa aż do miejsca przeznaczenia, tudzież odwietrzenia zabudowań rzeźniczych, jakoteż środków przewozu i opakowania.

Nadto wziąć należy na uwagę także i to, że pomiędzy rogacizną, która ma być dana na rzeź, znajdują się prawdopodobnie jeszcze zwierzęta, które po zabicu okażą się choremi i które przeto wypadnie usunąć.

Jeżeli się okaże, iż sprzedaż mięsa z takiej rogacizny podejrzaney nie może być z jakiegokolwiek przyczyny dozwolona lub byłaby niekorzystna, zwierzęta takie powybijając należy i uczynić nieszkodliwemi podług lit. *b*) tego paragrafu, nie ściągając skóry i nie odejmując żadnej innej części.

Natomiast, jeżeliby sprzedaż mięsa i skór z rogacizny, która po zabicu okaże się zdrową, miała być dozwolona, zachować należy przepisy następujące:

1. W miejscach zapowietrzonych, w których znajdują się rzeźnie publiczne, rogacizna podejrzana o zarażenie się, ale okazująca się jeszcze całkiem zdrową, popędzona być może do takiej rzeźni z zachowaniem odpowiednich ostrożności i tamże zabita pod dozorem weterynarza.

2. W miejscach zapowietrzonych, w których niema tego warunku, przedewszystkiem wyszukać należy lokalu, którego możnaby z łatwością doglądać, a w którymby zabijano rogaciznę taką sposobem zarobkowym.

Budynek ten stać powinien w miejscu ustronnem, nie daleko od grzebownika.

Do zabijania i sprawiania zwierząt, przyjmować należy w miarę potrzeby czeladników rzeźniczych.

Rzeź zarobkowa odbywać się powinna pod dozorem weterynarza, należącego do komisji pomorowej, który po zabicu zbadać ma jak najdokładniej wszystkie części wewnętrzne zwierząt zabitych.

3. Wolno sprzedawać w rzeźni i wywozić na sprzedaż do miejsc większej konsumcyi mięso tylko z tych zwierząt, w których po zabicu nie znajdują się ani najmniejsze oznaki księgosuszu; w przeciwnym razie postąpić należy z zabitymi zwierzętami podług lit. *b*).

Oprócz mięsa i skór odwietrzonych (lit. *d*), nie wolno sprzedawać żadnych części bydła, które po zabicu okaże się zdrowem, przeto usunąć je należy sposobem nieszkodliwym.

4. Nie wolno ani sprzedawać mięsa w miejscu zapowietrzonem ani go wysłać, dopóki nie będzie całkiem wystudzone.

5. We względzie wysyłania na sprzedaż do miejsc większej konsumcyi mięsa z bydła, które po zabicu okaże się zdrowem, obowiązują w szczególności następujące przepisy:

- a) Pozwolenie na wysłanie mięsa dać należy tylko wtedy, gdy nie można sprzedać mięsa w miejscu zapowietrzonem i gdy zachodzą okoliczności przewidziane poniżej w ustępach *b*), *c*), *d*);
- b) przed wysłaniem mięsa postarać się należy najkrótszą drogą o pozwolenie Władzy miejscowej miejsca konsumcyi, do którego się ma wysłać;
- c) jeżeli mięso wiezione być ma drogami lądowemi, odległość miejsca rzezi od miejsca konsumcyi wynosić powinna nie więcej nad 30 kilometrów;

d) do miejsc odleglejszych przewozić wolno mięso tylko kolejami żelaznymi lub drogą wodną.

Jeżeli niema stacyi kolei żelaznej w pobliżu miejsca zapowietrzonego, wolno wieźć mięso na wozach do stacyi oddalonej najwięcej o 15 kilometrów;

e) posyłki mięsa, wiezione na wozach, powinny być owinięte i wieźć je wolno tylko zaprzęgami końskimi, wprost i bez zatrzymywania się, przyczem unikać należy ile możności osad i pastwisk bydłych;

f) wagony kolei żelaznych, służące do przewożenia mięsa, jeżeli nie są wyłącznie do tego celu urządzone, powinny być oplombowane; drogą wodną wieźć należy wprost i bez przestanków;

g) posyłki mięsa wieźć należy pod eskortą policyjną aż do miejsca przeznaczenia;

h) komisya pomorowa uwiadomić ma niezwłocznie, jeżeli można drogą telegraficzną, Władzę miejscową miejsca przeznaczenia, o odejściu transportu mięsa z miejsca zapowietrzonego, o ilości zwierząt, z których mięso wysłano, i o prawdopodobnym czasie nadejścia posyłki, a zarazem prosić ją o postaranie się, aby mięso sprzedane zostało jak najkorzystniej i o odesłanie pieniędzy za toż mięso do właściwej Władzy powiatowej.

Władza miejscowa miejsca przeznaczenia dołożyć ma starania, aby użyty wóz i opakowanie odwietrzono;

i) komisya pomorowa wydać ma osobie wiozącej posyłkę świadectwo podług wzoru podanego w załączce I, w dwóch egzemplarzach; jeden egzemplarz odda przewódzca przedsiębiorstwu przewozowemu, z drugim zaś zgłosić się ma po przybyciu do miejsca konsumcyi do Władzy miejscowej;

Załączka I.

k) władza miejscowa miejsca konsumcyi zarządzić ma co do sposobu sprzedaży nadesłanego mięsa środki, jakie uzna za potrzebne pod względem policyi lekarskiej i weterynarskiej.

Jeżeli danie na rzeź nakazuje się z urzędu, Władza administracyjna powiatowa obowiązana jest postarać się, aby mięso z bydła, które po zabiciu okaże się zdrowem, sprzedane zostało, o ile ustawa i istniejące rozporządzenia na to pozwalają, jak można najkorzystniej. Dążyć należy ile możności do tego, aby mięso przeznaczone na sprzedaż w miejscach większej konsumcyi nabywali w samemże miejscu rzezi przedsiębiorcy, którym po udzieleniu im pozwolenia urzędowego i pod warunkiem ścisłego zachowania przepisów powyższych co do wysyłania takiego mięsa, zostawia się dalsze niem rozrządzenie.

Jeżeli skarb państwa płaci wynagrodzenie za zwierzęta tak zwane podejrzane i zabite, pieniądze za mięso sprzedane dostają się skarbowi, w przeciwnym razie właścicielowi zwierząt danych na rzeź.

Jeżeli właściciel chce wysłać do miejsc większej konsumcyi mięso z przeważców, danych na rzeź stosownie do §. 20, lit. e) i §. 27 lit. i), to potrzebne jest do tego pozwolenie Władzy administracyjnej powiatowej, i do posyłek takich wydać należy świadectwo podług wzoru powyższego. Wpływanie na sprzedaż takiego mięsa nie jest rzeczą Władzy administracyjnej.

Do lit. d). Skórę z bydła podejrzanego o zarażenie się wolno ściągać i poddawać odwietrzeniu tylko wtedy, gdy dozwolone zostało danie zwierząt na rzeź

dla sprzedania mięsa; w innym razie usunąć je należy w sposób nieszkodliwy razem z padliną zwierząt podejrzanych. Skóry z bydła, które zabito i które po zabiciu okazało się zdrowe, odwietrzają się przez namoczenie ich w ługu wapiennym gryzącym (1 część wapna gryzącego na 60 do 80 części wody), w którym leżeć mają przez 24 godziny. Następnie trzeba je wysuszyć i schować; zaś wywieźć z miejsca wolno je dopiero wtedy, gdy będzie uznane, że zaraza się skończyła.

Jeżeli w miejscu zapowietrzonym mieszka garbarz, wolno oddawać mu skóry celem namoczenia ich natychmiast w dębiance. Weterynarz czuwać ma nad wykonaniem tego przepisu.

Skóry, pochodzące z miejsca zapowietrzonego, odwietrzone przez namoczenie ich w ługu wapiennym, wywożone być mogą do garbarni w celu natychmiastowego przerobienia tylko wozami i końmi pod eskortą policyjną. Wozy do ich przewożenia powinny być całkiem zamknięte, albo też skóry owinięte być powinny całkiem osłoną nasyconą ługiem wapiennym lub rozczynek kwasu karbolowego.

Przewódzca policyjny oddać ma transport w garbarni wskazanej. Właściciel lub kierownik garbarni potwierdzić ma w liście przewodnym, że skóry jak należy odebrał i zarządzić niezwłoczne ich obrobienie.

O nadejściu takiego transportu uwiadomić należy wcześniej Władzę miejscową miejsca przeznaczenia, iżby dopilnowała rychłego przerobienia.

We względzie odstępowania takich transportów przedsiębiorcom w samem miejscu zapowietrzonym i komu pieniądze za skóry dostać się mają, obowiązują te same przepisy, które tyczą się mięsa.

Do lit. e). (Ustęp 2). Wielkie stada owiec, podejrzane o zarażenie się, podzielić należy na kilka mniejszych stadek (oddziałów), każde z nich umieścić oddzielnie i dać każdemu osobnego dozorcę. Jeżeli zaraza pojawi się w jednym z oddziałów, choćby tylko u jednej sztuki, powybijając należy wszystkie zwierzęta tego oddziału.

Dalsze postępowanie ze zwierzętami powybijanymi zależy, tak jak u bydła rogatego, od tego, co weterynarz znajdzie przed zabiciem tychże i po zabiciu.

Szczególną baczność mieć należy na tępienie szczurów w zagrodzie zapowietrzonej i w jej okolicy.

Do lit. f). Napis: „Księgosusz“ wywiesić należy na tablicy do domu przytwierdzonej.

Stróżów, wyznaczonych do odosobnienia zagrody zapowietrzonej, oświecić należy dokładnie, jakie na nich ciąży obowiązki.

Do lit. h). W każdym miejscu zapowietrzonym wyszukać należy przynajmniej jeden budynek, któryby dał się użyć na lokal do odwietrzania i wyłącznie do tego celu służył, tudzież wyznaczyć osobnego dozorcę, którego wyuczyć trzeba sposobów odwietrzania. Tamże zachowywać należy środki do odwietrzania.

Odwietrzanie ludzi polega na myciu twarzy rąk wodą mydlaną, oczyszczeniu obuwia, a w razie potrzeby na nakadzeniu zwierzchniej odzieży parą chłorową albo parą kwasu siarkawego.

Do lit. i). Oczyszczanie i odwietrzanie odbywać się ma w ogólności podług przepisów rozporządzenia wykonawczego do §fu 20go, ustęp 7 powszechnej ustawy o zarazach zwierzęcych. Nadto zachowywać należy przepisy następujące:

Odwietrzeniu podlegają:

1. Stajnie zapowietrzone i całe ich urządzenie wewnętrzne. Odwietrzenie stajni zarządzić należy o ile można niezwłocznie po wyprowadzeniu bydła. Gdyby to było niemożliwe, polać należy tymczasem gnój znajdujący się w stajni płynem odwietrzającym (mlekiem wapiennem, roztworem chlorku wapna, wiotryolu żelaznego albo kwasu karbolowego). W stajni zostawić należy wszelkie sprzęty i wszystko, czego do obsługi zwierząt używano, lub rzeczy te napowrót do niej odnieść, pozamykać wszelkie otwory i stajnię mocno chlorem wykadzić a następnie zamknąć i urzędownie opieczetować drzwi, których otwierać nie wolno, póki się nie odbędzie właściwe odwietrzanie.

Czyszczenie i odwietrzanie stajni zacząć się ma od wyrzucenia z niej gnoju, pozostałej paszy i podściółki. Wszystko to spalić należy lub zakopać głęboko w odpowiednim miejscu, do którego przez następne trzy miesiące bydłu zbliżać się nie wolno.

Podobnie jak stajnie odwietrzyć należy także przechody do nich prowadzące.

W podobny sposób oczyścić i odwietrzyć należy także lokale, w których zabijano rogaciznę podejrzaną i to tem dokładniej, jeżeli pomiędzy zwierzętami danemi na rzeź, stwierdzony został księgosusz.

2. Gnój na gnojowiskach. Jeżeli go nie jest wiele, odwietrzyć go należy tak jak gnój stajenny.

Jeżeli jest w większej ilości, w takim razie tę część, którą wyrzucono na gnojowisko w przeciągu trzech tygodni przed stwierdzeniem zarazy, zakopać należy lub spalić.

Toż samo uczynić należy z gnojem, który po wybuchu księgosuszu pomieszany został z gnojówką.

Resztę gnoju można odwietrzyć, a następnie należy ile możności najrychlej wywieźć końmi i zaorać. Jeżeli tego uczynić nie można, trzymać należy wywieziony gnój w kupach na polu dopóty, dopóki nie da się to wykonać.

Zanim się to stanie i jeszcze przez cztery tygodnie potem nie wolno puszczać bydła na takie pole.

Jeżeli gnoju wyrzuconego na gnojowisko w przeciągu ostatnich trzech tygodni przed wybuchem zarazy, nie można odróżnić od reszty gnoju, który się tam znajduje, zakopać należy wszystek.

Gnój wywozić należy w taki sam sposób, jak padlinę (lit. b tego paragrafu). Miejsca, w których go zakopano, zabezpieczyć należy tak, jak ścierwiska i tak samo ich pilnować.

Gnojówkę, zbierającą się w gnojnicach odwietrzyć należy za pomocą wapna lub chlorku wapna albo kwasu siarkowego i spuścić do dołów dostatecznie głębokich.

Dno i ściany dołów na gnój i gnojówkę odwietrzyć należy w podobny sposób, jak podłogę stajni zapowietrzonych.

3. Pasza sucha i podściółka, która leżała w takim miejscu, iż mogła zachwycić zarodki zarazy. Jeżeli materyałów takich jest niewiele, spalić je należy albo zakopać jak gnój. Z większych zapasów oddzielić należy od innych części te warstwy, które podejrzawać można, iż przyjęły w siebie zarodki zarazy, i spalić albo zakopać. Resztę dawać można bydłu dopiero po dłuższem przewietrzeniu.

4. Sprzęty i przedmioty używane do obsługi, do zabijania i rzezi rogacizny chorej i o zarażenie podejrzanej, jakoteż sprzęty przewozowe, któremi wywożono

zwierzęta padłe lub dobite, ich mięso i skóry, tudzież nawóz, podściółkę, paszę suchą itd.

Przedmioty te wymyć należy starannie ukropem lub ługiem, a następnie posmarować płynem odwietrzającym i trzymać przez czas dłuższy na powietrzu. Sprzęty drewniane, nader zużyte lub w ogóle bez wartości należy spalić, żelazne zaś wypalić.

5. Zwierzęta użyte do wywożenia padliny, nawozu i innych istot zaraźliwych.

Po użyciu należy je starannie wymyć i wyczesać, najstaranniej zaś oczyścić im trzeba kopyta.

6. Pastwiska, na które chodziły zwierzęta dotknięte księgosuszem. Oczyścić je należy starannie z odchodów, z którymi postąpić trzeba tak, jak z gnojem ze stajen zapowietrzonych, bydło zaś wolno na nie wpuszczać dopiero wtedy, gdy będzie ogłoszone, że zaraza ustała i po otrzymaniu pozwolenia od Władzy administracyjnej powiatowej.

Roboty, mające na celu odwietrzanie, rozpocząć należy jak tylko można i wykonywać je trzeba jak najprędzej, używać zaś do nich wolno tylko osób z zagrody, którą się odwietrza, albo z innych zagród zapowietrzonych, lub też ludzi, nie posiadających wcale bydła. Dopóki te roboty trwają, nie wolno im stykać się z innymi mieszkańcami osady.

Do lit. k). Odzienie osób wzmiankowanych, do których w każdym razie zaliczają się rzeźnicy, którzy zabijali rogową podejrzaną, jeżeli można je prać, moczyć należy w ługu gorącym przez 12—24 godzin, potem wyprać, mydląc obficie i wysuszyć na powietrzu; jeżeli zaś nie można go prać, wystawić je należy na działanie suchego gorąca albo pary chloru lub kwasu siarkawego przez 24 godziny a potem odpowiednio wywietrzyć.

Obuwie i rzeczy skórzane trzeba starannie oczyścić, wymyć, potem tłuszczem napuścić i dobrze wywietrzyć.

Do §fu 22go.

Gdy księgosusz pojawi się na okrętach morskich, Władza morska sanitarna I instancyi uwiadomić ma natychmiast Władzę administracyjną powiatową i sąsiednie Władze morskie sanitarne, tudzież donieść o tem Władzy morskiej.

Władza morska uwiadomić ma o tem inne, podlegające jej urzędy morskie sanitarne, tudzież Władze administracyjne krajowe w Tryeście i Zadarze.

Władza administracyjna krajowa ogłaszać ma co tydzień w gazecie krajowej, jaki jest stan księgosuszu w jej okręgu administracyjnym i nadto donosić o tem wszystkim Władzom administracyjnym powiatowym jej podlegającym.

Do §fu 23go.

Gdy księgosusz stwierdzony będzie choćby tylko w jednej zagrodzie pewnej osady, osadę tę, z zastrzeżeniem przepisów podanych w §§. 25 i 26, uznać należy za zapowietrzoną i zastosować do niej oprócz środków przytoczonych w §§. 16, 20 i 21, także środki podane w §. 23.

W miejscach, gdzie się do osady zapowietrzonej wchodzi i z niej wychodzi, umieścić należy tablice z napisem „Księgosusz“.

Do doglądania i wykonania zarządzonych środków, mających na celu zamknięcie osady, użyć należy dozorców pewnych, wybierając ich z pomiędzy mieszkańców osady, nie posiadających bydła, lub w razie potrzeby, z wćjska.

Strażników oświecić należy dokładnie, jakie są ich obowiązki i kontrolować w sprawowaniu służby.

Do lit. *f*). Bydło, przyprowadzone do miejsca zapowietrzonego na zasób żywności, zabić należy jak najrychlej, czego Władza miejscowa dopilnować powinna.

Do lit. *g*). Gdyby w miejscu zapowietrzonym była stacya kolei żelaznej, mieszkańcom miejsca tego wzbronąć należy wstępu na stacyę, wyjąwszy przypadki nieodzownej konieczności; a dopóki trwa zaraza, ładowanie i wyladowywanie przeżuwaczy, z wyjątkiem przypadku przewidzianego pod lit. *f*), jest bezwzględnie zakazane.

Podobnie postępować należy z bydłem przewożonym na okrętach.

Do lit. *h*). Przepisane odwietrzanie siana i słomy, użytej do opakowania wyrobów przemysłowych, polega na przewietrzeniu a następnie skropieniu tych materiałów roztworem karbolowym. Władza zaś miejscowa ma tego dojrzeć.

Władze miejscową miejsca przeznaczenia uwiadomić należy o odejściu popyłki, aby dopilnowała spalania materiałów, służących do opakowania.

Do lit. *k*). Gdy się ma zaprowadzić zamknięcie granicy pól (łanów), zastosować należy przepisy, podane w rozporządzeniu wykonawczem do §fu 20go, ustęp 2 *f*) powszechnej ustawy o zarazach zwierzęcych.

Gdy księgosusz wybuchnie na okręcie morskim, wywiesić na nim należy chorągiew kwarantannową.

Do §fu 24go.

Dopóki w pewnym miejscu trwa księgosusz, weterynarz urzędowy udawać się tam powinien co ośm dni, jeżeli stosunki nie wymagają, aby pozostał w miejscu zapowietrzonym, lub aby częściej je zwiedzał.

Nadto w ciągu tego okresu zająć się niekiedy powinien obejrzeniem bydła.

Do §fu 25go.

W większych miastach lub miasteczkach wtedy tylko ograniczyć wolno środki, mające na celu zamknięcie i zabezpieczenie, do zagród, a względnie stajen zapowietrzonych, gdy mieszkańcy nie trudnią się właściwą hodowlą bydła i rogacizną trzymają głównie jako bydło użytkowe. W przypadkach jednak takich postarać się należy, aby dla jak najrychlejszego wytopienia zarazy powybijano spiesznie wszystko bydło w stajniach zapowietrzonych, aby lokale zapowietrzone jak najściślej zamknięto i natychmiast odwietrzono.

Do §fu 27go.

Miejscowości znajdujące się w okręgu zapowietrzonym, wcielić należy do niego z całym ich obszarem.

Ustanowienie okręgu zapowietrzonego i jego rozciągłość należy ogłosić i o tem zawiadomić Władzę krajową.

Do lit. *a*). Gdy się przepisuje szczególny znak do wypalania na przeżuwaczach, trzymanyh w okręgu zapowietrzonym, podać należy do wiadomości tak znak w tym celu obrany, jakoteż drugi, który wypalony być ma na zwierzętach po zniesieniu okręgu zapowietrzonego.

Do lit. *f*). W innych miejscach okręgu zapowietrzonego, nie tych, które w ustępie *f*) są wzmiankowane, targi na bydło są bezwarunkowo zakazane.

Władza miejscowa targu dopilnować ma, aby zwierzęta przeżuujące na targ przyprowadzone, pędzono wprost do rzeźni i aby je tam rzeczywiście zabito.

Do lit. h). Jeżeli bydło rzeźne, pasza sucha i słoma, na wyprowadzenie których z okręgu zapowietrzonego do innego okręgu administracyjnego Władza pozwoliła, przechodzić mają przez kraj pomiędzy niemi leżący, a w którym ustawa niniejsza obowiązuje, postarać się należy o pozwolenie także i Władzy administracyjnej tego ostatniego kraju.

Do §fu 31go.

Do ustępu 3go. Dla uzyskania pozwolenia na wprowadzenie bydła użytkowego z okolic niezapowietrzonych kraju zapowietrzonego do innego kraju, postarać się należy także o pozwolenie tych Władz krajowych, przez których okrąg bydło stósownie do okoliczności ma być prowadzone. Bydło takie posyłać wolno tylko koleją żelazną lub drogą wodną. O przybyciu takiego bydła do miejsca, w którym ma stanąć, uwiadomić należy wcześniej Władzę administracyjną powiatową tego miejsca, iżby zarządziła przepisane ostrożności.

Do §fu 32go.

Gdy w zagrodzie zapowietrzonej pewnego miejsca zapowietrzonego wszystkie zwierzęta przeżuujące padną lub zostaną powybijane i środki odwietrzające będą w zupełności wykonane, można uchylić zamknięcie takiej zagrody (§. 21).

Orzeczenie, iż księgosusz ustał w zagrodzie odosobnionej (§. 26), lub w pewnej miejscowości poprzedzić mają za każdym razem ostateczne oględziny rogacizny, owiec i kóz. Jeżeli wtedy wszystkie te zwierzęta okażą się niepodejrzanymi i jeżeli będą zachodziły okoliczności przewidziane w §. 32, Władza administracyjna powiatowa orzec ma, iż zaraza ustała, uchylić według okoliczności całkiem albo częściowo środki, które miały na celu zamknięcie okręgu pomorowego, ogłosić, iż zaraza ustała i donieść o tem Władzy krajowej.

Do §fu 33go.

Gdy nakazane będzie powybijanie przeżuwaczy, znajdujących się na targu bydła rzeźnego lub w rzeźni publicznej, nakaz ten spełnić należy w odpowiednim lokalu pod okiem weterynarza i w czasie jak najkrótszym.

Jeżeli między bydłem przewożonym na okręcie morskim znajdzie się sztuka podejrzana o księgosusz, Władza morska sanitarna powinna okręt odosobnić, zarządzić urzędowe sprawdzenie i, jeżeli istnieje szpital morski, odesłać tam okręt, aby z nim postąpiono według przepisu.

Jeżeli zajdzie konieczność wysadzenia zwierząt w innem miejscu na ląd, uwiadomić o tem należy Władzę administracyjną powiatową ze względu na potrzebną czynność urzędową.

Do §fu 35go.

Co się tyczy oszacowania i stwierdzenia wyników oszacowania, trzymać się należy §. 38 powszechnej ustawy o zarazach bydłych i odnośnego przepisu wykonawczego.

Wykazy szacunkowe sporządzać należy podług załączek II i III.

Do §fu 39go.

Gdyby zachodził przypadek przekroczenia zakazu wprowadzania przez granicę państwa lub kraju albo ominięcia wyznaczonych stacyj wchodowych, albo którykolwiek inny, w §. 39 przewidziany, w którym nie można orzec stanowczo, iż stan zwierząt nie wznieca najmniejszej obawy, Władza administracyjna zastosować ma przepis wykonawczy do §. 46 powszechnej ustawy o zarazkach zwierzęcych.

Podług tego przepisu wykonawczego postąpić także należy z surowemi wytworami zwierzęcemi suchemi. Świeże wytwory zwierzęce surowe, pochodzące z miejsc lub okręgów zapowietrzonych, należy zniszczyć.

Zresztą zarządzić należy co potrzeba, stósownie do jakości przypadku w myśl przepisów zasadniczych, podanych w ostatnim ustępie §. 46 przerzeczonej ustawy.

Do §fu 40go.

Ustęp 1. We względzie wpuszczania zwierząt i wytworów zwierzęcych surowych, tudzież postępowania z niemi, zakłady kwarantannowe trzymać się mają przepisów, które dla nich istnieją, o ile przepisów tych nie zmienia terażniejsza ustawa o księgosuszu i niniejszy przepis wykonawczy.

Rogaciznę wypuścić wolno z zakładów kwarantannowych tylko w celu postąpienia z nią według ustawy, a przeto bydło rzeźne wysyłać wolno tylko do wyznaczonych miejsc większej konsumcyi, inną zaś rogaciznę tylko do miejsc leżących w Galicyi lub na Bukowinie.

Do ustępu 3 i 4. Wyjąwszy przypadki wzmiankowane w ustępie 4, zamknięcie zakładów kwarantannowych zarządzać ma Władza administracyjna krajowa. O każdym zamknięciu zakładu kwarantannowego ogłosić należy w gazecie urzędowej, tudzież plakatami, przybitemi na odpowiedniej komorze i odpowiednim zakładzie kwarantannowym, i donieść o tem ministerstwu spraw wewnętrznych.

Gdyby księgosusz wybuchł w zakładzie kwarantannowym, dyrekcyja zakładu zarządzić ma niezwłocznie jego zamknięcie i za pośrednictwem Władzy powiatowej donieść o tem Władzy administracyjnej krajowej.

Do ustępu 6. Zwierzęta chore trzeba powybijać, z padliną ich postąpić należy podług §. 21, lit. b).

Zwierzęta wydające się zdrowemi zabić należy sposobem rzemieślniczym w odpowiednim lokalu zakładu kwarantannowego, z mięsem zaś i ze skórą postąpić według 3 części ustępu 6.

Do ustępu 7. Paszporty kwarantannowe dla przeżuwaczy wydawać należy w sposób dotychczasowy.

Pod względem wypalania cechy postępować należy jak dotychczas.

Do ustępu 8. Bydło rzeźne, wypuszczone z zakładów kwarantannowych, nie leżących tuż przy kolei żelaznej, pędzić należy aż do najbliższej stacyi kolei żelaznej, gdzie ma być wsadzone do wagonu, drogami szczegółowo wskazanemi, pod dozorem, nie dopuszczając, aby się mięszało z krajowem.

W miejscach, którym wolno nabywać bydło kwarantannowe na zabicie, zapobiedz należy za pomocą odpowiednich środków, aby popędzenie dalej, zabronione przy końcu części pierwszej ustępu 8 było niemożliwe.

Miejsca konsumcyi, do których bydło rzeźne wprowadzane być może, oznajmione będą zakładom kwarantannowym.

Do ustępu 9. Bydło przeznaczone do Galicyi lub na Bukowinę do celów gospodarczych, przewozić należy na miejsce przeznaczenia ile możności kolejami żelaznymi lub drogą wodną.

O ile to jest niemożliwe, transporty takie prowadzić należy w sposób wzmiankowany w ustępie 8.

Bydła takiego nie wolno wprowadzać pomiędzy krajowe przed upływem dni 10 od jego przybycia na miejsce przeznaczenia (§. 13 ustawy o księgosuszu).

Do ustępu 10, część 1. Właściciele bydła obowiązani są składać paszporty kwarantannowe, gdy chcą uzyskać inny paszport bydłęcy krajowy dla swego bydła.

W nowym paszporcie zapisać należy z odwołaniem się do paszportu kwarantannowego dzień wyjścia bydła z zakładu kwarantannowego.

Jeżeli wydać przyjdzie nowy paszport bydłęcy tylko dla części bydła wymienionego w paszporcie kwarantannowym, ubytek zanotować należy w paszporcie kontumacyjnym, który ma być zwrócony właścicielowi bydła.

Jeżeli wydane zostały nowe paszporty bydłace już dla wszystkich sztuk bydła, wymienionych w paszporcie kontumacyjnym, odebrać należy ten paszport kontumacyjny i dołączyć do zeszytu sznurowego paszportów bydłacych.

Nowych paszportów bydłacych do wyprowadzania takiego bydła z kraju lub poprowadzenia go na targi krajowe nie wolno wydawać przed upływem 60 dni po wypuszczeniu z zakładu kwarantannowego.

Do ustępu 11. Owce i kozy należy karmić w ciągu 12godzinnej obserwacji.

Do ustępu 12. Skóry, kości, rogi, końce rogów i racice, jeżeli przedmioty te są całkiem suche, tudzież jelita bydłace grube i cienkie nasolone i suche, łój nie topiony w beczkach, nakoniec sierć krowia, szczecina świńska, wełna owcza i włosy kozie zapakowane w worach lub wańtuchach, wprowadzane być mogą bez pośrednictwa zakładów kwarantannowych, dopóki ministerstwo spraw wewnętrznych nie wyda rozporządzenia przepisującego, aby do krajów, w których ustawa ta obowiązuje, wpuszczane były pod warunkiem odwietrzenia.

Łój nietopiony w żołądkach wpuszczać wolno tylko za pośrednictwem zakładów kwarantannowych, gdzie opakowanie (żołądek) odwietrzyć należy za pomocą obmycia 10procentowym roztworem chlorku wapna lub 6procentowym roztworem karbolowym.

Przedmioty przerzeczone, gdyby pod względem jakości swojej lub pod względem opakowania nie odpowiadały przepisom ustawy niniejszej, zwrócić należy od granicy.

Nastąpić to ma zwłaszcza wtedy, gdyby z suchymi częściami zwierzęcymi pomieszane były świeże.

Przywóz i przewóz części zwierzęcych świeżych jest bezwzględnie zakazany.

Taaffe r. w. **Stremayr** r. w. **Korb** r. w. **Falkenhayn** r. w.

Załączka I.

Kraj

Powiat

Gmina

Potwierdzenie

tyczące się mięsa przeznaczonego do a pochodzącego z przeważających zabitych w miejscowości księgosuszem dotkniętej z w okręgu zapowietrzonym

Ilość zabitych zwierząt			P o s y ł a s i ę			Ze strony policyi towarzyszy posyłce do miejsca przeznaczenia	Potwierdzenie jako zwierzęta zabite okazały się zdrowymi
rogaczyny	owiec	kóz	końmi	koleją żelazną	drogą wodną		

Komisya pomorowa w

dnia 188

Komisarz administracyjny.

Weterynarz.

Załącznik III.

Powiat _____

Gmina _____

Wykaz wartości

przedmiotów, z polecenia komisji pomorowej w celu wykonania odwietrzenia zniszczonych, za które skarb państwa płaci wynagrodzenie. (§. 35 u. o k.)

Liczba bieżąca	Nazwisko właściciela	Miejsce	Nr. domu	Opis przedmiotu zniszczonego	Wartość szacunkowa		U w a g a
					zł.	c.	

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XVI. — Wydana i rozesłana dnia 20 kwietnia 1880.

39.

Ustawa z dnia 25 marca 1880,

o uwolnieniu od podatków budynków nowych, przebudowanych i dobudowanych.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje :

§. 1.

Budynek uwolniony być może czasowo od podatku czynszowego i klasowego, jakoteż od dodatków rządowych, jeżeli

- a) wystawiony został nowo na gruncie przedtem niezabudowanym (budowla nowa);
- b) jeżeli budynek istniejący zburzono aż do powierzchni ziemi i stąd wystawiono go na nowo (przebudowanie);
- c) jeżeli budynek istniejący powiększono przez przystawienie budowy w miejscu dawniej niezabudowanym lub przez podwyższenie go o piętro, którego dawniej nie było, przez co powstała nowa budowa, podatkowi podlegająca (przystawienie lub podwyższenie);
- d) jeżeli całe części budynku, których można było używać oddzielnie, zburzono aż do powierzchni ziemi lub pojedyncze piętra w całej rozciągłości zniesiono i na nowo wybudowano (częściowe przebudowanie).

§. 2.

Wszystkie rodzaje budów powyżej wzmiankowane uwolnione być mają od podatków na lat dwanaście, licząc od chwili dozwolonego urzędownie lub wcześniejszego rzeczywistego użytkowania. Atoli w przypadkach, powyżej pod *c*) i *d*) przytoczonych, uwolnienie to rozciągać się ma tylko na tę część podatku, która przypada na budowle nowo wystawione.

§. 3.

Uwolnienie od podatku rządowego nie daje bynajmniej prawa do uwolnienia od innych ciężarów publicznych, które właściciele domów, z powodu posiadania ich, ponosić mają.

§. 4.

Prośby o czasowe uwolnienie od podatku czasowego i klasowego podawać należy do Władzy podatkowej pierwszej instancji najpóźniej w 45 dni po ukończeniu budynku lub części budynku, która używana być może oddzielnie a

w każdym razie przed użytkowaniem budynku, dla którego chcieliby uzyskać uwolnienie od podatku.

Na prośby później podane, jeżeli stosunki i okoliczności do orzeczenia potrzebne, dadzą się jeszcze sprawdzić, uwolnienie od podatku przyznane będzie tylko za ten czas, który jeszcze pozostaje od najbliższego terminu płatności podatku po dniu wniesienia prośby, aż do końca dwunastoletniego okresu uwolnienia od podatku, licząc od chwili ukończenia budynku.

Odwołanie się przeciw orzeczeniom co do prośb o uwolnienie od podatku jest według przepisów ustawy z dnia 19 marca 1876 (Dz. u. p. Nr. 28) dozwolone.

§. 5.

Ustawa niniejsza nie narusza praw do czasowego uwolnienia od podatków, nabytych wprzód, zanim zaczęła obowiązywać, przeto z prośbami o uwolnienie od podatków, tyczącemi się budowli, przed tym terminem skończonych, chociaż podane zostaną dopiero po tym terminie, postąpić należy według ustaw i rozporządzeń, które do tego czasu obowiązywały.

Podobnie względem budynków, stawianych w Wiedniu na gruntach do rozszerzania miasta, w najwyższem postanowieniu z dnia 14 maja 1859 wzmiankowanych, postąpić należy według przepisów tego najwyższego postanowienia.

Wszelkie inne ustawy, jakoteż rozporządzenia moc ustawy posiadające, które tyczą się czasowego uwolnienia od podatku budynkowego, tracą moc swoje, jak tylko niniejsza ustawa zacznie obowiązywać.

§. 6.

Ustawa niniejsza nabywa mocy obowiązującej od 1 stycznia 1881.

§. 7.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 25 marca 1880.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Kriegs Au r. w.

40.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia z dnia 30 marca 1880,

tyczące się uznania Kościoła braci ewangelickich (Kościoła braci Herrnhuckich).

Na żądanie Dyrekcyi Zjednoczenia w Berthelsdorf pod Herrnhutem w Królestwie saskiem, jako najwyższej Zwierzchności kościelnej Kościoła braci ewangelickich (Kościoła braci Herrnhuckich), gdy złożone dowody czynią zadość wymaganiom §fu 1go ustawy z dnia 20 maja 1874 (Dz. u. p. Nr. 68) o ustawowem uznaniu społeczności religijnych, orzeka się niniejszem na zasadzie §fu 2go tejsze ustawy, że Kościół braci ewangelickich (Kościół braci Herrnhuckich) zostaje uznany.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy niezwłocznie.

Conrad-Eybesfeld r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XVII. — Wydana i rozesłana dnia 29 kwietnia 1880.

41.

Dokument koncesyi z dnia 9 marca 1880,

na kolej żelazną parową od stacyi w Czasławie na Żleb do Ronowa i Zawratecu z odnogą ze Skowic do Wrdów i Buczyc.

My Franciszek Józef Pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

król apostolski węgierski, król Czech, Dalmacyi, Kroacyi, Sławonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiążę Austryacki; Wielki Książę Krakowski, Książę lotaryński, salzburski, styryjski, karyntyński, kraiński, bukowiński, górno i dolno szląski; wielki książę siedmiogrodzki; margrabia morawski; uksiążęcony hrabia na Habsburgu i Tyrolu, itd. itd. itd.

Gdy Spółka budownicza pp. Schöna i Wesselego w Pradze, tudzież p. Hermann Schwind podali prośbę o koncesyę na budowę i utrzymywanie w ruchu kolei drugorzędnej od stacyi uprzyw. austr. kolei północno-zachodniej w Czasławie na Żleb do Ronowa i Zawratecu z odnogą ze Skowic do Wrdów i Buczyc, przeto ze względu na ogólną pożyteczność tego przedsięwzięcia, uznajemy za stosowne nadać proszącym, powyżej wymienionym, koncesyę niniejszą, na zasadzie ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238), jakoteż ustawy z dnia 1 czerwca 1879 (Dz. u. p. Nr. 88), w sposób następujący:

§. 1.

Nadajemy koncesyonaryuszom prawo wybudowania i utrzymywania w ruchu kolei żelaznej parowej od stacyi uprzyw. austr. kolei północno-zachodniej w Czasławie na Żleb do Ronowa i Zawratecu z odnogą ze Skowic do Wrdów i Buczyc.

§. 2.

Kolej ta wybudowana być ma jako drugorzędna ze szlakiem normalnym.

Sposób budowy, jakoteż urządzenia ruchu odpowiadać powinny projektom szczegółowym przez ministerstwo handlu zatwierdzić się mającym i warunkom technicznym, które będą ustanowione.

W tej mierze starać się należy, aby koszta budowy były jak najniższe, a ponieważ chyżość największa pociągów na tej kolei nie może wynosić więcej niż dwadzieścia (20) kilometrów na godzinę, pozwala się na wszelkie ułatwienia, jakie z powodu tej małej chyżości są dopuszczalne.

Do dostarczenia wozów, wagonów, szyn i innych części składowych kolei, jakoteż wszelkich przedmiotów do jej urządzenia potrzebnych, dane będzie pierwszeństwo fabrykom krajowym, jeżeli zgodzą się na te same warunki co zagraniczne.

Projekta techniczne budowy i urządzenia kolei przedstawić należy ministerstwu handlu wcześniej, a dotyczące się tego, jakoteż wszelkie inne rozporządzenia władz nadzorczych rządowych wykonywać jak najściślej.

Podobnież uczynić powinni koncesyonaryusze pod względem budowy wszystko, czegoby jeszcze ministerstwo handlu wymagało ze względu na dobro publiczne i trzymać się obowiązujących ogólnych przepisów budowniczych i policyjnych.

Budowę dolną kolei wykonać można tylko pod jeden tor.

Koncesyonaryusze zobowiązują się dążyć do zawarcia umowy ze Spółką uprzyw. austr. kolei północno-zachodniej w przedmiocie używania dworca w Czasławie, jakoteż urządzenia służby ruchu dla obrotu przejściowego i umowę tę przedstawić Rządowi do zatwierdzenia.

Gdyby umowa ze Spółką austr. kolei północno-zachodniej, odpowiadająca interesom kolei drugorzędnej, nie przysłała do skutku, koncesyonaryusze mają wprawdzie prawo wybudować własny dworzec, są jednak obowiązani urządzić połączenie z tamtą koleją i gdyby zaprowadzony został obrót osobowy, starać się ułatwić go ile możności pod względem przejścia z własnej kolei na tamtą.

Co się tyczy warunków takiego połączenia, jakoteż urządzenia wspólnej służby dworcowej do obrotu pasażerskiego, poddadzą się koncesyonaryusze orzeczeniu ministerstwa handlu, jeżeliby się nie zgodzono w tej mierze z koleją, z którą ma nastąpić połączenie.

Rząd zastrzega sobie, że gdyby się nie zgodzono, on sam poda warunki wzajemnego używania wagonów kolei krajowych sąsiednich i zbiegu kolei idących z kopalni i zakładów przemysłowych.

Koncesyonaryusze są jednak obowiązani pozwolić za wynagrodzeniem kosztów, ażeby koleje łączące, które przedsiębiorstwa przemysłowe, mające siedziby nad koleją koncesyonowaną, zechcą zbudować dla dowozu płodów swoich, zostały do kolei doprowadzone w sposób dla ruchu kolei jak najmniej uciążliwy.

§. 3.

Nadaje się koncesyonaryuszom prawo wybudowania kolei po części na gościńcu prowadzącym z Czasławy do Chrudima. Obowiązani są jednak dotrzymać ściśle warunków, pod którymi użytkowanie tego gościńca będzie im dozwolone, mianowicie zaś, jeżeliby założenie lub ruch kolei powiększył koszta utrzymania rzeczonoego gościńca, zwrócić skarbowi nadwyżkę a w takim razie, gdyby później

Rząd uznał, że nie może na to pozwolić, aby kolej przechodziła gościńcem, własnym kosztem usunąć urządzenia kolejowe i przywrócić gościńiec do pierwotnego stanu.

Nadto koncesyonaryusze uczynić mają jak najściślej zadosyć wszelkim rozporządzeniom Władz rządowych, mającym na celu bezpieczeństwo obrotu na gościńcu.

Oprócz tego koncesyonaryusze obowiązani są wstrzymać ruch kolejowy na gościńcu w każdym czasie bez prawa do wynagrodzenia i na tak długo, jak Władza wojskowa uzna to za potrzebne z powodu przechodu wojska lub innych czynności wojskowych.

§. 4.

Koncesyonaryusze obowiązani są rozpocząć budowę w przeciągu trzech miesięcy, licząc od dnia dzisiejszego, linie czaslawsko-żlebską, tudzież skowicko-wrdowo-buczycką najpóźniej w przeciągu dwóch lat a linią żlebsko-zawratecką najpóźniej w przeciągu trzech lat, licząc od tegoż samego terminu, ukończyć i oddać na użytek publiczny i przez cały okres koncesyjny utrzymywać w ruchu bez przerwy.

Jako rękojmię dotrzymania powyższych terminów budowy, koncesyonaryusze złożyć mają na żądanie administracyi państwa kaucyą w kwocie tysiąca (1000) złotych w gotówce lub w tych papierach publicznych, w których wolno lokować pieniądze sieroce.

§. 5.

Do wybudowania kolei koncesyonowanej nadaje się koncesyonaryuszom prawo wywłaszczenia podług przepisów ustawowych w tej mierze obowiązujących. Takież samo prawo nadane będzie koncesyonaryuszom do wybudowania wszelkich odnóg, prowadzących do zakładów przemysłowych, gdyby Rząd uznał potrzebę wybudowania takowych ze względu na dobro publiczne.

Koncesyonaryusze obowiązani są przyspieszyć, o ile to od nich zależy, hipoteczne odpisanie parcel nabytych pod budowę kolei, jakoteż wykonanie środków, które stosownie do ustawy z dnia 19 maja 1874 (Dz. u. p. Nr. 70) są potrzebne do zabezpieczenia w księgach dla kolei żelaznych stosunków prawnych, w związku z tem zostających, i dołożyć starania, ażeby przed sprostowaniem hipotecznem stanowczy pomiar gruntów i zamknięcie rachunków jak najspieszniej były ukończone.

§. 6.

We względzie budowy kolei koncesyonowanej i ruchu na niej, zastosować się powinni koncesyonaryusze do osnowy niniejszego dokumentu koncesyi, jakoteż do istniejących w tej mierze ustaw i rozporządzeń mianowicie do ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238) i regulaminu ruchu kolei z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1852), tudzież do ustaw i rozporządzeń które w przyszłości wydane być mogą.

Wszakże pod względem ruchu pozwala się w myśl artykułu III ustawy z dnia 1 czerwca 1879 (Dz. u. p. Nr. 88) odstąpić od wszystkich środków bezpieczeństwa przepisanych w porządku ruchu kolei żelaznych o ile ze względu

na zmniejszenie chyżości największej, ministerstwo handlu uzna to za możliwe, a natomiast trzymać się należy osobnych przepisów ruchu, które wyda ministerstwo handlu.

§. 7.

Co się tyczy obowiązków dla zakładu pocztowego wchodzą w zastosowanie w myśl artykułu III ustawy z dnia 1 czerwca 1879 (Dz. u. p. Nr. 88) następujące przepisy:

Koncesyonaryusze obowiązani są przewozić pocztę a w razie zaprowadzenia obrotu osobowego także służbę pocztową każdym pociągiem w przeciągu 24 godzin w którymkolwiek kierunku odchodzącym; mogą jednak żądać za wykonywanie tego obowiązku i za wszelkie inne ciężary dla zakładu pocztowego ponoszone, odpowiedniego wynagrodzenia, które wyznaczone będzie drogą umowy. Poczta listowa jednak, wyjąwszy posyłki pieniędzy i wartości, przewożona być ma bezpłatnie.

Plany ruchu pociągów, do przewożenia poczty używanych, ustanawiane będą za zezwoleniem Władzy nadzorczej. Gdyby do służby pocztowej w stacyach potrzebne były osobne lokalności, zawarta będzie osobna umowa w przedmiocie wynagrodzenia za lokale przez koncesyonaryuszów na ten cel odstąpione, płacić się mającego jako czynsz.

Wewnętrzne urządzenie, utrzymanie w porządku, oświetlenie i opalanie tych lokalności jest rzeczą zarządu pocztowego.

Korespondencye tyczące się zarządu kolei, prowadzone pomiędzy dyrekcją lub radą zawiadowczą kolei a jej podrzędnymi czynnikami, lub korespondencye tych ostatnich między sobą, mogą być przewożone na odpowiednich częściach kolei przez sług kolejowych.

§. 8.

Koncesyonaryusze zobowiązują się, że swoich linii telegraficznych, gdyby kiedyś okazały się do ruchu kolei i dawania sygnałów potrzebnymi, pozwolą używać także do korespondencyj rządowych i prywatnych, za słusznem umówić się mającym wynagrodzeniem.

Rządowi wolno będzie założyć własne oddzielne linie telegraficzne na gruncie przez koncesyonaryuszów nabytym lub w ogóle na potrzeby kolei używanym bez żadnego wynagrodzenia, a gdyby kolej miała własną linią telegraficzną, przymocować druty telegrafu rządowego na słupach telegrafu kolejowego.

Koncesyonaryusze zapewniają bezpłatną pomoc ze strony służby kolejowej w doglądaniu i utrzymywaniu takich linii rządowych, o ile do tego nie potrzeba szczególnej znajomości rzeczy.

Koncesyonaryusze są nadto obowiązani przewozić na swoich liniach materiały i rekwizyta zakładu telegrafów rządowych podług taryf przepisanych dla transportów wojskowych, jakoteż zachowywać takowe bezpłatnie w swoich dworcach i stacyach.

§. 9.

Koncesyonaryusze obowiązani są zaprowadzić na głównej linii czasławsko-zawrateckiej na żądanie Rządu, obrót osobowy pociągami mieszanymi w taki sposób, aby do tego obrotu użyty był codziennie jeden pociąg w każdym kierunku.

Oplaty za przewóz w takim razie pobierać się mające, podlegają zatwierdzeniu Rządu.

Obowiązku zaprowadzenia regularnego obrotu osobowego na odnogach nie wkłada się na koncesyonaryuszów. Wolno im jednak będzie przewozić właścicieli, posiadaczy lub zawiadowców, jakoteż urzędników, sług i robotników przedsiębiorstw rolniczych i przemysłowych, znajdujących się nad temi odnogami kolei, umówiwszy się wprzód z temi przedsiębiorstwami o ceny przewozu, w którym to razie potrzeba będzie także i inne osoby przewozić na rzeczonych odnogach pod temi samemi warunkami.

W obrocie osobowym zachowywać należy odnośne przepisy, o ile odnoszą się do wybranego sposobu urządzenia tego obrotu, jakoteż te szczególne środki ostrożności, które ministerstwo handlu przepisze.

§. 10.

Wysokość cen przewozu towarów podlega następującym ograniczeniom:

1. Opłata pobierać się mająca od przewozu towarów pełnemi wagonami, gdy się przewozi z Czasławy aż do miejsca za Żlebem nad koleją czasławsko-zawratecką lub odwrotnie, nie może wynosić więcej nad 1 zł. 60 c., we wszystkich innych przypadkach więcej nad 90 c. od tonny.

Dla odnóg, na odległość aż do kilometra ustanawia się opłatę za przewóz towarów pod warunkami powyższemi, łącznie ze wszystkimi należytościami pobocznemi, w kwocie najwyższej 30 centów od tonny.

2. Opłaty od towarów, przewożonych jako posyłki całkie, obliczać należy od każdych 10 kilogramów, biorąc 30 kilogramów za wagę najmniejszą, w taki sposób, aby przewyższały kwoty powyżej ustanowione odpowiednio rozrachowane, najwięcej o 50 od sta.

Co się tyczy opłat pobocznych i wszelkich innych przepisów przewozów, koncesyonaryusze obowiązani są stosować na swojej kolei rozporządzenia, wydane dla kolei austriackiej północno-zachodniej, a co się tyczy nomenklatury i klasyfikacyi towarów, poddać się rozporządzeniom ministerstwa handlu.

Po upływie piątego roku ruchu służyć będzie ministerstwu handlu prawo zmiany taryf, wszakże będzie on miał wzgląd na to, aby kolej przynosiła odpowiednie zyski.

Taryfy nie mogą być niższe wbrew woli koncesyonaryuszów dopóty, dopóki w dwóch latach po sobie następujących, czysty dochód nie będzie wynosił najmniej siedm (7) od sta kapitału zakładowego.

Ceny przewozu osób i towarów, jakoteż wszelkie inne opłaty, obliczać wolno tylko w walucie krajowej ustawowej bez doliczania ażyo.

§. 11.

W przypadkach niedostatku i nadzwyczajnej drożyzny żywności i paszy w krajach monarchyi austriacko-węgierskiej w Radzie państwa reprezentowanych, Minister handlu ma prawo zniżyć według potrzeby ceny przewozu tych artykułów, wszakże tylko tak, aby te ceny niższe nie były niższe od cen przewozu artykułów transportowanych na rzeczonyj kolei za najmniejszą opłatą.

§. 12.

Transporty wojskowe przewożone być muszą po cenach taryfowych zniżonych a to w myśl przepisów obowiązujących na kolei austr. północno-zachodniej tak w tej mierze jak i względem ulg dla podróżujących wojskowych.

Postanowienia te stosowane będą także do Obrony krajowej obu połów monarchyi, do strzelców krajowych tyrolskich, i to nietylko gdy podróżują kosztem skarbu, lecz także gdy jadą po służbie o własnym koszcie na ćwiczenia wojskowe i zgromadzenia kontrolne, tudzież do korpusu straży wojskowej sądów cywilnych wiedeńskich, do żandarmeryi, jakoteż do straży skarbowej i straży bezpieczeństwa po wojskowemu uorganizowanej.

Koncesyonaryusze zobowiązują się przystąpić do zawartej przez spółki kolei austriackich umowy względem zakupienia i utrzymywania w pogotowiu parku do transportów wojskowych, pomagania sobie nawzajem swojemi parkami w razie przewożenia większych transportów wojskowych, tudzież do postanowień organicznych i instrukcyi dla oddziałów kolei polowej, jakoteż do umowy dodatkowej o przewożeniu na rachunek skarbu wojskowego obłożnie chorych i rannych, która weszła w wykonanie od dnia 1 czerwea 1871.

Ten obowiązek przystąpienia odnosi się także do umowy ze spółkami kolejowemi względem wygadania sobie nawzajem swoją służbą w razie przewożenia większych transportów wojskowych i do przepisu o transportach wojskowych na kolejach żelaznych.

Zobowiązania te ciężą na koncesyonaryuszach tylko o tyle, o ile będzie możliwem dopełnienie ich na tych kolejach drugorzędnych a w skutek tego zbudowanych, urządzonych i eksploatowanych z dozwołonemi ułatwieniami.

Koncesyonaryusze zobowiązują się obsadzać posady z uwzględnieniem wysłużonych podoficerów armii, marynarki wojennej i obrony krajowej w myśl ustawy z dnia 19 kwietnia 1872 (Dz. u. p. Nr. 60).

§. 13.

Posyłki przeznaczone na cele zakładów rządowych hodowli koni, jakoteż osoby które takowe odstawiają, przewożone będą za opłatą zniżoną jak transporty wojskowe, wszakże z powyższem ograniczeniem.

§. 14.

Urzednicy państwa, funkcyonaryusze i słudzy, którzy z polecenia władzy mającej nadzór nad zarządem i ruchem kolei żelaznych lub dla zabezpieczenia interesów państwa na zasadzie tej koncesyi lub w sprawach dochodów niestałych jadą koleją i okażą polecenie tej władzy, przewożeni być powinni bezpłatnie równie jak ich pakunki podróżne, stosownie do zaprowadzonych w tym względzie urzędzeń, o ile na odnośnej części kolei obrót osobowy będzie się istotnie odbywał.

§. 15.

Osoby wydane przymusowo i więźniowie, jakoteż ich dozorey, a ci ostatni także wtedy gdy wracają, przewożeni będą za połowę należytości passażerskiej.

Osoby te umieszczone być muszą ile możności w osobnych przedziałach, umówić się więc należy z właściwemi władzami w których dniach i którymi pociągami mają być przewożone.

§. 16.

Nadaje się koncesyonaryuszom prawo, aby za osobnem zezwoleniem Rządu albo zawiązali spółkę akcyjną, albo też aby prawa i obowiązki na koncesyi oparte przenieśli na spółkę akcyjną już istniejącą, tudzież aby w celu zebrania potrzebnych funduszków wypuścili w obieg akcye i obligacye z prawem pierwszeństwa opiekujące na okaziciela lub na imię, a które będą sprzedawane i urzędownie notowane na giełdach austriackich.

Ogólna suma imienna wypuścić się mających obligacyj z prawem pierwszeństwa nie może przewyższać połowy kapitału zakładowego. Obligacye z prawem pierwszeństwa mogą być puszczone w obieg tylko w miarę otwierania ruchu na liniach.

Jeżeli obligacye z prawem pierwszeństwa wydane będą na walutę zagraniczną, kwota wyrażona być ma także w walucie austriackiej.

Obligacye z prawem pierwszeństwa umorzone być powinny pierwej niż akcye.

Gdy się spółka zawiąże, takowa wejdzie we wszystkie prawa i obowiązki koncesyonaryuszów; statuta spółki podlegają zatwierdzeniu ze strony Rządu.

§. 17.

Koncesyonaryusze mają prawo zakładać ajencye w kraju i za granicą, jakoteż urządzić sposoby przewozu osób i towarów wodą i lądem z zachowaniem istniejących przepisów.

§. 18.

Rząd ma prawo przekonywać się czy budowa kolei i urządzenia ruchu są we wszystkich częściach wykonane odpowiednio celowi i trwale i zarządzić aby wadliwościom w tym względzie zapobieżono lub takowe usunięto.

Rząd ma także prawo wydelegować urzędnika do wglądania w zarząd.

Komisarz przez Rząd ustanowiony, mocen jest bywać na posiedzeniach rady zawiadowczej lub innej reprezentacyi działającej jako dyrekcya spółki, tudzież na walnych zgromadzeniach ile razy uzna to za potrzebne i zawieszać uchwały i rozporządzenia sprzeciwiające się ustawom lub statutom spółki albo publicznemu dobru.

Za ustanowiony tu nadzór koncesyonaryusze nie będą płacili do skarbu państwa wynagrodzenia; podobnież uwalnia się koncesyonaryuszów od przepisanego w §-fie 89 regulaminu ruchu kolei z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1, z r. 1852), obowiązku wynagradzania naddatku z powodu dozoru policyjnego i akcyzowego, jakoteż od obowiązku dostarczania i utrzymywania bezpłatnie lokali dla urzędów.

§. 19.

Koncesyą nadaje się z obroną przeciw zakładaniu nowych kolei w myśl §fu 9go lit. b) ustawy o koncesyach na koleje żelazne, na lat dziewięćdziesiąt (90), licząc od dnia otwarcia ruchu, po upływie tego czasu takowa traci moc swoje.

Rząd może także wyrzec unieważnienie koncesyi, gdy określone w §-fie 4 zobowiązania pod względem rozpoczęcia i skończenia budowy, tudzież otwarcia i utrzymywania ruchu nie będą dopełnione, o ile przekroczenie terminu nie da się usprawiedliwić w myśl §. 11 lit. *b*) ustawy o koncesyach na koleje żelazne a mianowicie wstrząśnieniami politycznymi i finansowemi.

§. 20.

Rząd zastrzega sobie prawo odkupienia koncesyonowanej kolei w każdym czasie po upływie lat trzydziestu (30), licząc od dnia dzisiejszego, a w tym razie wynagrodzi koncesyonaryuszów gotówką.

Dla oznaczenia ceny odkupu obliczone będą czyste dochody roczne przedsiębiorstwa w ciągu lat siedmiu przed rzeczywistą chwilą odkupu, z tego stracone będą czyste dochody dwóch lat najniepomyślniejszych i policzony będzie średni dochód czysty pozostałych lat pięciu.

Gdyby jednak średni dochód czysty tak obliczony nie wynosił najmniej sumy rocznej w srebrze, która potrzebna jest do oprocentowania po 5 od sta i umorzenia w okresie koncesyjnym kapitału zakładowego imiennego przez Rząd zatwierdzonego, natenczas ta suma roczna uważana będzie za dochód czysty, który ma być wzięty za podstawę do wymierzenia ceny odkupu.

Suma dochodu czystego, według zasad tych oznaczonego, dwadzieścia razy wzięta, stanowi cenę odkupu.

Suma kapitału zakładowego imiennego podlega zatwierdzeniu ze strony Rządu a w takową wchodzi:

- a*) koszta robót przygotowawczych i sporządzenia projektów;
- b*) koszta budowy i pierwszego urządzenia ruchu (t. j. aż do końca pierwszego roku ruchu po otwarciu ruchu na całej kolei koncesyonowanej), jakoteż wszelkie inne wydatki, które oprócz wzmiankowanych w ustępie *a*) trzeba będzie pokryć koniecznie w skutek budowy koncesyonowanej kolei i otwarcia ruchu;
- c*) pięćprocentowe odsetki tymczasowe od kapitałów płaconych podczas budowania aż do otwarcia ruchu na całej kolei koncesyonowanej w miarę postępu budowy i urządzenia ruchu, po strąceniu dochodów czystych z części kolei pierwiej na użytek oddanych i odsetków od pieniędzy wniesionych a nie zaraz użytych, atoli tylko o tyle, o ile odsetki takie rzeczywiście były płacone;
- d*) koszta zebrania kapitału a względnie kwota dozwolonej i przez Rząd zatwierdzonej średniej straty na kursie w skutek gromadzenia kapitału w gotówce za pomocą puszczenia w obieg akcyj i obligacyj z prawem pierwszeństwa.

Gdyby po upływie pierwszego roku ruchu jeszcze jakie nowe budowle wystawione lub urządzenia ruchu pomnożone być miały, koszta stąd poniesione mogą być doliczone do kapitału zakładowego, jeżeli Rząd pozwolił na wzniesienie projektowanych nowych budowli lub pomnożenie urządzenia ruchu i jeżeli koszta będą należycie wykazane.

Przez odkup kolei i od dnia odkupu, wchodzi państwo przez wypłacenie ceny kupna bez innego wynagrodzenia, w posiadanie i używanie kolei obecnie

ukoncesyonowanej, ze wszystkimi ruchomościami i nieruchomościami do niej należąciami.

§. 21.

Kolei wzmiankowanej w §-fie 1-ym niniejszego dokumentu koncesyi udziela się następujące ulgi:

- a) uwolnienie od stępli i opłat od wszelkich umów, wpisów hipotecznych, podań i jakichkolwiek innych dokumentów, dotyczących się zebrania kapitału i zabezpieczenia odsetków od kapitałów przez zaręczanie pewnych ilości posyłek, jakoteż budowy i urządzenia kolei aż do czasu otwarcia ruchu;
- b) uwolnienie od stępli i opłat całej pierwszej emisji akcyj i obligacyj z prawem pierwszeństwa z kwitami tymczasowemi, jakoteż od opłat za przeniesienie własności zakupionych gruntów;
- c) uwolnienie od podatku dochodowego i opłat stęplowych od kuponów, jakoteż od wszelkiego podatku, któryby w przyszłości mocą ustawy był wprowadzony na lat trzydzieści (30), licząc od dnia nadania koncesyi.

§. 22.

Gdy koncesya utraci moc swoją i od tego dnia, wchodzi państwo bez wynagrodzenia w wolne od ciężarów posiadanie i używanie kolei ukoncesyonowanej, mianowicie gruntu, budowli ziemnych i wodnych, całej dolnej i wierzchniej budowy kolei i wszystkich nieruchomości przynależności, jako to: dworców, miejsc do ładowania i wyladowania, wszystkich budynków do ruchu kolei potrzebnych w miejscach do zajazdu i odjazdu, domów dla strażników i dozorców, ze wszystkimi urządzeniami należąciami do machin stałych i ze wszystkimi nieruchomościami.

Co się tyczy ruchomości, jako to: lokomotyw, wagonów, machin ruchomych, narzędzi, tudzież innych urządzeń i materyałów, o ile są potrzebne do utrzymania ruchu i do tego zdatne, przedmioty te przejdą na własność państwa w takiej ilości lub wartości, jaka odpowiada pierwszemu urządzeniu ruchu objętemu kapitałem zakładowym.

Tak wtedy gdy koncesya moc swoją straci, jak i w razie odkupienia kolei (§. 20) zatrzymają koncesyonaryusze na własność utworzony z własnych dochodów przedsiębiorstwa fundusz zasobny i należące się im aktywa, tudzież te osobne zakłady i budynki, z własnego majątku wzniesione lub nabyte, jako to: piece do koksu i wapna, odlewnie, fabryki machin i innych narzędzi, spichlerze, doki, składy węgla i inne, do których zbudowania lub nabycia Rząd ich upoważnił z tym wyraźnym dodatkiem, że nie mają stanowić przynależności kolejowej.

§. 23.

Nadto zastrzega sobie Rząd prawo, że gdyby pomimo poprzedniego ostrzeżenia, ponawiało się naruszenie lub zaniedbanie obowiązków w dokumencie koncesyi lub ustawami przepisanych, będzie temu zapobiegał środkami odpowiadająciami ustawom, a według okoliczności unieważni koncesyą jeszcze przed upływem czasu, na który została nadana.

Ostrzegając surowo, aby nikt nie czynił nie przeciwnego postanowieniom koncesyi niniejszej, i nadając koncesyonaryuszom prawo uciekania się do Naszych sądów w sprawach o wynagrodzenie udowodnionej szkody, rozkazujemy wyraźnie wszystkim władzom, do których to należy, aby nad koncesyą i wszystkimi postanowieniami, w niej zawartemi, ściśle i troskliwie czuwały.

W dowód czego wydajemy niniejszy list, pod Naszą większą pieczęcią, w Naszem głównem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu dnia dziewiątego miesiąca marca, w roku zbawienia tysiąc ośmset ośmdziesiątego, Naszego panowania trzydziestym drugim.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Korb r. w.

Kriegs Au r. w.

42.

**Obwieszczenie ministerstwa skarbu z d. 20 kwietnia 1880,
o zaprowadzeniu stęplowania kart do gry znaczkami stęplowym dwubarwnym w magazynie
sprzedaży tytoniu i stępli w Pradze.**

Od dnia 1 maja 1880 zaprowadzona będzie w c. k. magazynie sprzedaży tytoniu i stępli w Pradze nowa machina do stęplowania kart do gry, wybijająca znaczek stęplowy w dwóch barwach, jaka rozporządzeniem z d. 13 sierpnia 1877 (Dz. u. p. Nr. 75) zaprowadzona została w c. k. urzędzie stęplowym naczelnym w Wiedniu.

Kriegs Au r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć XVIII. — Wydana i rozesłana dnia 5 maja 1880.

43.

Traktat z dnia 15 maja 1879,

pomiędzy monarchyą austryacko-węgierską a Francją, tyczący się prawa ubóstwa.

(Zawarty w Paryżu dnia 15 maja 1879, przez Jego c. i k. Apostolską Mość ratyfikowany w Wiedniu dnia 31 grudnia 1879, dokumenta ratyfikacyjne wymieniono w Paryżu dnia 17 marca 1880.)

Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;
 Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Slavoniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae: Magnus Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae, Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae: Magnus Princeps Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Posteaquam a Nostro et a Plenipotentiaro Reipublicae franco-gallicae eo fine ut beneficium auxilii judicialis nationalibus partium contractantium vicissim praebeatur conventio die decima quinta mensis Maji anni 1879 Lutetii Parisiorum inita et signata est tenoris sequentis:

Pierwopis.

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique de Hongrie et

le Président de la République française désirant d'un commun accord, conclure une convention pour assurer réciproquement le bénéfice de l'assistance judiciaire aux nationaux de l'autre Partie contractante, ont nommé à cet effet, pour leurs plénipotentiaires, savoir:

Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc. et Roi Apostolique de Hongrie:

M. le Comte de Beust, Son Chambellan, Conseiller intime etc., Son Ambassadeur extraordinaire et Plénipotentiaire près la République française.

Le Président de la République française:

Mr. William Henri Waddington, Sénateur, Président du Conseil, Ministre des affaires étrangères,

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article 1.

Les ressortissants des Hautes Parties contractantes jouiront réciproquement du bénéfice de l'assistance judiciaire, comme les nationaux eux mêmes, en se conformant à la loi du Pays dans lequel l'assistance sera réclamée.

Article 2.

Dans tous les cas le certificat d'indigence doit être délivré à l'étranger qui demande l'assistance par les autorités de sa résidence habituelle.

S'il ne réside pas dans le pays où la demande est formée, le certificat d'indigence sera approuvé et légalisé par l'agent diplomatique du Pays où le certificat doit être reproduit.

Przekład.

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. i Król Apostolski węgierski, tudzież

Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej, podzielając nawzajem życzenia swoje, aby zawarty został Traktat, któryby obywatelom Ich państw zapewniał nawzajem dobrodziejstwa prawa ubóstwa, mianowali do tego celu pełnomocnikami swymi:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. i Król Apostolski węgierski:

pana hrabiego Beusta, Swego radcę tajnego i szambelana, ambasadora nadzwyczajnego i pełnomocnego u Rzeczypospolitej francuskiej.

Prezydent Rzeczypospolitej francuskiej:

pana Williama Henryka Waddingtona, senatora, prezesa rady ministrów, ministra spraw wewnętrznych,

którzy okazawszy sobie nawzajem pełnomocnictwa swoje i znalazłszy je w dobrej i należytej formie, zgodzili się na następujące artykuły:

Artykuł 1.

Obywatele Wysokich Stron rokujących używać będą nawzajem dobrodziejstwa prawa ubóstwa w takiej samej mierze, jak obywatele krajowi, pod warunkiem zachowania przepisów ustawowych kraju, w którym do tegoż prawa ubóstwa odwoływać się będą.

Artykuł 2.

We wszystkich przypadkach świadectwo ubóstwa wydawać mają cudzoziemcowi odwołującemu się do prawa ubóstwa, Władze jego zwykłego zamieszkania.

Jeżeli nie mieszka w kraju, w którym odwołuje się do prawa ubóstwa, świadectwo ubóstwa powinno być potwierdzone i uwierzytelnione przez agenta dyplomatycznego kraju, w którym ma być okazane.

Lorsque l'étranger réside dans le Pays où la demande est formée, des renseignements pourront, en outre, être pris auprès des autorités de l'Etat auquel il appartient.

Article 3.

Les Autrichiens et Hongrois admis, en France, et les Français admis en Autriche ou en Hongrie, au bénéfice de l'assistance judiciaire seront dispensés, de plein droit, de toute caution ou dépôt qui, sous quelque dénomination que ce soit, peut être exigé des étrangers plaidant contre les nationaux par la législation du Pays où l'action sera introduite.

Article 4.

La présente Convention est conclue pour cinq années, à partir du jour de l'échange des ratifications.

Dans le cas où aucune des Hautes Parties contractantes n'aurait notifié une année avant l'expiration de ce terme, son intention d'en faire cesser les effets, la Convention continuera d'être obligatoire encore une année, et ainsi de suite d'année en année, à compter du jour où l'une des Parties l'aura dénoncée.

Elle sera ratifiée aussitôt que faire se pourra.

En foi de quoi, les plénipotentiaires respectifs ont signé la présente Convention et y ont apposé le cachet de leurs armes.

(L. S.) **Waddington** m. p.

Jeżeli cudzoziemiec mieszka w kraju, w którym odwołuje się do prawa ubóstwa, można nadto zażądać dalszych wyjaśnień od Władz państwa, do którego należy.

Artykuł 3.

Austryacy i Węgrzy, przypuszczeni we Francyi i Francuzi, przypuszczeni w Austrii lub w Węgrzech do dobrodziejstw prawa ubóstwa, uwolnieni będą z mocy prawa od wszelkiej kaucyi i od wszelkiej zareki, jakie na mocy prawodawstwa tego kraju, w którym skargę podano, pod jakąkolwiek nazwą pobierane być mogą od cudzoziemców, prawujących się z obywatelami krajowymi.

Artykuł 4.

Umowę niniejszą zawiera się na pięć lat, licząc od dnia wymiany ratyfikacyj.

Gdyby na rok przed upływem tego okresu, żadna z Wysokich Stron rokujących nie objawiła zamiaru wstrzymania skuteczności umowy, będzie ona obowiązywała jeszcze przez rok i tak następnie, licząc od dnia, w którym ją jedna z Wysokich Stron wypowie.

Traktat niniejszy ratyfikowany będzie jak można najprędzej.

W dowód czego pełnomocnicy Stron rokujących podpisali Traktat niniejszy i wycisnęli na nim swoje pieczęcie herbowe.

(L. S.) **Beust** r. w.

Nos visis et perpensis hujus Conventionis articulis illos omnes et singulos ratos hisce gratosque habere pro temur ac declaramus, verbo Nostro Caesareo et Regio promittentes, Nos omnia quae in illis continentur fideliter executioni mandatuos esse. In quorum fidem praesentes Ratihabitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro appresso firmari jussimus.

Dabantur in Imperiale Urbe Nostra Vienna die trigesima prima mensis Decembris anno Domini millesimo octingentesimo septuagesimo nono, Regnorum Nostrorum vero trigesimo secundo.

Franciscus Josephus m. p.

Enricus Liber Baro a **Haymerle** m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesareae et Regiae Apostolicae Majestatis proprium:
Franciscus Eques **Riedl a Riedenau** m. p.,
C. et R. Consiliarius sectionis.

„Traktat powyższy, gdy go obiedwie Izby Rady państwa zatwierdziły, ogłasza się niniejszem.“

Wiedeń, dnia 24 kwietnia 1880.

Taaffe r. w.

Stremayr r. w.

44.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 15 kwietnia 1880,

tyczące się zmian terytoryalnych w okręgach Sądów powiatowych wiśniowczyckiego, budzanowskiego, buczackiego, trembowelskiego, kozowskiego, podhajeckiego i czortkowskiego w Galicyi wschodniej.

Na zasadzie §. 2 ustawy z d. 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59) wyłączają się:

A. z okręgu Sądu powiatowego wiśniowczyckiego gminy: 1. Romanówka i Mogielnica, 2. Dobropole i Mateuszówka, 3. Brykula stara, Darachów, Chmielówka, Brykula nowa, Pantalicha i Tinków;

B. z okręgu Sądu powiatowego kozowskiego gminy: 4. Małowody, Sosnów i Tudynka, 5. Uwsie, Tetacze i Szczepanów, i

C. z okręgu Sądu powiatowego budzanowskiego gmina: 6. Zwińnicz i wymienione pod *A.* 1. wcielają się do okręgu Sądu powiatowego budzanowskiego, wymienione pod *A.* 2. do okręgu Sądu powiatowego buczackiego, wymienione pod *A.* 3. do okręgu Sądu powiatowego trembowelskiego, wymienione pod *B.* 4. do okręgu Sądu powiatowego wiśniowczyckiego, wymienione pod *B.* 5. do okręgu Sądu powiatowego podhajeckiego, nakoniec gmina wymieniona pod *C.* 6. do okręgu Sądu powiatowego czortkowskiego.

Zarazem na zasadzie ustawy z dnia 26 kwietnia 1873 (Dz. u. p. Nr. 62) wyłączają się gminy Dobropole i Mateuszówka, przytoczone pod *A.* 2. z okręgu Sądu obwodowego tarnopolskiego i wcielają się do okręgu Sądu obwodowego stanisławowskiego, gminy zaś Małowody, Sosnów i Tudynka, wymienione pod *B.* 4. wyłączają się z okręgu Sądu obwodowego zloczowskiego i wcielają do okręgu Sądu obwodowego tarnopolskiego.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia 1 lipca 1880.

Stremayr r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XIX. — Wydana i rozesłana dnia 12 maja 1880.

45.

Rozporządzenie ministerstwa obrony krajowej i ministerstwa skarbu z dnia 18 kwietnia 1880,

prostujące rozporządzenie ministeryjne z dnia 1 lipca 1879 (Dz. u. p. Nr. 94), które zawiera przepisy wykonawcze do ustawy kwaterunkowej z dnia 11 czerwca 1879 (Dz. u. p. Nr. 93).

W rozporządzeniu ministerstwa obrony krajowej i ministerstwa skarbu z d. 1 lipca 1879 (Dz. u. p. Nr. 94), tyczącem się wykonania ustawy kwaterunkowej z d. 11 czerwca 1879 (Dz. u. p. Nr. 93), podany na str. 394 przepis do wykazu *B II a*) pomieszczenia żołnierzy nieoficerów ma opiewać:

„Za pokoje, dostarczyć się mające do kwaterunku rozdzielnego dla podoficerów żonaty podług pierwszej klasy, tudzież za pokoje po jednym na dwóch bezżennych, posiadających stopnie, z urządzeniem, opalem i oświetleniem, płacić się będzie gminie wynagrodzenie podług pozycyi 13 taryfy czynszów.“

Kriegs Au r. w.

Ziemiałkowski r. w.

46.

Obwieszczenie ministerstwa obrony krajowej i ministerstwa skarbu z dnia 18 kwietnia 1880,

którem prostuje się taryfę czynszów za pomieszczenia dla wojska ogłoszoną pod d. 1 lipca 1879 (Dz. u. p. Nr. 95).

W taryfie czynszów za pomieszczenia dla wojska, podanej do wiadomości obwieszczeniem z dnia 1 lipca 1879 (Dz. u. p. Nr. 95) napis w rubryce 12tej poziomej a 3ciej pionowej opiewać ma:

„Każdego profosa, sługi marynarki, sierżantów powiatowych obrony krajowej (strzelców starszych powiatowych u strzelców krajowych) i podoficerów żonaty podług pierwszej klasy.“

Kriegs Au r. w.

Ziemiałkowski r. w.

47.**Obwieszczenie ministerstwa handlu z dnia 6 maja 1880.**

o unieważnieniu tych przepisów dokumentu koncesyi z dnia 13 listopada 1872 (Dz. u. p. Nr. 19 z r. 1873), które odnoszą się do kolei żelaznej z Młaca na Karłowe Wary do Johann-Georgenstadt.

Koncesya na budowę i utrzymywanie w ruchu kolei żelaznej parowej z Młaca na Manetyn i Psov do Karłowych Warów a stąd na Neudek i Bärningen do granicy czesko-saskiej pod Johann-Georgenstadt, nadana najwyższym dokumentem koncesyjnym z dnia 13 listopada 1872 (Dz. u. p. Nr. 19 z r. 1873) Spółce akcyjnej kolei żelaznej pilzeńsko-brzeźnieńskiej, stała się nieważną z powodu, iż obowiązków koncesyą przepisanych nie dopełniono, przeto na zasadzie najwyższego postanowienia z dnia 19 kwietnia 1880, uchylają się odnośne przepisy przerzeczonego dokumentu.

Korb r. w.

48.**Ustawa z dnia 7 maja 1880,**

o budowie kolei arlberskiej.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Upoważnia się Rząd do wybudowania kosztem państwa kolei żelaznej parowej z Innsbrucka, stykającej się z liniami tyrolskimi kolei południowej a prowadzącej na Laudeck, przez górę Arlberg do kolei vorarlberskiej i wydania na budowę według kosztorysu aż do 35,600.000 zł.

Artykuł II.

Do wybudowania kolei w artykule I wzmiankowanej uwalnia się od stępli i opłat wszelkie kontrakty, podania i dokumenty, odnoszące się do skupu gruntów, budowy i urządzenia kolei, jakoteż odpuszcza się opłatę za przeniesienie własności gruntów skupić się mających.

Artykuł III.

O pokryciu wydatków na wybudowanie tej kolei postarać się należy drogą konstytucyjną.

Artykuł IV.

Wykonanie ustawy niniejszej poleca się Ministrowi handlu i Ministrowi skarbu.

Budapeszt, dnia 7 maja 1880.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Korb r. w.

Kriegs Au r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XX. — Wydana i rozesłana dnia 21 maja 1880.

49.

Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu z dnia 2 maja 1880,

tyczące się kilku ułatwień w postępowaniu przewoźnem z towarami wysyłanemi morzem.

W porozumieniu z Rządem król. węgierskim pozwala się zaprowadzić na przyszłość w postępowaniu przewoźnem z towarami wysyłanemi morzem, następujące ułatwienia:

§. 1.

W postępowaniu przewoźnem z towarami wysyłanemi morzem, t. j. w obrocie krajowym pomiędzy miejscami powszechnego okręgu cłowego, który odbywa się na morzu koło obwodów wyłączonych, lub tylko morzem, przyjmowane będą do czynności celniczych deklaracje podług nazw pospolitych lub w handlu używanych.

Co się tyczy ilości, dostatecznem jest podanie wagi surowej każdej z osobna paki lub każdego z osobna naczynia, także w tym przypadku, gdy towary nie jednakowym opłatom podlegające razem są zapakowane.

Gdy towary przewoźne ekspeduje ta sama komora, u której odbyło się ocenie odnośnych towarów zaraz po oceniu, deklarować należy towar do ocenia i przekazania podług rodzaju i ilości, stósownie do postanowień przepisu wykonawczego do taryfy cłowej.

§. 2.

Po wykonaniu przepisanej rewizyi, następuje zwyczajnie opieczętowanie urzędowe.

Oprócz przypadków wzmiankowanych w §fie 149, l. 6, zaniechać można opieczętowania urzędowego towarów następujących:

- a) towarów, które podróżni wiozą z sobą i które nie są przeznaczone na sprzedaż, jeżeli ilość ich wynosi mniej niż kilogram;

- b) towarów kolonialnych i owoców południowych (klasa I Taryfy cłowej powszechnej), wszakże z wyjątkiem cukru (Dział 6 Taryfy);
 ryżu (p. T. 8 b);
 ogrodowin, owoców, roślin i części roślinnych s. n. w. przyrzędzonych (p. T. 9, c 1, 2 i 3);
 chmielu (p. T. 9 d);
 wszystkich towarów klasy V (tłuszcze i oleje tłuste), VI (napoje i towary śniedne) i VIII (leki, pachnidła, barwniki i garbniki, gumy i żywice) powszechnej Taryfy cłowej, wszakże z wyjątkiem tłuszczów p. T. 16 a; tudzież olejów p. T. 17 a, b i d; octu (p. T. 19 a i b); napojów wysokowych pędzonych (p. T. 20 a i b); wina i surogatów wina (p. T. 21 a i b); ciasta (p. T. 22 c); towarów śniednych przednich (p. T. 22 f); tudzież towarów drewnianych p. T. 48 b i c, 1 i 2; nakoniec towarów szklanych p. T. 49 a, wszakże z wyjątkiem wymienionych w p. T. 49 b, 2 i e 1.

Jeżeli towary nie mają być opieczetowane urzędownie, wykonać należy ścisłą rewizyą wewnętrzną a gdyby się pokazało, że towary są całkiem lub częściowo uszkodzone lub zepsute, komora zarządzić powinna urzędowe ich opieczetowanie.

§. 3.

Postępowanie przewoźne skrócone odbywać się będzie w sposób następujący:

- a) Dla towarów, które w portach wolnych lub w portach okręgu cłowego zostaną oclone i zarazem przedstawione będą do postępowania przewoźnego (ustęp drugi §fu 1go), otrzymany kwit na cło (deklaracya) służy zarazem za dokument postępowania przewoźnego.

Dostawić jednak należy towar na tę komorę, przez którą znowu ma wejść (wstępną) i ona wykonywa przepisana czynność urzędową a posyłkę zaciąga do książki dostaw.

- b) Posyłki zamorskie, przewożone z portów okręgu cłowego do portów okręgu cłowego nie koło obwodów wyłączonych i nie koło brzegu zagranicznego, odprawiane będą na podstawie przepisanej deklaracyi, o ile podlegają kontroli, za kartami kontroli, we wszystkich innych przypadkach za kartami wywodniczemi.

Toż samo postępowanie stosowane będzie także do towarów krajowych, jakoteż do zagranicznych, podlegających według przepisu ekspedycyi wchodowej, które wysyłane będą z magazynów komór cłowych lub ze składów okręgu cłowego w portach wolnych tryestyńskim i rjejskim do powszechnego okręgu cłowego.

Posyłkę dostawić należy na komorę wstępną, gdzie będzie zrewidowana i zapisana w księdze dostaw.

- c) We wszystkich innych przypadkach, mianowicie gdy towary przewoźne idą koło portów wolnych, stosowane będą istniejące przepisy (postępowanie z kartą przewodną).

§. 4.

Co do towarów, których wywóz jest zakazany lub podlega cłu, wejście ich napowrót zabezpieczyć należy także w postępowaniu przewoźnem w sposób oznaczony powszechnemi przepisami cłowemi.

§. 5.

W obrocie towarów, które wolno przywozić i wywozić bez opłaty cła i które nie podlegają żadnym ograniczeniom obrotu, postępowanie przewoźne stosowane będzie tylko na żądanie stron.

§. 6.

Dopóki istnieć będą pozostawione na zasadzie ustawy z d. 20 grudnia 1879 (Dz. u. p. Nr. 137) tymczasowe linie cłowe od strony Istrii a względnie Dalmaeyi, ekspedycya celnicza posyłek przewoźnych z tychże krajów odbywać się powinna nadal podług przepisów rozporządzenia ministeryalnego z dnia 27 grudnia 1879 (Dz. u. p. Nr. 151).

Korb r. w.**Kriegs Au** r. w.**50.**

Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu z dnia 2 maja 1880,

tyczące się ułatwień pod względem ładowania i wyładowania w portach nie otwartych dla obrotu (martwych).

W porozumieniu z Rządem królewsko-węgierskim pozwala się zaprowadzić na przyszłość następujące ułatwienia pod względem ładowania i wyładowania w portach nie otwartych dla obrotu (martwych).

Przedmioty w załączce wyszczególnione, dopóki przywóz i wywóz ich warunkowo nie podlega cłu, jeżeli wiezione są odkryte i nieopakowane, lub tak leżą na widoku, że bez żadnych zachodów mogą być natychmiast rozpoznane; tudzież było robocze, narzędzia rolnicze, sprzęty gospodarskie, ziemiopłody i płody natury, należące do wieśniaków nad brzegiem morza mieszkających, wiezione z pola do budynków mieszkalnych i gospodarskich lub odwrotnie, wolne są od dostawienia na komory i nawet w martwych portach mogą być we dnie ładowane i wyładowane pod następującymi warunkami:

- a) Ktoby chciał korzystać z tego ułatwienia, zgłosić się ma do dyrekcji skarbowej powiatowej (inspektora skarbowego) o pozwolenie do nieurzędowego ładowania i wyładowania.

Pozwolenie dawać należy jedynie osobom znanym i godnym zaufania a przewoźnikami nie mogą być osoby, które były karane za przemytnictwo lub podobne przekroczenia defraudacyjne albo uwolnione zostały jedynie dla braku dowodów. Pozwolenie wydawać się będzie na czas nieoznaczony i wyrazić w niem należy nazwisko uprawnionego, rodzaj statku, przedmioty ładować się mające i nazwy portów, do których odnosi się pozwolenie.

- b) Statkami, któremi pozwala się przywozić lub wywozić przedmioty nieurzędowo ładowane, nie wolno przewozić żadnych innych przedmiotów prócz wymienionych w pozwoleniu i zapasów okrętowych.

- c) Zanim się przystąpi do takiego ładowania lub wyładowania, przewoźnik obowiązany jest uwiadomić ustnie lub pisemnie najbliższy miejsca odplynięcia urząd cłowy, kiedy ładowanie lub wyładowanie zacznie się i prawdopodobnie skończy.

Urząd zaciąga uwiadomienie do rejestru tylko wtedy, gdy chodzi o rzeczywisty przywóz lub wywóz i o ładowaniu lub wyładowaniu, donosi dla kontroli oddziałowi straży skarbowej obwodu, w którym odbywają się te czynności.

W przypadkach tych nie pobiera się opłaty za nadzór.

- d) Przewoźnik obowiązany jest mieć pozwolenie zawsze przy sobie i na każde żądanie pokazać je czynnikom kontroli.
- e) W razie popełnienia nadużycia pozwolenie natychmiast odebrać należy.

Korb r. w.

Kriegs Au r. w.

Załączka do rozporządzenia, tyającego się ułatwień pod względem ładowania i wyładowania w portach martwych.

- P. T. 8, a) Pszenica, orkisz, półzboże, żyto, jęczmień, słód, owies, kukurydza, tataraka, proso, bób, wilezyn, groch, soczewica, wyka.
- P. T. 8, c) Mąka i mlewo (ziarna perłowe, śrutowane i wyłuszczone); krupy, kasza, grysik.
- P. T. 9, a) Ogrodowiny, płody polne i owoce, świeże.
- P. T. 9, b) Rośliny żyjące, także w doniczkach i kubłach; zboże w snopach; strączywo z łodygami; siano, słoma, trzcina; liście palmowe; korzenie cykoryi; anyż, kolendra; koper; kmin; rzepak; konieczyna; gorczyca; mąka gorzyczna czyli gorczyca mielona; wszelkie rośliny i części roślinne nie wymienione szczegółowo, świeże lub suszone.
- P. T. 12, a) Dziczyzna i ptastwo wszelkiego rodzaju, żywe lub nieżywe, z wyjątkiem ubitych jeleni, kóz dzikich, sarn i dzików.
- P. T. 12, b) Ule z żywymi pszczołami.
- P. T. 12, c) Zwierzęta szczegółowo nie wymienione.
- P. T. 13. Błamy i skóry, surowe (wilgotne lub suche, także nasolone lub nawapnione, ale dalej nie obrobione).
- P. T. 14. Włosy wszelkiego rodzaju, surowe lub przyrządzone (jakoto: wyczesane, gotowane, zabarwione lub bejcowane, także w postaci loków, [szczęć], pióra nie wymienione szczegółowo), także pierze, pióra do pisania, surowe i przyrządzone i pióra do strojów nie przyrządzone.
- P. T. 15, e) Jaja wszelkiego rodzaju; mleko (także zsiadłe i śmietana), twaróg.
- P. T. 15, f) 1. Miód przaśny, ule z miodem i woskiem;
2. Pęcherze i wnętrzości, świeże, nasolone lub suszone; błonki złotnicze; sznurki z jelit;
3. Zwierzęta wypchane;
4. Płody zwierzęce, szczegółowo nie wymienione.
- P. T. 22, a) Chleb pospolity, tak czarny jak biały; suchary okrętowe.

- P. T. 23, a) Drzewo opałowe, także kora drzewna, gałęzie, faszyny, łozina, chróst, dębianka wylugowana i wiązki dębianki; drzewo na wyroby, pospolite (europejskie), surowe i przyrządzone, t. j. tarcice, drzewo bednarskie (klepki) i wszelkie inne drzewo surowe przygotowane na wyroby, z wyjątkiem fornirów.
- P. T. 23, b) Drzewo na wyroby, zaeuropejskie (w kłodach, deskach i dylach).
- P. T. 23, c) Węgla drzewne, torf i węgiel torfowy, drzewiaki i węgiel kamienny, koks i wszelki stały sztuczny materiał opałowy z powyższych otrzymany.
- P. T. 24. 1. Rogi, krążki rogowe, koniuszki rogów, racice, nogi, kopyta;
2. Kości.
- P. T. 25. Kamienie, surowe lub tylko ociosane, lub piłowane, ziemie i istoty kopalinne, surowe, rudy także oczyszczone; wszystkie te przedmioty o ile w innych działach taryfy nie są wymienione.
- P. T. 33. Wełna surowa, plókana, czesana, barwiona, bielona, malowana i odpadki.
- P. T. 48, a) Miotły z chrustu.
- P. T. 50, a) Wyroby kamieniarskie (t. j. oprawy drzwi i okien, słupy i części składowe słupów, rynny, rury, koryta itp. nieszlifowane, z wyjątkiem alabastrowych i marmurowych);
Kamienie probiercze, oselki, bez połączenia; kamienie młyńskie, także z obręczami żelaznymi lub w osłonach metalowych; płyty i kamienie litograficzne, pocięte, niepolerowane; kulki marmurowe i z innych kamieni do zabawy dla dzieci.
- P. T. 51, a) 1. Dachówki i cegły; rury gliniane; ozdoby budowlane także z terrakotty;
2. Wyroby gliniane z prostej gliny, jakoto pospolite naczynia garncarskie, piece zwyczajne, kafle do pieców i płyty na podłogę.
- P. T. 68, b) 1. Nawozy, zwierzęce i inne naturalne; popiół drzewny wylugowany; popiół z węgla kamiennego; popiół z kości; mąka z kości i węgle z kości; rogi i kopyta raszplowane; krew płynna i wysuszona; ścięgna zwierzęce.
2. Otręby; plewy; pozostałości stałe z wyrobu olejów tłustych, także mielone; braha, pomyje, wytłoczyny.
3. Skorupy szklane i gliniane.

51.

Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 10 maja 1880,

wydane w porozumieniu z ministerstwem wyznań i oświecenia i ministerstwem skarbu a zawierające nowe przepisy o taksach, które płacić mają kandydaci, zdający egzamin teoretyczny z rachunkowości skarbowej.

Ażeby przepisy o taksach, które płacić mają kandydaci, zdający egzamin teoretyczny z rachunkowości skarbowej, pogodzić z zasadami, według których w ogóle pobierane są taksy od egzaminów teoretycznych rządowych, ministerstwo spraw wewnętrznych, w porozumieniu z ministerstwem wyznań i oświecenia,

tudzież ministerstwem skarbu, uchylając przepis §fu 11go rozporządzenia byłej dyrekcji głównej rachunków z dnia 17 listopada 1852 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1853), uznaje za stosowne wydać przepis następujący, który nabywa mocy od dnia ogłoszenia niniejszego rozporządzenia:

§. 1.

Każdy kandydat, zdający egzamin teoretyczny z rachunkowości skarbowej, zapłacić ma przed zdaniem egzaminu takse, którą dla uczęszczających na wykłady publiczne z rachunkowości skarbowej ustanawia się w kwocie pięciu złotych, dla kandydatów zaś, którzy na podstawie samodzielnej nauki żądają przypuszczenia do egzaminu (§. 5 rozporządzenia dyrekcji głównej rachunków z dnia 17 listopada 1852), w kwocie dziesięciu złotych.

§. 2.

Uczniowie, uwolnieni od całego lub od części czesnego, uwolnieni będą także od taksy za egzamin, w tym samym stosunku, jeżeli poddadzą się egzaminowi w tem półroczu, na które od opłaty czesnego uwolnieni zostali, albo w terminie, który nastąpi bezpośrednio po zamknięciu tegoż półrocza.

§. 3.

Rzeczony uwolnienie od taksy nie odnosi się do egzaminów ponawianych, od których wszyscy kandydaci bez różnicy opłacać mają takse w kwocie pięciu złotych.

Taaffe r. w.

Kriegs Au r. w.

Conrad r. w.

Sprostowanie.

W niniejszej edycji Dziennika ustaw państwa zaszły następujące omyłki drukarskie:

W Części XIII z dnia 31 marca b. r. Nr. 34 str. 62, wiersz 17 od dołu zamiast reprezentacya skarbu, powinno być: reprezentacya **kraju**.

W Części XVI z dnia 20 kwietnia b. r. Nr. 39 str. 151, §. 4 wiersz 1 zamiast podatku czasowego i klasowego, powinno być: podatku **czynszowego** i klasowego.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć XXI. - Wydana i rozesłana dnia 27 maja 1880.

52.

Patent cesarski z dnia 26 maja 1880,

tyczący się zwołania sejmów krajowych czeskiego, dalmackiego, galicyjsko-lodomeryjsko-krakowskiego, dolno- i górno-austryackiego, salzburskiego, styryjskiego, karyntyjskiego, kraińskiego, bukowińskiego, morawskiego, szląskiego, tyrolskiego, vorarlberskiego, istryjskiego, goryckiego i gradyskiego, tudzież sejmu miasta Tryestu i jego okręgu.

My Franciszek Józef Pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austriacki;

król węgierski i czeski, król dalmatyński, chorwacki, sławoński, galicyjski, lodomeryjski i illiryjski; król jerozolimski itd.; arcyksiążę austriacki: wielki książę tokański i krakowski; książę lotaryński, salzburski, styryjski, karyntyjski, kraiński i bukowiński; wielki książę siedmiogrodzki; margrabia morawski; książę górno i dolno szląski, modeński, parmański, piacencki i gwastalski, oświęcimski i zatorski, cieszyński, friaulski, dubrownicki i zadarski, książęcony hrabia na Habsburgu i Tyrolu, Kyburgu, Gorycyi i Gradysee; książę na Trydencie i Bryksenie, margrabia górno i dolno łużycki i istryjski; hrabia na Hohennemsie, Feldkirchu, Bregencyi, Sonnenbergu itd., pan na Tryeście, Kottarze i windyjskiej marchyi; wielki wojewoda województwa serbskiego itd. itd.

wiadomo czynimy:

Sejmy krajowe czeski, dalmacki, galicyjsko-lodomeryjsko-krakowski, dolno- i górno-austryacki, salzburski, styryjski, karyntyjski, kraiński, bukowiński, morawski, szląski, tyrolski, vorarlberski, istryjski, gorycki i gradyski, tudzież sejm miasta Tryestu i jego okręgu zwołują się na dzień 8 czerwca b. r. do miejsc zebrania się ustawą przepisanych.

Dan w Naszej rezydencji letniej w Schönbrunnie dnia 26 maja tysiąc ośmset ośmdziesiątego, Naszego panowania trzydziestego drugiego roku.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Stremayr r. w.

Horst r. w.

Ziemiałkowski r. w.

Falhenhayn r. w.

Korb r. w.

Pražák r. w.

Conrad-Eybesfeld r. w.

Kriegs Au r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXII. — Wydana i rozesłana dnia 29 maja 1880.

53.

Ustawa skarbowa z dnia 28 maja 1880, na rok 1880.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Na wszystkie wydatki państwa 1880 r. wyznacza się ogółem 423,451.018 zł. waluty austriackiej.

Artykuł II.

Wydatki szczegółowe i sumy etatowe, dla każdego wydziału administracji wyznaczone, podane są w pierwszej części preliminarza państwa poniżej zamieszczonego.

Dotacje, w poszczególnych rozdziałach, tytułach i paragrafach tego preliminarza państwa, wyznaczone, mogą być użyte tylko na cele w odpowiednich rozdziałach, tytułach i paragrafach wskazane a mianowicie oddzielnie na potrzeby zwyczajne i nadzwyczajne.

Artykuł III.

Na pokrycie wydatków państwa, w artykule I wyznaczonych, przekazują się wpływy z podatków stałych, z podatków niestałych i wszystkich innych gałęzi dochodów państwa, ustanowione w drugiej części niżej zamieszczonego preliminarza państwa w sumie 398,277.756 zł. waluty austriackiej.

Artykuł IV.

Dla otrzymania sumy dochodów państwa w artykule III ustanowionej, podatki stałe i niestałe pobierane będą w ogólności według istniejących przepisów.

Co się zaś tyczy wymiaru dodatków do podatków stałych obowiązujących mają następujące postanowienia:

- a) z podatkiem gruntowym i podatkiem czynszowym, prócz podatku zwyczajnego i dodatku trzeciej części, podatek dochodowy zastępującego, pobierany będzie dodatek nadzwyczajny, wynoszący trzecią część podatku zwyczajnego;
- b) z podatkiem klasowym, prócz podatku zwyczajnego i dodatku trzeciej części, podatek dochodowy zastępującego, pobierany będzie dodatek nadzwyczajny w kwocie równej podatkowi zwyczajnemu;
- c) z podatkiem zarobkowym i z podatkiem dochodowym pobierany będzie prócz podatku zwyczajnego dodatek nadzwyczajny podobnie w kwocie równej podatkowi zwyczajnemu.

Tylko od tych osób do płacenia podatku obowiązanych, których całkowita należność podatku zarobkowego i dochodowego pierwszej klasy, lub podatku dochodowego drugiej klasy nie przenosi kwoty 30 zł. wal. austr., pobierany będzie dodatek nadzwyczajny, wynoszący tylko siedm dziesiątych części podatku zwyczajnego.

Od budynków, które całkiem lub częściowo podlegają czasowemu uwolnieniu od podatku czynszowego, uiszczać należy na rok 1880, pięć od stałego dochodu rocznego, który te budynki wolne od podatku, przynoszą.

Za czysty dochód uważać należy tę kwotę, która pozostaje z całorocznego dochodu ryczałtowego z czynszów, po strąceniu odsetków, prawnie pozwolonych na utrzymanie budynków, a jeżeli budynki są całkiem wolne od podatku czynszowego, po strąceniu nadto odsetków, przypadających dowodnie w roku 1880 od kapitałów, na budynku opodatkowanym zabezpieczonych.

Artykuł V.

Na pokrycie kapitałów ogólnego długu państwa, które mają być spłacone w ciągu roku 1880 wydane być mogą w wykonaniu §. 2 ustawy z dnia 24 grudnia 1867 (Dz. u. p. 1868 Nr. 3), obligacye nie zwrotnego jednorakiego długu państwa, utworzonego mocą ustawy z dnia 20 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 66) a to za taką kwotę, jaka będzie potrzebna, aby przez zbycie takowych otrzymać fundusze, wystarczające na pokrycie owych kapitałów.

W sumę tę wliczyć należy obligacye długu przynoszącego odsetki w papierach w kwocie imiennej 15,000.000 zł. wygotowane na zasadzie ustawy z dnia 20 grudnia 1879 (Dz. u. p. Nr. 144).

Artykuł VI.

Kwoty wyznaczone na wydatki roku 1880, aż do końca tegoż roku albo wcale nie, albo nie całkiem wydane, jednak z wyjątkiem dotacyj na cło (rozdział 13), tudzież dotacyj na zwroty podatkowe od wyrobu gorzałki, piwa i cukru z buraków, które z końcem roku zawieszają się, mogą także być jeszcze

użytemi aż do 31 marca 1880 na cele w niniejszej ustawie skarbowej przewidziane i w granicach pozycyj takową ustanowionych; odnośne wypłaty jednak mają być zapisane w rachunku rocznym na karb zarządu poprzedniego roku.

To jednak pozwolenie co do kwot, nieużytych nawet i w pierwszej połowie 1880 roku, traci moc z dniem ostatnim marca 1881.

Postanowienie to nie rozciąga się na kwoty, wyznaczone na pokrycie stałych płac, jakimi są pensye, emerytury itd. albo na uiszczenie tych wypłat, które opierają się na obowiązującym tytule prawnym, jak odsetki od długu państwa itd. Kwoty te mogą być używane aż do upływu terminu przedawnienia.

Również nie rozciąga się postanowienie powyższe na te dotacye, co do których w pierwszej części preliminarza wyznaczono termin używania aż do końca marca 1882, jeżeliby jednak w r. 1880 użyte nie były, tak uważane będą, jak gdyby były wyznaczone w preliminarzu 1881 roku i dla tego mają być policzone na zarząd tegoż ostatniego roku.

Dotacya wyznaczona ustawą skarbową z d. 30 marca 1878 (Dz. u. p. Nr. 27), na budowę kolei z Tarwisu do Pontafla, w roku 1878 nie wydana, jakoteż ustawą skarbową z dnia 22 maja 1879 na rok 1879 (Dz. u. p. Nr. 68) w artykule VI ustępie 5 przedłużona pod względem czasu użycia aż do końca marca 1880 a w roku 1878 nie użyta, na wybudowanie kosztem rządu kolei żelaznej z Nowych Herwin w zetknięciu z koleją centralną morawsko-szląską do Wrnbna i ustawą z dnia 5 lipca 1878 (Dz. u. p. Nr. 88) wyznaczona na nabycie dla państwa kolei dolno austr. południowo-zachodniej a w r. 1878 nie wydana dotacya nadzwyczajna, której używanie aż do końca maja 1880 ustawą z d. 25 marca b. r. (Dz. u. p. Nr. 31) zostało dozwolone, mogą być używane jeszcze aż do końca marca 1881, atoli tak uważane być mają, jak gdyby w preliminarzu na r. 1879 w myśl ustępu 4, artykułu VI ustawy skarbowej na rok 1879 były wyznaczone.

Przychody z celi (rozdział 19), z podatku konsumcyjnego od wyrobu piwa, z podatku konsumcyjnego od wyrobu gorzałki, tudzież z podatku konsumcyjnego od wyrobu cukru z buraków nie mają być policzone na zarząd przeszłoroczny.

Artykuł VII.

Upoważnia się Ministra skarbu do sprzedania w ciągu roku 1880 takich nieruchomości rządowych, których wartość szacunkowa każdej z osobna nie przenosi 25.000 zł. aż do sumy ogólnej 300.000 zł. a to bez poprzedniczego szczegółowego pozwolenia Rady państwa, jedynie pod warunkiem, iż później usprawiedliwi sprzedaż. Upoważnia się nadto Ministra skarbu, pod warunkiem późniejszego usprawiedliwienia, ażeby spółkom, którym służy użytkowanie kolei żelaznych państwa, udzielił w ciągu roku 1880 pozwolenie do sprzedaży mniej potrzebnych gruntów kolei państwa, pod warunkiem wynagrodzenia Skarbu państwa za zrzeczenie się prawa własności, a pozwolenie to może być udzielone

i wtedy, gdy wartość szacunkowa jednego takiego przedmiotu przenosi sumę 25.000 zł.

Artykuł VIII.

Na pokrycie niedoboru, który, gdy

od sumy ogólnej wydatków 423,451.018 zł.

odciagniemy sumę ogólną dochodów 398,277.756 „

wynosi 25,173.262 zł.

użyć należy:

1. Renty z odsetkami w złocie wypuszczonej w obieg na zasadzie ustawy z dnia 25 marca 1880 (Dz. u. p. Nr. 31), t. j. jej obligacyj w wartości imiennej 20 milionów, sprzedać się mających za 17,854.000 zł.

2. Wierzytelności czynnych państwa, pochodzących z obrotu byłych kas zaliczkowych państwa, które od 1 stycznia 1880 wpłynęły w sumie 5,883.918 zł.

O pokrycie pozostałej jeszcze części niedoboru w sumie 1,435.344 zł., o ileby na to zasoby kasowe nie wystarczyły, postarać się należy w swoim czasie drogą osobnej ustawy.

Artykuł IX.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 28 maja 1880.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Stremayr r. w.

Horst r. w.

Ziemiałkowski r. w.

Falkenhayn r. w.

Korb r. w.

Prażák r. w.

Conrad-Eybesfeld r. w.

Kriegs Au r. w.

Preliminarz państwa

na rok 1880 dla królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część pierwsza. — Potrzeby.

Rozdział	Tytuł	Paragraf	W y d a t k i			
			Wydutki państwa			Suma
			zwyczajne	nadzwyczajne z dozwo- leniem używania aż do końca marca		
			1881	1882		
zł. w walucie austriackiej						
1			I. Dwór cesarski			4,650.000
			4,650.000			4,650.000
2			II. Kancelarya gabinetowa Najjaśn. Pana 50%			69.500
			69.500			69.500
3			III. Rada państwa.			
1			Izba panów			55.400
			55.400			55.400
2			Izba deputowanych			597.700
			597.700			597.700
3			Delegaacya			14.000
			14.000			14.000
4			Komisyja kontroli długi państwa			11.000
			11.000			11.000
5			Na budowę nowego domu dla parlamentu			800.000
				800.000		800.000
			Suma (Rozdział 3, Tytuły 1—5)			678.100
			678.100	800.000		1,478.100
4			IV. Trybunał państwa			13.500
			13.500	7.500		21.000
5			V. Rada ministrów.			
1			Prezydyum rady ministrów			143.550
			143.550	2.750		146.300
2			Koszta gazet urzędowych			566.000
			566.000			566.000
3			Trybunał administracyjny			128.400
			128.400			128.400
			Suma (Rozdział 5, Tytuły 1—3)			837.950
			837.950	2.750		840.700
6			VI. Suma na wydatki w sprawach wspólnych.			
1			Zwyżki w dochodach z cła			4,037.000
			4,037.000			4,037.000
2			Podatek dochodowy austriacko-węgierskiego Lloyd'a			215.000
			215.000			215.000
3			Kwota na pokrycie wydatków wspólnych			68,416.037
			68,416.037			68,416.037
4			Wydatek nadzwyczajny wojskowy na rok 1880 na po- trzeby wojska stojącego w Bośni i Hercegowinie, tudzież w okręgu Limu			5,518.870
			5,518.870			5,518.870
5			Dodatek do wydatków 1879 dla wspólnego ministerstwa wojny (marynarka wojenna)			268.286
			268.286			268.286
6			Kwota na pokrycie wydatków wspólnych a to stosownie do zatwierdzonego zamknięcia rachunków wspólnych z roku 1877			1,185.836
			1,185.836			1,185.836
			Suma (Rozdział 6, Tytuły 1—6)			79,641.029
			79,641.029			79,641.029

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa			
			Wydatki			Suma
			zwyczajne	nadzwyczajne z dozwo- leniem używania aż do końca marca		
			1881	1882		
zł. w walucie austriackiej						
7	VII. Ministerstwo spraw wewnętrznych.					
1	Kierownictwo naczelne		469.000		469.000	
2	Wydatki policji rządowej		120.000		120.000	
3	Koszta dziennika ustaw państwa		56.600	2.400	59.000	
4	Zarząd administracyjny wszystkich krajów		5.430.000	90.000	5.520.000	
	Budowle do kwarantanny dla bydła na Bukowinie			3.300	3.300	
5	Bezpieczeństwo publiczne		3.380.000	53.000	3.433.000	
	Nadzwyczajne wydatki policyjne w Dalmacji (włóczę- gostwo)			10.000	10.000	
6	Służba budownicza rządowa		1.150.000	6.000	1.156.000	
	Koszta podróży z powodu nadzwyczajnych budowli drogowych i wodnych			25.000	25.000	
	Z powodu robót dla uśmierzenia nędzy			9.500	9.500	
7	Budowa dróg:					
1	Austria poniżej Anizy		460.000		460.000	
	Przedłużenie gościńca kagrańskiego aż do drogi po- wiatowej angerskiej			12.000	12.000	
2	Austria powyżej Anizy		184.000		184.000	
	Przełożenie gościńca krumauskiego pod górą neu- feldzką			15.000	15.000	
	Odbudowanie mostu na rzece Traun pod Ebelsber- giem			17.000	17.000	
3	Salzburg		96.000		96.000	
4	Styrya		280.000		280.000	
5	Karyntya		165.000		165.000	
	Dokończenie przełożenia gościńca salzburskiego między Lisserhofen i Gmünd			22.000	22.000	
	Przełożenie gościńca między Lisserhofen a Spitałem Dodatek skarbowy na budowle na dzikich potokach pod Greifenburgiem			40.000	40.000	
				3.000	3.000	
6	Kraina		123.000		123.000	
7	Przymorze		99.000		99.000	
	Przełożenie gościńca karyntyjskiego pod Canale (dla uśmierzenia nędzy)			11.000	11.000	
	Przełożenie gościńca gorycko-ajdowszyńskiego mię- dzy Cernicą a mostem na Vertowinie (dla uśmie- rzenia nędzy)			30.000	30.000	
8	Tyrol i Vorarlberg		318.000		318.000	
	Wybudowanie drogi tonalskiej aż do wysokości wą- wozu mendelskiego			50.000	50.000	
	Przebudowanie drogi między Nago a Torbolo			20.000	20.000	
9	Czechy		1.050.000		1.050.000	
	Budowa mostu żelaznego na Mołdawie pod Bud- weisem			45.000	45.000	
	Budowa mostu żelaznego na Egerze pod Falkeno- wem			17.400	17.400	
	Budowa mostu żelaznego na Łabie pod Preloucem			25.000	25.000	
10	Morawia		230.000		230.000	
	Budowa drogi powiatowej staromiejsko-spiklieckiej			3.000	3.000	
11	Szląsk		106.000		106.000	
	Zniesienie		3.111.000	310.400	3.421.400	

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki			
				zwyczajne	nadzwyczajne z dozwo- leniem używania aż do końca marca		Suma
					1881	1882	
				zł. w walucie austriackiej			
			Przeniesienie	3,111.000	310.400	3,421.400	
7	7	12	Galicja i Krakowskie	830.000		830.000	
			Most na Sanie Nr. 64 w Przemyśle, budowa zwier- chnia		18.000	18.000	
			Budowa mostu Nr. 204 na strumieniu Strzelbicy pod Smolnicą		12.400	12.400	
			Na gościńcu delatyńsko-jabłonickim wybudowanie przestrzeni od mostu Nr. 94/b aż do drogi wybu- dowanej		6.000	6.000	
			Budowa drogi łączącej od gościńca przemysko-du- kielskiego pod Tylawą na Jaśliska i Czeremchę do granicy krajowej (dla uśmierzenia nędzy)		18.000	18.000	
			Przełożenie gościńca gdowsko-gorlickiego pod Cięż- kowicami (dla uśmierzenia nędzy)		17.000	17.000	
	13		Bukowina	86.000		86.000	
			Dalszy ciąg budowy gościńca od granicy węgier- skiej pod Kirlibabą do Jakoben		30.000	30.000	
	14		Dalmaeya	75.000		75.000	
			Budowa drogi z Trinity do granicy czarnogórskiej		23.000	23.000	
			Przełożenie gościńca śródziemnego między Kninem a Kiewem (dla uśmierzenia nędzy)		13.000	13.000	
			Wybudowanie drogi makarsko-duaryjskiej (dla u- śmierzenia nędzy)		20.000	20.000	
			Poprawienie drogi lukawsko-budańskiej (dla uśmie- rzenia nędzy)		8.000	8.000	
			Rozszerzenie i uregulowanie drogi cawtacko-castel- nuowskiej pod Cilippi (dla uśmierzenia nędzy)		12.000	12.000	
			Przełożenie rampy zawalskiej na drodze do konnej jazdy z Buduy do S. Stefan (dla uśmierzenia nę- dzy)		3.000	3.000	
			Budowa drogi do konnej jazdy od baszty w Uljey do Sutamare (Spizza) (dla uśmierzenia nędzy)		14.000	14.000	
			Dodatek na budowę drogi konkurencyjnej djewersko- dernicko-muesko-sinijskiej (dla uśmierzenia nę- dzy)		10.000	10.000	
			Dodatek na budowę drogi gminnej zagwozdecko- imoseckiej przez górę Skobaljusa (dla uśmierze- nia nędzy)		10.000	10.000	
			Suma (Tytuł 7, §§. 1—14)	4,102.000	524.800	4,626.800	
8			Budownictwo wodne:				
	1		Austria poniżej Anizy	240.000		240.000	
			Budowle wodne na Dunaju		250.000	250.000	
	2		Austria powyżej Anizy	149.000		149.000	
			Budowle wodne na Dunaju,		40.000	40.000	
			„ „ „ rzece Inn		40.000	40.000	
			„ „ „ Salzach		10.000	10.000	
			„ „ „ Traun		20.000	20.000	
	3		Salzburg	34.000		34.000	
			Uregulowanie Salzachu i Sali		25.000	25.000	
	4		Styrya	35.000		35.000	
			Dodatek skarbowy na uregulowanie Muru		30.600	30.600	
			„ „ „ „ Sanu		4.000	4.000	
	5		Karyntya	2.000		2.000	
			Uregulowanie Drawy		10.000	10.000	
			Zniesienie	460.000	429.600	889.600	

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa			
			Wydatki			Suma
			zwyczajne	nadzwyczajne z dozwo- leniem używania aż do końca marca		
			1881	1882		
zł. w walucie austryackiej						
			Przeniesienie	460.000	429.600	889.600
7	8	6	Kraina	10.000		10.000
			Uregulowanie Sawy		20.000	20.000
		7	Tyrol i Vorarlberg	60.000		60.000
			Budowle recesowe na rzece Inn		6.000	6.000
			Regulacya Renu		20.000	20.000
		8	Czechy	196.000		196.000
			Uregulowanie Mołdawy		35.000	35.000
			Regulacya Łaby		140.000	140.000
		9	Morawia	400		400
		10	Szląsk	200		200
		11	Galicya i Krakowskie	67.000		67.000
			Budowle na Wiśle		80.000	80.000
			„ „ Dunajcu		12.000	12.000
			„ „ Sanie		24.000	24.000
			„ „ Dniestrze		16.000	16.000
			„ „ Przemszy		18.000	18.000
		12	Bukowina	2.000		2.000
			Budowle ochronne na Prucie pod Nowosielicą		1.000	1.000
		13	Dalmacya	2.400		2.400
			Suma (Tytuł 8, §§. 1—13)	798.000	801.600	1,599.600
9			Nowe budowle i urządzenia:			
		1	Restauracya budynku starostwa w Freistadzie (Austria poniżej Anizy)		2.500	2.500
		2	Restauracya budynku namiestnictwa w Innsbrucku		3.200	3.200
		3	Rata roczna za realność Młockich we Lwowie		1.400	1.400
		4	Rata roczna za realność w Mościskach		454	454
		5	Rata roczna za budynek teatralny w Krakowie		640	640
		6	Na wybudowanie skrzydła północnego i dziedzińcowego w zabudowaniu namiestnictwa we Lwowie		30.000	30.000
			Suma (Tytuł 9, §§. 1—6)		38.194	38.194
		10	Wydatki na spis ludności		30.000	30.000
			Razem (Rozdział 7, Tytuły 1—10)	15,505.600	181.400	1,412.394
8			VIII. Ministerstwo obrony krajowej.			
		1	Kierownictwo naczelne	243.500	4.500	248.000
		2	Obrona krajowa	3,740.500	98.600	3,839.100
		3	Koszta poboru do wojska tudzież koszta podróży z po- vodu zgromadzeń kontrolnych urlopników i rezer- wistów, jakoteż klasyfikacyi koni	53.000		53.000
		4	Dodatki na utrzymanie strzelców krajowych	517		517
		5	Fundacye wojskowe	32.700		32.700
		6	Straż policyjna wojskowa	74.600		74.600
		7	Żandarmerya	4,100.000		4,100.000
			Suma (Rozdział 8, Tytuły 1—7)	8,244.817	103.100	8,347.917

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa			
			Wydatki			Suma
			zwyczajne	nadzwyczajne z dozwo- leniem używania aż do końca marca		
			1881	1882		
zł. w walucie austriackiej						
9	IX. Ministerstwo wyznań i oświecenia.					
	A. Wydatki centralne.					
1	Kierownictwo naczelne		227.000	24.000		251.000
2	Nadzór nad szkołami		614.000			614.000
3	Akademie umiejętności		75.000	2.000		77.000
4	Muzeum sztuki i przemysłu z zakładem do prób chemi- czno-technicznych:					
1	Muzeum sztuki i przemysłu		76.700			76.700
2	Zakład do prób chemiczno-technicznych		8.100			8.100
5	Komisya główna i dyrekeya statystyki administracyjnej .		68.900	7.000		75.900
6	Instytut geologiczny państwa		51.800			55.800
	Restauracya i urządzenie budynku				4.000	
7	Zakład naczelny meteorologii i magnetyzmu ziemi		22.900			25.100
	Pierwsze urządzenie lokalu w Wiedniu do telegrafii stanu powietrza				600	
	Sprawienie narzędzi				1.600	
8	Komisya naczelna do badania i utrzymania zabytków sztuki i pomników historycznych		9.000			9.000
	Suma (Rozdział 9, Tytuł 1—8) .		1,153.400	33.000	6.200	1,192.600
9	B. Wyznania.					
	Potrzeby funduszów religijnych:					
	a) Wydatki funduszów:					
1	Austria poniżej Anizy		410.000	2.000		439.125
	Nowe budowle i wszelkie restauracye				21.125	
2	Austria powyżej Anizy		106.500			106.500
3	Salzburg		76.000			76.000
4	Tyrol		123.000			130.700
	Nowe budowle				7.700	
5	Vorarlberg		11.500			11.500
6	Styrya		236.000			236.000
7	Karyntya		77.500			77.500
8	Kraina		107.000			107.000
9	Tryest		47.000			47.000
10	Gorycya		75.000			76.653
	Dodatki				1.653	
11	Istrya		61.000			62.968
	Dodatki				1.968	
12	Dalmacya		235.000	4.000		264.800
	Nowe budowle				21.000	
	Dodatki				4.800	
13	Czechy		670.000			721.315
	Nowe budowle				46.965	
	Dodatki				1.350	
	Zaliczki zwrotne				3.000	
14	Morawia		270.000			273.204
	Nowe budowle				3.204	
15	Szlask		63.000			66.227
	Nowe budowle				1.614	
	Dodatki				1.613	
	Zniesienie .		2,568.500	6.000	121.992	2,696.492

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki			Suma
				zwyczajne	nadzwyczajne z dozwo- leniem używania aż do końca marca		
					1881	1882	
				zł. w walucie austriackiej			
			Przeniesienie	2,568.500	6.000	121.992	2,696.492
9	9	16	Galicja	925.000			925.000
		17	Kraków	18.400			24.360
			Zaliczka zwrotna			5.960	
		18	Bukowina	37.000			37.000
		19	Dla wszystkich królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych: Zapomoga dla plebanów katolickich			600.000	600.000
			Suma (Tytuł 9, §§. 1—19)	3,548.900	6.000	727.952	4,282.852
	20	b)	Wydatki lasów i dóbr funduszowych	250.000			
			Nowe budynki i kupno realności			24.060	
			Pomiar, rozgraniczenie i urządzenie leśniarki		7.140		
			Wykup i uregulowanie służebnictw		1.880		
			Suma (Rozdział 9, Tytuł 9, §§. 1—20)	3,798.900	15.020	752.012	4,565.932
10			Fundacye i dodatki na potrzeby wyznania katolickiego:				
	1		Fundacye	37.000			37.000
	2		Dodatki	134.000	4.200		
			Na restauracyę katedry św. Szczepana w Wiedniu			22.000	
			Na dokończenie wieży w Mauerkirchen (druga i osta- tnia rata)			5.050	
			Na wybudowanie kościoła i rozszerzenie ementarza w Weiler			587	
			Na restauracyę kościoła parafialnego w Maria Neu- stift pod Pettau			1.500	
			Na ochronienie ozdób artystycznych katedry w Pa- renzo, ogółem 5000 zł. (2 rata)			2.500	
			Na restauracyę katedry monumentalnej w Splecie			5.000	
			Na ochronienie chiostro w klasztorze dominikańskim w Dubrowniku			1.000	
			Na restauracyę katedry prazkiej			10.000	
			Suma (Tytuł 10, §§. 1 i 2)	171.000	4.200	47.637	222.837
11			Dodatki na potrzeby wyznania ewangelickiego:				
	1		Wyższa rada kościelna ewangelicka	28.700			28.700
	2		Ryczałtowe wsparcie dla kościoła ewangelickiego, wyznania augsb. i helweckiego	75.000			75.000
			Suma (Tytuł 11, §§. 1 i 2)	103.700			103.700
12			Dodatki na potrzeby wyznania grecko-orientalnego:				
	1		Dalmaeyia	61.000			
			Reszta dodatku z tytułu patronatu na budowę ple- banii w Polaeyi			1.162	
	2		Wsparcie dla duchowieństwa pasterskiego grecko- orientalnego w Dalmaeyi			6.000	
			Suma (Tytuł 12, §§. 1 i 2)	61.000		7.162	68.162
			Suma (Rozdział 9, Tytuły 9—12)	4,134.600	19.220	806.811	4,960.631

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa			
			Wydatki			Suma
			zwyczajne	nadzwyczajne z dozwo- leniem używania aż do końca marca		
			1881	1882		
zł. w walucie austriackiej						
9			C. Oświecenie.			
13			Szkoły główne.			
			<i>a) Uniwersytety:</i>			
1			Uniwersytet w Wiedniu	756.000		1,256.000
			Budowa głównego budynku uniwersytetu (8 rata)		500.000	
2			Uniwersytet w Insbruku	200.000		200.000
3			Uniwersytet w Građeu	260.000		260.000
4			Uniwersytet w Pradze	453.000		575.000
			Potrzeby naukowe		6.000	
			Cena kupna domu na instytut patologiczno-anatomi- czny i odsetki (5 i ostatnia rata)		23.000	
			Urządzenie lokalności parterowych instytutu anatomi- czno-patologicznego (2 i ostatnia rata)		3.000	
			Budowa domu na instytuty fizykalne (3 rata)		70.000	
			Urządzenie wewnętrzne instytutu fizycznego (2 i osta- tnia rata)		12.000	
			Restauracja chóru kaplicy w Carolinum (2 i ostatnia rata)		4.000	
			Urządzenie lokali dla komisji do egzaminów ogólnych z sądownictwa i administracji		2.000	
			Dodatek na postawienie pompy z przewodem rurowym przy realności łaźni św. Wacława i zaliczka dla gminy miasta Pragi na jej utrzymanie		2.000	
5			Uniwersytet we Lwowie	152.800		
6			Uniwersytet w Krakowie	216.000		216.000
7			Uniwersytet w Czerniowiecach	94.000		95.000
			Potrzeby naukowe		1.000	
8			Wszystkie uniwersytety	2.520		6.520
			Nagrody za wydane książki do nauki prawa		4.000	
			Suma (Tytuł 13, §§. 1—8)	2,134.320	627.000	2,761.320
			<i>b) Wydziały teologiczne nie złączone z uniwersytetem:</i>			
9			Wydział teologiczny katolicki w Salzburgu	13.800		13.800
10			" " " " Ołomuńcu	15.600		15.600
11			" " ewangelicki w Wiedniu	27.900		27.900
			Suma (Tytuł 13, §§. 9—11)	57.300		57.300
			<i>c) Szkoły główne techniczne:</i>			
12			Szkoła główna techniczna w Wiedniu	251.400		257.454
			Potrzeby naukowe		6.054	
13			Szkoła główna techniczna w Građeu	100.000		101.350
			Należące się odsetki		1.350	
14			Szkoły główne techniczne w Pradze	210.200		213.800
			Urządzenie lokalu instytutu politechnicznego czeskiego		3.600	
			Zniesienie	561.600	1.350	9.654
						572.604

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa				
			zwyczajne	nadzwyczajne z dozwo- leniem używania aż do końca marca		Suma	
				1881	1882		
zł. w walucie austriackiej							
			Przeniesienie .				
			561.600	1.350	9.654	572.604	
9	13	15	Szkoła główna techniczna w Bernie	79.200			81.100
			Urządzenie obserwatorium astronomicznego			1.900	
	16		Szkoła główna techniczna we Lwowie	77.000			82.400
			Ozdobienie auli w nowym gmachu instytutu			5.400	
	17		Wszystkie szkoły główne techniczne	1.260			1.260
			Suma (Tytuł 13, §§. 12—17) .	719.060	1.350	16.954	737.364
	18		d) Akademia rolnicza w Wiedniu	112.000	4.500		116.500
	19		e) Akademia sztuk w Wiedniu	114.000			114.000
	20		f) Na wykształcenie sił nauczycielskich w szkołach głównych			20.000	20.000
	21		g) Wsparcia dla uczniów wszystkich szkół głównych .	4.000			4.000
			Suma (Tytuł 13, §§. 1—21) .	3,140.680	5.850	663.954	3,810.484
14			Szkoły średnie.				
			a) Gymnazyja i gymnazyja realne:				
	1		Austria poniżej Anizy	322.000			322.000
	2		Austria powyżej Anizy	67.700			67.700
	3		Salzburg	25.500			25.500
	4		Tyrol	95.500			95.500
	5		Vorarlberg	21.500			21.500
	6		Styryja	110.700			112.700
			Kupno gruntu przylegającego do gymnazyum w Cilli z domem, który na nim stoi (2 i ostatnia rata)			2.000	
	7		Karyntya	40.800			40.800
	8		Kraina	79.000			79.000
	9		Tryest	25.800			25.800
	10		Gorycya	28.400			28.400
	11		Istryja	44.500			46.500
			Reszta ceny kupna budynku szkolnego w Pisino na gy- mnazyum wyższe rządowe (5 i ostatnia rata)			2.000	
	12		Dalmaacya	91.700			91.700
	13		Czechy	639.900			667.900
			Subwencye		28.000		
	14		Morawia	381.600			381.600
	15		Szlask	110.000			110.000
	16		Galicya	510.070	337		525.407
			Dodatek na budowę gymnazyum w Brodach (2 i osta- tnia rata)			15.000	
	17		Kraków	82.700			82.700
	18		Bukowina	43.700			43.700
	19		Wszystkie królestwa i kraje w Radzie państwa reprezen- towane:				4.000
			Uzupełnienie zbiorów naukowych			4.000	
			Suma (Tytuł 14, §§. 1—19) .	2,721.070	28.337	23.000	2,772.407

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa			
			Wydatki			Suma
			zwyczajne	nadzwyczajne z dozwoleniem używania aż do końca marca		
	1881	1882				
zł. w walucie austriackiej						
9	14	b) Szkoły realne:				
		20 Austria poniżej Anizy	233.400			233.400
		21 Austria powyżej Anizy	47.000			47.000
		22 Salzburg	22.700			22.700
		23 Tyrol	73.200			73.200
		24 Styrya	43.800			43.800
		25 Karyntya	23.300			23.300
		26 Kraina	23.800			23.800
		27 Tryest	26.400			26.400
		28 Gorycya	25.500			25.500
		29 Istrya	18.600			18.600
		30 Dalmacya	31.500			31.500
		31 Czechy	252.500			252.500
		Subwenecye		6.000		6.000
		32 Morawia	72.000			72.000
		Subwenecye		4.000		4.000
		33 Szlask	93.200			93.200
		Na sprzęty i urzędnia				
		34 Galicya	118.000			118.000
		35 Kraków	46.000			46.000
		36 Bukowina	2.800			2.800
		Subwenecye		5.000		5.000
		37 Wszystkie królestwa i kraje w Radzie państwa reprezentowane: Uzupełnienie zbiorów naukowych			5.000	5.000
		Suma (Tytuł 14, §§. 20—37)	1,154.300	15.000	5.000	1,174.300
		38 c) Komisye egzaminacyjne	3.000			3.000
		39 d) Kursa dla nauczycieli gimnastyki	2.200			2.200
		40 e) Dodatki za zasługi dla profesorów	6.400			6.400
		41 Wsparcia i stypendya dla kandydatów na nauczycieli, remuneraeye za kierowanie ówczesnymi praktycznymi kandydatów	28.000			28.000
		Suma (Tytuł 14, §§. 1—41)	3,914.970	43.337	28.000	3,986.307
	15	Biblioteki zakładów naukowych	22.300			22.300
	16	Zakłady naukowe wyłączne.				
		1 Szkoły dla akuszerok	16.800			16.800
		2 Szkoła języków wschodnich	3.600			3.600
		3 Szkoła sztuk pięknych w Krakowie	16.000			16.000
		4 Zapomogi dla instytutów muzycznych na utrzymanie szkół		14.000		14.000
		5 Szkoły rysunkowe	26.000	2.835		28.835
		6 Szkoła sztuk i rzemiosł w Wiedniu	46.400			46.400
		7 Szkoły rzemieślnicze	300.000	3.580		303.580
		Potrzeby naukowe			18.000	18.000
		Przysposobienie i nabycie środków naukowych i pomocniczych do wykształcenia wyłącznego w rzemiosłach			9.000	9.000
		8 Zapomogi na utrzymanie lub rozszerzenie szkół handlowych	12.000			12.000
		9 Szkoły marynarki	63.900	1.000		64.900
		Suma (Tytuł 16, §§. 1—9)	484.700	21.415	27.000	533.115

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa					
			Wydatki			Suma		
			zwyczajne	nadzwyczajne z dozwoleniem używania aż do końca marca				
			1881	1882				
						zł. w walucie austriackiej		
9	17		Szkoły początkowe.					
		1	Seminarya nauczycielskie męskie i żeńskie	1,200.000			1,269.556	
			Budowa seminaryum męskiego w Roveredo (1 rata)			50.000		
			Należitości roczne i odsetki od ceny kupna domu na seminaryum żeńskie czeskie w Bernie, 3 rata			2.306		
			Cena kupna tego domu (2 i ostatnia rata reszty ceny kupna)			17.250		
		2	Kursa kształcenia ogrodniczek i wydatki na ogródki	20.500			20.500	
		3	Stypendya dla seminarzystów	170.000			170.000	
		4	Dodatki za zasługi dla nauczycieli w seminaryach męskich i żeńskich	2.000			2.000	
		5	Dodatki rządowe do fundusów szkół normalnych	151.112			151.112	
		6	Na podniesienie szkół początkowych w Tyrolu			35.000	35.000	
		7	Wynagrodzenia dla nauczycieli za szczególne zasługi około podniesienia nauki muzyki	2.000			2.000	
		8	Dodatki na rzecz szkół początkowych	76.570	13.000		89.570	
			Suma (Tytuł 17, §§. 1—8)	1,622.182	13.000	104.556	1,739.738	
18			Fundacye i dopłaty.					
		1	Fundacye	33.863			33.863	
		2	Dopłaty	108.000			119.437	
			Założenie muzeum rządowego na odkrycia archeologiczne w Aquileji:					
			Cena kupna domu na ten cel i odsetki, 1 rata			1.437		
			Urządzenie, 1 rata			3.500		
			Pomiar stopnia europejskiego			6.500		
			Suma (Tytuł 18, §§. 1 i 2)	141.863		11.437	153.300	
19			Administracya funduszu naukowego.					
		1	a) Wydatki funduszu	37.000	2.000		39.000	
		2	b) Wydatki lasów funduszowych i dóbr	21.480			23.880	
			Nowe budowle			2.000		
			Koszta pomiarów, rozgraniczenie i urządzenie administracyi lasów			200		
			Wykup i urządzenie słuźebnictw			200		
			Suma (Tytuł 19, §§. 1 i 2)	58.480	2.400	2.000	62.880	
			Razem (Rozdział 9, Tytuły 13—19)	9,385.175	86.002	836.947	10,308.124	
			Ogółem (Rozdział 9, Tytuły 1—19)	14,673.175	138.222	1,649.958	16,461.355	

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa			
			zwyczajne	nadzwyczajne z dozwo- leniem używania aż do końca marca		Suma
				1881	1882	
zł. w walucie austriackiej						
10	X. Ministerstwo skarbu.					
	A. Właściwe wydatki państwa.					
	Zarząd finansów:					
1	Kierownictwo naczelne (z departamentem rachunkowym i departamentem rachunków specjalnych)		857.000	8.000	865.000	
2	Dyrekcye skarbowe krajowe, dyrekcye skarbowe i dyrekcye skarbowe powiatowe, inspektorowie finansowi i urzędy do wymiaru opłat		2,694.000	15.400	2,709.400	
3	Administracye podatkowe, służba podatkowa przy starostwach powiatowych i lokalne komisye podatkowe		908.000		908.000	
4	Ogólna kasa państwa, ministeryalny urząd płatniczy, kasy główne krajowe i kasy skarbowe krajowe, tudzież urzędy płatnicze krajowe		380.000	400	380.400	
5	Straż skarbowa		4,500.000	198.000	4,698.000	
6	Urzędy podatkowe		3,862.000	8.000	3,870.000	
7	Prokuratorye skarbowe		350.000		350.000	
8	Zarząd ceł		1,408.800	6.000	1,414.800	
9	Etat regulacji podatku gruntowego		1,150.000		1,150.000	
	Suma (Rozdział 10, Tytuły 1—9) .		16,109.800	31.800	16,345.600	
11	Ogólna administracja kasowa.					
1	Strata na monecie			16.000	16.000	
2	Na zasadzie ustawy z d. 8 lutego 1880 (Dz. u. p. Nr. 15):					
	A. Zaliczki zwrotne na usmierzanie niedostatku.					
	a) Na budowie publicznej.					
1	Funduszowi krajowemu istrijskiemu			135.000	135.000	
2	" " morawskiemu			80.000	80.000	
	b) Na zakupienie zboża na zasiew.					
3	Dla Istrii, Gorycyi i Gradyski			55.000	55.000	
4	" Morawii			170.000	170.000	
5	" Szląska			20.000	20.000	
	c) Na zapomogi dla podupadłej ludności.					
6	Dla Istrii, Gorycyi i Gradyski			50.000	50.000	
7	" Morawii			50.000	50.000	
8	" Szląska			50.000	50.000	
9	" Galicyi			250.000	250.000	
	B. Na wydatki nieprzewidziane, wymagające pomocy państwa					
3	Wynagrodzenia stronom		20.000		20.000	
4	Remuneracja za załatwianie spraw funduszów sierocińskich łącznych			100	100	
5	Pożyczka bezprocentowa na regulację rzeki Gail w Karyntyi (5 rata)			30.000	30.000	
6	Wydatki rozmaite		7.700		7.700	
	Suma (Rozdział 11, Tytuły 1—6) .		27.700	1,006.100	1,033.800	

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa			
			zwyczajne	nadzwyczajne z dozwo- leniem używania aż do końca marca		Suma
				1881	1882	
			zł. w walucie austriackiej			
B. Koszta obrotu, poboru i zarządu dochodów państwa.						
12	Podatki stałe.					
1	Wynagrodzenia stronom i osobom prywatnym tudzież będącym w służbie publicznej za pomoc przy oznaczaniu i ustanawianiu podstaw podatku, tudzież przy ściąganiu podatków		67.000		67.000	
2	Wynagrodzenia stronom dawniej wolnym od podatku w Dalmacji z powodu zaprowadzenia podatku gruntowego		6.500		6.500	
3	Koszta egzekucyi podatków			306.000	306.000	
Suma (Rozdział 12, Tytuły 1—3) .			73.500	306.000	379.500	
13	Cło.					
1	Zwroty złożonych rękojmi podatkowych		250.000		250.000	
2	Zwroty opłat		40.000		40.000	
3	Ryczałtowe koszta zarządu		1,400.000		1,400.000	
4	Zwroty podatku konsumeyjnego		19,000.000		19,000.000	
Suma (Rozdział 13, Tytuły 1—4) .			20,690.000		20,690.000	
14	Podatki niestałe.					
Podatek konsumeyjny:						
1	Wydatki zarządu		223.000		223.000	
2	Zwroty złożonych rękojmi podatkowych i podatków		4,324.000		4,324.000	
3	Wynagrodzenie król. węg. administracyi skarbu za zwroty podatków konsumeyjnych		4,090.000		4,090.000	
Suma (Rozdział 14, Tytuły 1—3) .			8,637.000		8,637.000	
15	Sól:					
1	Koszta produkeyi i zakupna		2,695.000		2,695.000	
	Nowe budowle			55.700	55.700	
	Wydatki nadzwyczajne			4.300	4.300	
2	Wydatki przy sprzedaży		231.000		231.000	
	Nowe budowle			4.000	4.000	
Suma (Rozdział 15, Tytuły 1 i 2) .			2,926.000	64.000	2,990.000	
16	Tytoń:					
1	Wydatki administracyjne		602.500		602.500	
2	Koszta produkeyi i kupna		19,104.000		19,104.000	
	Nowe budowle			135.000	135.000	
3	Wydatki przy sprzedaży		1,400.000		1,400.000	
Suma (Rozdział 16, Tytuły 1—3) .			21,106.500	135.000	21,241.500	

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa			
			Wydatki			Suma
			zwyczajne	nadzwyczajne z dozwo- leniem używania aż do końca marca		
		1881	1882			
zł. w walucie austriackiej						
17			357.000			357.000
18			421.000			421.000
19			12,500.000			12,500.000
20			30.000			30.000
21			66.800			66.800
			Suma (Rozdziały 14—21)		199.000	46,243.300
			Własność państwa.			
22			138.000	100		138.400
				9.163		9.163
			Suma (Rozdział 22)		9.263	147.563
23			8.000			8.000
24			1,113.100			1,113.100
25				2.100		2.100
26			225.000			225.000
			Ogółem (Rozdziały 10—26)		403.000	86,187.963
			XI. Ministerstwo handlu.			
			A. Właściwe wydatki państwa.			
1	1		385.800	47.000		432.800
2	1					
					172.300	
					17.800	
					12.300	220.800
					10.300	
					8.100	
3	1				4.000	4.000
4	1				10.000	10.000
5	1				15.000	15.000
6	1				4.000	4.000
7	1				5.000	5.000
8	1				5.000	5.000
9	1				9.280	9.280
2	1		240.000	15.000		255.000
2	2				10.000	10.000
3	1		385.000	1.600		386.600
					3.400	3.400
4	1		709.800	155.000		864.800
2	1				59.500	59.500
3	1				82.350	82.350
4	1				20.000	20.000
			Suma (Rozdział 27, Tytuły 1—4)		448.330	2,387.530

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa			
			Wydatki			Suma
			zwyczajne	nadzwyczajne z dozwo- leniem używania aż do końca marca		
	1881	1882				
zł. w walucie austriackiej						
27			B. Utrzymanie poczt i telegrafów.			
	5		Służba pocztowa	14,400.000		14,400.000
	6		Zakład telegrafów	3,372.700	166.000	3,538.700
			Suma (Tytuły 5 i 6)	17,772.700	166.000	17,938.700
			C. Koleje żelazne państwa.			
	1		Kolej istrijska:			
			a) Zarząd ogólny	12.500		12.500
			b) Dozór kolejowy i utrzymanie kolei	122.000		122.000
			c) Służba ruchu i handlowa	116.500		116.500
			d) Służba pociągowa i warsztatowa	76.000		76.000
			Nadto wydatki nadzwyczajne:			
			Dokończenie skupu gruntów		3.000	3.000
			Nieprzewidziane wydatki budownicze i nabytki		5.000	5.000
	2		Kolej tarnowsko-leluchowska:			
			a) Zarząd ogólny	32.000		32.000
			b) Dozór kolejowy i utrzymanie kolei	118.000		118.000
			c) Służba ruchu i handlowa	92.000		92.000
			d) Służba pociągowa i warsztatowa	56.000		56.000
			Nadto wydatki nadzwyczajne:			
			Waga pomostowa na stacyi w Bobowej		2.300	2.300
			Zmiana podkładów		13.000	13.000
			Dokończenie skupu gruntów		8.000	8.000
			Nieprzewidziane wydatki budownicze i nabytki		5.000	5.000
	3		Kolej z Siverichu do Splietu z odnogą do Sebeniku:			
			a) Zarząd ogólny	20.000		20.000
			b) Dozór kolejowy i utrzymanie kolei	54.000		54.000
			c) Służba ruchu i handlowa	43.000		43.000
			d) Służba pociągowa i warsztatowa	53.000		53.000
			Nadto wydatki nadzwyczajne:			
			Nieprzewidziane wydatki budownicze i nabytki		2.000	2.000
			Dokończenie skupu gruntów		12.000	12.000
	4		Kolej rakonicko-protiwińska:			
			a) Zarząd ogólny	38.000		38.000
			b) Dozór kolejowy i utrzymanie kolei	120.000		120.000
			c) Służba ruchu i handlowa	87.000		87.000
			d) Służba pociągowa i warsztatowa	75.000		75.000
			Nadto wydatki nadzwyczajne:			
			Nieprzewidziane wydatki budownicze i nabytki		5.000	5.000
	5		Kolej dniestrzańska:			
			a) Zarząd ogólny	26.800		26.800
			b) Dozór kolejowy i utrzymanie kolei	140.000		140.000
			c) Służba ruchu i handlowa	87.000		87.000
			d) Służba pociągowa i warsztatowa	78.000		78.000
			Zniesienie	1,446.800	55.300	1,502.100

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa			Wydatki		Suma
			zwyczajne	nadzwyczajne z dozwo- leniem używania aż do końca marca		zł. w walucie austriackiej		
				1881	1882			
			Przeniesienie .	1,446.800	55.300	1,502.100	
27	7		Nadto wydatki nadzwyczajne :					
			Dalsze regulowanie wrębów, tam i rowów, tudzież nabycie gruntów; odprowadzanie wody na stacjach celem osuszenia przestrzeni stacyjnych			4.000	4.000	
			Dalsze zastępowanie tymczasowych mostów drewnianych stałemi, zamiana konstrukcyj drewnianych na żelazne, odbudowanie mostów uszkodzonych i ubezpieczenie wód tam gdzie są większe mosty			80.000	80.000	
			Uzupełnienie i postawienie nowych ogrodzeń tudzież zastąpienie drewnianych znaczków granicznych kamiennemi			1.000	1.000	
			Odnowienie budynków, wodociągów i studzien			500	500	
			Nieprzewidziane wydatki budownicze i nabytki			5.000	5.000	
			Dobudowanie koło przystanku przy budce strażniczej Nr. 2 na odnodze Borysławskiej			8.000	8.000	
			Zaprowadzenie przyrządów do oczyszczania wody			5.000	5.000	
		6	Kolej brunowsko-strasswalcheńska :					
			a) Zarząd ogólny	8.000			8.000	
			b) Dozór kolejowy i utrzymanie kolei	30.000			30.000	
			c) Służba ruchu i handlowa	29.000			29.000	
			d) Służba pociągowa i warsztatowa	20.000			20.000	
			Nadto wydatki nadzwyczajne :					
			Nieprzewidziane wydatki budownicze i nabytki			1.000	1.000	
		7	Linia podmokielska					
			Dolno-austriackie koleje rządowe :					
		8	A. Kolej naddunajska :					
			a) Zarząd ogólny	2.400			2.400	
			b) Dozór kolejowy i utrzymanie kolei	5.000			5.000	
			c) Służba ruchu i handlowa	6.400			6.400	
			d) Służba pociągowa i warsztatowa	7.000			7.000	
		9	B. Linie południowo-zachodnie :					
			a) Zarząd ogólny	45.000			45.000	
			b) Dozór kolejowy i utrzymanie kolei	100.000			100.000	
			c) Służba stacyjna i pociągowa	130.000			130.000	
			d) Służba pociągowa i warsztatowa	95.000			95.000	
		10	Kolej rządowa z Kriegsdorfu do Rymarzowa :					
			a) Zarząd ogólny	2.200			2.200	
			b) Dozór kolejowy i utrzymanie kolei	9.500			9.500	
			c) Służba ruchu i handlowa	7.300			7.300	
			d) Służba pociągowa i warsztatowa	5.500			5.500	
			Wydatki nadzwyczajne :					
			Nieprzewidziane wydatki budownicze i nabytki			1.000	1.000	
			Dokończenie skupu gruntów			500	500	
			Zniesienie .	1,949.100	161.300	2,110.400	

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa			
			Wydatki			Suma
			zwyczajne	nadzwyczajne z dozwoleniem używania aż do końca marca		
			1881	1882		
zł. w walucie austriackiej						
			Przeniesienie	1,949.100	161.300	2,110.400
	11		Kolej rządowa z Tarvisu do Pontafła:			
		a)	Zarząd ogólny	14.000		14.000
		b)	Dozór kolejowy i utrzymanie kolei	17.700		17.700
		c)	Służba ruchu i handlowa	26.200		26.200
		d)	Służba pociągowa i warsztatowa	30.400		30.400
	12		Kolej rządowa z Dolnego Drauburga do Wolfsbergu:			
		a)	Zarząd ogólny	6.800		6.800
		b)	Dozór kolejowy i utrzymanie kolei	18.200		18.200
		c)	Służba ruchu i handlowa	22.000		22.000
		d)	Służba pociągowa i warsztatowa	20.000		20.000
	13		Kolej rządowa z Mürzzuschlägu do Neuberga:			
		a)	Zarząd ogólny	2.500		2.500
		b)	Dozór kolejowy i utrzymanie kolei	6.900		6.900
		c)	Służba ruchu i handlowa	10.800		10.800
		d)	Służba pociągowa i warsztatowa	9.300		9.300
			Suma (Tytuł 7, §§. 1—13)	2,133.900	161.300	2.295.200
8			D. Budowa kolei żelaznych państwa.			
			Kolej miejscowa z Nowych Herwinów do Wrtna		350.000	350.000
9			E. Zaliczki kolejom żelaznym.			
			Zaliczka na budowę kolei miejscowej z Botzenu do Meranu		200.000	200.000
			Suma ogólna (Rozdział 27, Tytuły 1—9)	21.627.200	218.600	1,325.630
28			XII. Ministerstwo rolnictwa.			
			A. Właściwe wydatki państwa.			
1			Kierownictwo naczelne	265.400		265.400
2			Zakłady naukowe i do prób	52.400	15.000	67.400
3			Kultura krajowa:			
1			Zapomogi		330.000	330.000
2			Dodatek konkurencyjny na regulacją rzeki Gail		30.520	30.520
3			Na wytępienie <i>Phylloxera vastatrix</i>		5.000	5.000
4			Wydatki na wykonanie i konserwacją robót w celu osuszenia bagien pod Aquileją		5.000	5.000
5			Dodatek rządowy na regulacją Adygi		112.500	112.500
6			Dodatek w celu usmierzenia niedostatku na wzmożenie grobli w zakładach do odwodnienia pod Aquileją uszkodzonych przez zalew, na zasadzie ustawy z dnia 8 lutego 1880 (Dz. u. p. Nr. 15)		8.000	8.000
7			Dodatek rządowy na budowle ochronne nad dolną Soezą w skutek uchwały izby deputowanych, wydanej na 38 posiedzeniu dnia 23 stycznia 1880		50.000	50.000
4			Urzędy do nadzorowania kultury krajowej	197.300	12.030	209.330
5			Władze górnicze	188.500	4.000	192.500
6			Zakłady naukowe górnicze	69.370	8.500	77.870
7			Rządowa stadnina w Rado weach	257.400		257.400
			Zniesienie	1,030.370	568.520	1,610.920

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki			
				zwyczajne	nadzwyczajne z dozwoleniem używania aż do końca marca		Suma
					1881	1882	
				zł. w walucie austriackiej			
			Przeniesienie	1,030.370	568.520	12.030	1,610.920
28	8		Zakłady ogierów rządowych:				
	1		Ogierzy rządowe	895.000			895.000
	2		Zrebiarnie	70.000			70.000
	9		Uzupełnienie stadnin zakupami ze stadnin prywatnych	200.000			200.000
	10		Podniesienie hodowli koni	55.000			55.000
			Suma (Rozdział 28, Tytuły 1—10)	2,250.370	568.520	12.030	2,830.920
			B. Lasy i kopalnie.				
11			Lasy i dobra rządowe:				
	1		Dyrekeye lasów i dóbr	298.300	1.000		299.300
	2		Lasy i dobra rządowe	2,681.600			2,681.600
	3		Nowe budowle i kupno realności			57.300	57.300
	4		Koszta pomiaru, rozgraniczenia i urządzenia gospodarki		63.000		63.000
	5		Wykupno służebnictw i uregulowanie		18.700		18.700
12			Kopalnie:				
	1		Wydatki ogólne zarządu	75.500			75.500
	2		Zarząd górniczy w Kirchbichlu	95.600			95.600
	3		Zarząd górniczy i hutniczy w Brixleggu	249.500			249.500
	4		Zarząd hutniczy w Cilli	121.400			121.400
	5		Dyrekeya górnicza w Idryi	548.900			548.900
			Nowe budowle i zakłady korzystne			81.700	81.700
	6		Tymczasowa dyrekeya górnicza w Brüx		140.500		140.500
			Nowe budowle i zakłady korzystne			5.500	5.500
			Kupno realności			27.000	27.000
	7		Dyrekeya górnicza w Przybramie	2,348.900			2,348.900
			Nowe budowle i zakłady korzystne			108.200	108.200
			Kupno realności			3.000	3.000
	8		Inne c. k. kopalnie	614.900			614.900
			Nowe budowle i zakłady korzystne			36.000	36.000
			Kupno realności			200	200
			Suma (Rozdział 23, Tytuły 11 i 12)	7,034.100	223.200	318.900	7,576.200
			Razem (Rozdział 28, Tytuły 1—12)	9,284.470	791.720	330.930	10,407.120
29			XIII. Ministerstwo sprawiedliwości.				
	1		Kierownictwo naczelne	190.000			190.000
	2		Najwyższy trybunał	446.500	42.500		489.000
	3		Zarząd sprawiedliwości w krajach koronnych	16,695.000			16,695.000
			Przyrost wydatków na założenie nowych ksiąg gruntowych		480.000		480.000
			Przyrost wydatków z powodu założenia nowych Sądów i zmiany w poczcie urzędników		10.000		10.000
			Zniesienie	17,331.500	532.500		17,864.000

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki				
			Wydatki państwa	zwyczajne	nadzwyczajne z dozwoleniem używania aż do końca marca		Suma
					1881	1882	
zł. w walucie austriackiej							
			Przeniesienie .	17,331.500	532.500	17,864.000
29	3		Nowe budowle zarządu sprawiedliwości:				
			Kierownictwo naczelne:				
	1		Pałac sprawiedliwości w Wiedniu			400.000	400.000
			Austria poniżej Anizy:				
	2		Na kupno koszar dla straży sądowej w Wiedniu (część należności)		1.997	} 25.747
	3		Na kupienie domu Nr. 755 w Ottakringu (na pomieszczenie sądu powiatowego i urzędu podatkowego, rata roczna)		1.150	
	4		Na kupienie gruntu pod budowę w Wiener-Neustadt (nowy dom sądowy) rata ceny kupna w kwocie		2.600	
	5		Na projektowane rozszerzenie budynku sądu delegowanego miejsko-powiatowego na Leopoldstadzie w Wiedniu			20.000	
			Salzburg:				
	6		Na wystawienie budynku urzędowego w Mittersill (częściowe przywrócenie dotacyj, których termin upłynął)			6.000	6.000
			Tyrol:				
	7		Dom sądowy i więzienie w Trydencie			150.000	} 189.000
	8		Więzienie w Roveredo			4.000	
	9		Kupno gruntu pod budowę domu dla sądu i na więzienie w Innsbrucku			35.000	
			Czechy:				
	10		Kupienie realności Nr. 226 w Horzycach (część należności)		1.065	} 15.947
	11		Na wybudowanie tamże aresztu (ostatnia rata)			4.400	
	12		Na kupienie domu dla sądu w Karolinenthal (część należności)		4.844	
	13		Na kupienie domu Nr. 395 w Smichowie, (rata roczna)		5.638	
			Morawia:				
	14		Na kupienie domów N. 154 i 155 w Zwittau (część należności)		2.016	2.016
			Szląsk:				
	15		Na budowę więzienia w Cieszynie			80.000	80.000
			Galicja wschodnia:				
	16		Na kupienie realności Nr. 295 w Śniatynie dla sądu (część należności)		570	} 28.320
	17		Na przybudówek w więzieniu Sądu krajowego we Lwowie			10.000	
	18		Na kupienie realności Nr. 332 w Złoczowie		10.000	
	19		Na kupienie realności Nr. 1 w Tyśmienicy		2.750	
	20		Na kupienie realności Nr. 41 i 113 w Ustrzykach dolnych		5.000	
			Galicja zachodnia:				
	21		Na wybudowanie domu na trybunał w Wadowicach		18.000	18.000
			Zniesienie .	17,331.500	588.130	709.400	18,629.030

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	W y d a t k i			
				zwyczajne	nadzwyczajne z dozwo- leniem używania aż do końca marca		Suma
					1881	1882	
				zł. w walucie austriackiej			
			Przeniesienie .	17,331.500	588.130	709.400	18,629.030
29	4		Zakłady karne	2,300.000			2,300.000
			Nowe budynki dla zakładów karnych:				
			Kraina:				
	1		Na kupienie zamku w Vigaun (część należności)		9.540		21.740
	2		Na sprawdzenie według kosztorysu budowli w Vigaun w r. 1880			200	
	3		Na odbudowanie budynku gospodarskiego w Vigaun			12.000	
			Czechy:				
	4		Na kupienie klasztoru św. Wacława w Pradze, gdzie teraz jest zakład karny dla mężczyzn (część nale- żytości)		6.020		6.020
			Galicja wschodnia:				
	5		Na kupienie realności u św. Maryi Magdaleny Nr. 20 ² / ₄ we Lwowie (część należności)		10.880		190.880
	6		Na wybudowanie nowego domu karnego w Stanisła- wowie			180.000	
			Razem (Rozdział 29, Tytuły 1—4) .	19,631.500	614.570	901.600	21,147.670
30			XIV. Najwyższa izba obrachunkowa.	155.900			155.900
31			XV. Etat emerytalny.				
			Ogólny etat emerytalny administracji cywilnej	13,850.000			13,850.000
	1		Wspólne emerytury cywilne	539.000			539.000
	2		Potrąciwszy z tego sumę przypadającą na kraje korony węgierskiej t. j. 23%	124.000			124.000
			Zostaje .	415.000			415.000
			Suma (Rozdział 31, Tytuły 1 i 2) .	14,265.000			14,265.000
			XVI. Zapomogi i uposażenia.				
32			A. Dla funduszków krajowych i gmin:				
	1		Funduszowi krajowemu dolno-austriackiemu	50.000			50.000
	2		„ „ karyntyjskiemu	10.000			10.000
	3		Gminie wiedeńskiej	182.000			182.000
			Suma (Rozdział 32, Tytuł 1 aż do 3) .	242.000			242.000
33			B. Przedsiębiorstwom komunikacyjnym:				
	1		Subwencye:				
			Lloyd austriacko-węgierski za kursa do Indyj wscho- dnich:				
			a) Subwencya mon. pap.	437.000			437.000
			b) Zwrót opłat na Kanale Suez w złocie . 200.000 „	637.000			637.000
	2		Kolei żytańsko-libereckiej w złocie	80.000			80.000
			Zniesienie .	717.000			717.000

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa	Wydatki			
				zwyczajne	nadzwyczajne z dozwo- leniem używania aż do końca marca		Suma
					1881	1882	
				zł. w walucie austriackiej			
			Przeniesienie	717.000	717.000	
33	3		Jako 4 ^o / _o zaliczka:				
			Kolei lwowsko-czerniowiecko-jaskiej . . . w srebrze	1,381.000	1,381.000	
			Kolei Franciszka Józefa " "	1,750.000	1,750.000	
			Kolei następcy tronu Rudolfa " "	6,204.000	6,204.000	
			Kolei koszycko-bogumińskiej " "	
			Kolei Karola Ludwika " "	1,201.000	1,201.000	
			Północnej kolei morawsko-szląskiej " "	470.000	470.000	
			Kolei północno-zachodniej austriackiej " "	580.000	580.000	
			Kolei łączącej połud. półn. niem. } w mon. pap.	246.800	246.800	
		 } w srebrze	709.600	709.600	
			Pierwszej węgier.-galic. kolei:				
			a) Zaliczka z tytułu gwarancyi w srebrze	969.000	969.000	
			b) Na niedobór ruebu w mon. pap.	96.000	96.000	
			Kolei zachodnio-węgierskiej w srebrze	331.000	331.000	
			Kolei vorarlberskiej:				
			a) Zaliczka z tytułu gwarancyi w srebrze	678.000	678.000	
			b) Na niedobór ruebu „ mon. p.	138.000	138.000	
			Kolei Areyksięcia Albrechta w srebrze	866.000	866.000	
			Kolei cesarzowej Elżbiety:				
			a) z Wiednia do Salzburga w mon. pap.	626.000	626.000	
			b) z Linz do Budweisu w srebrze	1,170.000	1,170.000	
			c) z Salzburga do Tyrolu „ „	1,980.000	1,980.000	
			Kolei morawskiej granicznej:				
			a) Zaliczka z tytułu gwarancyi w srebrze	336.000	336.000	
			b) Na niedobór ruebu w mon. pap.	55.500	55.500	
			Spółce kolei państwa:				
			a) Sieć uzupełniająca w mon. pap.	900.000	900.000	
			b) Kolei berneńsko-rossyckiej w srebrze	25.000	25.000	
				717.000	20,712,900	21,429,900	
4			Strata na monecie:				
			280.000 zł. w złocie po 16%	44.800	44.800	
			Suma (Rozdział 33, Tytuły 1—4)	717.000	20,757,700	21,474,700	
34			C. Kilku funduszom indemnizacyjnym:				
			Zaliczki bezprocentowe:				
	1		Dla Galicyi	2,625.000	2,625.000	
	2		Dla Bukowiny	387.000	387.000	
	3		Stała zapomoga roczna dla Krainy	175.000	175.000	
	4		Zaliczki dla Krainy przynoszące odsetki po 5%	65.000	65.000	
			Suma (Rozdział 34, Tytuły 1—4)	175.000	3,077.000	3,252.000	
			Razem (Rozdziały 32—34)	1,134.000	23,834.700	24,968.700	

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki			
			zwyczajne	nadzwyczajne z dozwo- leniem używania aż do końca marca		Suma
				1881	1882	
zł. w walucie austriackiej						
35			XVII. Dług państwa.			
1			A. Odsetki od ogólnego długu państwa			
			114,716.663	114,716.663
			Strąciwszy z tego kwotę roczną przypadającą na kraje korony węgierskiej			
			30,170.095	30,170.095
			Zostaje			
			84,546.568	84,546.568
2			Strata na monecie			
				418.971	418.971
			Suma			
			84,546.568	418.971	84,965.539
3			B. Umorzenie ogólnego długu państwa			
			10,830.407	10,830.407
			Strąciwszy z tego kwotę roczną przypadającą na kraje korony węgierskiej w monecie brzęczącej. razem			
			150.000	150.000
			Zostaje			
			10,680.407	10,680.407
4			Strata na monecie			
				90.597	90.597
			Suma			
			10,680.407	90.597	10,771.004
5			C. Regulacja Dunaju.			
			Dodatek konkurencyjny na skarb przypadający			
			605.000	605.000
6			D. Wyплаты terminowe.			
			W skutek uczestnictwa w pożyczce kolei południowej na budowę kolei żelaznych z Bielaku do Franzensfeste i St. Peter do Rjeki			
			762.047	762.047
7			E. Obligacje renty			
			królestw i krajów w Radzie państwa repre- zentowanych.			
			Odsetki 4-procentowe od obligacyj przynoszących odsetki w złocie, wolne od podatków			
			12,834.008	12,834.008
8			Strata na monecie			
				2,053.442	2,053.442
			Suma			
			12,834.008	2,053.442	14,887.450

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa			
			zwyczajne	W y d a t k i nadzwyczajne z dozwo- leniem używania aż do końca marea		Suma
				1881	1882	
zł. w walucie austriackiej						
35			F. Odsetki od długu nieustalonego			
			królestw i krajów w Radzie państwa repre- zentowanych.			
	9		1. Kaucyje i depozyta	68.300		68.300
			2. Bony skarbowe:			
	10		a) Odsetki od bon skarbowych wolnych od podat- ków, wypuszczonych w obieg na zasadzie arty- kułu IX ustawy skarbowej na rok 1878 (Dz. u. p. Nr. 27) za sumę 20,600.000 zł., wykupić się ma- jących d. 1 maja 1881 a przynoszących po 5% .	1,030.000		1,030.000
	11		b) Odsetki od bon skarbowych wolnych od podat- ków, wypuszczonych w obieg na zasadzie ustawy z dnia 11 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr 52) za sumę 10,000.000 zł., wykupić się mających dnia 1 lipca 1882 a przynoszących po 5%	500.000		500.000
			Suma .	1,598.300		1,598.300
	12		G. Umorzenie długu nieustalonego			
			królestw i krajów w Radzie państwa repre- zentowanych.			
			Zwrót kaucyj i depozytów	96.000		96.000
			Razem (Rozdział 35, Tytuły 1—12) .	111,122.330	2,563.010	113,685.340
36			XVIII. Zarząd długu państwa.			
	1		Wydatki na zarząd nieustalonego długu wspólnego (70%)	335.000		335.000
	2		Wydatki na zarząd nieustalonego długu niewspólnego .	31.500		31.500
	3		Wydatki na zarząd długu ustalonego	392.400	94.000	486.400
			Suma (Rozdział 36, Tytuły 1—3) .	758.900	94.000	852.900

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Wydatki państwa			
			zwyczajne	nadzwyczajne z dozwo- leniem używania aż do końca marca		Suma
				1881	1882	
zł. w walucie austriackiej						
Zestawienie.						
1			I. Dwór cesarski	4,650.000		4,650.000
2			II. Kancelarya gabinecowa Najjaśniejszego Pana	69.500		69.500
3			III. Rada państwa	678.100	800.000	1,478.100
4			IV. Trybunał państwa	13.500	7.500	21.000
5			V. Rada ministrów	837.950	2.750	840.700
6			VI. Suma na wydatki w sprawach wspólnych	79,641.029		79,641.029
7			VII. Ministerstwo spraw wewnętrznych	15,505.600	181.400	1,412.394
8			VIII. Ministerstwo obrony krajowej	8,244.817	103.100	8,347.917
9			IX. Ministerstwo wyznań i oświecenia	14,673.175	138.222	1,649.958
10 do 26			X. Ministerstwo skarbu	84,429.700	1,335.263	403.000
27			XI. Ministerstwo handlu	21,627.200	218.600	1,325.630
28			XII. Ministerstwo rolnictwa	9,284.470	791.720	330.930
29			XIII. Ministerstwo sprawiedliwości	19,631.500	614.570	901.600
30			XIV. Najwyższa Izba obrachunkowa	155.900		155.900
31			XV. Etat emerytalny	14,265.000		14,265.000
32 do 34			XVI. Zapomogi i uposażenia	1,134.000	23,834.700	
35			XVII. Dług państwa	111,122.330	2,563.010	
36			XVIII. Zarząd długu państwa	758.900	94.000	
			Ogólna suma potrzeb	386,722.761	29,904.835	6,823.512
						423,451.018

Preliminarz państwa

na rok 1880 dla królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część druga. — Pokrycie.

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody państwa	Dochody		
				zwyczajne	nad- zwyczajne	Suma
				zł. w walucie austriackiej		
1			I. Dwór cesarski			
2			II. Kancelarya gabinetowa Najjaś. Pana			
3			III. Rada państwa			
4			IV. Trybunał państwa			
5			V. Rada ministrów	587.600		587.600
6			VI. Sprawy wspólne			
7			VII. Ministerstwo spraw wewnętrznych.			
	1		Dochód z dziennika ustaw państwa	63.000		63.000
	2		Administracya poszczególnych krajów	160.000		160.000
	3		Bezpieczeństwo publiczne	765.000		765.000
	4		Budowa dróg	27.000		27.000
	5		Budownictwo wodne	25.000		25.000
			Suma (Rozdział 7, Tytuły 1—5)	1,040.000		1,040.000
8			VIII. Ministerstwo obrony krajowej.			
	1		Straż policyjna wojskowa	32.800		32.800
9			IX. Ministerstwo wyznań i oświecenia.			
			A. Dochody ogólne.			
	1		Muzeum sztuki i przemysłu	16.000		16.000
	2		Komisya główna i dyrekeya statystyki administracyjnej	2.800		2.800
	3		Instytut geologiczny państwa	2.600		2.600
	4		Zakład główny meteorologii i magnetyzmu ziemi	20		20
			Suma (Rozdział 9, Tytuły 1—4)	21.420		21.420

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody		
			Dochody państwa		
			zwyczajne	nad- zwyczajne	Suma
			zł. w walucie austriackiej		
B. Wyznania.					
9	5	Wpływy funduszków religijnych:			
		a) Wpływy funduszków:			
	1	Austria poniżej Anizy	683.592	819	684.411
	2	Austria powyżej Anizy	167.096		167.096
	3	Salzburg	8.547		8.547
	4	Tyrol	102.590		102.590
	5	Vorarlberg	648		648
	6	Styrya	213.036		213.036
	7	Karyntya	91.415		91.415
	8	Kraina	74.825	2.000	76.825
	9	Tryest	10.782		10.782
	10	Goryeya	24.119		24.119
	11	Istrya	9.979		9.979
	12	Dalmacya	14.446		14.446
	13	Czechy	993.834	966	994.800
	14	Morawia i Szląsk	641.047		641.047
	15	Galicya	418.111		418.111
	16	Kraków	27.712		27.712
	17	Bukowina	870		870
		Suma (Tytuł 5, §§. 1—17) .	3,482.649	3.785	3,486.434
	18	b) Wpływy lasów i dóbr funduszowych.	404.300	3.780	408.080
		Suma (Tytuł 5, §§. 1—18) .	3,886.949	7.565	3,894.514
6		Fundacje i dopłaty na potrzeby religijne wyznania katolickiego:			
		Dodatki	9.637	1.123	10.760
		Razem (Rozdział 9, Tytuły 5 i 6) .	3,896.586	8.688	3,905.274
C. Oświecenie.					
7		Szkoły główne.			
	1	Uniwersytety	97.500		97.500
	2	Wydziały teologiczne	11.200		11.200
	3	Akademie techniczne	110.000		110.000
	4	Akademia rolnicza w Wiedniu	10.600		10.600
	5	Akademia sztuk pięknych w Wiedniu	5.500		5.500
		Suma (Tytuł 7, §§. 1—5) .	234.800		234.800
8		Szkoły średnie.			
	1	Gymnazyja i gymnazyja realne	555.100	1.300	556.400
	2	Szkoły realne	191.500	1.201	192.701
		Suma (Tytuł 8, §§. 1 i 2) .	746.600	2.501	749.101

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody		
			Dochody państwa		
			zwyczajne	nad- zwyczajne	Suma
zł. w walucie austriackiej					
9	9		Zakłady naukowe wyłączne.		
		1	Szkoły dla akuserek	252	252
		2	Szkoła sztuk pięknych w Krakowie	200	200
		3	Szkoły rysunkowe	2.050	2.050
		4	Szkoła sztuk i rzemiosł w Wiedniu	3.000	3.000
		5	Szkoły rzemieślnicze	7.200	8.200
			Sprzedaż wzorów	1.000	
		6	Szkoły marynarki	10.700	10.700
			Suma (Tytuł 9, §§. 1—6)	23.402	24.402
10			Szkoły początkowe.		
		1	Seminarya nauczycielskie męskie i żeńskie	67.018	67.018
		2	Ogródki dla dzieci	2.350	2.350
		3	Szkółki początkowe rządowe	1.800	1.800
			Suma (Tytuł 10, §§. 1—3)	71.168	71.168
11			Fundacje i dopłaty:		
		1	Dopłaty	1.420	2.020
12			Fundusz naukowy:		
		1	Wpływy funduszu	75.540	680.774
			Dochód za sprzedaży obligacyj	600.000	
			Zwrócone pożyczki	3.500	
			Zaległe wykupna robocizny i czynsze gruntowe	1.734	
		2	Dochody z lasów i dóbr	29.340	29.340
			Suma (Tytuł 12, §§. 1 i 2)	104.880	710.114
			Razem (Rozdział 9, Tytuły 7—12)	1,182.270	1,791.605
			Ogółem (Rozdział 9, Tytuły 1—12)	5,100.276	5,718.299
10			X. Ministerstwo skarbu.		
			Zarząd finansów.		
		1	Kierownictwo naczelne (z departamentami rachunkowemi i rachunków specjalnych)	3.500	3.500
		2	Dyrekcye skarbowe krajowe, dyrekcye skarbowe i dyrekcye skarbowe powiatowe, inspektorowie finansowi i urzędy do wymiaru opłat	36.000	36.000
		3	Administracya podatków, służba podatkowa przy starostwach powiatowych i komisye podatkowe lokalne	1.800	1.800
		4	Kasy krajowe	2.500	2.500
		5	Straż skarbowa	75.000	75.000
		6	Urzędy podatkowe	4.800	4.800
		7	Prokuratorye skarbowe	20.000	20.000
		8	Zarząd ceł	1.446.000	1,446.000
			Suma (Rozdział 10, Tytuły 1—8)	1,589.600	1,589.600
11			Ogólna administracya kasowa.		
		1	Dodatki z funduszków na koszta zarządu	72.300	72.300
		2	Wierzytelności należące się państwu	158.100	158.100
		3	Zwyżki funduszków sierocińskich łącznych i dochody z tych zwyżek	7.600	7.600
		4	Wpływy rozmaite	61.600	361.600
			Suma (Rozdział 11, Tytuły 1—4)	133.900	599.600

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody		
			zwyyczajne	nad- zwyyczajne	Suma
zł. w walucie austriackiej					
Podatki stałe.					
12			Podatek gruntowy	36,500.000	36,500.000
13			Podatek od budynków	23,700.000	23,700.000
14			Podatek po 5% od dochodu z budynków wolnych od podatku czynszowego	1,200.000	1,200.000
15			Podatek zarobkowy	9,150.000	9,150.000
16			Podatek dochodowy	19,800.000	19,800.000
17			Należności z egzekucyi podatków	410.000	410.000
18			Odsetki za zwłokę od podatków zaległych	450.000	450.000
Suma (Rozdział 12—18) .			90,350.000	860.000	91,210.000
Cło.					
19	1		Dochody z cła	24,727.000	2,491.300
	2		Z powodu używania monet złotych do opłaty cła	83.000	83.000
Suma (Rozdział 19, Tytuły 1 i 2) .			24,727.000	2,574.300	27,301.300
Podatki niestałe.					
20			Podatek konsumcyjny:		
	1		Podatek od wódki	8,000.000	8,000.000
	2		Podatek od wina i moszczu	3,900.000	3,900.000
	3		Podatek od piwa	21,700.000	21,700.000
	4		Podatek od mięsa i bydła rzeźnego	4,690.000	4,690.000
	5		Podatek od cukru	25,012.000	25,012.000
	6		Podatek konsumcyjny od innych spożywanych przedmiotów	1,930.000	1,930.000
	7		Dzierżawy	3,538.000	3,538.000
	8		Inne wpływy	20.000	22.000
	9		Dazio consumo w Dalmaeyi	122.000	122.000
	10		Rękojmie składane na dochody niestałe	2,300.000	2,300.000
	11		Wynagrodzenie od król. węg. administracyi skarbowej za zwroty dodatku konsumcyjnego	230.000	230.000
Suma (Rozdział 20, Tytuły 1—11) .			71,442.000		71,442.000
21			Sól:		
	1		Dochody urzędów produkcji	59.000	59.000
	2		Dochody urzędów sprzedaży	19,337.000	19,337.000
Suma (Rozdział 21, Tytuły 1 i 2) .			19,396.000		19,396.000
22			Tytoń:		
	1		Dochody z sprzedaży w kraju	59,115.000	59,115.000
	2		Dochody dyrekeji jeneralnej	300.000	300.000
Suma (Rozdział 22, Tytuły 1 i 2) .			59,415.000		59,415.000
23			Stemple	16,800.000	16,800.000
24			Taxy i opłaty od czynności prawnych	31,500.000	31,500.000
25			Loterya	20,200.000	20,200.000
26			Myta	2,508.000	2,508.000
27			Cechowanie	169.700	169.700
Suma (Rozdziały 20—27) .			221,430.700		221,430.700
Dochody z własności państwa.					
28			Gmachy dykasteryalne	116.300	116.300
29			Fiskalności i bezdziedziczności	130.000	130.000
30			Drukarnia nadworna i rządowa w Wiedniu	1,216.100	1,216.100

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody państwa		
			Dochody		
			zwyczajne	nad- zwyczajne	Suma
			zł. w walucie austriackiej		
31			Pozostałości z sprzedanej nieruchomości państwa	7.000	7.000
32			Mennictwo	260.700	260.700
			Razem (Rozdziały 10—32)	339,954.300	343,861.300
			XI. Ministerstwo handlu.		
33	1		Kierownictwo naczelne	5.000	5.000
	2		Służba miar i wag	300.000	300.000
	3		Służba portowa i zdrowotna morska	520.000	520.000
	4		Dochody pocztowe	16,422.000	16,422.000
	5		Zakład telegrafów	3,292.000	3,348.000
	6		Koleje żelazne państwa:		
	1		Kolej istryjska	150.000	150.000
	2		" tarnowsko-leluchowska	310.000	310.000
	3		" z Siverichu do Spljetu z odnogą do Szebeniku	80.000	80.000
	4		Druga rata dodatku gminnego na budowę wodociągu		6.000
	4		Kolej rakonicko-protiwńska	375.000	375.000
	5		" dniesztrzańska	350.000	350.000
	6		" brunowsko-strasswalcheńska	70.000	70.000
	7		" podmokielska:		
			Czynsz dzierżawny rządu saskiego w zlocie	110.437	110.437
			Zysk na monecie po kursie 160/0		17.670
			Dolno-austriackie koleje państwa:		
	8		a) Kolej naddunajska	50.000	50.000
	9		b) Linie południowo-zachodnie	440.000	440.000
	10		Kolej z Kriegsdorfu do Rymarzowa	26.000	26.000
	11		" z Tarvis do Pontafala	150.000	150.000
	12		" z Dolnego Drauburga do Wolfsbergu	57.000	57.000
	13		" z Mürzusehlagu do Neubergu	40.000	40.000
			Razem (Rozdział 33, Tytuły 1—6)	22,742.637	22,827.107
			XII. Ministerstwo rolnictwa.		
34	1		Zakłady naukowe i do prób	9.250	9.250
	2		Kultura krajowa	2.700	2.700
	3		Nadzór i podniesienie kultury krajowej	2.070	2.070
	4		Władze górnicze	2.180	2.180
	5		Górnicze zakłady naukowe	3.350	3.350
	6		Opłaty wymiarowe i za pozwolenie poszukiwania ciał ko- palnych	232.230	232.230
	7		Stadnina rządowa w Radoweach	154.200	154.200
	8		Zakłady ogierów rządowych:		
	1		Ogierzy rządowe	190.100	190.100
	2		Zrebiarnie	2.820	2.820
			Suma (Rozdział 34, Tytuły 1—8)	598.900	598.900
	9		Lasy i dobra rządowe:		
	1		Dyrekeye lasów i dóbr	3.250	3.250
	2		Lasy i dobra rządowe	3,870.700	3,874.570
	10		Kopalnie:		
	1		Kierownictwo naczelne	48.600	48.600
	2		Zarząd górniczy w Kirbiehlu	151.100	151.100
	3		Zarząd górniczy i hutniczy w Brixleggu	323.100	323.100
	4		Zarząd hutniczy w Cilli	119.350	119.350
	5		Dyrekeya górnicza w Idryi	821.400	821.400
	6		Tymczasowa dyrekeya górnicza w Brüx		140.500
	7		Dyrekeya górnicza w Przybramie	3,282.090	3,282.090
	8		Inne e. k. kopalnie	358.500	358.500
			Suma (Rozdział 34, Tytuły 9 i 10)	8,978.090	9,122.460
			Razem (Rozdział 34, Tytuły 1—10)	9,576.990	9,721.360

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody		
			Dochody państwa		
			zwyczajne	nad- zwyczajne	Suma
			zł. w walucie austriackiej		
35			XIII. Ministerstwo sprawiedliwości.		
	1		6.917		6.917
	2		603.500		603.500
			Suma (Rozdział 35, Tytuły 1 i 2)		
			610.417		610.417
36			XIV. Najwyższa izba obrachunkowa		
37			XV. Etat emerytalny		
			47.760		47.760
38			XVI. Zapomogi i uposażenia.		
	1				
	2			25.313	25.313
	3				
	4			156.000	156.000
				20.000	20.000
			Suma (Rozdział 38, Tytuły 1, 3 i 4)		
				201.313	201.313
39			XVII. Dług państwa.		
	1				
	2			10,612,200	10,612,200
				30.000	30.000
			Suma (Rozdział 39, Tytuły 1 i 2)		
				10,642,200	10,642,200
40			XVIII. Zarząd długu państwa.		
	1				
	2		17.000		17.000
				600	600
			Suma (Rozdział 40, Tytuły 1 i 2)		
			17.600		17.600
41			XIX. Dochody z sprzedaży własności państwa.		
	1				
	2			133.508	133.508
	3			16.119	16.119
				20.373	20.373
			Suma (Rozdział 41, Tytuły 1—3)		
				170.000	170.000
42			XX. Dochody z podziału funduszu zastępców wojskowych i inwalidów		
				2,800.000	2,800.000

Rozdział	Tytuł	Paragraf	Dochody		
			Dochody państwa		
			zwyczajne	nad- zwyczajne	Suma
			zł. w walucie austriackiej		
Zestawienie.					
1		I. Dwór cesarski			
2		II. Kancelarya gabinetowa Najjaśniejszego Pana			
3		III. Rada państwa			
4		IV. Trybunał państwa			
5		V. Rada ministrów	587.600		587.600
6		VI. Sprawy wspólne			
7		VII. Ministerstwo spraw wewnętrznych	1,040.000		1,040.000
8		VIII. Ministerstwo obrony krajowej	32.800		32.800
9		IX. Ministerstwo wyznań i oświecenia	5,400.276	618.023	5,718.299
10—32		X. Ministerstwo skarbu	339,954.300	3,907.000	343,861.300
33		XI. Ministerstwo handlu	22,742.637	84.470	22,827.107
34		XII. Ministerstwo rolnictwa	9,576.990	144.370	9,721.360
35		XIII. Ministerstwo sprawiedliwości	610.417		610.417
36		XIV. Najwyższa Izba obrachunkowa			
37		XV. Etat emerytalny	47.760		47.760
38		XVI. Zapomogi i uposażenia		201.313	201.313
39		XVII. Dług państwa		10,642.200	10,642.200
40		XVIII. Zarząd długu państwa	17.600		17.600
41		XIX. Dochody z sprzedaży własności państwa		170.000	170.000
42		XX. Dochody z podziału funduszu zastępców wojskowych i inwalidów		2,800.000	2,800.000
Ogólna suma pokrycia .			339,710.380	18,567.376	398,277.756

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXIII. — Wydana i rozesłana dnia 5 czerwca 1880.

54.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia z dnia 14 maja 1880,

podające do wiadomości zatwierdzoną najwyższą uchwałę synodów ogólnych ewangelickich wyznania augsburskiego i helweckiego a tycząca się kompletu na zgromadzeniach kościelnych w gminach ewangelickich.

Jego c. i k. Apostolska Mość, najwyższem postanowieniem z d. 3 maja b. r., raczył najmiłościwiej w myśl §fu 9go Najwyższego Patentu z d. 8 kwietnia 1861 (Dz. u. p. Nr. 41) i §fu 137go ustawy kościelnej ewangelickiej z d. 6 stycznia 1866 (Dz. u. p. Nr. 15) udzielić monarszego zatwierdzenia następującym postanowieniom dodatkowym do §fu 53, 1 i 2 ustawy kościelnej ewangelickiej, tyjącym się kompletu na zgromadzeniach kościelnych w gminach ewangelickich a uchwalonym przez synody ogólne ewangelickie wyznania augsburskiego i helweckiego.

„Gdyby na zgromadzenie, stosownie do przepisów zwołane, nie przybyło tylu członków, ilu do kompletu potrzeba, zwołane być może nowe zgromadzenie z tym samym porządkiem dziennym, na którym bezwzględna większość obecnych ma prawo wydawania uchwał stanowczych.

Atoli zwołując takie zgromadzenie, wyraźnie nadmienić należy o tej okoliczności.“

Conrad-Eybesfeld r. w.

55.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 20 maja 1880,
o upoważnieniu królewsko-węgierskiej komory głównej w Sybinie do postępowania wywozowego z piwem.

Królewsko-węgierskie ministerstwo skarbu upoważniło królewsko-węgierską komorę główną w Sybinie do postępowania wywozowego z piwem, wysylnem za linią cłową za zwrotem podatku konsumcyjnego.

Kriegs Au r. w.

56.

Ustawa z dnia 25 maja 1880,**o ułatwieniach i ulgach dla kolei miejscowych.**

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Upoważnia się Rząd, ażeby nadając koncesye na nowe koleje miejscowe (drugorzędne, wicynalne itp.) nietylko czynił wszelkie możliwe ułatwienia, co się tyczy robót przygotowawczych, budowy i urządzenia, lecz aby także, co się tyczy ruchu, odstępował od ostrożności przepisanych w Porządku ruchu z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1852) i odnośnych przepisach dodatkowych o tyle, o ile według zdania ministerstwa handlu da się to zrobić ze względu na szczególne stosunki obrotu i ruchu, mianowicie zaś ze względu na ustanowioną mniejszą chyżość pociągów.

Artykuł II.

Również upoważnia się Rząd, ażeby przedsiębiorstwa kolei miejscowych uwalniał od ustanowionego w §. 68 Porządku ruchu kolei a względnie w §. 10, lit. *f*) ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238) obowiązku przewożenia poczty, jakoteż od opartego na §. 89 Porządku ruchu kolei obowiązku wynagradzania nadwyżki kosztów, wynikającej z nadzoru policyjnego i skarbowego, tudzież od obowiązku wystawienia i utrzymywania bezpłatnie lokali urzędowych.

Artykuł III.

Podobne ułatwienia (artykuł I i II), tyczące się urządzenia, budowy i ruchu, poczynione być mogą podług uznania ministerstwa handlu także kolejom już istniejącym, jeżeli na nich, lub na niektórych ich odnogach lub liniach łączących, zaprowadzony jest ruch miejscowy z zmniejszoną chyżością pociągów.

Artykuł IV.

Upoważnia się Rząd, ażeby ustanawiając taryfy koncesyjne dla kolei miejscowych, odstępował od przepisów ustawy z dnia 15 lipca 1877 (Dz. u. p. Nr. 64) o taryfach najwyższych przewozu osób kolejami żelaznymi.

Artykuł V.

Chyżość pociągów kolei miejscowych ustanawiać ma zawsze Rząd, stosownie do właściwości każdego z osobna przypadku.

Wszelkie przepisy ustawowe, tyczące się oznaczonego cyfrą ograniczenia chyżości pociągów na pewnych kolejach miejscowych, tracą moc obowiązującą.

Artykuł VI.

Pozwala się używania gościńców do założenia kolei miejscowych, o ile ruch kolei nie będzie zagrażał bezpieczeństwu obrotu na gościńcu.

O możności używania gościńca orzekać i warunki tego ustanawiać ma rząd drogowy w porozumieniu z Władzami nadzorcami kolei żelaznych.

Oprócz poddania się obowiązkom wynikającym z zaprowadzenia myta, za używanie gościńca nie trzeba płacić osobnego wynagrodzenia.

Koszta utrzymania podług przepisów części używanej gościńca, jakoteż nadwyżka kosztów utrzymania gościńca, którą pomienione używanie za sobą pociągnie i koszta zarządzenia środków szczególnych, mających na celu zapobieżenie przerwom lub niebezpieczeństwom w obrocie na gościńcu, ciężą na przedsiębiorstwie kolei miejscowych.

Inne drogi publiczne mogą być użyte do założenia kolei miejscowych za zezwoleniem osób obowiązanych do ich utrzymywania.

Artykuł VII.

Umowy, wpisy hipoteczne, podania i wszelkie dokumenty, które warunkowo, na wypadek przyścia do skutku projektowanej kolei miejscowej, zapewniają na rzecz tejże kolei odstąpienie gruntu, nadanie praw rzeczowych, dostarczenie materyałów do budowy i ruchu, wniesienie gotówki z przyjęciem lub bez przyjęcia akcyj, tudzież wszelkie inne wkładki jakiegobądź rodzaju i dokumenty, które przepisują warunki używania dróg publicznych, lub tyczą się przyjęcia obowiązku gwarancyi, wolne są od opłat i stępli.

Artykuł VIII.

Ulgi, które Rząd czynić może, gdy koncesya na koleje miejscowe ma być nadana, są następujące:

- a) uwolnienie od stępli i opłat wszelkich umów, wpisów hipotecznych, podań i wszelkich innych dokumentów, tyczących się zebrania kapitału, zabezpieczenia odsetków od kapitału i zabezpieczenia ruchu aż do otwarcia ruchu, jakoteż wszelkich tych, które tyczą się nabycia gruntów, budowy i urządzenia kolei, aż do końca pierwszego roku ruchu;
- b) uwolnienie od stępli i opłat pierwszej emisji akcyj i obligacyj z prawem pierwszeństwa, tudzież kwitów tymczasowych i zahipotekowania obligacyj z prawem pierwszeństwa, jakoteż uwolnienie od opłaty za przeniesienie własności zakupionych gruntów;
- c) uwolnienie od opłat i taks za nadanie koncesyi i za wygotowanie dokumentu koncesyi, od podatku zarobkowego i dochodowego, od opłat stęplowych od kuponów, jakoteż od wszelkiego podatku, któryby w przyszłości na mocy nowych ustaw został zaprowadzony, na lat trzydzieści od dnia nadania koncesyi.

O ile niektórym kolejom miejscowym poczynić może Rząd jeszcze inne dogodności finansowe, we względzie udzielenia zasiłku z funduszów państwa lub w inny sposób, postanowi się o tem w każdym szczególnym przypadku osobną ustawą.

Artykuł IX.

Ustawa niniejsza nabywa mocy od dnia ogłoszenia a traci ją od dnia 31 marca 1882.

Artykuł X.

Wykonanie ustawy niniejszej poleca się Ministrowi handlu, Ministrowi spraw wewnętrznych i Ministrowi skarbu.

Schönbrunn, dnia 25 maja 1880.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Korb r. w.

Kriegs Au r. w.

57.

Rozporządzenie ministerstwa handlu z dnia 29 maja 1880,

którem z częściową zmianą rozporządzenia z dnia 25 stycznia 1879 (Dz. u. p. Nr. 19), zaprowadzają się ułatwienia co do sporządzania projektów kolei miejscowych i dowozowych i co do postępowania komisyj z temi projektami.

I. Koleje miejscowe.

§. 1.

Czy kolej projektowana uważana być ma za miejscową, o ile ustawa w tej mierze nie decyduje, orzekać będzie ministerstwo handlu w porozumieniu z innymi interesowanymi ministerstwami, udzielając pozwolenie do wykonania robót przygotowawczych technicznych.

Pozwolenie to dawane będzie na przeciąg najwięcej jednego roku.

Celem przedłużenia udzielonego pozwolenia, dokumentów wymienionych w §. 1 rozporządzenia z dnia 25 stycznia 1879 (Dz. u. p. Nr. 19) nie trzeba przedstawiać, w tym przypadku, gdy można udowodnić, że roboty techniczne przygotowawcze rozpoczęły się rzeczywiście lub że zaszła przeszkoda tego nie dozwalająca.

§. 2.

Do kolei miejscowych mniejszego znaczenia i mniejszej długości, gdy wybór szlaku, jakoteż położenie i ilość stacyj, zasadza się na stosunkach miejscowych i stosunkach gruntu, albo gdy wybór szlaku, jakoteż ilość i położenie stacyj, zależy od przyzwolenia interesowanych, stosowane będzie postępowanie uproszczone (§§. 3—5).

§. 3.

Razem z prośbą o koncesyą przedstawić można ministerstwu handlu odrazu projekt szczegółowy.

Z załączek przepisanych w §. 14 rozporządzenia z dnia 25 stycznia 1879, można:

- a) plan sytuacyjny a względnie wykupu gruntów (l. 2) ograniczyć do skali katastralnej 1:2880;
- b) zbioru ważniejszych profilów poprzecznych (l. 4) nie przedstawić a natomiast przedstawić profile poprzeczne gościńców, których kolej ma używać, zdjęte w miejscach, gdzie się szerokość gościńca zmienia, lub gdzie są węzliny;

- c) nie przedstawiać planu wykupu gruntów (l. 2), jakoteż wykazów ll. 8 i 9, o ile i dopóki korzystanie z prawa wywłaszczenia nie jest zamierzone.

§. 4.

Jeżeli ministerstwo handlu uzna projektowaną kolej miejscową za użyteczną dla ogółu, zarządzić może obchód administracyjny na zasadzie przedstawionego projektu szczegółowego.

Odbywa się on podług przepisu §. 6 ustawy o koncesjach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238) i podług przepisów §§. 14 i n. rozporządzenia z dnia 25 stycznia 1879 z ograniczeniem odpowiedniem w tym razie, gdy odpada ustanowienie przedmiotu i rozciągłości wywłaszczenia (§. 3, c).

Sprawę szlaku i stacyj załatwić należy przed wszystkimi innemi.

Jeżeli się okaże, iż do tego potrzebne będą znaczne zmiany projektu, wstrzymać się należy aż do ich wykonania z rozstrzygnięciem wątpliwości szczegółowych stąd wynikających a według okoliczności przerwać obchód aż do decyzji co do pytań wstępnych.

§. 5.

Celem wyjednania najwyższej koncesyi, rezultat obchodu administracyjnego przedstawić należy ministerstwu handlu na zasadzie §. 5 ustawy o koncesjach.

Władza administracyjna krajowa wstrzymać ma wydanie orzeczeń wywłaszczających aż do udzielenia najwyższej koncesyi.

Pozwolenie na budowę, wydać się mające stósownie do przepisów §§. 19 i n. rozporządzenia z dnia 25 stycznia 1879, nabywa mocy dopiero po udzieleniu najwyższej koncesyi.

§. 6.

O ile kolej miejscowa według zdania ministerstwa handlu nie posiada warunków potrzebnych do zastosowania postępowania uproszczonego (§. 2) lub o ile na zastosowanie tego postępowania nie pozwala szczególne żądanie ubiegającego się o koncesyą, odbędzie się rewizya szlaku, z którą połączona być może komisya stacyjna, w tym przypadku, jeżeli nie ma wariantów szlaku ustanowić się mającego, któreby wymagały zmiany zakładów stacyjnych.

§. 7.

Z części składowych projektu generalnego, które na zasadzie §. 2 rozporządzenia z dnia 25 stycznia 1879 ministerstwu handlu przedstawiane być powinny, odpadają:

- a) profil podłużny generalny (l. 3), przypuszczając, że długość kolei nie wynosi więcej nad 30 km.;
- b) zbiór profilów poprzecznych (l. 5), które w razie, jeżeli gościńce mają być pod kolej użyte, zastąpić mają profile gościńca, wzmiankowane w §. 3 lit. b) niniejszego rozporządzenia.

Do projektu dołączyć należy tyle kopij karty szczegółowej (skala 1 : 75.000) lub w braku tejże, karty generalnej i wyciągu sprawozdania technicznego, objaśniającego proponowany szlak, stacye i drogi do nich prowadzące, ile okręgów Władz administracyjnych powiatowych przecinać ma projektowana kolej miejscowa.

O ile jest to potrzebne do zbadania projektu, pozostawia się Inspekcji ogólnej kolei austriackich, zażądać do przejrzenia profilów poprzecznych (na skalę 1 : 200) tych miejsc, gdzie zachodzą trudności, a jeżeli profil podłużny był wy-

prowadzony z planu ze znamionami inwelacyjnymi lub obwodnicami poziomymi, także i tych ostatnich.

§. 8.

Jeżeli żąda się połączenia komisji do stacji z rewizją szlaku, dołączyć należy do projektu generalnego plany sytuacyjne stacji i przystanków (§. 8 l. 3 rozporządzenia z dnia 25 stycznia 1879).

§. 9.

Zresztą komisya do rewizji szlaku i komisya do stacji, którym pozostawia się zadania w §. 3 i 10 powyższego rozporządzenia z dnia 25 stycznia 1879 wzmiankowane, trzymać się mają zamiast dotychczasowych, następujących przepisów (§§. 10—15).

§. 10.

Ministerstwo handlu, znalazłszy projekt odpowiednim, zarządza za pośrednictwem Władzy administracyjnej krajowej, aby komisya wykonała z nim czynność urzędową a jednocześnie kopie, wzmiankowane w ustępie §fu 7go, posyła wprost Władzom administracyjnym powiatowym, celem wystawienia ich na widok publiczny.

Czynność urzędowa komisji odbyć się może na szlaku lub w miejscu odpowiedniem niedaleko tegoż i skończyć się powinna najpóźniej w przeciągu czterech tygodni od nadejścia polecenia do Namiestnictwa.

§. 11.

Komisya składa się z reprezentanta Władzy administracyjnej krajowej, który przewodniczy komisji, z reprezentanta ministerstwa wspólnego wojny, jeżeli się wydelegowania go nie zrzekło, z reprezentanta c. k. Inspekcji ogólnej kolei austriackich i z reprezentanta Władzy administracyjnej powiatowej odnośnego powiatu. Jeżeli szlak przechodzi przez obręb fortyfikacyjny, pozostawia się ministerstwu wspólnemu wojny wydelegowanie osobnego reprezentanta do tego obrębu.

Władzy krajowej zostawia się do woli przydanie komisji na asesora, w każdym z osobna przypadku urzędnika technicznego, obznajmionego ze stosunkami miejscowemi.

Zostawia się także do woli Wydziałowi sejmowemu, Izbowi handlowym, jakoteż według okoliczności Władzy górniczej, tudzież innym interesowanym Władzom i korporacyom, jak niemniej Zarządom tych kolei istniejących, z którymi łączy się projektowana kolej miejscowa, uczestniczenie w rozprawach komisji, o ile sprawy, które je obchodzą, nie zostały już załatwione drogą pisemną.

Do komisji przyzwać należy ubiegającego się o koncesyą lub jego zastępcę.

Każdemu interesowanemu wolno stanąć przed komisją i przedstawić jej ustnie lub pisemnie swoje zarzuty lub uwagi, tyczące się kierunku kolei i zakładów stacyjnych, jakoteż interesów i praw nabytych przez istniejące zakłady przewozowe.

§. 12.

Przewodniczący komisji wyznacza w terminie, w §. 10 wzmiankowanym, dzień i miejsce rozpoczęcia się rozprawy komisyjnej i uwiadomić ma o tem wzmiankowanych w ustępie 1 i 3 §. 11 reprezentantów, Władze i korporacje,

ubiegającego się o koncesya, tudzież Władze administracyjne powiatowe, których okręgi projektowana kolej miejscowa przecinać będzie, jakoteż zarządzić ma jednocześnie, aby w urzędowej gazecie krajowej zamieszczono ogłoszenie o nara-dach komisji, które dla interesowanych, szczegółowo nie uwiadomionych, służyć ma za zaproszenie.

§. 13.

Władze administracyjne powiatowe zarządzić mają zaraz po nadejściu do-kumentów wzmiankowanych w ustępie 2 §. 7 wystawienie ich i uwiadomienie o tem gmin, które projektowana kolej miejscowa przecina, tudzież w przeciągu 24 godzin od nadejścia uwiadomienia od przewodniczącego komisji (§. 12), oznajmić gminom, gdzie i kiedy rozpocznie się komisya, z tem dołożeniem, że każdemu interesowanemu wolno przedstawić komisji ustnie lub na piśmie swoje zarzuty lub uwagi.

Zwierzchności gmin obowiązane są ogłosić to niezwłocznie sposobem w miejscu używanym.

§. 14.

Według uznania przewodniczącego komisji, członkowie onejże oglądać mogą szlak i zakłady stacyjne na miejscu i tamże odbierać protokolarnie oświadczenia interesowanych.

Spisać należy protokół wyniku komisji, który podpisać mają przewodni-czący, obecni członkowie i sekretarz komisji.

Przewodniczący komisji przedstawić ma ministerstwu handlu protokół ko-misji w przeciągu 8 dni od zamknięcia rozpraw tejże komisji.

§. 15.

Na zasadzie protokołu komisji, ministerstwo handlu decyduje co do użycia szlaku pod budowę kolei miejscowej, jakoteż — z zastrzeżeniem wydania później stanowczej decyzji na zasadzie ustawy o koncesjach na koleje żelazne — podaje warunki, pod któremi koncesya uzyskana być może.

§. 16.

Gdy się odbywa obchód administracyjny, chociaż nie zachodzą okoliczności potrzebne do zastosowania postępowania uproszczonego (§§. 3—5), ułatwienia wzmiankowane w §. 3 i 4 rozporządzenia niniejszego mają być stosowane.

§. 17.

Zarządzając obchód administracyjny, ministerstwo handlu w przypadkach, które uzna za pilne, upoważnić może Władzę administracyjną krajową, aby orzeczenie w ustępie 2 §. 17 ustawy o wywłaszczeniu z dnia 18 lutego 1878 (Dz. u. p. Nr. 30), jakoteż w ust. 3 §. 17 i w §. 20 rozporządzenia z dnia 25 stycznia 1879 ministerstwu handlu zastrzeżone, wydawała w tym przypadku, gdy wniosek komisji uchwalony został jednogłośnie.

§. 18.

Wszelkie czynności urzędowe, tyjące się projektowanych kolei miejsco-wych, wykonywać należy jak można najspieszniej.

§. 19.

Z dokumentów, które według §. 30 rozporządzenia z dnia 25 stycznia 1879 mają być przedstawione, odpada profil podłużny generalny (l. 1).

II. Koleje dowozowe.

§. 20.

Uchylają się §§. 36—38 rozporządzenia z dnia 25 stycznia 1879.

§. 21.

Pozwolenie na budowę, które według §. 3 rozporządzenia ministeryalnego z dnia 1 listopada 1859 (Dz. u. p. Nr. 200) wydawać ma ministerstwo handlu w porozumieniu z ministerstwem rolnictwa, potrzebne jest tylko dla tych kolei żelaznych prowadzących z kopalni, które mają tor tej samej szerokości co koleje publiczne i łączą się z niemi w ten sposób, że przechodzenie wozów jest możebne.

Co się tyczy wszelkich innych kolei, prowadzących z kopalni, których uście leży na gruncie kolei publicznych, pozwolenia ministerstwa handlu wymagają tylko budowy, mające na celu zmiany (§. 18 rozporządzenia z dnia 25 stycznia 1879), potrzebne z powodu doprowadzenia kolei kopalnianej do kolei publicznej.

§. 22.

Inspekcya ogólna kolei żelaznych austryackich wydawać będzie pozwolenie na użytkowanie tylko dla tych kolei prowadzących z kopalń, które wzmiankowane są w ust. 1 §. 21.

Gdy na jakichkolwiek kolejach nadziemnych, prowadzących z kopalń, zaprowadzony być ma ruch parowozów, będzie to zadaniem Władzy administracyjnej krajowej sprawdzić wykonanie przepisanych środków ostrożności przed otwarciem ruchu parowozów i jeżeli je wykonano odpowiednio, pozwolić na otwarcie ruchu, po zasięgnięciu opinii Inspekcji ogólnej kolei austryackich.

§. 23.

Do kolei, któremi przewożone być mają płody leśne, o ile w sposobie ich budowy zachodzą okoliczności wzmiankowane w §. 21, stosowane będą przepisy §§. 21 i 22.

§. 24.

Do kolei dowozowych, które (czy to w myśl §§. 21—23 niniejszego rozporządzenia, czy też w skutek szczególnych przepisów) wymagają pozwolenia na budowę od ministerstwa handlu, stosować należy przepis §. 18 rozporządzenia z dnia 25 stycznia 1879, tyczący się przebudowków lub dobudowków na kolei publicznej, którą się buduje lub która już jest w ruchu.

Pozwolenie na otwarcie kolei dowozowej lub na użytkowanie niektórych części tejże, wydawane będzie jak dla budowli rozszerzonych na kolejach już w ruchu będących (§. 32 rozporządzenia z dnia 25 stycznia 1879).

§. 25.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy jednocześnie z ustawą o ułatwieniach i ulgach dla kolei miejsowych.

Korb r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXIV. — Wydana i rozesłana dnia 8 czerwca 1880.

58.**Ustawa z dnia 30 maja 1880,****o pokryciu wydatku na budowę kolei arlberskiej w roku 1880.**

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

Artykuł I.

Na rozpoczęcie budowy tunelu przez górę Arlberg i kolei z Innsbrucka do Landecku wyznacza się na rok 1880 dotacyą w sumie 2,100.000 zł. w. a., której o ile do końca marca 1881 nie będzie całkowicie użyta, można jeszcze używać do końca marca 1882, w tym jednak przypadku tak ją uważać należy, jak gdyby wyznaczona była w preliminarzu na rok 1881, przeto policzona być ma na karb zarządu tegoż ostatniego roku.

Artykuł II.

Sumy dotacyi, w artykule I wyznaczonej, wziąć należy tymczasowo z zasobów kasowych a o ileby to było niemożliwe, zaciągnąć dług nieustalony, zwrócić go zaś w swoim czasie z dochodów, które przyniesie stanowca czynność kredytowa, uskutecznić się mająca na budowę kolei arlberskiej.

Artykuł III.

Wykonanie ustawy niniejszej poleca się Ministrowi skarbu i Ministrowi handlu.

Schönbrunn, dnia 30 maja 1880.

Franciszek Józef r. w.**Taaffe r. w.**

(Polskich.)

Korb r. w.**Kriegs Au r. w.**

59.

Rozporządzenie ministerstwa handlu z dnia 31 maja 1880, tyczące się wydawania kart wywodniczych do żeglugi rzecznej na Dunaju tym poddanym austriackim, którzy osiedli za granicą.

Ażeby tym poddanym austriackim, którzy osiedli za granicą a zamierzają trudnić się żegluga na Dunaju, używając do tego własnych statków, ułatwić uzyskanie kart wywodniczych, przepisanych do tego celu Aktem dunajskim z dnia 7 listopada 1857 (Dz. u. p. Nr. 13 z r. 1858), podaje się niniejszem w porozumieniu z c. i k. ministerstwem spraw zewnętrznych i król. węg. Rządem co następuje do wiadomości:

§. 1.

Upoważnionym do wydawania patentu żeglarskiego w myśl §§. 5 i 15 rozporządzenia ministeryalnego z dnia 29 stycznia 1858 (Dz. u. p. Nr. 22) jest ten konsulat austriacko-węgierski, w którego okręgu urzędowym mieszka stale ubiegający się o patent.

§. 2.

Stósownie do artykułu VII Przymierza cłowego i handlowego austriacko-węgierskiego, Patent żeglarski prócz tego co jest przepisane w Akcie dunajskim, będzie zawierał także postanowienie, że okręt, gdyby w podróżach po za granicami monarchyi zmuszony był wywiesić banderę, użyć ma do tego bandery wspólnej, przepisanej dla okrętów morskich.

§. 3.

Konsulat utrzymywać będzie stały registr okrętów patentowanych, w którym zapisywane będą okręty patentowane pod liczbami bieżącemi, a w którym notowane być powinny należycie także przeniesienia własności i unieważnienia patentów.

§. 4.

Celem uzyskania upoważnienia do wykonywania żeglugi rzecznej, poddany austriacki, osiadły za granicą, postarać się ma także podług odnośnych przepisów rozporządzeń ministeryalnych z dnia 29 stycznia i 12 lipca 1858 (Dz. u. p. Nr. 22 i 108) o odpowiednią kartę wywodniczą (pozwolenie do żeglugi, dokument koncesyi), bez której patentu żeglarskiego wydawać nie wolno; w tym jednak przypadku, wydanie zastrzeżone jest ministerstwu handlu.

§. 5.

W przypadkach szczególnie naglących, wolno konsulatowi austr.-węgierskiemu, w którego okręgu urzędowym przedsiębiorca mieszka, wydawać z zachowaniem obowiązujących przepisów, tymczasowe pozwolenia do żeglugi. Konsulat jednak obowiązany jest donieść o tem niezwłocznie ministerstwu handlu i prośbę przedsiębiorcy, potrzebnymi dokumentami opatrzoną, przedstawić mu do orzeczenia a względnie do wydania stanowczego pozwolenia.

§. 6.

Pozwolenia tymczasowe nie rozciągają się na żegluga rzeczna nadbrzeżną, jeżeli przedsiębiorca wykonywać ją zamierza pomiędzy przystaniami monarchyi austriackiej a innych krajów nadbrzeżnych.

W przypadku tym ministerstwo handlu zanim wyda przedsiębiorcy zastrzeżone sobie pozwolenie do trudnienia się żegluga, zażąda na zasadzie art. XII Aktu dunajskiego, aby dał potrzebne zaręczenia, jako zachowywać będzie ściśle wszelkie zastrzeżenia przepisów policji żeglarskiej i wodnej.

§. 7.

Te c. i k. konsulaty, których okręgi urzędowe Dunaj opływa lub przerzyna, upoważnione są odbywać egzamin z poddanymi austriackimi za granicą osiadłymi, którzy ubiegają się o patent na szypra do kierowania okrętem wiosłowym, żaglowym, tratwą lub statkiem parowym a to w myśl rozporządzenia ministerjalnego z dnia 29 stycznia 1858 (Dz. u. p. Nr. 22), po ściślem dopełnieniu warunków, przepisanych tamże, jakoteż w rozporządzeniu ministeryalnym z dnia 7 maja 1873 (Dz. u. p. Nr. 83) i wydawać im patenta na szyprów na podstawie odpowiedniego wyniku egzaminu.

Korb r. w.

60.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia z dnia 1 czerwca 1880,

tyczące się postępowania względem tych uczniów wydziału umiejętności prawa i politycznych, którzy nauki prawnicze rozpoczynają jako uczniowie zwyczajni w półroczu letnim lub przechodzą z innego wydziału.

Na zasadzie najwyższego postanowienia z dnia 28 maja 1880 rozporządzam co następuje:

§. 1.

Uczniowie, którzy egzaminu dojrzałości nie zdali z dobrym skutkiem, zanim się półrocze zimowe rozpoczęło, mogą wprawdzie zapisać się na jakiegokolwiek przedmioty Igo roku wykładów umiejętności prawa i politycznych jako uczniowie nadzwyczajni, lecz półrocza, w którym byli uczniami nadzwyczajnymi, nie można w żadnym razie wliczać im w ustawowy czas nauki.

§. 2.

Jeżeliby uczniowie ci zdali z dobrym skutkiem egzamin dojrzałości, zanim się półrocze letnie rozpoczęło i w skutek tego uzyskali przyjęcie na uczniów zwyczajnych w półroczu letnim, w takim razie po czterech półroczach, w których byli uczniami zwyczajnymi, mogą być przypuszczeni w t. z. terminie wielkanocnym do egzaminu rządowego historyczno-prawniczego, przypuściwszy, że w tych czterech półroczach uczęszczali stósownie do przepisów na wszystkie przedmioty obowiązkowe, które na pierwsze dwa lata są przepisane.

§. 3.

Dziekan wydziału umiejętności prawa i politycznych, wyznaczyć ma uczniom tym bieg nauki w taki sposób, ażeby na przedmioty obowiązkowe, na które uczęszczali już jako uczniowie nadzwyczajni, mogli uczęszczać powtórnie w ciągu

czterech pierwszych półroczy, o ile rozkład godzin na to pozwala a nie należy żądać powtórnego uczęszczania tylko na przedmioty, wykładane na wydziale filozoficznym.

§. 4.

Jeżeli uczeń taki zdał pomyślnie egzamin rządowy historyczno-prawniczy przy końcu półrocza zimowego, przypuścić go należy po czterech następnych półroczach, w których uczęszczać ma na przedmioty drugiego dwulecia, do egzaminu rządowego sędziowskiego i wydać ma wyzwolenie uniwersyteckie.

Także na drugie dwulecie przepisać ma dziekan takiemu uczniowi bieg nauki a to w taki sposób, aby uczeń obowiązany był uczęszczać powtórnie w ogóle (§. 3) na wszystkie wykłady prawnicze drugiego dwulecia, na które uczęszczał już przed zdaniem egzaminu rządowego historyczno-prawniczego, tylko na wykłady z gospodarstwa narodowego uczęszczać może wyjątkowo już w ostatniem półroczu pierwszego dwulecia z zupełnym skutkiem prawnym.

§. 5.

Przepisy powyższe (§§. 2—4) stosowane być mają także do tych uczniów, którzy spędzili półrocze jako uczniowie zwyczajni na innym wydziale, nie na wydziale umiejętności prawa i politycznych, a w letniem półroczu przechodzą na ten ostatni wydział.

§. 6.

Uczniom, którzy dwa lub więcej półroczy spędzili na innym wydziale, nie na wydziale umiejętności prawa i politycznych, może grono profesorów pozwolić ze względu na dotychczasowy kierunek ich nauk i przykładanie się do nich, aby przedmioty pierwszego i drugiego roku skończyli w przeciągu dwóch lub trzech półroczy i aby się przy końcu tych półroczy w terminie prawidłowym (lipcowym lub październikowym) poddali egzaminowi rządowemu historyczno-prawniczemu.

Stać się to może jednak tylko w tym razie, jeżeli nauka dotychczasowa przynajmniej poniekąd i w pewnym kierunku uważana być może za przygotowanie do nauk prawniczych, tudzież jeżeli za każde niedostające półrocze prawnicze policzyć można najmniej dwa półrocza, spędzone na innym wydziale i na koniec jeżeli uczeń uczęszczał zgodnie z przepisami na wszystkie przedmioty obowiązkowe pierwszego dwulecia. Jedynie uczęszczanie na przedmioty wykładane na wydziale filozoficznym odłożyć można także do drugiego dwulecia.

Conrad-Eybesfeld r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXV. — Wydana i rozesłana dnia 16 czerwca 1880.

61.

Obwieszczenie c. k. Rządu z dnia 3 czerwca 1880,

o umowie z Belgią, tyczącej się wzajemnej opieki nad znakami handlowymi.

C. i k. Rząd austriacko-węgierski zawarł z Belgią następującą umowę, tyącą się wzajemnej opieki nad znakami handlowymi:

Déclaration.

Le gouvernement I. et R. d'Autriche-Hongrie et le gouvernement R. de Belgique désirant assurer une complète et efficace protection à l'industrie de leurs sujets respectifs, les Sousignés dûment autorisés a cet effet sont convenus des dispositions suivantes:

I.

Les sujets autrichiens ou hongrois en Belgique et les sujets belges en Autriche-Hongrie jouiront de la même protection que les nationaux pour tout ce qui concerne les marques des marchandises ou de leurs emballages et les marques de fabrique et de commerce.

II.

Les sujets autrichiens ou hongrois qui voudront s'assurer en Belgique la propriété d'une marque devront se conformer aux lois et règlements en vigueur en Belgique sur la matière.

Oświadczenie.

Gdy c. i k. Rząd austriacko-węgierski i Rząd król. belgijski pragną przemysłowi poddanych swoich zapewnić nawzajem zupełną i skuteczną opiekę, przeto podpisani, należycie do tego upoważnieni, umówili między sobą następujące postanowienia:

I.

Poddani austriacy lub węgiercy w Belgii i poddani belgijscy w monarchii austriacko-węgierskiej doznawać będą takiej samej opieki jak własni poddani, we wszystkim, co się tyczy znaków towarowych lub opakowania towarów, jakoteż znaków fabrycznych i handlowych.

II.

Poddani austriacy lub węgiercy, którzy zechcą zabezpieczyć sobie w Belgii prawo własności znaku, obowiązani będą zastosować się do ustaw i rozporządzeń w tej mierze w Belgii obowiązujących.

Reciproquement les sujets belges qui voudront s'assurer en Autriche-Hongrie la propriété d'une marque seront tenus de déposer les pièces exigées par les lois et règlements en vigueur en Autriche-Hongrie à la chambre de commerce de Vienne pour l'Autriche et à la chambre de commerce de Budapest pour la Hongrie.

III.

Le présent arrangement aura force et vigueur de traité jusqu'à dénonciation semestrielle de part et d'autre.

En foi de quoi Soussignés dûment autorisés ont dressé la présente déclaration et y ont apposé le sceau de leurs armes.

Fait en double expédition à Vienne, le 12. Janvier 1880.

Baron de Haymerle m. p.

Conte Jonghe d'Ardoye m. p.

Umowa niniejsza na zasadzie ustawy z dnia 15 czerwca 1865 (Dz. u. p. Nr. 45) nabywa mocy dla królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych od dnia ogłoszenia.

Wiedeń, dnia 3 czerwca 1880.

Taaffe r. w.

Nawzajem poddani belgijscy, którzyby chcieli zabezpieczyć sobie w monarchyi austriacko-węgierskiej prawo własności znaku, winni będą złożyć dla Austrii, w izbie handlowej wiedeńskiej a dla Węgier, w izbie handlowej budapeszteńskiej dokumenty potrzebne według ustaw i rozporządzeń obowiązujących w monarchyi austriacko-węgierskiej.

III.

Umowa niniejsza będzie miała moc i wagę traktatu aż do półrocznego wypowiedzenia jej przez jedną lub drugą Stronę.

W dowód czego Pełnomocnicy należycie upoważnieni wygotowali oświadczenie niniejsze w dwóch egzemplarzach i wycisnęli na niem swoje pieczęci.

Działosię w Wiedniu dnia 12 stycznia 1880.

Baron Haymerle r. w.

Hrabia Jonghe d'Ardoye r. w.

62.

Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu z dnia 25 maja 1880,

tyczące się zmiany kierunku linii cłowej na części gościńca od c. k. komory zaulskiej aż do strumienia Rossandy.

W porozumieniu z c. k. ministerstwem handlu, tudzież z kr. węgierskimi ministerstwami skarbu, jakoteż rolnictwa, przemysłu i handlu, postanowiono przełożyć kierunek linii cłowej między okręgiem portu wolnego tryestyńskiego a wspólnym okręgiem cłowym w ten sposób, że część gościńca austriackiego od c. k. komory zaulskiej aż do strumienia Rossandy wcielona być ma do powszechnego okręgu cłowego austriacko-węgierskiego.

Postanowienia szczegółowe i termin, od którego rozporządzenie niniejsze nabyć ma mocy obowiązującej, podane będą do wiadomości w Dzienniku rządu krajowego.

Kriegs Au r. w.

63.

Rozporządzenie ministerstwa handlu z d. 1 czerwca 1880, dotyczące się zaprowadzenia książek płac i książek wypłat na okrętach handlowych morskich do żeglugi dalekiej i żeglugi nadbrzeżnej wielkiej w marynarce handlowej austriackiej.

§. 1.

Na każdym okręcie handlowym morskim do żeglugi dalekiej i żeglugi nadbrzeżnej wielkiej utrzymywać ma szyper (lub jego zastępcę) książkę płac podług wzoru *A*.

§. 2.

W książce płac zaprowadzony będzie osobny rachunek dla każdego majtka. W nim zapisywać ma szyper każdą kwotę, daną majtkowi na rachunek płacy, co odbiorca potwierdzić ma natychmiast we właściwej rubryce.

Jeżeli odbiorca nie umie pisać, położyć winien znak ręki a ten znak ręki potwierdzić mają dwaj świadkowie.

§. 3.

Każdy majtek otrzyma książkę wypłat podług wzoru *B*, w której szyper każdą kwotę daną posiadaczowi na rachunek płacy zapisuje w tym samym czasie, co i w książce płac i przydaje swoje nazwisko.

Książka wypłat pozostaje w zachowaniu u posiadacza.

§. 4.

Wszelkie wykroczenie przeciwko przepisom niniejszego rozporządzenia karane będzie drogą porządkowo karną grzywnami aż do pięćdziesięciu złotych.

Grzywny wpływają do funduszu na wsparcia dla marynarzy.

Grzywny, których nie można ściągnąć od skazanych, zamieniać należy na kary aresztu, licząc po jednym dniu za każde dziesięć złotych.

§. 5.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia ogłoszenia.

Korb r. w.

A. Wzór książki płac.

Strona 1.

Imię, nazwisko, imię ojca, miejsce swojszczyzny:								
Dzień, w którym wsiadł na okręt:								
Płaca i inne należności, miesięcznie:								
w monecie brzęczącej:								
papierami:								
Dzień, w którym wysiadł z okrętu:								
Dzień najęcia się powtórnie:								
Płaca i inne należności, miesięcznie:								
Dzień, w którym wysiadł z okrętu:								
W y p ł a t y.								
Miejsce	Data	Tytuł wypłaty	Dług		Należność		Podpis odbiorey	Podpis świadków, jeżeli odbiorca nie umie pisać
			zł.	e.	zł.	e.		

B. Wzór książki wypłat.

Strona 1.

Imię, nazwisko, imię ojca:

Miejsce swojszczyzny:

Powiat:

Kraj koronny:

U w a g a.

Tutaj przedrukowane być ma rozporządzenie ministerjalne o zaprowadzeniu książek płac i książek wypłat.

Strona 2 i następane.

Nazwa okrętu:					
Rodzaj służby majtka:					
Płaca i inne należności, miesięcznie:					
w monecie brzęczącej:					
papierami:					
O d b i ó r.					
Miejsce płacenia	Data	Tytuł wypłaty	W monecie zagranicznej	Otrzymał w w. a. lub kwota zapłacona monetą zagraniczną czyniła w w. a.	Podpis szypra

64.**Umowa handlowa pomiędzy monarchją austriacko-węgierską a Niemcami z dnia 11 kwietnia 1880.**

(Zawarta w Berlinie dnia 11 kwietnia 1880, przez Jego c. i k. Apostolską Mość ratyfikowana w Pradze dnia 5 czerwca 1880, wzajemne ratyfikacje wymieniono w Berlinie dnia 9 czerwca 1880).

**My Franciszek Józef Pierwszy,
z Bożej łaski Cesarz Austriacki;**

Król Apostolski Węgierski, Król Czeski, Dalmacki, Kroacki, Sławoński, Galicyjski, Lodomeryjski i Illiryjski; Arcyksiążę Austriacki; Wielki Książę Krakowski; Książę Lotaryński, Salzburski, Styryjski, Karyntyjski, Kraiński, Bukowiński, Górno i Dolno Szląski; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; książęcony hrabia na Habsburgu i Tyrolu, itd. itd. itd.

wiadomo czynimy:

Gdy pomiędzy Naszym Rządem a Rządem Najjaśniejszego Cesarza niemieckiego, Króla pruskiego, w celu tymczasowego urządzenia stosunków handlowych i obrotowych pomiędzy obu państwami, zawarta została w Berlinie dnia 11 kwietnia 1880 umowa z dwóch artykułów złożona, opiewająca dosłownie:

Rząd cesarsko i królewsko austryacko-węgierski i Rząd cesarsko niemiecki, ze względu na to, że ich rokowania, których celem było zawarcie nowego traktatu handlowego i cłowego nie mogły być jeszcze do końca doprowadzone, i że nadto niema nadziei, aby w najbliższym czasie zdołano porozumieć się stanowczo, zawarły w celu urządzenia nadal tymczasowo stosunków handlowych i obrotowych między obu Państwami, umowę następującą:

Artykuł I.

Traktat handlowy z dnia 16 grudnia 1878, jakoteż należący do niego protokół końcowy, obowiązywać będzie w czasie od dnia 30 czerwca 1880 aż do 30 czerwca 1881 według zasad następujących:

1. Postanowienia zawarte w artykule 6 Traktatu, jakoteż w protokole końcowym do tego artykułu lit. *A* i *B*, uchylone Oświadczeniem z dnia 31 grudnia 1879, tudzież przepisy szczegółowe, udzielone sobie wzajemnie Odezwanymi z dnia 16 grudnia 1878, nie będą miały i nadal mocy obowiązującej.

2. Postanowienia umówione w ustępie 1 i 2 artykułu 10 Traktatu, w Kartelu cłowym dołączonym do Traktatu jako załączka *A*, jakoteż w odnośnych oświadczeniach protokołu końcowego wykonywane będą także w czasie aż do dnia 30 czerwca 1881 o tyle, o ile nie sprzeciwiają się ustawom istniejącym.

3. Postanowienia drugiego ustępu artykułu 15 Traktatu, tyczące się zakazu i karania za stosowanie na kolejach żelaznych taryf nie ogłoszonych, nie będą i nadal obowiązywały.

4. Również drugi ustęp artykułu 17 Traktatu, tyczący się zakazu aresztowania wagonów kolei żelaznych, nie będzie miał i nadal mocy obowiązującej.

Artykuł II.

Umowa niniejsza przedstawiona być ma obu Stronom do najwyższej ratyfikacji a dokumenty ratyfikacyjne wymienione być mają w Berlinie jak można najrychlej.

W dowód czego Podpisani podpisali w imieniu swoich Rządów umowę niniejszą w dwóch egzemplarzach wygotowaną i wycisnęli na niej swoje pieczęci.

Działo się w Berlinie dnia 11 kwietnia 1880.

(L. S.) **Széchenyi** r. w.

(L. S.) **Philipsborn** r. w.

Tedy po zbadaniu wszystkich postanowień tejże umowy, potwierdziliśmy ją i przyrzekamy oraz cesarskiem i królewskiem słowem Swojem, że ją w całej osnowie wiernie zachowywać będziemy i zachowywać każemy. W dowód czego podpisaaliśmy własnoręcznie dokument niniej-

szy i rozkazaliśmy wycisnąć na nim pieczęć Naszą cesarską i królewską. Działo się w Pradze dnia piątego miesiąca czerwca w roku zbawienia tysiąc ośmset ośmdziesiątym, Naszego panowania trzydziestym drugim.

Franciszek Józef r. w.

Baron **Haymerle r. w.**

Z najwyższego rozkazu Jego c. i k. Apostolskiej Mości:

Wilhelm Baron **Konradsheim r. w.**,

c. i k. rada dworu i rada ministeryalny.

Umowę niniejszą po zatwierdzeniu onejże przez obie Izby Rady państwa, ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 11 czerwca 1880.

Taaffe r. w.

Korb r. w.

Kriegs Au r. w.

65.

Ustawa z dnia 5 czerwca 1880,

upoważniająca Rząd, aby drogą rozporządzenia uregulował obrót towarów uszlachetnionych ze związkiem cłowym niemieckim najdalej aż do dnia 30 czerwca 1881.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

§. 1.

Upowaznia się Rząd, aby drogą rozporządzenia uregulował obrót towarów uszlachetnionych ze związkiem cłowym niemieckim najdalej aż do dnia 30 czerwca 1881.

§. 2.

Wykonanie ustawy niniejszej, nabywającej mocy od dnia ogłoszenia, poleca się całemu ministerstwu.

Praga, dnia 5. czerwca 1880.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Stremayr r. w.

Horst r. w.

Ziemiałkowski r. w.

Falhenhayn r. w.

Korb r. w.

Pražák r. w.

Conrad-Eybesfeld r. w.

Kriegs Au r. w.

66.

Rozporządzenie całego ministerstwa z d. 11 czerwca 1880.

którem na zasadzie ustawy z dnia 5 czerwca 1880 (Dz. u. p. Nr. 65) i w porozumieniu z Rządem krajów korony węgierskiej, urządzony zostaje obrót towarów uszlachetnionych ze Związkiem cłowym niemieckim aż do dnia 30 czerwca 1881 włącznie.

Począwszy od 1 lipca 1880 stosowane być mają następujące przepisy, tyjące się postępowania celniczego względem towarów, które aż do d. 30 czerwca 1881 wywożone będą do okręgu cłowego niemieckiego w celu ich obrobienia.

§. 1.

Tkaniny wyrobu krajowego, wywożone do druczkania, barwienia lub bielenia, gdy w przepisany czasie wracają zadruczkowane, zabarwione lub wybielone, podlegają za powrotem cłu podług wagi swojej w stanie uszlachetnionym a mianowicie:

- a) tkaniny zadruczkowane lub zabarwione w kwocie 14 zł. w złocie od 100 kilo;
- b) tkaniny bielone w kwocie 4 zł. w złocie od 100 kilo.

§. 2.

Od opłat wchodowych za powrotem wolne będą w ciągu czasu, w którym postanowienia niniejsze mają obowiązywać:

- a) tkaniny wyrobu krajowego wywożone w celu obrobienia ich w inny sposób, niż to w §. 1 jest wyrażone i po obrobieniu przywożone napowrót;
- b) przędze wyrobu krajowego, wywożone do prania, bielenia, barwienia, druczkania, wyszycia i przetykania i przywożone napowrót po skończeniu tej roboty; podobnież przędzywo (razem z potrzebnemi dodatkami) do wyrobu koronek i towarów pasamoniczych;
- c) przedmioty wszelkiego rodzaju wywożone do naprawy i potem przywożone napowrót;
- d) wszelkie inne towary i przedmioty wyrobu krajowego, wywożone do okręgu pogranicznego dla obrobienia i bez zmiany istotnych własności i nazwy handlowej przywożone napowrót.

Według zasad dla obrotu towarów uszlachetnionych nie wolno przewozić przędzy do przetykania a zarazem do zabarwienia i zadruczkowania tkaniny z niej wyrobionej, tudzież pilśni.

§. 3.

Zresztą obowiązywać będą nadal przepisy §§. 3—19 rozporządzenia z dnia 31 grudnia 1879 (Dz. u. p. 1880 Nr. 4) z następującemi zmianami:

- a) Pozwolenia do trudnienia się obrotem towarów uszlachetnionych, wydane na zasadzie §fu 5go służyć będą aż do dnia 30 czerwca 1881 i w tym celu nie potrzeba czynić żadnych nowych kroków.
- b) Na miejsce przepisu podanego w §. 7, „że termin do przywiezienia napowrót tkanin wywożonych do zadruczkowania lub zabarwienia w żadnym razie przechodzić nie może po za dzień 30 września 1880“, stanowi się, że termin do przywiezienia napowrót tkanin wywożonych do zadruczkowania, zabarwienia lub wybielenia, w żadnym razie przechodzić nie może po za dzień 30 września 1881.

c) Do §fu 12go przydaje się przepis następujący:

Ekspedując do wychodu tkaniny przeznaczone do uszlachetnienia, komora przekonać się ma w sposób niewątpliwy co do jakości tkaniny, mianowicie czy jest surowa, bielona, barwiona, lub druczkwana i stan rzeczy zapisać w obu egzemplarzach deklaracyi.

Taaffe r. w.

Stremayr r. w.

Horst r. w.

Ziemiałkowski r. w.

Falkenhayn r. w.

Korb r. w.

Prażák r. w.

Conrad-Eybesfeld r. w.

Kriegs Au r. w.

67.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z d. 7 czerwca 1880,

o ustanowieniu dwóch delegacyj kr. węgierskiej komory głównej brodzkiej a mianowicie w dworcu kolei w Busudzie i przy stacyi żeglugi parowej w Siekovacu.

Według doniesienia kr. węgierskiego ministerstwa skarbu zaprowadzone zostały w Bośni dwie delegacye kr. komory głównej brodzkiej a mianowicie jedna w dworcu kolei w Busudzie, druga przy stacyi żeglugi parowej w Siekovacu.

Obydwom delegacyom nadane zostały upoważnienia celnicze przykomorka I klasy a nadto delegacyą w Busudzie upoważniono do postępowania opowiedniego w obrocie kolejowym.

Delegacya w Busudzie rozpoczęła urzędowanie dnia 16 września 1879 a delegacya w Siekovacu dnia 23 lutego 1880.

Prażák r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXVI. Wydana i rozesłana dnia 19 czerwca 1880.

68.

Ustawa z dnia 8 czerwca 1880,

zmieniająca przepisy Dodatku do Porządku wybierania do Rady państwa, dotyczące się okręgów wyborczych galicyjskich, d) Gminy wiejskie, ll. 24 i 25.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

§. 1.

Przepisy Dodatku do Porządku wybierania do Rady państwa, dotyczące się okręgów wyborczych galicyjskich d) Gminy wiejskie, ll. 24 i 25 zostają zmienione i opiewać mają następnie:

24. Zaleszczyki, Tłuste, wybory odbywają się w Zaleszczykach;
Borszczów, Mielnica, wybory w Borszczowie;
Horodenka, Obertyn, wybory w Horodence;
25. Buczacz, Złoty Potok, Monasterzyska, wybory w Buczaczu;
Czortków, Budzanów, wybory w Czortkowie.

§. 2.

Ustawa niniejsza nabędzie mocy obowiązującej od tego dnia, w którym Sądy powiatowe tłustecki i złotopotocki zaczną urzędować.

Jozefów, dnia 8 czerwca 1880.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

69.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia z dnia 8 czerwca 1880,

przepisujące prezydyom komisyj do egzaminów rządowych prawniczych, sposób wygotowywania świadectw dla kandydatów aprobowanych jednogłośnie na egzaminach rządowych teoretycznych.

Uznaję za stosowne rozporządzić, ażeby w tych przypadkach, gdy kandydat na jednym z egzaminów teoretycznych rządowych jednogłośnie jest aprobowany

(choćby bez odznaczenia) wyraźnie nadmieniano w świadectwie egzaminu, że aprobacya nastąpiła jednogłośnie.

W świadectwach egzaminu rządowego dla kandydatów aprobowanych większością głosów, nie trzeba o tym szczególe wspominać.

Zresztą przepisy istniejące nie zmieniają się w niczem.

Conrad-Eybesfeld r. w.

70.

Ustawa z dnia 13 czerwca 1880,

o taksie wojskowej, funduszu taks wojskowych i wspieraniu rodziny uruchomionych, potrzebującej pomocy.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

I. Przepisy dotyczące się taksy wojskowej.

§. 1.

Według §fu 55go ustawy o służbie wojskowej obowiązani są płacić takse wojskową:

1. Ci, którzy jako niezdatni do służby wojennej wykreśleni zostali z listy popisowych a względnie w ostatniej klasie wieku do stawienia się obowiązującej, albo po wyjściu z niej zostali puszczeni;

2. ci, którzy w ostatniej klasie wieku, do stawienia się obowiązującej, albo po wyjściu z niej zostali uwolnieni na zasadzie §. 17 lub oddaleni na zasadzie §. 40 lit. c) ustawy o służbie wojskowej;

3. ci, którzy przed dopełnieniem swej powinności służbowej stawszy się niezdatnymi do służby, oddaleni zostali ze związku armii, w tym przypadku, gdy w ulomność, będącą przyczyną niezdatności do służby, popadli nie przez czynną służbę w wojsku;

4. ci obowiązani do służenia wojskowo, którzy przed upływem ustawowego okresu służenia wojskowo (§. 4 ustawy o służbie wojskowej), wyniosą się z monarchyi austriacko-węgierskiej.

Dla tych, którzy w jeden ze stosunków wzmiankowanych pod 1, 2, 3 weszli przed zaprowadzeniem ustawy niniejszej, obowiązek płacenia taksy wojskowej zaczyna się od tego roku, w którym ustawa niniejsza nabędzie mocy.

§. 2.

Obowiązek płacenia taksy ściąga się:

- a) U osób wzmiankowanych w §. 1 pod 1 i 3 do każdego z tych lat powinności służenia wojskowo, które interesowany byłby jeszcze miał wysłużyć, gdyby w czasie wykreślenia z listy popisowych a względnie w ostatniej klasie wieku, do stawienia się obowiązującej, zamiast być puszczony, został wzięty, lub gdyby nie został oddalony;
- b) u uwolnionych i na zasadzie §. 40 lit. c) ustawy o służbie wojskowej ze związku armii oddalonych, do każdego z tych lat powinności służenia wojskowo, w którym istnieje tytuł do uwolnienia a względnie oddalenia;

- c) u wychodźców obowiązanych do służenia wojskowo (§. 1 ustęp 4) do każdego roku powinności służenia wojskowo, który interesowany rzeczywiście, lub, gdyby się okazał niezdatnym do służby wojennej, jeszcze miałby wysłużyć.

§. 3.

Taksa wojskowa wynosi rocznie:

w 1 klasie	100 zł.
„ 2 „	90 „
„ 3 „	80 „
„ 4 „	70 „
„ 5 „	60 „
„ 6 „	50 „
„ 7 „	40 „
„ 8 „	30 „
„ 9 „	20 „
„ 10 „	10 „
„ 11 „	5 „
„ 12 „	3 „
„ 13 „	2 „
„ 14 „	1 „

Wedle której klasy taksa wojskowa ma być opłacana, oznaczać należy corocznie, a to podług stosunków majątkowych i zarobkowych, jakoteż czystego dochodu osoby, do jej płacenia obowiązanej (§. 1), tudzież podług kwoty rocznej podatków stałych, onejże przepisanych.

Taksę wojskową w kwocie jednego złotego rocznie płacić mają ci, do płacenia taksy obowiązani, których zarobek lub przychód wyrównywa zwykłej płacy dziennej, a którym oraz żaden podatek stały nie jest przepisany.

Co się tyczy brania na uwagę kwoty przepisanego podatku przy wymierzaniu taksy wojskowej, za punkt oparcia służyć ma zazwyczaj dziesiąta część rocznej kwoty podatków stałych z dodatkami rządowemi, atoli z wyłączeniem wszystkich innych dodatków, w ten sposób, że za podstawę do wymierzenia taksy wzięć należy pozycją klasy, która jest najbliższą tejże części. Wszakże można także wyznaczyć wyższą lub niższą klasę, odpowiednio wszystkim innym stosunkom, brać się mającym na uwagę (majątek, zarobek, przychód czysty).

Do niższej klasy można także zaliczyć tego obowiązanego do płacenia taksy, który dotknięty został klęskami żywiołowemi, nieurodzajem lub innymi nieszczęściami. Z tych samych przyczyn w przypadkach zasługujących na szczególne uwzględnienie, uwalniać można od płacenia taksy wojskowej tych, do jej płacenia obowiązanych, których należałoby zaliczyć do czterech klas ostatnich.

§. 4.

Oprócz obowiązanych do służenia wojskowo, w §. 1 wzmiankowanych, powinność płacenia taksy ciąży także na ich rodzicach a względnie na ich dziadach, jakoteż przysposobicielach a to w tym porządku, w którym i dopóki na zasadzie prawa cywilnego starać się mają o utrzymanie dzieci swoich a względnie wnuków lub przybranych.

Powinności tej podlegają jednak tylko w tym przypadku i dopóty, dopóki obowiązani do płacenia taksy, w §. 1 wzmiankowani, nie mają majątku lub przy-

chodu na ich utrzymanie wystarczającego i koszta ich utrzymania całkiem lub po większej części ponosi jedna z osób, wymienionych w poprzednim ustępie jako obowiązane do płacenia taksy. Dopóki na osobach tych ciąży obowiązek płacenia taksy, nie można wymagać żadnej taksy od osób wymienionych w §. 1 do jej płacenia obowiązanych.

W wymierzaniu taksy wojskowej, którą płacić mają obowiązani, w pierwszym ustępie wzmiankowani, stosować należy zasady podane w §. 3, z tą różnicą, że dziesiątą część ciężącej na obowiązanych do taksy sumy rocznej podatków stałych z dodatkami rządowemi, atoli z wyłączeniem wszelkich innych dodatków, podzielić należy jeszcze przez ilość dzieci a względnie wnuków i przybranych, o których utrzymanie obowiązani do taksy stara się wyłącznie lub przynajmniej po większej części.

§. 5.

Od płacenia taksy wojskowej uwolnieni są:

1. Ci, którzy z powodu ułomności fizycznych lub umysłowych nie zdolni są do utrzymywania siebie i krewnych swoich, których prawnie obowiązani są utrzymywać i którzy też nie mają wystarczającego na to majątku lub przychodu;

2. ci, którzy mają opatrzanie ubogich;

3. obowiązani do służenia wojskowo, u których obowiązek ten zaczął się przed rokiem 1875.

4. obowiązani do służenia wojskowo na zasadzie §. 18 ustawy o służbie wojskowej i należący do pospolitego ruszenia za ten rok, w którym byli użyci do czynności służbowych.

§. 6.

Obowiązek płacenia taksy ustaje:

1. Gdy obowiązany do jej płacenia umrze;

2. gdy obowiązany do jej płacenia wejdzie w jeden ze stosunków wzmiankowanych w §. 5, ustęp 1 i 2, dopóki ten stosunek trwa;

3. w razie wyprowadzenia się z jednego do drugiego okręgu monarchyi austriacko-węgierskiej, w tym okręgu, z którego się wyprowadził.

§. 7.

Jeżeli jeden z obowiązanych do służenia wojskowo, w §. 1 wzmiankowanych, zostanie od taksy wojskowej uwolniony (§. 5), lub gdy co do jego osoby ustanie obowiązek płacenia taksy (§. 6), natenczas i osoby w §. 4 wzmiankowane nie są już obowiązane do płacenia taksy.

§. 8.

Czy i podług której klasy takse wojskową płacić należy, w tej mierze na podstawie dochodzeń, które w porozumieniu z przełożonymi gminy (a względnie przełożonymi obszarów dworskich) poczynić ma Władza administracyjna powiatowa gminy rodzinnej, orzekać będzie w pierwszej instancji komisya, utworzyć się mająca w każdym okręgu sądowym a składająca się z przełożonego Władzy administracyjnej powiatowej, który będzie przewodniczącym i z czterech członków, z których dwóch wybiera przewodniczący a dwóch przełożeni gmin okręgu sądowego, do tego celu zwołać się mający, w tych krajach zaś, w których istnieją reprezentacje powiatowe, ich wydziały. W miastach, posiadających własny statut gminny, dwóch tych ostatnich członków wybiera ma rada gminna.

Wykazy obowiązanych do płacenia taksy, ułożone gminami, z przydaniem, do której klasy taks zaliczeni zostali, wystawić należy na widok publiczny w urzędach gminnych na dni czternaście.

Obowiązanemu do płacenia taksy służy prawo odwołania się przeciw orzeczeniu komisji do Władzy administracyjnej krajowej w terminie zawitym trzydziestodniowym, licząc od dnia doręczenia orzeczenia co do wymiaru. Dalsze odwołanie się przeciw dwom jednobrzmiącym orzeczeniom do ministerstwa obrony krajowej jest niedopuszczalne.

§. 9.

Taksę wojskową płacić należy corocznie przy końcu kwietnia za rok poprzedni.

Obowiązani do płacenia taksy, wzmiankowani w ustępie 4 §. 1, opłacić powinni taksę wojskową, zanim pozwolenie do wydalenia się będzie im dane, i za wszystkie lata ciężącego jeszcze na nich w myśl ustawy obowiązku służenia wojskowo (§. 2, ustęp c).

§. 10.

Poborem i przesłaniem taksy wojskowej zajmować się mają te urzędy, do których należy pobór podatków stałych.

Taksy wojskowe zaległe ściągać należy drogą egzekucyi administracyjnej.

Przepisy ustawy z dnia 18 marca 1878, l. 31 Dz. u. p. o przedawnieniu prawa wymierzania i poboru podatków stałych, stosowane być mają odpowiednio do taksy wojskowej.

§. 11.

Z dochodów, które przynosić będzie taksa wojskowa, zamieszczać się mająca w rocznym preliminarzu państwa tak jak wszelki inny podatek, utworzony będzie przede wszystkim osobny fundusz taksy wojskowej, przeznaczony wyłącznie na cel wzmiankowany w §. 13, a którym zawiadywać będzie Minister skarbu.

Do funduszu tego oddawana będzie w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, z sumy głównej, wynoszącej dwa miliony złotych rocznie, między dwiema połowami monarchyi umówionej, kwota roczna, przypadająca podług stosunku kontyngensu rekrutów, jaki teraz jest i na potem będzie (obecnie 1,142.530 zł.) z przyrastającymi odsetkami.

Pozostałość dochodów z taksy wojskowej, po strąceniu tej kwoty rocznej, uważana będzie za przychód ogólny państwa, a państwo bierze na siebie wyrzeczony w części III ustawy niniejszej obowiązek wspierania rodziny uruchomionych, potrzebującej pomocy.

§. 12.

Dochodzenia, podania i odwołania się, zostające w związku z wymierzeniem taksy wojskowej, jakoteż środki dowodowe, do tego potrzebne, wolne są od opłat.

II. Przepisy dotyczące się funduszu taksy wojskowej.

§. 13.

Fundusz taksy wojskowej przeznaczony jest:

1. Na polepszenie zaopatrzenia inwalidów;
2. na zaopatrzenie wdów i sierot po pobierających płacę, tudzież po żołnierzach i podoficerach armii stałej (marynarki wojennej) i obrony krajowej, którzy polegli w boju albo umarli w skutek ran lub niewygód wojennych.

Obowiązani do służenia wojskowo, powołani do czynności służbowych w celach wojennych na zasadzie §. 18 ustawy o służbie wojskowej, jakoteż należący do pospolitego ruszenia, uważani będą za równych powołanym do czynnej służby w armii stałej (marynarce wojennej) lub w obronie krajowej.

§. 14.

Prawo rozrządzania kwotami, które z funduszu taksy wojskowej mają być wydawane, służy w granicach preliminarza rocznego przez Radę państwa uchwalonego, Ministrowi obrony krajowej, mającemu działać w porozumieniu z Ministrem wspólnym wojny.

Corocznie przedstawiać należy Radzie państwa do zatwierdzenia zamknięcie rachunków stanu i zarządu funduszu.

W razie wojny fundusz użyty być może aż do wyczerpania na cele w ustawie niniejszej określone.

§. 15.

Polepszenie zaopatrzenia inwalidów udziela się:

1. osobom z armii, marynarki wojennej, obrony krajowej i pospolitego ruszenia, które po zaprowadzeniu ustawy z dnia 27 grudnia 1875 (Dz. u. p. Nr. 158) przeszły lub mają przejść na zaopatrzenie wojskowe, przez nadanie im w drodze łaski dodatków osobistych w tych przypadkach, gdy skutki poniesionych ran lub niewygód wojennych wymagają szczególniejszych względów i o ile ich zaopatrzenie, z wyłączeniem dodatku za rany, nie przenosi tysiąca dwustu złotych rocznie;

2. osobom z armii, marynarki wojennej, obrony krajowej lub pospolitego ruszenia, które przeszły na zaopatrzenie wojskowe przed zaprowadzeniem ustawy z dnia 27 grudnia 1875 (Dz. u. p. Nr. 158) przez przyznanie im dodatków odsetkowych do dotychczasowego zaopatrzenia, a mianowicie:

- a) podoficerom, żołnierzom i osobom wojskowym z nimi na równi będącym, należącym do stanu inwalidów patentowych (a względnie prenotowanych), pięćdziesiąt od sta należącej się im płacy inwalidzkiej;
- b) pobierającym płacę, których dotychczasowa emerytura wojskowa podług dawniejszych przepisów wymierzona, nie dochodzi tysiąca złotych rocznie, od emerytur aż do pięciuset złotych, dwadzieścia od sta, od pięciuset złotych aż do ośmiuset złotych, piętnaście od sta, a od ośmiuset złotych aż do tysiąca złotych, dziesięć od sta.

Atoli odnośnie do 2 b) trzymać się należy tej zasady, że podwyższona emerytura w żadnym razie nie może wynosić więcej, niż tysiąc złotych, ani też nie może przewyższać tej sumy, która dla tego samego stopnia, w tej samej klasie dyet — u pobierających zaś płacę, do żadnej klasy dyet nie zaliczonych, dla tej samej kategorii płac — podług ustawy z dnia 27 grudnia 1875 na zasadzie teraźniejszych stopni płac, przypada, chociażby z obliczenia odsetków wyniknęła wyższa suma.

Emerytury pobierających płacę, do pewnych klas dyet, zaciągniętych, które nie dochodzą sumy 300 złotych, podwyższyć należy aż do trzystu złotych, chociażby z obliczenia odsetków wyuiknęła mniejsza suma.

§. 16.

Sposób zaopatrzenia potrzebujących pomocy wdów i sierót po pobierających płacę, tudzież żołnierzach i podoficerach armii stałej (marynarki wojennej), obrony krajowej i pospolitego ruszenia, którzy polegli w boju lub zmarli w skutek ran albo niewygód wojennych, przepisany będzie osobną ustawą.

III. Wspieranie rodziny uruchomionych, jeżeli potrzebuje pomocy.

§. 17.

Potrzebującym pomocy rodzinom wojskowych, należących do rezerwy, rezerwy zastępczej i obrony krajowej, na urlopie stałym będących a w razie uruchomienia powołanych, tudzież obowiązanych do służenia wojskowo, powołanych do czynności służbowych w celach wojennych na zasadzie §. 18 ustawy o służbie wojskowej, jakoteż należących do zwołanego pospolitego ruszenia, udzielana będzie zapomoga z funduszków państwa w myśl następujących przepisów.

§. 18.

We względzie prawa do zapomogi (§. 17) uważani będą za należących do rodziny: żona ślubna wstępującego do służby i jego dzieci.

Nadto mogą być do nich zaliczani także krewni w linii wstępnej i rodzeństwo, o ile powołany do służby stara się o ich utrzymanie.

Tego członka rodziny uznać należy za potrzebującego zapomogi, któremu środków najpotrzebniejszych do utrzymania życia dostarcza wyłącznie lub przynajmniej po większej części powołany do czynnej służby, ze swego osobistego zarobku.

Dochodzenia, w celu przekonania się, czy zapomoga jest potrzebna, poczynić ma Władza administracyjna powiatowa miejsca pobytu rodziny, żądającej zapomogi, w porozumieniu z przełożonym gminy.

§. 19.

Zapomoga składa się z płacy na utrzymanie dla każdego członka rodziny (§. 18), takiej w kwocie, jaka na wyżywienie wojskowe w marszu od głowy dziennie jest lub będzie ustanowiona, tudzież, gdy rodzina zmuszona jest najmować mieszkanie, z komornego, wynoszącego połowę płacy na utrzymanie.

Dla dzieci niżej ośmiu lat zapomoga wynosić ma połowę powyższego wymiaru.

Łączna kwota zapomogi dla jednej rodziny nie ma przewyższać tej sumy, którą według osobistych (zarobkowych) i miejscowych stosunków można uważać za średni zarobek dzienny powołanego.

Okoliczność, że ktoś pobiera w inny sposób wsparcie od kraju, gmin lub osób prywatnych, nie pociąga za sobą zmniejszenia zapomogi, którą państwo daje.

§. 20.

W każdym z królestw i krajów, w Radzie państwa reprezentowanych, ustanowiona będzie jedna, lub w miarę potrzeby więcej komisyj.

Komisye zapomogowe składać się mają z naczelnika Władzy administracyjnej krajowej lub z urzędnika administracyjnego, którego tenże wydeleguje na przewodniczącego, z reprezentanta Władzy skarbowej krajowej i z reprezentanta Wydziału sejmowego.

Komisya zapomogowa orzekać ma na podstawie poczynionych dochodzeń (§. 18) o potrzebie udzielenia zapomogi, wyznaczać kwotę zapomóg, która ma być dana i nakazywać lub wstrzymywać wypłatę.

Przeciwko orzeczeniom komisji zapomogowej odwoływać się nie można. Prośby o zapomogi i ich załączki są wolne od stępli i opłaty pocztowej.

§. 21.

Zapomogi, które komisya zapomogowa wyznaczy, wypłacane być mają w ratach półmiesięcznych dnia 1 i 16 każdego miesiąca, z góry za kwitami nie-
stęplowanemi w kasie rządowej cywilnej (w urzędzie podatkowym) najbliższej
miejsca pobytu.

Prawa pobierania nabywa się od dnia, w którym powołany opuścił miejsce
pobytu dla stawienia się do szeregu, a traci się je zazwyczaj z powrotem powo-
lanego.

Rat, tytułem zapomogi otrzymanych, nie zwraca się w żadnym razie.

Opóźnienie powrotu bez własnej winy, jakoteż przerwanie bez własnej winy
czynnej służby wojskowej nie pozbawia rodziny prawa do zapomogi.

§. 22.

Rodzinom tych, którzy w bitwie polegą lub w skutek uszkodzenia ciała,
w czynnej służbie wojskowej poniesionego, albo nabawiwszy się przez tę czynną
służbę choroby, umrą, zanim będą do domu puszczeni, zapomoga, którą aż dotąd
pobierały, wypłacana będzie jeszcze przez sześć miesięcy, licząc od dnia śmierci.
Jeżeliby rodzina w ciągu tych sześciu miesięcy otrzymała zaopatrzenie, w §. 16
wzmiankowane, a kwota tego zaopatrzenia była mniejsza niż zapomoga, należąca
się podług §. 19, kwotę zaopatrzenia uzupełnić należy na rzeczone sześć mie-
sięcy tak, aby wynosiła tyle, co owa zapomoga.

§. 23.

Rodzinom tych, którzy zostając w czynnej służbie

- a) dopuszczają się zbiegostwa, lub
- b) wyrokiem sądowym skazani zostali na karę ciężkiego więzienia lub na
ostrzejszą karę, wyznaczona zapomoga nie będzie udzielana, jak tylko
komisya zapomogowa o tem się dowie.

§. 24.

Wykonanie ustawy niniejszej, nabywającej mocy od dnia ogłoszenia, po-
lecam Ministrowi obrony krajowej, który porozumieć się ma z wspólnym Mini-
strem wojny i Ministrowi skarbu.

Schönbrunn, dnia 13 czerwca 1880.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Horst r. w.

Pražák r. w.

S p r o s t o w a n i e.

W rozporządzeniu, tyczącem się ułatwień w postępowaniu przewoźnem
z towarami wysyłanemi morzem, zamieszczonem w XX części Dz. u. p. z r. 1880
pod l. 49 zaszły następujące omyłki: w ustępie 2 §. 2 zamiast „§. 149 l. 6“ po-
winno być: „**§. 149 ustawy cłowej**“ a w przedostatnim ustępie tegoż samego para-
grafu zamiast „p. T. 49 a“ powinno być: „**p. T. 49**“; wreszcie w §. 3 pod a)
zamiast: „(ustęp drugi §. 1)“ powinno być: „**(ustęp trzeci §. 1)**“.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXVII. — Wydana i rozesłana dnia 22 czerwca 1880.

71.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 7 czerwca 1880,

tyczące się przyrządu sygnałowego dzwinkowego do wyskokomierza Dolaińskiego.

Przyrząd sygnałowy dzwinkowy, którego opis i rycina poniżej są zamieszczone, uznany został za odpowiedni do połączenia z wyskokomierzem Dolaińskiego (Dz. u. p. z r. 1878 Nr. 107) przypuszczonym do używania w gorzelniach opodatkowanych podług wyrobu.

Każdy wyskokomierz Dolaińskiego, który po dniu ogłoszenia niniejszego rozporządzenia ma być aprobowany do kontrolowania gorzelnii, opatrzony być powinien tym samym przyrządem, który zaprowadza się w miejsce dawnego, wzmiankowanego w 4 ustępie 4tej części opisu rzeczonoego wyskokomierza.

Prażák r. w.

Opisanie ulepszonego przyrządu sygnałowego dzwinkowego do wyskokomierza Dolaińskiego.

Na jednym końcu huśtawki przymocowany jest ciężar α (ob. rycinę), który ruchem swoim podnosi i zniża zębatkę β .

Zębatka ta obraca małe kółko zębate i jest z niem połączona.

Koło zaporowe γ ; obracanie się tego ostatniego wprawia kotwicę i przymocowaną do niej pałeczkę δ w ruch powrotowy.

Mechanizm ten, mało miejsca zajmujący, przymocowany jest po nad huśtawką do przedniej wewnętrznej ściany skrzyni i dla ochrony opatrzony jest jeszcze przykrywą blaszaną R , trzonek pałeczki δ wehodzi w wąski przedział przez ścianę skrzyni i za każdym poruszeniem się naprzód koła zaporowego γ , pałeczka uderza kilkakrotnie w dzwonek o , który umieszczony jest zewnątrz na ścianie skrzyni, od zewnątrz dzwonek, od wewnątrz przykrywa blaszana R zakrywają prawie całkiem wąski przedział.

Gdy się przegroda I huśtawki F zniża, zębatka β podnosi się w górę, koło zaporowe obraca się a pałeczka δ uderza w dzwonek o . Gdy się zaś zniża prze-

groda II, ciągnie zębatkę na dół, a koło zaporowe γ za pomocą osobnego przyrządu zatrzymane, pozostaje w zmienionem położeniu; dzwonek odzywa się więc tylko w tym razie, gdy się przegroda I zniża, ale wtedy raz po raz kilkakrotnie.

72.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z d. 16 czerwca 1880,

o przemianie kr. węg. komory pomocniczej I klasy w Kubinie na komorę pomocniczą II klasy i o upoważnieniach tejże.

Według doniesienia kr. węg. ministerstwa skarbu komora pomocnicza I klasy w Kubinie przemieniona została na komorę pomocniczą II klasy, atoli pozostawiono jej upoważnienie do pobierania cła od bydła rzeźnego i pociągowego w ilości nieograniczonej, jakoteż do postępowania wywozowego z solą kuchenną krajową, wywożoną po cenach niższych do Serbii.

Natomiast cofnięte zostało szczególne upoważnienie tejże komory do postępowania wywozowego z gorzalką, wysyłaną z żądaniem zwrotu podatku, jakoteż z towarami przewozowemi.

Prażák r. w.

73.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 16 czerwca 1880,

tyczące się przyłączenia gmin Janowic i Wróblowic do okręgu Sądu delegowanego miejsko-powiatowego tarnowskiego w Galicyi.

Na zasadzie ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59) i z dnia 26 kwietnia 1873 (Dz. u. p. Nr. 62) oddzielają się gminy Wróblowice i Janowice z Gierową i Podbrzeziem od okręgu Sądu powiatowego wojnickiego i Sądu krajowego krakowskiego i przyłączają do okręgu Sądu delegowanego miejsko-powiatowego a względnie obwodowego tarnowskiego.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia 1 września 1880.

Stremayr r. w.

74.

Ustawa z dnia 18 czerwca 1880,

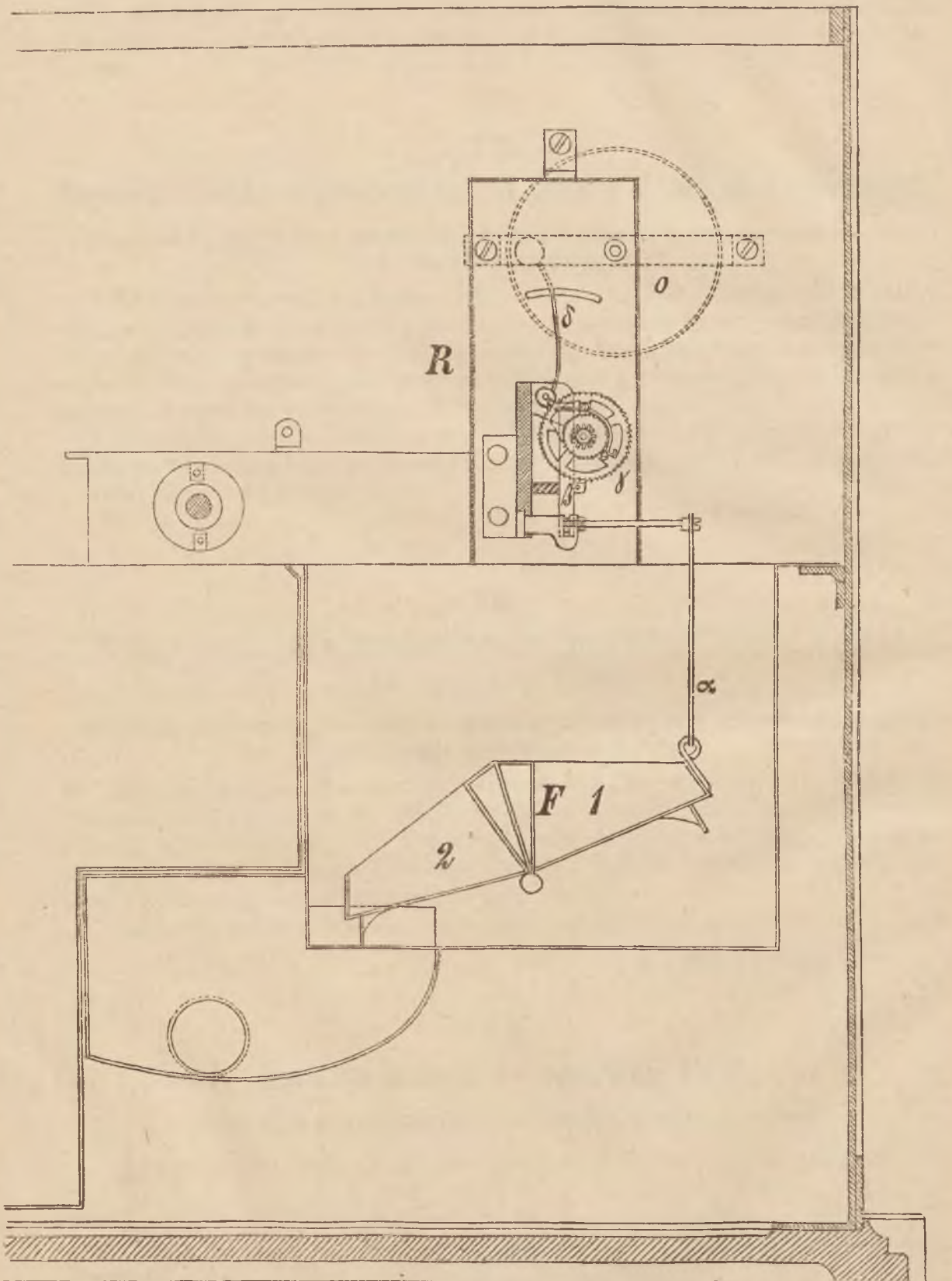
zmieniająca w części przepisy o opodatkowaniu cukru burakowego.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowiąc co następuje :

§. 1.

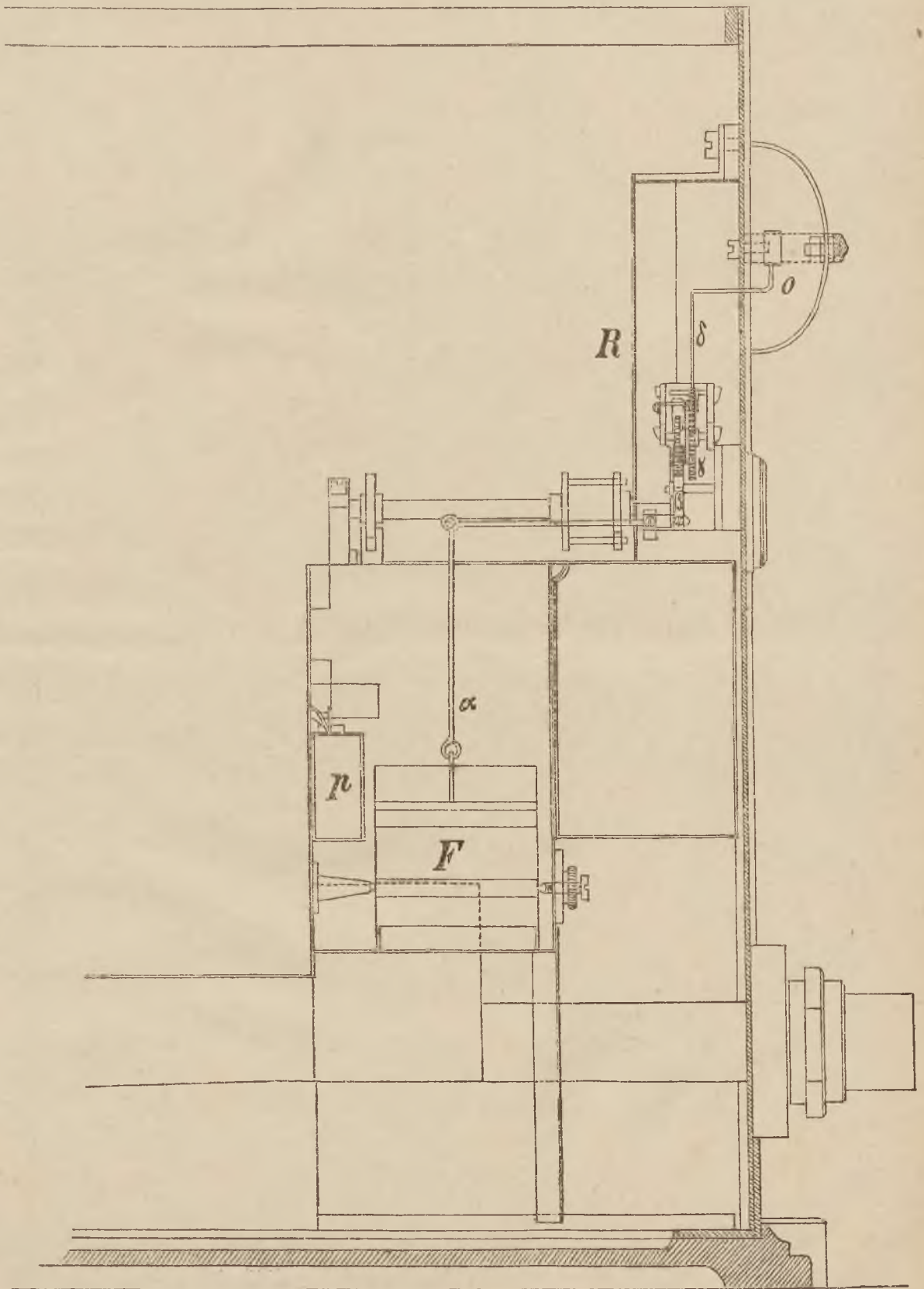
Opłaty od zużycia w fabrykacyi cukru burakowego podwyższają się od 1 sierpnia 1880 na 80 centów od 1 cetnara metrycznego buraków świeżych i na 4 złote od 1 cetnara metrycznego buraków suszonych.

Ulepszony przyrząd sygnałowy dzwonkowy

(Polsisch.)

do wysokomierza Dolaińskiego.

§. 2.

Zwroty cła i podatku konsumcyjnego od cukru burakowego i kolonialnego, wywożonego, wymierzać się będzie, począwszy od 1 października 1880:

- a) gdy odsetki polaryzacyjne wynoszą mniej niż 92 aż do najmniej 88 od sta, w kwocie 8 zł. 40 c. od 1 cetnara metrycznego cukru;
- b) gdy odsetki polaryzacyjne wynoszą mniej niż $99\frac{5}{10}$ aż do najmniej 92 od sta, w kwocie 9 zł. 40 c. od 1 cetnara metrycznego cukru;
- c) gdy odsetki polaryzacyjne wynoszą najmniej $99\frac{5}{10}$ od sta, w kwocie 11 zł. 55 c. od 1 cetnara metrycznego cukru.

§. 3.

Dochód czysty, który przynieść mają opłaty od zużycia w fabrykacji cukru burakowego i cła wwozowe od cukru surowego i rafinowanego, przywożonego do okręgu cłowego austriacko-węgierskiego i krajów do niego należących, ustanawia się na kampanią 1880/1 w sumie 10,000.000 zł.

Dochód ten przynieść ma w każdej następnej kampanii o 400.000 zł. więcej.

Gdy tym sposobem dochód czysty dojdzie do 12,800.000 zł., wydane będzie drogą prawodawczą nowe rozporządzenie.

§. 4.

Za podstawę do oznaczenia dziennej wydajności naczyń dyfuzyjnych, połączonych w tak zwane baterye, służyć ma:

1. Ilość buraków, która średnio napelnia 1 hektolitr pojemności takiego naczynia.

2. Ilość ładunków w jednym dniu.

Ilość buraków wzmiankowana pod 1, tudzież skale wydajności dziennej pras hydraulicznych do wytłaczania soku, ustanawiane będą po wysłuchaniu znawców z grona fabrykantów cukru drogą rozporządzenia w porozumieniu z królewsko-węgierskim Ministrem skarbu w takim sposobie, aby wypadły te sumy czystego dochodu, które w §. 3 ustawy niniejszej są ustanowione.

§. 5.

W wymierzaniu wydajności dziennej naczynia dyfuzyjnego przyjmować się będzie pięćdziesiąt ładunków dziennie za ilość najmniejszą.

Jeżeli przedsiębiorca fabryki zamierza robić więcej niż pięćdziesiąt ładunków dziennie, podać ma ilość zamierzoną w miesięcznym oznajmieniu ruchu.

Ani w tym przypadku ani w razie ograniczenia się do pięćdziesięciu ładunków dziennie ogólnej ilości ładunków naczyń dyfuzyjnych, połączonych w baterią, policzonej w wymiarze miesięcznego podatku ryczałtowego od cukru z buraków, nie wolno przekroczyć o więcej niż 5 od sta, w razie przeciwnym, skazać należy technicznego kierownika ruchu na karę porządkową w kwocie 100 aż do 1000 złotych.

Wolno jednak w ciągu oznajmionego miesięcznego okresu na pozostałą część onegoż oznajmić do opodatkowania większą od zamierzonej pierwotnie ilości ładunków dziennych. W razie takiego dodatkowego oznajmienia brać się będzie pod rozagę, aby ocenić przekroczenie ogólnej, w wymiarze ryczałtowym objętej ilości ładunków, każdą z osobna część oznajmionego okresu miesięcznego.

§. 6.

Do obliczenia rzeczywistej ilości ładunków naczyń dyfuzyjnych, używane będą rachmistrze urządzone podług poleceń ministerstwa skarbu i sprawdzone.

Przedsiębiorca fabryki obowiązany jest sprawić własnym kosztem takie rachmistrze, jakoteż wykonać wszelkie roboty i przyrządy potrzebne do odpowiedniego ich ustawienia.

Gdyby Minister skarbu uznał za potrzebne fabryki cukru burakowego, opodatkowane ryczałtowo podług wydajności naczyń dyfuzyjnych, poddać we względzie ilości ładunków tychże naczyń, jeszcze innej kontroli, czysto stałej, czy innego rodzaju, przedsiębiorcy fabryk cukru burakowego, ryczałtowo opodatkowanych, wynagrodzić mają pod groźbą egzekucyi w stosunku przepisanych im stanowczo podatków od cukru burakowego, koszta ogólne tej kontroli, za każdą kampanią, w przeciągu ośmiu dni po urzędowym uwiadomieniu, i zabezpieczyć to skarbowi, zanim się kampania rozpocznie.

§. 7.

Kierownik techniczny fabryki obowiązany jest zapisywać w rejestrze urzędowym cyframi i głoskami stan rachmistrzów w użyciu będących a to w każdym dniu ruchu o godzinie 6 zrana i o godzinie 6 wieczór.

Także i czynniki skarbowe zapisywać mają w tym rejestrze stan rachmistrzów, który spostrzegą.

§. 8.

Gdyby spostrzeżono przerwę w regularnem działaniu rachmistrza (§. 6), kierownik techniczny fabryki obowiązany jest przesłać natychmiast dwa jednobrzmiące uwiadomienia o tem czynnikowi skarbowemu, sprawującemu nadzór nad fabryką celem zbadania przyczyn tej przerwy. Jeden egzemplarz uwiadomienia, opatrzony potwierdzeniem doręczenia, zwrócony będzie kierownikowi fabryki, któremu do zasłonięcia się ma służyć.

Uwiadomienie o przerwie zapisać należy natychmiast po odesłaniu w rejestrze fabrycznym (§. 7) w całej osnowie i w taki sposób, aby pismo przechodziło przez całą szerokość stronicy rejestru.

Przerwy w regularnem działaniu rachmistrza, nie zapisane w sposób powyższy we właściwem miejscu rejestru, uważać należy tak jak gdyby o nich nie doniesiono.

§. 9.

Podczas przerwy w regularnem działaniu rachmistrza postępowanie, mające na celu otrzymywanie soku, odbywać się może najdłużej przez trzy dni. Ilość ładunków, które w ciągu przerwy weszły do naczyń dyfuzyjnych, ryczałtowo opodatkowanych, połączonych z rachmistrzem, który przestał działać regularnie, wymierza się za ten czas podług dziennej ilości ładunków, odpowiadającej uwiadomieniu; jeżeli zaś średnia dzienna ilość ładunków w bieżącym okresie, na który uwiadomienie opiewało, aż póki nie nastąpiła przerwa, była większa, tę ostatnią ilość.

§. 10.

Miesięczne oznajmienia ruchu fabryk cukru burakowego, urządzonych do postępowania dyfuzyjnego, ryczałtowo opodatkowanych, opiewać powinny na przeciąg miesiąca, którego pierwszy i ostatni dzień wyznaczać będzie Władza skarbowa pierwszej instancji dla każdej fabryki osobno.

Do tego miesięcznego okresu stosować należy odpowiednio przepisy, dotyczące się opodatkowania cukru burakowego podług miesiąca kalendarzowego.

§. 11.

Z końcem każdego okresu, na który uwiadomienie opiewało (§. 10), oceniona zostanie ilość ładunków naczyń dyfuzyjnych podług oznaczeń rachmistrza, poczem nastąpi obliczenie.

Gdy kwota ryczałtowa, podług uwiadomienia przypadająca, jest mniejsza od tej, która wypadnie z obliczenia, natenczas, jeżeli podatek jest przedsiębiorcy fabryki kredytowany, zakredytować mu należy kwotę niedostającą o ile rękojmia ją pokrywa, resztę zaś, albo jeżeli podatek nie jest przedsiębiorcy fabryki kredytowany, całą kwotę niedostającą, zapłacić tenże powinien pod groźbą egzekucyi w przeciągu trzech dni.

Gdyby zaś kwota ryczałtowa podatku podług oznajmienia wynosiła więcej niż przypada według obliczenia, nie nastąpi ani odpisanie ani zwrot na rzecz przedsiębiorcy fabryki.

Wszakże przepis ten nie wpływa w żadnym względzie na odpisanie lub zwrot podatku zapewniony w §. 3 l. 4 ustawy z dnia 27 czerwca 1878, o opodatkowaniu cukru burakowego (Dz. u. p. Nr. 71) na wypadek pewnych przerw ruchu.

§. 12.

Wymierzyć należy karę od 500 aż do 10.000 zł.:

1. gdy kto umyślnie psuje właściwe oznaczenia rachmistrza (§. 6), lub
2. gdy o przerwie w działaniu rachmistrza z jakiegokolwiek przyczyny pochodzącej, nie będzie niezwłocznie uczynione doniesienie (§. 8), lub
3. gdy podczas przerwy w działaniu rachmistrza postępowanie, mające na celu otrzymywanie soku, będzie się dalej odbywało wbrew zakazowi (§. 9).

§. 13.

Zaniedbanie zapisania w czasie właściwym stanu rachmistrza w rejestrze (§. 7), jakoteż wszelkie mylne zapisanie w nim, karane będzie jako nienależyte utrzymywanie ksiąg grzywnami od 5 aż do 200 zł.

§. 14.

Gdy w deklaracji cukru wywożonego z upomnieniem się o zwrot podatku, odsetki polaryzacyjne urzędownie zbadane, wynoszą mniej niż 88 a względnie 92 lub $99\frac{5}{10}$ od sta, różnią się zaś o więcej niż $o\frac{5}{10}$ od sta, w takim razie odmówić należy zwrotu cła lub podatku konsumcyjnego a względnie wyższego wymiaru zwrotu; gdy różnica wynosi więcej niż 1 od sta, natenczas oprócz odmówienia wytoczyć należy postępowanie karne.

§. 15.

Obowiązujące przepisy ustawowe o opodatkowaniu cukru zatrzymują moc swoją, o ile ustawa niniejsza nie zmienia ich wyraźnie.

§. 16.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 18 czerwca 1880.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Kriegs Au r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXVIII. — Wydana i rozesłana dnia 26 czerwca 1880.

75.

Ustawa z dnia 7 czerwca 1880,

o udzieleniu pożyczki z funduszków państwa właścicielom kopalń węgla duchcowsko-osiekskich: Döllinger, Postęp, Nelson, Gizela i Wiktoryn, zalanym w skutek wdarcia się wody w lutym 1879.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowilem i stanowią co następuje:

§. 1.

Upoważnia się Rząd, ażeby właścicielom kopalni węgla duchcowsko-osiekskich: Döllinger, Postęp, Nelson, Gizela i Wiktoryn, udzielił pożyczkę w sumie 250.000 zł., przynoszącą odsetki od 1 stycznia 1883 po 4 od sta, celem ułatwienia im pokrycia wydatków na osuszenie tychże i na wybudowanie trwałej tamy przeciw parciu wód. Rząd oznaczy, jaka część pożyczki użyta być ma na osuszenie, a jaka na wybudowanie tamy.

§. 2.

Pożyczkę tę zabezpieczyć należy na kopalniach, w §. 1 wzmiankowanych wpisując ją do księgi górniczej jako hypotekę łączną bez opłaty.

§. 3.

Pożyczka ta zwrócona być ma w trzydziestu ratach równych, półrocznych, odsetki i ratę amortyzacyjną obejmujących, z których pierwsza przypada dnia 30 czerwca 1883.

§. 4.

Wykonanie ustawy niniejszej, która nabywa mocy od dnia ogłoszenia, poleca się Ministrowi rolnictwa i Ministrowi skarbu.

Praga, dnia 7 czerwca 1880.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Falkenhayn r. w.

Pražák r. w.

76.**Ustawa z dnia 11 czerwca 1880,**

o ulgach finansowych dotyczących się pożyczek, zaciąganych przez Spółki do uregulowania Adygi.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

§. 1.

Odsetki od pożyczek, które Spółki do uregulowania Adygi w celu pokrycia sum, na regulację przeznaczonych (§. 3 ustawy z dnia 23 kwietnia 1879, Dz. u. p. Nr. 64), zaciągnąć mają przez wypuszczenie w obieg udziałowych zapisów dłużnych, a mianowicie:

- a) Spółka do części Adygi między uściami Passeru a Eisaku w sumie rzeczywistej aż do 825.000 zł.,
- b) Spółki do części Adygi między Gmund a Masetto w sumie rzeczywistej aż do 514.800 zł.,
- c) Spółki do części Adygi między St. Michele a Sacco w sumie rzeczywistej aż do 1,000.000 zł., wolne są od podatku dochodowego, jakoteż od wszelkiego podatku, któryby w przyszłości mocą ustaw został na jego miejsce zaprowadzony, a ich kupony wolne są od opłaty stęplowej.

§. 2.

Wykonanie ustawy niniejszej poleca się Ministrom skarbu i rolnictwa.

Berno, dnia 11 czerwca 1880.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Falkenhayn r. w.

Kriegs Au r. w.

77.**Obwieszczenie ministerstwa skarbu z d. 20 czerwca 1880,**

o upoważnieniu kr. węg. komory pomocniczej I klasy w Tölgyes do postępowania wywozowego z piwem.

Król. węgierskie ministerstwo skarbu, stosownie do uwiadomienia z dnia 2 czerwca 1880, l. 32563, upoważniło król. węgierską komorę pomocniczą I klasy w Tölgyes do postępowania wywozowego z piwem, wysyłanem za linią cłową, z żądaniem zwrotu podatku konsumcyjnego.

Pražák r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć XXIX. — Wydana i rozesłana dnia 1 lipca 1880.

78.

Rozporządzenie Ministra handlu z dnia 1 lipca 1880,

zmieniające niektóre przepisy Porządku ruchu na kolejach żelaznych królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, zaprowadzonego rozporządzeniem z dnia 10 czerwca 1874 (Dz. u. p. Nr. 75) a względnie nowej osnowy §. 48 tegoż Porządku oraz Dodatku, rozporządzeniami z dnia 25 lipca 1877 (Dz. u. p. Nr. 69), z dnia 20 marca 1878 (Dz. u. p. Nr. 21) i z dnia 1 listopada 1879 (Dz. u. p. Nr. 127) zaprowadzonej.

Na miejsce nowej, rozporządzeniami z dnia 25 lipca 1877 (Dz. u. p. Nr. 69), z dnia 20 marca 1878 (Dz. u. p. Nr. 21) i z dnia 1 listopada 1879 (Dz. u. p. Nr. 127) zaprowadzonej osnowy §. 48 Porządku ruchu dla kolei żelaznych królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, rozporządzeniem z dnia 10 czerwca 1874 (Dz. u. p. Nr. 75) wydanego, tudzież na miejsce ustępu 1 liczba 1 §. 50 tegoż Porządku i Dodatku do niego wydanego rozporządzeniem z dnia 25 lipca 1877 (Dz. u. p. Nr. 69) nabywają mocy od dnia 1 sierpnia 1880 następujące nowe przepisy:

§. 48.

Przedmioty, których przewóz jest wzbroniony lub tylko warunkowo dozwolony.

A. Przedmioty, których przewóz jest wzbroniony:

1. wszelkie takie towary, które z powodu swego ciężaru lub objętości, kształtu lub innych własności, nie odpowiadają urządzeniom i sposobowi używania kolei, aby mogły być przewiezione;

2. przedmioty, przymusowi pocztowemu ulegające;

3. wszelkie przedmioty samopalne lub wybuchające, o ile nie stosują się do nich przepisy Dodatku D, mianowicie:

a) nitrogliceryna (glonoin), jakoteż wszelkie przetwory nitroglicerynowe, których przewóz kolejami żelaznymi w Austrii i Węgrzech nie jest wyraźnie oddzielnem rozporządzeniem pozwolony;

- b) stałe mieszaniny nitrogliceryny z istotami proszkowatymi, nie wybuchającymi same przez się (dynamit i podobne przetwory) w masie nie ściśniętej, o ile w Austrii i Węgrzech nie będzie wydane osobne pozwolenie (co się tyczy nabojów dynamitowych porównaj Dodatek *D* Nr. 1);
- c) kwas pikrynowy nieczysty (porównaj Dodatek *D* Nr. XV), sole pikrynowe, jakoteż mieszaniny wybuchające, zawierające sole pikrynowe i chlorowe;
- d) piorunian rtęci (co się tyczy podpałek i kapsli porównaj Dodatek *D* Nr. I i III), piorunian srebra i piorunian złota, jakoteż przetwory z nich zrobione;
- e) takie przetwory, w których mieszaninę wchodzi fosfor jako główna część składowa, mianowicie podpały (amorces);
- f) strzelby nabite.

B. Przedmioty, których przewóz jest dozwolony warunkowo:

1. Przedmioty wymienione w Dodatku *D*:

Tamże podane są przepisy szczegółowe, tyczące się ich przyjmowania i przewozu.

2. Złoto i srebro w sztabach, platyna, pieniądze metalowe i papierowe, papiery wartości pieniężnej, dokumenty, tudzież kosztowności, jak kamienie drogie, perły prawdziwe itp.

Pod jakimi warunkami przedmioty te mogą być przyjmowane do przewozu, stanowią o tem osobne przepisy każdej kolei żelaznej.

3. Obrazy i inne dzieła sztuki.

Zarząd kolei żelaznej wtedy tylko obowiązany jest przyjąć te przedmioty, gdy w listach przewozowych wartość ich nie jest podana.

4. Takie przedmioty, których ładowanie lub przewóz połączony jest zdaniem przyjmującego je zarządu z nadzwyczajnymi trudnościami.

Przewozu przedmiotów takich wolno kolei podjąć się pod osobnymi warunkami, co do których umówić się ma w każdym z osobna przypadku.

C. Kto przedmioty, należące do wymienionych pod lit. *A*, Nr. 3 paragrafu niniejszego lub w Dodatku *D* oddaje do przewozu pod fałszywą lub niedokładną deklaracją, albo zaniedbuje środków ostrożności, które są przepisane jako warunek ich przyjęcia, ten oprócz kar, ustanowionych rozporządzeniami policyjnymi lub kodeksem karnym, chociażby szkoda nie powstała, zapłacić ma karę konwencjonalną po sześć złotych od każdego kilogama wagi ryczałtowej takich posyłek, którą już przez samo oddanie posyłki na siebie ściągnął a oprócz tego odpowiedzialny jest za wszelką szkodę, jakaby z tego wynikła.

§. 50 Nr. 1, pierwszy ustęp.

Do przedmiotów, których przewóz stosownie do §. 48 lit. *B* tylko warunkowo jest dozwolony, jakoteż do towarów, które posyłający i odbiorca obowiązany jest włożyć do wagonu i wyjąć, jakoteż do towarów ulegających kontroli cłowej lub podatkowej, dołączać należy osobne listy przewozowe, nie obejmujące innych przedmiotów.

Przepisy,

tyczące się przedmiotów, których przewóz kolejami żelaznymi jest warunkowo dozwolony.

(§. 48, B. I.)

I. Proch strzelniczy i rozsadzający (czarny), tudzież podobne mieszaniny, których przewóz w Austrii i Węgrzech oddzielnymi przepisami jest dozwolony;

amunicya prochowa, licząc tu naboje gotowe;

wyroby pirotechniczne, o ile nie zawierają wytworów, które w myśl §. 48, A 3, lit. *a—e* (włącznie) są wykluczone od przewozu;

podpałki wybuchające, jakoto: kapsle rozsadzające, podpałki elektryczne do podbojów, tudzież lonty z wyjątkiem lontów bezpieczeństwa (porównaj Nr. V);

naboje z dynamitu i podobnych środków rozsadzających, których przewóz w Austrii i Węgrzech jest oddzielnie dozwolony;

nitrocelulozy, jakoto: bawełna strzelnicza, wełna kleinowa i papier rozsadzający (t. z. düppelski), o ile w Austrii i Węgrzech przewóz tych wytworów jest dozwolony,

przewozić wolno tylko pod warunkiem zachowania przepisów, które osobnymi rozporządzeniami są a względnie będą wydane.

II. Petardy sygnałowe do zatrzymania pociągów na kolejach powinny być mocno zapakowane w okrawki papieru, trociny lub gips, albo też w inny sposób tak ściśle ułożone i odosobnione, aby kapsułki blaszane nie mogły się stykać ani ze sobą, ani z innym ciałem. Paki, w których są ułożone, zrobione być powinny z desek fugowanych, mających najmniej 2·6^{cm} grubości, spojonych szrubami drewnianymi, szczelnie zamkniętych i włożonych w drugą pakę, również szczelnie zamkniętą; paka zewnętrzna nie powinna mieć więcej nad 0·06^{m. sz.} objętości.

Przyjmuje się do przewozu tylko wtedy, gdy listy przewozowe opatrzone są poświadczeniem urzędowym, jako opakowanie odpowiada przepisom.

III. Kapsle zwyczajne do broni palnej i pocisków, kapsle blaszkowe, podpałki nie rozsadzające i osłony na naboje z podpałkami powinny być starannie opakowane, w mocnych skrzyniach lub beczkach i na każdej posyłce przyklepiona być powinna kartka z napisem podług tego co się wewnątrz znajduje: „kapsle zwyczajne“ lub „kapsle blaszkowe“ itd. (Co do podpałek rozsadzających porównaj Nr. I).

IV. Zapalaki pospolite i wszelkie inne zapalające się od potarcia (jakoto: stoczki, żagiew itd.) powinny być starannie i mocno opakowane w naczyniach z grubej blachy żelaznej, albo w bardzo mocnych skrzyniach drewnianych, jedne i drugie objętości nie większej nad 1·2^{m. sz.} i to tak, aby wewnątrz pak było całkiem wypełnione. Na zewnętrznej powierzchni pak trzeba wyraźnie napisać, co zawierają.

V. Lonty bezpieczeństwa, t. j. lonty w postaci cienkiego, mocnego węża, wypełnione wewnątrz małą stosunkowo ilością prochu strzelniczego, podlegają przepisom podanym pod Nr. IV. Zamiast pak drewnianych używać można także beczek drewnianych bardzo mocnych. (Co do innych lontów porównaj Nr. I).

VI. Masę Buchera w puszkach blaszanych do gaszenia ognia, przyjmować się będzie do przewiezienia tylko w skrzyneczkach, zawierających najwięcej 10 kilogramów, wewnątrz papierem wyklejonych i zamkniętych nadto w większych skrzynkach podobnie wyklejonych.

VII. Fosfor pospolity (żółty) powinien być otoczony wodą, w puszkach blaszanych, obejmujących najwięcej 6 kilogramów i zalutowanych, zapakowanych mocno w grubych skrzyniach trocinami. Skrzynie powinny być nadto owinięte należycie w szare płótno i mieć u górnych brzegów mocne rękojści, nie mają ważyć więcej nad 90 kilogramów, z wierzchu opatrzone być powinny napisami „wewnątrz fosfor żółty“ i „góra“.

Fosfor bezkształtny (czerwony) pakować należy w puszkach blaszanych, dobrze zalutowanych, które umieścić należy w grubych skrzyniach i natłoczyć trocinami. Skrzynie te ważyć powinny najwięcej 90 kilogramów i mieć z wierzchu napis: „wewnątrz fosfor czerwony“.

VIII. Siarczyk sodu surowy, niekrystaliczny, jakoteż tak zwany koks sodowy (wytwór poboczny, otrzymywany w fabrykacji olejków dziegciowych) przyjmowane będą do przewozu tylko w naczyniach blaszanych, szczelnie zamkniętych, siarczyk sodu oczyszczony, krystaliczny tylko w beczkach lub innych naczyniach nie przepuszczających wody.

IX. Zapalniczki znane w handlu pod nazwą „pasty“, wyrabiane przez zmieszanie pozostałości nafty, żywicy i podobnych przedmiotów z ciałami sypkimi palnymi, przyjmowane będą do przewozu tylko w naczyniach blaszanych lub w drewnianych szczelnie zamkniętych.

X. Eter (eter siarczany, nafta), wyskok eterowy (krople białe, czyli Anodyna, jakoteż inne rodzaje eteru, także chloroform; wreszcie kleinę i olej mirbanowy (nitrobenzol), przesyłać wolno tylko w naczyniach szczelnie zamkniętych, których opakowanie powinno mieć następujące własności:

1. Jeżeli przetwory te są w fiaskach szklanych lub naczyniach blaszanych, zapakować je należy w grubych skrzyniach drewnianych i natłoczyć mocno otrębami, trocinami lub ciałami ziemnymi sypkimi, np. ziemią wymoczkową.

2. Jeżeli są w baniach (naczyniach szklanych grubych, kulistych), zawierających w sobie najwięcej 35 kilogramów, zapakować je można w koszach mocnych, dobrze przytwierdzonymi wiekami opatrzonych i dostatecznie wysłanych materiałem pakowym.

XI. Dwusiarczyk węglowy przewozi się wyłącznie otwartymi wagonami bez okrycia i tylko:

1. w naczyniach z grubej blachy żelaznej, należycie zanitowanych i w spoeniach dobrze zalutowanych, mających aż do 500 kilogramów pojemności; albo

2. w naczyniach walcowatych cynkowych, mających dla większej mocy obręcze żelazne u góry i u dołu przylutowane, lub w konwiach z blachy żelaznej cynkowanej. Takie naczynia lub konwie obejmować w sobie mają najwięcej 50 kilogramów i zamknięte być powinny w koszach plecionych, albo upakowane w skrzyniach otrębami, trocinami lub ciałami ziemnymi sypkimi, np. ziemią wymoczkową; albo

3. w naczyniach szklanych, zamkniętych w puszkach blaszanych lub w grubych skrzyniach drewnianych, wysłanych otrębami, trocinami lub ciałami ziemnymi sypkimi, np. ziemią wymoczkową.

XII. Wyskok metylowy surowy i oczyszczony, tudzież alkohol, jeżeli nie są oddane w beczkach, przyjmowane będą do przewiezienia tylko we flaszkach szklanych, baniach lub naczyniach blaszanych. Naczynia te opakowane być powinny w sposób przepisany powyżej pod Nr. X dla eteru itd.

XIII. Wapno z fabryk gazowych pochodzące (Grünkalk) przewozi się tylko otwartymi wagonami.

XIV. Chloran potasowy powinien być starannie zapakowany w beczkach lub skrzyniach szczelnie zamkniętych, papierem wyklejonych.

XV. Kwas pikrynowy czysty przewożony być może tylko na podstawie zaświadczenia, wydanego przez ukwalifikowanego chemika, potwierdzającego, że oddany do przewozu kwas pikrynowy jest czysty i nie grozi niebezpieczeństwem. Porównaj §. 48, A. 3. c.

XVI. Kwasy mineralne płynne wszelkiego rodzaju (mianowicie kwas siarkowy, witryol, kwas solny, kwas azotowy, serwaser) podlegają następującym przepisom:

1. Jeżeli płyny te posyła się w baniach, flaszkach lub kamionkach, naczynia te powinny być szczelnie zamknięte, dobrze opakowane i umieszczone w naczyniach, opatrzonych w mocne wygodne ucha lub w koszach plecionych;

jeżeli posyła się w naczyniach metalowych (ołowianych), naczynia te powinny być nieprzepuszczające i opatrzone dobrymi zamknięciami.

2. Kwasy mineralne ładować należy zawsze oddzielnie i nie wolno umieszczać ich w tym samym wozie, zwłaszcza z innymi przetworami chemicznymi.

3. Przepisy pod 1 i 2 odnoszą się także do naczyń, w których rzeczony przedmioty były przewiezione. Naczynia takie deklarować należy zawsze jako takie.

4. Przewozowe od kwasów mineralnych, jeżeli każda paka waży nie więcej nad 75 kilogramów, obliczane będzie podług wagi rzeczywiście. Jeżeli zaś kto posyła jedną lub więcej sztuk, ważących po więcej niż 75 kilogramów, zarząd kolei może żądać, aby zapłacono przewozowe za 2000 kilogramów, chociażby waga nie wynosiła ogółem 2000 kilogramów, naładowaniem zaś i wyładowaniem bań zająć się ma posyłający a względnie odbiorca. Ci ostatni nie mają prawa występować w danym razie co do tych bań z takimi do kolei żelaznej żądaniami, które wolno im czynić co do innych towarów.

Jeżeli odbiorey, najpóźniej w trzy dni po nadejściu takich bań do stacyi wydawczej a względnie po otrzymaniu uwiadomienia o ich nadejściu, tychże nie wyładują i nie zabiorą, zarząd kolejowy ma prawo umieścić je w zakładzie składowym z zachowaniem przepisów §. 61, ustęp 1, lub oddać je spedytorowi. Jeżeli to stać się nie może, wolno mu sprzedać banie bez dalszych formalności.

XVII. Ług żrący (ług z sody żrącej, z węglanu sodowego i potażu żrącego); tudzież osady olejne (pozostałości z rafinerji olejów) i brom podlegają przepisom podanym pod XVI, Nr. 1, 3 (z wyjątkiem tego co pod Nr. 3 jest nadmienione o Nr. 2) i 4.

XVIII. Do przewozu kwasu azotowego czerwonego dymiącego odnoszą się przepisy zamieszczone pod Nr. XVI w ten sposób, że banie i flasze w naczyniach, obłożone być muszą suchą ziemią wymoczkową lub innymi stosownymi ciałami ziemnymi suchymi, w ilości przynajmniej równej ich objętości.

XIX. Kwas siarkowy bezwodny (anhydryt, tak zwany olej stały) przewozić wolno tylko, albo

1. w puszkach z blachy żelaznej pobielanej, dobrze zlutowanych mocnych, albo
2. w grubych fiaskach żelaznych lub miedzianych, których szyje zamknięte być powinny tak, aby nie przepuszczały powietrza, zakitowane i opatrzone nadto osłoną glinianą.

Puszki i fiaski otoczone być powinny ciałem nieorganicznym drobno pokruszonym, np. żuzłem włóknistym, ziemią wymoczkową, popiołem itp. i mocno upakowane w grubych skrzyniach drewnianych.

Zresztą stosowane być powinny przepisy umieszczone pod Nr. XVI 2, 3 i 4.

XX. Do pokostów, jakoteż do barwidła pokostem zaprawionych, tudzież do olejów eterycznych i tłustych, do wysokoku (spirytusu), okowity i innych wyskoków pod Nr. XVII nie wymienionych, o ile oddane są do przewozu w baniach, fiaskach lub kamionkach, stosować należy przepisy umieszczone pod XVI Nr. 1, ustęp 1.

XXI. Nafta, surowa i oczyszczona, jakoteż fotogien, olej solarny i tym podobne oleje trudnolotne, wyrabiane ze smoły węgla kamiennych lub brunatnych, podlegają przepisom następującym:

1. Płyny te oddawać należy albo w bardzo dobrych trwałych beczkach, lub w naczyniach szklanych albo blaszanych, koszykowo oplecionych lub zapakowanych w koszach.

2. Naczynia blaszane, gdyby się podczas przewozu uszkodziły, zostaną natychmiast wyładowane i razem z tem co jeszcze zawierają, jak najkorzystniej sprzedane na rachunek posyłającego.

3. Przewozi się tylko wagonami otwartymi. Płynów tych nie należy przyjmować do przewozu, jeżeli mają być poddane czynności celniczej odpowiedniej, która wymagałaby stałego okrycia i oplombowania zasłon wagonowych.

4. Przepisy powyższe Nr. 3 odnoszą się także do beczek i innych naczyń, w których płyny te przewożono. Naczynia tego rodzaju deklarować należy zawsze jako takie.

XXII. Eter skalny (nafta), gazolina, ligroina, benzyna, kamfina i tym podobne wytwory łatwo lotne i łatwo zapalne, wyrobione z oleju skalnego i rodzajów smoły, znajdować się powinny w naczyniach szklanych lub blaszanych, które opakować należy mocno w trwałych skrzyniach drewnianych lub blaszanych trocinami lub podobnymi sypkimi ciałami.

Zresztą stosować należy przepisy podane pod XXI Nr. 2, 3 i 4, jakoteż pod XVI Nr. 4.

XXIII. Olejek terpentynowy i wszystkie inne oleje cuchnące, jakoteż wyskok salmiakowy, przewozi się tylko w otwartych wagonach.

Przepis ten tyczy się także beczek i wszelkich naczyń, w których istoty te przewożono. Naczynia tego rodzaju deklarować należy zawsze jako takie.

XXIV. Wytwory arsenu nie płynne, mianowicie kwas arsenawy, złotolusk żółty (auripigment), złotolusk czerwony (realgar), arsenik biały (Scherbenkobalt, Fliegenstein) itd. przyjmowane będą do przewozu tylko wtedy, gdy

1. na każdej posyłce napisane będą czarną farbą wyraźnemi literami wyrazy: „Arszenik (trucizna)“ i

2. gdy posyłki zapakowane będą w sposób następujący, albo:

- a) w podwójnych beczkach lub pakach, mających dna obręczami wpuszczanemi, wieka obręczami lub żelaznemi więzadłami umocnione i gdy beczki lub paki wewnętrzne zrobione są z grubego suchego drzewa i wyklejone wewnątrz grubem płótnem lub podobnemi grubemi tkaninami; albo
- b) w worach z płótna namazionego zapakowanych w pojedynczych beczkach z grubego, suchego drzewa; albo
- c) w walcach blaszanych zalutowanych, włożonych w beczki z grubego drzewa, mających dna umocnione wpuszczonemi obręczami.

XXV. Wytwory arsenu płynne, mianowicie kwas arsenowy, podlegają przepisom zamieszczonym pod XXIV Nr. 1 i pod XVI Nr. 1, 3 (z wyjątkiem tego, co pod Nr. 3 jest nadmienione o Nr. 2) i 4.

XXVI. Inne wytwory metalowe trujące (barwidła metalowe trujące, sole metalowe trujące itd.), mianowicie zaś przetwory rtęciowe, jakoto: sublimat, chlorek rtęciowy (kalomel), chlorek rtęciowy i tlenek rtęciowy, cynober, sole i barwidła miedziane, jakoto: siarkan miedziowy (siny kamień), octan miedziowy (grynszpan), barwidła miedziane zielone i błękitne, przetwory ołowiu, jakoto: glejta (masykot), minia, octan ołowiany i inne sole ołowiane, biel ołowiana i inne barwidła ołowiane, także tlenki cynkowy, cynowy i antymonowy, oddawane być mogą do przewozu tylko w grubych beczkach lub pakach z mocnego, suchego drzewa zrobionych, opatrzonych w obręcze wpuszczone a względnie w więzadła opasujące. Opasanie powinno być takie, aby w skutek tarcia i wstrząśnień przy przewozie niepodobnych do uniknięcia, proszek szczelinami nie wychodził.

XXVII. Drożdże tak płynne jak stałe przyjmowane będą do przewozu tylko w naczyniach szczelnie zamkniętych.

XXVIII. Kopeć przyjmowany będzie tylko w małych beczułkach, w trwałe kosze zapakowanych, lub w naczyniach wylepionych wewnątrz papierem, płótnem itd.

XXIX. Węgiel drzewny, mielony lub ziarnisty przyjmowany będzie do przewozu tylko w opakowaniu.

Jeżeli jest on świeżo wypalony, zapakować go należy albo:

- a) w naczyniach z grubej blachy żelaznej szczelnie zamkniętych; albo
- b) w beczułkach, szczelnie zrobionych z kilku warstw bardzo grubej i twardej pokostowanej tektury (tak zwanych beczkach amerykańskich), których oba końce opatrzone są żelaznemi obręczami, a dna utoczone z grubego drzewa, żelaznemi szrubami do żelaznych obręczy przyszrubowane, a spojenia zalepione są starannie paskami papierowymi lub płóciennymi.

Gdy węgiel drzewny mielony lub ziarnisty oddany być ma do przewozu, w liście przewozowym wyrazić należy, czy jest świeżo wypalony czy nie. Jeżeli list przewozowy wzmianki o tem nie zawiera, domniemywać się potrzeba, iż jest takim i przyjąć należy do przewozu tylko w przepisaniem opakowaniu.

XXX. Obciążone (napojone solami ołowianemi) jedwabie w postaci kordonku, souple, bourre de soie i chappe de soie przyjmowane będą do przewozu tylko w pakach. W pakach mających wewnątrz więcej niż 12 centymetrów wysokości, pojedyncze warstwy jedwabiu, w nich się znajdujące, oddzie-

lone być muszą od siebie próżniami, mającemi 2 centymetry wysokości. Próżnie te tworzą się za pomocą krat drewnianych, składających się z łat równobocznych, 2 centymetry grubości i szerokości mających, na 2 centymetry od siebie oddalonych, a dwiema cienkimi listwami na końcach z sobą połączonych. W bocznych ścianach pak znajdować się mają otwory, najmniej na 1 centymetr szerokie, naprzeciwko próżni między łatami, ażeby można włożyć pręt do paki. Ażeby otwory w pace nie zatkały się i nie mogły stać się przez to bezskutecznymi, przybić należy zewnątrz na brzegu każdego boku dwie listwy.

Oddając jedwab do przewozu, wyrazić trzeba w liście przewozowym, czy należy do przerzeczonych rodzajów, czy nie. Jeżeli list przewozowy wzmianki tej nie zawiera, domniemywać się będzie, iż do nich należy, a wtedy przyjęty być może do przewozu tylko w opakowaniu powyższem.

XXXI. Wełna, mianowicie sztuczna (Mungo lub Shoddy) i odpadki wełny, szczątki sukna, odpadki z przędzy, bawełny i przędzy bawełnianej, cienkie sznurki do warsztatu tkackiego (Weberlitzten, Harnischlitzten, Geschirrlitzten), tudzież jedwab i odpadki jedwabiu, len, konopie, kłaki, szmaty i inne przedmioty tego rodzaju, jeżeli są natłuszczone, przewożone będą tylko otwartymi wagonami pod okryciem, o ile posyłający nie umówi się z koleją żelazną, aby posłane były wagonami, zbudowanymi jako kryte.

W liście przewozowym wyrażone być powinno, czy rzeczony przedmioty są natłuszczone lub nie, w przeciwnym razie będą uważane za natłuszczone i posłane jako takie.

XXXII. Odpadki zwierzęce podlegające gniciu, jakoto skóry świeże, tłuszcze, ścięgna, kości, rogi, racice, jakoteż inne przedmioty w wysokim stopniu cuchnące i obrzydliwe, atoli z wyjątkiem przytoczonych pod Nr. XXXIII przyjmowane i przewożone będą tylko pod następującymi warunkami:

1. Posyłający obowiązany jest uwiadomić ekspedycyą towarową odnośnej kolei żelaznej o swojej posyłce i przystawić ją do naładowania w czasie, który ekspedycyą wyznaczy.

2. Posyłki pojedyncze przyjmowane będą tylko w beczkach, kubłach lub pakach szczelnie zamkniętych.

3. Świeże ścięgna, świeża skóra na klej, jakoteż odpadki tych przedmiotów, równie jak skóry świeże, przyjmowane będą tylko w opakowaniu pod 2 przepisaniem nawet wtedy, gdy wagon ma być całkiem napełniony.

4. Wszelkie inne przedmioty tego rodzaju, przewozić się mające pełnemi wagonami, przewożone będą na otwartych wagonach pod okryciem. Okryć potrzebnych dostarczać mają posyłający.

5. Kolej żelazna żądać może, aby przewozowe opłacono z góry przy oddaniu.

6. Koszta odwiertzenia, gdyby było potrzebne, ciężą na posyłającym a względnie na odbiorcy.

XXXIII. Gnoj stajenny, jakoteż inne ekskrementa i materiały wychodkowe przewożone będą tylko pełnemi wagonami i przyjmowane być mogą pod następującymi dalszemi warunkami:

1. Naładowanie i wylądowanie uskutecznić ma posyłający i odbierający, do których też należy wyczyszczenie za każdym razem miejsc do ładowania i wylądowania podług rozporządzenia zarządu.

2. Zarządowi służy prawo wyznaczania czasu i terminu naładowania i wyładowania, tudzież przywiezienia i wywiezienia, jak niemniej pociągu, którym przewóz ma być uskuteczniiony.

3. Gnój stajenny suchy, nieopakowany, przewożony będzie otwartymi wagonami pod okryciem, którego dostarczyć ma posyłający.

4. Inne ekskrementa i materiały wychodkowe — jeżeli niema osobnych urzędzeń do ich przewozu — przewożone być mogą tylko w grubych naczyniach, szczelnie zamkniętych i otwartymi wagonami. Za każdym razem użyć należy środków zapobiegających ile możności wyciekaniu masy i płynu i rozszerzaniu się smrodu. Na tę ostatnią okoliczność należy mieć wzgląd także przy ładowaniu i wyładowywaniu.

5. Razem z innymi towarami ładować nie można.

6. Kolej żelazna żądać może, aby przewozowe opłacono z góry przy oddaniu.

7. Koszta odwiertzenia, gdyby było potrzebne, ciężą na posyłającym a względnie na odbiorcy.

XXXIV. Siarkę nie opakowaną przewozi się tylko wagonami, zbudowanymi jako kryte.

XXXV. Przedmioty, które od iskier lokomotywy mogłyby się łatwo zająć, jak siano, słoma (także ryżowa i łodygi lnu), trzcina (wyjąwszy trzcinę hiszpańską), kora, torf (z wyjątkiem tak zwanego torfu maszynowego, czyli prasowanego), węgle drzewne (porównaj Nr. XXIX) całe (nie potłuczone), przędziwo roślinne i odpadki tegoż, okrawki papierowe, trociny drzewne, wiory drzewne itd., miazga drzewna itd., jakoteż gips, luźniak (Kalkäscher) i martwica gąbczasta (Trass), przyjmowane będą do przewozu nieopakowane, tylko całkowicie okryte i pod tym warunkiem, że posyłający i odbiorca zajmą się sami naładowaniem i wyładowaniem. Okryć do tych przedmiotów dostarczyć ma posyłający na żądanie zarządu kolejowego.

Królewsko-węgierski Minister komunikacyi, z którym się w tym względzie porozumiałem, wydaje jednocześnie podobne rozporządzenie dla kolei żelaznych krajów korony węgierskiej.

Kremer r. w.

79.

Rozporządzenie Ministra handlu z dnia 1 lipca 1880.

podające przepisy o przewozie towarów wybuchających kolejami żelaznymi.

I. Przepisy ogólne.

§. 1.

Kolejami austriackimi przewozić wolno następujące towary wybuchające:

1. Proch strzelniczy i rozsadzający (czarny).
2. Amunicyą prochową, tudzież naboje gotowe.

3. Wyroby pirotechniczne, o ile nie zawierają w sobie istot, które stosownie do §. 48 Porządku ruchu A. 3, lit. a—e (włącznie) są wykluczone od przewozu.

4. Podpałki rozsadzające, jakoto: kapsle rozsadzające, podpałki elektryczne do podkopów, tudzież lonty. (Co do przewozu lontów bezpieczeństwa, do których nie odnosi się niniejsze rozporządzenie, porównaj Nr. 5 Dodatku D do Porządku ruchu).

5. Środki rozsadzające koncesyonowane, a to tak podobne do prochu czarnego, jak i środki rozsadzające, zawierające związki organiczne nitrowe, o ile są oddzielnie przypuszczone.

6. Nitrocellulozy, mianowicie: bawelną strzelniczą, wełnę kleinową i papier strzelniczy tak zwany düppelski, o ile przetwory te są przypuszczone.

7. Petardy sygnałowe do zatrzymywania pociągów na kolejach żelaznych.

8. Kapsle zwyczajne do broni palnej i pocisków, kapsle blaszkowe, podpałki nie rozsadzające i osłony na naboje z podpalnikami.

9. Chloran potasowy.

10. Kwas pikrynowy czysty.

§. 2.

Oprócz posyłek, które oddaje administracya wojskowa, te tylko rodzaje środków rozsadzających koncesyonowanych przyjmować wolno do przewozu kolejną, które ministerstwo handlu uzna za odpowiednie do tego i zarządom kolejowym wymieni z wskazaniem odnośnej fabryki.

§. 3.

Ministerstwo handlu zastrzega sobie, że na tych częściach kolei żelaznych, na których nie chodzą pociągi wyłącznie towarowe, i na których nadto niema sposobności do zaprowadzenia pociągów wyłącznie towarowych w peryodycznych odstępach czasu, wykluczy od przewozu kolejną towary wybuchające z wyjątkiem kapsli do broni palnej i pocisków, jakoteż osłon na naboje z podpalnikami.

§. 4.

Rozporządzenie niniejsze nie narusza postanowień rozdziału X przepisu o transportach wojskowych na kolejach żelaznych (Wydanie II, 1878), dotyczących się przewozu prochu, amunicyi i wszelkich innych przedmiotów wybuchających.

§. 5.

O ile we względzie posyłek wojskowych, tudzież we względzie poszczególnych rodzajów, lub dla niektórych stacyj kolejowych, nie istnieją, lub w każdym z osobna przypadku nie będą wydane oddzielne przepisy, towary wybuchające przypuszcza się do przewozu kolejami żelaznymi tylko jako posyłki przewozowe, pod warunkami poniżej zamieszczonemi.

II. Pakowanie.

§. 6.

Przedmioty wybuchające, w §. 1 wyszczególnione, pakować trzeba podług następujących przepisów:

1. Proch strzelniczy i rozsadzający (czarny) wszelkiego rodzaju, pakować trzeba w workach cwelichowych, nie przepuszczających pyłu (makę prochową w podwójnych a według okoliczności także w workach skórzanych dychtownych) a następnie w beczkach drewnianych, dobrze spojonych, z obręczami wpuszczanemi.

2. Amunicją prochową, zaliczając tu gotowe naboje, gdy ją osoby prywatne oddają do przesłania, pakować należy według następujących przepisów: Przedmioty te włożyć trzeba częściami najprzód do pudełek z twardej tektury, tak, aby się nie trzęsły w pudełkach i obwiązać pudełka sznurkami lub zalepić. Następnie układa się te pudełka szczelnie obok siebie i na sobie w mocnych skrzynkach drewnianych, dobrze zrobionych, a próżne miejsca, gdyby były, wypełnia się okrawkami tektury lub papieru, albo suchemi pakułami, tak twardo, aby podczas przewozu drganie w skrzyni było niemożliwe.

Skrzynie zamyka się za pomocą szrub do drzewa.

Waga amunicji prochowej, zawartej w skrzyni, wynosić może najwięcej 60 kg.

Gdy osoby prywatne posyłają takie przedmioty dla skarbu wojskowego, przepisy te obowiązują tylko o tyle, o ile odnośny zakład wojskowy nie wydał osobnego rozporządzenia we względzie pakowania amunicji wojennej, co oddawca ma wykazać.

3. Wyroby pirotechniczne oddawać wolno tylko w skrzynkach drewnianych, szczelnie zamkniętych, w których każdy z osobna nabój upakowany być powinien pakułami.

4. Podpałki rozsadzające, jakoto: kapsle rozsadzające, podpałki elektryczne do podkopów i lonty (z wyjątkiem lontów bezpieczeństwa) pakować należy według następujących przepisów:

Kapsle rozsadzające, których zaprawa powinna być tak osadzona w kapsułce miedzianej, aby w skutek ruchu podczas przewozu nie mogła odstać lub odpaść, pakować należy najprzód w puszkach blaszanych, najwięcej po 100 sztuk zawierających, w taki sposób, aby wstrząśnienia podczas przewozu nie wprawiały żadnej kapsli w ruch.

Boki, jakoteż dno i pokrywę puszek wyłożyć należy kilku warstwami bibuły lub warstwą bawełny, aby kapsle rozsadzające nie stykały się bezpośrednio z blachą puszek.

Każdą z osobna tak napełnioną puszkę blaszaną obwinąć należy w papier i układać puszkę w mocnej skrzyni drewnianej tak, aby ile możności nie było szpar pomiędzy niemi i aby kapsle zwrócone były stroną otwartą ku wieku skrzyni, tudzież aby puszkę nie mogły drgać.

Szparę, gdyby były, utkać należy okrawkami papierowemi a skrzynię zabić gwoździami do drzewa. Każdą taką skrzynię z kapslami włożyć należy wiekiem w górę, do drugiej, również mocno zrobionej i podobnie zamykającej się skrzyni drewnianej, szparę pomiędzy obiema skrzyniami utkać twardo pakułami a zamknąwszy drugie wieko, przylepić kartkę na górnej stronie, t. j. na tej, ku której kapsle zwrócone są stroną otwartą.

Na kartce napisać trzeba: „kapsle rozsadzające — nie przewracać.“

Podpałki elektryczne do podkopów powinny być tak zrobione, aby nawet w razie gwałtownego wstrząśnienia osłona się nie uszkodziła, druty podpałowe w zaprawie nie ruszały, aby zaprawa elektryczna lub kapsłowa nie wypadła, jakoteż aby nie drgały i nie wytrzęsały się zaprawy wewnątrz podpalnika.

Pakować je trzeba podług tych samych przepisów, co kapsle rozsadzające, tylko przepis dotyczący się tych ostatnich, aby strona otwarta kapsli zwrócona była w górę, nie odnosi się do podpałek elektrycznych podkopowych, ponieważ są ze wszystkich stron zamknięte.

Lonty (z wyjątkiem lontów bezpieczeństwa) pakować należy w skrzyniach drewnianych mocno zrobionych, gwoździami do drzewa zabitych w taki sposób, aby się lonty w nich nie chwiały.

Jedna paka nie powinna zawierać więcej nad 20^{kg} podpałek rozsadzających.

Podpałek rozsadzających nie wolno oddawać razem z prochem strzelniczym i rozsadzającym (czarnym), nitrocellulozami i środkami rozsadzającymi koncesyonowanymi.

5. Do środków rozsadzających koncesyonowanych odnoszą się następujące pravidła:

a) pakować je trzeba w szczelnych skrzyneczkach lub beczułkach dobrze spojonych, drewnianych. Naczynie takie zawierać w sobie powinno najwięcej 25 kg. środków rozsadzających.

W skład naczyń, w których się pakuje, nie powinny wchodzić części metalowe i naczynia te mają się zamykać wiekiem drewnianym, które tylko kołkami przymocowywać należy.

b) Na wewnętrznej stronie naczyń, w których zapakowane są środki rozsadzające koncesyonowane, napisać należy wyraźnie i dokładnie nazwę i rodzaj przetworu, jakoteż nazwisko i firmę fabrykanta (znaczek ochronczy) i datę fabrykacyi.

Oprócz tego na zewnętrznej stronie każdego naczynia, przeznaczonego do wysłania w drogę, przykleić należy widocznie i mocno przedruk rozporządzenia ministeryalnego, zezwalającego na przewóz, w taki sposób, aby przy otwieraniu naczyń został rozdarty.

Nakoniec każde naczynie zaopatrzone być powinno na zamknięciu w plombę fabryki, wyraźnie wyciśniętą.

Wzmiankowane oznaczenia (znaczek ochronczy) i odciski plomb komunikowane będą zarządowi kolejowemu w każdym z osobna przypadku przy wydawaniu pozwolenia na przewóz.

c) Na zewnętrznej stronie każdego naczynia, w którym się pakuje, mianowicie zaś nieopodal zamknięcia, umieścić należy wpadającą w oczy przestrożę o otwieraniu i zamykaniu naczyń.

d) Środki rozsadzające koncesyonowane wprowadzać wolno w obrót tylko w takich postaciach i osłonach, które dla każdego z osobna rodzaju przepisane zostały w orzeczeniu, tyczącem się przypuszczenia.

Każda osłona opatrzona być powinna zewnątrz znakiem fabrycznym i napisem wyrażającym nazwę przetworu.

e) Pod względem opakowania wewnętrzznego obowiązują w ogólności następujące przepisy, o ile co do poszczególnych rodzajów środków rozsadzających nie będą wydane odrębne postanowienia, lub o ile przepisy, tyczące prochu czarnego, nie będą uznane za dostateczne:

α) Środki rozsadzające koncesyonowane wolno wprowadzać w obrót tylko w postaci naboju, obwiniętych w papier pergaminowy bez podpałek.

Każda osłona zaopatrzona być powinna zewnątrz znakiem fabrycznym i napisem wyrażającym rodzaj przetworu.

Wysyłać wolno tylko takie naboje, które są szczelnie zamknięte, w dotknięciu nie tłustawe i nie powalane zewnątrz żadnym materiałem rozsadzającym.

β) W skrzyneczkach lub beczułkach naboje leżeć powinny na pokładzie martwicy krzemiennej lub trocin i za pomocą tego samego materiału odosobnione być mają od ścian i wieka.

Można także pakować je częściowo w pudełkach tekturowych, które zapobiegają ruszaniu się naboju w naczyniu i wydobywaniu się nitrogliceryny. Cały ładunek powinien być ściśle, starannie zrobiony i wolny od szpar, ażeby środek rozsadzający nie był w drodze wystawiony na znaczne wstrząśnienia i nie drgał.

f) Do posyłek c. k. skarbu wojskowego stosują się przepisy następujące:

Środki rozsadzające koncesyonowane, do których nie odnoszą się przepisy o środkach rozsadzających z dnia 2 lipca 1877 (Dz. u p. Nr. 68), podlegają w ogóle tym ostrożnościom, które przepisane są dla prochu (pod 1 niniejszego paragrafu).

Co do innych środków rozsadzających koncesyonowanych wolno jest c. k. skarbowi wojskowemu oddawać je nie tylko w postaci naboju, lecz także nieściśnięte, w skrzynkach drewnianych lub beczkach szczelnie zbitych i wyklejonych wewnątrz papierem pergaminowym.

Posyłki takie oddawać można do przewozu także bez przepisanej wyżej pod b) zewnętrznego oznaczenia a skrzynie z gotową amunicją także zasrubowane. Każda paka powinna jednak być zaopatrzona znakiem lub pieczęcią od Władzy wojskowej, która zajmowała się pakowaniem.

6. Nitrocellulozy (mianowicie: bawełnę strzelniczą, wełnę kleinową i papier strzelniczy tak zwany düppelski), pakować trzeba zawsze nadzwyczaj mocno, tak aby w naczyniach tarcia być nie mogło.

Bawełnę strzelniczą suchą (jedynie do celów wojskowych), pakować trzeba tak, jak proch strzelniczy, w workach cwelichowych i beczkach do prochu, bez worków zaś w skrzyniach drewnianych papierem wyklejonych.

Bawełnę strzelniczą wilgotną (zawierającą najmniej 20% wody) pakować należy w skrzyniach drewnianych, szczelnie zbitych, wyklejonych wewnątrz materiałem nieprzemakalnym, zapobiegającym ile możności wyparowaniu wody.

Wełnę kleinową nasycić należy wodą (na 60 części suchej wełny kleinowej 40 części wody) dodając do wody małą ilość (około 1% wagi wełny kleinowej suchej) sody i pakować jak bawełnę strzelniczą podług powyższego przepisu.

Do wełny kleinowej, jakoteż do bawełny strzelniczej wilgotnej, używać wolno zamiast skrzynek drewnianych, pudełek z blachy cynkowej szczelnie spojonych.

Papier strzelniczy, tak zwany düppelski, pakować należy na wilgotno (dając najmniej 20% wody) tak, jak bawełnę strzelniczą.

7. Petardy sygnałowe do zatrzymywania pociągów na kolejach żelaznych powinny być mocno zapakowane w okrawki papieru, trociny lub gips, albo w inny sposób, tak ściśle ułożone i odosobnione, aby kapsułki blaszane nie mogły się stykać ani z sobą ani z innym ciałem. Paki, w których są ułożone, zrobione być powinny z desek fugowanych, mających najmniej 2·6^{cm} grubości, spojonych szrubami drewnianymi, szczelnie zamkniętych i włożonych w drugą pakę, również szczelnie zamkniętą; paka zewnętrzna nie powinna mieć więcej nad 0·06 metra sześciennego pojemności.

Przyjmuje się do przewozu tylko wtedy, gdy listy przewozowe opatrzone są poświadczeniem urzędowym, jako opakowanie odpowiada przepisom.

8. Kapsle zwyczajne do broni palnej i pocisków, kapsle blaszkowe, podpałki nierozsadzające i osłony na naboje z podpalnikami powinny być starannie opakowane w mocnych skrzyniach lub beczkach i na każdej po-

syłce przyklepiona być powinna kartka z napisem podług tego, co się wewnątrz znajduje: „kapsle zwyczajne“ lub „kapsle blaszkowe“ itp. (Co do podpałek rozsadzających porównaj Nr. 4).

9. Chloran potasowy powinien być starannie zapakowany w beczkach lub skrzyniach szczelnie zamkniętych, papierem wyklejonych.

10. Kwas pikrynowy czysty przewożony będzie tylko na podstawie zaświadczenia, wydanego przez ukwalifikowanego chemika, potwierdzającego, że oddany do przewozu kwas pikrynowy jest czysty i nie grozi niebezpieczeństwem.

§. 7.

Naczynia, zawierające powyższe towary wybuchające, o ile do każdego z nich niema osobnego przepisu, opatrzone być powinny przynajmniej napisem wyrażającym co się w nich znajduje, np.: „proch“, „wyroby pirotechniczne“ itp.

III. Oddawanie na kolej.

§. 8.

Najmniej na 24 godziny przed oddaniem posyłek towarów wybuchających uprzedzić o tem należy ekspedyt kolei i zasięgnąć dalszych wskazówek we względzie oddania.

Posyłki takie przyjmowane będą tylko w dniach, które zarządy kolejowe podadzą do wiadomości i do pociągów, które one wyznaczą.

Posyłki przeznaczone za granicę przyjmować wolno tylko w tym razie, jeżeli ze stacyi pogranicznej mogą być dalej posłane za pomocą bezpośredniego połączenia.

§. 9.

Posyłki takie dostawiać wolno do lokali dworcowych zwyczajnie dopiero przed samem ładowaniem do wagonu kolei żelaznej i nie wcześniej niż na dwie godziny przed odejściem pociągu według planu ruchu, do pociągów zaś nocnych na dwie godziny zanim się skończy przyjmowanie.

Jeżeli posyłka przeznaczona jest do stacyi takiej kolei lub jej części, na której pociągi wyłącznie towarowe chodzą tylko o ile to być może, adresować ją trzeba do odbiorcy w stacyi wychodowej tejże kolei lub jej części, który usunąć ma posyłkę niezwłocznie z lokali dworcowych (porównaj §. 37) i postarać się o oddanie jej znowu, gdy na to ruch pociągów pozwoli.

§. 10.

Oddawcy prochu strzelniczego i rozsadzającego (czarnego), bawełny strzelniczej i amunicyi wszelkiego rodzaju, jakoteż środków rozsadzających koncesyonowanych, wykazać mają, jako odnośna posyłka zawiera towary wybuchające, których przewóz kolejami żelaznymi jest dozwolony, w następujący sposób:

- a) Gdy się posyła proch strzelniczy i rozsadzający (czarny), bawełnę strzelniczą i amunicyą jakiegokolwiek rodzaju, dopełnić należy tego, co przepisuje rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych, sprawiedliwości, skarbu i policji z dnia 11 lutego 1860 (Dz. u. p. Nr. 39) o wygotowywaniu tak zwanych cedułek przewodnych do amunicyi.
- b) Gdy się posyła środki rozsadzające koncesyonowane, które fabrykant lub sprzedawca konsens posiadający oddaje w nienaruszonym pierwotnym zamknięciu, przedruk pozwolenia ministryalnego na przewóz zastąpi miejsce ceduły przewodnej.

Gdy się wyprawia jakiegokolwiek inne posyłki, list przewozowy, który posyłający wystawia, służy za cedulę przewodną, ale powinien zawierać potwierdzenie Władzy administracyjnej powiatowej, udzielone na podstawie udowodnionego prawa nabywania.

c) Listy przewozowe, które Władza wystawia, wolne są od tego potwierdzenia.

§. 11.

Listy przewozowe, które nie powinny obejmować żadnych innych przedmiotów, a gdy się odnoszą do środków rozsadzających koncesyonowanych, jakoteż do prochu strzelniczego i rozsadzającego (czarnego) i nitrocellulozy, wygotowywane być mają oddzielnie, pisać należy atramentem czerwonym i wyrazić w nich trzeba ilość, rodzaj, znak i liczby naczyń, tudzież wagę ryczałtową każdego naczynia.

Na takich listach przewozowych nie można kłaść napisu: „Dworzec restante“.

§. 12.

Przewozowe od takich posyłek ogłasza się przy oddaniu. Kolej może żądać od posyłających odpowiedniej kaucyi, mającej służyć na pokrycie wydatków w razie, gdyby w skutek nieodebrania posyłki wypadło oddać ją Władzy administracyjnej.

§. 13.

Posyłek, obciążonych powziętkiem wartości, nie przyjmuje się do przewozu. Również nie można zabezpieczać sobie nagłości posyłki.

§. 14.

Wyjawszy posyłki przeznaczone za granicę, oddawca zanotować ma w liście przewozowym, iż się zgadza:

- a) Co do środków rozsadzających koncesyonowanych, tudzież co do podpałek rozsadzających, aby w razie, gdyby adresat otrzymawszy uwiadomienie, zaniedbał odebrać posyłkę w ciągu najbliższych sześciu godzin przypadających w czasie na ekspedycyą wyznaczonym, ale także w niedzielę i święta, posyłka oddana została Władzy administracyjnej celem jak najrychlejszego usunięcia jej z lokali dworcowych i dalszego nią rozrządzenia.
- b) Co do wszelkich innych towarów wybuchających, aby w razie, gdyby adresat zaniedbał odebrać posyłkę w 24 godzin po otrzymaniu uwiadomienia, które doręczone mu będzie zaraz po jej nadejściu, zwrócona mu została na jego koszt, tudzież aby w razie, gdyby towar nie mógł być odesłany napowrót w przeciągu trzech dni, licząc od jego przybycia do stacyi przeznaczonej, dla braku odpowiedniego pociągu, oddana została Władzy administracyjnej, celem jak najrychlejszego usunięcia jej z lokali dworcowych i dalszego nią rozrządzenia.

§. 15.

Przepisy §§. 12, 13 i 14 nie stosują się do posyłek skarbu wojskowego (porównaj §. 37).

IV. Jakiemi wagonami.

§. 16.

Do przewożenia towarów wybuchających używać wolno tylko krytych wagonów towarowych ze ścianami szczelnie zbitymi i dobrze zamykającymi się drzwiami.

Gwoździe, szruby, mutry itp. wewnątrz u wagonów sterczące, trzeba w drzewie zagłębić lub listwą drewnianą osłonić, albo wreszcie, jeżeli nie są ostre, oblepić je za pomocą klajstru płótnem pakowem, zanim się przystąpi do ładowania.

Dno wagonów towarowych wysłać należy płótnem nieprzemakalnym. Okna, jeżeli są, trzeba szczelnie zamknąć i trzymać zamknięte.

§. 17.

Do ładowania towarów wybuchających nie trzeba w ogóle używać wagonów z hamulcami.

Gdyby wypadło koniecznie użyć do tego wagonów z hamulcami, hamulców ich nie wolno poruszać, przeto na wagonach takich nie może siedzieć nikt ze służby pociągowej.

Nie wolno także używać wagonów świeżo zrobionych ani takich, które wkrótce przestaną służyć do użytku.

§. 18.

Wagony, obładowane towarami wybuchającymi, smarować należy z jak największą starannością.

V. Ładowanie.

§. 19.

Towary wybuchające ładować trzeba ile możności nie z magazynów towarowych, lecz tylko na jak najodleglejszych torach bocznych na ustroniu.

Osobom nie interesowanym przybliżać się nie wolno.

Naczyń, napełnionych środkami rozsadzającymi, nie wolno przewracać, toczyć lub suwać, ani też obracać na ziemi około punktu oparcia, przeciwnie należy je zawsze nosić bardzo ostrożnie a przede wszystkim chronić od potrącenia.

Ładować, wyładowywać i przeładowywać paki należy ile możności tylko we dnie, w nocy zaś tylko przy lampach bezpieczeństwa, lub przy takich latarniach, których szyby zabezpieczone są siatką drucianą od stłuczenia.

Palenie tytoniu w pobliżu takich pak jest bezwarunkowo zakazane.

Gdyby lokomotywa przejeżdżała (§. 31), drzwi wagonu trzymać należy zamknięte, części posyłki, jeszcze nie włożone do wagonu, osłonić dla zabezpieczenia od ognia a ładowanie przerwać.

§. 20.

Wyjawszy kapsle do broni palnej i pocisków, jakoteż osłony na naboje z podpalnikami, towarów wybuchających nie wolno ładować razem z innymi towarami. Środków rozsadzających koncesyonowanych nie wolno ładować z innymi towarami wybuchającymi w tym samym wagonie prócz z prochem strzelniczym i rozsadzającym (czarnym) i nitrocellulozami.

Podpalki rozsadzające, tudzież inne towary wybuchające trzeba więc ładować oddzielnie.

§. 21.

Beczki i skrzynie powinny mieć w wagonie kolei żelaznej położenie stałe, co osiąga się za pomocą mat trzciniowych lub słomianych, chrustu, tudzież podkładów lub klinów drewnianych.

Beczki leżeć powinny zazwyczaj równolegle od osi kolei; gdyby jednak miała być tylko jedna warstwa beczek, można je także stawiać; ale w tym razie trzeba pomiędzy nie powsuwać wiązki chrustu mocno związane dla zapobieżenia tarcia.

§. 22.

Ilość beczek i skrzyń, które można naładować w jednym wagonie, zależy od pojemności i wytrzymałości; dla bezpieczeństwa jednak nie wolno kłaść więcej nad trzy warstwy jedną na drugiej i w ogóle obciążać można wóz tylko aż do dwóch trzecich części wytrzymałości.

§. 23.

Beczki lub skrzynie w środku pomiędzy drzwiami ułożone pokryć należy płachtami namazonienymi lub płótnem nagrafitowanym, drzwi trzeba mocno zamknąć.

§. 24.

Na wagonach przyklepić należy kartki z napisem wielkimi głoskami barwą błękitną wydrukowanym, wyrażającym co się na nich znajduje.

VI. Zestawianie pociągu.

§. 25.

Z wyjątkiem kapsli do broni palnej i pocisków, jakoteż osłon na naboje z podpalnikami, towarów wybuchających nie wolno przewozić temi samymi pociągami, któremi przewozi się ludzi.

§. 26.

Wagony obładowane towarami wybuchającymi umieścić należy w tylnej połowie pociągu, w taki sposób, aby za nimi następowały jeszcze najmniej trzy wagony kryte bądź próżne, bądź obładowane towarami nie zapalającymi się łatwo; ze sobą, jakoteż z poprzedzającymi i z następującymi wagonami trzeba je mocno zesworować. Po wagonach wiozących najwięcej 25 kg. netto towarów wybuchowych nie trzeba umieszczać osobnych wagonów ochronnych.

Wagonów obładowanych środkami rozsadzającymi koncesyonowanymi nie wolno w ogólności zestawiać w bezpośrednim związku z innymi wagonami wiozącymi inne przedmioty wybuchające lub zapalne.

§. 27.

Gdy wagony obładowane towarami wybuchającymi tworzą pociąg osobny, znajdować się powinny nie tylko na końcu tegoż, lecz także za parowozem, trzy wagony bezpieczeństwa, powyżej wzmiankowane (§. 26).

§. 28.

Jednym pociągiem nie wolno przewozić więcej nad 30.000 kg. środków rozsadzających koncesyonowanych.

VII. Środki ostrożności w dworcach, gdy pociąg idzie.

§. 29.

Wagony obładowane towarami wybuchającymi stawiać należy na stacyach jak najdalej od budynków stacyjnych i mieszkalnych, magazynów i palarni i ile możności tylko na takich torach bocznych, na których nawet w razie mylnego skierowania zwrotnika pociągi w ruchu będące nie mogą się spotkać.

Nadto nakazać trzeba dozór niewątpliwy nad niemi.

§. 30.

Celem przesunięcia takich wagonów nie trzeba puszczać ich samopas, ani używać do tego parowozów. Do zesworowania przysuwać je trzeba z wielką ostrożnością.

Gdyby jednak wyjątkowo wypadło użyć parowozu do przesunięcia, w takim razie pomiędzy parowozem a wagonem z towarami wybuchającymi, który trzeba przesunąć, przyczepić należy przynajmniej jeden inny wagon.

§. 31.

Rozniecać ogień, wypuszczać parę lub czyścić parowozy w pobliżu miejsca ładowania lub wagonów obładowanych towarami wybuchającymi wolno tylko w razie najkonieczniejszej potrzeby. Na stacyi unikać nadto należy ile możności przejeżdżania z parowozami i zatrzymywania ich w pobliżu.

W wagonach obładowanych towarami wybuchającymi i w pobliżu tychże tytoniu palić nie wolno.

§. 32.

W stacyach na szlaku, o ile przestanek na to pozwala, zrewidować trzeba starannie stan i zamknięcie wagonów obładowanych towarami wybuchającymi, jakoteż ich zesworowanie i zarządy kolejowe postarać się mają o to, aby w takich stacyach unikano wszelkiego niepotrzebnego przedłużania przestanku programem ruchu przepisanego i usuwano ile możności wszystko, coby mogło grozić niebezpieczeństwem.

§. 33.

Towary wybuchające, w drodze będące, przeladowywać wolno do innych wagonów tylko w razie koniecznej potrzeby. Zarządy kolejowe winny przeto zaprowadzić u siebie taki porządek i takie pozawierać ze sobą układy, aby posyłki rzeczzone przewożone były od stacyi odbierającej aż do wyznaczonej w tym samym wagonie.

§. 34.

Stacya odbierająca uwiadomić ma wydawcę albo bezpośrednio albo za pośrednictwem stacyj pośrednich drogą telegraficzną, że nadejdzie posyłka środków rozsadzających koncesyonowanych lub większa ilość prochu a względnie amunicyi.

O odejściu posyłki stacya odbiorcza uwiadomić ma telegrafem odbiorcę na koszt posyłającego.

VIII. Wydawanie.**§. 35.**

O nadejściu posyłek towarów wybuchających do przeznaczonej stacyi uwiadomić należy natychmiast posłańcem lub telegrafem adresata, który winien je odebrać niezwłocznie (porównaj §. 14).

§. 36.

Towary wybuchające wyładowuje się z wagonów, jeżeli wagony zostają na stacyi, ile możliwości dopiero przed samem ich odebraniem, trzymając się we względzie wyboru miejsca, w którym to ma się odbyć i we względzie ostrożności, które przytem mają być zachowane, tych samych przepisów, które tyczą się ładowania (porównaj §. 19).

Jeżeli posyłka wyładowana być ma na przestanku, zachować trzeba ostrożności rozporządzeniem niniejszem przepisane, towar złożyć w miejscu bezpiecznem, ochraniającem od wilgoci i ognia i kazać go pilnować.

§. 37.

Gdy adresat nie odbierze posyłek towarów wybuchających (porównaj §. 14), postąpić należy jak następuje:

- a) Posyłki środków rozsadzających koncesyonowanych i podpalek rozsadzających, których adresat otrzymawszy uwiadomienie, nie odbierze w ciągu najbliższych sześciu godzin, przypadających w czasie na ekspedycyą wyznaczonym, ale także w niedziele i święta, oddać należy celem jak najrychlejszego usunięcia ich z lokali dworcowych i dalszego niemi rozrządzenia, w miastach posiadających własny statut gminny, Władzy bezpieczeństwa, w innych zaś miejscach c. k. Starostwu, a gdzie to stać się nie może, komendzie najbliższego posterunku żandarmeryi po poprzedniczem uwiadomieniu.
- b) Posyłki wszelkich innych towarów wybuchających, nie odebranych w ciągu 24 godzin po uwiadomieniu, zwrócić należy posyłającemu na jego koszt, albo w razie, gdyby towar nie mógł być odesłany napowrót w przeciągu trzech dni, licząc od jego nadejścia do stacyi przeznaczonej, dla braku odpowiedniego pociągu, postąpić z nim należy w myśl ustępu a).

Nadto zarządy kolei mają prawo podwyższyć składowe od takich posyłek po upływie wzmiankowanych 24 godzin.

- c) Gdy chodzi o posyłkę wojskową, w takim razie, postarawszy się o tymczasowe jej zabezpieczenie w myśl przepisów powyższych, o nieodebraniu tejże posyłki, uwiadomić należy telegrafem Władzę wojskową, która ją oddała na kolej.

IX. Przepisy końcowe.**§. 38.**

Kto towary wybuchające oddaje do przewozu pod fałszywą lub niedokładną deklaracją, albo zaniedbuje środków ostrożności, które są przepisane jako warunek ich przyjęcia, albo oddaje towary tego rodzaju, których Władza do przewozu kolejami żelaznymi nie dopuszcza, ten oprócz kar kodeksem karnym lub oddzielnem rozporządzeniem postanowionych, chociażby szkoda nie powstała, zapłacić

ma karę konwencyonalną po sześć złotych od każdego kilograma wagi ryczałtowej takich posylek, którą już przez samo oddanie posyłki na siebie ściągnął, a oprócz tego odpowiedzialny jest za wszelką szkodę, jakaby z tego wynikła.

Karę konwencyonalną ściągnąć można według okoliczności od posyłającego albo od odbiorecy.

§. 39.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy dnia 1 sierpnia 1880.

Te z dawniejszych rozporządzeń, tyczących się tego samego przedmiotu, które w skutku wydania niniejszego rozporządzenia tracą moc obowiązującą, ogłoszone będą osobnem rozporządzeniem.

§. 40.

Królewsko-węgierski Minister komunikacyi, z którym się w tym względzie porozumiałem, wydaje jednocześnie podobne rozporządzenie dla kolei żelaznych w krajach korony węgierskiej.

Kremer r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXX. — Wydana i rozesłana dnia 8 lipca 1880.

80.

**Umowa tycząca się kolei żelaznej, zawarta $\frac{9 \text{ kwietnia}}{28 \text{ marca}}$ 1880,
pomiędzy monarchją austryacko-węgierską a księstwem serbskiem.**

(Zawarta w Wiedniu dnia $\frac{9 \text{ kwietnia}}{28 \text{ marca}}$ 1880; ratyfikowana przez Jego c. i k. Apostolską Mość w Józefowie dnia 9 czerwca 1880; ratyfikacye wymieniono w Wiedniu dnia 14 czerwca 1880.)

**Nos Franciscus Josephus Primus,
divina favente clementia Austriae Imperator;
Apostolicus Rex Hungariae, Rex Bohemiae, Dalmatiae, Croatiae, Sla-
voniae, Galiciae, Lodomeriae et Illyriae; Archidux Austriae; Magnus
Dux Cracoviae; Dux Lotharingiae, Salisburgi, Styriae, Carinthiae,
Carnioliae, Bucovinae, superioris et inferioris Silesiae; Magnus Princeps
Transilvaniae; Marchio Moraviae; Comes Habsburgi et Tirolis etc. etc.**

Notum testatumque omnibus et singulis, quorum interest, tenore praesentium facimus:

Quum a Plenipotentiaro Nostro et illo Principis Serbiae de viis ferreis inter Utriusque Nostrum ditiones conjungendis conventio die nona mensis Aprilis anni currentis Viennaee inita et signata fuit, tenoris sequentis:

Pierwopis.

Le Gouvernement de Sa Majesté l'Empereur d'Autriche, Roi de Bohême etc., et Roi Apostolique de Hongrie, et le Gouvernement de Son Altesse le Prince de Serbie, animés du désir de favoriser et de régler, par la jonction de Leurs voies ferrées, le trafic entre Leurs territoires, ont résolu de conclure une Convention et ont nommé à cette fin pour Leurs Plénipotentiaires, savoir.

Sa Majesté Impériale et Royale Apostolique:

le Sieur Joseph Baron de Schwegel, Son Conseiller Intime, Chef de Section au Ministère des affaires étrangères;

Son Altesse le Prince de Serbie:

le Sieur Manoilo Maritch, Son Ministre en disponibilité,

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs trouvés en bonne et due forme, sont convenus des articles suivants:

Article 1er.

En exécution des stipulations arrêtées par la Convention de Berlin du ^{8 juillet}/_{26 juin} 1878, en vertu desquelles la jonction des voies ferrées des deux Pays par Semlin-Belgrade doit avoir lieu dans l'espace de trois ans, les deux Parties contractantes sont tombées d'accord d'effectuer cette jonction de la manière suivante, sans préjudice toutefois d'autres jonctions de chemins de fer dont l'utilité, dans l'intérêt réciproque, pourrait d'un commun accord être reconnue à l'avenir.

Article 2.

A cet effet, le Gouvernement Royal de Hongrie fera construire jusqu'au 15/3 juin 1883 une jonction de Budapest par Semlin jusqu'à la frontière hongroise-serbe à Belgrade, en se réservant le

Przekład.

Rząd Najjaśniejszego Cesarza austriackiego, Króla czeskiego itd., i Króla apostolskiego węgierskiego i Rząd Jego Wysokości księcia serbskiego, pragnąc ułatwić i urządzić obrót pomiędzy okręgami obu Państw przez połączenie kolei żelaznych obu Stron, postanowiły zawrzeć umowę i w tym celu mianowały Swymi pełnomocnikami:

Jego Cesarska i Królewska Apostolska Mość:

pana Józefa Barona Schwegela, Swego radcę tajnego, naczelnika wydziału w ministerstwie spraw zewnętrznych.

Jego Wysokość Książę serbski:

pana Manoile Maricza, Swego ministra w odstawie będącego,

którzy okazawszy sobie nawzajem pełnomocnictwa swoje i znalazłszy je w dobrej i należytej formie, zgodzili się na następujące artykuły:

Artykuł 1.

W wykonaniu postanowień Konwencji berlińskiej z dnia ^{8 lipca}/_{26 czerwca} 1878, według których koleje żelazne obu krajów połączone być mają na Zemuń i Białogród w przeciągu lat trzech, zgodziły się obie Strony rokujące przywieść do skutku połączenie to, nie tamując uskutecznienia innych połączeń, gdyby w przyszłości za wspólnem porozumieniem się uznane zostały za pożądane dla dobra obu Stron, w sposób następujący:

Artykuł 2.

W tym celu do 15/3 czerwca 1883 Rząd królewsko-węgierski urządzi linią łączącą od Budapesztu na Zemuń aż do granicy węgiersko-serbskiej pod Białogrodem, zastrzegając sobie uskutecznie-

droit d'établir cette jonction, soit par une ligne nouvelle partant de Budapest, soit par un raccordement avec les lignes déjà existantes.

Par contre, le Gouvernement Princes de Serbie s'engage à faire construire également jusqu'au 15/3 juin 1883 un chemin de fer se raccordant à cette ligne, lequel partira de la frontière hongroise-serbe à Belgrade et conduira en descendant par la vallée de la Morava jusqu'à Nich, avec les embranchements, dont l'un ira de Nich à la frontière serbo-bulgare vers Bellova, dans la direction de Constantinople, et l'autre de Nich jusqu'à la frontière serbo-turque vers Salonique pour se joindre à un point convenable de la ligne Salonique-Mitrovitza.

Article 3.

Les deux Gouvernements s'engagent à faire commencer, sans délai et au plus tard dans le terme de six mois à partir du 15/3 juin 1880, la construction des lignes de jonction désignées dans l'article précédent d'abord par les travaux le plus difficiles au point de vue technique. Ils s'engagent en outre à mettre ces lignes en exploitation au terme fixé pour leur achèvement de manière que la Serbie ouvrira les lignes serbes à partir de Belgrade et que ni l'un, ni l'autre des deux embranchements au Sud de Nich ne puissent être mis en exploitation avant la ligne de jonction du Nord, y compris le raccordement à Belgrade avec la ligne de jonction hongroise qui sera déjà achevée à cette époque.

Les Parties contractantes réuniront leurs efforts afin d'assurer le plus tôt possible l'exécution prévue au point 1er de la Convention conclue à Berlin, le ^{8 juillet}/_{26 juin} 1878, des jonctions entre les chemins de fer serbes, se bifurquant à partir de Nich, d'un côté, et la ligne

nie tego albo przez wybudowanie nowej kolei od Budapesztu, albo przez utworzenie połączenia z jedną z kolei już istniejących.

Z drugiej strony Rząd książęcy serbski zobowiązuje się kazać wybudować podobnie do 15/3 czerwca 1883 kolej żelazną, łączącą się z ową linią a prowadzącą od granicy węgiersko-serbskiej pod Białogrodem przez dolinę Morawy w górę aż do Niżu z odnogami, z których jedna prowadzi będzie od Niżu aż do granicy serbsko-bułgarskiej pod Bellową w kierunku Konstantynopola a druga od Niżu do granicy serbsko-tureckiej w kierunku Solunia i zostanie złączona w miejscu stosownem z koleją soluńsko-mitrowicką.

Artykuł 3.

Obadwa Rządy zobowiązują się przystąpić niezwłocznie a najpóźniej w przeciągu sześciu miesięcy, licząc od 15/3 czerwca 1880 do budowy linii łączących, w artykule poprzedzającym wzmiankowanych, poczynając od budowlu pod względem technicznym najtrudniejszych. Nadto zobowiązują się otworzyć ruch na tych liniach aż do dnia na ich skończenie wyznaczonego, w ten sposób, że Serbia otworzy ruch na liniach serbskich od Białogrodu i że na żadnej odnodze na południu od Niżu ruch nie może się rozpocząć pierwej niż na linii łączącej północnej i na połączeniu tejże z linią łączącą węgierską, która do tego czasu będzie już skończona.

Strony rokujące będą się wzajemnie starały zabezpieczyć jak najrychlejsze wybudowanie przewidzianych w ustępie 1 Konwencji, zawartej w Berlinie ^{8 lipca}/_{26 czerwca} 1878 połączeń między kolejami serbskimi z Niżu wychodzącymi z jednej a istniejącą linią soluńsko-mitro-

existante de Salonique-Mitrovitza ainsi que celle de Constantinople-Bellova, de l'autre, de manière que les dites jonctions soient achevées et livrées à l'exploitation également jusqu'au 15/3 juin 1883.

A cet effet, les Gouvernements contractants entameront de concert des négociations avec les Gouvernements de Turquie et de Bulgarie, afin d'amener, le plus tôt que faire se pourra, la conclusion des arrangements nécessaires.

Article 4.

Les deux Gouvernements s'engagent à effectuer la jonction des lignes désignées à l'article 2 au moyen d'un pont à construire sur la Save près de Belgrade.

Article 5.

Le pont fixe sur la Save, servant à relier les lignes des chemins de fer réciproques et devant être érigé entre la ville de Belgrade et les îles situées en amont, sera établi à l'endroit et de la manière que désignera une Commission spéciale d'experts déléguée simultanément à cet effet par les Gouvernements de Hongrie et de Serbie.

Cette Commission fixera en même temps les travaux qui pourront devenir indispensables par suite de la construction du pont pour garantir les rives et regulariser le cours du fleuve. La Commission devra prendre les décisions en question le plus tôt possible et au plus tard dans le terme de six mois après l'échange des ratifications de la présente Convention.

La Commission mentionnée élaborera le plan et le devis du pont à construire sur la Save et ceux des travaux à entreprendre réciproquement pour regulariser le fleuve et garantir les rives, et soumettra ces pièces à l'approbation des deux Gouvernements. Il est entendu que les ponts d'inondation éventuellement né-

wicką, jakoteż linią konstantynopolsko-bellowską z drugiej strony a to w taki sposób, aby wzmiankowane linie łączące podobnie do 15/3 czerwca 1883 były wybudowane i na użytek publiczny oddane.

W tym celu Rządy rokujące wejdą za wspólnem porozumieniem się w układy z Rządami tureckim i bułgarskim, aby potrzebne do tego umowy jak najrychlej zawarte zostały.

Artykuł 4.

Obadwa Rządy zobowiązują się skutecznie połączenie linii w artykule 2 wzmiankowanych za pomocą wybudowania mostu na Sawie pod Białogrodem.

Artykuł 5.

Most stały na Sawie, służyć mający do połączenia kolei żelaznych obu Stron a który stanąć ma pomiędzy miastem Białogrodem a wyspami powyżej leżącymi, wybudowany będzie w tem miejscu i w taki sposób, jak to zarządzi komisya osobna, którą Rządy węgierski i serbski do tego celu wspólnie wydelegują.

Komisya ta orzecze zarazem, jakie roboty mogą być w skutek budowy tego mostu niezbędnie potrzebne w celu ubezpieczenia brzegów i uregulowania rzeki. Komisya obowiązana będzie wydać odnośne uchwały jak można najrychlej, najpóźniej zaś w przeciągu sześciu miesięcy po wymianie ratyfikacyj niniejszej umowy.

Komisya wzmiankowana jest obowiązana wypracować plan i kosztorys mostu na Sawie, jakoteż robót, które obie Strony wykonać mają w celu uregulowania rzeki i ubezpieczenia brzegów i obu Rządów przedstawić do zatwierdzenia. Zgodzono się, aby kosztorys komisyi nie obejmował mostów inundacyj-

cessaires sur le territoire de l'une ou de l'autre Partie ne rentreront pas dans le devis de la Commission. L'établissement de la station de Belgrade et la situation du pont sur la Save étant en corrélation, cette Commission sera également appelée à présenter son avis pour l'établissement de la dite station.

Les frais des travaux du pont sur la Save, ainsi que ceux pour la régularisation du fleuve et pour la garantie des rives, travaux qui seraient reconnus indispensables pour assurer la stabilité du pont, seront supportés par moitié par les Gouvernements de Hongrie et de Serbie, ou respectivement par les concessionnaires.

Les frais d'entretien et de reconstruction éventuelle de ce pont et des travaux qui s'y rattachent, de régularisation du fleuve et de garantie des rives seront, comme les frais de construction, à moitié à la charge du Gouvernement hongrois et à moitié à celle du Gouvernement serbe, ou respectivement des concessionnaires.

Article 6.

L'exécution du pont, dont il est question à l'article précédent, et des travaux s'y rattachant de régularisation du fleuve et de garantie des rives sera, de commun accord avec le Gouvernement serbe, confiée par le Gouvernement Royal hongrois à un entrepreneur commun. Chacun des deux Gouvernements s'oblige à payer sa part des frais aux termes et dans les quote-parts qui seront fixés dans le contrat à passer avec l'entrepreneur.

Les deux Gouvernements auront le droit de contrôler, d'un commun accord, les travaux de construction par leurs commissaires experts qu'ils délègueront à cet effet.

La fixation des frais annuels d'entretien, éventuellement de reconstruction du pont, ainsi que des travaux entrepris en commun de régularisation du fleuve

ných, gdyby w okręgu jednej lub drugiej Strony były potrzebne. Ponieważ budowa dworca kolei w Białogrodzie i wybór miejsca na most zostają z sobą w związku, będzie zadaniem komisji wydać także opinią co do budowy tego dworca.

Koszta budowy mostu na Sawie, jakoteż koszta uregulowania rzeki i ubezpieczenia brzegów, o ile roboty te uznane będą za niezbędne do zabezpieczenia trwałości mostu, wezmą na siebie po połowie Rządu węgierski i serbski a względnie koncesjonaryusze.

Koszta utrzymania i w razie potrzeby odbudowania tego mostu, jakoteż koszta robót regulacyjnych i ubezpieczających, w związku z tem będących, równie jak koszta budowy ciężyc będą w połowie na Rządzie węgierskim, w połowie na serbskim a względnie na koncesjonaryuszach.

Artykuł 6.

Wykonanie budowy mostu w poprzedzającym artykule wzmiankowanego, jakoteż uregulowanie rzeki i ubezpieczenie brzegów w związku z tem będące, powierzy Rząd węgierski w porozumieniu z Rządem serbskim wspólnemu przedsiębiorcy. Każdy z dwóch Rządów zobowiązuje się zapłacić swoje część kosztów w terminach i ratach, które wyznaczone będą w kontrakcie zawrząc się mającym z przedsiębiorcą.

Obadwa Rządy będą miały prawo kontrolowania za wspólnem porozumieniem się robót, które mają wykonane i wydelegowania do tego celu komisarzy.

Suma roczna kosztów utrzymania a według okoliczności odbudowania mostu, jakoteż wspólnych robót ku uregulowaniu rzeki i ubezpieczeniu brzegów,

et de garantie des rives, aura lieu chaque année après la clôture des comptes d'exploitation.

La construction du pont fixe sur la Save devra être terminée à l'époque prévue à l'article 2.

Article 7.

Le pont sur la Save ne pourra, sans le consentement spécial de l'une des deux Parties contractantes, être employé par l'autre, soit en temps de paix, soit en temps de guerre, ni à des transports de troupes, ni à un but de guerre quelconque, ni être fortifié, ni être détruit.

Article 8.

Pour ce qui est du service des chemins de fer à la frontière, ainsi que de la manipulation douanière, il est arrêté ce qui suit:

- a) La remise et la réception des trains se feront à la station de Belgrade.
- b) Les administrations des chemins de fer de jonction auront à conclure entre elles un arrangement d'exploitation et à le soumettre à l'approbation des deux Gouvernements.
- c) La manipulation douanière se fera de la part de la Hongrie à la station de Semlin et de la part de la Serbie à Belgrade; ceci n'exclut pas toutefois que les organes douaniers d'une des Parties contractantes procèdent sur le territoire de l'autre et dans la proximité du bureau douanier frontière, à des actes émanants de leurs fonctions, afin de faciliter le trafic et de sauvegarder les intérêts des deux fisci. Il sera cependant pris à cet égard, selon le besoin, un arrangement particulier.

Il est de même arrêté en principe que l'entretien et l'exploitation du tronçon situé entre la frontière hongroise-serbe et la station de Belgrade, sauf cette station même, dont l'usage en commun reste toutefois concédé au chemin

ustanowiona będzie corocznie po zamknięciu rachunków ruchu.

Budowa mostu stałego na Sawie skończona być powinna w tym terminie, który w artykule 2 jest ustanowiony.

Artykuł 7.

Tak w czasie pokoju jak i w czasie wojny żadnej z dwóch Stron rokujących nie będzie wolno używać mostu na Sawie bez pozwolenia drugiej Strony do przewożenia transportów wojskowych, lub, do jakichkolwiek celów wojennych ani też fortyfikować go lub zgola zburzyć.

Artykuł 8.

Co się tyczy służby kolejowej na granicy, jakoteż postępowania celniczego, stanowi się:

- a) pociągi oddawane i odbierane będą w stacyi białogrodzkiej;
- b) zarządy kolei łączących zawrą między sobą umowę, tyczącą się ruchu i przedstawią ją obu Rządom do zatwierdzenia;
- c) postępowanie celnicze węgierskie odbywać się będzie w stacyi zemuńskiej, serbskie w Białogrodzie; co jednak nie stoi na przeszkodzie, aby dla ułatwienia obrotu i dla zabezpieczenia dochodów cłowych obu Stron, czynniki cłowe jednej ze Stron rokujących wykonywały czynności urzędowe celnicze w okręgu drugiej Strony, w pobliżu komory pogranicznej tejże Strony. W tym jednak względzie zawarta będzie w miarę potrzeby osobna umowa.

Przyjmuje się nadto za zasadę, że utrzymanie i eksploatacja części kolei pomiędzy granicą węgiersko-serbską a stacyą w Białogrodzie, z wyjątkiem samego dworca, którego jednak współużywanie zastrzega się kolei żelaznej

de fer hongrois, seront, ainsi que le pont sur la Save, remis au dit chemin de fer voisin hongrois. Les modalités y relatives, y compris le mode de dédommagement pour l'exploitation dudit tronçon, seront fixées dans l'arrangement d'exploitation cité sous b).

Article 9.

Sur tout le parcours des chemins de fer à construire il ne sera fait aucune différence entre les sujets des Parties contractantes quant au prix de transport et aux taxes publiques, comme au temps et mode d'expédition.

Notamment les marchandises importées de l'un des deux Etats dans l'autre, soit pour y rester, soit pour y passer en transit, n'y seront, sous aucun des rapports susmentionnés, traitées moins favorablement que les marchandises qui sortent de cet Etat ou qui y restent. En outre l'exploitation de ces lignes sera, de même que leur construction, uniforme avec celles des grandes lignes de l'Autriche-Hongrie et les règlements y relatifs devront concorder, autant que possible, avec ceux de l'Autriche-Hongrie, notamment quant aux droits et obligations des chemins de fer vis-à-vis des intérêts du public.

Article 10.

Les chemins de fer en question devront être construits et exploités, pour autant que l'intérêt du trafic réciproque le demande, d'après des règles uniformes, notamment:

1° Les rails auront, en conformité avec les voies ferrées contiguës, un intervalle de 1·436 mètres en lumière.

2° Le matériel roulant devra être bâti, le plus que possible, d'après des règles uniformes et, dans tous les cas, de telle manière qu'il puisse librement circuler de la ligne d'un des deux Etats sur celle de l'autre.

węgierskiej, oddana będzie razem z mostem na Sawie, sąsiedniej kolei węgierskiej. Szczegóły dotyczące się tego i sposobu wynagradzania za utrzymywanie ruchu na rzeczony części kolei, podane będą w umowie, dotyczącej się ruchu, wzmiankowanej pod b).

Artykuł 9.

Na całej przestrzeni kolei wybudować się mających nie będzie czyniona żadna różnica pomiędzy poddanymi Stron rokujących we względzie cen przewozu i opłat publicznych, jakoteż czasu i sposobu ekspedycji.

Mianowicie z towarami przywożenymi z jednego z dwóch Państw do drugiego i które w niem pozostać albo dalej powiezione być mają, nie będzie się postępować pod żadnym z wzmiankowanych względów mniej korzystnie niż z towarami, które z tegoż drugiego Państwa odchodzą lub w niem pozostają. Nadto ruch na tych liniach, jakoteż ich budowa odbywać się ma tak samo, jak na wszystkich wielkich kolejach austriacko-węgierskich i dotyczące się ich przepisy zgodzać się powinny ile możliwości z austriacko-węgierskimi, mianowicie, co się tyczy praw i obowiązków kolei żelaznych odnoszących się do interesów publiczności.

Artykuł 10.

Koleje żelazne, w mowie będące, wybudowane i eksploatowane być powinny, o ile tego wymaga dobro wzajemnego obrotu, według jednakowych zasad, mianowicie:

1. Szerokość ich szlaku wynosić powinna, tak samo jak na kolejach zbiegających się, 1·436 metra w świetle.

2. Park ruchomy urządony być powinien ile możliwości według tych samych zasad a w każdym razie w taki sposób, aby wozy mogły bez przeszkody przechodzić z linii jednego z dwóch Państw na linię drugiego Państwa.

3° Il y aura dans les deux Pays des réglemens essentiellement uniformes à l'égard des moyens de signalement à introduire sur les deux lignes en question.

Article 11.

Les Parties contractantes auront soin que les administrations intéressées des deux Pays introduisent, pour le transport des personnes et des marchandises entre les stations d'une importance majeur d'Autriche-Hongrie d'une part et celles de Serbie ainsi que des arrières-pays du Balkan de l'autre, des expéditions directes ou des tarifs directs, en tant que les deux Parties contractantes en reconnaissent l'utilité. L'établissement de dispositions uniformes pour le trafic direct reste réservé à l'entente immédiate des organes compétents de surveillance des deux Parties.

Chacun des deux Gouvernemens se réserve pleine liberté de fixer les tarifs du trafic local, c'est à dire pour le transport sur son propre territoire des marchandises qui ne proviennent pas de l'étranger ou qui n'ont pas encore passé dans la libre circulation de l'Etat respectif moyennant l'expédition douanière, ainsi que de celles qui ne sont pas destinées à être exportées à l'étranger.

La Serbie accorde à la Monarchie austro-hongroise le traitement de la nation la plus favorisée pour ce qui est du trafic international et de transit, de manière que la Serbie n'appliquera pas, sur ses lignes, à construire en vertu de la présente Convention, aux marchandises et autres objets de transport quelconques qui sont exportés de Serbie dans des pays tiers ou qui sont importés de pays tiers en Serbie ou qui passent la Serbie en transit, ni directement, ni indirectement des taxes kilométriques moindres, ni d'autres facilités, ni faveurs que celles qui sont appliquées aux mêmes articles dans le trafic avec l'Autriche-Hongrie. Réciproquement la Serbie jouira des mêmes avantages sur la

3. Sygnały na obu wzmiankowanych liniach, zaprowadzić się mające, odpowiadać będą w głównych względach zasadom, których się oba Państwa w tej mierze trzymają.

Artykuł 11.

Strony rokujące dołożą starania, aby interesowane zarządy kolejowe obu krajów zaprowadziły do przewozu osób i towarów pomiędzy ważniejszymi stacyami w monarchyi austriacko-węgierskiej z jednej a serbskimi i zabałkańskimi z drugiej strony bezpośrednio ekspedycye lub bezpośrednio taryfy, o ile obie Strony uznają to za pożądane. Zaprowadzenie przepisów jedpostajnych dotyczących się obrotu bezpośredniego, zostawia się właściwym czynnikom nadzorczym obu Stron, które w tej mierze porozumieć się mają ze sobą bezpośrednio.

Każdy z dwóch Rządów zastrzega sobie zupełną wolność ustanawiania taryf do obrotu miejscowego, t. j. do przewozu w obrębie własnego kraju takich towarów, które ani nie pochodzą z zagranicy i nie nabyły jeszcze na podstawie ekspedycyi celniczej prawa wolnego obrotu w odnośnem Państwie, ani nie mają być wywiezione za granicę.

We względzie obrotu międzynarodowego i przewozowego, Serbia zapewnia monarchyi austriacko-węgierskiej postępowanie jak z narodem, któremu najbardziej sprzyja, w ten sposób, że na swoich liniach kolei, na zasadzie ustawy niniejszej wybudować się mających, do towarów i wszelkich innych przedmiotów jakiegokolwiek rodzaju, które wywożone będą z Serbii do trzecich krajów lub przywożone z trzecich krajów do Serbii, albo które przechodzić będą przez Serbię, nie zaprowadzi ani pośrednio, ani bezpośrednio opłat od kilometra, niższych ani też żadnych innych ułatwień lub ulg, prócz tych, które służą tym samym przedmiotom w obrocie z monarchyą austriacko-węgierską. Na-

ligne de jonction hongroise aboutissante à Budapest, ainsi que sur les lignes qui relient aujourd'hui Budapest à Vienne, en tant que des droits déjà existants, acquis en vertu de concessions ou en vertu d'un autre titre, ne s'y opposent.

Les deux Gouvernements agiront en outre d'accord afin que les tarifs à appliquer aux marchandises et autres objets quelconques de transport qui seront importés de l'Autriche-Hongrie en Serbie et vice-versâ, soient les mêmes sur les lignes serbes et sur la ligne de jonction précitée.

Article 12.

Comme les deux voies mentionnées à l'article 2 ont pour but d'établir non seulement une communication directe entre la Monarchie austro-hongroise et la Serbie, mais encore la communication indirecte de la Principauté de Serbie avec le continent européen d'une part, et de l'Autriche-Hongrie avec les arrières-pays du Balkan de l'autre, les deux Gouvernements, en fixant d'un commun accord le service des trains, auront soin que les trains de voyageurs et de marchandises qui desserviront sur ces lignes, selon le besoin, le transit, reçoivent, autant que possible, une correspondance directe et commode avec les lignes hongroises contiguës. Les deux Gouvernements agiront d'accord pour assurer à ces trains une correspondance conforme également sur les lignes turques et bulgares.

Quant au nombre des trains de voyageurs en transit, il est expressément stipulé qu'il y aura deux trains au moins par jour, allant dans chaque direction, pour le transport de la poste et des voyageurs, dont un au moins dans chaque direction devra avoir une vitesse de 40 kilomètres à l'heure, au minimum, y compris les haltes. Cette vitesse-minimum peut, les premiers six mois, à par-

(Polnisch.)

wzajem Serbia używać będzie na kolei łączącej węgierskiej, prowadzącej do Budapesztu, jakoteż na liniach łączących obecnie Budapeszt z Wiedniem, tych samych korzyści, o ile temu nie będą się sprzeciwiały prawa już poprzednio nabyte na zasadzie koncesyj lub innych tytułów.

Nadto obadwa Rządy postarają się za wspólną zgodą, aby na kolejach serbskich i na wzmiankowanej linii łączącej taryfy do towarów i wszelkich innych przedmiotów przywożonych z monarchyi austriacko-węgierskiej do Serbii i odwrotnie, były jednakowe.

Artykuł 12.

Ponieważ obiedwie koleje w artykule 2 wzmiankowane, mają nietylko utworzyć komunikacyą bezpośrednią między monarchyą austriacko-węgierską a Serbią, lecz także komunikacyą pośrednią między księstwem serbskiem a stałym lądem europejskim z jednej i monarchyą austriacko-węgierską a krajami zabalkańskimi z drugiej strony, przeto obadwa Rządy, ustanawiając w porozumieniu z sobą porządki ruchu, dołożą starania, aby pociągi osobowe i towarowe, na tych liniach, które w miarę potrzeby wozić będą posyłki przewozowe, łączyły się ile możności bezpośrednio i wygodnie z zbiegającymi się kolejami węgierskimi. Obadwa Rządy wpłyną za wspólnem porozumieniem się na to, aby pociągom tym zapewnione zostały odpowiednie połączenia także na kolejach tureckich i bulgarskich.

Co się tyczy ilości pociągów do obrotu przewozowego podróźnych, postanawia się wyraźnie, że wysyłane być mają w każdym kierunku najmniej dwa pociągi dziennie, przewożące pocztę i podróźnych a z tych najmniej jeden pociąg w każdym kierunku z chyżością najmniej 40 kilometrów na godzinę (licząc w to przystanek). Ta chyżość najmniejsza zmniejszona być może na pierw-

tir de la mise en exploitation, être réduite à 35 kilomètres à l'heure (haltes comprises).

Article 13.

Les Parties contractantes s'engagent à garantir la circulation sur les voies ferrées entre leurs territoires contre toute perturbation et entrave. Réciproquement, il ne sera admis sur le territoire de l'une des deux Parties contractantes aucune exécution sur l'accessoire se trouvant sur ce territoire et appartenant à un chemin de fer de l'autre Partie contractante, en particulier sur le matériel fixe et roulant, y compris celui de traction, ainsi que sur les restants en caisse et les créances qui résultent du trafic réciproque envers d'autres établissements de transport.

Article 14.

Il sera pratiqué sur les chemins de fer à construire par la Serbie en vertu de la présente Convention, en tant qu'il s'agit du trafic réciproque, autant que possible les mêmes règlements pour la désinfection des transports et des moyens de transport ainsi que d'autres mesures préventives contre les maladies d'infection d'hommes et d'animaux, qui s'appliquent aux transports sur les lignes austro-hongroises vis-à-vis d'autres Etats.

Article 15.

Pour l'exercice du droit territorial et de surveillance sur les lignes des chemins de fer situées sur leurs territoires les deux Gouvernements établiront des Commissaires permanents, chargés de les représenter dans leur rapport avec l'administration du chemin de fer respective, dans tous les cas qui ne relèvent pas directement du pouvoir judiciaire, de police ou de finances des autorités locales compétentes, ou qui ne sont réglés d'une autre manière.

Les autorités chargées du contrôle des chemins de fer des deux Gouvernements contractants, ainsi que les direc-

sze sześć miesięcy po otwarciu ruchu do 35 kilometrów na godzinę (licząc w to przystanek).

Artykuł 13.

Strony rokujące zobowiązują się zapewnić kolejom łączącym ich Państwa obrót wolny od przerw i przeszkód.

Nawzajem nie będzie dozwolona egzekucya w okręgu jednej z dwóch Stron rokujących na przynależnościach kolei tamże się znajdujących, mianowicie zaś na jej częściach stałych i inwentarzu ruchomym, licząc tu wozy, równie jak na zasobach kasowych i wierzytelnościach u innych zakładów przewozowych, pochodzących z wzajemnego obrotu.

Artykuł 14.

Na kolejach żelaznych, które Serbia wybudować ma na zasadzie umowy niniejszej, stosowane będą według możliwości, o ile chodzi o obrót wzajemny, te same przepisy, dotyczące się odwiezania transportów i wozów, jakoteż wszelkie inne środki, mające na celu zapobieżenie chorobom zaraźliwym na ludzi i zwierzęta, które zaprowadzone są dla transportów na liniach austriacko-węgierskich w obec innych państw.

Artykuł 15.

Obadwa Rządy ustanowią stałych komisarzy do wykonywania służącego im prawa terytorjalnego i prawa nadzoru nad częściami kolei, leżącymi w ich państwach, a ci reprezentować je będą w stosunkach swoich z zarządem odnośnej kolei we wszystkich tych przypadkach, które nie należą bezpośrednio do zakresu właściwych Władz krajowych sądowych, policyjnych lub skarbowych, albo nie są uregulowane w inny sposób.

Władze przeznaczone do nadzoru nad kolejami żelaznymi obu Rządów rokujących, jakoteż dyrekcye obu łączą-

tions des deux lignes de jonction, pourront directement correspondre entre elles pour toutes les questions relatives à l'exploitation et au trafic.

Article 16.

La station de Belgrade n'étant commune que sous le rapport du service de l'exploitation, la Serbie y exercera, ainsi que sur le tronçon situé entre cette station et la frontière serbo-hongroise, la pleine souveraineté territoriale (y compris le droit de justice et de police).

Les deux Parties contractantes se promettent réciproquement de n'accorder sciemment ni emploi, ni travail, dans les postes créés par suite de la présente Convention sur le territoire de l'autre Partie, à des individus qui auraient été régulièrement condamnés pour crimes ordinaires ou délits, pour contrebande ou contravention grave aux lois de finances. Elles s'engagent à imposer les mêmes obligations aussi aux concessionnaires respectifs.

En ce qui concerne le service et la discipline, les fonctionnaires et employés de l'un des Etats contractants, stationnant en vertu de cette Convention sur le territoire de l'autre, dépendent et relèvent exclusivement du Gouvernement qui les a nommés.

Quant à ce personnel, le propre Gouvernement se réserve la faculté de faire des enquêtes contre ceux de ses propres sujets qui seraient employés dans le propre service, pour tout crime ou délit dont ils se seraient rendus coupables dans cet Etat, de connaître de toutes les affaires civiles, de tutelle et de curatelle, notamment de régler la succession et de déclarer en état de faillite la fortune des dits fonctionnaires ou employés et de procéder à la liquidation éventuelle.

Les Gouvernements contractants fourniront réciproquement, dans tous ces cas, l'assistance nécessaire et légale aux autorités respectives.

ych się kolei będą mogły korespondować ze sobą bezpośrednio we wszystkich sprawach, dotyczących się ruchu i obrotu kolei.

Artykuł 16.

Ponieważ dworzec białogrodzki jest wspólnym tylko we względzie służby ruchu, Serbia wykonywać tam będzie pełne prawo zwierzchności (z władzą sądowniczą i policyjną) jak również na części kolei między tym dworcem a granicą serbsko-węgierską.

Obiedwie Strony rokujące przyrzekają sobie nawzajem, że takich osób, które za pospolite zbrodnie lub przestępstwa, za przemytnictwo lub ciężkie przekroczenie skarbowe, były prawomocnie skazane, nie będą przyjmowały ani zatrudniały na posadach służbowych, które w skutek umowy niniejszej zaprowadzone będą w okręgu drugiej Strony. Biorą one sobie za powinność włożyć ten obowiązek także na koncesjonariuszów.

Pod względem służby i karności urzędnicy i słudzy jednego z Państw rokujących, ustanowieni na zasadzie umowy niniejszej w okręgu drugiej Strony, podlegać będą wyłącznie temu Rządowi, który ich mianował.

Co się tyczy tychże osób, Rząd własny zastrzega sobie prawo wytaczania śledztwa przeciwko własnym poddanym u nich w służbie zostającym, o wszelkie zbrodnie i przestępstwa w owym państwie popełnione, jakoteż orzekanie we wszelkich sprawach cywilnych, opiekuńczych i kuratelnych, mianowicie co się tyczy spadków i upadłości rzeczonych urzędników i sług.

We wszystkich takich przypadkach Rządy rokujące dawać będą nawzajem Władzom interesowanym potrzebną pomoc prawną.

Article 17.

En ce qui concerne le détail des formalités à concerter par rapport à la révision douanière et à l'expédition des bagages des voyageurs, ainsi que des marchandises importées et exportées, les deux Gouvernements se donnent mutuellement l'assurance qu'ils admettront sur les lignes désignées à l'article 2, dans l'intérêt du commerce, toute facilité et toute simplification compatibles avec les lois en vigueur dans leurs Etats respectifs.

Les Parties contractantes auront soin de faciliter, autant que possible, sur leurs territoires la circulation réciproque par chemin de fer, en établissant des raccordements directs entre les lignes au point de leur jonction et en faisant passer le matériel roulant d'une ligne sur l'autre.

Les Parties contractantes exempteront, à la frontière où se trouvent des jonctions directes et où a lieu le passage du matériel roulant, les marchandises de la déclaration, du déchargement et de la révision à la frontière, ainsi que de la fermeture des colis, pourvu qu'elles entrent dans des wagons clos selon les règlements, qu'elles soient destinées à être conduites dans ces mêmes wagons à un endroit à l'intérieur du pays où se trouve un bureau de douane ou de finance autorisé à l'expédition, et qu'elles soient déclarées à l'entrée par la remise des listes de chargement et des lettres de voiture.

Les marchandises qui, dans des wagons clos selon les règlements et sans être déchargées, passent en transit sur le territoire d'une des Parties contractantes, en venant du territoire de l'autre ou y étant destinées, seront exemptées de la déclaration, du déchargement et de la révision, ainsi que de la fermeture des colis tant à l'intérieur qu'aux frontières, pourvu qu'elles soient déclarées au transit par la remise des listes de chargement et des lettres de voiture.

Artykuł 17.

Co się tyczy formalności, szczególnie umówić się mających, we względzie rewizyi i ekspedycyi celniczej pakunku podróżnych, jakoteż towarów przywożonych i wywożonych, obadwa Rządy dają sobie zapewnienie, że na liniach kolei żelaznej, w artykule 2 wzmiankowanych pozwolą dla podniesienia na nich obrotu, zaprowadzić wszelkie ułatwienia i uproszczenia, zgodne z ustawami w ich Państwach obowiązującymi.

Strony rokujące będą się starały ułatwić ile możności w swoich Państwach wzajemny obrót za pomocą kolei żelaznych, zaprowadzając połączenia bezpośrednio pomiędzy liniami w miejscu ich zbiegu i przechodzenie inwentarza ruchomego z jednej kolei na drugą.

Tam, gdzie na granicy obu Państw istnieją bezpośrednie połączenia szyn i inwentarz ruchomy może przechodzić, Strony rokujące uwalniać będą towary nadchodzące w wagonach, podług przepisu zamkniętych i temi samymi wagonami przewożonych w głąb kraju do miejsca, w którym znajduje się urząd cłowy i podatkowy do ekspedywania upoważniony, od deklarowania, wyładowania i rewizyi na granicy, jakoteż od oplombowania pak, byleby towary były deklarowane przy wejściu przez przedstawienie wykazów ładunku i listów przewozowych.

Towary, które wagonami zamkniętymi podług przepisu i bez wyładowania przewożone będą przez okrąg jednej ze Stron rokujących i pochodzą z okręgu drugiej Strony lub są do niego przeznaczone, uwalniane będą od deklarowania, wyładowania i rewizyi, jakoteż od oplombowania pak tak w głębi kraju jak i na granicy, byleby były deklarowane do przewozu przez przedstawienie wykazów ładunku i listów przewozowych.

L'application de ces dispositions est cependant subordonnée à la condition que les administrations des chemins de fer intéressés répondent de l'arrivée des wagons, en temps opportun et avec fermeture intacte, au bureau d'expédition situé à l'intérieur du pays ou à celui de sortie.

Bien qu'en général les dispositions précédentes ne trouvent pas d'application aux déchargements des marchandises, il reste d'ailleurs entendu que néanmoins, dans les cas où un pareil déchargement devient nécessaire par suite de la très grande distance entre les lieux de chargement et de déchargement ces faveurs pourront être étendues aux déchargements en question, à la condition qu'ils aient lieu sous contrôle réglementaire.

Article 18.

Les administrations des postes et télégraphes hongroises et serbes auront à s'entendre ultérieurement, quant au règlement à établir pour le service respectif sur les lignes des chemins de fer en question. Il est convenu toutefois dès à présent que les institutions postales et télégraphiques et les mesures y relatives seront mises en harmonie avec les besoins d'une communication régulière des chemins de fer.

Article 19.

Les deux Gouvernements s'engagent, tant que le permettra la sûreté de l'Etat, à faciliter, dans l'intérêt commun de la communication, et autant que possible, l'exercice de la police à la frontière.

Article 20.

Les deux Parties contractantes agiront d'accord pour hâter autant que possible la réunion de la Commission prévue par la Convention de Berlin du ^{8 juillet} 26 juin 1878 et composée de délégués d'Autriche-Hongrie, de Serbie, de Turquie et de Bulgarie, afin d'assurer l'accom-

Przepisy powyższe stosowane jednak będą pod tym warunkiem, że interesowane zarządy kolejowe przyjmą na siebie odpowiedzialność za przybycie wagonów w czasie właściwym i z nienaruszonym zamknięciem na komorę ekspedycyjną, czy to w głębi kraju, czyli też u wyjścia.

Postanawia się za wspólną zgodą, że chociaż przepisy powyższe w ogólności nie odnoszą się do towarów przeładowywanych, to przecież wtedy, gdy w skutek bardzo wielkiej odległości pomiędzy miejscami naładowania i wyładowania potrzebne będzie przeładowanie, przerzeczono ułatwienia mogą być rozciągnięte do takich przeładowań pod warunkiem, że odbywać się będą pod przepisaną kontrolą.

Artykuł 18.

Zarządy pocztowe i telegraficzne węgierski i serbski winny porozumieć się z sobą w przyszłości co do urządzenia odnośnej służby na kolejach w mo- wie będących. Jednak już teraz postanawia się, że urządzenia pocztowe i telegraficzne, jakoteż środki odnoszące się do tego, zastosowane być powinny do potrzeb regularnego obrotu na kolei.

Artykuł 19.

Obadwa Rządy zobowiązują się dla dobra obustronnego obrotu kolejowego ułatwiać o ile na to bezpieczeństwo Państwa pozwoli, wykonywanie służby policyjnej na granicy.

Artykuł 20.

Obie Strony rokująco starać się będą za wspólną zgodą o przyspieszenie ile możliwości zebrania się komisji, przewidzianej konwencją berlińską z d. ^{8 lipca} 26 czerwca 1878 a złożonej z delegatów monarchii austriacko-węgierskiej, Serbii, Turcji i Bułgarii, aby zapewnić spełnienie zada-

plissement de la tâche qui lui est dévolue par ladite Convention. Elles prendront à cette fin les mesures nécessaires aussitôt après l'échange des ratifications de la Convention.

Article 21.

La présente Convention sera soumise aux Corps législatifs respectifs et entrera en vigueur aussitôt après l'échange des ratifications qui aura lieu à Vienne au plus tard le 15/3 juin 1880.

En foi de quoi les Plénipotentiaires ont signé la présente Convention et l'ont revêtue du cachet de leurs armes.

Fait à Vienne, en double expédition, le $\frac{9 \text{ avril}}{28 \text{ mars}}$ 1880.

Schwegel m. p.
(L. S.)

M. Maritch m. p.
(L. S.)

nia, które konwencya rzeczona na tę komisją wkłada. W tym celu zaraz po wymianie ratyfikacyj umowy niniejszej poczynią potrzebne kroki.

Artykuł 21.

Umowa niniejsza przedstawiona będzie odnośnym ciałom prawodawczym i nabędzie mocy zaraz po wymianie ratyfikacyj, co dokonane być ma w Wiedniu najpóźniej 15/3 czerwca 1880.

W dowód czego Pełnomocnicy podpisali umowę niniejszą i wycisnęli na niej swoje pieczęci.

Spisano w dwóch egzemplarzach w Wiedniu dnia $\frac{9 \text{ kwietnia}}{28 \text{ marca}}$ 1880.

Schwegel r. w.
(L. S.)

M. Maricz r. w.
(L. S.)

Nos visis et perpensis conventionis hujus articulis, illos omnes ratos gratosque habere profitemur, Verbo Nostro Caesareo et Regio spondentes, Nos ea quae in illis continentur, fideliter executioni mandaturos esse.

In quorum fidem majusque robur praesentes ratihibitionis Nostrae tabulas manu Nostra signavimus, sigilloque Nostro adpresso muniri jussimus. Dabantur in Josephstadt die octava mensis Junii anno Domini millesimo octingentesimo octogesimo, Regnorum Nostrorum trigesimo secundo.

Franciscus Josephus m. p.

Liber Baro a Haymerle m. p.

Ad mandatum Sacrae Caesaricae et Regiae Apost. Majestatis proprium:

Guilielmus liber Baro a Konradsheim m. p.,

Consiliarius aulicus ac ministerialis.

Protokół końcowy

do umowy dotyczącej się kolei żelaznej pomiędzy monarchią austriacko-węgierską a księstwem serbskiem zawartej dnia ^{9 kwietnia}~~28 marca~~ 1880.

Protocole final.

Au moment de procéder à la signature de la Convention conclue, à la date de ce jour, entre l'Autriche-Hongrie et la Serbie, les Plénipotentiaires soussignés ont fait les déclarations suivantes qui auront à former partie intégrante de la Convention même.

Le Gouvernement Royal de Hongrie ayant pris par l'article 2 l'engagement de faire construire une jonction de Budapest par Semlin jusqu'à la frontière hongroise-serbe à Belgrade, en se réservant le droit d'établir cette jonction, soit par une ligne nouvelle partant de Budapest, soit par un raccordement avec les lignes déjà existantes, M. le Plénipotentiaire austro-hongrois déclare, à la demande de M. le Plénipotentiaire serbe, que le Gouvernement Royal de Hongrie comprend par le susdit „raccordement avec les lignes déjà existantes“ une jonction aux lignes déjà existantes à Szegedin ou Nagy-Kikinda.

Lors des négociations pour la Convention signée ce jour d'hui, le Gouvernement Princier de Serbie a attaché une grande importance à ce que le terme prévu à l'article 2 pour la construction de la ligne de Nich par Pirot à la frontière serbo-bulgare vers Bellova, dans la direction de Constantinople, ne commence à courir qu'à partir du jour où la jonction de cette ligne sera assurée par la Convention à conclure avec la Bulgarie, la valeur de cette ligne, tant qu'elle ne sera pas raccordée au tronçon bulgare, étant hors de proportion avec les sacrifices financiers exigés par sa construction. Le Gouvernement Impérial

Protokół końcowy.

Przy podpisywaniu umowy zawartej w dniu dzisiejszym pomiędzy monarchią austriacko-węgierską a Serbią podpisani Pełnomocnicy złożyli następujące oświadczenia, które stanowią część składową tejże umowy.

Gdy Rząd królewsko-węgierski na zasadzie artykułu 2 wziął na siebie obowiązek urządzić linią łączącą od Budapesztu na Zemuń aż do granicy węgiersko-serbskiej pod Białogrodem, zastrzegając sobie uskutecznienie tego albo przez wybudowanie nowej kolei od Budapesztu, albo przez utworzenie połączenia z jedną z kolei już istniejących, tedy Pan Pełnomocnik austriacko-węgierski oświadcza na żądanie Pana Pełnomocnika serbskiego, że przez „urządzenie połączenia z jedną z kolei już istniejących“ Rząd królewsko-węgierski rozumie połączenie z istniejącymi już liniami pod Szegiedynem lub Wielką Kikindą.

W toku rokowań, których przedmiotem było zawarcie umowy dziś podpisanej Rząd książęco-serbski przywiązywał do tego wielką wagę, aby przewidziany w artykule 2 termin wybudowania linii z Nizu na Pirot do granicy serbsko-bułgarskiej pod Bellową nie pierwszej zaczął się liczyć, aż od dnia, w którym drogą umowy z Bułgarią zawrzesz się mającej zapewnione będzie połączenie tej linii, gdyż wartość tej linii, dopóki nie będzie połączona z koleją bułgarską, nie odpowiada bynajmniej ofiarom finansowym, na jej wybudowanie potrzebnym. Ponieważ Rząd cesarski i królewski przyznaje słuszność tym względom fi-

et Royal étant prêt à tenir compte de ces considérations financières, les deux Parties contractantes sont tombées d'accord de réunir leurs efforts afin que, en conformité des obligations imposées à la Bulgarie par le Traité de Berlin, la construction du tronçon bulgare soit assurée à temps. Cependant, si, contre toute attente, la Convention avec la Bulgarie ne devait pas être conclue dans le terme d'un an après l'échange des ratifications de la présente Convention, les deux Parties contractantes sont convenues dès à présent que le terme pour la construction de la ligne de Nich par Pirot à la frontière serbo-bulgare sera compté à partir du jour où la jonction de cette ligne sera assurée par la Convention avec la Bulgarie, mais que, dans ce cas, la Serbie s'engage d'exécuter et de livrer à la circulation internationale la ligne en question dans le terme de trois ans à partir de cette époque.

Il est entendu que, pour établir l'accord commun prévu à l'alinéa 1er de l'article 6, un Commissaire délégué par le Gouvernement Princier serbe interviendra à Budapest à l'adjudication des travaux de construction du pont sur la Save.

Le présent protocole qui sera considéré come approuvé et sanctionné par les deux Parties contractantes, sans autre ratification spéciale, par le seul fait de l'échange des ratifications de la Convention à laquelle il se rapporte, a été dressé, en double expédition à Vienne, le $\frac{9 \text{ avril}}{28 \text{ mars}}$ 1880.

Schwegel m. p.

M. Maritch m. p.

Umowę powyższą, tyczącą się kolei żelaznej, razem z protokołem końcowym, ogłasza się niniejszem po zatwierdzeniu onejże przez obie Izby Rady państwa.

Wiedeń, dnia 22 czerwca 1880.

Taaffe r. w.

nansowym, zgodziły się obie Strony rokujące, połączyć usiłowania swoje, ażeby jak tego wymagają zobowiązania Traktatem berlińskim na Bułgaryą włożone, wybudowanie części bułgarskiej w czasie właściwym było zapewnione. Gdyby jednak wbrew oczekiwaniu umowa z Bułgaryą nie została zawarta w przeciągu roku od wymiany ratyfikacyj umowy niniejszej, obie Strony rokujące zgodziły się już teraz, że termin wybudowania linii z Niżu na Pirot do granicy serbsko-bułgarskiej liczyć się ma od dnia, w którym przez umowę z Bułgaryą zapewnione zostanie połączenie tej linii; ale że w tym przypadku Serbia będzie obowiązana wybudować linią w mowie będącą i oddać na użytek międzynarodowy w przeciągu trzech lat od tego terminu.

Zgodzono się, że celem osiągnięcia wspólnego porozumienia się, przewidzianego w pierwszym ustępie artykułu 6, komisarz wydelegowany przez Rząd książęco-serbski uczestniczyć będzie w Budapeszcie w sprawie nadawania robót budowniczych mostu na Sawie.

Protokół niniejszy, który uważany będzie za zatwierdzony i sankcyonowany przez obie Strony rokujące przez samą wymianę ratyfikacyj Umowy, do której się odnosi, spisany został w dwóch egzemplarzach w Wiedniu dnia $\frac{9 \text{ kwietnia}}{28 \text{ marca}}$ 1880.

Schwegel r. w.

M. Maricz r. w.

Korb r. w.

§ 1.**Ustawa z dnia 11 czerwca 1880,**

o ulgach co do opłat od obligacyj kolejowych z prawem pierwszeństwa w razie ich konwersy.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

§. 1.

Upoważnia się Administracyą skarbu, aby Spółkom akcyjnym kolejowym, które za swoje obligacye z prawem pierwszeństwa jeszcze do wypłaty nie przypadające, wydać chcą drogą wykupu lub wymiany nowe obligacye z prawem pierwszeństwa, miejsce tamtych zastępujące, odpuściła opłaty od obligacyj nowo wydać się mających, które według przepisów wymierzone i podług skali przepisane być powinny, o ile ogólna suma kapitałowa tychże obligacyj nie będzie wyższa od sumy tych, które mają być wykupione i o ile termin wypłaty nie ma być przedłużony; tudzież aby im odpuściła opłaty i stęple od dokumentów, z powodu konwersyi sporządzić się mających, przypadające, które również według przepisów wymierzone i przepisane być powinny, a w szczególności także od dokumentów ugody, jeżeli będą spisane i od wpisów hipotecznych, które trzeba będzie wyjednać.

Jeżeli od obligacyj nowo wydać się mających przypada opłata wyższa od tej, którą według ustaw obecnie obowiązujących należałoby uiścić od obligacyj wykupić się mających, uwolnienie rozciągając się nie może na różnicę pomiędzy dwiema kwotami opłat.

§. 2.

Celem uzyskania wzmiankowanej ulgi przedstawić należy Administracyi skarbu dokładny plan zamierzonej konwersyi obligacyj i postarać się, aby go zatwierdzono.

§. 3.

Ustawa niniejsza nabywa mocy od dnia ogłoszenia a traci ją od dnia 31 grudnia 1881.

§. 4.

Wykonanie ustawy niniejszej porucza się Ministrowi skarbu, który porozumieć się ma z Ministrem handlu.

Berno, dnia 11 czerwca 1880.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Korb r. w.

Kriegs Au r. w.

82.**Obwieszczenie ministerstw skarbu i handlu z dnia
20 czerwca 1880,**

o poruczeniu delegacyi portowej i zdrowotnej morskiej w Porto Rose czynności delegacyi komory.

Począwszy od 1 lipca 1880 porucza się tymczasowo delegacyi portowej i zdrowotnej morskiej w Porto Rose pod Pirano, w okręgu urzędowym koparskim, czynności delegacyi komory pomocniczej I w Pirano.

Korb r. w.**Pražák** r. w.**83.****Obwieszczenie ministerstw rolnictwa, spraw wewnętrznych, skarbu i handlu z dnia 28 czerwca 1880,**

o przystąpieniu Rządu Wielkiego księstwa luxemburskiego i Rządu książęcego serbskiego do konwencji międzynarodowej z dnia 17 września 1878, (tyczącej się środków przeciw mszycy winnej).

Stósownie do doniesienia Rady związkowej szwajcarskiej, Rządu Wielkiego księstwa luxemburskiego i księstwa serbskiego w myśl artykułu 7 konwencji międzynarodowej z dnia 17 września 1878, tyczącej się środków przeciw mszycy winnej (Dz. u. p. Nr. 19 z r. 1880), oświadczyły w sposób przepisany, że przystępują do tej konwencji.

Taaffe r. w. **Falkenhayn** r. w. **Kremer** r. w. **Dunajewski** r. w.**84.****Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 2 lipca 1880,**

o sposobie opodatkowania tych fabryk cukru burakowego, w których pomiędzy machiną do krajania buraków a prasami umieszczona jest rynna na sok z sitem i zaciernikiem.

Oznajmia się w porozumieniu z królewsko-węgierskiem ministerstwem skarbu, że w fabryce cukru burakowego systemu prasowego, jeżeli pomiędzy machiną do krajania buraków a prasą do wytlączania soku wsunięta jest rynna do soku z sitem, zaciernikiem i dopływem wody, z której już część soku burakowego odpływa do dalszego przetworzenia, ilość buraków, opodatkować się mająca, obliczać należy stósownie do §. 2, ustęp 2 ustawy o opodatkowaniu cukru z dnia 27 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 71) przez bezpośrednie odważenie buraków.

Dunajewski r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXI. — Wydana i rozesłana dnia 10 lipca 1880.

85.

Traktat z dnia 25 lutego 1880,

pomiędzy monarchją austriacko-węgierską a Niemcami, tyczący się uwierzytelniania dokumentów.

(Zawarty w Berlinie dnia 25 lutego 1880, ratyfikowany przez Jego c. i k. Apostolską Mość dnia 11 czerwca 1880, dokumenty ratyfikacyjne wymieniono w Berlinie dnia 18 czerwca 1880.)

My Franciszek Józef Pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austriacki;

Król Apostolski Węgierski, Król Czeski, Dalmacki, Kroacki, Sławoński, Galicyjski, Lodomeryjski i Illiryjski; Arcyksiążę Austriacki; Wielki Książę Krakowski; Książę Lotaryński, Salzburski, Styryjski, Karyntyjski, Kraiński, Bukowiński, Górno i Dolno Szląski; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; książęcony hrabia na Habsburgu i Tyrolu, itd. itd. itd.

wiadomo czynimy:

Gdy pomiędzy Naszym Pełnomocnikiem a Pełnomocnikiem Najjaśniejszego Cesarza niemieckiego, Króla pruskiego zawarty został w Berlinie na dniu 25 lutego 1880, Traktat, tyczący się uwierzytelniania dokumentów, wydanych lub uwierzytelnionych przez Władze i urzędników publicznych, który tak opiewa:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. i Król Apostolski węgierski z jednej i Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski w imieniu Rzeszy niemieckiej z drugiej strony, pragnąc dla poparcia wymiaru sprawiedliwości i wzajemnego obrotu zaprowadzić w Swoich krajach ułatwienia we względzie uwierzy-

telniania dokumentów, wydanych lub uwierzytelnionych przez Władze i urzędników publicznych i zawrzeć w tym celu umowę, mianowali do tego Pełnomocnikami, a to:

Najjaśniejszy Cesarz austriacki, Król czeski itd. i Król Apostolski węgierski: pana Emeryka Széchényi, Swego tajnego radcę, szambelana nadzwyczajnego i pełnomocnego ambasadora przy dworze Najjaśniejszego Cesarza niemieckiego, Króla pruskiego a

Najjaśniejszy Cesarz niemiecki, Król pruski:

pana Maksymiliana Philipsborna, Swego rzeczywistego radcę tajnego, dyrektora w urzędzie spraw zagranicznych, którzy okazawszy sobie nawzajem swoje pełnomocnictwa, zgodzili się na następujące postanowienia:

Artykuł I.

Dokumenty, które wydają Sądy cywilne lub wojskowe a dotyczące się spraw cywilnych spornych lub nie spornych, jakoteż spraw karnych, jeżeli opatrzone są pieczęcią urzędową, nie potrzebują żadnego uwierzytelnienia.

Wygotowania orzeczeń niemieckich Sądów wojennych lub wyroków, powinny być uwierzytelnione przez właściwy Sąd wojskowy.

Na równi z dokumentami sądowymi zostają dokumenty, które wyda jedna z następujących Władz:

W Niemczech:

- a) trybunał porządkowo karny i Izby porządkowo karne niemieckie;
- b) urząd związkowy do spraw, dotyczących się swojszczyzny;
- c) urząd do przywilejów na wynalazki;
- d) urząd wyższy morski i urzędy morskie;
- e) urzędy żeglarskie;
- f) komisye ogólne i oddzielne do uregulowania stosunków właścicieli dóbr i włościan, do rozdzielania i łączenia, władze do wykupów i oddziały rządowe, tudzież kolegium rewizyjne do spraw kultury krajowej w Berlinie;
- g) sądy uniwersyteckie, sądy przemysłowe i sądy administracyjne;
- h) królewsko-pruski trybunał porządkowo karny dla urzędników nie sądowych i
- i) władza opiekuńcza w Hamburgu.

W Austrii:

- a) trybunał państwa;
- b) trybunał administracyjny;
- c) trybunał stanu;
- d) komisye ustanowione u Władz administracyjnych krajowych i w ministerstwie spraw wewnętrznych do wyswobodzenia gruntów, wykupu ciężarów gruntowych i ich uregulowania, tudzież do zniesienia prawa propinacyi i stosunku lenniczego;
- e) sądy do spraw dochodów Państwa;
- f) sądy przemysłowe;
- g) urzędy hipoteczne i urzędy do ksiąg gruntowych, urzędy depozytowe, urzędy podatkowe, będące oraz depozytowemi i inne urzędy pomocnicze sądowe;
- h) samoistne urzędy hipoteczne w Dalmacyi.

W Węgrzech:

- a) sądy małżeńskie duchowne;
- b) władze sieroce;
- c) urzędy do ksiąg gruntowych i urzędy depozytowe, będące oraz podatkowemi.

Artykuł II.

Dokumenty, które wydają notaryusze, wykonawcy sądowi i inni urzędnicy pomocniczy sądowi, tudzież w Niemczech urzędnicy stanowi, jakoteż stróże hipotek — o ile osoby te nie należą do Władz w artykule I wymienionych — potrzebują uwierzytelnienia sądowego.

Uwierzytelnienie uważa się za dostateczne, gdy dokument opatrzony jest podpisem i pieczęcią urzędową Sądu tego Państwa, w którym znajduje się siedziba urzędowa osoby wydającej dokument.

Protesty wekslowe wygotowane przez notaryuszów, wykonawców sądowych lub pisarzy sądowych i ich pieczęcią urzędową opatrzone, nie potrzebują żadnego innego uwierzytelnienia.

Toż samo rozumie się o wygotowaniach konwentów kapitulnych i zakonnych węgierskich, prawnie upoważnionych do zachowywania dokumentów prywatnych, gdy wygotowania te opatrzone są ich pieczęcią urzędową.

Artykuł III.

Wyciągi z ksiąg kościelnych, tyżące się chrztów, zaślubin lub zejścia, które w Niemczech, zaopatrzone w pieczęć kościelną, wydane zostały, uwierzytelnione być powinny przez właściwy Sąd cywilny odnośnego okręgu a nadto Sądów potwierdzić ma, jako osoba wydająca wyciąg, jest do tego upoważniona.

Jeżeli wyciągi tego rodzaju wydaje niemiecki duchowny wojskowy, uwierzytelnienie, jakoteż potwierdzenie, należy do Sądu wojskowego.

W Austrii i Węgrzech wyciągi z urzędowych metryk urodzin, zaślubin i zejścia, o ile je utrzymuje nie Władza administracyjna, uwierzytelniać ma Władza administracyjna pierwszej instancyi, upoważniona do nadzorowania osoby utrzymującej metryki.

Jeżeli zaś osoba utrzymująca metryki podlega Władzy wojskowej, wyciągi z nich potwierdzać ma ministerstwo obrony krajowej a względnie ministerstwo wojny.

Wyciągi upoważnione zgodnie z powyższymi przepisami nie potrzebują żadnego innego upoważnienia.

Artykuł IV.

Dokumenty, które wyda lub uwierzytelnia którakolwiek z najwyższych Władz administracyjnych cesarstwa niemieckiego, lub któregośkolwiek z Państw związkowych niemieckich, albo też jedna z najwyższych wspólnych Władz administracyjnych monarchyi austriacko-węgierskiej, jedna z najwyższych Władz administracyjnych austriackich lub węgierskich, albo którakolwiek inna wyższa Władza administracyjna, rządowa lub kościelna, nie potrzebują żadnego innego uwierzytelnienia.

Obiedwie Strony rokujące wskażą sobie nawzajem Władze, o których tu jest mowa i uwiadomić się będą o zmianach, któreby zaszły co do tychże Władz.

Dokumenty, które wydadzą lub uwierzytelnia inne Władze prócz wyszczególnionych powyżej, powinny być uwierzytelnione od tej z Władz wyszczególnionych, której Władza wydająca dokument podlega.

Atoli przepisy dotychczasowe, tyczące się kart wywodniczych do podróży, zachowują się bez zmiany; nadto nie naruszają się ułatwienia, mianowicie w obrocie handlowym i postępowaniu cłowem osobnemi umowami zaręczone, nadane.

Nie potrzebują wreszcie żadnego innego uwierzytelnienia dokumenty, które wydają Władze skarbowe, licząc tu i urzędy leśne, w okręgach pogranicznych.

Artykuł V.

Dokument prywatny, który uwierzytelnia Władza na zasadzie umowy niniejszej do tego upoważniona, nie potrzebuje żadnego innego upoważnienia.

Artykuł VI.

Traktat niniejszy nabyć ma mocy obowiązującej w dziesięć dni po ogłoszeniu. Każda z dwóch Stron rokujących może tenże kiedykolwiek wypowiedzieć; po wypowiedzeniu jednak będzie obowiązywał jeszcze przez trzy miesiące.

Od chwili, gdy Traktat niniejszy nabędzie mocy obowiązującej, utracą moc taką wszystkie umowy zawarte dawniej między Państwami związkowemi niemieckimi a monarchyą austriacko-węgierską, o ile przedmiotem ich jest uwierzytelnienie dokumentów, które Władze publiczne wydały lub uwierzytelniały.

Traktat powyższy będzie ratyfikowany a ratyfikacye wymienione zostaną jak można najrychlej.

W dowód czego Pełnomocnicy obu Stron podpisali Traktat niniejszy i wycisnęli na nim swoje pieczęci.

Działo się w Berlinie dnia 25 lutego 1880.

(L. S.) **Széchényi** r. w.

(L. S.) **Maksymilian Philipsborn** r. w.

Tedy zbadawszy wszystkie postanowienia tego Traktatu zatwierdziliśmy go i przyrzekamy słowem Naszem cesarskiem i królewskiem za Siebie i za Naszych następców, że go w całej osnowie ściśle zachowywać będziemy i zachowywać każemy.

W dowód czego podpisaliśmy własnoręcznie dokument niniejszy i rozkazaliśmy wycisnąć na nim Naszą cesarską i królewską pieczęć.

Działo się w Bernie dnia jedenastego miesiąca czerwca w roku Pańskim tysiąc ośmset ośmdziesiątym, Naszego panowania trzydziestym drugim.

Franciszek Józef r. w.

Baron **Haymerle** r. w.

Z najwyższego rozkazu Jego c. i k. Apostolskiej Mości:

Franciszek **Riedl Biedenau** r. w.

e. k. radca wydziału.

Traktat powyższy ogłasza się niniejszem.

Wiedeń, dnia 2 lipca 1880.

Taaffe r. w.

Streit r. w.

86.**Rozporządzenie cesarskie z dnia 3 lipca 1880,**

którem na zasadzie §. 14 ustawy zasadniczej o reprezentacji państwa z dnia 21 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 141), przedłuża się odnośnie do kampanii 1880/1 przepisany w ustępie 1 §. 3 ustawy z dnia 27 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 71) o opodatkowaniu cukru burakowego, termin ogłoszenia.

Upoważniam ministerstwo, ażeby na kampanią 1880/1 skale dziennej wydajności przyrządów do otrzymywania soku w fabrykach cukru burakowego, ryczałtowo opodatkowanych, ogłosiło w ciągu miesiąca lipca 1880.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia ogłoszenia.

Wykonanie onegoż poleca się Ministrowi skarbu.

Ischl, dnia 3 lipca 1880.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Ziemiałkowski r. w.

Falthenbayn r. w.

Pražák r. w.

Conrad-Eybesfeld r. w.

Streit r. w.

Weltersheimb r. w.

Kremer r. w.

Dunajewski r. w.

87.**Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 3 lipca 1880,**

o powiększeniu upoważnień celniczych c. k. komory pomocniczej II klasy w Perasto w Dalmacyi.

C. k. komorze pomocniczej II klasy w Perasto w Dalmacyi nadano upoważnienia c. k. komory pomocniczej I klasy do wykonywania czynności celniczych wwozowych, jakoteż do potwierdzania wywozu takich towarów przewozowych, z którymi komorom pomocniczym II klasy wolno bezwarunkowo załatwiać czynność celniczą wwozową.

To powiększenie upoważnień nabywa mocy od dnia 15 lipca 1880.

Dunajewski r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć XXXII. — Wydana i rozesłana dnia 16 lipca 1880.

88.

Dokument koncesyi z dnia 11 czerwca 1880,

na kolej żelazną parową z Bozenu do Meranu.

**My Franciszek Józef Pierwszy,
z Bożej łaski Cesarz Austryacki;**

król apostolski węgierski, król Czech, Dalmacyi, Kroacyi, Sławonii, Galicyi, Lodomeryi i Illiryi; Arcyksiążę Austryacki; Wielki Książę Krakowski, Książę lotaryński, salzburski, styryjski, karyntyński, krański, bukowiński, górno i dolno szląski; wielki książę siedmiogrodzki; margrabia morawski; uksiążęcony hrabia na Habsburgu i Tyrolu, itd. itd. itd.

Gdy hr. Antoni Brandis i Henryk Böhm podali prośbę o udzielenie im koncesyi na budowę i utrzymanie w ruchu kolei żelaznej parowej z Bozenu do Meranu, łączącej się z koleją południową, przeto ze względu na ogólną pożyteczność tego przedsięwzięcia, widzimy się spowodowani nadać proszącym koncesyą niniejszą na zasadzie ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238), jakoteż ustawy z dnia 11 marca 1876 (Dz. u. p. Nr. 38), w sposób następujący:

§. 1.

Nadajemy koncesyonaryuszom prawo wybudowania i utrzymywania w ruchu kolei żelaznej parowej z Bozenu do Meranu, łączącej się z koleją południową.

§. 2.

Kolej ta wybudowana być ma jako drugorzędna ze szlakiem normalnym.

Sposób budowy, jakoteż urządzenia ruchu odpowiadać powinny projektom szczegółowym przez ministerstwo handlu zatwierdzić się mającym i warunkom technicznym, które będą ustanowione.

W tej mierze starać się należy, aby koszta budowy były jak najmniejsze, a ponieważ chyżość największa pociągów na tej kolei nie może wynosić więcej nad 20 kilometrów na godzinę, przeto pozwala się na wszelkie ułatwienia, jakie z powodu tej małej chyżości są dopuszczalne.

Wagony, szyny i inne części składowe żelazne, tudzież wszelkie przedmioty potrzebne do urządzenia i utrzymania kolei, nabyte być muszą z fabryk krajowych.

Projekta techniczne budowy i urządzenia kolei przedstawić należy ministerstwu handlu wcześniej, a tyczące się tego, jakoteż wszelkie inne rozporządzenia władz nadzorczych rządowych wykonywać jak najściślej.

Podobnież uczynić powinni koncesyonaryusze pod względem budowy wszystko, czego by jeszcze ministerstwo handlu wymagało ze względu na dobro publiczne i trzymać się obowiązujących ogólnych przepisów budowniczych i policyjnych.

Budowę dolną kolei wykonać można tylko pod jeden tor.

Koncesyonaryusze zobowiązują się wejść w rokowania ze Spółką uprzyw. kolei południowej względem używania jej dworca w Bozen, jakoteż względem urządzenia służby ruchu dla obrotu przejściowego i tyczącą się tego umowę przedstawić Rządowi do zatwierdzenia. Gdyby budowle rzeczzonego dworca miały być powiększone na potrzeby nowej kolei, koszta ztąd powstałe poniosą koncesyonaryusze.

Gdyby umowa ze Spółką kolei południowej nie przysłała do skutku, koncesyonaryusze mają wprowadzić prawo wybudować własny dworzec, są jednak obowiązani urządzić połączenie z tamtą koleją i przynajmniej do obrotu osobowego urządzić wspólną służbę dworcową.

Co się tyczy warunków takiego połączenia, jakoteż urządzenia wspólnej służby dworcowej do obrotu passażerskiego, poddadzą się koncesyonaryusze orzeczeniu ministerstwa handlu, jeżeliby się nie zgodzono w tej mierze z koleją, z którą ma nastąpić połączenie.

Rząd zastrzega sobie, że gdyby się nie zgodzono, on sam poda warunki wzajemnego używania wagonów kolei krajowych sąsiednich i zbiegu kolei idących z kopalni i zakładów przemysłowych.

Koncesyonaryusze są jednak obowiązani pozwolić za wynagrodzeniem kosztów, ażeby koleje łączące, które przedsiębiorstwa przemysłowe, mające siedziby nad koleją koncesyonowaną, zechcą zbudować dla dowozu płodów swoich, zostały do dworców kolei doprowadzone w sposób dla ruchu kolei jak najmniej uciążliwy.

§. 3.

Koncesyonaryusze obowiązani są w przeciągu trzech miesięcy, licząc od dnia dzisiejszego, rozpocząć budowę kolei, która ukończona być ma i oddana na użytek publiczny w przeciągu lat trzech, licząc od tego samego terminu, tudzież przez cały okres koncesyjny utrzymywać w ruchu bez przerwy.

Jako rękojmię dopełnienia tego zobowiązania i wszystkich innych koncesyą przepisanych, złożyć mają koncesyonaryusze Rządowi kaucyą w sumie 200.000 złotych waluty austriackiej.

Kaucyą złożyć należy w gotówce albo w papierach publicznych, w których wolno lokować fundusze sieroce.

Kaucyą ta zwrócona będzie po ukończeniu budowy dolnej kolei koncesyonowanej.

Akta i dokumenty z tego powodu spisać się mające, wolne są od stępli i opłat.

§. 4.

Do wybudowania kolei koncesyonowanej nadaje się koncesyonaryuszom prawo wywłaszczenia podług przepisów ustawowych w tej mierze obowiązujących.

Takież samo prawo nadane będzie koncesyonaryuszom do wybudowania wszelkich odnóg, prowadzących do zakładów przemysłowych, gdyby Rząd uznał potrzebę wybudowania takowych ze względu na dobro publiczne.

Koncesyonaryusze obowiązani są przyspieszyć, o ile to od nich zależy, hipoteczne odpisanie parcel nabytych pod budowę kolei, jakoteż wykonanie środków, które stosownie do ustawy z dnia 19 maja 1874 (Dz. u. p. Nr. 70) są potrzebne do zabezpieczenia w księgach dla kolei żelaznych stosunków prawnych, w związku z tem zostających, i dołożyć starania, ażeby przed sprostowaniem hipotecznem stanowczy pomiar gruntów i zamknięcie rachunków jak najspieszniej były ukończone.

§. 5.

We względzie budowy kolei koncesyonowanej i ruchu na niej, zastosować się powinni koncesyonaryusze do osnowy niniejszego dokumentu koncesyi, jakoteż do istniejących w tej mierze ustaw i rozporządzeń mianowicie do ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238) i regulaminu ruchu kolei z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1852), tudzież do ustaw i rozporządzeń które w przyszłości wydane być mogą.

Wszakże pod względem ruchu pozwala się w myśl artykułu VII ustawy z dnia 11 marca 1876 (Dz. u. p. Nr. 38) odstąpić od wszystkich środków bezpieczeństwa przepisanych w porządku ruchu kolei żelaznych o ile ze względu na zmniejszenie chyżości największej, ministerstwo handlu uzna to za możliwe, a natomiast trzymać się należy osobnych przepisów ruchu, które wyda ministerstwo handlu.

W szczególności uwalnia się koncesyonaryuszów od obowiązku zaprowadzenia właściwego obrotu nocnego na tak długo, dopóki czyste dochody kolei w dwóch latach ruchu po sobie następujących nie przyniosą najmniej 5 pre. odsetków od kapitału zakładowego.

§. 6.

Co się tyczy obowiązków dla zakładu pocztowego, stosowane będą przepisy następujące:

1. Koncesyonaryusze obowiązani są przewozić bezpłatnie pocztę i służbę pocztową podług przepisu §-fu 68 Porządku ruchu na kolejach żelaznych i do tego celu wyznaczyć zarządowi pocztowemu w pociągach osobowych lub mieszanych, które zarząd pocztowy wskaże, najwięcej zaś w trzech pociągach na dobę w każdym kierunku odchodzących, przedział, a gdyby do przewozu używano wagonów parowych, miejsce, przedziałowi odpowiadające, do przewozu posyłek pocztowych. Koszta odpowiedniego urządzenia tych przedziałów ponieść ma zakład pocztowy.

Jeżeliby zażądano jeszcze innych usług, koncesyonaryusze obowiązani są spełnić je tylko za umówionem wynagrodzeniem.

Programy ruchu pociągów, przeznaczonych do przewożenia poczty, będą układane podług przepisów, jakie obowiązywać będą i będą zatwierdzane przez Władzę nadzorczą.

Jeżeliby w przerzeczonym przedziale większe pakiety listowe lub torby z listami pomieścić się nie mogły, zarząd kolei wyznaczyć winien do tego celu inne bezpieczne miejsce w pociągu.

Koncesyonaryusze obowiązani są oświetlać przedziały do służby pocztowej tak samo jak wagony osobowe; koszty niezwyčajnego oświetlenia wnętrza wagonów i ich opalenia ponosić będzie zakład pocztowy.

2. Zarząd pocztowy ma prawo przydawać swoich dozorców do posyłek, którymkolwiek pociągiem takowe odchodzą.

Urzednicy pocztowi, konduktorowie i słudzy, mający dozór nad posyłkami, jakoteż ci ze służby pocztowej, którzy wysłani będą dla doglądania lub wyuczenia się czynności pocztowych na kolei żelaznej, którzy to ostatni okazać powinni zaświadczenie przełożonej dyrekcji pocztowej, przewożeni będą bezpłatnie.

Zarząd pocztowy, wysyłając którymkolwiek pociągiem pocztowym pocztę listową, ma prawo poruczyć zarządowi kolejowemu przez koncesyonaryuszów ustanowionemu, ażeby użył swoich ludzi do przewiezienia bezpłatnie tej poczty listowej.

3. Do wykonywania służby pocztowej wyznaczony będzie bezpłatnie w stacyi końcowej w Meranie stósowny pokój i izba na rzeczy w budynku kolejowym, a co się tyczy zaspokojenia innych potrzeb służby pocztowej, zawarta będzie osobna umowa względem wynagrodzenia, które ma być za to płacone jako czynsz najmu.

Wewnętrzne urządzenie, utrzymanie w porządku, oświetlenie i opalenie tych lokalności jest rzeczą zarządu pocztowego.

4. W tych dworcach, w których urzędy pocztowe nie będą ustanowione, koncesyonaryusze obowiązani są wyznaczyć na żądanie zarządu pocztowego swoich ludzi do pośrednictwa pomiędzy pociągami kolei a służbą pocztową w odbieraniu i wydawaniu posyłek pocztowych, tudzież bezpiecznie takowe zachowywać, póki nie będą oddane zakładowi pocztowemu a to za wynagrodzeniem, które wyznaczy administracja pocztowa.

Gdzieby zdaniem administracji pocztowej służba pocztowa tego wymagała, koncesyonaryusze obowiązani są wyznaczyć ludzi swoich do pomagania w ładowaniu i wyładowaniu posyłek pocztowych za wynagrodzeniem tej pomocy odpowiedniem.

W obudwu przerzeczonych wypadkach, zarząd pocztowy zastosuje się ile możności do szczególnych stosunków miejscowych w tych stacyach, w których zaprowadzona będzie tylko ograniczona służba dzienna.

Korespondencye między dyrekcją lub radą zawiadowczą kolei a jej podrzędnymi czynnikami, tyczące się zarządu kolei, tudzież korespondencye tych ostatnich między sobą, mogą być przewożone na odnośnych częściach kolei przez sługi kolei.

§. 7.

Koncesyonaryusze zobowiązują się, że urządziwszy linie telegraficzne, potrzebne do ruchu kolei i dawania sygnałów, w którym to względzie zawrzeć muszą osobną umowę z zakładem telegrafów rządowych, pozwolą ich używać do korespondencyj rządowych i prywatnych.

Rządowi wolno będzie założyć własne linie na gruncie przez koncesyonaryuszów nabytym lub w ogóle na potrzeby kolei używanym bez żadnej zapłaty lub wynagrodzenia, a gdyby założona została osobna linia telegraficzna kolejowa, przymocować druty telegrafów rządowych do słupów telegrafu kolejowego.

Koncesyonaryusze zapewniają bezpłatną pomoc ze strony służby kolejowej w doglądaniu i utrzymywaniu takich linii rządowych.

Koncesyonaryusze są nadto obowiązani przewozić na swojej kolei materiały i rekwizyta zakładu telegrafów rządowych podług taryf przepisanych dla transportów wojskowych, jakoteż zachowywać takowe bezpłatnie w swoich dworcach i stacyach.

Koncesyonaryusze obowiązani są zawrzeć wcześniej osobną umowę z zarządem telegrafów rządowych co do wszystkich przerzeczonych stosunków.

§. 8.

Na kolei w §. 1 wzmiankowanej zaprowadzone będą tymczasowo tylko wagony dwóch klas do obrotu osobowego.

Wagony pierwszej klasy urządzone być powinny tak, jak wagony pierwszej klasy na innych kolejach a wagony drugiej klasy przynajmniej tak, jak wagony trzeciej klasy na innych kolejach.

Do przewozu podróźnych ustanawia się następującą taryfę najwyższą od osoby i kilometra.

I klasa 5·0 c. wal. austr. srebrem

II „ 3·0 „ „ „ „

Gdyby się okazała potrzeba jeszcze większego zniżenia cen przewozu, koncesyonaryusze obowiązani są na żądanie Ministra handlu, albo zniżyć odpowiednio ceny przewozu wagonami drugiej klasy, albo zaprowadzić jeszcze jedną klasę (dla stojących) z ceną po 2·0 centa wal. austr. srebrem od osoby i kilometra.

Taryfy przewozu podróźnych opierać się powinny zresztą na przepisach ustawy z dnia 15 lipca 1877 (Dz. u. p. Nr. 64).

§. 9.

Do przewozu towarów na kolei koncesyonowanej ustanawia się następującą taryfę najwyższą od tonny i kilometra w centach wal. austr. srebrem:

A. Posyłki pospieszne.

1. Od zwyczajnej pošyłki pospiesznej 20 c.
2. Od pošyłki pospiesznej ulegającej zniżeniu, t. j. od mleka i wytworów mlecznych, jarzyn, świeżego mięsa, chleba itd., jakoteż od naczyń próżnych, odsyłanych napowrót, połowa kwoty powyższej.

B. Posyłki zwyczajne.

1. Od pošyłki zwyczajnej 12 c.
2. Od pošyłki zwyczajnej ulegającej zniżeniu, t. j. od węgla kopalnego, koksu, zboża, wytworów mącznych, ziemniaków, nawozu, drzewa, kamieni budulcowych i wapiennych pełnemi wagonami przewożonych, od żelaza i towarów żelaznych ordynarnych, gdy są oddane w ilości najmniej 5000 kilogramów 8 c.

W razie potrzeby zaprowadzone być mogą za zezwoleniem Ministra handlu taryfy osobne ze zniżonemi cenami dla wszelkich innych przedmiotów, których przewóz ze względu na położenie kolei jest dla niej ważny.

Klasyfikacya towarów i wszelkie przepisy dodatkowe, tyczące się przewozu towarów, jakoteż opłaty poboczne, podlegają zatwierdzeniu Ministra handlu.

§. 10.

Ministrowi handlu służy prawo zniżenia taryf każdego czasu w tym przypadku, gdy kolej w dwóch latach ruchu po sobie następujących będzie miała czystego dochodu najmniej 5 proc. kapitału zakładowego. Podobnie w przypadkach niedostatku i nadzwyczajnej drożyzny żywności i paszy w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, Minister handlu ma prawo zniżyć według potrzeby ceny przewozu tych przedmiotów, wszakże tylko tak, aby te ceny zniżone nie były niższe od cen przewozu przedmiotów przewożonych na rzeczonyj kolei za najmniejszą opłatą.

§. 11.

Ceny przewozu osób i ładunków mogą być wymierzone w monecie krajowej srebrnej, ale należytość przyjmowana być powinna także w walucie krajowej, z dodatkiem odpowiednim wartości obiegowej.

Ceny taryfowe zamieniane będą na walutę krajową w sposób przepisany przez ministerstwo handlu.

§. 12.

Transporty wojskowe przewożone być muszą po cenach taryfowych zniżonych a to w myśl przepisów obowiązujących na uprzyw. kolei południowej tak w tej mierze jak i względem ulg dla podróżujących wojskowych.

Postanowienia te stosowane będą także do Obrony krajowej obu połów monarchyi, do strzelców krajowych tyrolskich, i to nietylko gdy podróżują kosztem skarbu, lecz także gdy jadą po służbie o własnym koszcie na ćwiczenia wojskowe i zgromadzenia kontrolne, tudzież do korpusu straży wojskowej sądów cywilnych wiedeńskich, do żandarmeryi, jakoteż do straży skarbowej i straży bezpieczeństwa po wojskowemu uorganizowanej.

Koncesyonaryusze zobowiązują się przystąpić do zawartej przez spółki kolei austriackich umowy względem zakupienia i utrzymywania w pogotowiu parku do transportów wojskowych, pomagania sobie nawzajem swojemi parkami w razie przewożenia większych transportów wojskowych, tudzież do postanowień organicznych i instrukcyi dla oddziałów kolei polowej, jakoteż do umowy dodatkowej o przewożeniu na rachunek skarbu wojskowego obłożnie chorych i rannych, która weszła w wykonanie od dnia 1 czerwca 1871.

Ten obowiązek przystąpienia odnosi się także do umowy ze spółkami kolejowemi względem wygadania sobie nawzajem swoją służbą w razie przewożenia większych transportów wojskowych i do przepisu o transportach wojskowych na kolejach żelaznych.

Zobowiązania te ciężą na koncesyonaryuszach tylko o tyle, o ile będzie możliwem dopełnienie ich na kolei koncesyonowanej jako drugorzędnej a w skutek tego zbudowanej, urządzonej i eksploatowanej z dozwoleńmi ułatwieniami.

Koncesyonaryusze zobowiązują się obsadzać posady z uwzględnieniem wysłużonych podoficerów armii, marynarki wojennej i obrony krajowej w myśl ustawy z dnia 19 kwietnia 1872 (Dz. u. p. Nr. 60).

§. 13.

Urzednicy państwa, funkcyonaryusze i słudzy, którzy z polecenia władzy mającej nadzór nad zarządem i ruchem kolei żelaznych lub dla zabezpieczenia interesów państwa na zasadzie tej koncesyi lub w sprawach dochodów niestałych jadą koleją i okażą polecenie tej władzy, przewożeni być powinni bezpłatnie równie jak ich pakunki podróżne.

§. 14.

Osoby wydalane przymusowo i więźniowie, jakoteż ich dozorczy, a ci ostatni także wtedy gdy wracają, przewożeni będą za połowę należytości passażerskiej II klasy.

Osoby te umieszczone być muszą ile możności w osobnych przedziałach, umówić się więc należy z właściwymi władzami w których dniach i którymi pociągami mają być przewożone.

§. 15.

Posyłki przeznaczone na cele zakładów rządowych hodowli koni, jakoteż osoby które takowe odstawiają, przewożone będą za opłatą zniżoną jak transporty wojskowe.

§. 16.

Nadaje się koncesyonaryuszom prawo utworzenia Spółki akcyjnej, tudzież, celem zebrania potrzebnych funduszków prawo wypuszczenia w obieg akcyj i obligacyj z prawem pierwszeństwa na okaziciela lub na imię opiekujących, które na giełdach austriackich sprzedawane i urzędownie notowane być mogą.

Obligacyj z prawem pierwszeństwa nie wolno wypuszczać w obieg przed ukończeniem kolei.

Suma zebrana za pomocą tychże nie może przewyższać połowy kapitału zakładowego po strąceniu sumy, którą administracya państwa na zasadzie ustawy z dnia 11 marca 1876 (Dz. u. p. Nr. 38), zaliczyć ma koncesyonaryuszom na koszt budowy.

Jeżeli obligacye z prawem pierwszeństwa wydane będą na walutę zagraniczną, kwota wyrażona być ma także w walucie austriackiej.

Obligacye z prawem pierwszeństwa umorzone być powinny pierwiej niż akcye.

Spółka utworzyć się mająca wchodzi we wszystkie prawa i obowiązki koncesyonaryuszów; statut spółki podlega zatwierdzeniu ze strony Rządu.

§. 17.

Koncesyonaryusze mają prawo zakładać ajencye w kraju i za granicą, jakoteż urządzić sposoby przewozu osób i towarów wodą i lądem z zachowaniem istniejących przepisów.

§. 18.

Rząd ma prawo przekonywać się czy budowa kolei i urządzenia ruchu są we wszystkich częściach wykonane odpowiednio celowi i trwale i zarządzić aby wadliwościom w tym względzie zapobieżono lub takowe usunięto.

Rząd ma także prawo wydelegować urzędnika do wglądania w zarząd.

Komisarz przez Rząd ustanowiony, mocen jest bywać na posiedzeniach rady zawiadowczej lub innej reprezentacyi działającej jako dyrekcya spółki, tudzież na walnych zgromadzeniach ile razy uzna to za potrzebne i zawieszać uchwały i rozporządzenia sprzeciwiające się ustawom lub statutom spółki albo publicznemu dobru.

Za nadzór nad przedsiębiorstwem kolei, niniejszem ustanowiony, koncesyonarusze obowiązani są ze względu na połączony z nim ciężar, płacić do skarbu państwa wynagrodzenie ryczałtowe roczne, które Rząd wyznaczy.

§. 19.

Koncesyą nadaje się z obroną przeciw zakładaniu nowych kolei w myśl §fu 9go lit. b) ustawy o koncesyach na koleje żelazne, na lat dziewięćdziesiąt licząc od dnia dzisiejszego, po upływie zaś tego czasu traci ona moc swoje.

Rząd może także wyrzec unieważnienie koncesyi, gdy określone w §-fie 3 zobowiązania pod względem rozpoczęcia i skończenia budowy, tudzież otwarcia i utrzymywania ruchu nie będą dopełnione, o ile przekroczenie terminu nie da się usprawiedliwić w myśl §. 11 lit. b) ustawy o koncesyach na koleje żelazne a mianowicie wstrząśnieniami politycznymi i finansowemi.

§. 20.

Rząd zastrzega sobie prawo odkupienia gotowej kolei w każdym czasie, a w tym razie wynagrodzi koncesyonaryuszów gotówką.

Dla oznaczenia ceny odkupu obliczone będą czyste dochody roczne przedsiębiorstwa w ciągu lat siedmiu przed rzeczywistą chwilą odkupu, z tego stracone będą czyste dochody dwóch lat najniepomyślniejszych i policzony będzie średni dochód czysty pozostałych lat pięciu.

Gdyby jednak średni dochód czysty w ten sposób obliczony nie wynosił najmniej takiej sumy rocznej w srebrze, która potrzebna jest do oprocentowania po 5 od sta i umorzenia w okresie koncesyjnym kapitału zakładowego imiennego, natenczas ta suma roczna uważana będzie za dochód czysty, mający służyć za podstawę do wymierzenia ceny odkupu.

W przerzeczony sposób postąpi się także w tym przypadku, gdyby kolej odkupiona być miała przed końcem siódmego roku ruchu, w którym to razie jednak powyższa kwota roczna podwyższona być ma o 10 procent.

Celem wynagrodzenia koncesyonaryuszów, administracya państwa, podług własnego wyboru, albo płacić im będzie rentę, wyrównywającą powyższym dochodom średnim a względnie najmniejszym, którą odbierać będą w ratach półrocznych aż do upływu okresu koncesyjnego, albo zapłaci im jednorazowo sumę, odpowiadającą policzalnej, na podstawie oprocentowania po pięć od sta wymierzonej, wartości kapitałowej rent rocznych, które od chwili odkupu kolei wypadałoby płacić aż do upływu okresu koncesyjnego.

Suma imienna kapitału zakładowego podlega zatwierdzeniu Rządu a do niej należą:

- a) koszta robót przygotowawczych i sporządzenia projektów;
- b) koszta budowy i pierwszego urządzenia ruchu (t. j. aż do końca pierwszego roku ruchu po otwarciu ruchu na całej kolei koncesyonowanej), jakoteż wszelkie inne wydatki, które oprócz wzmiankowanych w ustępie a) trzeba będzie pokryć koniecznie w skutek budowy koncesyonowanej kolei i otwarcia ruchu;
- c) pięćprocentowe odsetki interkalarne od kapitałów płaconych podczas budowania aż do otwarcia ruchu na całej kolei koncesyonowanej w miarę postępu budowy i urządzenia ruchu, po strąceniu dochodów czystych z części kolei pierwiej na użytek oddanych i odsetków od pieniędzy wniesionych a nie zaraz użytych, atoli tylko o tyle, o ile takie interkalarne odsetki rzeczywiście były płacone; odsetków od kapitałów, które koncesyonaryusze z własnych funduszów wyłożą na budowę, w żadnym razie liczyć nie należy;
- d) koszta zebrania kapitału a względnie kwota dozwolonej i przez Rząd zatwierdzonej średniej straty na kursie w skutek gromadzenia kapitału w gotówce za pomocą puszczenia w obieg akcyj i obligacyj z prawem pierwszeństwa.

Gdyby po upływie pierwszego roku ruchu jeszcze jakie nowe budowle wystawione lub urządzenia ruchu pomnożone być miały, koszta stąd poniesione mogą być doliczone do kapitału zakładowego, jeżeli Rząd pozwolił na wzniesienie projektowanych nowych budowli lub pomnożenie urządzenia ruchu i jeżeli koszta będą należycie wykazane.

§. 21.

Koncesyonaryusze są nadto obowiązani gotową kolej odstąpić za wynagrodzeniem innemu przedsiębiorstwu budowniczemu, gdyby administracya uznała to za potrzebne albo stosowne i tego zażądała.

Co do sposobu i wysokości tego wynagrodzenia, najpierw obie strony ugodzić się z sobą powinny.

Gdyby ugoda taka nie przyszła do skutku, zapłacone być ma wynagrodzenie równe tej kwocie kapitału w gotówce, którego wysokość oznaczona być ma podług §. 20, gdyby administracya państwa kolej odkupowała.

§. 22.

Kolei wzmiankowanej w §fie 1ym niniejszego dokumentu koncesyjnego zapewnia się następujące ulgi:

- a) uwolnienie od podatku dochodowego i opłat stęplowych od kuponów, jakoteż od wszelkiego podatku, któryby w przyszłości mocą ustawy był zaprowadzony na czas budowy i jeszcze lat dwadzieścia, licząc od dnia otwarcia ruchu na całej kolei;
- b) uwolnienie od stępli i opłat od wszelkich umów, podań i jakichkolwiek innych dokumentów, tyczących się zebrania kapitału, jakoteż budowy i urządzenia kolei aż do czasu otwarcia ruchu;
- c) uwolnienie od stępli i opłat pierwszej emisji akcyj, tudzież obligacyj z prawem pierwszeństwa i kwitów tymczasowych, jakoteż od opłat za przeniesienie własności zakupionych gruntów.

§. 23.

Gdy koncesya utraci moc swoję i od tego dnia, wchodzi państwo bez wynagrodzenia w wolne od ciężarów posiadanie i używanie kolei ukoncesyonowanej, mianowicie gruntu, budowli ziemnych i sztucznych, całej dolnej i wierzchniej budowy kolei i wszystkich nieruchomości przynależności, jako to: dworców, miejsc do ładowania i wyładowania, wszystkich budynków do ruchu kolei potrzebnych w miejscach do zajazdu i odjazdu, domów dla strażników i dozorców, ze wszystkimi urządzeniami należącemi do machin stałych i ze wszystkimi nieruchomościami.

Co się tyczy ruchomości, jako to: lokomotyw, wagonów, machin ruchomych, narzędzi, tudzież innych urządzeń i materyałów, o ile są potrzebne do utrzymania ruchu i do tego zdatne, przedmioty te przejdą bezpłatnie na własność państwa w takiej ilości lub wartości, jaka odpowiada pierwszemu urządzeniu ruchu objętemu kapitałem zakładowym.

Przez odkupienie kolei i od dnia tego odkupienia wchodzi państwo za wypłatą należności w gotówce w §. 20 ustanowionej, bez dalszego wynagrodzenia, w posiadanie i używanie kolei obecnie koncesyonowanej, ze wszystkimi wyżej wspomnianymi, do niej należącemi ruchomościami i nieruchomościami.

Tak wtedy gdy koncesya moc swoję straci, jak i w razie odkupienia kolei zatrzymają koncesyonaryusze na własność utworzony z własnych dochodów przedsiębiorstwa fundusz zasobny i należące się im aktywa, tudzież te osobne zakłady i budynki, z własnego majątku wzniesione lub nabyte, jako to: piece do koksu i wapna, odlewnie, fabryki machin i innych narzędzi, spichlerze, doki, składy węgla i inne, do których zbudowania lub nabycia Rząd ich upoważnił z tym wyraźnym dodatkiem, że nie mają stanowić przynależności kolejowej.

§. 24.

Nadto zastrzega sobie Rząd prawo, że gdyby pomimo poprzedniego ostrzeżenia, ponawiało się naruszenie lub zaniedbanie obowiązków w dokumencie koncesyi lub ustawami przepisanych, będzie temu zapobiegał środkami odpowiadającemi ustawom, a według okoliczności unieważni koncesyą jeszcze przed upływem czasu, na który została nadana.

Ostrzegając surowo, aby nikt nie czynił nie przeciwnego postanowieniom koncesyi niniejszej, i nadając koncesyonaryuszom prawo uciekania się do Naszych sądów w sprawach o wynagrodzenie udowodnionej szkody, rozkazujemy wyraźnie wszystkim władzom, do których to należy, aby nad koncesyą i wszystkimi postanowieniami, w niej zawartemi, ściśle i troskliwie czuwały.

W dowód czego wydajemy niniejszy list, pod Naszą większą pieczęcią, w Naszem głównem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu dnia jedenastego miesiąca czerwca, w roku zbawienia tysiąc ośmset ośmdziesiątego, Naszego panowania trzydziestym drugim.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Korb r. w.

Kriegs Au r. w.

89.

Umowa z dnia 7 lipca 1880,

która na zasadzie ustawy z dnia 11 marca 1876 (Dz. u. p. Nr. 38), tudzież najwyższego dokumentu koncesyjnego z dnia 11 czerwca 1880 pomiędzy c. k. ministerstwem handlu i c. k. ministerstwem skarbu w imieniu Rządu z jednej a panami hrabłą Antonim Brandisem i Henrykiem Böhmem, jako koncesyonaryuszami kolei żelaznej bożeńsko-merańskiej z drugiej strony, w dniu i miejscu poniżej wyrażonem zawarta została, jak następuje:

§. 1.

Rząd zobowiązuje się wypłacać koncesyonaryuszom kolei żelaznej bożeńsko-merańskiej na zasadzie ustawy z dnia 11 marca 1876 (Dz. u. p. Nr. 38) i najwyższego dokumentu koncesyjnego z dnia 11 czerwca 1880 zaliczki skarbowe w sumie miliona złotych wal. austr. papierami, przynoszące odsetki i które mają być użyte na rozpoczęcie natychmiast i wybudowanie tej kolei.

§. 2.

Zaliczki na budowę, które w myśl §. 1 mają być udzielone, wypłacane będą w tym samym stosunku, w którym koncesyonaryusze a względnie ich następcy prawni wykonywać będą roboty i dostarczać materiałów na zasadzie wykazów roboty, potwierdzanych przez czynniki rządowe, do nadzoru nad budową ustanowione, a to éwierócznie z dołu, w c. k. ministeryalnym urzędzie płatniczym w Wiedniu, za nieostępłowanem potwierdzeniem odbioru.

§. 3.

Raty zaliczkowe, koncesyonaryuszom wypłacać się mające, wymierzone będą następnie:

1. Za każdy kilometr budowy dolnej po wykonaniu go (nabycie gruntu, roboty ziemne, roboty pomocnicze i budowie inżynierskie), jeżeli ogólna długość wykonanej budowy dolnej wynosi mniej niż 20 kilometrów, liczyć się będzie 30.000 zł., jeżeli wynosi 20 lub więcej, ale mniej niż 25 kilometrów, 33.000 zł. a jeżeli wynosi 25 kilometrów lub więcej, 36 000 zł.

Kawałki budowy dolnej mające mniej niż 100 metrów długości, nie będą brane w rachubę przy wymierzaniu całkowitej długości wykończonej budowy dolnej.

Po całkowitem wykończeniu budowy górnej można będzie liczyć koszta budowy dolnej z wykończoną budową górną w kwocie 37.500 zł. za kilometr.

2. Materiały do budowy górnej liczone będą po 11.500 zł. na każdy kilometr.

3. Za wykończenie budowy górnej i żwirowanie liczyć się będzie po 3.500 zł. na kilometr.

4. Za budynki, jak tylko zostaną dachem nakryte, liczyć się będzie 100.000 zł.

5. Za park ruchomy liczyć się będzie, ile podług dowodów kosztuje, aż do sumy ogólnej 200.000 zł.

Koszta robót przygotowawczych, dozoru nad budową, jakoteż odsetki interkalarne, wymierzone będą w ten sposób, że do wydatków na budowę, wymierzonych podług poprzednich przepisów, przyczyni się 7 od sta na przerzeczony koszt.

O ile materiał, który do powyższych obliczeń ma być wzięty w rachubę, nie jest jeszcze częścią składową kolei, koncesyonaryusze udowodnić mają, jako nabyli ten materiał na własność.

Na tych częściach kolei, któreby z powodu, iż później wybudowana być ma grobla regulacyjna na Adydze, w związku z niemi będąca, lub z jakiegokolwiek innych przyczyn, najprzód tylko tymczasowo wykonane być miały, budowa dolna nie będzie wcale brana w rachubę do wymierzenia rat zaliczkowych, budowa górna zaś tylko o tyle, ile na nią użyto materiału budowy górnej; aż do największego wymiaru długości odpowiednich, ostatecznie wykończonych części kolei.

Urzędnikowi, którego Rząd ustanowi do nadzoru nad budową wolno będzie przeglądać każdego czasu książki i dowody rachunkowe koncesyonaryuszów.

§. 4.

Sumy zaliczkowe, koncesyonaryuszom wypłacić się mające, wynosić będą 40% wydatków na wszystkie już uskutecznione roboty po stracaniu zaliczek poprzednio otrzymanych.

Jak tylko zaliczki na budowę, koncesyonaryuszom wypłacone, wynosć będą ogółem 800.000 zł., dalsze zaliczki wydane być mogą tylko w tym razie i tylko w takiej sumie, gdy i o ile niewypłacona jeszcze reszta sumy ogólnej zaliczek, t. j. 1,000.000 zł. wynosi więcej niż 40% wydatków potrzebnych jeszcze dowodnie na całkowite dokończenie kolei i urządzenie ruchu.

Po wprawieniu w ruch całej kolei wypłacić należy koncesyonaryuszom także pozostałą jeszcze resztę ogólnej sumy zaliczek, t. j. 1,000.000 zł., która to reszta reprezentuje ratę subwencyi na koszt wszystkich budów i urządzeń w poprzedzającym paragrafie nie wyszczególnionych.

§. 5.

Zaliczki rządowe, w powyższy sposób wydane, stanowią pożyczkę, którą Rząd daje koncesyonaryuszom.

Na zabezpieczenie tej wierzytelności pożyczkowej z odsetkami i należnościami pobocznymi dają koncesyonaryusze Rządowi, aż dopóki jej nie zwrócą, prawo zastawu na wszystkich pod budowę kolei nabytych gruntach i budowlach na nich wzniesionych, jakoteż na wszystkich do tego celu zgromadzonych materiałach, z prawem pierwszeństwa przed wszystkimi z jakiegokolwiek tytułu pochodzącemi wierzytelnościami.

Koncesyonaryusze obowiązani są wyjednać niezwłocznie hipoteczne wpisanie prawa zastawu dla zaliczki rządowej w wykazie hipotecznym ksiąg dla kolei żelaznej, który dla kolei koncesyonowanej będzie sporządzony, a na czas aż do sporządzenia wykazu hipotecznego zabezpieczyć skarbowi prawo zastawu wydaniem dokumentu zastawu.

§. 6.

Od zaliczki rządowej, koncesyonaryuszom udzielonej, płacone będą odsetki po pięć od sta rocznie, począwszy od początku drugiego roku ruchu.

Atoli na rachunek tego obowiązku płacenia odsetków w czasie od początku drugiego aż do końca dziesiątego roku ruchu, Rząd nie może w żadnym razie żądać więcej niż połowy zwyżek rocznego dochodu z ruchu.

Gdyby od początku drugiego roku ruchu połowa zwyżki dochodu z ruchu w jednym roku otrzymanej, przewyższyła sumę potrzebną na opłacenie 5% odsetków od zaliczki rządowej, odnośną zwyżkę użyć należy najprzód na umorzenie zaległych jeszcze pięćprocentowych odsetków a następnie na umorzenie kapitału dłużnego, który nadto, jeżeliby po upływie trzydziestego roku ruchu całkiem lub

w części nie był opłacony, począwszy od tej chwili każdego czasu może być wypowiedziany.

Za pierwszy rok ruchu uważać się będzie w tym razie, jeżeli otwarcie ruchu nastąpi w pierwszej połowie roku, rok otwarcia ruchu, jeżeliby otwarcie nastąpiło w drugiej połowie roku, czas od dnia otwarcia ruchu aż do końca następnego roku.

Koncesyonaryusze są nadto obowiązani zwrócić skarbowi niezwłocznie otrzymane zaliczki z odsetkami po 5%, gdyby terminów budowy ustanowionych w najwyższym dokumencie koncesyi z własnej winy nie dotrzymali.

§. 7.

Celem zabezpieczenia sobie szczególnego interesu, który Rząd mieć będzie, udzielając zaliczek na budowę, jakoteż dla doglądania budowy pod względem technicznym zastrzega on sobie prawo ustanowienia urzędnika, któryby wszelkimi sposobami, jakie tylko uzna za dobre, czuwał nad tem, aby wszelkie fundusze na budowę kolei w §fie 1ym wzmiankowanej i urządzenie ruchu dostarczone, użyte były rzeczywiście i odpowiednio celowi.

Koncesyonaryusze a względnie ich następcy prawni obowiązani są wynagrodzić kosztą tego szczególnego nadzoru nad budową w kwocie, którą ustanowi ministerstwo handlu.

§. 8.

Rząd zastrzega sobie, że dopóki państwo będzie miało stosunki finansowe z przedsiębiorstwem kolei w §fie 1ym wzmiankowanym, będzie mu służyło prawo mianowania jednego członka rady zawiadowczej, gdy koncesya przejdzie na Spółkę akcyjną.

§. 9.

Dla zabezpieczenia praw, których administracya państwa na zasadzie umowy niniejszej nabywa, koncesyonaryusze przeznaczają na zastaw kaucyą w sumie 200.000 zł. w myśl §fu 3go dokumentu koncesyjnego złożoną, bez uszczuplenia osobnej odpowiedzialności, która na niej ciąży w myśl §fu 3go.

§. 10.

Umowa niniejsza wygotowana została w jednym nieostęplowanym egzemplarzu, który pozostawać będzie w rękach Rządu.

Koncesyonaryuszom wydaje się odpis wierzytelny.

Wiedeń, dnia 7 lipca 1880.

W imieniu Rządu:

C. k. Minister handlu:

Kremer r. w.

C. k. Minister skarbu:

Dunajewski r. w.

W imieniu koncesyonaryuszów:

Hrabia Antoni **Brandis** r. w.

Henryk Böhm r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXIII. — Wydana i rozesłana dnia 16 lipca 1880.

90.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 10 lipca 1880.

w przedmiocie wykonania ustawy z dnia 18 czerwca 1880 o częściowej zmianie przepisów, dotyczących się opodatkowania cukru burakowego.

W porozumieniu z kr. węgierskiem ministerstwem skarbu, stanowi się na zasadzie §. 16 ustawy z dnia 18 czerwca 1880 o częściowej zmianie przepisów, dotyczących się opodatkowania cukru burakowego (Dz. u. p. Nr. 74), że we względzie tego opodatkowania stosowane być mają i nadal przepisy wykonawcze, obecnie obowiązujące, jednak z następującymi zmianami i dodatkami.

I. W uwiadomieniu o ruchu (§. 1, l. 1 rozporządzenia ministerstwa skarbu z dnia 28 czerwca 1878 [Dz. u. p. Nr. 83]), które podać trzeba najmniej na 8 dni przed rozpoczęciem roboty w każdej kampanii, jeżeli cukrownia urządzona jest do postępowania dyfuzyjnego (fabryka dyfuzyjna), wyluszczyć należy także sposób używania naczyń dyfuzyjnych, o ile tenże wpływa na wymiar ryczałtowy i dołączyć do każdego uwiadomienia dwa egzemplarze dokładnego opisu, tudzież jednostajnie, na tę samą podziałkę wykonany rysunek baterji dyfuzyjnej i jej uzbrojenia.

W tym opisie i rysunku uwidocznic także należy, w jaki sposób liczydła zamierzono ustawić.

Z opisem i rysunkiem, jako należącemi do uwiadomienia o ruchu, postąpi się jak z temże (§. 4 rozporządzenia ministerstwa skarbu z dnia 7 września 1850 [Dz. u. p. Nr. 344]).

II. Oznajmienie ruchu fabryki dyfuzyjnej, ryczałtowo opodatkowanej, wnieść wolno dopiero wtedy, gdy liczydła baterji dyfuzyjnej są urzędownie ustawione i od naruszenia zabezpieczone.

Co w tych względach powinno się uczynić, zależy to od urządzenia i ustawienia baterji dyfuzyjnej, tudzież od jakości liczydeł, które użyte być mają odpowiednie przepisy wydane będą osobno.

W kampanii 1880/81 pozwala się używać liczydeł Divis-Grossa do oznaczania rzeczywistej ilości ładunków naczyń dyfuzyjnych.

Rozporządzenie, dotyczące się urządzenia, zaopatrzenia i używania tych przyrządów, ogłoszone będzie oddzielnie.

Tymczasowo stanowi się tylko, że w razie używania tych przyrządów, każde naczynie dyfuzyjne w przyrząd taki zaopatrzyć należy. Atoli, jeżeli baterye ani nie są rotacyjne, ani nie mają urządzeń do wykluczania pojedynczych naczyń dyfuzyjnych i jeżeli naczynia dyfuzyjne ani nie są ustawione w nierównym poziomie, ani nie są nierównej wysokości, wolno otworzyć ruch w kampanii 1880/81 i utrzymywać go najdłużej przez dwa miesięczne okresy oznajmienia, gdy co drugie naczynie dyfuzyjne, a jeżeliby ilość naczyń dyfuzyjnych, w baterya połączonych, była nieparzysta, także jeszcze pozostałe, w takie liczby jest opatrzone.

III. W każdej fabryce dyfuzyjnej, ryczałtowo opodatkowanej a mianowicie w lokalu, gdzie naczynia dyfuzyjne są ustawione, w miejscu łatwo dostępnem i w oczy wpadającym, wisieć powinno pod odpowiedzialnością przedsiębiorcy przez całą kampanią, ogłoszenie czytelnie napisane, w języku robotników sporządzone i przez kierownika kontroli uwierzytelnione, podające do wiadomości szczegóły następujące:

1. oznajmiony sposób używania naczyń dyfuzyjnych;
2. przepisy zawarte w §. 3, l. 2 ustawy o opodatkowaniu cukru burakowego z dnia 27 czerwca 1878;
3. przepisy zawarte w §§. 8, 9 i 12 ustawy o opodatkowaniu cukru burakowego z dnia 18 czerwca 1880.

Służba skarbową baczyc ma, aby przepis ten wykonywany był w całej rozciągłości.

IV. Miesięczne oznajmienia ruchu fabryk dyfuzyjnych, podlegających ryczałtowemu opodatkowaniu, układać należy podług dołączonego wzoru.

Załączka A.

W pierwszym oznajmieniu ruchu w kampanii podać należy także stan zegara dla każdego liczydła kontroli podatkowej w fabryce ustawionego, który oznaczony być powinien numerem fabrycznym.

Jeżeli na zasadzie pozwolenia, zawartego w §. 5 ustawy z dnia 18 czerwca 1880 zechcianoby w ciągu miesięcznego okresu oznajmienia zwiększyć oznajmioną ilość codziennych ładunków naczyń dyfuzyjnych, oznajmić to należy najmniej na 24 godzin wprzód z odwołaniem się do pierwotnego oznajmienia ruchu i poddać opodatkowaniu przyrost ładunków codziennych za tę część miesięcznego okresu oznajmienia, w której przyrost istniał.

Także i takie oznajmienie dodatkowe wygotować należy w trzech egzemplarzach podług wzmiankowanego wzoru, ale w niem wyrazić, ile codziennych ładunków było już policzonych do wymiaru ryczałtowego, ile więc ich jeszcze policzyć należy.

Załączka B.

V. Wzór dołączony wskazuje, w jaki sposób utrzymywać należy registr w fabrykach dyfuzyjnych, podlegających ryczałtowemu opodatkowaniu (§. 7 ustawy z dnia 18 czerwca 1880).

Druki do tego potrzebne wydawać będzie za zwrotem kosztów wyrobu Władza skarbową I instancji w zeszytach liczbowanych i parafowanych, których nie przyciśnięta jest pieczęcią urzędową.

Na każdym zeszycie, przed wydaniem go, napisać należy nazwisko przedsiębiorcy i technicznego kierownika ruchu, tudzież nazwę siedziby fabryki cukru burakowego, dla której ten zeszyt rejestru został nabyty.

Dla każdego miesięcznego okresu oznajmienia utrzymywać należy osobny registr. Jako pierwszą pozycją zapisuje się w nim stan zegara liczydła w chwili rozpoczęcia się okresu oznajmienia.

Przy miesięcznem obliczeniu odebrany będzie razem z cedułą podatkową registr utrzymywany dla każdego z osobna miesięcznego okresu oznajmienia, a przedsiębiorcy fabryki lub jego pełnomocnikowi wyda na żądanie wykonawca Władzy skarbowej, zajmujący się obliczeniem, potwierdzenie odebrania, zawierające główne szczegóły ceduły podatkowej.

VI. Obliczenie miesięczne (§. 10 ustawy z dnia 18 czerwca 1880) wygotować ma podług dołączonego wzoru *C* w dwóch egzemplarzach kierownik okręgowy kontroli lub urzędnik Władzy skarbowej pierwszej instancji a przedsiębiorca fabryki cukru burakowego lub jego pełnomocnik ma je także podpisać. Jeden egzemplarz obliczenia wydany będzie przedsiębiorcy lub jego pełnomocnikowi, drugi zaś odesłany zostanie niezwłocznie do tego urzędu, do którego przedsiębiorca wnosić ma miesięczne oznajmienia ruchu.

Załączka C.

Dopóki po rozpoczęciu się kampanii 1880/81 nie każde naczynie dyfuzyjne baterji opatrzone będzie własnem liczydłem, kolej baterji, która w chwili miesięcznego obliczenia, z końcem miesięcznego okresu oznajmienia jeszcze się nie skończyła, policzona będzie, jak gdyby się skończyła, a nie będzie wzięta w rachubę przy obliczeniu za miesięczny okres oznajmienia, który nastąpi bezpośrednio po tym okresie.

Kolej baterji liczona będzie od tego naczynia dyfuzyjnego, które przy opisywaniu stanu rzeczy podane zostało jako pierwsze.

VII. Uwiadomienie o przeszkodzie zaszłej w działaniu liczydła (§. 8 ustawy z dnia 18 czerwca 1880) przesłać należy do tego wykonawcy Władzy skarbowej, którego Władza skarbową pierwszej instancji wskaże dyrektorowi fabryki.

Tenże wykonawca Władzy skarbowej obowiązany jest zająć się spiesznie zbadaniem rodzaju i przyczyn przeszkody, tudzież stanu postępowania gwoi otrzymania soku.

Jeżeli fabryka rozrządza innem liczydłem, które odpowiada przepisanyim wymaganiom i jeżeli zażąda, aby go ustawiono w miejsce tamtego, który przestał działać, wzmiankowany wykonawca Władzy skarbowej uczyni to niezwłocznie.

Jeżeli w skutek przeszkody zaszłej w działaniu liczydła, otrzymywanie soku musi być wstrzymane, gdyż przeszkoda nie została usunięta w ciągu trzech dni od chwili, gdy nastąpiła, ani też w miejsce liczydła nie działającego, inne, przepisanyim wymaganiom odpowiadające, umieszczone być nie może (§. 9 ustawy z dnia 18 czerwca 1880), w razie takiej całkowitej przerwy w ruchu przyrządu do otrzymywania soku, zastosować należy przepisy §. 3, l. 4 ustawy z dnia 27 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 71) o opodatkowaniu cukru burakowego.

Atoli co do baterji, których już wszystkie naczynia dyfuzyjne są liczydłami opatrzone, pozwala się utrzymywać ruch dalej nawet po upływie rzeczonych trzech dni, chociażby trwała ciągle przeszkoda w działaniu, pod warunkiem, że naczynie dyfuzyjne, z którym liczydło nie działające jest połączone, będzie z baterji wykluczone i wzięte pod zamknięcie urzędowe.

Samo przez się rozumie się, że z powodu tego ograniczenia ruchu nie nastąpi ani zwrot podatku, ani odpisanie tegoż.

VIII. Celem ustanowienia kwoty, którą dać ma przedsiębiorca fabryki dyfuzyjnej ryczałtowo opodatkowanej, dla zabezpieczenia dopłaty do podatku na wypadek potrzeby, suma ryczałtowa podatku, przypadająca za 120 dni ruchu, od której pewien procent, służący za miarę tej rękojmi, ustanowiony zostanie drogą rozporządzenia, obliczana będzie w ten sposób, jak gdyby tylko najmniejsza ilość ładunków naczyń dyfuzyjnych, t. j. 50 dziennie, podlegała opodatkowaniu.

IX. Zwrot kosztów kontroli, która w fabrykach dyfuzyjnych, ryczałtowo opodatkowanych i liczydłami opatrzonych, ma na celu sprawdzenie ilości ładunków naczyń dyfuzyjnych, zabezpieczony być może w taki sam sposób, jak kredyt i dopłata do podatku od cukru burakowego, a to łącznie z zabezpieczeniem dopłaty lub z zabezpieczeniem kredytu i dopłaty.

Dokument zastawu i rękojmi do oddzielnego zabezpieczenia, wygotowany być powinien podług wzorów (Dz. u. p. 1878, Nr. 83, §. 2, II) do zabezpieczenia dopłaty, ze zmianą w oznaczeniu należytości, która ma być zabezpieczona.

Gdy koszta kontroli zabezpieczone być mają łącznie z zabezpieczeniem kredytu i dopłaty, albo z zabezpieczeniem samej dopłaty, przepisanych wzorów dokumentu rękojmi lub zastawu użyć należy w ten sposób, że odpowiednio przydać trzeba nietylko zobowiązanie się do wynagrodzenia kosztów kontroli, ale też ustanowienie zastawu a względnie rękojmi zwrotu kosztów.

X. Zwrotowi opłat od cukru przeznaczonego do wywozu, okazującego przez polaryzacją mniej niż 92 aż do najmniej 88 od sta i podwyższonym zwrotom opłat od cukru, okazującego przez polaryzacją najmniej $99\frac{5}{10}$ od sta, a względnie 99·5 aż do najmniej 92 od sta, podlegać będą dopiero posyłki cukru deklarowane do wywozu po ostatnim wrześniu 1880.

XI. Stosownie do §. 3, III. 2 rozporządzenia ministerstwa skarbu z dnia 28 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 83), posyłka cukru, deklarowana do wywozu za zwrotem opłat, obejmować powinna cukier tylko jednego gatunku i tej samej jakości. Tem bardziej nie wolno deklarować do wywozu posyłki cukru surowego, podlegającej rozmaitym wymiarom zwrotu opłat.

Dunajewski r. w.

Załączka A.

Kraj:

Okrąg kontroli:

Okrąg urzędu podatkowego:

Oznajmienie

opłatnego ruchu cukrowni

w Nr. konskr.

za miesiąc 188

Oznajmia się ruch opłatny		Dni wyjęte od ruchu opłatnego	Ilość oznajmionych dni ruchu	Data i liczba urzędowego zakatwienia	Ilość ładunków baterii dy- fuzyjnej w jednym dniu	Ilość baraków jednorazowe- go ładunku baterii dyfu- zyjnej	Ryczałt podatkowy						Uwaga	
od	do						od jedno- razowego napel- nienia baterii dyfu- zyjnej	za jeden dzień ruchu	za oznaj- mione dni ruchu					
dnia miesiąca									zł.	e.	zł.	e.		zł.

dnia 188

N. N.

Załączka B.

R e g e s t r

fabryki cukru burakowego.....
 w Nr. konskr. do baterji z następującemi
 naczyniami dyfuzyjnemi i rachmistrzami

Naczynie dyfuzyjne Nr.		I z liczydłem Nr.	
”	” Nr.	II	” Nr.
”	” Nr.	III	” Nr.
”	” Nr.	IV	” Nr.
”	” Nr.	V	” Nr.
”	” Nr.	VI	” Nr.
”	” Nr.	VII	” Nr.
”	” Nr.	VIII	” Nr.
”	” Nr.	IX	” Nr.

na okres oznajmienia od 18..... aż do 18.....

U w a g a. Techniczny kierownik ruchu fabryki obowiązany jest w każdym dniu ruchu o godzinie 6 zrana i o godzinie 6 wieczór zapisać w rejestrze urzędownie przysposobionym stan liczydła w użyciu będących cyframi i literami.

Również wykonawcy władzy skarbowej winni notować w tym rejestrze stan liczydła jaki zastaną (§. 7 ustawy z dnia 18 czerwca 1880).

Każde doniesienie o prawidłowej przerwie w regularnem działaniu liczydła zapisać należy natychmiast po odesłaniu w rejestrze fabrycznym w całej osnowie, w taki sposób, aby pismo przechodziło przez całą szerokość stronicy rejestru. Przerwy w regularnem działaniu liczydła, nie zapisane w sposób powyższy we właściwym miejscu rejestru, tak będą uważane, jak gdyby o nich nie doniesiono (§. 8 ustawy z dnia 18 czerwca 1880).

Zaniedbanie zapisania w czasie właściwym stanu liczydła w rejestrze, jakoteż wszelkie mylne zapisanie w nim karane będzie jak nienależyte utrzymywanie ksiąg, grzywną od 5 aż do 100 zł. (§. 13 ustawy z dnia 18 czerwca 1880).

Załącznik C.

Obliczenie podatku od cukru burakowego

w fabryce cukru burakowego urządzonej na zasadzie postępowania dyfuzyjnego
 w Nr. konskr.
 za okres oznajmienia od 6 godziny dnia 188.....
 aż do godziny dnia 188.....

Numer naczyń dyfuzyj- nych	Liczydło		Stan liczydła		Różnica pomiędzy stanem liczydła na końcu i na początku okresu obliczenia	Ilość buraków na		Uwaga
	rodzaj	numer	na początku	na końcu		każdy ładunek naczynia dyfuzyjnego	okres obliczenia	
			okresu obliczenia				kilogramów	

Razem .

wyraźnie cetnarów metrycznych buraków świeżych. Tu doliczyć należy jeszcze za czas od
 aż do za który z powodu całkowitego wstrzymania ruchu przyrządów
 do otrzymywania soku wniesiono żądania $\frac{\text{zwrotu}}{\text{odpisania}}$ podatku, przypadającą podług oznajmienia ilość buraków
 cetnarów metrycznych. Przeważa ogółem cetnarów metrycznych buraków świeżych, a opłata od ich
 zużycia wynosi zł. c.

Gdy według ceduły podatkowej urzędu w ddo.
 Nr. ilość cetnarów metrycznych buraków świeżych $\frac{\text{była}}{\text{przepisana została}}$ do opodatkowania w kwotę
 zł. c., przeważa z zastrzeżeniem powyższego żądania $\frac{\text{zwrotu}}{\text{odpisania}}$ podatku w myśl §fu 11go ustawy
 z dnia 18 czerwca 1880 jeszcze kwotę w urzędzie rzezonym $\frac{\text{odpisać}}{\text{w przeciągu 3 dni złożyć}}$ należy *).

*) U w a g a. Gdyby oznajmiona ilość buraków nie była mniejsza od obliczonej w sposób powyższy, natenczas
 zamiast: „jeszcze kwotę itd.” należałoby napisać: „należność podatkowa
 jest wyrównana.

91.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 10 lipca 1880,

tyczące się liczydła Divis-Grossa i jego użycia do kontroli podatkowej w fabrykach cukru burakowego.

Do obliczania rzeczywistej ilości ładunków naczyń dyfuzyjnych w fabrykach cukru burakowego, które zostało zaprowadzone na mocy §. 6 ustawy z dnia 18 czerwca 1880 o częściowej zmianie przepisów, dotyczących się opodatkowania cukru burakowego (Dz. u. p. Nr. 74), pozwala się w porozumieniu z kr. węgierskim ministerstwem skarbu, używać liczydeł Divis-Grossa, których urządzenie i zaopatrzenie jest opisane poniżej, a to stosownie do osnowy przepisu użycia, poniżej zamieszczonego.

I. Opis liczydła Divis-Grossa.

Główne części składowe przyrządu na dołączonej rycinie, tablica I, fig. 1, 2 wyobrażonego, są następujące:

1. Skrzynia **A** na wszystkie części przyrządu.
2. Walec do zgęszczania powietrza **B** z rurką powietrzną **L**.
3. Puzdro **C**, tłok **D** i drażek tłoka **E**.
4. Przyrząd zegarowy **F** z drażkiem tłoka **G**, kotwicą **I**, dźwignią **H** i ciężarkiem **K**.
5. Szczególne przyrządy bezpieczeństwa.

I. Skrzynia **A**.

Skrzynia liczydła składa się ze ścian, z których boczne są z kutego żelaza i do tylnej ściany, z lanego żelaza zrobionej, mocno przyszlubowane, w ten sposób, że z zewnątrz nie można zwolnić spojenia ścian bez zostawiania śladów widocznych.

Z przodu zamyka skrzynią płyta szklana **M**, oprawiona w mosiądz, 5 milimetrów gruba, która jest stale przytwierdzona do ramy żelaznej, przystającej dokładnie do ścian bocznych skrzyni.

Rama żelazna ma haki żelazne **a a**, po jednej stronie od wewnątrz umieszczone, które wchodzi dokładnie w odpowiednie nacięcia w ścianie skrzyni.

Na przeciwległej stronie ramy znajduje się sprężyna **b**, opatrzona czopkiem z gwintem **c a** w którą wchodzi hak **d**, znajdujący się w skrzyni.

Do tego czopka z gwintem stosuje się dokładnie klucz mosiężny **e** do aparatu przydany, w którego wydrążeniu wycięty jest gwint czopka.

Gdy klucz zwracamy na czopku z gwintem ku górze, hak zatrzymujący cofa się i wieko może być odjęte.

Gdy zaś po dokładnem przyłożeniu wieka, kręcimy kluczem wstecz, dopóki sam nie wypadnie z gwintu, to przez to wieko się zamyka.

Gdy się to stanie, nikt nie może dostać się do wewnętrznych części przyrządu bez uszkodzenia zamknięć urzędu skarbowego, które poniżej będą opisane.

Ściana tylna skrzyni, zrobiona z lanego żelaza, ma na każdym z czterech rogów płatek z dziurką **n** na szruby, służące do przytwierdzenia przyrządu w miejscu właściwym.

Przez lewą ścianę boczną skrzyni przyrządu przechodzi kolankowate przedłużenie walca do zgęszczania powietrza. Wycięcie na nie zrobione w skrzyni

przyrządu, zamyka się po osadzeniu tego kolana za pomocą zasuw w kształcie jaskółczego ogona, przytwierdzonej szrubą, od wewnątrz wetkniętą (z zewnątrz niedostępną).

Kolankowate przedłużenie walca do zgęszczania powietrza ma na tym końcu, który wystaje ze skrzyni przyrządu, gwint (f) na szrubę holenderską do rury łączącej, tudzież przytopiony kołnierz (flanszę) (g) do osadzenia rury zwierzchniej, jakoteż przyrząd (h) do tego kołnierza (flanszy), potrzebny celem umieszczenia zamknięcia urzędowego.

2. Walec B do zgęszczania powietrza z rurką powietrzną L.

Walec ten przytwierdzony jest od wewnątrz szrubami do wewnętrznej powierzchni tylnej ściany skrzyni z lanego żelaza. Jest on cały mosiężny i ma na dolnym końcu przedłużenie stożkowe, wyginające się w kolano i służące do osadzenia rury łączącej.

W najwyższym miejscu walca do zgęszczania powietrza pod i, przylutowana jest szczelnie rurka mosiężna (rurka powietrzna L) przepuszczająca powietrze pod błonę puzdra.

Przed uściem tej rurki jest wewnątrz walca osłona blaszana lejkowata, aby się droga powietrzna nie zatykała.

3. Puzdro C, tłok D i drażek tłoka E.

Puzdro jest całe mosiężne, ma w dolnej części otwór k na rurkę powietrzną walca do zgęszczania powietrza i składa się z dwóch części, górnej i dolnej, które są umocowane szrubami jedna na drugiej.

Do tylnej ściany skrzyni z lanego żelaza, przytwierdzone jest za pomocą szrub.

Błona c, zrobiona z najlepszej gumy para, przytwierdzona jest bez naprężenia między górną a dolną częścią i tym sposobem stanowi szczelne zamknięcie, nie przepuszczające powietrza.

Na tej błonie opiera się tłok D z drażkiem E.

Drażek tłoka jest stalowy i połączony stale z płytą tłoka, zrobioną z mosiądzu.

4. Przyrząd zegarowy F.

Na płycie żelaznej, która za pomocą szrub przytwierdzona jest do tylnej ściany skrzyni z lanego żelaza, spoczywa stalowe nahartowane koło gwiazdkowe (m) o 10 częściach, które wprawia w ruch rotacyjny kotwica I, poruszająca się w górę i na dół. Na kole gwiazdkowym (m) znajduje się połączona z niem stale tarcza współbiercza, opatrzona sztyftem.

Nadto na płycie żelaznej, w dokładnie równych odległościach od siebie umieszczone są cztery koła (o) metalowe o 10 częściach, z których 3 pierwsze również opatrzone są tarczami współbierzczymi i sztyftami.

Gdy koło gwiazdkowe obraca się w skutek ruchu kotwicy w górę i na dół, robi ono na 10 całkowitych poruszeń kotwicy jeden obrót, a sztyft, znajdujący się na tarczy współbierczej koła gwiazdkowego sprawia przytem, że najbliższe koło mosiężne o 10 częściach robi dziesiątą część obrotu. Gdy pierwsze koło gwiazdkowe zrobi 10 obrotów, drugie zrobi jeden, a trzecie dziesiątą część obrotu.

Gdy pierwsze koło gwiazdkowe zrobi 100 obrotów, drugie zrobi ich 10, trzecie 1 obrót a czwarte dziesiątą część obrotu.

Przeto zanim piąte, czyli ostatnie koło zrobi cały obrót, kotwica poruszyć się musi w górę i na dół 99.999 razy.

Każde z pięciu kółek ma na górnej powierzchni tarczę opatrzoną 10 cyframi od 0 aż do 9.

Nad tarczami cyfrowemi znajduje się pokrywa z 5 podłużnemi czworobocznymi otworami, a przez każdy z nich widać wyraźnie 1 cyfrę.

Cztery szruby, któremi rzeczona płyta przytwierdzona jest do przyrządu zegarowego mają główki przewieszane na umieszczenie zamknięcia komisji rewizyjnej.

Cyfry pokazujące się przez wzmiankowane otwory, tworzą liczby.

Mianowicie pierwsza cyfra z prawej strony podaje jednostki, druga cyfra na lewo dziesiątki, trzecia cyfra setki, czwarta cyfra tysiące, a piąta cyfra dziesiątki tysięcy.

Na prawej stronie płyty przyrządu zegarowego znajduje się drążek pionowy mosiężny (**G**), którego część górna połączona jest z kotwicą stalową (**I**), dwoma zębami zachaczającą koło gwiazdkowe liczydła, środek obrotu mającą w szrubie **p** przytwierdzonej do płyty przyrządu zegarowego, otrzymującego popęd od podnoszącego się i opadającego drążka mosiężnego, połączonego z nią za pomocą szruby, wolnym końcem ku dołowi spoczywającego na drążku tłoka **E** a za pomocą szruby połączonego z płaską dźwignią żelazną **II**, dźwignia ta ma środek obrotu (**o**), który stanowi szruba na płycie przyrządu zegarowego, służy zaś do pociągania kotwicy na dół.

Na wolnym końcu tej dźwigni przytwierdzony jest za pomocą szrub ustawicznych ciężar zdejmowalny **K**.

5. Szczególne narządy bezpieczeństwa.

Wewnątrz skrzyni przyrządu umieszczona jest wzdłuż czterech ścian bocznych i równolegle, z niemi mocno spojona, z każdej strony dwoma paskami opatrzona rama wyjmowalna (**r**) z blachy cynkowej polerowanej, która od ścian bocznych odstaje na 5 milimetrów.

Ta rama blaszana służy do tego, aby wewnętrzne części przyrządu w skrzyni były tem bezpieczniejsze.

Gdy liczydło ma być poddane kontroli, wyjmuje się go i bada, czy nie jest uszkodzone, coby świadczyło o działaniu z zewnątrz.

Na umieszczenie zamknięcia urzędowego, znajdują się tak na wieku, jak i na tej ścianie bocznej skrzyni przyrządu, na której jest zamek sprężynowy, na prawo i na lewo tegoż uszka (**h**) na sznurek do pieczęci.

Do tego celu umieszczone są także na przeciwległej ścianie bocznej skrzyni i wieka po dwa uszka.

Dla zapobieżenia, aby połączenie liczydła z naczyniem dyfuzyjnym za pomocą szruby holenderskiej nie zostało zwolnione przez osobę nieupoważnioną, w miejscu połączenia przytopiony jest kołnierz (flansza) z mosiądzu, służący do osadzenia rury zwierzchniej.

Obiedwie szruby na tej flanszy zabezpieczają się po osadzeniu rury zwierzchniej sznurkiem na pieczęć, przechodzącym przez ich główki przewiercone.

Do urzędowego zamknięcia przyrządu potrzeba więc 5 pieczęci, t. j. 4 na wieku skrzyni przyrządu a piątej na flanszy po osadzeniu rury zwierzchniej.

Dla zabezpieczenia przyrządu od uszkodzenia, zanim zacznie służyć do celów podatkowych, przyszlubowuje się nad gwintem, który ze skrzyni przyrządu niezaskłony wystaje kapę i opatruje się ją zamknięciem urzędowym.

Sznurek tego zamknięcia spaja się także z kluczem gwintowym do wieku przyrządu.

Działanie liczydła.

Przyrząd działa w sposób następujący: Płyn, którym naczynie dyfuzyjne z liczydłem połączone, napęlnia się, będzie dążył do waleca ku zgęszczaniu powietrza przez jego kolankowate przedłużenie, które ze skrzyni przyrządu pod M wystaje i służy do umieszczenia na niem rury łączącej.

Powietrze, znajdujące się w niem, w skutek tego ściskane, będzie wywierało natychmiast odpowiednie ciśnienie za pomocą rurki powietrznej na błonę, znajdującą się w puzdrze i na tłok na niej spoczywający.

Skoro słup płynu w naczyniu dyfuzyjnym dojdzie do wysokości 10 aż do 15 centymetrów nad poziom puzdra, ciśnienie to będzie dość silne do podniesienia błony, tudzież spoczywającej na niej płyty tłoka, w skutek czego drążek tłoka z przyrządem zegarowym za pomocą kotwicy połączony, podniesie się w górę.

W skutek tego pierwsze koło gwiazdkowe przyrządu zegarowego obróci się o 20stą część obwodu w prawo, a zarazem dźwignia przytwierdzona do drążka tłoka, której wolny koniec jest obciążony, podniesie się w górę.

Dopóki płyn zostaje w naczyniu dyfuzyjnym, i w skutek tego ciśnienie w walec do zgęszczania powietrza trwa, albo się podwyższa, dźwignia rzeczona pozostaje w przybranem położeniu.

Skoro zaś naczynie dyfuzyjne, przy którym liczydło jest umieszczone, wypróżni się, płyn, który wszedł do pewnej wysokości w walec do zgęszczania powietrza, może go opuścić.

Ciśnienie powietrza pod błoną ustaje, a ciężar przytwierdzony na wolnym końcu dźwigni, ciśnie na dół dźwignię i przytwierdzony do niej drążek tłoka.

Kotwica, przytwierdzona do górnego końca drążka mosiężnego, obraca w skutek tego ruchu koło gwiazdkowe, z którym jest połączona o dalszą 20stą część obwodu w prawo, a oznaczenie przyrządu zegarowego posuwa się o jednostkę.

II. Przepis używania liczydeł Divis-Grossa do opodatkowania cukru burakowego.

1. Każde liczydło Divis-Grossa, które ma być używane w opodatkowaniu cukru burakowego, powinno być do tego celu aprobowane przez jedną z komisji rewizyjnych urzędowych, ustanowionych w Wiedniu i Pradze, opatrzone świadectwem aprobaty i znakiem komisji rewizyjnej.

Nadto zamknięcia, uskutecznione przez komisją rewizyjną, na wieku skrzyni i na kapie służącej do zabezpieczenia rury wystającej ze skrzyni, powinny być nieuszkodzone.

Także dalsze używanie ustawionego już liczydła w opodatkowaniu cukru burakowego zależy od tego, czy tenże po za obrębem czasu, w ciągu którego

badano go urzędownie, zostawał ciągle pod zamknięciem, uskutecznionem przez urząd skarbowy.

2. Każde liczydło ustawione być powinno pod bezpośrednim dozorem wykonawcy Władzy skarbowej do tego przeznaczonego, tudzież przedsiębiorcy ukrowni lub jego zastępcy.

Zanim się to zacznie, wykonawcy Władzy skarbowej mają zbadać, czy warunków w powyższym ustępie 1 wzmiankowanych dopełniono.

Jeżeli pod tym względem nie dostrzegli żadnego uchybienia, mają oni odjąć zamknięcia komisji rewizyjnej i usunąć środki umieszczone dla ochrony podczas przewozu na wewnętrznych częściach przyrządu a następnie zbadać, czy podczas przewozu żadna część przyrządu nie zagięła się, lub w inny sposób nie uszkodziła, tudzież czy drażek tłoka z dźwignią i przeciwwagą poruszają się łatwo.

Jeżeli i to badanie nie wykryje żadnych uchybień, zamyka się na powrót skrzynią przyrządu i kładzie na niej zamknięcie urzędowe.

3. Tylko wtedy wolno przystąpić do ustawienia liczydła, gdy po wypróbowaniu i zbadaniu, stosownie do ustępów 1 i 2 nie okażą się żadne wątpliwości.

Ustawiając przyrząd, trzeba mieć na względzie co następuje:

- a) do każdego liczydła ustawić się mającego, wymurować należy w pobliżu naczynia dyfuzyjnego, do którego liczydło ma być przydane, słup z cegiel i cementu, nie otynkowany z wierzchu, i wmurować weń płytę podstawową, dźwigającą liczydło tak, aby płyta nie mogła być bez widocznego uszkodzenia muru ani zdjęta, ani też inaczej położona. Przekrój poziomy tego słupa powinien mieć najmniej 450 milimetrów długości i tyleż szerokości.

Zamiast słupa, jeżeli bateria nie jest rotacyjna, użyć można także stałego muru głównego, lub muru fundamentów, znajdującego się w pobliżu naczynia dyfuzyjnego. Mury te jednak nie powinny mieć próżnych odstępów, i równie jak przerzeczony słup nie powinny być z wierzchu otynkowane na około płyty podstawowej.

Płyta podstawowa (tab. I, fig. 3, 4) powinna być z lanego żelaza i najmniej 15 milimetrów gruba.

Celem przymocowania jej do muru, powinna mieć w środku dwa ulane płatki A, jak to widać na dołączonej rycinie, na dwie szruby przytwierdzające, mające po 15 milimetrów grubości.

Szruby te wkręca się w mur a na ich końcach, na drugą stronę muru przechodzących, kładzie się płytę ankrową a, mającą najmniej 15 milimetrów grubości, która je stale spaja.

Nad płytą z ankrami zakręcają się mocno mutry szrub a tuż nad niemi przesuwa się przez dziurki wywiercone na końcach szrub, jeszcze wystających, pręcik żelazny, z jednego kawałka zrobiony, mający na jednym końcu główkę a na drugim uszko na sznurek do pieczęci. Płyta podstawowa zrobiona być może w kształcie ramy, jak to okazuje rycina (tab. I, fig. 3).

- b) Każde liczydło przyszlubowane być powinno do płyty podstawowej w taki sposób, aby przyrząd zegarowy znajdował się w górze a drażek tłoka stał całkiem pionowo.

Do tego celu znajdować się muszą na czterech rogach tej płyty dziurki z gwintem, odpowiadające dziurkom na szruby w tylnej ścianie skrzyni przyrządu z lanego żelaza.

Szruby należy mocno zakręcić i zabezpieczyć przeciw nieupoważnionemu zwolnieniu żelaznymi pręcikami, mającymi na jednym końcu główkę a na drugim uszko, z których każdy z jednego kawałka zrobiony być powinien, a to przesuwając po jednym takim pręciku przez każde dwie przewiercone główki szrub i kładąc zamknięcie urzędowe na końcu, mającym uszko.

4. Liczydło łączy się z naczyniem dyfuzyjnym za pomocą zwory i rury łączącej.

Na rurze przewodniej, która naczynie dyfuzyjne łączy z należącym do niego kaloryzatorem, albo wprost z następującem naczyniem dyfuzyjnym, umieszczona jest, jak to widać z dołączonych rycin (tab. II, fig. 1, 2, 3) zwora S, której średnica wewnętrzna ma 30 milimetrów długości. Zwora ta umieszczona być może także, zamiast na rurze przewodniej, wprost na przedłużeniu tejże na dolnej części kaloryzatora. Ale jest to dozwolone tylko wtedy, gdy dolne wieko kaloryzatora leży nie głębiej niż dolne dno naczynia dyfuzyjnego, do niego należącego, tak, że za wypróżnieniem naczynia dyfuzyjnego jednocześnie i kaloryzator wypróżnić się musi.

Zwora powinna zresztą mieć wolne ujście do miejsca na sok w kaloryzatorze. Ten sposób umieszczenia zwory na kaloryzatorze, przedstawiony jest na tab. III, fig. 1, 2.

Gdy zwora umieszczona jest na rurze przewodniej, znajdować się powinna bezpośrednio za pierwszą szrubą kołnierza (flanszy), która naczynie dyfuzyjne łączy z rurą przewodnią.

Pomiędzy naczyniem dyfuzyjnym a miejscem zwory, czy jest ona na rurze przewodniej czy na kaloryzatorze, nie powinien znajdować się żaden przyrząd zamykający (klapa, kurek itp.).

Jeżeli rura przewodnia jest miedziana, natenczas i zwora powinna być z miedzi i przylutowana.

Jeżeli rura przewodnia jest z lanego żelaza, zwora może być przytopiona. Na rurach przewodnich z lanego żelaza już istniejących, jakoteż gdy się umieszcza na kaloryzatorze, osadzić należy zworę miedzianą na twardo przylutowaną w sposób następujący:

Średnica wewnętrzna zwory powinna mieć 30 milimetrów w świetle, długość jej najmniej 100 milimetrów, grubość blachy miedzianej, z której jest zrobiona, najmniej 2 milimetry. Aby mogła być przyszrubowana do rury łączącej z lanego żelaza albo do kaloryzatora, powinna mieć na twardo przylutowany, podług zaokrąglenia rury wygięty kołnierz (flanszę) z mosiądzu lub żelaza, o średnicy zewnętrznej 80 milimetrów długiej, opatrzonej trzema dziurkami na szruby o średnicy 6 milimetrów.

W rurze przewodniej a względnie w ścianie kaloryzatora wywiercone być muszą dziurki, jedna o średnicy 30 milimetrów długiej, dokładnie odpowiadająca dziurce zwory i 3 dziurki z gwintem do 3 dziurek na szruby w kołnierzu wygiętym.

Oczyściwszy dobrze i wygładziwszy dziurki wywiercone, osadza się zworę w miejscu tak przyrządzonem na dobrym pierścionku gumowym lub na obwojce z konopi i kitu i trzema szrubami, mającymi główki przewiercone, dla szczelności obwinietami, mocno przyszrubowuje.

Przez przewiercone główki szrub przewlec należy sznurek zamykający i ubezpieczyć go pieczęcią urzędową.

Zwora, czy to przylutowana mocno do rury przewodniej miedzianej, czyli też przytopiona do rury lanej, albo zrobiona z miedzi i przyszlubowana, powinna mieć na drugim końcu kołnierz (flanszę) zrobioną z mosiądzu lub żelaza, mocno przylutowaną z gładką powierzchnią, dla bezpiecznego zeszczelnienia, o średnicy zewnętrznej około 80 milimetrów długiej, z trzema przewierconemi dziurkami, odpowiadającemi dokładnie kołnierzowi rury łączącej miedzianej.

Za pomocą tego i tamtego kołnierza, rura łącząca przymocowana zostaje do zwory.

Dla ochrony zeszlubowania nasad zabezpieczyć je należy przez połączenie z rurą zwierzchnią, którą rura łącząca jest opatrzona. Opis takiego zabezpieczenia podaje załączka A.

5. Rura łącząca jest miedziana, zewnątrz wypolerowana, ściana jej ma najmniej 2 milimetry grubości a średnica wewnętrzna wynosi 25 milimetrów.

Na jednym końcu (tab. I, fig. r) ma ona mutrę S szruby holenderskiej do połączenia z gwintem kolankowatego przedłużenia walca do zgęszczania powietrza wystającego ze skrzyni liczydła.

Na drugim końcu rury łączącej (tab. II, fig. 123) przytwierdzony jest kołnierz (flansa) (t), odpowiadający dokładnie kołnierzowi zwory.

Rura łącząca powinna być bez zwężeń i szczelna. Założyć ją należy w obecności wykonawców Władzy skarbowej i opatrzyć rurą zwierzchnią, która sięga od kołnierza (flanszy) na skrzyni liczydła do tego służącej, aż do rury przewodniej naczynia dyfuzyjnego; ta rura zwierzchnia jest z blachy cynkowej, gładkiej, nie pokostowanej i osadza się ją tak, aby pomiędzy obiema rurami ze wszystkich stron było wolne miejsce mniej więcej na 12 milimetrów.

Opis zawarty w załączce A podaje odpowiednie urządzenie rury zwierzchniej i jej zabezpieczenia.

6. Liczydło ustanowione być powinno tak, aby najniższy brzeg jego skrzyni leżał wyżej, niż najgłębsze miejsce naczynia dyfuzyjnego, a to, aby płyn, wchodzący do liczydła, wychodził z niego w tym samym czasie, gdy się wypróżnia naczynie dyfuzyjne.

W tym celu rurę łączącą między naczyniem dyfuzyjnym a liczydłem, osadzać należy tak, aby od liczydła ku zworze miała wszędzie spadek.

We względzie właściwego wyboru tej różnicy poziomu, przepisuje się dla znanych dotąd form naczyń dyfuzyjnych co następuje:

U naczyń dyfuzyjnych, wypróżniających się z boku (tab. II), różnica poziomu między górnym brzegiem dolnego otworu roboczego w naczyniu dyfuzyjnym a najniższym brzegiem liczydła, wynosić powinna 5 centymetrów, czy dno dolne naczynia dyfuzyjnego jest poziome czyli też pochyłe.

U naczyń dyfuzyjnych, wypróżniających się dołem, dolny brzeg skrzyni liczydła stać powinien 30 centymetrów nad sitem poziomem, na dolnym woku naczynia dyfuzyjnego umieszczonem. Odległość tę 30centymetrową sprawdza się, zamknąwszy wóko dolne.

Jeżeli u takich naczyń dyfuzyjnych umieszczone są sita boczne stożkowe, nie trzeba mieć na nie względu i liczyć należy zawsze od najniższego punktu sita dolnego woka (tab. III, fig. 1, 2).

U naczyń dyfuzyjnych wywrotnych, dotąd znanych, liczydło przytwierdzone być powinno za puszką, na tylnej części osi stałej, która tym naczyniom dyfuzyjnym służy za rurę przewodnią, jest nieruchoma i mocno przyszlubowana (tab. III).

Zwora umieszczona być powinna również z boku, jak u każdej innej rury przewodniej.

Ale spadek rury łączącej od tej zwory liczydła wynosić ma tylko 5 centymetrów, ponieważ naczynia dyfuzyjne wywrotne po wywróceniu, t. j. obróceniu, wypróżniają się z płynu a spadek 5centymetrowy jest dostateczny, aby płyn mógł dość szybko wyjść z liczydła.

Dla zapobieżenia mylnemu działaniu liczydła, jest u tych naczyń dyfuzyjnych rzeczą szczególnie ważną, aby rura odprowadzająca sok z baterii dyfuzyjnej miała ujście najmniej na metr nad dolnym brzegiem liczydła do otwartego zbiornika, ażeby bateria zostawała ciągle pod ciśnieniem tego słupa soku.

W ogóle, aby liczydła u każdej baterii dyfuzyjnej działały dokładnie, rura odprowadzająca sok nie powinna być poprowadzona wprost z naczyń dyfuzyjnych na dół, ażeby naczynia dyfuzyjne nie wypróżniały się, jakby za pomocą lewaru, i aby w naczyniu dyfuzyjnym nie mogła się tworzyć próżnia. Bo w tych przypadkach nastąpiłoby mylne policzenie naczynia dyfuzyjnego, wprowadzie po wypróżnieniu z soku, lecz nie po całkowicie ukończonej dyfuzji.

7. Każde liczydło umieszczone być powinno w stosownej odległości od naczynia dyfuzyjnego. W tym względzie trzymać się należy tego prawidła, że długość rury łączącej od zewnętrznego kołnierza (flanszy) zwory, aż do zewnętrznego miejsca połączenia na skrzyni liczydła, wynosić powinna najmniej dwa metry. Jeżeli odległość wynosi więcej niż dwa metry, rura łącząca powinna być silnie podparta lub zawieszona, aby nie mogła zagiąć się podczas działania.

Rura łącząca powinna mieć zawsze od liczydła ku zworze spadek, który nie powinien być przerwany, zakrzywieniem w górę lub na dół. Atoli rura łącząca opatrzona być może także kolaniem i za pomocą niego osadzona.

Ażeby rura łącząca szła ile możności prosto, baczyć należy na to, aby osadzenie zwory na rurze przewodniej lub kaloryzatorze odpowiadało miejscu połączenia na liczydło.

Jeżeli wzmiankowana odległość wynosić musi więcej niż 4 metry, dać należy następnemu metrowi bieżącemu pomiędzy dolnym brzegiem liczydła a zworą spadek 5centymetrowy. Nigdy jednak a więc i w tym przypadku górny brzeg zewnętrznej skrzyni liczydła nie powinien stać o mniej niż o 10 centymetrów poniżej górnego brzegu otwartego naczynia dyfuzyjnego.

8. Liczydło ustawić należy tak, aby wykonawcy Władzy skarbowej mogli z łatwością dostąpić do niego dla zbadania. Powinien być ile możności zabezpieczony od wilgoci i nie ma się nigdy znajdować bezpośrednio przy rurze parowej nie osłoniętej. Chociaż nawet rura parowa jest osłonięta, odległość pomiędzy nią a liczydłem wynosić powinna najmniej 50 centymetrów.

9. Osobnemi środkami zapobiedz należy, aby po urzędowym zamknięciu liczydła, otwór na zworę w rurze przewodniej lub kaloryzatorze nie mógł się zatkać.

W tym celu, jak tylko zwora zostanie do rury przewodniej lub do kaloryzatora przysrubowana lub przylutowana, albo przytopiona, zanim na tej zworze rura łącząca będzie do liczydła przysrubowana, opatrzeć ją należy następującym przyrządem zabezpieczającym (tab. II, fig. 1, 2, 3).

Pierścień miedziany I a, 4 milimetry grubości mający, z wywierconym otworem, którego średnica wynosi 25 milimetrów, ma ściśle taką samą średnicę zewnętrzną, jak wolny kołnierz (flansa) zwory S i równie jak ten, trzy dziurki

do zakręcenia szrub urządzone, odpowiadające ściśle dziurkom wywierconego do tego celu w kołnierzu (flanszy) zwory (fig. 3).

Na wewnętrznym obwodzie tego pierścienia osadza się i przylutowuje do niego na twardo, w czterech równych odległościach cztery druty miedziane, po $2\frac{1}{2}$ milimetra grubości mające. Druty te powinny być tak długie, aby sięgały od pierścienia przez zworę i aż do 15 milimetrów przez całą głębokość rury przewodniej lub kaloryzatora.

Przygotowuje się następnie tarczę miedzianą β , 3 milimetry grubą, której średnica zewnętrzna wynosi 25 milimetrów, jak to (tab. II, fig. 1, 2, 3) dokładnie wyobraża. Do tej tarczy przylutowany jest w środku sztyft miedziany, 4 milimetry grubości, 10 milimetrów długości mający, który wystaje na 10 milimetrów nad jej powierzchnią. W czterech miejscach x, x, x, x tarcza jest przebita. W cztery dziurki małej tarczy miedzianej β wtykają się 4 końce drutów v, v, v, v powyżej opisanego druta miedzianego i przylutowują się tak, że całość tworzy niby koszyk druciany w kształcie stożka ściętego, którego podstawę stanowi pierścień miedziany α a górną płaszczyznę ściętą tarcza miedziana β , nad którą sztyft m wystaje.

Ten koszyk druciany wprowadza się w zworę S tak, aby pierścień miedziany α leżał dokładnie na jego kołnierzu (flanszy) a jego 3 dziurki odpowiadały ściśle dziurkom na 3 szruby w tym kołnierzu (flanszy) przysposobionym.

Jeżeli średnica wewnętrzna rury przewodniej ma więcej niż 150 milimetrów, umieścić należy jeszcze inny przyrząd bezpieczeństwa, aby ręka, włożona w taką rurę, nie mogła poruszać się w niej swobodnie. W tym celu osadzić należy w takiej rurze mniej więcej na 10 milimetrów przed i za zworą i koszykiem drucianym p , przez nią wprowadzonym, krzyż, zrobiony z dwóch drutów miedzianych, 3 milimetry grubych.

Wywierca się więc w ścianie rury przewodniej w czterech miejscach równo oddalonych od siebie przed i za zworą dziurki, po 3 milimetry średnicy mające, które obwód rury dzielą na 4 części równe.

W te dziurki, z których po dwie sobie odpowiadają, wtyka się i przez rurę przewodnią przeciąga druty miedziane, trzy milimetry grubości mające, które z jednej strony mają przynitowaną główkę, z drugiej uszko na sznur do zamknięcia służący.

Miejsca, w których rury przewodnie są przewiercone dla wetknięcia tych drutów, powinny być po wetknięciu drutów a przed wykonaniem zamknięcia urzędowego, cyną zalutowane lub zakitowane.

Jeżeli zwora osadzona jest na tej części kaloryzatora, w której mieści się sok, dolne wieko kaloryzatora, odszrubować się dające, wzięte być powinno po ustawieniu liczydła pod zamknięcie urzędowe, w którym to celu każda para szrub naprzeciwległych tego wieka opatrzona jest powyżej mutr, na końcu gwintu dziurkami, aby przez nie przeciągnąć pręcik żelazny lub drut, mający z jednej strony uszka na sznurek do pieczęci.

10. Po ustawieniu liczydeł podług przepisu sprawdzić należy, czy przyrządy działają należycie i czy z naczyniami dyfuzyjnymi połączone zostały całym szczelnie.

Sprawdzenie to wykonać można najlepiej, napełniając każde naczynie dyfuzyjne, na którego rurze przewodniej lub kaloryzatorze liczydło jest umieszczone, wodą aż po górny brzeg, a następnie wypróżniając.

Gdyby w działaniu liczydła lub w jego połączeniu okazała się jakakolwiek wada, należy ją usunąć.

Dla sprawdzenia, czy połączenie jest szczelne, wykonać można drugą próbę pod ciśnieniem słupa wody działającego, gdy bateria dyfuzyjna jest w ruchu.

11. Jeżeli także próba przepisana pod 10 wypadnie pomyślnie, wykonawcy skarbowi przystąpią do położenia zamknięcia urzędowego we wszystkich tych miejscach, co do których zamknięcie urzędowe jest powyżej przepisane jako środek zabezpieczający.

Klucz od wieka przywiązuje się sznurkiem do jednego z uszek zamknięcia wieka, a sznurek bierze się pod zamknięcie.

12. Gdy liczydła *Divis-Grossa* używane są w cukrowni do czynności urzędowej w celach podatkowych, wykonawcy skarbowi przy każdej rewizyi tej fabryki, winni obserwować działanie tego przyrządu i badać, czy zamknięcia urzędowe, jakoteż środki zamknięcia, służące do zabezpieczenia jego połączenia z naczyniem dyfuzyjnym, do którego należy, są nieuszkodzone.

Ci wykonawcy Władzy skarbowej, którzy są opatrzeni w środki do położenia zamknięć, otwierać mają czasami przyrządy i rewidować je wewnątrz, w szczególności zaś oglądać umieszczoną wewnątrz ramę blaszaną, odejmować rury zwierzchnie od łączących, jakoteż kapy kołnierzy (flansz) i tak te środki ochronne, jakoteż rury łączące i zabezpieczone kołnierze (flansze) i zesrubowania badać, czy nie zostały uszkodzone.

Jeżeli w toku tych czynności urzędowych okaże się jaka wada lub powód do zarzutu, należy to sprawdzić i według okoliczności zarządzić lub uczynić co wypada, np. spisać protokół do postępowania karnego, jeżeli chodzi o naruszenie zamknięcia urzędowego lub o przeszkodę w działaniu liczydła.

Wyniki każdej z przerzeczonych czynności urzędowych zapisać należy w krótkości w rejestrze fabrycznym.

Dunajewski r. w.

Załączka A.

Rura zwierzchnia i jej zabezpieczenie.

Rura zwierzchnia, która rurę miedzianą, łączącą liczydło z naczyniem dyfuzyjnym ze wszystkich stron otaczać musi, zrobiona jest z blachy cynkowej, zewnątrz gładkiej, niepokostowanej i składa się z następujących części:

1. Z zabezpieczeń kołnierzowych (flanszowych) (tab. II, fig. 4, 5, 6).
2. Z rury (tab. II, fig. 8 B), do której z jednej strony przylutowany jest kołnierz (flansa) i która na drugim końcu ma gwint szruby holenderskiej.

1. Zabezpieczenie kołnierzowe (flanszowe) (tab. II, fig. 4, 5, 6, 7).

Każde zabezpieczenie kołnierzowe (flanszowe) składa się z kapy walcowej, która kołnierz (flanszę) osłania i złożona jest z dwóch połów **a** i **a** 1.

Półowki połączone są z jednej strony zawiasą (**e, f, i**), a z drugiej strony mają płatek **ff** do przymocowania plomb.

Sztyft zawiasowy (drut mosiężny) jest z jednego kawałka i jest przylutowany do jednej z połów kapy.

Ściany boczne, czyli dna obu kap, mają wykroje koliste nieco większej średnicy niż średnica rur połączonych kołnierzem.

Do tych wykrojów przylutowane są osady walcowe **h** i (**h**, **h**) — z których jedna (**h**) sięgać musi aż do dolnego kołnierza (flanszy) zwory na rurze przewodniej lub kaloryzatorze i całkiem zakrywa zworę, a na której końcu znajduje się pierścień żelazny, przylegający do dolnego kołnierza (flanszy) zwory i tym sposobem zabezpieczający położenie kapy.

Na dolną osadę (**h** 1) zatknie się mutrę szruby holenderskiej, za pomocą której zabezpieczenie kołnierzowe (flanszowe) łączy się z rurą zwierzchnią.

Na dnie kapy tego zabezpieczenia kołnierzowego (flanszowego) przylutowane jest uszko, odpowiadające prześwidrowanej mutrze szruby holenderskiej i służy do położenia zamknięcia urzędowego.

Kapy te są z blachy cynkowej, wewnątrz równie jak rura zwierzchnia powleczone barwą białą olejną, która w miejscach lutowania staje się brudną.

Kapy zabezpieczające urządzone są tak, że powierzchnie zetknięcia ich obu części są zakryte, co nie pozwala sięgnąć tędy do flanszy leżącej pod kapą (tab. II, fig. 4, 5, 6, 7).

2. Rura (B)

składa się w podłuż z dwóch części, do których wzdłuż ich zetknięcia przylutowany jest pasek blaszany **aa** zasłaniający spojenie.

Gwint szruby holenderskiej, przylutowanej do dolnego końca tej rury, jest również przecięty na dwie połowy.

Górny koniec rury ma przylutowany kołnierz (flanszę) na dwie części przecięty, opatrzony dwoma uszkami na szruby, przystający do kołnierza przytopionego w miejscu połączenia z liczydłem.

Gdy rura zwierzchnia, z dwóch połów złożona, zamknie rurę łączącą, nateczas, przez przyszrubowanie kołnierza (flanszy) znajdującego się na jej górnym końcu do kołnierza (flanszy) mosiężnego na liczydło, rura zwierzchnia zostanie spojona.

Obie szruby, przytwierdzające rurę zwierzchnią do liczydła mają przewiercone główki na sznurek zamykający, który należy opieczętować.

Drugi koniec rury zwierzchniej, opatrzony gwintem szruby holenderskiej, również na dwie połowy przeciętym, zamyka mutra szruby holenderskiej, zakręcona na osadzie (**h** 1) zabezpieczenia kołnierzowego (flanszowego), która go przez zasrubowanie przytwierdza.

Kapa kołnierzowa (flanszowa) połączona jest z mutrą nad rurą sznurem zamykającym, na którym kładzie się pieczęć.

Jeżeli rura łącząca jest znaczniejszej długości i jeżeli jest zakrzywiona poziomo, rura zwierzchnia składać się może z dwóch lub więcej części.

Części pojedyncze powinny jednak być połączone na końcach, stykających się z sobą za pomocą przylutowanych kołnierzy, z wywierconymi w każdym czterema dziurkami na sznurek do zamknięcia.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 10 lipca 1880,

tyczące się skal do ryczałtowego oznaczenia podatku od cukru burakowego w kampanii 1880/81, tudzież miary rękojmi na zabezpieczenie dopłaty do podatku od cukru na wypadek ich potrzeby i na wynagrodzenie kosztów kontroli.

We względzie opodatkowania cukru burakowego w kampanii 1880/81 na zasadzie §. 4 i 6 ustawy z dnia 18 czerwca 1880 o częściowej zmianie przepisów, dotyczących się opodatkowania cukru burakowego (Dz. u. p. Nr. 74), na zasadzie §. 2 ustawy z dnia 27 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 71) i na zasadzie rozporządzenia cesarskiego z dnia 3 lipca 1880 (Dz. u. p. Nr. 86), rozporządza się w porozumieniu z król. węgierskim Ministrem skarbu, co następuje:

§. 1.

Ilość buraków świeżych, opodatkować się mająca, wymierzana będzie na każdy hektolitr pojemności naczyń dyfuzyjnych w baterye połączonych i na każdy ładunek tychże:

I. Gdy baterye mają najmniej 9 a najwięcej 11 naczyń dyfuzyjnych:

1. po czterdzieści (40) kilogramów, jeżeli naczynia dyfuzyjne są w ten sposób używane, że staje się zadosyć następującym warunkom:

a) buraki siekane, gdy się je wkłada do naczyń dyfuzyjnych, powinny być świeże, a zatem ani ogrzane, ani zatarte, ani w żaden inny sposób przyprawione;

b) naczynia dyfuzyjne napełniać należy bez używania do tego jakiegokolwiek przyrządu tłoczącego lub miażdżącego, powiększającego gęstość warstwy buraków siekanych, prócz łopaty, ożoga i grabi;

c) po napełnieniu naczynia dyfuzyjnego i gdy się już dyfuzya zacznie, w żadnym razie nie wolno dopełniać, t. j. powiększać ilości buraków siekanych.

2. Po sześćdziesiąt (60) kilogramów, jeżeli naczynia dyfuzyjne używane są w ten sposób, że z powyższych trzech warunków nie jest dopełniony albo wzmiankowany pod a) albo wzmiankowany pod b).

3. Po siedmdziesiąt (70) kilogramów, jeżeli naczyń dyfuzyjnych używa się w ten sposób, że z trzech warunków powyższych żaden nie jest dopełniony, albo nie jest dopełniony warunek pod a) razem z warunkiem pod b), lub warunek pod c) wzmiankowany.

II. Gdy baterye mają mniej niż 9 albo więcej niż 11 naczyń dyfuzyjnych, ilości powyższe (I) w miarę sposobu używania naczyń, powiększone każda o 25 od sta.

III. Ilości pod I a względnie ilości te z podwyższeniem o 25 od sta (II) odnoszą się tylko do tych naczyń dyfuzyjnych, które mają najmniej 75 centymetrów wysokości.

Gdy naczynia dyfuzyjne są niższe, dolicza się a mianowicie:

gdy wysokość wynosi mniej niż 75 aż do 70 centymetrów dolicza się 5 od sta

"	"	"	"	"	70	"	"	65	"	"	7 1/2	"	"
"	"	"	"	"	65	"	"	60	"	"	10	"	"
"	"	"	"	"	60	"	"	55	"	"	12 1/2	"	"
"	"	"	"	"	55	"	"	50	"	"	15	"	"
"	"	"	"	"	50	"	"	45	"	"	17 1/2	"	"

gdy wysokość wynosi mniej niż 45	aż do 40 centymetrów	dolicza się	20	od sta
" " " " " 40	" " 35	" " "	22 ¹ / ₂	" "
" " " " " 35	" " 30	" " "	25	" "
" " " " " 30	" " —	" " "	30	" "

Wysokość wymierza się u naczyń dyfuzyjnych, urządzonych do wywracania od punktu środkowego dolnego aż do punktu środkowego górnego sita, a u innych naczyń dyfuzyjnych od punktu środkowego dolnego sita, w kierunku pionowym aż do poziomu brzegu górnego otworu roboczego.

§. 2.

Opłatna pojemność każdego naczynia dyfuzyjnego wymierzana będzie za pomocą nalania wody w ten sposób, że naczynie dyfuzyjne, po zamknięciu wszystkich bocznych otworów dopływowych, kanałów do rozprowadzenia soku i rynien tak, aby zamknięcie leżało na tej samej płaszczyźnie z wewnętrzną ścianą naczynia, otwiera się górny otwór roboczy i napełnia naczynie równo z brzegiem.

Jeżeli pokrywa otworu roboczego w naczyniu dyfuzyjnym jest ku zewnątrz wypukła, wypukłość jej wymierza się po zamknięciu wszystkich otworów dopływowych przez nalanie wody. Jeżeli pojemność tej wypukłości wynosi więcej niż 3 od sta pojemności naczynia dyfuzyjnego, nadwyżkę doliczyć należy do opłatnej pojemności tego naczynia.

Ułamki litra, gdyby z obrachunku tej opłatnej pojemności wypadły, opuszczają się co do każdego naczynia dyfuzyjnego, gdy zaś wynoszą pół litra lub więcej, liczą się za cały litr.

§. 3.

Wydajność dzienna pras do soku opodatkować się mająca, obliczana będzie podług skal, ustanowionych rozporządzeniem ministerstwa skarbu z dnia 28 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 80) w ilości siedmdziesiąt (70) od sta, jakiegokolwiek rodzaju jest prasa.

§. 4.

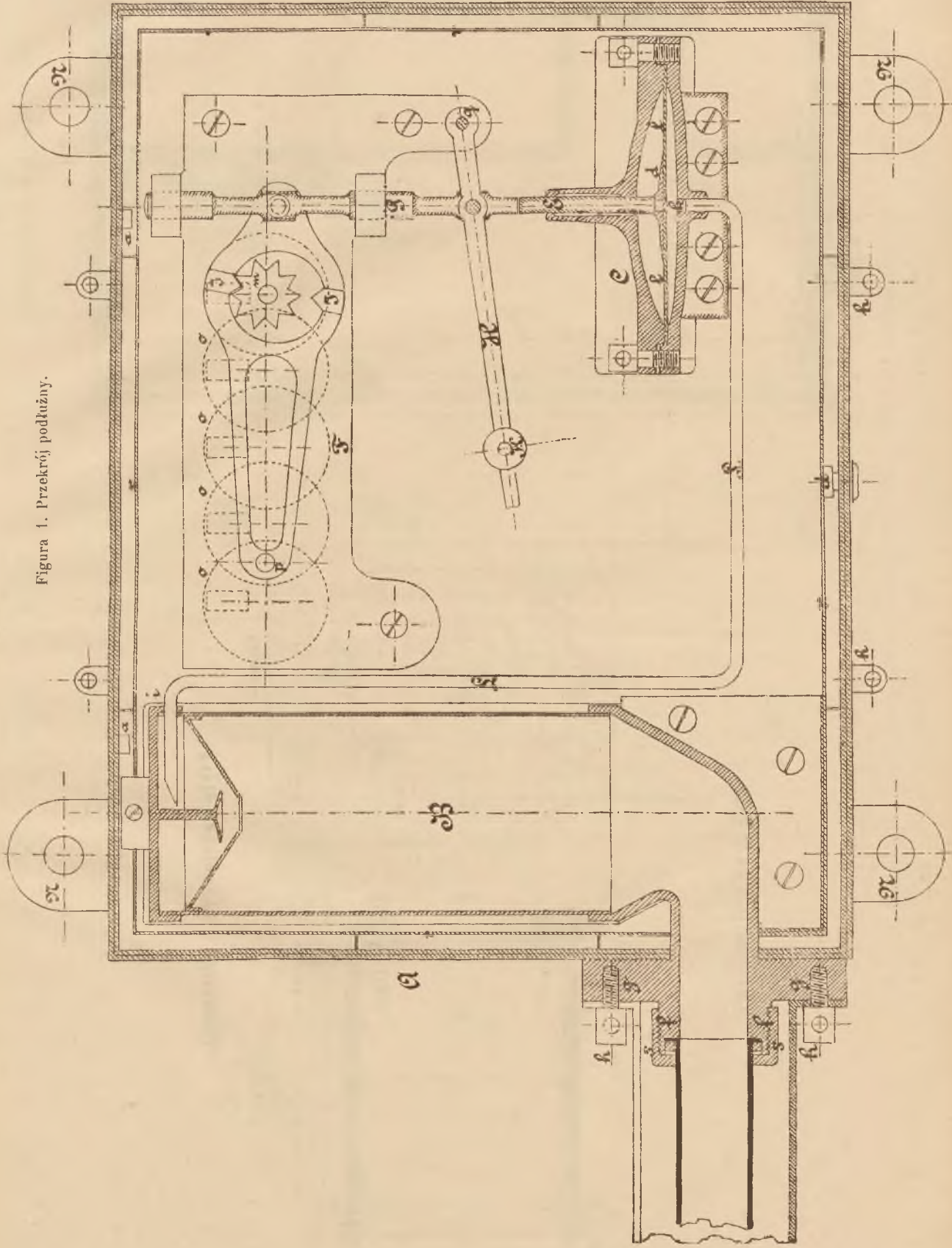
Rękojmią, którą złożyć ma każdy przedsiębiorca fabryki cukru burakowego ryczałtowo opodatkowanej, na wypadek, gdyby dopłata była potrzebna, ustanawia się w kwocie 10 od sta sumy ryczałtowej, która przypada na fabrykę za 120 dni ruchu, rękojmią, którą dać ma każdy taki przedsiębiorca na zabezpieczenie zwrotu kosztów kontroli, w kwocie 1 od sta tej sumy ryczałtowej.

Dunajewski r. w.

Tablica I.

Liczydło.

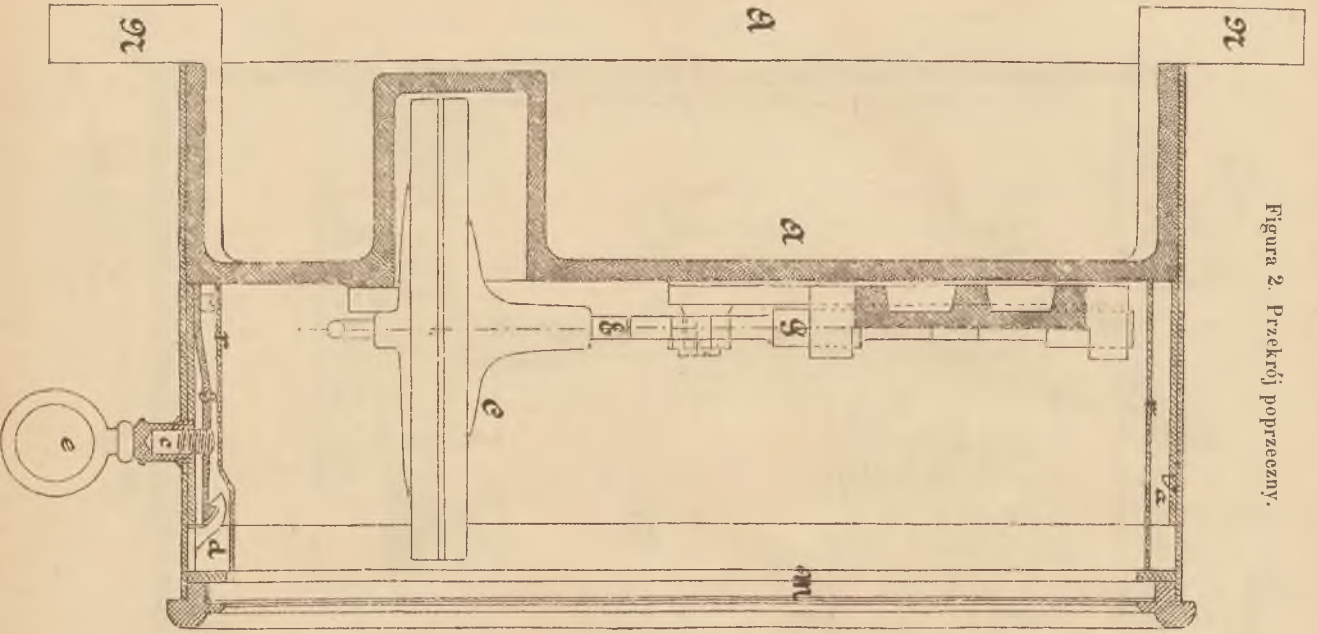
Figura 1. Przekrój podłużny.

Tablica I.

liczydło.

Figura 2. Przekrój poprzeczny.

Płyta podstawowa i postument.

Figura 3.

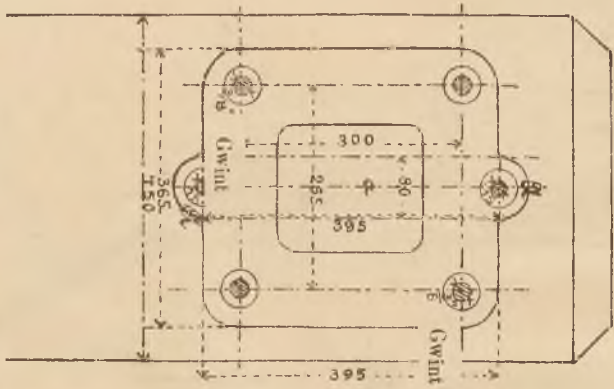
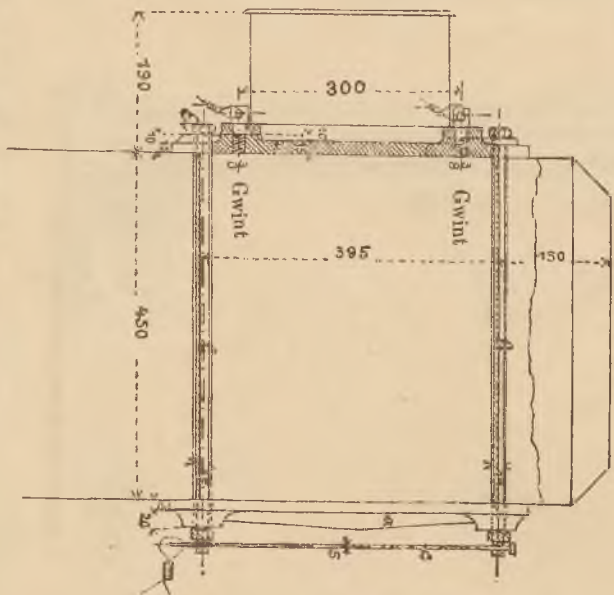

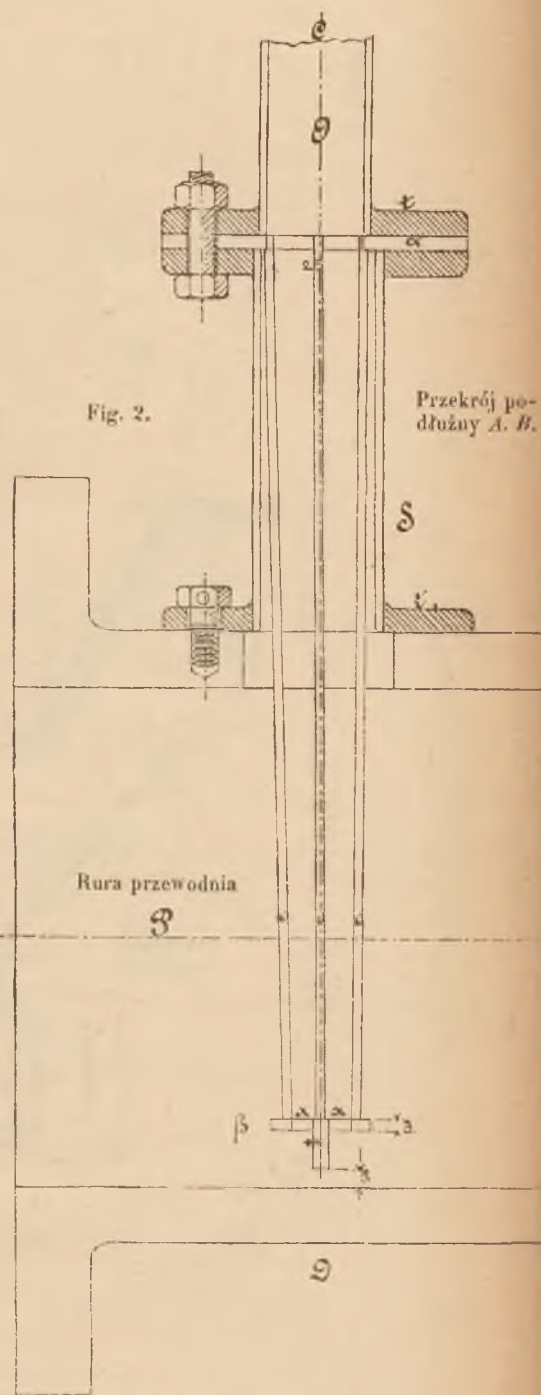
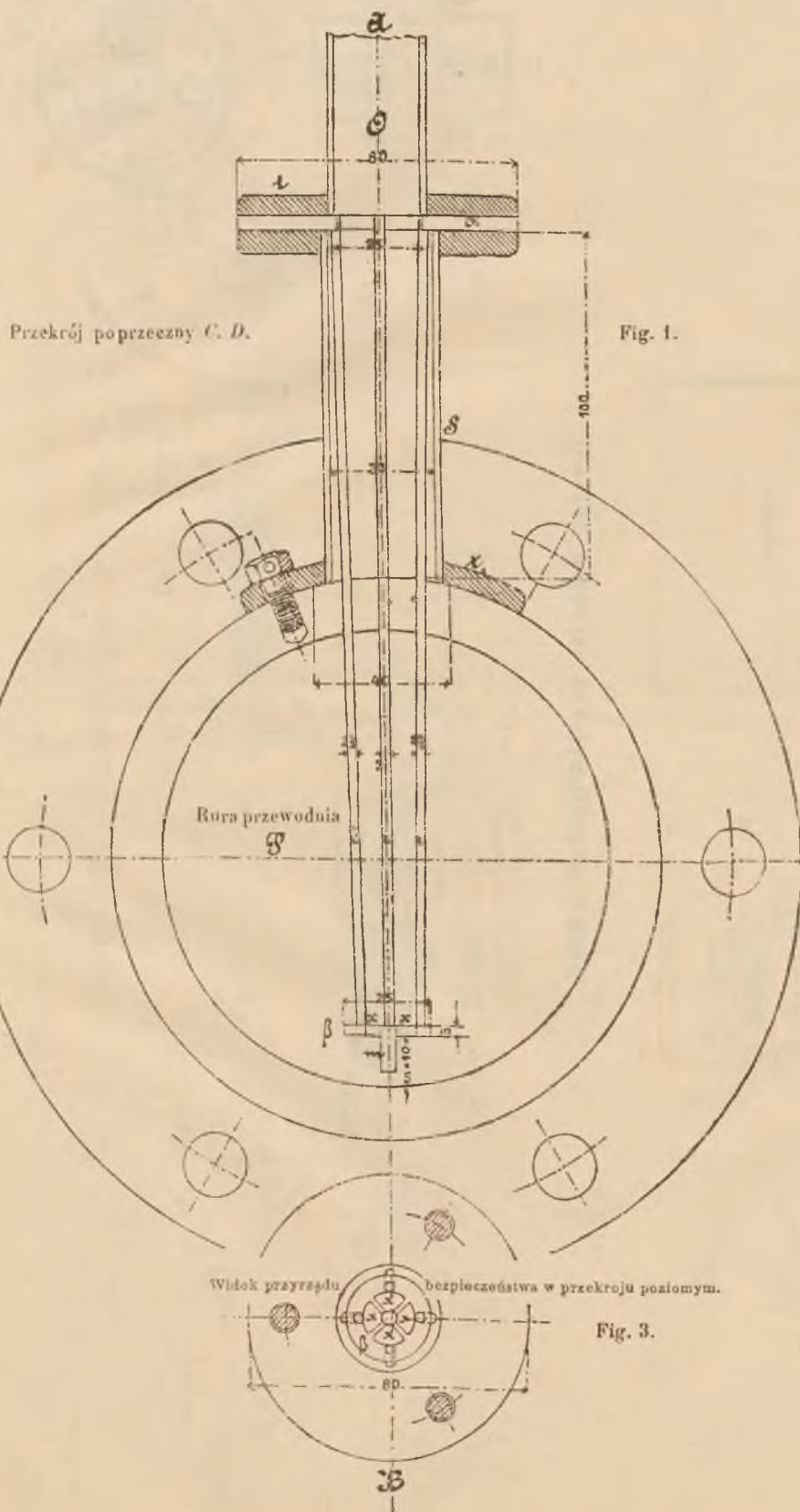
Figura 4.

Skala 1/5 wielkości rzeczywistej.

Tablica II.

Przyrząd bezpieczeństwa w zworze.

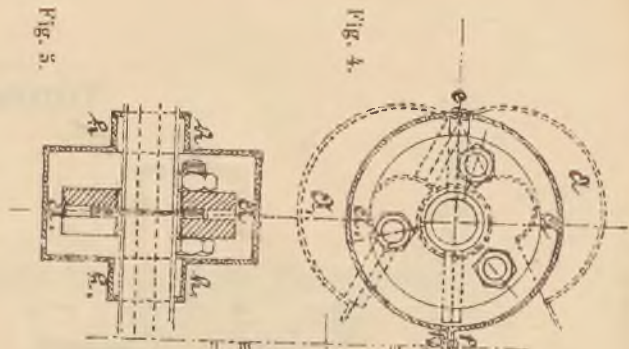

Fig. 5.

Fig. 6.

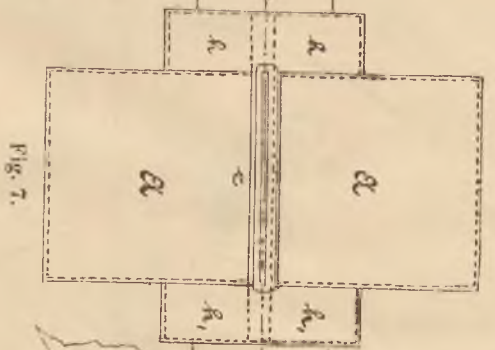

Fig. 7.

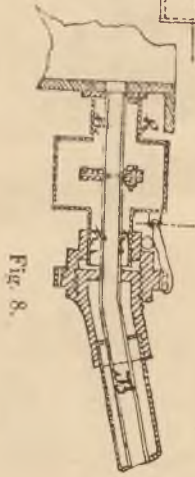

Fig. 8.

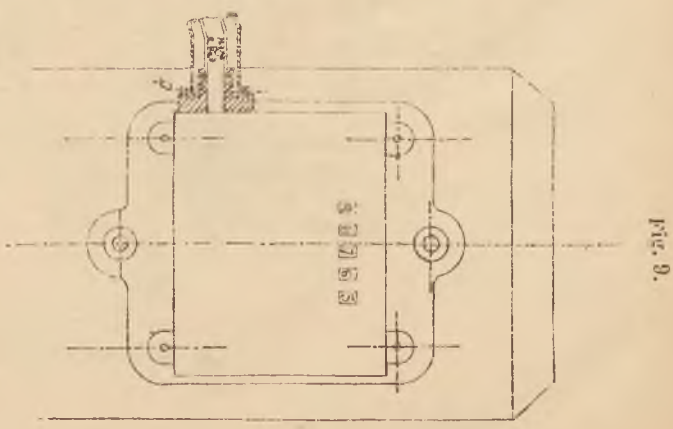

Fig. 9.

Naczynie dyfuzyjne wypróżniające się z boku.

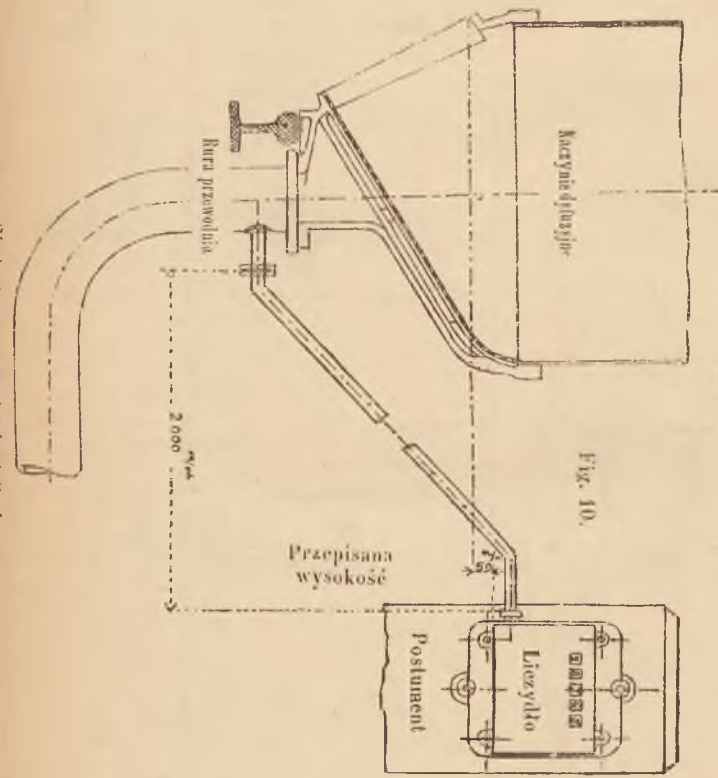

Fig. 10.

Skala 1/10 rzeczywistej wielkości.

Naczynie dyfuzyjne wypróżniające się od dołu.

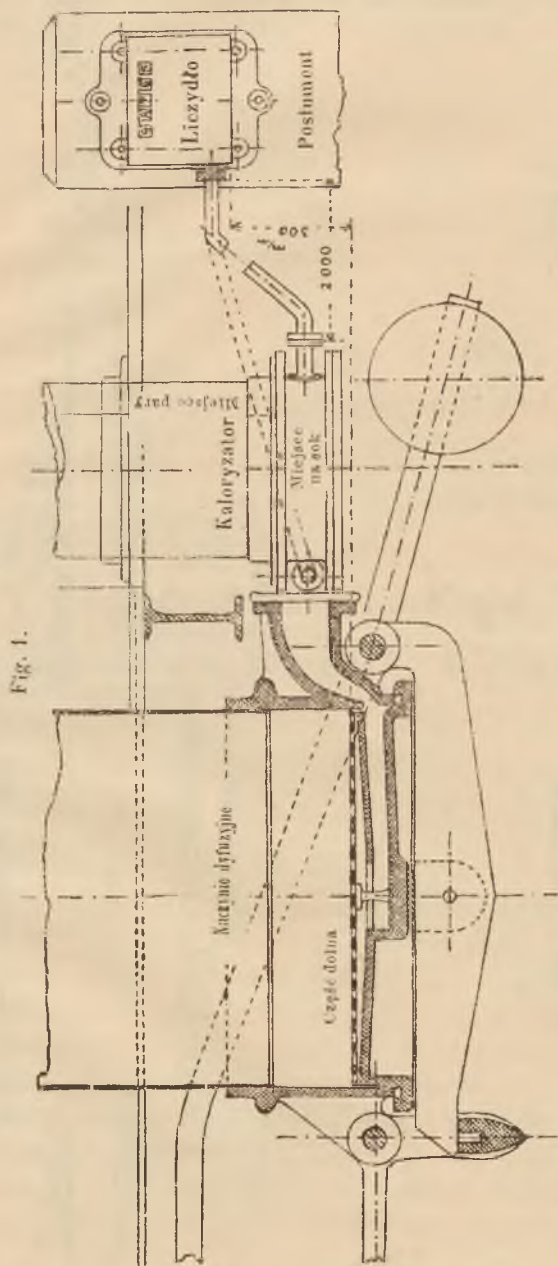

Fig. 1.

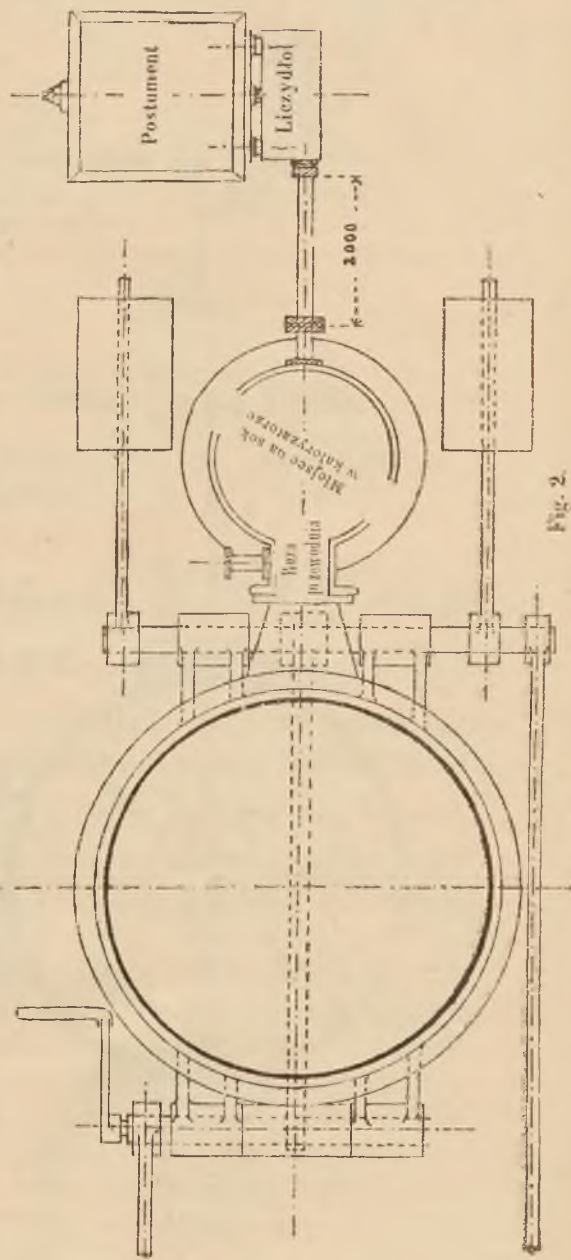

Fig. 2.

Skala 1/10 rzeczywistej wielkości.

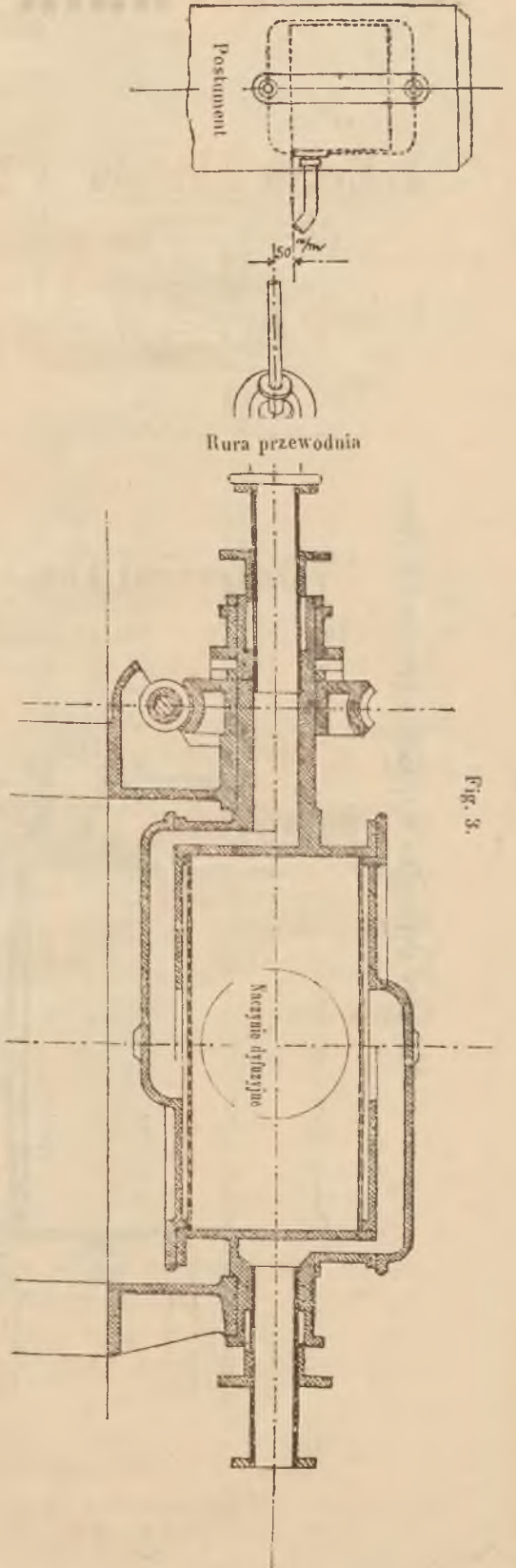

Fig. 3.

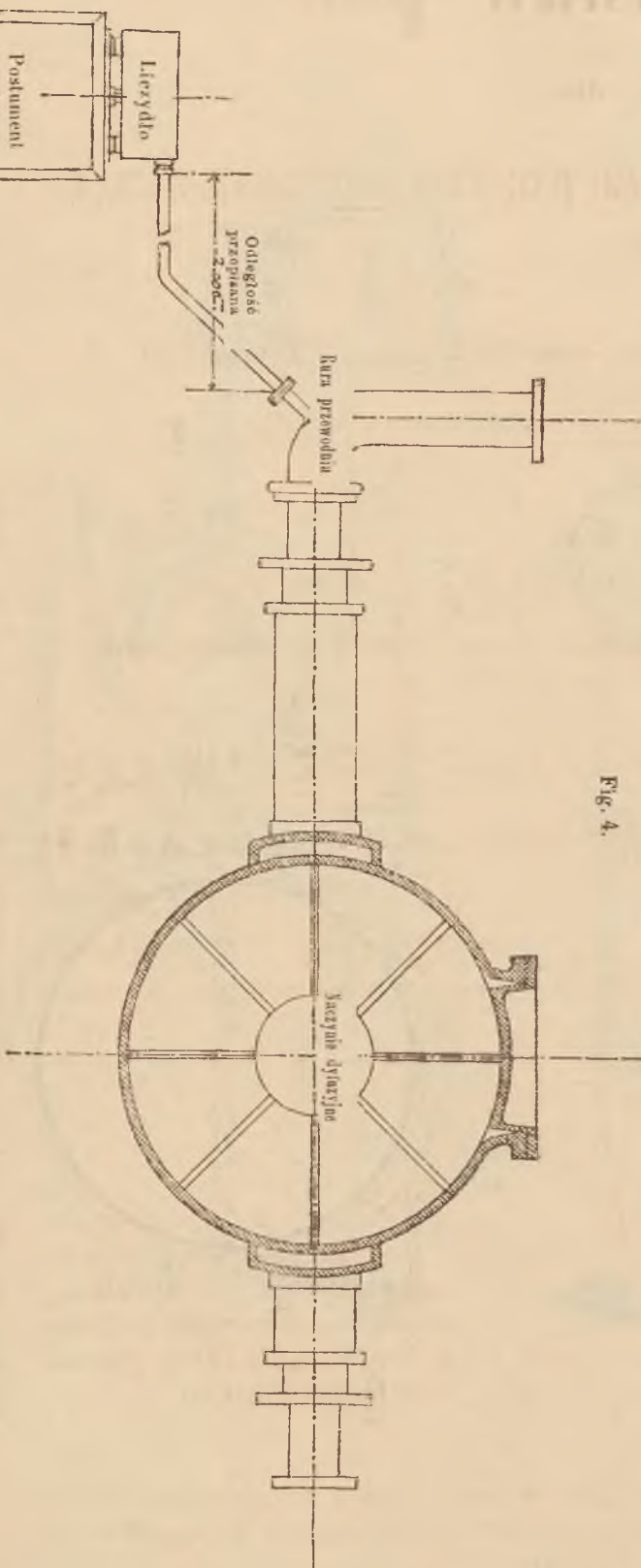

Fig. 4.

Skala $1/10$ rzeczywistej wielkości.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXIV. — Wydana i rozesłana dnia 30 lipca 1880.

93.

Dokument koncesyi z dnia 30 czerwca 1880,

na kolej żelazną parową od stacyi w Hullein wyłącznie uprzyw. kolei północnej Cesarza Ferdynanda do Kromeryża.

My Franciszek Józef Pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austriacki;

Król Apostolski Węgierski, Król Czeski, Dalmacki, Kroacki, Sławoński, Galicyjski, Lodomeryjski i Illiryjski; Arcyksiążę Austriacki; Wielki Książę Krakowski, Książę Lotaryński, Salzburski, Styryjski, Karyntyjski, Kraiński, Bukowiński, Górno i Dolno Szląski; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Mar-grabia Morawski; uksiążęcony Hrabia na Habsburgu i Tyrolu itd. itd. itd.

Gdy gmina miasta Kromeryża w spółce z Janem Troltschem, Wojciechem Schipkiem, Leopoldem Kampfem i Dr. Wilibaldem Mildschuhem podała prośbę o udzielenie koncesyi na budowę i utrzymanie w ruchu kolei miejscowej od stacyi w Hullein wyłącznie uprzyw. kolei północnej Cesarza Ferdynanda do Kromeryża, przeto ze względu na ogólną pożyteczność tego przedsięwzięcia, widzimy się spowodowani nadać proszącym koncesyą niniejszą na zasadzie ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238), jakoteż ustawy z dnia 25 maja 1880 (Dz. u. p. Nr. 56), w sposób następujący:

§. 1.

Nadajemy koncesyjnaryuszom prawo wybudowania i utrzymywania w ruchu kolei żelaznej parowej od stacyi w Hullein wyłącznie uprzyw. kolei północnej Cesarza Ferdynanda do Kromeryża.

§. 2.

Kolei będącej przedmiotem niniejszego dokumentu koncesyjnego zapewnia się następujące ulgi:

- a) uwolnienie od stępli i opłat od wszelkich umów, wpisów hipotecznych, podań i jakichkolwiek innych dokumentów, dotyczących się zebrania kapitału i zabezpieczenia odsetków, jakoteż ruchu aż do czasu otwarcia ruchu, tudzież od dokumentów, dotyczących się nabycia gruntów, budowy i urządzenia kolei aż do końca pierwszego roku ruchu;
- b) uwolnienie od stępli i opłat pierwszej emisji akcji, tudzież kwitów tymczasowych, jakoteż od opłat za przeniesienie własności zakupionych gruntów;
- c) uwolnienie od opłat i taks za wydanie koncesyi i za wygotowanie niniejszego dokumentu koncesyjnego, tudzież uwolnienie od podatku dochodowego i zarobkowego i od opłat stęplowych od kuponów, jakoteż od wszelkiego nowego podatku, któryby w przyszłości mocą ustawy był zaprowadzony na lat trzydzieści (30), licząc od dnia dzisiejszego.

§. 3.

Kolej ta wybudowana być ma jako miejscowa ze szlakiem normalnym. Sposób budowy, jakoteż urządzenia ruchu odpowiadać powinny projektom szczegółowym przez ministerstwo handlu zatwierdzić się mającym i warunkom technicznym, które będą ustanowione.

W tej mierze starać się należy, aby koszta budowy były jak najniższe, a ponieważ chyżość największa pociągów na tej kolei nie może wynosić więcej nad dwadzieścia (20) kilometrów na godzinę, przeto pozwala się na wszelkie ułatwienia, jakie z powodu tej małej chyżości są dopuszczalne.

Wagony, szyny i inne części składowe żelazne, tudzież wszelkie przedmioty potrzebne do urządzenia i utrzymania kolei, nabyte być muszą z fabryk krajowych.

Projekta techniczne budowy i urządzenia kolei przedstawić należy ministerstwu handlu wcześniej, a dotyczące się tego, jakoteż wszelkie inne rozporządzenia władz nadzorczych rządowych wykonywać jak najściślej. Podobnie uczynić powinni koncesyonaryusze pod względem budowy wszystko, czegoby jeszcze ministerstwo handlu wymagało ze względu na dobro publiczne i trzymać się obowiązujących ogólnych przepisów budowniczych i policyjnych.

Budowę dolną kolei wykonać można tylko pod jeden tor.

Koncesyonaryusze zobowiązują się wejść w rokowania ze Spółką uprzyw. kolei północnej Cesarza Ferdynanda względem używania jej dworca w Hullein, jakoteż względem urządzenia służby ruchu dla obrotu przejściowego i tycząca się tego umowę przedstawić Rządowi do zatwierdzenia.

Koncesyonaryusze są przede wszystkim obowiązani co do obrotu osobowego postarać się o jak największe ułatwienie w przechodzie z własnej kolei na cudzą.

Co się tyczy warunków takiego połączenia, jakoteż urządzenia wspólnej służby dworcowej, poddadzą się koncesyonaryusze orzeczeniu ministerstwa handlu, jeżeliby się nie zgodzono w tej mierze z koleją, z którą ma nastąpić połączenie.

Rząd zastrzega sobie, że gdyby się nie zgodzono, on sam poda warunki wzajemnego używania wagonów kolei krajowych sąsiednich i zbiegu kolei idących z kopalni i zakładów przemysłowych.

Koncesyonaryusze są jednak obowiązani pozwolić za wynagrodzeniem kosztów, ażeby koleje łączące, które przedsiębiorstwa przemysłowe, mające siedziby nad koleją koncesyonowaną, zechcą zbudować dla dowozu płodów swoich, zostały do dworców kolei doprowadzone w sposób dla ruchu kolei jak najmniej uciążliwy.

§. 4.

Koncesyonaryusze obowiązani są rozpocząć budowę kolei natychmiast a skończyć ją i gotową kolej oddać na użytek publiczny w przeciągu sześciu miesięcy, licząc od dnia dzisiejszego, tudzież przez cały okres koncesyjny utrzymywać w ruchu bez przerwy.

Jako rękojmię dotrzymania tego terminu budowy, złożyć mają koncesyonaryusze Rządowi kaucyą w sumie tysiąc (1000) złotych w papierach, w których wolno lokować fundusze sieroce.

§. 5.

Do wybudowania kolei koncesyonowanej nadaje się koncesyonaryuszom prawo wywłaszczenia podług przepisów ustawowych w tej mierze obowiązujących.

Takież samo prawo nadane będzie koncesyonaryuszom do wybudowania wszelkich odnóg, prowadzących do zakładów przemysłowych, gdyby Rząd uznał potrzebę wybudowania takowych ze względu na dobro publiczne.

§. 6.

We względzie budowy kolei koncesyonowanej i ruchu na niej, zastosować się powinni koncesyonaryusze do osnowy niniejszego dokumentu koncesyi, jako też do istniejących w tej mierze ustaw i rozporządzeń mianowicie do ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238) i regulaminu ruchu kolei z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1852), tudzież do ustaw i rozporządzeń które w przyszłości wydane być mogą.

Wszakże pod względem ruchu pozwala się w myśl artykułu I ustawy z dnia 25 maja 1880 (Dz. u. p. Nr. 56) odstąpić od środków bezpieczeństwa przepisanych w porządku ruchu kolei żelaznych o ile ze względu na zmniejszenie chyżości największej, ministerstwo handlu uzna to za możliwe, a natomiast trzymać się należy osobnych przepisów ruchu, które wyda ministerstwo handlu.

§. 7.

Co się tyczy obowiązków dla zakładu pocztowego, stosowane będą w myśl artykułu II ustawy z dnia 25 maja 1880 (Dz. u. p. Nr. 56) przepisy następujące:

Koncesyonaryusze obowiązani są przewozić pocztę i służbę pocztową wszystkimi pociągami, programem ruchu objętymi.

Za te i za wszelkie inne usługi dla zakładu pocztowego, koncesyonaryusze żądać mogą odpowiedniego wynagrodzenia, które ustanowione będzie drogą umowy.

Atoli poczta listowa z wyjątkiem przesyłek z pieniędzmi i tych, których wartość jest deklarowana, ma być przewożona bezpłatnie.

Programy ruchu pociągów, przeznaczonych do przewożenia poczty, mają być podług przepisów, jakie obowiązują, ukladane i zatwierdzane przez Władzę nadzorczą.

Gdyby do wykonywania służby pocztowej na stacjach potrzebne były osobne lokale, zawarta będzie osobna umowa względem wynagrodzenia, które ma być płacone jako czynsz najmu za używanie tych lokali przez koncesyonaryuszów dostarczonych.

Wewnętrzne urządzenie, utrzymanie w porządku, oświetlenie i opalanie tych lokalności jest rzeczą zarządu pocztowego.

Korespondencye między dyrekcją lub radą zawiadowczą kolei a jej podrzędnymi czynnikami, dotyczące się zarządu kolei, tudzież korespondencye tych ostatnich między sobą, mogą być przewożone na odnośnych częściach kolei przez służbę kolei.

§. 8.

Koncesyonaryusze zobowiązują się, że urządziwszy linie telegraficzne, potrzebne do ruchu kolei i dawania sygnałów, pozwolą ich używać do korespondencyj rządowych i prywatnych za słusznem, umówić się mającem wynagrodzeniem.

Rządowi wolno będzie założyć własne linie na gruncie przez koncesyonaryuszów nabytym lub w ogóle na potrzeby kolei używanym bez żadnej zapłaty lub wynagrodzenia, a gdyby założona być miała osobna linia telegraficzna kolejowa, przymocować druty telegrafów rządowych do słupów telegrafu kolejowego.

Koncesyonaryusze zapewniają bezpłatną pomoc ze strony służby kolejowej w doglądaniu i utrzymywaniu takich linii rządowych, o ile do tego nie będzie potrzeba szczególnej znajomości rzeczy.

Koncesyonaryusze są nadto obowiązani przewozić na swojej kolei materiały i rekwizyta zakładu telegrafów rządowych podług taryf przepisanych dla transportów wojskowych, jakoteż zachowywać takowe bezpłatnie w swoich dworcach i stacjach.

§. 9.

Oplaty za przewóz w obrocie osobowym, taryfy przewozu towarów, klasyfikacja towarów i wszelkie przepisy dodatkowe, dotyczące się przewozu towarów, podlegają zatwierdzeniu ministerstwa handlu, przyczem zważać się będzie zarówno na interesa publiczne jak i na to, aby przedsiębiorstwo kolejowe przynosiło zyski dostateczne.

Ceny przewozu podróźnych i towarów i wszelkie inne opłaty liczyć wolno tylko w walucie krajowej ustawowej bez ażyja.

Ministerstwu handlu służy prawo stosunkowego znizienia taryf obowiązujących jak tylko kolej w jednym roku ruchu będzie miała czystego dochodu najmniej 7 pre. kapitału zakładowego.

§. 10.

W przypadkach niedostatku i nadzwyczajnej drożyzny żywności i paszy w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, Minister handlu ma prawo znizić według potrzeby ceny przewozu tych przedmiotów.

§. 11.

Transporty wojskowe przewożone być muszą po cenach taryfowych znizionych a to w myśl przepisów obowiązujących na uprzyw. kolei północnej Cesarza Ferdynanda tak w tej mierze jak i względem ulg dla podróźujących wojskowych.

Postanowienia te stosowane będą także do Obrony krajowej obu połów monarchyi, do strzelców krajowych tyrolskich, i to nietylko gdy podróżują kosztem skarbu, lecz także gdy jadą po służbie o własnym koszcie na ćwiczenia wojskowe i zgromadzenia kontrolne, tudzież do korpusu straży wojskowej sądów cywilnych wiedeńskich, do żandarmeryi, jakoteż do straży skarbowej i straży bezpieczeństwa po wojskowemu uorganizowanej.

Koncesyonaryusze zobowiązują się przystąpić do zawartej przez spółki kolei austriackich umowy względem zakupienia i utrzymywania w pogotowiu parku do transportów wojskowych, pomagania sobie nawzajem swojemi parkami w razie przewożenia większych transportów wojskowych, tudzież do postanowień organicznych i instrukcyi dla oddziałów kolei polowej, jakoteż do umowy dodatkowej o przewożeniu na rachunek skarbu wojskowego obłożnie chorych i rannych, która weszła w wykonanie od dnia 1 czerwca 1871.

Ten obowiązek przystąpienia odnosi się także do umowy ze spółkami kolejowemi względem wygadania sobie nawzajem swoją służbą w razie przewożenia większych transportów wojskowych i do przepisu o transportach wojskowych na kolejach żelaznych.

Zobowiązania te ciężą na koncesyonaryuszach tylko o tyle, o ile będzie możliwem dopełnienie ich na kolei koncesyonowanej jako drugorzędnej a w skutek tego zbudowanej, urządzonej i eksploatowanej z dozwoleńmi ułatwieniami a orzeka o tem ministerstwo handlu.

Koncesyonaryusze zobowiązują się obsadzać posady z uwzględnieniem wysłużonych podoficerów armii, marynarki wojennej i obrony krajowej w myśl ustawy z dnia 19 kwietnia 1872 (Dz. u. p. Nr. 60).

§. 12.

Urzednicy państwa, funkcyonaryusze i słudzy, którzy z polecenia władzy mającej nadzór nad zarządem i ruchem kolei żelaznych lub dla zabezpieczenia interesów państwa na zasadzie tej koncesyi lub w sprawach dochodów niestałych jadą koleją i okażą polecenie tej władzy, przewożeni być powinni bezpłatnie równie jak ich pakunki podróżne.

§. 13.

Nadaje się koncesyonaryuszom prawo utworzenia za osobnem zezwoleniem Rządu Spółki akcyjnej, tudzież, celem zebrania potrzebnych funduszków prawo wypuszczenia w obieg akcyj na okaziciela lub na imię opiekujących, które na giełdach austriackich sprzedawane i urzędownie notowane być mogą.

Spółka utworzyć się mająca wchodzi we wszystkie prawa i obowiązki koncesyonaryuszów; statut spółki podlega zatwierdzeniu ze strony Rządu.

§. 14.

Rząd ma prawo przekonywać się czy budowa kolei i urządzenia ruchu są we wszystkich częściach wykonane odpowiednio celowi i trwale i zarządzić aby wadliwościom w tym względzie zapobieżono lub takowe usunięto.

Rząd ma także prawo wydelegować urzędnika do wglądania w zarząd.

Komisarz przez Rząd ustanowiony, mocen jest bywać na posiedzeniach rady zawiadowczej lub innej reprezentacyi działającej jako dyrekeya spółki, tudzież na walnych zgromadzeniach ile razy uzna to za potrzebne i zawieszać uchwały i rozporządzenia sprzeciwiające się ustawom lub statutom spółki albo publicznemu dobru.

Za nadzór nad przedsiębiorstwem kolei, niniejszem ustanowiony, koncesyonarusze nie są obowiązani płacić skarbowi państwa wynagrodzenia; również uwalnia się koncesyonaryuszów od opartego na §fie 89ym Porządku ruchu kolei z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1852) obowiązku wynagradzania nadwyżki kosztów dozoru policyjnego i eraryalnego, jakoteż od obowiązku wystawienia bezpłatnie i utrzymywania lokali urzędowych.

§. 15.

Koncesyą nadaje się z obroną przeciw zakładaniu nowych kolei w myśl §fu 9go lit. b) ustawy o koncesyach na koleje żelazne, na lat dziewięćdziesiąt (90), licząc od dnia dzisiejszego, po upływie zaś tego czasu traci ona moc swoją.

Rząd może także wyrzec unieważnienie koncesyi przed upływem przerzeczonego czasu, gdy określone w §-fie 4 zobowiązania pod względem rozpoczęcia i skończenia budowy, tudzież otwarcia i utrzymywania ruchu nie będą dopełnione, o ile przekroczenie terminu nie da się usprawiedliwić w myśl §. 11 lit. b) ustawy o koncesyach na koleje żelazne a mianowicie wstrząśnieniami politycznymi i finansowemi.

§. 16.

Rząd zastrzega sobie prawo odkupienia ukoncesyonowanej po jej wybudowaniu i otwarciu na niej ruchu kolei w każdym czasie, a w tym razie wynagrodzi koncesyonaryuszów gotówką.

Dla oznaczenia ceny odkupu obliczone będą czyste dochody roczne przedsiębiorstwa w ciągu lat siedmiu przed rzeczywistą chwilą odkupu, z tego strącone będą czyste dochody dwóch lat najniepomyślniejszych i policzony będzie średni dochód czysty pozostałych lat pięciu.

Gdyby jednak średni dochód czysty w ten sposób obliczony nie wynosił najmniej takiej sumy rocznej, która potrzebna jest do oprocentowania po 5 od sta i umorzenia kapitału zakładowego imiennego, przez Rząd zatwierdzonego, natenczas ta suma roczna uważana będzie za dochód czysty, mający służyć za podstawę do wymierzenia ceny odkupu. W przerzeczony sposób postąpi się także w tym przypadku, gdyby kolej odkupiona być miała przed końcem siódmego roku ruchu.

Celem wynagrodzenia koncesyonaryuszów, administracya państwa, podług własnego wyboru, albo płacić im będzie rentę, wyrównywającą powyższym dochodom średnim a względnie najmniejszym, którą odbierać będą w ratach półrocznych dnia 1 stycznia i dnia 1 lipca każdego roku aż do upływu okresu koncesyjnego, albo zapłaci im jednorazowo sumę, odpowiadającą policzalnej, na podstawie oprocentowania po pięć od sta wymierzonej, wartości kapitałowej rent rocznych, które od chwili odkupu kolei wypadałoby płacić aż do upływu okresu koncesyjnego.

Suma imienna kapitału zakładowego podlega zatwierdzeniu Rządu.

Gdyby po upływie pierwszego roku ruchu jeszcze jakie nowe budowle wystawione lub urządzenia ruchu pomnożone być miały, koszta stańd poniesione mogą być doliczone do kapitału zakładowego, jeżeli Rząd pozwolił na wzniesienie projektowanych nowych budowli lub pomnożenie urządzenia ruchu i jeżeli koszta będą należycie wykazane.

Przez odkupienie kolei i od dnia tego odkupienia wchodzi państwo za wypłatą ceny odkupu bez dalszego wynagrodzenia, w posiadanie i używanie kolei obecnie koncesyonowanej, ze wszystkimi wyżej wspomnianemi, do niej należącemi ruchomościami i nieruchomościami.

§. 17.

Gdy koncesya utraci moc swoję i od tego dnia, wchodzi państwo bez wynagrodzenia w wolne od ciężarów posiadanie i używanie kolei ukoncesyonowanej, mianowicie gruntu, budowli ziemnych i sztucznych, całej dolnej i wierzchniej budowy kolei i wszystkich nieruchomości przynależytości, jako to: dworców, miejsc do ładowania i wyladowania, wszystkich budynków do ruchu kolei potrzebnych w miejscach do zajazdu i odjazdu, domów dla strażników i dozorców, ze wszystkimi urządzeniami należącemi do machin stałych i ze wszystkimi nieruchomościami.

Co się tyczy ruchomości, jako to: lokomotyw, wagonów, machin ruchomych, narzędzi, tudzież innych urządzeń i materyałów, o ile są potrzebne do utrzymania ruchu i do tego zdatne, przedmioty te przejdą bezpłatnie na własność państwa w takiej ilości lub wartości, jaka odpowiada pierwszemu urządzeniu ruchu objętemu kapitałem zakładowym.

Tak wtedy gdy koncesya moc swoję straci, jak i w razie odkupienia kolei (§. 16) zatrzymają koncesyonaryusze na własność utworzony z własnych dochodów przedsiębiorstwa fundusz zasobny i należące się im aktywa, tudzież te osobne zakłady i budynki, z własnego majątku wzniesione lub nabyte, jako to: piece do koksu i wapna, odlewnie, fabryki machin i innych narzędzi, spichlerze, doki, składy węgla i inne, do których zbudowania lub nabycia Rząd ich upoważnił z tym wyraźnym dodatkiem, że nie mają stanowić przynależytości kolejowej.

§. 18.

Nadto zastrzega sobie Rząd prawo, że gdyby pomimo poprzedniego ostrzeżenia, ponawiało się naruszenie lub zaniedbanie obowiązków w dokumencie koncesyi lub ustawami przepisanych, będzie temu zapobiegał środkami odpowiadającemi ustawom, a według okoliczności unieważni koncesyę jeszcze przed upływem czasu, na który została nadana.

Ostrzegając surowo, aby nikt nie czynił nic przeciwnego postanowieniom koncesyi niniejszej, i nadając koncesyonaryuszom prawo uciekania się do Naszych sądów w sprawach o wynagrodzenie udowodnionej szkody, rozkazujemy wyraźnie wszystkim władzom, do których to należy, aby nad koncesyę i wszystkimi postanowieniami, w niej zawartemi, ściśle i troskliwie czuwały.

W dowód czego wydajemy niniejszy list, pod Naszą większą pieczęcią, w Naszem głównem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu dnia trzydziestego miesiąca czerwca, w roku zbawienia tysiąc ośmset ośmdziesiątym, Naszego panowania trzydziestym drugim.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Kremer r. w.

Dunajewski r. w.

94.

Dokument koncesyi z dnia 30 czerwca 1880,

na kolej żelazną parową z Linzu do Kremsmünster (Kremsthalbahn).

My Franciszek Józef Pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austriacki;

Król Apostolski Węgierski, Król Czeski, Dalmacki, Kroacki, Sławoński, Galicyjski, Lodomeryjski i Illiryjski; Arcyksiążę Austriacki; Wielki Książę Krakowski; Książę Lotaryński, Salzburski, Styryjski, Karyntyjski, Kraiński, Bukowiński, Górno i Dolno Szląski; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; książęcony Hrabia na Habsburgu i Tyrolu, itd. itd. itd.

Gdy Emil Dierzer Traunthal, w spółce z bankiem górno-austriackim i salzburskim, tudzież z Floryanem Banhuberem, Dr. Józefem Födingerem, Celestynem Ganglbauerem, Dr. Antonim Glanzem, Maciejem Jungreithmayrem, Józefem Kaarem, Dr. Franciszkiem Krennem, Józefem Mayrhoferem, Franciszkiem Mussnerem, Adolfem Naglem, Janem Neubauerem, Rudolfem Pummererem, Ludwikiem Reiterem, Juliuszem Römerem i Józefem Wenuschem, jakoteż firmami Bracia Enderlin i Sp. i Bracia Löwenfeld i Hofmann podali prośbę o udzielenie im koncesyi na budowę i utrzymanie w ruchu kolei miejscowej z Linzu do Kremsmünster (Kremsthalbahn), przeto ze względu na ogólną pożyteczność tego przedsięwzięcia, widzimy się spowodowani nadać proszącym koncesyą niniejszą na zasadzie ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238), jakoteż ustawy z dnia 25 maja 1880 (Dz. u. p. Nr. 56), w sposób następujący:

§. 1.

Nadajemy koncesyonaryuszom prawo wybudowania i utrzymywania w ruchu kolei żelaznej parowej z Linzu na Traun, Nettingsdorf, Neuhofen, Kematen i Rohr-Hall do Kremsmünster, łączącej się z uprz. koleją Cesarzowej Elżbiety.

§. 2.

Kolei będącej przedmiotem niniejszego dokumentu koncesyjnego zapewnia się następujące ulgi:

- a) uwolnienie od stępli i opłat od wszelkich umów, wpisów hipotecznych, podań i jakichkolwiek innych dokumentów, dotyczących się zebrania kapitału i zabezpieczenia odsetków, jakoteż ruchu aż do czasu otwarcia ruchu, tudzież od dokumentów, dotyczących się nabycia gruntów, budowy i urządzenia kolei aż do końca pierwszego roku ruchu;
- b) uwolnienie od stępli i opłat pierwszej emisji akcyj, tudzież kwitów tymczasowych, jakoteż od opłat za przeniesienie własności zakupionych gruntów;
- c) uwolnienie od opłat i taks za wydanie koncesyi i za wygotowanie niniejszego dokumentu koncesyjnego, tudzież uwolnienie od podatku dochodowego i zarobkowego i od opłat stęplowych od kuponów, jakoteż od wszelkiego nowego podatku, któryby w przyszłości mocą ustawy był zaprowadzony na lat trzydzieści (30), licząc od dnia dzisiejszego.

§. 3.

Kolej ta wybudowana być ma jako miejscowa ze szlakiem normalnym. Sposób budowy, jakoteż urządzenia ruchu odpowiadać powinny projektom szczegółowym przez ministerstwo handlu zatwierdzić się mającym i warunkom technicznym, które będą ustanowione. W tej mierze starać się należy, aby koszta budowy były jak najmniejsze, a ponieważ chyżość największa pociągów na tej kolei nie może wynosić więcej nad dwadzieścia (20) kilometrów na godzinę, przeto pozwala się na wszelkie ułatwienia, jakie z powodu tej małej chyżości są dopuszczalne. Zakupując wozy, szyny i inne części składowe kolei, tudzież wszelkie przedmioty potrzebne do urządzenia i utrzymania kolei, dawać należy ile możliwości pierwszeństwo fabrykom krajowym. Projekta techniczne budowy i urządzenia kolei przedstawić należy ministerstwu handlu wcześniej, a dotyczące się tego, jakoteż wszelkie inne rozporządzenia władz nadzorczych rządowych wykonywać jak najściślej. Podobnież uczynić powinni koncesyonaryusze pod względem budowy wszystko, czegoby jeszcze ministerstwo handlu wymagało ze względu na dobro publiczne i trzymać się obowiązujących ogólnych przepisów budowniczych i policyjnych.

Budowę dolną kolei wykonać można tylko pod jeden tor.

Koncesyonaryusze zobowiązują się wejść w rokowania ze Spółką uprzyw. kolei cesarskiej Elżbiety względem połączenia linii swojej z tą koleją w Linzu, jakoteż względem urządzenia służby ruchu dla obrotu przejściowego i dotyczą się tego umowę przedstawić Rządowi do zatwierdzenia. Koncesyonaryusze są przede wszystkim obowiązani co do obrotu osobowego postarać się o jak największe ułatwienia w przechodzie z własnej kolei na cudzą. Co się tyczy warunków takiego połączenia, jakoteż urządzenia wspólnej służby dworcowej, poddadzą się koncesyonaryusze orzeczeniu ministerstwa handlu, jeżeliby się nie zgodzono w tej mierze z koleją, z którą ma nastąpić połączenie.

Rząd zastrzega sobie, że gdyby się nie zgodzono, on sam poda warunki wzajemnego używania wagonów kolei krajowych sąsiednich i zbiegu kolei idących z kopalni i zakładów przemysłowych.

Koncesyonaryusze są jednak obowiązani pozwolić za wynagrodzeniem kosztów, ażeby koleje łączące, które przedsiębiorstwa przemysłowe, mające siedziby nad koleją koncesyonowaną, zechcą zbudować dla dowozu płodów swoich, zostały do dworców kolei doprowadzone w sposób dla ruchu kolei jak najmniej uciążliwy.

§. 4.

Nadaje się koncesyonaryuszom prawo wybudowania kolei po części na gościńcu z Linzu do Salzburga prowadzącym. Są oni jednak obowiązani dotrzymać ściśle warunków, pod którymi użytkowanie gościńca będzie im dozwolone, mianowicie zaś zwrócić skarbowi drogowemu nadwyżkę kosztów utrzymania rzeczowego gościńca, gdyby z założenia lub ruchu kolei wynikła a w razie, gdyby kiedyś Rząd uznał, że na gościńcu tym kolej znajdować się nie może, usunąć zakłady kolejowe, gościniec zaś przywrócić własnym kosztem do pierwotnego stanu.

Nadto zastosować się mają koncesyonaryusze jak najściślej do wszelkich zarządzeń Władz rządowych, dotyczących się bezpieczeństwa obrotu na gościńcu.

Wreszcie obowiązani są koncesyonaryusze wstrzymać w każdym czasie ruch kolei na gościńcu w razie uruchomienia lub wojny bez prawa do wynagrodzenia i na tak długo, dopóki zdaniem Władzy wojskowej będzie to potrzebne do przechodu wojsk lub innych czynności wojskowych.

§. 5.

Koncesyonaryusze obowiązani są rozpocząć budowę kolei w przeciągu trzech miesięcy, licząc od dnia dzisiejszego i ukończyć przestrzeń z Linzu do Traun w przeciągu najwięcej jednego roku a dalszą przestrzeń z Traun do Kremsmünster w przeciągu najwięcej dwóch lat, licząc od tego samego terminu, przestrzenie te zaraz po ich ukończeniu oddać na użytek publiczny i, o ile to od nich zależy będzie, utrzymywać w ruchu bez przerwy przez cały okres koncesyjny.

Jako rękojmię dotrzymania powyższych terminów budowy, złożyć mają koncesyonaryusze Rządowi kaucyą w sumie dwadzieścia tysięcy (20.000) złotych waluty austriackiej w gotówce albo w tych papierach, w których wolno lokować fundusze sieroce.

§. 6.

Do wybudowania kolei koncesyonowanej nadaje się koncesyonaryuszom prawo wywłaszczenia podług przepisów ustawowych w tej mierze obowiązujących. Takież samo prawo nadane będzie koncesyonaryuszom do wybudowania wszelkich odnóg, prowadzących do zakładów przemysłowych, gdyby Rząd uznał potrzebę wybudowania takowych ze względu na dobro publiczne.

§. 7.

We względzie budowy kolei koncesyonowanej i ruchu na niej, zastosować się powinni koncesyonaryusze do osnowy niniejszego dokumentu koncesyi, jako też do istniejących w tej mierze ustaw i rozporządzeń mianowicie do ustawy o

koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238) i regulaminu ruchu kolei z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1852), tudzież do ustaw i rozporządzeń które w przyszłości wydane być mogą.

Wszakże pod względem ruchu pozwala się w myśl artykułu I ustawy z dnia 25 maja 1880 (Dz. u. p. Nr. 56) odstąpić od środków bezpieczeństwa przepisanych w porządku ruchu kolei żelaznych o ile ze względu na zmniejszenie chyżości największej, ministerstwo handlu uzna to za możliwe, a natomiast trzymać się należy osobnych przepisów ruchu, które wyda ministerstwo handlu.

§. 8.

Co się tyczy obowiązków dla zakładu pocztowego, stosowane będą w myśl artykułu II ustawy z dnia 25 maja 1880 (Dz. u. p. Nr. 56) przepisy następujące:

Koncesyonaryusze obowiązani są przewozić pocztę i służbę pocztową wszystkimi pociągami, programem ruchu objętymi. Za te i za wszelkie inne usługi dla zakładu pocztowego, koncesyonaryusze żądać mogą odpowiedniego wynagrodzenia, które ustanowione będzie drogą umowy.

Atoli poczta listowa z wyjątkiem przesyłek z pieniędzmi i tych, których wartość jest deklarowana, ma być przewożona bezpłatnie. Programy ruchu pociągów, przeznaczonych do przewożenia poczty, mają być podług przepisów, jakie obowiązywać będą, układane i zatwierdzane przez Władzę nadzorczą.

Gdyby do wykonywania służby pocztowej na stacyach potrzebne były osobne lokale, zawarta będzie osobna umowa względem wynagrodzenia, które ma być płacone jako czynsz najmu za używanie tych lokali przez koncesyonaryuszów dostarczonych. Wewnętrzne urządzenie, utrzymanie w porządku, oświetlenie i opalenie tych lokalności jest rzeczą zarządu pocztowego.

Korespondencye między dyrekcją lub radą zawiadowczą kolei a jej podrzędnymi czynnikami, tyczące się zarządu kolei, tudzież korespondencye tych ostatnich między sobą, mogą być przewożone na odnośnych częściach kolei przez służbę kolei.

§. 9.

Koncesyonaryusze zobowiązują się, że urządziwszy linie telegraficzne, potrzebne do ruchu kolei i dawania sygnałów, pozwolą ich używać do korespondencji rządowych i prywatnych za słusznem, umówić się mającym wynagrodzeniem.

Rządowi wolno będzie założyć własne linie na gruncie przez koncesyonaryuszów nabytym lub w ogóle na potrzeby kolei używanym bez żadnej zapłaty lub wynagrodzenia, a gdyby założona być miała osobna linia telegraficzna kolejowa, przymocować druty telegrafów rządowych do słupów telegrafu kolejowego.

Koncesyonaryusze zapewniają bezpłatną pomoc ze strony służby kolejowej w doglądaniu i utrzymywaniu takich linii rządowych, o ile do tego nie będzie potrzeba szczególnej znajomości rzeczy. Koncesyonaryusze są nadto obowiązani przewozić na swojej kolei materiały i rekwizyta zakładu telegrafów rządowych podług taryf przepisanych dla transportów wojskowych, jakoteż zachowywać takowe bezpłatnie w swoich dworcach i stacyach.

§. 10.

Na kolei koncesyonowanej zaprowadzone będą tymczasowo tylko wagony dwóch klas do obrotu osobowego.

Do przewozu podróżnych ustanawia się następującą taryfę najwyższą od osoby i kilometra: pierwsza klasa pięć (5) c. w. a., druga klasa trzy (3) c. wal. austr. Gdyby się okazała potrzeba jeszcze większego zniżenia cen przewozu, np. dla przewozu robotników, dla obrotu targowego itp., koncesyonaryusze obowiązani są na żądanie Ministra handlu, albo zniżyć odpowiednio ceny przewozu wagonami drugiej klasy, albo zaprowadzić jeszcze jedną klasę z ceną po dwa (2) centy wal. austr. od osoby i kilometra.

§. 11.

Taryfy przewozu towarów, ich klasyfikacya i wszelkie przepisy dodatkowe, tyczące się przewozu towarów, podlegają zatwierdzeniu ministerstwa handlu, przyczem zważać się będzie zarówno na interesa publiczne jak i na to, aby przedsiębiorstwo kolejowe przynosiło zyski dostateczne. Opłaty poboczne nie będą pobierane.

§. 12.

Gdy kolej w jednym roku ruchu będzie miała czystego dochodu najmniej siedm (7) proc. kapitału zakładowego, taryfy aż dotąd obowiązujące, będą stosunkowo zniżone.

W przypadkach niedostatku i nadzwyczajnej drożyzny żywności i paszy w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, Minister handlu ma prawo zniżyć według potrzeby ceny przewozu tych przedmiotów, wszakże nie więcej jak do ośmiu (8) centów od tonny i kilometra.

§. 13.

Transporty wojskowe przewożone być muszą po cenach taryfowych zniżonych a to w myśl przepisów obowiązujących na uprzyw. kolei północnej Cesarza Ferdynanda tak w tej mierze jak i względem ulg dla podróżujących wojskowych.

Postanowienia te stosowane będą także do Obrony krajowej obu połów monarchyi, do strzelców krajowych tyrolskich, i to nietylko gdy podróżują kosztem skarbu, lecz także gdy jadą po służbie o własnym koszcie na ćwiczenia wojskowe i zgromadzenia kontrolne, tudzież do korpusu straży wojskowej sądów cywilnych wiedeńskich, do żandarmeryi, jakoteż do straży skarbowej i straży bezpieczeństwa po wojskowemu uorganizowanej.

Koncesyonaryusze zobowiązują się przystąpić do zawartej przez spółki kolei austriackich umowy względem zakupienia i utrzymywania w pogotowiu parku do transportów wojskowych, pomagania sobie nawzajem swojemi parkami w razie przewożenia większych transportów wojskowych, tudzież do postanowień organicznych i instrukcyi dla oddziałów kolei polowej, jakoteż do umowy dodatkowej o przewożeniu na rachunek skarbu wojskowego obłożnie chorych i rannych, która weszła w wykonanie od dnia 1 czerwca 1871. Ten obowiązek przystąpienia odnosi się także do umowy ze spółkami kolejowemi względem wygadzania sobie nawzajem swoją służbą w razie przewożenia większych transpor-

tów wojskowych i do przepisu o transportach wojskowych nakolejach żelaznych. Zobowiązania te ciężą na koncesyonaryuszach tylko o tyle, o ile będzie możliwem dopełnienie ich na kolei koncesyonowanej jako drugorzędnej a w skutek tego zbudowanej, urządzonej i eksploatowanej z dozwolonemi ułatwieniami a orzeka o tem ministerstwo handlu.

Koncesyonaryusze zobowiązują się obsadzać posady z uwzględnieniem wysłużonych podoficerów armii, marynarki wojennej i obrony krajowej w myśl ustawy z dnia 19 kwietnia 1872 (Dz. u. p. Nr. 60).

§. 14.

Urzędnicy państwa, funkcyonaryusze i słudzy, którzy z polecenia władzy mającej nadzór nad zarządem i ruchem kolei żelaznych lub dla zabezpieczenia interesów państwa na zasadzie tej koncesyi lub w sprawach dochodów niestałych jadą koleją i okażą polecenie tej władzy, przewożeni być powinni bezpłatnie równie jak ich pakunki podróżne.

§. 15.

Gdyby w przyszłości przy nadawaniu koncesyi innemu przedsiębiorstwu kolei żelaznej miejscowej tego samego rzędu podane zostały korzystniejsze dla koncesyonaryuszów postanowienia co do obowiązków przepisanych w powyższych §§. 8, 9, jakoteż 13 i 14, zostaną one odpowiednio zastosowane także do kolei wzmiankowanej w §. 1.

§. 16.

Nadaje się koncesyonaryuszom prawo utworzenia za osobnem zezwoleniem Rządu Spółki akcyjnej, tudzież, celem zebrania potrzebnych funduszków prawo wypuszczenia w obieg akcyj na okaziciela lub na imię opiewających, które na giełdach austryackich sprzedawane i urzędownie notowane być mogą. Spółka utworzyć się mająca wchodzi we wszystkie prawa i obowiązki koncesyonaryuszów; statut spółki podlega zatwierdzeniu ze strony Rządu.

§. 17.

Rząd ma prawo przekonywać się czy budowa kolei i urządzenia ruchu są we wszystkich częściach wykonane odpowiednio celowi i trwale i zarządzić aby wadliwościom w tym względzie zapobieżono lub takowe usunięto.

Rząd ma także prawo wydelegować urzędnika do wglądania w zarząd. Komisarz przez Rząd ustanowiony, mocen jest bywać na posiedzeniach rady zawiadowczej lub innej reprezentacyi działającej jako dyrekeya spółki, tudzież na walnych zgromadzeniach ile razy uzna to za potrzebne i zawieszać uchwały i rozporządzenia sprzeciwiające się ustawom lub statutom spółki albo publicznemu dobru. Za nadzór nad przedsiębiorstwem kolei, niniejszem ustanowiony, koncesyonarusze nie są obowiązani płacić skarbowi państwa wynagrodzenia; również uwalnia się koncesyonaryuszów od opartego na §fie 89ym Porządku ruchu kolei z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1852) obowiązku wynagradzania nadwyżki kosztów dozoru policyjnego i eraryalnego, jakoteż od obowiązku wystawienia bezpłatnie i utrzymywania lokali urzędowych.

§. 18.

Koncesya nadaje się z obroną przeciw zakładaniu nowych kolei w myśl §fu 9go lit. *b*) ustawy o koncesyach na koleje żelazne, na lat dziewięćdziesiąt (90), licząc od dnia dzisiejszego, po upływie zaś tego czasu traci ona moc swoją. Rząd może także wyrzec unieważnienie koncesyi przed upływem przerzeczonego czasu, gdy określone w §fie 5tym zobowiązania pod względem rozpoczęcia i skończenia budowy, tudzież otwarcia i utrzymywania ruchu nie będą dopełnione, o ile przekroczenie terminu nie da się usprawiedliwić w myśl §. 11 lit. *b*) ustawy o koncesyach na koleje żelazne a mianowicie wstrząśnieniami politycznymi i finansowemi.

§. 19.

Rząd zastrzega sobie prawo odkupienia kolei ukoncesyonowanej po jej wybudowaniu i otwarciu na niej ruchu w każdym czasie, a w tym razie wynagrodzi koncesyonaryuszów gotówką. Dla oznaczenia ceny odkupu obliczone będą czyste dochody roczne przedsiębiorstwa w ciągu lat siedmiu przed rzeczywistą chwilą odkupu, z tego stracone będą czyste dochody dwóch lat najniepomyślniejszych i policzony będzie średni dochód czysty pozostałych lat pięciu. Gdyby jednak średni dochód czysty w ten sposób obliczony nie wynosił najmniej takiej sumy rocznej, która potrzebna jest do oprocentowania po 5 od sta i umorzenia kapitału zakładowego imiennego, przez Rząd zatwierdzonego, natenczas ta suma roczna uważana będzie za dochód czysty, mający służyć za podstawę do wymierzenia ceny odkupu. W przerzeczony sposób postąpi się także w tym przypadku, gdyby kolej odkupiona być miała przed końcem siódmego roku ruchu, w którym to razie jednak powyższa kwota roczna podwyższona być ma o dziesięć od sta.

Celem wynagrodzenia koncesyonaryuszów, administracja państwa, podług własnego wyboru, albo płacić im będzie rentę, wyrównyującą powyższym dochodom średnim a względnie najmniejszym, którą odbierać będą w ratach półrocznych dnia 1 stycznia i dnia 1 lipca każdego roku aż do upływu okresu koncesyjnego, albo zapłaci im jednorazowo sumę, odpowiadającą policzalnej, na podstawie oprocentowania po pięć od sta wymierzonej, wartości kapitałowej rent rocznych, które od chwili odkupu kolei wypadałoby płacić aż do upływu okresu koncesyjnego. Suma imienna kapitału zakładowego ustanawia się na dziewięć set pięćdziesiąt tysięcy (9 50.000) zł. w wal. austr.

Gdyby po upływie pierwszego roku ruchu jeszcze jakie nowe budowle wystawione lub urządzenia ruchu pomnożone być miały, koszta stąd poniesione mogą być doliczone do kapitału zakładowego, jeżeli Rząd pozwolił na wzniesienie projektowanych nowych budowli lub pomnożenie urządzenia ruchu i jeżeli koszta będą należycie wykazane.

Przez odkupienie kolei i od dnia tego odkupienia wchodzi państwo za wyplatą ceny odkupu bez dalszego wynagrodzenia, w posiadanie i używanie kolei obecnie koncesyonowanej, ze wszystkimi wyżej wspomnianymi, do niej należącymi ruchomościami i nieruchomościami.

§. 20.

Gdy koncesya utraci moc swoją i od tego dnia, wchodzi państwo bez wynagrodzenia w wolne od ciężarów posiadanie i używanie kolei ukoncesyonowanej, mianowicie gruntu, budowli ziemnych i sztucznych, całej dolnej i wierzchniej budowy kolei i wszystkich nieruchomości przynależności, jako to: dworców,

miejsce do ładowania i wyladowania, wszystkich budynków do ruchu kolei potrzebnych w miejscach do zajazdu i odjazdu, domów dla strażników i dozorców, ze wszystkimi urządzeniami należącymi do machin stałych i ze wszystkimi nieruchomościami. Co się tyczy ruchomości, jako to: lokomotyw, wagonów, machin ruchomych, narzędzi, tudzież innych urządzeń i materiałów, o ile są potrzebne do utrzymywania ruchu i do tego zdatne, przedmioty te przejdą bezpłatnie na własność państwa w takiej ilości lub wartości, jaka odpowiada pierwszemu urządzeniu ruchu objętemu kapitałem zakładowym. Tak wtedy gdy koncesyaryusze na własność utworzony z własnych dochodów przedsiębiorstwa fundusz zasobny i należące się im aktywa, tudzież te osobne zakłady i budynki, z własnego majątku wzniesione lub nabyte, jako to: piece do koksu i wapna, odlewnie, fabryki machin i innych narzędzi, spichlerze, doki, składy węgla i inne, do których zbudowania lub nabycia Rząd ich upoważnił z tym wyraźnym dodatkiem, że nie mają stanowić przynależności kolejowej.

§. 21.

Nadto zastrzega sobie Rząd prawo, że gdyby pomimo poprzedniego ostrzeżenia, ponawiało się naruszenie lub zaniedbanie obowiązków w dokumencie koncesyi lub ustawami przepisanych, będzie temu zapobiegał środkami odpowiadającymi ustawom, a według okoliczności unieważni koncesyą jeszcze przed upływem czasu, na który została nadana.

Ostrzegając surowo, aby nikt nie czynił nic przeciwnego postanowieniom koncesyi niniejszej, i nadając koncesyonaryuszom prawo uciekania się do Naszych sądów w sprawach o wynagrodzenie udowodnionej szkody, rozkazujemy wyraźnie wszystkim władzom, do których to należy, aby nad koncesyą i wszystkimi postanowieniami, w niej zawartemi, ściśle i troskliwie czuwały.

W dowód czego wydajemy niniejszy list, pod Naszą większą pieczęcią, w Naszem głównem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu dnia trzydziestego miesiąca czerwca, w roku zbawienia tysiąc ośmset ośmdziesiątym, Naszego panowania trzydziestym drugim.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Kremer r. w.

Dunajewski r. w.

95.**Obwieszczenie ministerstwa skarbu z dnia 8 lipca 1880,
o rozszerzeniu upoważnień delegacyi komory cłowej, w dworcu kolei w Predealu ustanowionej.**

Według doniesienia kr. węgierskiego ministerstwa skarbu z dnia 23 czerwca 1880 nadany został delegacyi komory cłowej braszowskiej, ustanowionej na stacyi pogranicznej węgiersko-rumuńskiej, w dworcu kolei braszowsko-bukaresztyńskiej w Predealu, zakres działania komory pomocniczej I klasy i upoważniono ją do postępowania wywozowego z gorzalką, piwem i cukrem wywożonym z zastrzeżeniem zwrotu podatku konsumcyjnego, tudzież do nieograniczonego potwierdzania wyjścia towarów przewozowych a nakoniec do stosowania w obrocie kolejowym postępowania awizacyjnego.

Dunajewski r. w.**96.****Rozporządzenie ministerstwa obrony krajowej i ministerstwa skarbu z dnia 9 lipca 1880,**

tyczące się zaspakajania kosztów komisyj zwolywanych do czynności urzędowych na zasadzie ustawy kwaterunkowej z dnia 11 czerwca 1879 (Dz. u. p. Nr. 93).

1. Koszta komisji zwolywanych do czynności urzędowych na zasadzie ustawy kwaterunkowej z dnia 11 czerwca 1879 (Dz. u. p. Nr. 93) zaspakajając należy funduszami etatu tej gałęzi administracyi, w zastępstwie której odbywa się czynność urzędowa.

2. Wydatki na znawców i taksatorów przyzwać się mających do komisji ciężą na etacie tej gałęzi administracyi pod 1 wskazanej, która przyzwanie ich poleciła.

3. W przypadkach zażaleń, tudzież w razie zawinienia, albo gdy strona prosi o wydelegowanie komisji, w przepisach nie przewidzianej, koszta komisji ponosić mają strony przegrywające a względnie te, na których wina cięży lub te, które żądały dobrowolnie wydelegowania komisji.

Weltersheimb r. w.**Dunajewski** r. w.**97.****Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 24 lipca 1880,
przepisujące, jak postąpić należy z odśrodkowcami do wyrzucania łusek ze słodu, gdy się ozna-
cza podatek ryczałtowy od gorzalki podług wydajności miejsca zacieru.**

Na zasadzie §. 30 ustawy z dnia 27 czerwca 1878 o opodatkowaniu gorzalki stanowi się w porozumieniu z król. węgierskim ministerstwem skarbu, że bębny odśrodkowców, ustawianych w gorzelniach w tym celu, aby za ich pomocą usunąć ze słodu łuski zboża, zaliczać należy do naczyń na drożdże słodowe, w §. 28, l. 7 przerzeczonej ustawy wzmiankowane, gdy podatek od gorzalki oznaczony być ma ryczałtowo podług wydajności miejsca zacieru.

Dunajewski r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXV. — Wydana i rozesłana dnia 6 sierpnia 1880.

98.

Rozporządzenie Ministra wyznań i oświecenia z dnia 30 czerwca 1880,

zabraniające w ogóle uczniom austryackim starania się o stypendya rządowe zagraniczne i przyjmowania takiego stypendyum bez uzyskania wprzód wyraźnego pozwolenia Rządu.

Ponieważ poddany austryacki, przyjmując stypendyum rządowe zagraniczne, mógłby łatwo wejść w stosunki nie dające się pogodzić z obowiązkami obywatelskimi stypendysty, przeto zabrania się w ogóle uczniom austryackim starania się o stypendya rządowe zagraniczne i przyjmowania takiego stypendyum bez uzyskania wprzód wyraźnego pozwolenia Rządu, o które udawać się trzeba do Władzy krajowej za pośrednictwem zwierzchności zakładu naukowego, do którego uczący się należy.

Przepis niniejszy nie odnosi się do stypendyj prywatnych, jakoteż do tych wsparć rządowych, któreby Rząd węgierski nadawał tutejszym poddanym.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia ogłoszenia.

Conrad-Eybesfeld r. w.

99.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 19 lipca 1880,

tyczące się przyłączenia gminy Trennenberg do okręgu Sądu delegowanego miejsko-powiatowego celjeńskiego w Styrii.

Na zasadzie §fu 2go ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59) odzienia się gminę Trennenberg od okręgu Sądu powiatowego konieckiego i przyłącza do okręgu Sądu delegowanego miejsko-powiatowego celjeńskiego.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia 1 października 1880.

Streit r. w.

100.**Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 21 lipca 1880,**
tyczące się zwinięcia c. k. magazynu tytoniu i sprzedaży stępli w Jagielnicy i połączenia go
z urzędem podatkowym w Czortkowie.

Magazyn tytoniu i sprzedaży stępli w Jagielnicy, założony rozporządzeniem ministerstwa skarbu z dnia 29 października 1861 (Dz. u. p. Nr. 108), będzie z końcem października 1880 zwinięty a wszystkie jego czynności obejmie, począwszy od 1 listopada 1880, urząd podatkowy w Czortkowie.

Dunajewski r. w.

101.**Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia**
23 lipca 1880,

tyczące się przyłączenia gminy miejscowej Röschitz do okręgu Sądu powiatowego eggenburskiego w Dolnej Austrii.

Na zasadzie ustaw z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59 i z dnia 26 kwietnia 1873 (Dz. u. p. Nr. 62) oddziela się gminę miejscową Röschitz od okręgu Sądu powiatowego rötzkiego, a względnie od okręgu Sądu obwodowego korneuburskiego i przyłącza ją do okręgu Sądu powiatowego eggenburskiego a względnie do okręgu Sądu obwodowego kremskiego.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia 1 października 1880.

Streit r. w.

102.**Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 26 lipca 1880,**
tyczące się wyjawiania majątku ruchomego i nieruchomego podlegającego równoważnikowi
należności na czwarte dziesięciolecie (lata 1881 do 1890).

W celu wymierzenia równoważnika należności od majątku ruchomego i nieruchomego na IV dziesięciolecie (1 stycznia 1881 do ostatniego grudnia 1890) stosownie do przepisów ustawy z dnia 9 lutego 1850, najwyższego postanowienia z dnia 1 maja 1850 (Dz. u. p. Nr. 181), tudzież ustaw z dnia 13 grudnia 1862 (Dz. u. p. Nr. 89 i z dnia 29 lutego 1864 (Dz. u. p. Nr. 20) [§. 22], rozporządza się dla ujednostajnienia postępowania, co następuje:

1. Majątek nieruchomy wyjawić trzeba podług dołączonego wzoru *A*, ruchomy podług wzoru *B* a prawa użytkowania, równoważnikowi należności podlegające (jak prawo polowania, rybołóstwa, mlewa, wyszynku, targu, przewozu itp.), podług wzoru *C*, oddzielnie i według stanu majątku z dnia 1 stycznia 1881, najpóźniej do 30 kwietnia 1881.

A, B, C.

Władze skarbowe krajowe każą natychmiast wydrukować te wzory i wydawać je będą stronom za zwrotem kosztów wyrobu, które na wyjawie będą wyrażone.

2. Z każdego okręgu podatkowego złożyć trzeba osobny wyjaw nieruchomości w tymże okręgu leżących i zamknąć każdy okrąg podatkowy osobno. Wyjawy te osobne oznaczyć trzeba liczbami w porządku arytmetycznym na karcie tytułowej.

Zamknięcia pojedyncze zestawień trzeba w tym samym porządku, o ile miejsce pozwala, w ostatnim wyjawie, albo, w razie przeciwnym, sporządzić osobny przegląd na formularzu urzędowym i dopisać wynik ogólny.

3. Obowiązany do płacenia należności podpisać powinien z dołożeniem miejsca i daty tak każdy wyjaw jak i osobne zestawienie zamknięć. Jeżeli obowiązany do płacenia należności z przyczyny miejsca zamieszkania nie może dostarczyć ustnie potrzebnych wyjaśnień co do wyjawu, wskazać ma do tego celu osobę w powiecie zamieszkałą, ze stosunkami obznajmioną i upoważnić ją nadto do zawarcia w razie potrzeby z wykonawcami administracji podatków obowiązującej umowy co do podstaw wymierzenia podatku.

4. Jeżeli w wyjawie nie starczy miejsca na budynki i przynależności, wskazać je trzeba w osobnych dodatkach a wyniki ostateczne wpisać w wyjawie, w miejscu na to przeznaczonem.

Wartość ogólną wpisywać trzeba tylko z sum zamkniętych z całego okręgu podatkowego.

Grunta jednakowej uprawy przytoczyć trzeba wprawdzie z liczbami parcel, ale dość jest podać tylko sumarycznie ich powierzchnią, czysty dochód i podatek.

5. Rozporządzenie niniejsze nie odnosi się do nieruchomości, leżących po za obrębem królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, ani też do praw użytkowania z niemi w związku będących a w ustępie 1 wzmiankowanych.

Natomiast cały majątek nieruchomy, leżący w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, bez względu na prawny przymiot posiadania, razem z przytoczonymi powyżej prawami użytkowania na nieruchomościach, w tychże krajach leżących, wyjawić trzeba tutaj, czy obowiązany do płacenia równoważnika mieszka w kraju czy za granicą i czy obowiązek płacenia równoważnika należności zaczyna się już od początku czwartego dziesięciolecia, czy dopiero w późniejszym okresie.

6. W wyjawie A, mianowicie zaś na końcu tegoż, spisać trzeba także te nieruchomości, co do których osoba składająca wyjaw, rości sobie prawo do uwolnienia od opłat i podać powód do uwolnienia.

Okoliczność, że obowiązany do płacenia należności przekazał trzeciej osobie używanie lub użytkowanie przedmiotu, lub jest czasowo uwolniony od podatku gruntowego lub budynkowego, nie uwalnia go od obowiązku płacenia równoważnika należności.

Wyjawić więc trzeba w zupełności i dokładnie także beneficjya do gminy wcielone i nieruchomości oddane trzecim osobom w używanie, tudzież wszelkie prawa, połączone z nieruchomością w taki sposób, że służą każdemu posiadaczowi z tytułu posiadania nieruchomości.

7. Tego majątku, co do którego w myśl przepisów §. 16 i p. T. 106 B e), Uwaga 3, ustawy z dnia 13 grudnia 1862, tudzież w myśl ustępu 10 przepisu z dnia 20 grudnia 1862 (Dz. u. p. Nr. 102), obowiązek płacenia równoważnika należności zaczyna się dopiero po 1 stycznia 1881, nie trzeba w wyjawie spisy-

wać, lecz w przeglądzie, do niego dołączyć się mającym, wyłuszczyć przedmiot, datę i tytuł prawny nabycia (co do budynków obszar pod budynkami), tudzież urząd, który wziął na przepis opłatę od nabycia, jakoteż odnośny nakaz płatniczy.

Majątek taki wyjawić trzeba w przeciągu ośmiu dni od chwili, jak się zacznie obowiązek płacenia od niego równoważnika należitości, pod karą podwojenia opłaty, przewidzianą w §. 80 ustawy z dnia 9 lutego 1850 o opłatach.

8. Zamiast formalnego wyjawu złożyć mają przegląd, w ustępie poprzedzającym wzmiankowany, także te osoby prawnicze, które ze względu na czas swego istnienia nie podlegają jeszcze od początku 1881 roku obowiązkowi płacenia równoważnika należitości, jak również, w tym samym przypadku, dawniejsze przedsiębiorstwa kolejowe co do nowych linii.

9. Spółki akcyjne i zarobkowe, które trwać mają dłużej niż piętnaście lat, wyjawić mają majątek swój nieruchomy w przeciągu terminu, ustanowionego w ustępie 1 niniejszego rozporządzenia.

Spółki zarobkowe, których czas istnienia dopiero po 1 stycznia 1881 w ten sposób ma być przedłużony, że ogółem wynosić będzie więcej niż lat 15, płacić winny równoważnik należitości począwszy od dnia ustanowionego lub dozwolonego przedłużenia, a przeto podać wyjaw w przeciągu ośmiu dni od nadejścia tej chwili pod karą podwyższenia opłat, przewidzianą w §. 80 ustawy z dnia 9 lutego 1850.

10. Przedsiębiorstwa kopalniane i górnicze uorganizowane według §§. 137 i n. ustawy górniczej z dnia 23 maja 1854 (Dz. u. p. Nr. 146), wyjawić mają należycie majątek gwarecki, podlegający podatkowi gruntowemu i budynkowemu lub jednemu z tych podatków, w ciągu terminu, w rozporządzeniu niniejszem wyznaczonego, na przepisany formularzu.

11. Majątek wyjawić trzeba podług przepisu §. 50 ustawy z dnia 9 lutego 1850 o opłatach, podając wartość pospolitą.

Wartość gruntów podawać trzeba w ogólności ze względem na ceny kupna, które w ostatnim czasie były w miejscu gdzie leżą, wartość budynków i inwentarza gruntowego podług teraźniejszych cen budowy a względnie cen kupna.

12. Jeżeli obowiązany do płacenia należitości oświadczy, że dla braku punktów oparcia do dokładnego oznaczenia wartości nieruchomości, gotów jest przyjąć wartość realności, podlegającej podatkowi gruntowemu, w sumie równej podatkowi zwyczajnemu, wziętemu 150 razy, wartość budynków podlegających podatkowi klasowemu, w sumie równej podatkowi zwyczajnemu, 250 razy, wartość budynków podlegających podatkowi czynszowemu, w sumie równej podatkowi zwyczajnemu, 100 razy wziętemu, w tym ostatnim przypadku, bez potrącenia podatku klasowego, może nastąpić wzięcie na przepis na podstawie tej wartości i złożenie załączek udowadniających może być co do takich nieruchomości zaniechane.

Jeżeli przedsiębiorstwa kolejowe nie wykażą kapitału, wyłożonego na grunt, roboty ziemne i sztuczne, budowę dolną i górną, i na wszystkie przynależności nieruchomości, jakoto na dworce, zajazdy do ładowania i wyładowania, na budynki do ruchu kolei potrzebne w miejscach odjazdu i przyjazdu, na domy dla stróżów i dozorców, z wszystkimi urządzeniami przy machinach stałych za nieruchomości uważać się mającemi i z wszystkimi nieruchomościami, lecz oświadczą, że uznają przyjęcie wartości według podatku czynszowego 400, gruntowego 600 i klasowego 1000 razy wziętego, wartość tę przyjąć można za podstawę do wymiaru należitości.

Oddzielną posiadłość nieruchomą, której propozycja ryczałtowa nie obejmuje, wyjawić trzeba okręgami podatkowemi.

Też same skale służyć mają za podstawę do tymczasowego wymierzenia opłat, pod warunkiem sprostowania później, jeżeli wyjaw złożono nie we właściwym czasie lub nie w zupełności, albo jeżeli wyjaw wymaga dochodzeń, dłuższy czas trwać mających.

13. W formularzu *C* zapisać trzeba najprzód te prawa, które zaliczają się do nieruchomości, jak zazwyczaj: prawo polowania, rybołówstwa, mlewa i wyszynku itd. Po nich następować powinny te prawa, które zaliczają się do ruchomości, jak zazwyczaj: prawo targu, myta, przewozu itd. Każdy z tych dwóch rodzajów zamknąć trzeba osobno.

We względzie prawa polowania gmina ma podać, czy prawo to służy jej na własnej posiadłości gruntowej (do czego potrzebna jest posiadłość zaokrąglona o 200 morgach = 115 hektarów), lub (jeżeli jej posiadłość gruntowa jest mniejsza), jaka kwota dochodu z prawa polowania przypada stosunkowo na jej posiadłość gruntową, tudzież czy i jaką kwotę dochodu z polowania właściciele gruntów gminie jako taką formalnie i stale odstąpili.

14. Wyjaw majątku ruchomego uczynić trzeba podług stanu majątku z dnia 1 stycznia 1881, do którego to czasu odnosić się ma także oznaczenie wartości, dzieląc go na wzór inwentarza spadkowego i w taki sposób, aby można było ocenić, właściwość wartości, które podać trzeba stosownie do §§. 51 i 52 ustawy z dnia 9 lutego 1850 i §. 8 ustawy z dnia 13 grudnia 1862.

Obligacye i papiery obiegowe, publiczne, podlegające kursowi giełdowemu, wykazać trzeba wymieniając rodzaj, czas wystawienia, kwotę imienną na którą opiewają, seryą i numer, stopę procentową, jeżeli jest i wartość obiegową, a jeżeli papierów takich jest większa ilość, dołączyć do wyjawu, wzór *B*, wyszczególnienie.

W wyjawie zamieścić trzeba także gotówkę będącą w kasie dnia 1 stycznia 1881 bez względu na jej przeznaczenie.

Odsetki wykazywać trzeba w ogóle tylko wtedy, gdy zalegają z czasu przed 1 stycznia 1881.

15. Osoby, zamieszkałe w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, wyjawić tu powinny cały swój majątek ruchomy gdziekolwiek się on znajduje a równoważnikowi podlega, podług stanu z dnia 1 stycznia 1881.

Do ruchomości, które nabyte zostały nie przez darowiznę lub przeniesienie majątku z przyczyny śmierci, nie odnosi się uwaga 3 do p. T. 106 *B e*) ustawy z dnia 13 grudnia 1862.

Przeto bez względu na to, jak długo trwa posiadanie, podlegają one od dnia 1 stycznia 1881 równoważnikowi należitości, chociażby nie zostawały jeszcze lat 10 w posiadaniu osoby, obowiązanej do opłaty należitości.

16. Wartość przedmiotów, co do których obowiązek płacenia należitości zacząć się ma dopiero później (pozycya 15 stanu czynnego, wzór *B*), wyjawić trzeba najpóźniej w ośm dni od chwili, w której zaczął się obowiązek płacenia należitości, podług stosunków dnia, w którym się zaczął. Osoby prawnicze, których majątek ruchomy tworzy się wyłącznie z kwot przeważnie małych, darowanych lub legowanych, uwolnione być mogą od obowiązku wyjawiania w każdym z osobna przypadku pod warunkiem, że z końcem każdego roku wniosą ogólny wykaz wszystkich tych części majątku, które w ciągu tegoż roku zaczęły podlegać równoważnikowi.

17. Do wyjawu całego majątku ruchomego przydać trzeba wykaz stanu biernego, jaki w czasie, do którego wyjaw ma się odnosić, ciężył na ruchomym i na leżącym w krajach tutejszych nieruchomym majątku i w końcu wykazać resztę majątku, podlegającą równoważnikowi należytości.

Jeżeli jednak stan bierny cięży także na nieruchomym majątku obowiązane do płacenia równoważnika, leżącym za granicą lub w krajach korony węgierskiej, natenczas z majątku ruchomego odciągnąć trzeba tylko tę kwotę stanu biernego, która stosunkowo, podług przepisu §. 57 ustawy z dnia 9 lutego 1850 o opłatach, przypada na majątek nieruchomy tutejszy.

Przeto stan bierny, ciężący tylko na tym majątku nieruchomym obowiązane do płacenia równoważnika, który leży za granicą lub w krajach korony węgierskiej, nie może być odciągany od majątku ruchomego.

18. Kapitały tak czynne jak i biernie podać trzeba w wartości imiennej i rzeczywistej. Umorzenie stanu biernego w ciągu okresu wzięcia na przepis nie zmienia wymiaru należytości.

19. Gdy się oznacza wartość fundacyj (mianowicie fundacyj mszalnych) nie trzeba potrącać zobowiązań na fundacyi ciężących.

Zobowiązania te wykazać trzeba tylko wtedy, gdy się ma żądać uwolnienia fundacyi od należytości. Majątek ruchomy seminaryj duchownych i seminaryj chłopców podlega również równoważnikowi należytości, o ile nie jest przeznaczonym na cele naukowe. Atoli utrzymanie nowicyuszów nie może być uważane za cel naukowy.

Majątek beneficyj, kościołów i fundacyj wyjawiać trzeba nie łącznie lecz oddzielnie.

Kapitały funduszów szkolnych, o ile nie będzie dokumentami udowodnione, że ich odsetki zabezpieczone zostały na cele naukowe lub szkolne, to jest przeznaczone są na wieczne czasy; dalej biblioteki zakładowe, jeżeli stanowią własność korporacyi a nie majątek samodzielny, który korporacya stale na cele naukowe przeznaczyła i który od własności korporacyi jest oddzielony, podlegają równoważnikowi należytości; natomiast uwolnione są od niego opłaty kościelne, dochody ze skarby i inne tego rodzaju, które pleban pobiera jako wzajemne świadczenie lub dary dobrowolne, ponieważ nie pochodzą z majątku duchownego, nadto uwolnione jest od niego to, co beneficyatowi przypada z osobnych fundacyj, od których równoważnik należytości wymierzony został oddzielnie.

20. Jeżeli ustawa pozwala na uwolnienie, trzeba się o nie starać i wyjednać sobie u władz przyznanie. Także posiadacze beneficyj, którzy na zasadzie ustawy z dnia 15 lutego 1877 domagają się osobistego uwolnienia od równoważnika należytości, wyjawić mają ruchomy i nieruchomy majątek beneficyum i wyjednać sobie u władz przyznanie osobistego uwolnienia.

Gdy się ma oceniać to ostatecznie żądanie, brać trzeba na uwagę tylko przychód płynący z dzierżenia beneficyum, bez względu na jakikolwiek inny przychód osobisty, który nie pochodzi z beneficyum. Nie można przeto liczyć za przychód beneficyum ani uzupełnienia kongruy ani też dodatku osobistego lub wsparcia płaconego czasowo dzierżycielowi beneficyum z funduszu religijnego.

O ile zaś chodzi o to, aby zbadać, czy beneficyatowi zostaje czysty przychód z beneficyum, wziąć trzeba w rachubę wydatki następujące:

- a) dla każdego kooperatora, którego beneficyat obowiązany jest utrzymywać, 210 zł. w. a., jeżeli zaś przychód kooperatora jest ufundowany, przychód fundacyjny, chociażby wynosił więcej niż 210 zł. w. a., jeżeli zaś wynosi mniej, tenże przychód i kwotę uzupełniająca go do 210 zł. w. a.;
- b) wszelkie wydatki, które podług ustawy fundacyjnej płacone być mają z majątku beneficjum, np. na kościół, na szkołę, szpital itp.;
- c) wszystkie podatki i daniny publiczne z dodatkami, odsetkami od należitości ujemnych itd., które beneficyat obowiązany jest pokrywać.

Jeżeli czysty dochód beneficjum w taki sposób obliczony, wynosi więcej niż 500 zł., beneficyat obowiązany jest płacić równoważnik należitości tylko o tyle, o ile go pokrywa kwota, o którą przychód więcej niż 500 zł. wynosi.

21. W Wiedniu, Pradze i Lwowie, w Górnej Austrii, Salzburgu, Karyntyi, Krainie, Szląsku, w Przymorzu i na Bukowinie, obowiązani do płacenia równoważnika podawać mają wyjawy swoje do urzędów wymiaru opłat, które w miastach tych i krajach są ustanowione, wszyscy zaś inni w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych do opłacenia obowiązani, wnosić mają wyjawy swoje do dyrekcji skarbowych powiatowych, do których przynależą ze względu na miejsce zamieszkania.

Osoby, mieszkające po za obrębem obszaru, w którym rozporządzenie niniejsze obowiązuje, podawać mają wyjawy co do nieruchomości swoich, leżących w obrębie tego obszaru, do urzędu centralnego wymiaru taks i opłat w Wiedniu.

Toż samo uczynić winny co do nieruchomości osoby prawnicze, mające siedzibę w krajach korony węgierskiej, jeżeli nieruchomości te, przeznaczone są na cel określony, w skutku którego zostają w drugiej połowie monarchyi pod zarządem lub dozorem publicznym.

22. W razie nieuczynienia wyjawu a względnie oznajmienia, stosowany będzie §. 80 ustawy o opłatach w ten sposób, że przez cały dziesięcioletni okres, na który równoważnik należitości ma być wymierzony, pobierana będzie kwota podwójna, chyba by obowiązany do płacenia wyszedł z używania rzeczy, którą zaniedbał wyjawić.

Zatajenie lub mylne podanie przedmiotów, które mają być wykazane, podlega stosownie do §. 84, l. 3 ustawy z dnia 9 lutego 1850, postępowaniu według ustawy karnej o przekroczeniach defraudacyjnych.

23. Wyjawy, gdy nadejdą, porównane będą z zapiskami dotychczasowymi a następnie przesłane właściwym urzędowi podatkowym, które mają je porównać z zapiskami katastralnymi a co do wyniku, jakoteż zupełności i dokładności podanych szczegółów i miejscowych cen kupna, wydać zdanie i poczynić wnioski jak co do innych aktów, dotyczących się wymiaru opłat.

24. Dyrekcya skarbowa powiatowa a względnie urząd do wymiaru opłat, wymierza należitość, decyduje co do uwolnienia pojedynczych przedmiotów od opłaty, uwiadamia obowiązany do płacenia jaką wartość przyjęto i jaką kwotę należitości obliczono podług dołączonego wzoru *D*, tudzież, które przedmioty nie zostały uwolnione od należitości.

25. Z równoważnikiem należitości trzeba oraz wziąć na przepis dodatek 25% na całe dziesięciolecie z zastrzeżeniem możebnych zmian.

26. Kwotę roczną równoważnika należitości od majątku ruchomego i nieruchomego na to dziesięciolecie wymierzoną, płacić trzeba z góry w ratach ćwierćrocznych równych, przypadających 1 stycznia, 1 kwietnia, 1 lipca i 1 października każdego roku.

W razie opóźnienia się z zapłaceniem, liczone będą odsetki 6% za zwłokę od dnia, który nastąpi po wyznaczonym na pobór terminie, aż do zapłacenia przypadającej należności i razem z nią będą ściągane.

27. Ażeby jednak pobór równoważnika należności nie doznał zwłoki z powodu przeszkód, wymiarowi na zawadzie stojących, pobierać go należy, dopóki nie nastąpi wymiar na czwarte dziesięciolecie, tymczasowo podług wymiaru trzeciego dziesięciolecia, pod warunkiem sprostowania później a odbiór jego potwierdzany będzie w dotychczasowych arkuszach płatniczych. Dopiero gdy cała należność, którą każdy z obowiązanych do płacenia równoważnika zapłacić ma w czwartym dziesięcioleciu od swego majątku nieruchomego, będzie ustanowiona, odebrać trzeba od niego arkusz płatniczy i doręczyć mu nowy nakaz płatniczy z potrzebnem obliczeniem.

Dunajewski r. w.

Wzór A.

Kraj koronny	Okrąg podatkowy
Powiat skarbowy	

Wyjaw przychodu

do wymierzenia równoważnika należitości od wartości..... majątku nieruchomego z inwentarzem gruntowym za czas od 1 stycznia 1881 aż do końca grudnia 1890.

Úwaga. Rubryki: „Średnia cena kupna lub wartość sprostowana“ i „Strona arkusza katastralnego“ wypełniać będzie urząd.

Wzór B.

Wyjaw majątku ruchomego podług stanu majątku z dnia 1 stycznia 1881.

P r e d m i o t	W a r t o ś ć				Kwota sprosto- wana		Uwaga	
	według oblicze- nia, podania oso- by obowiązanej, sądowego ozna- cowania, kursu giełdowego	pojedynczo		razem		zł.		c.
		zł.	c.	zł.	c.			
I. Stan czynny.								
1. Gotówka, a w szczególności:								
złoto								
monety srebrne zagraniczne								
pieniądze papierowe zagraniczne								
zaległe odsetki od kapitałów z czasu przed 1 stycznia 1881 i wszelkie inne pieniądze								
2. Kapitały, ulokowane: według wysze- gólnienia								
a) u osób prywatnych a to oddzielnie								
w złocie								
w monecie srebrnej zagranicznej								
w pieniądzach papierowych zagra- nicznych								
w pieniądzach innego rodzaju								
za spłacone już daniny w naturze na rzecz beneficjy duchownych lub kościołów								
b) w funduszach publicznych								
c) w innych papierach publicznych								
3. Wyroby złote i srebrne								
4. Kosztowności								
5. Zapasy, których nie można uważać za inwentarz gruntowy nieruchomości, należących do składającego wyjaw								
6. Bydło, nie należące do inwentarza grun- towego nieruchomości								
7. Sprzęty i narzędzia								
8. Obrazy i inne przedmioty sztuki								
9. Książki i inne przedmioty naukowe								
10. Wota nie przeznaczone do służby bożej								
11. Kłęczniki kościelne								
12. Wszelkie inne ruchomości nie należące do inwentarza gruntowego								
13. Daniny w naturze i pieniądzach na rzecz beneficjy kościelnych rocznie zł. . c. wartość podług wyjawu								
14. Przedmioty, od których na zasadzie u- stawy żądane być ma uwolnienie od ró- wnoważnika opłat albo które pominięte zostały jako inwentarz gruntowy nieru- chomości								
15. Przedmioty, co do których obowiązek płacenia należności dopiero później ma nastąpić, stósownie do wyszczególnienia								
II. Stan bierny według wyszczególnienia.								
Zahipotekowany								
Niezahipotekowany								
III. Czysty stan majątku.								
Odcignawszy od stanu czynnego pozycya I do 15 wynoszącego								
stan bierny wynoszący								
pozostaje czynny stan majątku podległy opłacie								

Wyszczególnienie

przedmiotów, od których należytość dopiero później ma być płacona *).

Liczba bieżąca	Tytuł nabycia i czas nabycia	Rodzaj majątku ruchomego (przedmiotu)	Data	Serya lub numer	Wartość imienna		Uwaga
					zł.	e.	

*) U w a g a. Tutaj wymienić trzeba tylko te ruchomości, które nabyto w skutek darowizny, fundacyi lub przeniesienia majątku i przyczyny śmierci.

Wyszczególnienie
 stanu biernego, ciężącego na majątku ruchomym, jakoteż na nieruchomościach leżących
 w krajach tutejszych.

Liczba bieżąca	Nazwisko wierzyciela	Rodzaj dokumentu długu	Data	Wartość imienna		Uwaga (czy zhipotekowany czy nie)
				zł.	e.	

Wzór C.

Kraj koronny	Okrąg podatkowy
Powiat skarbowy	

Wyjaw przychodu

do wymierzenia równoważnika należytości od wartości
 prawa polowania, rybołostwa, mlewa i wyszynku, należącego zwyczajnie do majątku nieruchomego, tudzież prawa targu, myta i przewozu, należącego zwyczajnie do majątku ruchomego za czas od 1 stycznia 1881 do końca grudnia 1890.

Uwaga. Rubryki „Wartość uznana lub sprostowana“ i „Strona arkusza katastralnego“ wypełniać będąc urzęd.

Strona arkusza katastralnego:

s u r o w y		Z kwoty obok wyrażonej przy- pada na						Wydatki				Po strą- ceniu wydat- ków z do- chodu suro- wego wynosi czysty dochód roczny		Wartość tego prawa biorąc czysty dochód 20 razy		Wartość uznana lub sprosto- wana		Uwaga
Razem	Dochód surowy średni tych 10 lat	obowią- zana do pła- cenia równo- ważnika		nieobowię- żana do pła- cenia równo- ważnika		Wyszczę- gólnienie tychże	Kwota		Razem	Po strą- ceniu wydat- ków z do- chodu suro- wego wynosi czysty dochód roczny		Wartość tego prawa biorąc czysty dochód 20 razy		Wartość uznana lub sprosto- wana				
		stronę					Poje- dynczo											
zł.	e.	zł.	e.	zł.	e.	zł.	e.	zł.	e.	zł.	e.	zł.	e.	zł.	e.	zł.	e.	

Wzór D.

A Licz. rejestru

C. k. urzędowi podatkowemu w.
do wzięcia na przepis i doręczenia stronie**Nakaz płatniczy**

dla.....

Na zasadzie ustawy z dnia 13 grudnia 1862 poz. taryfy 106 B e i rozporządzenia wysokiego ministerstwa skarbu z dnia 1880 L. zapłacić trzeba tytułem równoważnika należności za IV dziesięciolecie, a mianowicie:

a) Od majątku nieruchomego

	Należność	
	zł.	e.
Razem .		

Wyraźnie!, z których kwotę roczną płacić trzeba z góry w ratach ćwierćrocznych równych 1 stycznia, 1 kwietnia, 1 lipca i 1 października.

W razie opóźnienia się z zapłaconiem, liczone będą odsetki 6% za zwłokę od dnia, który nastąpi po wyznaczonym na pobór terminie aż do zapłaconia przypadającej należności.

Przeciw temu wymiarowi można założyć rekurs w przeciągu 30 dni od dnia, który nastąpi po doręczeniu, tylko do tej (tego) e. k. Dyrekcji skarbowej powiatowej (e. k. urzędu wymiaru opłat).

C. k. Dyrekcja skarbowa powiatowa (C. k. urząd wymiaru opłat).

. dnia 18

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXVI. — Wydana i rozesłana dnia 12 sierpnia 1880.

103.

Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych z dnia 6 sierpnia 1880,

tyczące się wykonania spisu ludności w roku 1881.

Odnośnie do ustawy z dnia 29 marca 1869 (Dz. u. p. Nr. 67) i do ustępu końcowego §fu 14go przepisu, do teje ustawy dołączonego, stanowi się, aby do wykonania spisu ludności, który odbyć się ma w roku 1881 podług stanu z dnia 31 grudnia 1880, użyte były wzory poniżej zamieszczone i oraz, aby w tym względzie trzymano się instrukcyj do tychże wzorów dołączonych.

Taaffe r. w.

I.

Kraj..... Powiat..... Gmina miejscowa..... Osada..... Nr. domu..... Nr. mieszkania.....

Karta oznajmienia**do obliczenia ludności i najważniejszych zwierząt użytkowych domowych**

podług stanu z dnia 31 grudnia 1880.

Kto się uchyla od spisu, albo czyni nieprawdziwe oznajmienie, albo w jakimkolwiek innym względzie nie czyni zadość obowiązkowi ciężarowemu na nim w myśl przepisu o wykonaniu spisu ludności, karany będzie grzywnami aż do 20 zł. lub w razie niemożności zapłacenia, aresztem aż do 4 dni.

Rubryki niniejszej karty oznajmienia wypełniać trzeba ściśle podług przepisów instrukcyi doręczonej stronom.

Liczba licząca osób	Nazwisko, t. j. nazwisko rodzinne, imię (imię chrzestne), przydomek szlachecki i stopień szlachectwa	Płeć		Rok urodzenia o ile można miesiąc i dzień	Miejsce urodzenia	Przynależność (prawo swojszczyzny) krajowość	Religia	Stan	Język towarzystki	Zawód, zatrudnienie lub zarobek		Zarobek uboczny, jeżeli jest		Czytanie i pisanie		Ułomności cielesne i umysłowe			Obecny		Nie- obecny		Miejsce pobytu nieobecnego	Uwaga	
		męska	żeńską							główny zarobek		w rolnictwie w przemyśle lub handlu	umie czytać i pisać	umie tylko czytać	ślepy na oia oczy	głuchoniemy	obłąkany	głupowaty	czasowo	stałe	czasowo	stałe			
										stanowisko urzędowe, sposób do życia, przemysł	stosunek posiadania robotniczy lub służbowy														
I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	XIII.	XIV.	XV.	XVI.	XVII.	XVIII.								
1																									
2																									
3																									
4																									
5																									
6																									
7																									
8																									
9																									
10																									
11																									
12																									

Liczba bieżąca osób	Nazwisko, t. j. nazwisko rodzinne, imię (imię chrzestne), przydomek szlachecki i stopień szlachectwa	Płeć		Rok urodzenia o ile można miesiąc i dzień	Miejsce urodzenia	Przynależność (prawo swojszczyzny) krajowość	Religia	Stan	Język towarzystki	Zawód, zatrudnienie lub zarobek		Zarobek oboczny, jeżeli jest	Czytanie i pisanie	Umiaśnienie cielesne i umysłowe			Obecny		Nie- obecny		Miejsce pobytu nieobecnego	Uwaga			
		meński	żeński							główny zarobek				w rolnictwie	w przemysle lub handlu	inne zajęcie i pisac	inne tylko zajęcia	ślepy na oba oczy	głuchoniemy	obłąkany			głupowaty	czasowo	stałe
		stanowisko urzędowe, sposób do życia, przemysł								stosunek posiadania robotniczy lub służbowy		XIV.													
I.	II.	III.		IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	XIII.	XIV.			XV.		XVI.		XVII.	XVIII.			
13																									
14																									
15																									
16																									

Zwierzęta użytkowe domowe i ich posiadacze.

	Hość			Hość			Hość	
	posi- adaczy	zwie- rzyąt		posi- adaczy	zwie- rzyąt		posi- adaczy	zwie- rzyąt
Posiadacze koni:			Posiadacze rogacizny			Posiadacze owiec		
Koni a mianowicie:			Rogacizny, a mianowicie:			Owice, a mianowicie:		
1. Żrebiców:			1. Jaloznika niżej 1 roku			1. Matek		
a) żrebiców mniej niż 1 rok mających			2. Jaloznika więcej niż 1 rok mającego ale jeszcze nie stanowionego, a to:			2. Jagolst, baranów i skopów mniej niż 2 lata mających		
b) żrebiców więcej niż 1 rok mających ale jeszcze nie pracujących			a) buhajów			3. Tryków i skopów więcej niż 2 lata mających		
2. Kłaczki:			b) jałowic			Razem		
a) kłaczki stanowionych lub ze źrebiętami ssąciami			c) byczków jeszcze nie pracujących			Posiadacze świń		
b) innych kłaczki			3. Rogacizny już zdolnej do użytku, a mianowicie:			Świń, a mianowicie:		
3. Ogierów			a) buhajów			1. Prosiat		
4. Wałachów (bez względu na wiek)			b) krów			2. Warehłaków aż do 1 roku mających		
Razem			c) wołów			3. Wszelkich innych świń		
Posiadacze mułostów, mułów i osłów			Razem			Razem		
1. Mułostów			Posiadacze kóz			Posiadacze ułi		
2. Mułów			Kóz bez względu na wiek i płeć			Uli		
3. Osłów								

Potwierdzam niniejszem, jako wszystko, co byłem obowiązany umieścić w niniejszej karcie oznajmienia, polecalem zgodnie z prawdą.

dnia stycznia 1881.

(Miejsce na podpis.)

II.

Instrukcja do wypełnienia karty oznajmienia.

(Każdemu trzymającemu mieszkanie dać należy egzemplarz tej instrukcji).

Karta oznajmienia dostarczyć ma wszelkich tych szczegółów, które w napisach rubryk są oznaczone a które mają bardzo wielkie znaczenie w dobrze urządzonej administracji państwa, kraju i gminy. Odpowiednie wypełnienie pojedynczych rubryk karty oznajmienia, dla otrzymania tej podstawy spisu ludności, porucza się w większych gminach samemu mieszkańcom, a to ze względu na rozszerzone już wszechstronnie pojęcie wielkiego znaczenia spisu ludności i w nadziei, że mieszkańcy pełnią chętnie ten obowiązek obywatelski.

Każda rodzina trzymająca mieszkanie jest obowiązana wypełnić kartę oznajmienia. Ludzie żyjący pojedynczo, jeżeli zajmują osobne mieszkania, uważani będą za osobną rodzinę. Najemcy, którzy zajmują tylko lokal na zakład lub pracownię, ale tam nie mieszkają, nie będą właśnie dla tego uważani za utrzymujących mieszkanie.

Jeżeli rodzina, trzymająca mieszkanie, składa się z tak wielu osób, że rubryki poprzeczne w karcie oznajmienia, liczbami 1—16 oznaczone, nie wystarczają do ich wpisania, użyć należy 2 lub w razie potrzeby jeszcze więcej kart oznajmienia, które właściciel domu lub jego pełnomocnik ma wydać.

Ponieważ według przepisu o wykonaniu spisu ludności wojsko czynne spisać ma władza wojskowa, przeto dołączona karta oznajmienia nie jest przeznaczona do spisania wojska czynnego.

Jeżeli osoby, należące do wojska czynnego, mają być wciągnięte do karty oznajmienia jako utrzymujący mieszkania, członkowie rodziny lub współwłaściciele mieszkańia, zapisać trzeba tylko w rubryce II ich nazwiska i znaczenie, w dalszych zaś rubrykach III aż do XVII nie trzeba nie o nich pisać.

Do wojska czynnego zaliczają się wszystkie osoby do armii stałej, marynarki wojennej, administracji wojska lub marynarki należące (licząc tu duchownych wojskowych, audytorów, lekarzy, rachimistrzów wojskowych, urzędników wojskowych, weterynarzy i osoby nie zaliczone do żadnej klasy dyet, nakoniec oficerów, lekarzy, weterynarzy i żołnierzy, pełniących obowiązki w zakładach hodowli koni).

Natomiast nie zalicza się do wojska czynnego tych, którzy porzucając służbę, zachowali znaczenie, tudzież oficerów żandarmerji, rezerwy i obrony krajowej, dalej oficerów i urzędników wojskowych w stanie spoczynku z emeryturą wojskową lub bez niej, jakoteż wszelkich innych emerytów wojskowych, szeregowców i podoficerów obowiązanych jeszcze do służby w linii a będących na urlopie aż do zawołania, szeregowców i podoficerów rezerwy i obrony krajowej nie czynnych, którzy nie zostają w służbie pod bronią, jakoteż inwalidów wojskowych, nie mieszkających w domach inwalidów.

Wszystkie te osoby postąpić mają we względzie wypełnienia karty oznajmienia tak samo jak cywilne. Toż samo tyczy się szeregowców i podoficerów żandarmerji i obrony krajowej czynnej.

Trzymający mieszkanie, obowiązany jest albo sam spisać w karcie oznajmienia siebie, członków rodziny, podnajemców i sługi, albo polecić to komu innemu; w każdym jednak razie winien podpisem własnoręcznym potwierdzić dokładne i całkowite wypełnienie. Jeżeli trzymający mieszkanie nie umie pisać, albo, jeżeli z powodu ciężkiej choroby lub innych przyczyn nie może położyć swego podpisu, obowiązek potwierdzenia przechodzi na właściciela domu lub jego pełnomocnika. W razie, jeżeli trzymający mieszkanie nie umie pisać lub dla innych szczególnych przyczyn nie może wypełnić karty oznajmienia i nie może użyć kogoś umiejącego pisać, właściciel domu lub jego pełnomocnik obowiązani są wypełnić całą kartę oznajmienia. Obowiązek ten ciąży na właścicielu domu lub jego pełnomocniku także co do wszystkich trzymających mieszkanie a nieobecnych. Jeżeli co do trzymających mieszkanie a nieobecnych nie można prócz ich nazwisk podać innych wyjaśnień, trzeba o tem nadmienić w karcie oznajmienia.

Trzymających mieszkanie, którzy mają mieszkania w rozmaitych miejscach, którzy np. latem mieszkają na wsi a zimą w mieście, spisać trzeba tylko w tem mieszkaniu, w którym znajdowały się dnia 31 grudnia 1880.

Gdyby właściciel domu lub jego pełnomocnik mieszkał w domu sam jeden, okoliczność tę potwierdzić powinien przy końcu swojej własnej karty oznajmienia.

Dokumenty potrzebne do wypełnienia karty oznajmienia (metryki urodzin i zaślubin, świadectwa swojszczyzny, księżeczki służbowe, paszporty itd.) mieć należy w pogotowiu nawet po oddaniu karty oznajmienia, aby przełożony gminy lub komisarz spisowy mógł je przejrzeć.

Ponieważ dla uniknięcia, aby kogo nie zapisano dwa razy i dla zapobieżenia innym niedokładnościom, szczegółów, zapisać się mające w karcie oznajmienia, odnosić się muszą do terminu ściśle oznaczonego i w tym celu zarządzonego został spis ludności podług stanu z dnia 31 grudnia 1880, przeto, wypełniając rubryki, ciągle ten dzień trzeba mieć na względzie; dla tego np. dziecka, które urodziło się po tymże dniu a przed wygotowaniem karty oznajmienia, nie trzeba wciągać do karty oznajmienia; człowieka, który umarł po 31 grudnia 1880 a przed wypełnieniem karty oznajmienia, trzeba w karcie oznajmienia zapisać ze wszystkimi szczegółami; tego, który dnia 31 grudnia 1880 używał mieszkania, ale w dniu wypełniania karty oznajmienia był nieobecny, zapisać trzeba nie jako nieobecnego, lecz jako obecnego.

Ustęp 1.
Współdziałanie mieszkańców większych gmin w wykonaniu spisu ludności.

Ustęp 2.
Jacy mieszkańcy wypełnić mają kartę oznajmienia.

Ustęp 3.
Użyć więcej niż jednej karty oznajmienia.

Ustęp 4.
Wojsko czynne spisać władze wojskowe i przepis na wypadek, gdyby wojskowych czynnych wypadło wymienić w karcie oznajmienia.

Ustęp 5.
Przepis, które osoby zaliczać trzeba do wojska czynnego a które nie i jak postąpić względem tych ostatnich.

Ustęp 6.
Kto ma wypełnić i potwierdzić kartę oznajmienia.

Ustęp 7.
Spisanie osób mających mieszkania w rozmaitych miejscach.

Ustęp 8.
Przepis na wypadek, gdyby właściciel domu lub jego pełnomocnik mieszkał w domu sam jeden.

Ustęp 9.
Trzymanie potrzebnych dokumentów w pogotowiu.

Ustęp 10.
Wypełnić trzeba kartę oznajmienia ściśle podług stanu z d. 31 grudnia 1880.

Ustęp 11.
Instrukcyja co do wypełnienia rubryk II aż do XVII karty oznajmienia.

Wypełniając rubryki karty oznajmienia, mieć trzeba na względzie ściśle co następuje:

Do rubryki II.

W rubryce tej spisani być mają i to w sposób następujący:

1. Trzymający mieszkanie. 2. jego małżonka, 3. wszyscy synowie i córki, będący uczestnikami mieszkania, 4. ci synowie i te córki jeszcze stanu wolnego, nie będący uczestnikami mieszkania, którzy nie są jeszcze własnowolni (pełnoletni lub uznani za pełnoletnich), chociażby przez czas dłuższy (stałe) byli nieobecni, zostając na nauce, w służbie, na wędrownie, w czynnej służbie wojskowej itp., 5. wszyscy inni razem mieszkający krewni, powinowaci lub inni członkowie rodziny, 6. goście czasowo obecni, a mianowicie tak członkowie rodziny jak i inne osoby, 7. wszyscy domownicy trzymającego mieszkanie, czy to zajmujący u niego stanowisko honorowe czy też pełniący jakiegokolwiek obowiązek służbowy, jak np. wychowawcy i wychowawczynie, rezydenci, słudzy i pomocnicy (czeladnicy, uczniowie, rzemieślnicy, komisanci itd.). 8. podnajemcy mieszkania, nocujący itp. ze swymi krewnymi i wszelką służbą w tym samym porządku i z zachowaniem tych samych przepisów, co główni mieszkańcy.

Jeżeli w rubryce tej zapisać wypadnie osoby, należące do wojska czynnego, trzymać się należy tego, co powiedziano w ustępie 4.

Jeżeli małżonkowie rozwiedzeni są sądownie, małżonka, który nie używa mieszkania, nie trzeba zapisywać w karcie oznajmienia, ani też dzieci, które mu sąd oddał.

Osoby, używające zwykle mieszkania głównych mieszkańców lub podnajemców zapisać należy w rubryce II nawet wtedy, gdy są czasowo nieobecne, np. gdy są w podróży, w szpitalu itp.

Wyciągi z metryk osób płci męskiej, urodzonych w latach 1861 do 1871 włącznie, lub wierzytelne odpisy tychże metryk, które dołączone być mają na zasadzie §. 19 przepisu o wykonaniu spisu ludności, przysyłać trzeba do kart oznajmienia.

Do rubryki III.

Płeć.

Płeć każdej zapisanej osoby oznaczyć trzeba położeniem cyfry 1 w poddziale „męska“ lub „żeńska“.

Do rubryki IV.

Rok urodzenia.

Zapisanie miesiąca i dnia urodzenia jest w ogóle pożądanem, szczególnie zaś ważnem jest w większych miejscach.

Do rubryki V.

Miejsce urodzenia.

Co do osób należących do krajów reprezentowanych w Radzie państwa, podać trzeba nie tylko miejsce urodzenia, lecz także powiat administracyjny i kraj; co do wszystkich innych, tylko miejsce i kraj.

Do rubryki VI.

Przynależność.

Na zasadzie §. 14 przepisu o wykonaniu spisu ludności, zapisać trzeba jako tubylców gminy, do której osada należy, nie tylko posiadających prawo swojszczyzny, lecz także tych obywateli austriackich, tamże obecnych, o których niewiadomo, w której gminie uważani być mają na zasadzie ustawy o swojszczyźnie za posiadających prawo swojszczyzny. Gdy nie wiadomo, gdzie osoba ma prawo swojszczyzny, w rubryce VI zapisać trzeba gminę jej pobytu, przydając po nazwie tej gminy wyrazy: „na zasadzie §. 14 przepisu o kouskrypey“. Jeżeli osoba, zapisując się mająca, posiada prawo swojszczyzny w innej gminie krajów w Radzie państwa reprezentowanych, wymienić trzeba nie tylko gminę, lecz także powiat administracyjny i kraj. Jeżeli zaś owa osoba przynależy do krajów korony węgierskiej, wyrazić trzeba, czy przynależy do Węgier i Siedmiogrodu, czy do Koroacji i Sławonii, czy do Rjeki i jej okręgu lub do Pogranicza wojskowego.

Jeżeli owa osoba przynależy do Bośni lub Heregowiny, te kraje trzeba wymienić.

Co do cudzoziemców wymienić trzeba tylko państwo zagraniczne, np. Francją, Włochy itd.

Do rubryki VII.

Wyznanie.

Tutaj wyrazić trzeba, że osoba jest obrządku rzymsko-katolickiego, grecko-unickiego, ormiańsko-unickiego, starokatolickiego, grecko-wschodniego, ormiańsko-wschodniego, wyznania ewangelicko-augsburskiego (luterskiego), ewangelicko-helweckiego (reformowanego), anglikańskiego, mennonickiego, unitarskiego, religii izraelskiej, mahometanśkiej itd. lub że nie ma żadnego wyznania.

Do rubryki VIII.

Stan.

Tutaj podać trzeba, że osoba jest stanu wolnego, żonata lub zamężna, wdowiec lub wdowa, albo że jej małżeństwo jest prawnie rozwiązane.

Do rubryki IX.

Język towarzyski.

Rubrykę tę wypełnić trzeba tylko wtedy, gdy się zapisuje osoby, przynależące do krajów w Radzie państwa reprezentowanych. Zapisać tu trzeba język, którego każda z tych osób używa w zwykłym obcowaniu, lecz tylko jeden z następujących: niemiecki, czeski-morawski-słowacki, polski, ruski, słoweński, serbski-kroacki, włoski-ladyński, rumuński, węgierski (ten ostatni tylko na Bukowinie).

Co do osób, które z powodu niemowlęstwa, wad cielesnych lub dla braku rozwoju umysłowego, nie używają właściwie żadnego języka, zapisać trzeba ten z powyższych języków towarzyskich, który, ze względu na stosunki przyjąć wypada za język konwersacyjny tychże osób i który ich rodzice lub zastępcy tychże podadzą.

Do rubryki X.

W rubryce tej podać trzeba dokładnie: powołanie i gałęź powołania, przemysł, sposób do życia, zarobek.

Jeżeli kto ma kilka sposobów do życia, zapisać tu trzeba tylko ten, z którego czerpie największy zarobek.

Rodzaj zawodu lub zatrudnienia oznaczać trzeba jak najdokładniej i unikać wszelkich nieokreślonych oznaczeń. Tak np. podać trzeba gałęź zawodu urzędniczego, przedmiot przemysłu, rodzaj handlu, rodzaj posiadanej realności itd.

Co do osób, nie mających oznaczonego zawodu, wymienić trzeba z czego się utrzymują, np. że są właścicielami renty, emerytami, komornikami itp. Jeżeli żony, dzieci lub inne osoby, mieszkania razem używające, trudnią się pewnym osobnym zarobkiem, albo głowie rodziny stale pomagają w zatrudnieniu, trzeba to wyraźnie podać. W przeciwnym razie napisać trzeba w tej rubryce, że żona utrzymuje gospodarstwo, dzieci uczęszczają do szkoły itp. Kreską poprzeczną zapisać można tę rubrykę tylko wtedy, gdy osoba nie należy do żadnej z powyższych kategorii.

Osoby znajdujące się w szpitalach, klinikach położniczych, domach podrzutków, w domach obłąkanych, jakoteż w więzieniach i aresztach i w wszelkich innych zakładach więziennych, zapisać trzeba w rubryce X a według okoliczności w XI, podług rodzaju ich zarobkowości, tylko czasowo przerwanej, która jest zapisana w listach tychże zakładów jako stan lub zatrudnienie.

Zawód, zatrudnienie lub zarobek, stanowisko urzędowe, sposób do życia, przemysł.

Do rubryki XI.

Tutaj podać trzeba, w jakim stosunku osoba jest czynna w zawodzie lub zarobku, w rubryce X wyrażonym; czy np. jest właścicielem gruntu, urzędnikiem gospodarskim, dzierżawcą, kolonem, lub jest zatrudniana w gospodarstwie wiejskiem za wynagrodzeniem rocznem, miesięcznem lub dziennem; czy jest przedsiębiorcą, zawiadowcą, robotnikiem fabryki; czy jest majstrem, pomocnikiem, robotnikiem, uczniem, wyrobnikiem itp. rzemieślnikiem; czy jest właścicielem, buchalterem, komisantem itp. handlu; czy pełni służbę w gospodarstwie domowym itp.

Zawód, zatrudnienie lub zarobek, stosunek posiadania, robotniczy lub służbowy.

Do rubryki XII.

Zarobek uboczny w rolnictwie, jakoteż w przemyśle lub handlu zaznaczyć trzeba umieszczeniem we właściwej rubryce cyfry 1.

Zarobek uboczny, jeżeli jest.

Do rubryki XIII.

Że ktoś umie czytać i pisać, lub tylko czytać, zaznaczyć trzeba położeniem cyfry 1 we właściwej rubryce.

Czytanie i pisanie.

Do rubryki XIV.

Gdy osoba obarezona jest taką ułomnością, rubrykę tę wypełnić trzeba położeniem cyfry 1.

Ułomności cielesne i umysłowe.

Do rubryk XV i XVI.

Obecność jest czasowa, jeżeli osoba jest tylko przemieszczając, przez czas krótki obecna w mieszkaniu, w którym ją zapisują. Nieobecność jest czasowa, gdy osoba tylko przemijając na czas krótszy oddaliła się ze stałego mieszkania, np. udając się w podróż, w gościnę itd.

Obecni. Nieobecni.

Stale nieobecnymi są ci, którzy w czasie spisu ludności znajdują się w stałych mieszkaniach swoich. Stale nieobecnymi są te osoby, które na dłuższy czas opuściły stałe mieszkanie, wstąpiwszy w służbę, udawszy się na wędrowną itp.

Obecność lub nieobecność każdej zapisywanej osoby zaznaczyć trzeba położeniem cyfry 1 we właściwych rubrykach.

Do rubryki XVII.

Jeżeli osoba nieobecna bawi w innym miejscu, atoli do gminy miejsca spisu należącym, wciągnąć trzeba tylko nazwę tego miejsca, jeżeli zaś osoba nieobecna przebywa w innej gminie, należącej do jednego z krajów w Radzie państwa reprezentowanych, podać trzeba kraj, powiat administracyjny, gminę. Jeżeli osoba nieobecna przebywa w krajach korony węgierskiej, wyłuszczyć trzeba, czy bawi w Węgrzech i Siedmiogrodzie, w Kroacji i Sławonii, w Rjece i jej okręgu lub w Pograniczu wojskowem.

Pobyt nieobecnych.

Jeżeli osoba nieobecna o którą chodzi, pozostaje w Bośni lub Hercegowinie, te kraje trzeba wymienić.

Jeżeli nieobecny przebywa za granicą wymienić trzeba tylko państwo zagraniczne, np. Francją, Włochy itd.

We względzie wykazania zwierząt użytkowych domowych trzymać się trzeba ściśle tego prawidła, że rubryki te są wypełniane być mają w tym domu, gdzie się znajduje stajnia tychże zwierząt użytkowych. Jeżeli więc zwierzęta te są umieszczone w domu, w którym mieszka ich posiadacz, jego obowiązkiem jest wypełnić odnośne rubryki; jeżeli nie, obowiązek ten ciąży na osobie, której te zwierzęta użytkowe są powierzone.

Ustęp 12. Instrukcja co do wykazania zwierząt użytkowych domowych i ich posiadaczy.

Konie zakładów do chowu koni trzeba zamieścić w karcie oznajmienia, ponieważ nie są koniami wojskowymi. Konie należące do skarbu wojskowego, jakoteż konie i zwierzęta juczne, służące na własny użytek oficerów, spisane będą przez władze wojskowe.

III.**Do spisu ludności: wolne od stępli i opłat.**

..... syn

i urodził się

(dnia, miesiąca, roku)

Wydano w

dnia

18

(Pieczęć.)

Podpis utrzymującego metryki
.....

IV b.

Kraj..... Osada.....
 Powiat administracyjny..... Nr. domu.....
 Gmina miejscowa..... Nazwisko właściciela domu.....

Wykaz zebranych kart oznajmienia do spisu ludności

z dnia 31 grudnia 1880 w miejscach, dla których zebranie szczegółów, tyczących się mieszkań, nie jest przepisane.

(Sporządzić ma właściciel domu lub jego pełnomocnik.)

Instrukcja.

- a) Właściciel domu lub jego pełnomocnik wpisać ma na doręczonych mu kartach oznajmienia, zanim je rozda, numer domu i numer mieszkania. Zatrzymać tu trzeba numer mieszkań podane w wyjawie do podatku czynszowego. Jeżeli w tem miejscu podatek czynszowy nie istnieje, zatrzymać należy ten porządek mieszkań, którego w domu trzymano się dotąd; jeżeli się nie trzymano żadnego, ponumerować trzeba mieszkania od dołu aż do najwyższego piętra liczbami bieżącymi.
- b) Właściciel domu lub jego pełnomocnik rozdać ma wszystkim u niego mieszkającym trzymającym karty oznajmienia i instrukcją 11 dnia 29 grudnia 1880.
- c) Jeżeli sam właściciel mieszka w domu, wypełnić ma także swoją kartę oznajmienia.
- d) Jeżeli jeden z trzymających mieszkania ma tak wielu domowników do spisania, że na to jedna karta oznajmienia nie wystarczy, użyć należy 2 a w razie potrzeby więcej, które właściciel domu lub jego pełnomocnik ma wydać. Na ten wypadek w rubryce: Uwaga wzoru IV b zanotować trzeba, ile kart oznajmienia wypełnił każdy z trzymających mieszkanie.
- e) Zbierając karty oznajmienia, co odbyć się ma 3 stycznia 1881, właściciel domu przekonać się winien, czy wszyscy, trzymający mieszkania, wypełnili całkiem i opatrzyli podpisem swoje karty oznajmienia.
- f) Zebrane karty oznajmienia trzeba zeszyć, w wykazie niniejszym podług numerów mieszkań przytoczyć i dnia 4 stycznia 1881 oddać, potwierdziwszy przy końcu tabeli, poniżej następującej, z dołożeniem daty i podpisu, jako nikt z trzymających mieszkanie nie został pominięty.
- g) Gdyby mieszkanie było dnia 31 grudnia 1880 nie zajęte albo zajęte tylko przez wojskowych czynnych, których spisem nie zajmują się urzędy cywilne, trzeba to podać wyraźnie w wykazie. Również podać trzeba w rubryce: „Uwaga“, gdyby który z trzymających mieszkanie odmówił przyjęcia karty oznajmienia lub nie oddał w czasie właściwym wypełnionych kart oznajmienia. Jeżeliby właściciel domu spostrzegł niedokładności w kartach oznajmienia, ma także nadmienić o tem w krótkości w rubryce: „Uwaga“ niniejszego wykazu.
- h) Zbierając karty oznajmienia, właściciel domu lub jego pełnomocnik ma się także przekonać, czy przyszyto wyciągi z metryk osób płci męskiej, urodzonych w latach 1861 aż do 1871 włącznie, lub wierzytelne odpisy ich metryk, które trzeba dołączyć na zasadzie §. 19 przepisu, tyczącego się wykonania spisu ludności.

Numer mieszkania	Nazwisko trzymającego mieszkanie	Ogólna ilość obecnych mieszkańców	U w a g a

V.

Arkusz spisowy

do obliczenia ludności i najważniejszych zwierząt użytkowych domowych podług stanu z dnia 31 grudnia 1880.

(Arkusz spisowy, którego wypełnienie nie jest rzeczą osób prywatnych, lecz urzędnika spisowego, zawiera te same rubryki, co karta oznajmienia, różni się zaś od niej tylko innym tytułem i tem, że niema w nim obu uwar, znajdujących się po nad rubrykami karty oznajmienia, ani formuły potwierdzenia, która jest przy końcu karty oznajmienia i że w arkuszu spisowym u góry, obok wyrazów „gmina miejscowa“, przydać trzeba wyrazy „obszar dworski“.)

VI.

Instrukcyja

do wypełnienia arkusza spisowego.

W arkuszu spisowym zamieścić trzeba wszystkie osoby w domu mieszkające, w tym porządku, w którym rodziny trzymające mieszkania po sobie następują. Rodziny trzymające mieszkania następują po sobie podług numerów ich mieszkań; jeżeli mieszkania nie są ponumerowane, wpisywać trzeba piętrami od dołu aż do najwyższego piętra. Ludzie, żyjący pojedynczo, jeżeli zajmują osobne mieszkania, uważani będą za osobną rodzinę. Najemcy, którzy zajmują tylko lokal na zakład lub pracownię, ale tam nie mieszkają, nie będą właśnie dla tego uważani za trzymających mieszkanie.

Gdyby dnia 31 grudnia 1880 było gdzie mieszkanie niezajęte, trzeba to podać wyraźnie.

Gdyby nad spodziewanie znalazł się dom bez numeru, komisarz spisowy uwiadomić powinien niezwłocznie przełożonego gminy, który zarządzić ma natychmiast opatrzenie domu liczbą i donieść o tem komisarzowi spisowemu. Komisarz spisowy ma prawo przegłądać dokumenty potrzebne do wypełnienia arkusza spisowego (metryki urodzenia, metryki ślubne, świadectwa swojszczyzny, książki służbowe, paszporty itd.

Ponieważ według przepisu o wykonaniu spisu ludności wojsko czynne spisać ma władza wojskowa, przeto arkusz spisowy nie jest przeznaczony do spisania wojska czynnego.

Jeżeli osoby, należące do wojska czynnego, mają być wciągnięte do arkusza spisowego jako utrzymujący mieszkania, członkowie rodziny lub współczestnicy mieszkania, zapisać trzeba tylko w rubryce II ich nazwiska i znaczenie, w dalszych zaś rubrykach III aż do XVII nie trzeba nie o nich pisać.

Do wojska czynnego zaliczają się wszystkie osoby do armii stałej, marynarki wojennej, administracyi wojska lub marynarki należące (licząc tu duchownych wojskowych, audytorów, lekarzy, rachmistrzów wojskowych, urzędników wojskowych, weterynarzy i osoby nie zaliczone do żadnej klasy dyet, nakoniec oficerów, lekarzy, weterynarzy i żołnierzy, pełniących obowiązki w zakładach hodowli koni).

Natomiast nie zalicza się do wojska czynnego tych, którzy porzucając służbę, zachowali znaczenie, tudzież oficerów żandarmerji, rezerwy i obrony krajowej, dalej oficerów i urzędników wojskowych w stanie spoczynku z emeryturą wojskową lub bez niej, jakoteż wszelkich innych emerytów wojskowych, szeregowców i podoficerów obowiązanych jeszcze do służby w linii a będących na urlopie aż do zawołania, szeregowców i podoficerów rezerwy i obrony krajowej nie czynnej, którzy nie zostają w służbie pod bronią, jakoteż inwalidów wojskowych, nie mieszkających w domach inwalidów.

Wszystkie te osoby postąpić mają we względzie wypełnienia arkusza spisowego tak samo jak cywilne. Toż samo tyczy się szeregowców i podoficerów żandarmerji i obrony krajowej czynnej.

Co do trzymających mieszkania, którzy są nieobecni, zażądać trzeba wyjaśnień od właściciela domu lub jego pełnomocnika. Jeżeli co do tych osób nie można prócz ich nazwisk otrzymać dalszych wyjaśnień, trzeba nadmienić o tem w arkuszu spisowym.

Trzymających mieszkanie, którzy mają mieszkania w rozmaitych miejscach, którzy np. latem mieszkają na wsi a zimą w mieście, spisać trzeba tylko w tem mieszkaniu, w którym znajdowały się dnia 31 grudnia 1880.

Ponieważ dla uniknięcia, aby kogo nie zapisano dwa razy i dla zapobieżenia innym niedokładnościom, szczególny został spis ludności podług stanu z dnia 31 grudnia 1880, przeto, wypełniając rubryki, ciągle ten dzień trzeba mieć na względzie; dla tego np. dziecka, które urodziło się po tymże dniu a przed wygotowaniem arkusza spisowego, nie trzeba wciągać do arkusza spisowego; człowieka, który umarł po 31 grudnia 1880 a przed wypełnieniem arkusza spisowego, trzeba w arkuszu spisowym zapisać ze wszystkimi szczegółami; tego, który dnia 31 grudnia 1880 używał mieszkania, ale w dniu wypełniania arkusza spisowego był nieobecny, zapisać trzeba nie jako nieobecnego, lecz jako obecnego.

Wypełniając rubryki arkusza spisowego, mieć trzeba na względzie ściśle co następuje:

Ustęp 1.
Których mieszkańców zamieścić trzeba w arkuszu spisowym i w jakim porządku.

Ustęp 2.
Mieszkania nie zajęte.

Ustęp 3.
Przepis na wypadek, gdyby się znalazł dom bez numeru.

Ustęp 4.
Wojsko czynne spisać władze wojskowe i przepis na wypadek, gdyby wojskowych czynnych wypadło wymenić w arkuszu spisowym.

Ustęp 5.
Przepis, które osoby zaliczać trzeba do wojska czynnego a które nie i jak postąpić względem tych ostatnich.

Ustęp 6.
Gdy trzymający mieszkania są nieobecni.

Ustęp 7.
Spisanie osob mających mieszkania w rozmaitych miejscach.

Ustęp 8.
Wypełnić trzeba arkusz spisowy ściśle podług stanu z d. 31 grudnia 1880.

Ustęp 9.
Instrukcyja co do wypełnienia rubryk II aż do XVII arkusza spisowego.

Do rubryki II.

Nazwisko.

W rubryce tej spisani być mają i to w sposób następujący:

1. Trzymający mieszkanie, 2. jego małżonka, 3. wszyscy synowie i córki, będący uczestnikami mieszkania, 4. ci synowie i te córki jeszcze stanu wolnego, nie będący uczestnikami mieszkania, którzy nie są jeszcze własnowolni (pełnoletni lub uznani za pełnoletnich), chociażby przez czas dłuższy (stałe) byli nieobecni, zostając na nauce, w służbie, na wędrownie, w czynnej służbie wojskowej itp., 5. wszyscy inni razem mieszkający krewni, powinowaci lub inni członkowie rodziny, 6. goście czasowo obecni, a mianowicie tak członkowie rodziny jak i inne osoby, 7. wszyscy domownicy trzymającego mieszkanie, czy to zajmujący u niego stanowisko honorowe czy też pełniący jakiegokolwiek obowiązki służbowe, jak op. wychowawcy i wychowawczynie, rezydenci, słudzy i pomocnicy (czeladnicy, uczniowie, rzemieślnicy, komisanci itd.), 8. podnajemcy mieszkania, nocujący itp. ze swymi krewnymi i wszelką służbą w tym samym porządku i z zachowaniem tych samych przepisów, co główni mieszkańcy.

Jeżeli w rubryce tej zapisać wypadnie osoby, należące do wojska czynnego, trzymać się należy tego, co powiedziano w ustępie 4.

Jeżeli małżonkowie rozwiedzeni są sądownie, małżonka, który nie używa mieszkania, nie trzeba zapisywać w arkuszu spisowym, ani też dzieci, które mu sąd odda.

Osoby, używające zwykle mieszkania głównych mieszkańców lub podnajemców zapisać należy w rubryce II nawet wtedy, gdy są czasowo nieobecni, np. gdy są w podróży, w szpitalu itp.

Wyciągi z metryk osób płci męskiej, urodzonych w latach 1861 do 1871 włącznie, lub wierzytelne odpisy tychże metryk, które dołączone być mają na zasadzie §. 19 przepisu o wykonaniu spisu ludności, przyszyć trzeba do arkusza spisowego.

Do rubryki III.

Płeć.

Płeć każdej zapisanej osoby oznaczyć trzeba położeniem cyfry 1 w poddziale „męska“ lub „żeńska“.

Do rubryki IV.

Rok urodzenia.

Zapisanie miesiąca i dnia urodzenia jest w ogóle pożądanem, szczególnie zaś ważnem jest w większych miejscach.

Do rubryki V.

Miejsce urodzenia.

Co do osób należących do krajów reprezentowanych w Radzie państwa, podać trzeba nie tylko miejsce urodzenia, lecz także powiat administracyjny i kraj; co do wszystkich innych, tylko miejsce i kraj.

Do rubryki VI.

Przynależność.

Na zasadzie §. 14 przepisu o wykonaniu spisu ludności, zapisać trzeba jako tubylców gminy, do której osada należy, nie tylko posiadających prawo swojszczyzny, lecz także tych obywateli austriackich, tamże obecnych, o których niewiadomo, w której gminie uważani być mają na zasadzie ustawy o swojszczyźnie za posiadających prawo swojszczyzny. Gdy nie wiadomo, gdzie osoba ma prawo swojszczyzny, w rubryce VI zapisać trzeba gminę jej pobytu, przydając po nazwie tej gminy wyrazy: „na zasadzie §. 14 przepisu o konskrypcji“. Jeżeli osoba, zapisując się mająca, posiada prawo swojszczyzny w innej gminie krajów w Radzie państwa reprezentowanych, wymienić trzeba nie tylko gminę, lecz także powiat administracyjny i kraj. Jeżeli zaś owa osoba przynależy do krajów korony węgierskiej, wyrazić trzeba, czy przynależy do Węgier i Siedmiogrodu, czy do Kroatyi i Sławonii, czy do Rjeki i jej okręgu lub do Pogranicza wojskowego.

Jeżeli owa osoba przynależy do Bośni lub Hercegowiny, te kraje trzeba wymienić.

Co do cudzoziemców wymienić trzeba tylko państwo zagraniczne, np. Francya, Włochy itd.

Do rubryki VII.

Wyznanie.

Tutaj wyrazić trzeba, że osoba jest obrządku rzymsko-katolickiego, grecko-unickiego, ormiańsko-unickiego, starokatolickiego, grecko-wschodniego, ormiańsko-wschodniego, wyznania ewangelicko-augsburskiego (luterskiego), ewangelicko-helweckiego (reformowanego), anglikańskiego, mennonickiego, unitarskiego, religii izraelskiej, mahometañskiej itd. lub że nie ma żadnego wyznania.

Do rubryki VIII.

Stan.

Tutaj podać trzeba, że osoba jest stanu wolnego, żonata lub zamężna, wdowiec lub wdowa, albo że jej małżeństwo jest prawnie rozwiedzione.

Do rubryki IX.

Język towarzyski.

Rubrykę tę wypełnić trzeba tylko wtedy, gdy się zapisuje osoby, przynależące do krajów w Radzie państwa reprezentowanych. Zapisać tu trzeba język, którego każda z tych osób używa w zwykłym obcowaniu, lecz tylko jeden z następujących: niemiecki, czeski-morawski-słowacki, polski, ruski, słoweński, serbski-kroacki, włoski-ladyński, rumuński, węgierski (ten ostatni tylko na Bukowinie). Do udecydowania, który z tych języków zapisany być ma jako język towarzyski osoby konskrybowanej, komisarz spisowy zapytać o to powinien głowy rodziny i wstrzymać się od wywierania jakiegokolwiek wpływu na jej odpowiedź.

Co do osób, które z powodu niemowlęctwa, wad cielesnych lub dla braku rozwoju umysłowego, nie używają właściwie żadnego języka, zapisać trzeba ten z powyższych języków towarzyskich, który, ze względu na stosunki, przyjąć wypada za język konwersacyjny tychże osób i który ich rodzice lub zastępcy tychże podadzą.

Do rubryki X.

W rubryce tej podać trzeba dokładnie: powołanie i gałęź powołania, przemysł, sposób do życia, zarobek.

Jeżeli kto ma kilka sposobów do życia, zapisać tu trzeba tylko ten, z którego czerpie największy zarobek.

Rodzaj zawodu lub zatrudnienia oznaczać trzeba jak najdokładniej i unikać wszelkich nieokreślonych oznaczeń. Tak np. podać trzeba gałęź zawodu urzędniczego, przedmiot przemysłu, rodzaj handlu, rodzaj posiadanej realności itd.

Co do osób, nie mających oznaczonego zawodu, wymienić trzeba z czego się utrzymują, np. że są właścicielami renty, emerytami, komornikami itp. Jeżeli żony, dzieci lub inne osoby, mieszkania razem używające, trudnią się pewnym osobnym zarobkiem, albo głowie rodziny stale pomagają w zatrudnieniu, trzeba to wyraźnie podać. W przeciwnym razie napisać trzeba w tej rubryce, że żona utrzymuje gospodarstwo, dzieci uczęszczają do szkoły itp. Kreską poprzeczną zapełnić można tę rubrykę tylko wtedy, gdy osoba nie należy do żadnej z powyższych kategorii.

Osoby znajdujące się w szpitalach, klinikach położniczych, domach podrzutków, w domach obłąkanych, jakoteż w więzieniach i aresztach i w wszelkich innych zakładach więziennych, zapisać trzeba w rubryce X a według okoliczności w XI, podług rodzaju ich zarobkowości, tylko czasowo przerwanej, która jest zapisana w listach tychże zakładów jako stan lub zatrudnienie.

Zawód, zatrudnienie lub zarobek, stanowisko urzędowe, sposób do życia, przemysł.

Do rubryki XI.

Tutaj podać trzeba, w jakim stosunku osoba jest czynna w zawodzie lub zarobku, w rubryce X wyrażonym; czy np. jest właścicielem gruntu, urzędnikiem gospodarskim, dzierżawcą, kolonem, lub jest zatrudniana w gospodarstwie wiejskim za wynagrodzeniem rocznym, miesięcznym lub dziennym; czy jest przedsiębiorcą, zawiadowcą, robotnikiem fabryki; czy jest majstrem, pomocnikiem, robotnikiem, uczniem, wyrobnikiem itp. rzemieślnikiem; czy jest właścicielem, buchalterem, komisantem itp. handlu; czy pełni służbę w gospodarstwie domowym itp.

Zawód, zatrudnienie lub zarobek, stosunek posiadania, robotniczy lub służbowy.

Do rubryki XII.

Zarobek uboczny w rolnictwie, jakoteż w przemyśle lub handlu zaznaczyć trzeba umieszczeniem we właściwej rubryce cyfry 1.

Zarobek uboczny, jeżeli jest.

Do rubryki XIII.

Że ktoś umie czytać i pisać, lub tylko czytać, zaznaczyć trzeba położeniem cyfry 1 we właściwej rubryce.

Czytanie i pisanie.

Do rubryki XIV.

Gdy osoba obarczona jest taką ułomnością, rubrykę tę wypełnić trzeba położeniem cyfry 1.

Ułomności cielesne i umysłowe.

Do rubryk XV i XVI.

Obecność jest czasowa, jeżeli osoba jest tylko przemijająco, przez czas krótki obecna w mieszkaniu, w którym ją zapisują. Nieobecność jest czasowa, gdy osoba tylko przemijająco na czas krótszy oddaliła się ze stałego mieszkania, np. udając się w podróż, w gościnę itd.

Obecni.
Nieobecni.

Stale nieobecnymi są ci, którzy w czasie spisu ludności znajdują się w stałych mieszkaniach swoich. Stale nieobecnymi są te osoby, które na dłuższy czas opuściły stałe mieszkanie, wstąpiwszy w służbę, udawszy się na wędrownkę itp.

Obecność lub nieobecność każdej zapisywanej osoby zaznaczyć trzeba położeniem cyfry 1 we właściwych rubrykach.

Do rubryki XVII.

Jeżeli osoba nieobecna bawi w innym miejscu, atoli do gminy miejsca spisu należącemu, wciągnąć trzeba tylko nazwę tego miejsca, jeżeli zaś osoba nieobecna przebywa w innej gminie, należącej do jednego z krajów w Radzie państwa reprezentowanych, podać trzeba kraj, powiat administracyjny, gminę. Jeżeli osoba nieobecna przebywa w krajach korony węgierskiej, wyłuszczyć trzeba, czy bawi w Węgrzech i Siedmiogrodzie, w Kroatyi i Sławonii, w Rjece i jej okręgu lub w Pograniczu wojskowym.

Pobyt nieobecných.

Jeżeli osoba nieobecna o którą chodzi, pozostaje w Bośni lub Hercegowinie, te kraje trzeba wymienić.

Jeżeli nieobecny przebywa za granicą wymienić trzeba tylko państwo zagraniczne, np. Francją, Włochy itd.

We względzie wykazania zwierząt użytkowych domowych trzymać się trzeba ściśle tego prawidła, że rubryki te wypełniane być mają w tym domu, gdzie się znajduje stajnia tychże zwierząt użytkowych.

Jeżeli więc zwierzęta te są umieszczone w domu, w którym mieszka ich posiadacz, jego obowiązkiem jest wypełnić odnośne rubryki; jeżeli nie, obowiązek ten ciąży na osobie, której te zwierzęta użytkowe są powierzone.

Konie zakładów do chowu koni trzeba zamieścić w arkuszu spisowym, ponieważ nie są końmi wojskowymi. Konie należące do skarbu wojskowego, jakoteż konie i zwierzęta juczne, służące na własny użytek oficerów, spisane będą przez władze wojskowe.

Ustęp 10.
Instrukcja co do wykazania zwierząt użytkowych domowych i ich posiadaczy.

Kraj.....

Gmina miejscowa (obszar dworski).....

Powiat administracyjny.....

Osada.....

VIII.**Prze gl ąd m iej s c o w y****ludności podług płci, pobytu, wieku i stanu, religii, języka towarzyskiego,
prawa swojszczyzny i krajowości,**

jakoteż

p r z e g l ąd**zwierząt użytkowych domowych i ich posiadaczy.**

Nr. domu	Z tych domów są		Ludność obecna (krajowa i obca)																							
	zamieszkałe	nie zamieszkałe	Ilość trzymających mieszkania	Suma ogólna ludności obecnej	podług płci		Z tych						K r a j o w o ś ć													
					męskiej	żeńskej	stale		czasowo		w królestwach i krajach reprezentowanych w radzie państwa prawo swojszczyzny (przynależności)						w krajach korony węgierskiej		w Bośni i Hercegowinie		gdzieindziej za granicą					
	obecni						w gminie miejsca konskrypcyj		w innej gminie powiatu		w innym powiecie tegoż samego kraju		w innych krajach													
	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27						
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27

(Arkusz dodatkowy stronnica II i III drukowane jednakowo na obu stronicach podwójnych.)

Ludność **żeńska obecna** krajowa i obca podług wieku i stanu.

R o k		S t a n				Razem	R o k		S t a n				Razem
uro- dzenia	wieku	wol- nego	zameż- nych	wdów	rozwie- dzio- nych		uro- dzenia	wieku	wol- nego	zameż- nych	wdów	rozwie- dzio- nych	
1880	1						Przeniesienie .						
1879	2						1828	53					
1878	3						1827	54					
1877	4						1826	55					
1876	5						1825	56					
1875	6						1824	57					
1874	7						1823	58					
1873	8						1822	59					
1872	9						1821	60					
1871	10						1820	61					
1870	11						1819	62					
1869	12						1818	63					
1868	13						1817	64					
1867	14						1816	65					
1866	15						1815	66					
1865	16						1814	67					
1864	17						1813	68					
1863	18						1812	69					
1862	19						1811	70					
1861	20						1810	71					
1860	21						1809	72					
1859	22						1808	73					
1858	23						1807	74					
1857	24						1806	75					
1856	25						1805	76					
1855	26						1804	77					
1854	27						1803	78					
1853	28						1802	79					
1852	29						1801	80					
1851	30						1800	81					
1850	31						1799	82					
1849	32						1798	83					
1848	33						1797	84					
1847	34						1796	85					
1846	35						1795	86					
1845	36						1794	87					
1844	37						1793	88					
1843	38						1792	89					
1842	39						1791	90					
1841	40						1790	91					
1840	41						1789	92					
1839	42						1788	93					
1838	43						1787	94					
1837	44						1786	95					
1836	45						1785	96					
1835	46						1784	97					
1834	47						1783	98					
1833	48						1782	99					
1832	49						1781	100					
1831	50						1780	101					
1830	51												
1829	52												
Zniesienie .							Wyżej						
							Ogółem .						

Ludność obecna (krajowa i obca) podług religii

R e l i g i a													O g ó ł e m				
rzymsko- katoicka	grecko-	or- miań- sko	staro- katoicka	grecko-	oryentalna (nie unicka)	ormiańsko- oryentalna (nie unicka)	Ewangielicka			anglikańska	mennonicka	unitaryjska		izraelska	mohamedan- ska	inne wyznania	bez wyzna- niami
	unicka			orientalna	wyznania augsbur- skiego	wyznania helwe- ckiego											
Razem																	

Ludność obecna, przynależąca do krajów reprezentowanych

niemiecki	czeski- morawski- słowacki	polski	ruski	słoweński

Obcy obecni i krajowcy nieobecni

A. Obcy obecni

Z innych krajów monarchii austriacko-węgierskiej, a mianowicie:	pleci męskiej	pleci żeńskej	O g ó ł e m	Z zagranicy, a mianowicie:	pleci męskiej	pleci żeńskej	O g ó ł e m
<i>a) Z królestw i krajów reprezentowanych w Ra- dzie państwa:</i>				Prus			
Dolnej Austrii				Saksonii			
Górnej Austrii				Bawaryi			
Salzburga				Wirtembergii			
Styryi				Innych państw niemieckich			
Karyntyi				Szwajcaryi			
Krainy				Włoch			
Tryestu i jego okręgu				Francyi			
Górcy i Gradyski				Hiszpanii			
Istryi				Portugalii			
Tyrolu				Belgii			
Vorarlbergu				Holandyi			
Czech				Danii			
Morawii				W. Brytanii			
Szlaska				Szwecyi i Norwegii			
Galicyi				Rosyi			
Bukowiny				Rumunii			
Dalmacyi				Serbii			
Ogółem				Bułgaryi			
<i>b) Z krajów korony węgierskiej:</i>				Czarnogórze			
Węgier i Siedmiogrodu				Tureyi i Egiptu			
Kroacyi i Sławonii				Grecyi			
Rjeki i jej okręgu				Ameryki północnej i południo- wej			
Pogranicza wojskowego				Innych krajów			
Ogółem				Ogółem			
<i>c) Z Bośni i Hercegowiny</i>							
Razem <i>a), b), c)</i>							
Suma ogólna obcych obecnych							

i stopnia wykształcenia, tudzież ułomności ciała

Stopień wykształcenia								Ułomni							
Umieją czytać i pisać		Umieją tylko czytać		Nie umieją ani czytać ani pisać		Ogółem		Na oba oczy ślepi		Głuchoniemi		Oblężani		Niedołężni	
m.	ż.	m.	ż.	m.	ż.	m.	ż.	m.	ż.	m.	ż.	m.	ż.	m.	ż.

w Radzie państwa podług języka towarzyskiego

serbski-kroacki	włoski-ladyński	rumuński	węgierski	Razem

podług swojszczyzny i zamieszkania

B. Krajowcy nieobeelni							
W innych krajach monarchyi austriacko-węgierskiej, a mianowicie:	pleci męskiej	pleci żeńskiej	Ogółem	Za granicą, a mianowicie w:	pleci męskiej	pleci żeńskiej	Ogółem
a) W królestwach i krajach reprezentowanych w Radzie państwa:							
Dolnej Austrii				Prusach			
Górnej Austrii				Saksonii			
Salzburga				Bawaryi			
Stryi				Wirtembergii			
Karyntyi				Innych państwach niemieckich			
Krainie				Szwajcaryi			
Tryeście i jego okręgu				Włoszech			
Gorycy i Gradysee				Francyi			
Istryi				Hiszpanii			
Tyrolu				Portugalii			
Vorarlbergu				Belgii			
Czechach				Holandyi			
Morawii				Danii			
Szląsku				W. Brytanii			
Galicyi				Szwecyi i Norwegii			
Bukowinie				Rossyi			
Dalmacyi				Rumunii			
Ogółem				Serbii			
b) W krajach korony węgierskiej:				Bułgaryi			
Węgrzech i Siedmiogrodzie				Czarnogórze			
Kroacyi i Sławonii				Tureyi i Egipcie			
Rjecie i jej okręgu				Grecyi			
Pograniczu wojskowem				Ameryce północnej i południowej			
Ogółem				Innych krajach			
c) W Bośni i Hercegowinie				Ogółem			
Razem a), b), c)							

Suma ogólna krajowców nieobeelnych .

Zwierzęta użytkowe domowe i ich posiadacze.

Posiadacze koni		Hosć		Posiadacze rogacizny		Hosć		Posiadacze owiec		Hosć	
		posiada- dacy	zwie- rząt			posiada- dacy	zwie- rząt			posiada- dacy	zwie- rząt
<p>1. Żrebięta:</p> <p>a) żrebięta młodsze niż 1 rok mających</p> <p>b) żrebięta młodsze niż 1 rok mających</p> <p>ale jeszcze nie pracujących</p>											
<p>2. Kłaczki:</p> <p>a) kłaczki stanowiących lub ze żrebię- tami wspólnie</p> <p>b) innych kłaczek</p>											
<p>3. Ogierów</p>											
<p>4. Włochów (bez względu na wiek)</p> <p>Razem</p>											
<p>Posiadacze mułosłów, mułów i osłów</p>											
<p>1. Mułosłów</p>											
<p>2. Mułów</p>											
<p>3. Osłów</p> <p>Razem</p>											
<p>U koni: do roboty (gocigru, pod wierzoh itd.) z</p> <p>z stanowiąciami n ogierów z</p> <p>n z kłaczek z</p>											
<p>U osłów i ich mieszanicy: do roboty z</p> <p>U rogacizny: bulajów do stanowiąciami z</p> <p>jadłowic do pierwszego stanowiąciami z</p> <p>woły do roboty z</p>											
<p>Sredni wiek używania zaczyna się w osadzie</p>											
<p>3. Rogacizny już zdolnej do użytku, z</p> <p>minowicel:</p> <p>a) bulajów</p> <p>b) krow</p> <p>c) wołów</p> <p>Razem</p>											
<p>Posiadacze kóz</p> <p>Kóz bez względu na wiek i płoć</p>											
<p>1. Matok</p> <p>2. Jagniąt, baranów i skopów młodsze niż 2</p> <p>lata mających</p> <p>3. Trzoków i skopów młodsze niż 2 lata ma-</p> <p>jących</p> <p>Razem</p>											
<p>Posiadacze świń</p> <p>Świń, a minowicel:</p> <p>1. Prosiąt</p> <p>2. Warchlaków aż do 1 roku mających</p> <p>3. Wszelkich innych świń</p> <p>Razem</p>											
<p>Posiadacze uli</p> <p>Uli</p>											

IX.

Instrukcja

do wygotowania przeglądu miejscowego.

Wygotowanie przeglądu miejscowego jest jednym z najważniejszych zadań w loku czynności konskrypcyjnych, stanowi bowiem przejście od dochodzeń, w wielu poprzednich działach, słowami wyrażonych, do dokładnego przedstawienia stosunków za pomocą cyfr. Osoby, którym zestawienie to jest poruczone, winny przeto z jak największą dokładnością przenosić do przeglądu miejscowego wszystkie zapiski kart oznajmienia lub arkuszy spisowych i obliczyć sumy tychże dla każdej osady. Prace te wykonać trzeba tem sumiennie, ile że dodatkowe sprostowania i uzupełnienia naraziłyby gminy, do sporządzania przeglądów miejscowych obowiązane, na większe wydatki i nie można by dotrzymać terminu wyznaczonego do złożenia przeglądów.

Aeżkolwiek w myśl §. 21 przepisu do ustawy z dnia 29 marca 1869, karty oznajmienia lub arkusze spisowe powinny być dokładnie sprawdzone zanim się przystąpi do układania przeglądu miejscowego, układający przegląd starać się ma o potrzebne wyjaśnienia i w tym celu wywiadywać się, pytać, dochodzić we wszystkich takich przypadkach, gdy podane szczegóły okazały się mu wątpliwymi. Nadto, sporządzając przegląd miejscowy, zwracać trzeba uwagę na to, aby wszystkie zapiski kart oznajmienia lub arkuszy spisowych wezwagnięte zostały do właściwych rubryk przeglądu miejscowego.

Zanim się przystąpi do sporządzenia przeglądu miejscowego, poznać trzeba w samychże kartach oznajmienia i arkuszach spisowych pewne roboty przygotowawcze, które przy poprzednich konskrypcjach okazały się odpowiedniami, ponieważ ułatwiają one przenoszenie do przeglądu miejscowego.

1. Osoby nieobecne oznaczyć w kartach oznajmienia i arkuszach spisowych odróżniając je barwą (ołówkiem czerwonym lub niebieskim), ponieważ osoby te przenosić trzeba do przeglądu miejscowego oddzielnie od obecnych.

2. Podobnież oznaczyć trzeba w rubryce II kart oznajmienia i arkuszy spisowych osoby należące do wojska czynnego, ponieważ osób tych nie przenosi się weale do przeglądu miejscowego.

3. Zsumować cyfry 1 w każdej z osobna rubryce kart oznajmienia lub arkuszy spisowych, t. j. w rubrykach III, tudzież XII, XIII, XIV, XV i XVI.

Przegląd miejscowy dzieli się na dwie części: 1. zawiera wykazy podług porządku numerów domów (stronice II—III i w razie potrzeby arkusze dodatkowe); 2. podaje wykazy tylko sumarycznie dla całej osady (stronice IV, V i VI).

W obu przypadkach korzystnie jest wyrabiać przegląd miejscowy na egzemplarzu przepisanego wzoru tegoż przeglądu i w tym celu zapiski tyczące się każdej osoby (czy to podług domów, czy też dla osady ogółem), znaaczyć we właściwej rubryce kresczkami pionowymi, a następnie zliczyć te kreski na II i III stronicy dla każdego domu, na następnych stronicach dla całej osady, a sumy wpisać atramentem w drugim egzemplarzu przeglądu miejscowego. Wszakże można układać w takich przypadkach osobne wykazy pomocnicze, które jednak powinny być jak najprostsze i takie, aby można użyć ich do sprawdzenia, czy właściciele powołano.

Aby cyfry powięćgać należyć do odpowiednich rubryk, postępować trzeba według następujących wskazówek:

W kolumnie I wpisać trzeba numera domów w porządku arytmetycznym. Jeżeli dom jaki podany jest jako niezamieszkały, numer jego trzeba i tak wpisać; atoli w takim razie resztę kolumni przekreślić należy linia poprzeczna. Gdyby się zdarzyło, co jest rzeczą prawie niemożliwą przy ścisłym zachowywaniu przepisów ustawowych, iżby w skutek nieprzewyciężonej przeszkody nie zdołano dojść, który numer ma jakiś budynek zamieszkały, dać trzeba temu budynkowi numer, następujący po numerze ostatniego domu, a że wszystkie rubryki przeglądu miejscowego, odnoszące się do tego budynku, trzeba wypełnić odpowiednimi cyframi, to się samo przez się rozumie.

Okoliczność, czy domy są zamieszkałe, czy nie zamieszkałe, zaznaczyć należy wpisaniem cyfry 1 w rubryce 2 i 3.

Hość trzymających mieszkania do rubryki 4 podaje druga kolumna arkusza zbiorowego VII. Do wszystkich innych rubryk przeglądu miejscowego brać trzeba zapiski podane w kartach oznajmienia lub arkuszach spisowych.

Rubryki 4 do 27 stronicy II przeznaczone są do wykazania ludności obecnej (krajowej i obecj) w stosunku do pojedynczych domów. Baeżyć tu trzeba, aby każdy szczegół przeniesiony został z kart oznajmienia lub arkuszy spisowych do właściwej rubryki.

Krajowców nieobecnych bierze się z XVI i XVII kolumny kart oznajmienia lub arkuszy spisowych i zapisuje cyframi w rubrykach 29 do 44 (stronice III przeglądu miejscowego), poczem oblicza się do rubryki 28 sumę nieobecnych obu płci dla każdego domu. Atoli w rubrykach poprzedniej stronicy II nie powinni być weale liczeni, ponieważ tu policzona być ma tylko ludność rzeczywiste obecna. Jeżeli osoba zapisana jako nieobecna, znajduje się w innym domu tej samej osady, albo w innej osadzie tej samej gminy, tedy, aby jej nie policzyć dwa razy przy zestawieniu przeglądu miejscowego, nie trzeba jej liczyć w domu, w którym jest nieobecna, ponieważ domyślać się należy, że już policzono ją za obecną w tym domu, w którym się istotnie znajduje.

Ponieważ według §. 14 przepisu o wykonaniu spisu ludności, policzyć trzeba z ludności nieobecnej tylko krajowców, przeto cudzoziemców, zapisanych w kartach oznajmienia lub arkuszach spisowych, czasowo nieobecnych ale w osadzie stale mieszkających (liczące tu pochodzących z krajów korony węgierskiej, tudzież z Bośni i Hercegowiny), nie trzeba przenosić do przeglądu miejscowego.

Gdy wszystkie osoby każdego z osobna domu, przeniesione zostaną do przeglądu miejscowego, dobrze jest zrobić próbę rachunkową z każdego domu na wszystkich tych cyfrach, które się zgadzać powinny, ponieważ błędy rachunkowe daleko jest łatwiej znaleźć tym sposobem, niż po zamknięciu przeglądu miejscowego.

Skończywszy wciąganie, sumuje się cyfry osady. Najprzód zsumować trzeba rubrykę 5 na stronnicy II i rubrykę 28 na stronnicy III, ponieważ stanowią one liczby zasadnicze, z którymi inne rubryki zgadzać się powinny. Mianowicie zaś z rubryką 5; „Suma ogólna ludności obecnej“ zgadzać się powinny:

rubryki 6 + 7, „Ludność obecna podług płci.“
 „ 10 + 13, „ „ „ czasu pobytu.“
 „ 14 do 27, „ „ „ krajowości.“

Dalej na stronnicy VI:

suma „ludności obecnej podług religii.“
 „ „ „ „ stopnia wykształcenia.“

Z rubryką 6, stronnicy II, „ludność obecna płci męskiej“ zgadzać się powinna suma ogólna stronnicy IV „ludność męska obecna podług wieku i stanu“, jak niemniej z rubryką 7 stronnicy II „ludność obecna płci żeńskiej“, suma ogólna stronnicy V „ludność żeńska obecna podług wieku i stanu“.

Nadto zgadzać się powinny jeszcze i te liczby tyczące się ludności obecnej:

Suma obcych obecnych (stronnicy VI) z sumą rubryki 20 do 27 na stronnicy II (krajowości), a to tak w ogóle, jak i w szczegółach.

Z rubryką „razem“ w tabelicy „ludność podług języka“ na stronnicy VI, zgadzać się powinna suma rubryk 14 do 21 na stronnicy II, ponieważ wykazany być ma język towarzyski tylko ludności obecnej krajowej.

Co się tyczy „ludności krajowej nieobecnej“ (stronnicy III), z jej sumą ogólną (rubryka 28) zgadzać się powinna znowu suma rubryk 29 i 30, tudzież suma rubryk 31 do 44, a suma rubryk 37 do 44 powinna się zgadzać tak w ogóle jak i w szczegółach z cyframi tyczącymi się krajowców nieobecnych na stronnicy VI.

Tablec „zwierzał użytkowych domowych i ich posiadaczy“ w przeglądzie miejscowym stronnicy VI zestawia się z cyfr podanych w dolnej połowie drugiej stronnicy kart oznajmienia lub arkuszy spisowych. W jakim wieku koni, osłów i rogacizny zaczyna się używać do pracy lub stanowienia, o tem sporządzający przegląd miejscowy wywieść się ma z pewnością u przełożonego gminy lub u innej osoby dla wypełnienia rubryk uwagi zamieszczonej przy końcu stronnicy VI przeglądu miejscowego. Wykazy osób, należących do wojska czynnego, których dostarczy Władza wojskowa, wpisać trzeba w przeglądzie miejscowym na stronnicy II i III przy końcu w jednym wierszu; na stronnicy IV i VI wciągnąć trzeba te osoby do odpowiednich rubryk i tytułów ludności cywilnej.

Szczególnej uwagi dołożyć trzeba do zestawienia dodatku do przeglądu miejscowego, podającego stosunki ludności według zawodu, zatrudnienia lub zarobku. Dodatek ten ułatwić ma obliczenie, ile jest osób bezpośrednio, to jest samodzielnie zatrudnianych w każdym zawodzie, tudzież ile osób pośrednio, to jest jako członkowie rodziny, albo jako należący do służby domowej, znajduje utrzymanie w każdej z głównych gałęzi zawodów, zatrudnień lub zarobków, w tytułach 1 do 28 tego przeglądu wyszczególnionych. Pod względem umieszczania osób w pojedynczych rubrykach i pod właściwymi tytułami trzymać się trzeba następujących wskazówek.

Rubryki głowy.

W rubryce „Samodzielni“ umieścić trzeba wszystkie osoby, oddające się pewnemu zawodowi lub z niego żyjące, których wciągnięcie do tej rubryki wyraźnie jest przepisane w objaśnieniach do każdego tytułu poniżej następujących.

Do rubryki „Zatrudniani w zawodzie“ wziąć trzeba wszystkich, w pewnym zawodzie stale lub przemijająco zatrudnionych, których zaliczenie do samodzielnych nie jest wyraźnie zalecone w objaśnieniach do każdego tytułu poniżej następujących.

Do rubryki „Członkowie rodziny“ należą żony, dzieci i wszystkie inne osoby w gospodarstwie domowym udział mające, ale tylko o tyle, o ile nie mają jakiegokolwiek czynnego udziału w zawodzie głowy rodziny. Jeżeli go mają, wciągnąć je trzeba do właściwej kolumny w rubryce „Zatrudniani w zawodzie“, albo, jeżeli trudnią się innym zarobkiem niż głowa rodziny, umieścić je pod tym tytułem, do którego podług swego zatrudnienia lub zarobku należą. Mianowicie zamieścić trzeba w rubryce „Członkowie rodziny“ wszystkich należących się, którzy się w domu rodziców lub krewnych wychowują, jak i tych, którzy się stołują lub są na stałym u osób obcych a nie mają własnego zarobku.

Do rubryki „Służba domowa“ należą wszystkie osoby, które pozostają w służbie u innej osoby, ale nie do celów przemysłu, który jest zawodem owej osoby, lecz tylko jako służący w ściślejszym znaczeniu, do pełnienia usług domowych wszelkiego rodzaju.

Do wypełnienia rubryki „Zarobek uboczny“, „samodzielnych“ i „zatrudnianych w zawodzie“, użytkować trzeba zapiski kolumny rubryki III karty oznajmienia lub arkusza spisowego. Wszystkie osoby, co do których wykazany jest zarobek uboczny, wciągnąć trzeba jeszcze raz do jednej z dwóch kolumn „w rolnictwie“ albo „w przemyśle lub handlu“, ale mimo to nie trzeba ich opuścić w poprzedniej głównej rubryce ich zawodu „płci męskiej lub żeńskiej“.

Tytuły.

Pod względem wciągnięcia ludności do pojedynczych tytułów 1 do 28 trzymać się należy wskazówek następujących:

Tytuł Nr. 1. „Duchowni.“ Należy tu duchowieństwo wszelkich wyznań: przełożeni duchowni świeccy i zakonnicy, wyżsi i niżsi, zakonnie, bractw i siostry zakonne, nowicjusze i nowicjuszkę także i tych zakonów, w których nie ślubuje się na całe życie, wszystkich obrządków katolickich, również obrządków grecko- i ormiańsko-orientalnych, wyżsi i niżsi duchowni ewangelicy i unitaryjscy, rabini izraelscy itd. Osoby tu wymienione wciągnąć trzeba do rubryki „Samodzielni“. Wszystkie inne osoby w tym zawodzie zatrudniane, o ile nie można ich uważać za robotników, wciągnąć trzeba do rubryki „Urzednicy“.

Tytuł Nr. 2. „Urzednicy czynni.“ Pod tym tytułem zebrać trzeba wszystkich rzeczywiscie słuźacych urzedników dworskich, rządowych, funduszowych, tudzież urzedników reprezentacyj krajowych, powiatowych i gminnych. Tu należą takżę elewi, praktykanci, auskultanci, kandydaci, dyurniści itd. rzeczywistych kategorii. Wszystkie te osoby zapisuje się w rubryce „Samodzielni“. Urzedników bedacych na spoczynku, weiągnąć trzeba pod tytułem Nr. 23. Urzedników czynnych, elewów itd. pełniacych słuźbę w rozmaitych gałęziach produkecyi, np. w zarządzie dóbr państwa, w górnictwie, w mennicach, u rządowych kolei żelaznych, w przedsiębiorstwach przemysłowych rządowych itd. zebrać trzeba pod odpowiedniami tytułami Nr. 14, 16, 17, 18, 20, 24 lub 25 i umieścić w rubryce „Zatrudniani w zawodzie“.

Tytuł Nr. 3. „Wojskowi czynni.“ Tutaj, a mianowicie w rubryce „Samodzielni“ bierze się wszystkie te osoby, które władze wojskowe, jako wojskowych, znajdujacych się w osadzie, spisały i przełożonemu guwiny ich wykaz udzieliły.

Tytuł Nr. 4. „Stan nauczycielski.“ Rubryka ta obejmować ma wszystkie osoby, do stanu nauczycielskiego należące a więc tak dyrektorów i profesorów wyższych zakładów naukowych i szkół średnich, dyrektorów i nauczycieli szkół początkowych, wszystkie osoby kierujące i nauczające obu płci w zakładach naukowych publicznych i prywatnych, licząc tu takżę szkoły muzyki, śpiewu, gymnastyki, szermierstwa i tańca, jak niemniej wszystkie te osoby, które utrzymują się z udzielania prywatnie nauki jakiegobądź przedmiotu. Także i te osoby umieścić trzeba w rubryce „Samodzielni“.

Tytuł Nr. 5. „Pisarze i redaktorowie.“ Tutaj zalicza się wszystkie te osoby, które w kartach oznajmienia i arkuszach spisowych podane zostały jako pisarze, literaci, redaktorowie naczelnj gazet, redaktorowie, dziennikarze, współpracownicy dzienników itd. Osoby trzech pierwszych kategorii weiągnąć trzeba do rubryki „Samodzielni“.

Tytuł Nr. 6. „Aktorzy.“ Do tego tytułu należą, i to jako „samodzielni“, aktorzy, śpiewacy, tancerze, tudzież wszelkie osoby, poświęcające się sztuce reprezentacyjnej.

Tytuł Nr. 7. „Malarze itd.“ Tutaj zebrać trzeba w rubryce „samodzielni“ osoby, trudniące się sztuką figuracyjną, mianowicie malarzy, rzeźbiarzy itp.

Tytuł Nr. 8. „Architekci itd.“ Tytuł ten obejmować ma w rubryce „Samodzielni“ wszystkie te osoby, którym należą się prawnie nazwy pod tym tytułem w dodatku do przeglądu miejscowego przytoczone.

Tytuł Nr. 9. „Adwokaci itd.“ Tutaj a mianowicie do rubryki „Samodzielni“ należą prócz adwokatów i notaryuszów takżę agenci publiczni i wojskowi. Urzedników konceptowych i słuźbę kancelaryjną weiągnąć trzeba do rubryki „Zatrudnieni w zawodzie“.

Tytuł Nr. 10. „Stan lekarski wyższego rzędu.“ Tutaj zalicza się jako „Samodzielných“: doktorów całej sztuki lekarskiej, medycyny i chirurgii, specjalistów, jakoż okulistów, lekarzy uszu, dentystów itp., chirurgów, weterynarzy i aptekarzy.

Tytuł Nr. 11. „Stan lekarski niższego rzędu.“ Do tego tytułu a mianowicie do rubryki „Samodzielni“ należą akuszerki, konowali i podkownicy, tudzież właściciele i dyrektorowie zakładów prywatnych leczniczych i zdrowotnych, zakładów kąpielowych i wszelkich innych przedsiębiorstw pieczy zdrowia. Słuźba i dozory chorych w zakładach publicznych i prywatnych tego rodzaju i w ogóle wszystkie osoby, zajmujące się pielęgowaniem chorych, należą do rubryki „Zatrudnionych w zawodzie“. Natomiast osób leczonych lub pielęgowanych w zakładach leczniczych lub zdrowotnych nie trzeba zaliczać do tego tytułu, lecz weiągnąć je do tych działów, do których należały, zanim zamieszkały w takich zakładach.

Tytuł Nr. 12. „Słudzy czynni.“ Tutaj, mianowicie zaś w rubryce „Samodzielni“ zebrać trzeba sług (woźnych) i ich pomocników, w słuźbie rzeczywistej zostajacych u wszystkich tych władz i urzędów, których urzednicy czynni wykazani być mają pod tytułem Nr. 2.

Tytuł Nr. 13. „Żandarmerya itd.“ Tytuł ten obejmować ma w rubryce „Samodzielni“ zorganizowane straże wszelkiego rodzaju do pilnowania lub dozoru; a więc oprócz przytoczonych takżę jeszcze straże sklepowe, więzienne, straże pożarne przez gminy utrzymywane itp. Członków straży pożarnych ochotniczych nie trzeba tu weiągnąć, lecz do tytułów, do których ich zawód należy.

Tytuł Nr. 14. „Gospodarstwo rolne i lasowe.“ Tutaj zebrać trzeba wszystkie osoby, żyjące z gospodarstwa rolnego i lasowego, tudzież z dochodów pobocznych w tych gospodarstwach, a więc żyjące z uprawy roli, wina, warzyw, z ogrodnictwa i sadownictwa, uprawy łak, hodowli bydła, leśnictwa, leśiarstwa, myślistwa, rybołóstwa (prócz morskiego, należącego do tytułu Nr. 15) i z wszelkich innych nżytków pobocznych w gospodarstwie wiejskiem. Osoby te dzielą się na dwie kategorie: „właściciele“, tudzież „dzierżawcy i koloni“ w ten sposób, że do pierwszej a mianowicie do rubryki „Samodzielni“ weiągnąć trzeba wszystkie osoby, mające posiadłość gruntową rolniczą lub leśniczą i gospodarujące same lub przez pełnomocników. Do drugiej kategorii i to takżę do rubryki „Samodzielni“ należą osoby, uprawiające ziemię, w jakikolwiek sposób dzierżawioną (za pieniądze lub za daninę w płodach), lub korzystające z użytków pobocznych rolniczych lub leśniczych na cudzym gruncie. W każdej z tych dwóch kategorii weiągnąć trzeba do odpowiednich rubryk wszystkie te osoby, które zatrudniane są w tym rodzaju zawodu jako urzednicy lub robotnicy, które są członkowie rodziny i w ogóle nie mające osobnego zarobku, z tego gospodarstwa żyją, albo też stanowią słuźbę domową. Komorników weiągnąć trzeba do rubryki „Członkowie rodziny itd.“

Tytuł Nr. 15. „Rybołóstwo morskie.“ Do tego tytułu należą osoby, które utrzymują się z połowu ryb, jakoż innych płodów morskich (gąbek, korałi itp.) na otwartem morzu albo na wybrzeżach. Z nich wziąć trzeba przedsiębiorców do rubryki „Samodzielni“.

Tytuł Nr. 16. „Górnictwo i hutnictwo.“ Pod tym tytułem zebrać trzeba osoby, zajmujące się wydobywaniem nie tylko metali, lecz takżę węgla, soli, grafitu, nafty itd., jakoż wszystkie zatrudnione u należacych do tego pieców, w szmelcowniach, hamerniach, walczeniach, rafineryach itd. razem z członkami rodziny i słuźbą. Do rubryki „Samodzielni“ weiągnąć się właściciele i przedsiębiorcy do tego tytułu należacych.

Tytuł Nr. 17. „Przemysł i rzemiosła.“ Pod tym tytułem zebrać trzeba wszystkie te osoby, które żyją z obrabiania i uszlachetniania materiałów surowych i płodów natury. Należą tu więc przedsiębiorstwa przemysłowe, fabryki, rzemiosła i reko-dzieła wszelkiego rodzaju, hurtowne i drobne, jakoż te zatrudnienia, które podlegają wprawdzie podatkowi zarobkowemu, ale nie mają na celu wyrabiania przedmiotów handlu, ani sprzedaży towarów, jak gospody, traktynie, przytuliska, ecerulicy, posługawce publiczni, pośrednicy w interesach prywatnych, wystawy sposobem zarobkowym urządzane itd.

Tytuł Nr. 18. „Handel.“ Tutaj zapisać trzeba wszelkie te przedsiębiorstwa i gałęzie przemysłu, które ułatwiają obrót między produkcją a konsumcją płodów surowych lub towarów. Tu przeto należą: hurtownicy, kupecy wszelkiego rodzaju, kramarze, handlarze, sprzedawcy, obnoścy, tandeciarze, handlarze żywności itd., tudzież pośrednicy handlowi, jako pośrednicy w umowach, faktoryzy, agenci handlowi itd.

Pod tytułami 17 i 18 w rubryce „Samodzielni“ zapisać trzeba wszystkich przedsiębiorców, właścicieli handlu i w ogóle wszystkich tych, którzy pracują na własny rachunek.

Tytuł Nr. 19. „Zakłady pieniężne i kredytowe, bankierowie.“ Tytuł ten obejmować ma tak urzędników i osoby zatrudniane w zakładach tego rodzaju, bankach i u spółek do obrotu pieniężnego, w kasach oszczędności, zakładach ubezpieczeń, jak niemniej wszystkich samodzielnych przedsiębiorców tego rodzaju i ich służbę pomocniczą. W rubryce „Samodzielni“ zliczyć tu trzeba tylko przedsiębiorców.

Tytuł Nr. 20. „Przewóz lądowy podróźnych i towarów.“ Tutaj należą osoby pracujące w administracji i ruchu kolei żelaznych, w administracji i ruchu poczty i telegrafów, woźnice, przewoźnicy, doróżkarze itd., tudzież służba pomocników we wszystkich tych zawodach.

Tytuł Nr. 21. „Przewóz wodny podróźnych i towarów.“ Tytuł ten obejmować ma wszystkich trudniących się przewozem wodą, a więc osoby pracujące w żegludzie parowej, żaglowej lub wiosłowej na morzu lub rzekach, w służbie okrętowej itp.

Pod tytułami 20 i 21 w rubryce „Samodzielni“ zestawić trzeba właścicieli, przedsiębiorców i w ogóle wszystkich tych, którzy trudnią się temi zawodami na własny rachunek.

Tytuł Nr. 22. „Właściciele domów i rent.“ Pod tym tytułem zebrać trzeba i to jako „Samodzielnych“, wszystkie te osoby, które w kartach oznajmienia lub arkuszach spisowych wymienione są jako właściciele domów i rent.

Tytuł Nr. 23. „Emeryci.“ Tu należą i to jako „Samodzielni“ urzędnicy nieczynni, strony i sędzy pobierający emeryturę, dar z łaski, prowizją, jakoteż wojskowi, będący na spoczynku. Zaliczają się tutaj także wdowy pobierające takie płace.

Tytuł Nr. 24. „Zakłady wychowawcze i naukowe.“ Pod tym tytułem zebrać trzeba wszystkie zakłady cywilne i wojskowe, w których wychowawcy nie tylko pobierają naukę, lecz są także żywieni (internaty, seminaria, zakłady wychowawcze, domy sierót itp.). Osoby, należące do takich zakładów cywilnych, poumieszczać należy odpowiednio w rubrykach głowy, to jest dyrektorów, kierowników i właścicieli w rubryce „Samodzielni“, nauczycieli i wszystkich dozorców wyłącznie dla zakładu przeznaczonych, w rubryce „Urzędnicy“, wychowawców w rubryce „Członkowie rodziny“. Toż samo tyczy się zakładów poprawczych dla zaniedbanych dzieci. Wychowawców zakładów wojskowych tego rodzaju wziąć trzeba z wykazów władzy wojskowej.

Tytuł Nr. 25. „Zakłady dobroczynne.“ Tu należą domy ubogich, domy podrzutek, zakłady ślepych i głuchoniemych, domy zaopatrzenia, domy kalek itd.

Osoby zebrać się mające pod tym tytułem poumieszczać trzeba w rubrykach odpowiednio, to jest dyrektorów, kierowników lub właścicieli takich zakładów w rubryce „Samodzielni“, urzędników i dozorców w rubryce „zatrudniani w tym zawodzie“, osoby zaś utrzymywane w tych zakładach, w rubryce „Członkowie rodziny itd.“ Należą wreszcie do tej rubryki wszystkie te osoby, które nie będąc w takich zakładach, żyją z beneficji, stałej jałmużny lub w ogóle z wsparcia od gminy; i te osoby wciąga się do rubryki „Członkowie rodziny“.

Tytuł Nr. 26. „Służący nie mieszkający u słuźbodawcy.“ Pod tym tytułem zebrać trzeba wszystkie osoby, należące do kategorii słuź domowych, które wprawdzie usługują za wynagrodzeniem innym osobom, ale nie mieszkają wspólnie ze słuźbodawcą, a więc słuźących, mających własne mieszkanie, w szczególności także stróźów domu, tudzież tych, którzy pełnią za wynagrodzeniem usługi w cudzych gospodarstwach, jak np. praczki dochodzące, czyściciele sukni, pokoi, pałaców, noszących drzewo, wodę itp.

Wszystkie te osoby należą do kategorii „służby domowej“; mieszkający razem z nimi, jeżeli nie mają osobnego zarobku, do rubryki „Członkowie rodziny“. Podobnie osoby chwilowo bez słuźby będące, jakoteż słuźących, znajdujących się w szpitalach itp., wciągnąć trzeba do rubryki „Służba domowa“ pod tytułem 26.

Tytuł Nr. 27. „Wyrobniicy mający zmienne zatrudnienie.“ Tu należą ci wyrobniicy, którzy zajmują się rozmaitemi zatrudnieniami, jakie się im nadarzą. Osoby te wciągnąć trzeba do rubryki „Robotnicy“ a ich krewnych, nie mających określonego zatrudnienia, do rubryki „Członkowie rodziny“.

Tytuł Nr. 28. „Osoby, których zarobek nieznan.“ Pod tym tytułem w rubryce „Samodzielni“ zliczyć trzeba te osoby dorosłe, co do których w karcie oznajmienia lub arkuszu spisowym nie można było podać stanowczo jaki jest ich zarobek a których nie można wciągnąć do rubryki „Członkowie rodziny itd.“ jako krewnych innych osób zarabiających.

X.

Przeгляд gminny i dodatek do niego różni się od wzoru VIII (Przeгляд miejscowy i Dodatek do wzoru VIII) tylko zmianami, których wymaga istota rzeczy.

XI.

Przeгляд powiatowy i dodatek do niego różni się od wzoru VIII (Przeгляд miejscowy i Dodatek do wzoru VIII) tylko zmianami, których wymaga istota rzeczy.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXVII. — Wydana i rozesłana dnia 15 sierpnia 1880.

104.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 5 sierpnia 1880,

tyczące się zmian terytoryalnych kilku Sądów powiatowych w Galicyi wschodniej.

- Na zasadzie ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59) oddzielają się
- a) od okręgu Sądu powiatowego skałackiego gminy Borki wielkie, Dyczków, Podsmykowce, Krasówka i Chodaczków z Konstanyńówką;
 - b) od okręgu Sądu powiatowego grzymałowskiego gminy Turówka, Poznanka gniła i Sorocko z Józefówką i Mytnicą;
 - c) od okręgu Sądu powiatowego nowosielskiego gminy Podwołoczyska z Staromiejszczyzną, Zadniszówka, Mysłowa, Dorofijówka i Supranówka i wymienione pod a) przyłączają się do okręgu Sądu delegowanego miejsko-powiatowego tarnopolskiego a wymienione pod b) i c) do okręgu Sądu powiatowego skałackiego.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia 1 grudnia 1880.

Streit r. w.

105.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 12 sierpnia 1880,

tyczące się przyłączenia gminy Hajow do okręgu Sądu powiatowego przyborskiego w Morawil.

Na zasadzie ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59) oddziela się gminę Hajow od okręgu Sądu powiatowego misteckiego i przyłącza do okręgu Sądu powiatowego przyborskiego.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia 1 października 1880.

Streit r. w.

106.**Rozporządzenie ministerstwa handlu z d. 15 sierpnia 1880,**

przedłużające termin, od którego obowiązywać miał art. 10 rozporządzenia z dnia 20 stycznia 1880 (Dz. u. p. Nr. 10), zawierającego przepisy we względzie unikania przygód na morzu przez zetknięcie się okrętów.

Postanowienia art. 10 rozporządzenia ministerstwa handlu z dnia 20 stycznia 1880 (Dz. u. p. Nr. 10) zawierającego nowe przepisy we względzie unikania przygód na morzu przez zetknięcie się okrętów, mają wejść w wykonanie nie 1 września 1880, lecz dopiero 1 września 1881 a w ciągu tego czasu obowiązywać będą postanowienia art. IX rozporządzenia byłego ministerstwa marynarki z dnia 27 lutego 1863 (Dz. u. p. Nr. 25).

Kremer r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć XXXVIII. — Wydana i rozesłana dnia 26 sierpnia 1880.

107.

Obwieszczenie ministerstw skarbu i handlu z dnia 3 sierpnia 1880.

tyczące się zwinięcia delegacyi portowej i zdrowotnej morskiej oraz celniczej w Pogliane i zaprowadzenia takiejże delegacyi w San Martino.

Delegacya portowa i zdrowotna morska oraz celnicza w Pogliane została dnia 3 czerwca b. r. zwinięta a natomiast zaprowadzono od dnia 12 czerwca b. r. nową delegacyą portową i zdrowotną morską oraz celniczą w San Martino, w tym samym okręgu urzędowym.

Kremer r. w.

Dunajewski r. w.

108.

Obwieszczenie ministerstw skarbu i handlu z dnia 4 sierpnia 1880,

tyczące się przemiany agencyi portowej i zdrowotnej morskiej z komorą pomocniczą w Buduy połączonej, na samodzielną deputacyą portową i zdrowotną morską, tudzież zaprowadzenia agencyi portowej i zdrowotnej morskiej, połączonej z komorą pomocniczą w Perasto.

Od dnia 1 lipca b. r. przeniesiona została agencya portowa i zdrowotna morska, z komorą pomocniczą w Buduy połączona, na samodzielną deputacyą portową i zdrowotną morską a w Perasto zaprowadzono agencyą portową i zdrowotną morską i połączono ją z tamtejszą komorą pomocniczą.

Kremer r. w.

Dunajewski r. w.

109.**Obwieszczenie ministerstwa skarbu z d. 14 sierpnia 1880,**

tyczące się rozszerzenia upoważnień delegacyi cłowej ustanowionej w dworcu kolei w Predealu.

Król. węgierskie ministerstwo skarbu doniosło pod dniem 29 lipca b. r., że delegacya komory głównej kronsztadzkiej ustanowiona na granicy węgiersko-rumuńskiej w Predealu, w dworcu kolei braszowsko-bukaresztyńskiej, upoważniona została do poddawania postępowaniu wchodowemu smoły wszelkiego rodzaju, tudzież olejów kopalinnych, wymienionych w pozycjach powszechnej taryfy cłowej pod 28 d) 1 aa) bb), bez ograniczenia ilości.

Dunajewski r. w.

110.**Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych, sprawiedliwości, handlu i skarbu z dnia 18 sierpnia 1880,**

zawierające przepisy o nadawaniu koncesyi zakładom ubezpieczeń i dozorce rządowym nad niemi.

Dla zawarowania, aby zakłady ubezpieczeń dopełniały ciągle przyjętych na siebie zobowiązań i ku obronie interesu ubezpieczonych, wydane zostają następujące przepisy, tyczące się tworzenia zakładów ubezpieczeń i dozoru rządowego nad niemi.

A. Pod względem nadawania koncesyi na zakłady ubezpieczeń.

§. 1. Do utworzenia zakładu ubezpieczeń potrzebna jest koncesya rządowa, którą uzyskać można na zasadzie przepisów ustawy o stowarzyszeniach z dnia 26 listopada 1852 (Dz. u. p. Nr. 253) i ustawy handlowej z dnia 17 grudnia 1862 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1863), pod następującymi warunkami:

§. 2. Fundusz, potrzebny do rozpoczęcia czynności i na pokrycie strat, gdyby były, stanowi w spółkach akcyjnych, kapitał akcyjny, w stowarzyszeniach opartych na wzajemności, fundusz zakładowy i wzajemna poręka członków stowarzyszenia. Rozciągłość i sposób dochodzenia tej poręki określić trzeba w statucie.

§. 3. Kapitał akcyjny spółek ubezpieczeń ustanawiać trzeba na przyszłość w taki sposób, aby przy rozpoczęciu czynności składano w gotówce najmniej kwotę, wynoszącą tyle razy po 100.000 zł., ile ma być gałęzi ubezpieczeń (ubezpieczenia od pożaru, od gradobicia, od przygód, przewozowe, licząc tu ubezpieczenia morskie itd.); wszakże kapitał złożony wynosić ma najmniej 300.000 zł. W przypadkach, zasługujących szczególnie na uwzględnienie, kwota ta może też być niższa.

Na akcye, wypuszczone w obieg, jeżeli opiewają na posiadacza, akcyonariusze wnieść mają całą wartość imienną, jeżeli opiewają na nazwisko, najmniej

30% kwoty imiennej a w tym ostatnim przypadku reszta zabezpieczona być powinna dokumentami dłużnemi lub wekslami jedynkowemi, i przedstawić należy wykaz wszystkich subskrybentów, wymieniając ich nazwisko, miejsce zamieszkania i stan, jakoteż ilość akcyj, którą każdy z nich podpisał.

§. 4. Fundusz zakładowy zakładów, opartych na wzajemności, ustanowić trzeba tak, aby odpowiadał zachodzącym stosunkom i prawdopodobnemu zakresowi czynności a fundusz spółek wzajemnych ubezpieczeń życia, najmniej w sumie 20.000 zł., którą złożyć trzeba w gotówce, z wykluczeniem dokumentów udziału lub rękojmi, weksli itd. Opłacać odsetki od niego i zwracać go można tylko z nadwyżek a zwracać tylko w takiej mierze, o ile postępuje tworzenie funduszu zasobnego zysków (oszczędności z wkładek asekuracyjnych, zasób), z nadwyżek uposażać się mającego; przeto po całkowitej spłacie funduszu zakładowego, oprócz odpowiedniego rachunkom zasobu wkładek asekuracyjnych, znajdować się powinien jeszcze zasób gwarancyjny, wynoszący najmniej tyle, co pierwotny fundusz zakładowy.

Można odstąpić od żądania, aby utworzony został fundusz zakładowy, gdy się zawierają spółki ubezpieczeń, oparte na wzajemności, jeżeli szczególne stosunki i urządzenia (długość karencyi, redukcye rent itd.), dają rękojmię bezpieczeństwa.

W zakładach ubezpieczeń życia, opartych na wzajemności, osobliwie rozpoczęcie czynności przywiązać należy do sumy najmniejszej zawartych ubezpieczeń z góry ustanowionej.

§. 5. Statut spółki zawierać ma przedewszystkiem te postanowienia, które przepisane są w §. 9 ustawy o stowarzyszeniach z dnia 26 listopada 1852 (Dz. u. p. Nr. 253) a co do spółek akcyjnych w artykułach 207—249 kodeksu cywilnego.

W statutach spółek, opartych na wzajemności, zamieszczone być powinny nadto postanowienia:

1. Co do firmy i siedziby spółki;
2. co do mianowania i składu dyrekcji i co do legitymacyi członków, jakoteż innych czynników spółki;
3. co do prawa głosowania członków i sposobu wykonywania tego prawa;
4. co do formy prawomocnego ogłaszania obwieszczeń z wymienieniem pism publicznych, w których mają być zamieszczane;
5. co do zwoływania walnego zgromadzenia na żądanie członków.

§. 6. Plan zakładu asekuracyjnego zawierać ma pojedyncze gałęzie ubezpieczeń (ubezpieczenie życia, od pożarów, od gradobicia, przygód, przewozowe, licząc tu i morskie itd.), które stanowiąć będą zakres działania spółki, tudzież zasady, podług których zawarowane być ma dopełnienie przyszłych zobowiązań i ogólne warunki ubezpieczenia.

Wyrazić tu należy także, czy spółka trudnić się będzie ubezpieczaniem bezpośrednio czy pośrednio (przez kontrasekuracyę), czy w kraju czy także za granicą.

§. 7. Gdy się tworzą zakłady ubezpieczenia życia, dołączyć należy w szczególności jeszcze taryfy wkładek asekuracyjnych, które do ubezpieczeń mają być zaprowadzone i pisemne wyłuszczenie zasad ich obliczania. To ostatnie podawać ma wkładki netto, tablice statystyczne (śmiertelności a względnie niezdatności do pracy i chorób), stopę procentową wziętą za podstawę i formuły do obliczenia użyte, a oprócz tego podać tu jeszcze trzeba wysokość dodatków na zarząd i zasady obliczania zasobu wkładek asekuracyjnych.

§. 8. Statuty zakładów ubezpieczeń, jakoteż taryfy wkładek asekuracyjnych netto dla zakładów ubezpieczeń życia potrzebują, równie jak wszelka zmiana tychże, zatwierdzenia rządowego. Taryfy zatwierdzane będą na podstawie poprzedniczego zbadania technicznego.

Taryfy wkładek asekuracyjnych brutto przedstawić mają zakłady ubezpieczeń życia Władzy rządowej do wiadomości.

§. 9. Zatwierdzeniu Rządu podlegają nadto ogólne warunki ubezpieczenia każdego zakładu ubezpieczeń, które zazwyczaj mają służyć za podstawę do zawierania się mających układów względem ubezpieczenia, jakoteż każda dodatkowa zmiana tychże warunków ogólnych. Istnienie takich zatwierdzonych warunków ubezpieczenia nie stoi na przeszkodzie zakładowi ubezpieczeń do zawierania także układów o ubezpieczenie pod osobnemi warunkami.

Ogólne warunki ubezpieczeń w zakładach ubezpieczeń wzajemnych stanowić ma część składową statutów tychże zakładów.

§. 10. Ogólne warunki ubezpieczeń zawierać mają w szczególności postanowienia:

1. Co do niebezpieczeństw, przeciw którym daje się ubezpieczenie a względnie co do wypadków, za których nastąpieniem spółka obowiązuje się zapłacić,

2. co do ustanowienia i płacenia wynagrodzenia, które biorący ubezpieczenie nie płacić ma spółce,

3. co do warunków i chwili, od której zaczyna się odpowiedzialność spółki,

4. co do warunków i chwili, od której kończy się odpowiedzialność spółki, jakoto: mylne szczegóły we wniosku, zmiany podczas trwania układu, niedopełnienie zobowiązań przez biorącego ubezpieczenie lub ubezpieczonego itd.,

5. co do rozciągłości i rodzaju obowiązku, którego spółka ma dopełnić, gdy zajdzie przypadek ubezpieczony, jakoteż co do czasu dopełnienia,

6. co do całkowitego lub częściowego uchylecia układu o ubezpieczenie i zobowiązań spółki na wypadek takiego uchylecia (zwrot wkładki, odkupienie itp.),

7. co do postępowania w razie sporu z powodu kontraktu o ubezpieczenie,

8. co do przedawnienia praw opartych na kontrakcie ubezpieczenia.

§. 11. Dla zawarowania, aby zakład dopełniał ciągle przyjętych zobowiązań, można według okoliczności i stosunków czasu podać za warunek koncesyi, aby złożona została kaucya.

§. 12. Spółki ubezpieczeń mogą obok czynności ubezpieczeń, stanowiących przedmiot przedsiębiorstwa, trudnić się tylko takimi interesami, których celem jest korzystne ulokowanie funduszków spółki.

§. 13. Lokowanie pieniędzy zakładów ubezpieczeń przepisać należy dokładnie w statucie.

Fundusz zasobny wkładek asekuracyjnych lokowany być może tylko w sposób następujący:

1. w papierach publicznych, w których wolno lokować majątek sierocy,

2. na realnościach czynszowych, jeżeli nie są obciążone nad $\frac{1}{3}$ ceny kupna,

3. na hypotekach z bezpieczeństwem sierocem,

4. w instytucjach kredytowych pewnych na rachunek bieżący lub za asygnatami kasowemi,

5. drogą eskontu w takich wekslach, które mogłyby być eskontowane w banku austriacko-węgierskim,

6. w pożyczkach na własne karty ubezpieczenia życia, stosownie do warunków ubezpieczenia,

7. w pożyczkach na papiery obiegowe pod 1 wzmiankowane a to tylko do kwoty 90% wartości podług kursu giełdowego, która to kwota jednak, gdy papiery podlegają losowaniu, nie może przenosić wartości imiennej,

8. w pożyczkach dawanych spółkom, w których przyjmowanie pieniędzy cudzych podlega warunkowi, statutem przepisanemu, iż nie mogą wynosić więcej niż sumy wniesione, które służą za rękojmią.

§. 14. Zakładom ubezpieczeń, nowo powstać mającym, które chcą zajmować się ubezpieczeniem życia, nie może być dozwolone trudnienie się jednocześnie ubezpieczeniem od pożarów i gradobicia, ubezpieczeniem bydła i ubezpieczeniem przewozu itp.

§. 15. Zakłady do ubezpieczania życia mogą być upoważnione do tworzenia pod swoim kierownictwem spółek Tontiego, dziedziczących, stowarzyszeń na przeżycie itd., w których zakład nie jest sam ubezpieczającym, lecz podejmuje się kierowania ich sprawami i zarządem majątku pod kontrolą członków ubezpieczonych. Majątek stowarzyszeń takich uważać tedy należy za rzecz powierzoną zakładowi, zarządzać nim oddzielnie i podawać szczegóły, wykazujące własność stowarzyszeń.

§. 16. Spółki oparte na wzajemności mogą przyjęte narażki dawać w kontrasekuracyą, ale nie wolno im przyjmować w kontrasekuracyą narażek innych spółek.

§. 17. Obciążanie zakładów ubezpieczeń w celu złożenia kaucyi z przyczyny rozszerzenia czynności na kraje zagraniczne, dozwolone jest tylko wtedy, gdy nadwyżki sum wniesionych na kapitał akcyjny, rozpisanie dalszych subskrypcyj na wypuszczone akcyje, emisya nowych akcyj lub utworzony już zasób zysków czystych pokrywa potrzebne wydatki.

§. 18. Co się tyczy tych wydatków, które pokryte być mają dopiero dochodami i zyskami przyszłemi, może być dozwolone, aby koszta organizacyi i prowizye obrachunkowe w pewnym przeciągu lat umorzone zostały a dopóki to nie nastąpi, aby pozostająca reszta wykazywana była jako stan czynny.

Statut zawierać ma dokładne postanowienia co do przedmiotów i sposobów umorzenia.

Koszta organizacyi, połączone z założeniem spółki, jakoteż według okoliczności z otwarciem nowych wydziałów ubezpieczenia, umorzone być mają najpóźniej w ciągu 5 lat, licząc od chwili założenia a względnie otwarcia nowych wydziałów, prowizye obrachunkowe zaś w przeciągu najpóźniej lat 10 a ten ostatni okres umorzenia należy odpowiednio skrócić, jeżeli podług poczynionych doświadczeń okaże się, iż średnie ubezpieczenia trwają krócej.

§. 19. W statutach zamieścić należy także dokładne postanowienia co do zamknięcia rachunków, co do tworzenia zasobów oddzielnych, tudzież co do obliczania i sposobu użycia nadwyżek, jakoteż pokrywania strat, gdyby były. W spółkach akcyjnych dywidenda, wynosząca więcej niż 5% wniesionego kapitału akcyjnego, wtedy tylko rozdzielana być może między akcyonaryuszów, gdy wydatki w §. 18 wzmiankowane są już umorzone.

W spółkach ubezpieczeń, opartych na wzajemności, nadwyżka roku obrachunku rozdzielana być może dopiero wtedy, gdy fundusz zakładowy i kwoty amortyzacyjne są całkowicie umorzone.

§. 20. Sposoby rozwiązywania spółki ubezpieczeń, mianowicie zaś, jak interesu spółki, która się rozwiązuje, mają być zwinięte, a zobowiązania w obec ubezpieczonych zawarowane, podlegają zatwierdzeniu rządu.

§. 21. Podobnież wszelka taka ugoda, mocą której jedna spółka ubezpieczeń wszystkie ubezpieczenia swoje lub niektóre ich gałęzie z odnoszającymi się do nich zasobami i wkładkami asekuracyjnymi przenośnymi w jakiegokolwiek formie na drugą przelewa, a względnie obejmuje, podlega zatwierdzeniu rządu.

§. 22. Do spółek kontrasekuracyjnych, gdy mają być zakładane, stosować należy odpowiednio te same przepisy zasadnicze, które odnoszą się do innych zakładów ubezpieczeń.

§. 23. Statuta zagranicznych spółek ubezpieczeń, które na zasadzie ustawy z dnia 29 marca 1873 (Dz. u. p. Nr. 42) i rozporządzenia cesarskiego z dnia 27 listopada 1865 (Dz. u. p. Nr. 127), przypuszczone zostają do wykonywania czynności w krajach tutejszych, uczynić powinny zadosyć istocie powyższych przepisów zasadniczych w duchu tychże ustaw.

B. Pod względem dozoru rządowego nad zakładami ubezpieczeń.

§. 24. Dozór rządowy nad zakładami ubezpieczeń tyczyć się ma w ogólności ścisłego zachowywania przepisów ustaw i statutów, jakoteż tych okoliczności, od których zależy dopełnianie w każdym czasie zobowiązań zakładu.

W szczególności przeto Rząd czuwać będzie nad tem, aby zasób wkładek asekuracyjnych był właściwie obliczany, aby kapitały lokowano podług przepisów, aby zamknięcia rachunków i sprawozdania rachunkowe dawały jak najwyraźniejszy obraz wszystkich stosunków działalności i majątkowych, co dzieć się będzie według następujących zasad:

I. Zasoby wkładek asekuracyjnych.

§. 25. Części wkładek asekuracyjnych, przeznaczone na fundusz do czynienia zadość przyszłym zobowiązaniom, obliczać należy według zasad z góry ustanowionych, lokować podług przepisów i wykazywać w rocznych zamknięciach rachunków.

W tym względzie postępować należy jak następuje:

1. W zakładach ubezpieczenia życia:

- a) Zasoby wkładek asekuracyjnych na ubezpieczenie życia, odnoszących się do kontraktów ubezpieczenia, mających moc obowiązującą, obliczać należy corocznie według zasad matematycznych, używając do tego znawców.
- b) Do obliczenia brać należy za podstawę wkładki asekuracyjne netto i stosować te tablice śmiertelności i tę stopę procentową, które wzięto za podstawę do zatwierdzonego obliczenia taryf.
- c) Zasób wkładek asekuracyjnych liczony być ma bez uszczuplenia, bez wliczania prowizyj od przyjęcia. Wynik tego obliczenia wykazywać należy oddzielnie od innych zobowiązań, nie pochodzących z ubezpieczenia.
- d) Zasoby wkładek kontrasekuracyjnych obliczać należy podług własnych taryf tej spółki, która w kontrasekuracją przyjmuje.
- e) Zasoby wkładek asekuracyjnych wykazywać trzeba oddzielnie przynajmniej podług głównych rodzajów ubezpieczeń.

W przypadkach zasługujących szczególnie na uwzględnienie, dozwolone być mogą wyjątki od powyższych przepisów.

2. W dziale ubezpieczeń od pożarów zasób wkładek asekuracyjnych obliczać i zamieszczać trzeba tylko od zapłaconych wkładek *pro rata temporis* ubezpieczeń bieżących, lub gdy się kwotę oznacza, z rezerwą najmniej $33\frac{1}{3}\%$.

W obudwu przypadkach wolno przed obliczeniem odciągnąć wkładki zwrócone i kontrasekuracją a w pierwszym przypadku także przypadające koszty.

3. W dziale ubezpieczeń przewozu, obliczać należy zasób wkładek asekuracyjnych od ubezpieczeń czasowych *pro rata temporis*, w dziale ubezpieczeń podróży, w całkowitej kwocie wkładek asekuracyjnych, wniesionych na ubezpieczenia, które jeszcze nie upłynęły.

W obudwu przypadkach brać należy w rachubę tylko wkładkę netto pozostającą po straceniu udziału kontrasekuracyjnego i przypadających kosztów.

4. W dziale ubezpieczeń od gradobicia wykazywać należy jako zasób wkładki asekuracyjne, zapłacone z góry za lata późniejsze po straceniu kosztów.

Ministerstwo spraw wewnętrznych zarządzić może w każdym czasie sprawdzenie przez znawców zasobów wkładek asekuracyjnych.

II. Lokowanie kapitału.

§. 26. Fundusze zakładów ubezpieczeń lokować trzeba ściśle w myśl przepisów statutu.

Jeżeli statut nie zawiera w tym względzie przepisu, natenczas, mianowicie gdy ma nastąpić nowe ulokowanie kapitału zasobnego wkładek asekuracyjnych, granic ustanowionych w §. 13 nie wolno w żadnym razie przekraczać.

W ogóle, gdy się fundusze lokuje, mieć należy na względzie łatwość ich wydobywania, aby zakład nie był zagrożony niemożnością dopełnienia swoich zobowiązań, przez przeciążenie przedmiotami trudno zrealizować się dającymi, jak domy itd.

III. Zamknięcie rachunków.

§. 37. Roczne zamknięcie rachunków zakładu ubezpieczeń składa się:

I. z rachunku obrotu (rachunku zysków i strat),

II. z bilansu.

Zamknięcie rachunków przedstawiać ma jasno i wyraźnie cały wykaz działalności i majątku zakładu ubezpieczeń. Podane być powinno do jak najpowszechniejszej wiadomości a egzemplarze jego mieć należy zawsze w pogotowiu dla ubezpieczonych do przejrzania.

Ogłaszać należy zawsze w Gazecie Wiedeńskiej i w dzienniku urzędowym tego kraju, w którym zakład ma siedzibę.

Zamknięcia rachunków zakładów ubezpieczeń a mianowicie zakładów ubezpieczenia życia, są także przedmiotem szczególnego nadzoru rządowego, w skutek czego potrzeba przyjąć pewne formy i zasady, które na przyszłość zakłady ubezpieczeń mają zachowywać tak przy sporządzaniu zamknięcia rachunków jak i przy wykonywaniu czynności ubezpieczenia, służących mu za podstawę.

§. 28. Do sporządzania zamknięć rachunkowych zakładów ubezpieczeń, obowiązujące będą i używane być mają dołączone wzory a mianowicie:

A. dla zakładów wyłącznych do ubezpieczenia życia	{	I. zamknięcie rachunków
	{	II. bilans
B. dla zakładów różnych ubezpieczeń	{	I. zamknięcie rachunków
	{	II. bilans

przezem nadmienia się,

- a) że jeżeli zakład trudni się jeszcze innemi gałęziami ubezpieczeń prócz tych, które są wymienione we wzorze, wykazać należy te inne gałęzie tak samo, jak te, które są we wzorze wymienione,
- b) że zamknięcie rachunków zakładu różnych ubezpieczeń, to jest takiego, który oprócz ubezpieczeń życia, trudni się innemi ubezpieczeniami, stanowić wprawdzie może jeden ogólny bilans (wzór B II), w każdym jednak razie obejmować ma dwa oddzielne rachunki obrotu (wzór $\frac{A+B}{I}$).

§. 29. Oprócz tego nadzór rządowy rozciągać się jeszcze będzie we względzie zamknięcia rachunków i działalności, która mu służyła za podstawę, w szczególności jeszcze na następujące okoliczności:

1. aby w ogólności stan działalności i majątku ubezpieczenia życia zestawiany był i wykazywany dla lepszego wyjaśnienia rzeczy, ile możności oddzielnie od innych gałęzi ubezpieczenia;

2. aby fundusz zakładowy, jakoteż kwotę imienną kapitału akcyjnego w obieg wypuszczonego, umieszczano w stanie biernym, natomiast pretensye do akcyonaryuszów, dotyczące się kapitału jeszcze nie wniesionego, w stanie czynnym bilansu. Kapitał akcyjny jeszcze nie wypuszczony, nie może być wykazywany ani w zamknięciu rachunków, ani w innych ogłoszeniach, przeznaczonych dla biorących ubezpieczenie;

3. aby części majątku i pretensye umieszczane były podług wartości, którą przyznać im można w czasie zamknięcia rachunków, i aby potrzebne odpisanie w czasie właściwym uskuteczniano.

Z tego jednak nie należy wywodzić potrzeby corocznego szacowania realności. Bo skoro realności służą w ogóle do stałego ulokowania majątku, a nie są do tego przeznaczone, aby w każdej chwili były zrealizowane, przeto do ocenienia ich wartości chwilowe stosunki nie mogą być podstawą bezwarunkową lub wyłączną; jednak w każdym razie sprostować należy okazujące się różnice, unikając we wszystkich okolicznościach wartości fikcyjnych.

Stan bierny, ciężący na realnościach wykazywać należy oddzielnie jako pozycyą bierną;

4. aby zasób wkładek asekuracyjnych, który powinien być odkładany na pokrycie przyszłych zobowiązań, umieszczany był w całości i obliczony podług zasad ustanowionych w §. 25;

5. aby wkładki asekuracyjne przenośne, t. j. części wkładek już zapłacone, ale odnoszące się do roku następnego, były wykazywane oddzielnie podług kategorii głównych i umieszczane jak wszelkie odsetki;

6. aby zasób na straty, t. j. kwota potrzebna na pokrycie należności już przypadających z tytułu kontraktów ubezpieczenia, umieszczany był oddzielnie podług głównych gałęzi ubezpieczenia, a mianowicie:

- a) co do ubezpieczeń życia, cała suma kwot ubezpieczonych zapłacić się mających, gdy nastąpi wypadek ubezpieczony;

b) co do innych ubezpieczeń suma oznajmionych strat podług domniemalnego oszacowania i ze względu na poczynione sprawdzenia;

7. aby zasoby oddzielne, które oprócz zasobu wkładek asekuracyjnych odkładane będą pod rozmaitemi nazwami dla lepszego zaopatrzenia zakładu albo na cele oznaczone (zasób kapitałowy, zasób zysków czystych, zasób bezpieczeństwa, ogólny fundusz zasobny, fundusz gwarancyjny, oszczędności z wkładek asekuracyjnych itd.), zamieszczane były w zamknięciu rachunków zgodnie z przepisami statutu a względnie z uchwałami walnego zgromadzenia;

8. aby umarzanie odbywało się tylko zgodnie z przepisami statutu a w braku takich postanowień, aby sumy umorzyć się mające zmniejszały się ile możliwości.

Sumy amortyzacyjne wtedy tylko uznane być mogą za czynne, zdadne na pokrycie, gdy do ich ustanowienia zastosowane były przepisy §fu 18go;

9. aby koszta lekarskie umieszczane były całkowicie w wydatkach obrotu i aby przeto nie było potrzebne ich umarzanie;

10. aby co do spółek na przeżycie ich sprawy i części majątku o ile statut nie stanowi inaczej, wykazywano oddzielnie w osobnym rachunku obrotu i bilansie w ten sposób, aby pretensya spółek wykazywana była w stanie biernym, a części majątku na ich pokrycie przeznaczone, w stanie czynnym oddzielnie i szczegółowo;

11. aby należitości administracyjne, które zakład ubezpieczeń pobiera za sprawowanie interesów spółek na przeżycie po strąceniu prowizyi agentów dla każdej spółki, rozłożone były na cały czas jej trwania a przeto, aby udział, przypadający na późniejsze lata, wykazywany był jako zasób;

12. aby dłużnicy i wierzyciele spółki wykazywani byli oddzielnie i aby pod pozycją: „dłużnicy“ umieszczane były wierzytelności zakładu, wynikłe z obrotu czynności statutem przepisanych a to w miarę ich wypłacalności;

13. aby wierzytelności, które należą się zakładowi z obrachunku z agentami i czynnikami przytaczane były oddzielnie jako „zaległości u agentów“ i aby uskuteczniane były odpowiednie odpisania, iżby wierzytelności te mogły być uważane za należące do stanu czynnego zdadne na pokrycie;

14. aby karty zobowiązania się (karty wkładkowe itp.) do późniejszego płacenia wkładek asekuracyjnych w wieloletnich zabezpieczeniach od pożarów nie były wciągane do zamknięcia rachunków, lecz wykazywane tylko w dodatku do bilansu.

IV. Sprawozdanie rachunkowe.

§. 30. Dla przedstawienia rzeczy jasno i ułatwienia dokładnego rozpoznania właściwego stanu czynności zakładu, sprawozdanie rachunkowe zakładu ubezpieczeń zawierać ma nietylko wykazy wyników działalności (rachunek obrotu) i stanu majątku (bilans), lecz także szczegóły statystyczne, odnoszące się do toku czynności i rozwoju zakładu, w szczególności zaś przedstawiać ma dokładnie ruch stanu ubezpieczeń w każdej gałęzi, tudzież co do ubezpieczeń życia, stosunek śmiertelności podług doświadczenia obliczonej do oczekiwanej, wykaz wypadków śmierci z wymienieniem, jak długo trwały ubezpieczenia i przyczyny śmierci, przedmioty i sposoby umorzenia itd.

Oprócz tego dla dokładniejszego ocenienia pojedynczych pozycji zamknięcia rachunków, zamieścić należy albo w sprawozdaniu rachunkowym albo w dodatkach do niego jeszcze następujące wykazy:

1. wykaz przychodu odsetków podług rodzajów ulokowania kapitałów w papierach publicznych, na realnościach, hipotekach, w wekslach, pożyczkach itd.,
2. wykaz posiadanych papierów publicznych, t. j. nazwy tych papierów, ilość sztuk, wartość imienną i obiegową,
3. wykaz realności, które spółka posiada, t. j. oznaczenie przedmiotów, wartość hipoteczną i stan ciężarów,
4. wykaz hipotek z wymienieniem zaległych odsetków i kapitałów jeżeli zalegają,
5. wykaz stanu amortyzacyi z wymienieniem sum, które w ciągu okresu amortyzacyi, statutem przepisanego, w każdym z osobna roku powstały, zostały już umorzone i jeszcze mają być umorzone,
6. wykaz uskuteczniczonych odpisań.

Rząd zastrzega sobie, że w razie ważnych przyczyn, pozwoli na pewne odstąpienia od przepisów, dotyczących się zamknięcia rachunków i sprawozdania rachunkowego.

Przepisy ogólne.

§. 31. Spółki obowiązane są dostarczać urzędnikom nadzoru rządowego w każdym czasie wszelkich dowodów i wyjaśnień, jakichby w wykonaniu prawa nadzoru rządowego zażądali i pozwolić im w każdym czasie przeglądać w tym celu książki, rachunki itd. spółki.

Spółki przedstawiać mają corocznie ministerstwu spraw wewnętrznych za pośrednictwem Władzy administracyjnej krajowej swoje zamknięcie rachunków i sprawozdanie rachunkowe w formie autentycznej.

§. 32. Celem skutecznego sprawowania nadzoru rządowego we wszystkich tych przypadkach, w których chodzi o rozwiązanie spółki ubezpieczeń albo o przeniesienie wszystkich albo niektórych gałęzi ubezpieczeń z odnoszącymi się do nich zasobami itd., od jednej spółki na drugą, spółki ubezpieczeń obowiązane są nawet wtedy, gdy w ich statucie nie jest zastrzeżone pozwolenie rządowe, uwiadomić czynniki nadzoru rządowego o sposobie rozwiązania, jakoteż o układach, dotyczących się takiego przeniesienia a względnie objęcia, zanim się staną prawomocnymi i dostarczyć im wszelkich dowodów do ich ocenienia potrzebnych a układy takie wtedy tylko wykonane być mogą, gdy urzędnik dozoru rządowego nie uczyni żadnego zarzutu.

Badając uwiadomienia takie zważać należy, aby trwające w swej mocy zobowiązania się w obec ubezpieczonych były utrzymane i zawarowane bez uszczuplenia i aby w razie rozwiązania (likwidacyi) wszelkie źródła pomocnicze, któremi spółka rozporządza, użyte zostały do zawarowania przyszłych zobowiązań wynikłych z ubezpieczenia i aby w razie zamierzonego przeniesienia, w jakiegokolwiek nastąpiłoby formie a względnie objęcia wszystkich spraw ubezpieczenia, wykonanie tego uczyniono zawisłym od przyzwolenia ubezpieczonych, aby pokrycie potrzebne według rachunków do dopełnienia przekazanych przyszłych zobowiązań złożone zostało przez spółkę przenoszącą w całkowitej nieuszczupionej kwocie i w przepisanych wartościach, a względnie, aby je spółka obejmująca uzupełniła i aby nakoniec w razie takiego uzupełnienia, albo w razie objęcia za

wynagrodzeniem całego zakresu ubezpieczeń, wykazane zostało, z jakich funduszków zapłacone być ma uzupełnienie lub wynagrodzenie.

§. 33. Zasady wykonywania nadzoru rządowego stosowane być mają także do spółek kontrasekuracyjnych, o ile istota kontrasekuracyi na to pozwala, jakoteż do spółek zagranicznych, którym pozwolono wykonywać czynności w Austrii.

§. 34. Do sprawowania nadzoru rządowego nad zakładami ubezpieczeń utworzone będzie w ministerstwie spraw wewnętrznych biuro techniczne ubezpieczeń, jak tylko wydatki z tem połączone zostaną drogą konstytucyjną pokryte a do roztrząsania ważnych spraw, dotyczących się ubezpieczeń, zwoływana będzie rada osobna ze znawców złożona.

Wzory zamknięcia rachunków zakładów ubezpieczeń.

A. Zakłady wyłączne do ubezpieczania życia.

I. Rachunek obrotu (rachunek zysków i strat).

Wydatki.

1. Wkładki kontrasekuracyjne.
2. Należytości płatne za ubezpieczenia po strąceniu udziałów kontrasekuracyjnych, a mianowicie :

<ol style="list-style-type: none"> a) na wypadek śmierci b) na przeżycie c) na renty 	}	oddzielając ubezpieczenia rzeczywiście wypłacone od będących w zasobie.
---	---	---
3. Należytości za odkupione karty ubezpieczenia życia.
4. Zasoby wkładek asekuracyjnych i wkładki przenośne podług głównych rodzajów na wypadek śmierci, na przeżycie, tudzież rent, po strąceniu udziałów kontrasekuracyjnych.
5. Koszta lekarskie.
6. Prowizye, a to: prowizye odbiorowe (incasso), tudzież obrachunkowe, w tym roku przypadające.
7. Koszta zarządu (jak najbardziej szczegółowo).
8. Podatki i opłaty.
9. Strata na kursie papierów i monet, jeżeli była.
10. Odpisania dotyczące się wątpliwych pozycy i realności, inwentarza a według okoliczności kosztów założenia i urządzenia.
11. Zysk z roku obrachunku.

Przychody.

1. Przeniesienie zysku z poprzedniego roku, jeżeli był.
2. Zasoby wkładek asekuracyjnych } z roku poprzedniego.
Wkładki przeniesione }
3. Zasoby dotyczące się przypadków śmierci niezalutwionych.
4. Przychody z wkładek asekuracyjnych w roku obrotu (podług głównych rodzajów oddzielnie na wypadek śmierci, na przeżycie, na renty).
5. Przychody z zarządu stowarzyszeń itd. itd.
6. Należytości za karty ubezpieczeń.

7. Przychody z odsetków.
8. Zysk na kursie papierów i monet, jeżeli był.
9. Wszelkie inne przychody.

II. B i l a n s.

Stan czynny.

1. Pretensye do akcyonaryuszów z tytułu nie wniesionego kapitału akcyjnego.
2. Stan kasy z końcem roku obrachunku.
3. Rozporządzalne należności w zakładach kredytowych.
4. Wartość ryczałtowa realności spółki.
5. Papiery publiczne, wartość podług kursu z końcem roku obrachunku (szczegółowo z osobnem wykazaniem bieżących odsetków).
6. Weksle w portfelu.
7. Pożyczki hipoteczne.
8. Pożyczki na papiery publiczne.
9. Zaliczki na własne karty ubezpieczeń.
10. Dłużnicy rozmaici.
11. Należności u spółek kontrasekuracyjnych.
12. Zaległości u agentów.
13. Wykaz umorzyć się mających a) prowizyj, b) kosztów organizacyi.
14. Wartość inwentarza, materiałów u agentów, druków, biblioteki itd. po uskutecznionem odpisaniu.

Stan bierny.

1. Kapitał akcyjny emitowany lub fundusz zakładowy.
2. Zasób wkładek asekuracyjnych
3. Wkładki przenośne
4. Zasób do pokrycia należytości bieżących na wypadek śmierci i innych należytości asekuracyjnych
5. Długi hipoteczne na realnościach spółki.
6. Rozmaici wierzyciele.
7. Inne należytości ujemne (zasoby oddzielne itd.)
8. Fundusz zasobny zysków lub kapitału.
9. Przeniesienie zysków czystych z roku poprzedniego.
10. Zysk roku obrachunku.

B. Spółki różnych ubezpieczeń.

I. Rachunek obrotu (rachunek zysków i strat).

Wydatki.

1. Wkładki kontrasekuracyjne:
 - a) na ubezpieczenie od pożarów,
 - b) na ubezpieczenie przewozu,
 - c) na ubezpieczenie od gradobicia itd.
2. Zapłacono za szkody (razem z kosztami sprawdzenia):
 - a) Zapłacono za załatwione szkody z pożaru:
 - strąciwszy zwrot odnośny
 - w zasobie na bieżące szkody z pożaru,
 - strąciwszy udział kontrasekuracyjny.

- b) Zapłacono za załatwione szkody przewozowe, straciwszy zwrot odnośny, w zasobie na bieżące szkody przewozowe, straciwszy udział kontrasekuracyjny.
 - c) Zapłacono za załatwione szkody z gradobicia, straciwszy odnośny zwrot. W zasobie na bieżące szkody z gradobicia, straciwszy udział kontrasekuracyjny itd.
3. Zasób wkładek asekuracyjnych w gotówce na ubezpieczenia bieżące, straciwszy koszta przypadające:
- a) na ubezpieczenia od pożarów, straciwszy kontrasekuracją.
 - b) na ubezpieczenie przewozu, straciwszy kontrasekuracją.
 - c) na ubezpieczenie od gradobicia, straciwszy kontrasekuracją itd.
4. Prowizye za a) ubezpieczenie od pożaru, b) ubezpieczenie przewozu, c) ubezpieczenie od gradobicia itd.
5. Koszta zarządu z wykluczeniem udziału w ubezpieczeniu życia (jak najbardziej szczegółowo).
6. Podatki i opłaty.
7. Strata na kursie papierów i monet, jeżeli była.
8. Odpisania tyżące się wątpliwych pozycyj, realności, inwentarza, a według okoliczności, kosztów założenia i urządzenia.
9. Zysk ogólny w roku obrachunku, a mianowicie:
- a) Zysk na ubezpieczeniu od pożaru, przewozowem, od gradobicia i na innych, jeżeli były.
 - b) Zysk na ubezpieczeniu życia.
 - c) Przeniesiony zysk z roku poprzedniego.

Przychody.

- 1. Zysk przeniesiony z roku poprzedniego.
 - 2. Zasób wkładek asekuracyjnych z roku poprzedniego, a mianowicie:
 - a) na ubezpieczenie od pożarów, straciwszy kontrasekuracją.
 - b) na ubezpieczenie przewozu, straciwszy kontrasekuracją.
 - c) na ubezpieczenie od gradobicia, straciwszy kontrasekuracją itd.
3. Zasób na szkody nie załatwione po straceniu udziału kontrasekuracyjnego a mianowicie:
- a) szkody z pożaru,
 - b) szkody przewozowe,
 - c) szkody z gradobicia itd.
4. Przychód z wkładek po straceniu storni i innych zwrotów:
- a) na ubezpieczenie od pożaru,
 - b) na ubezpieczenie przewozu,
 - c) na ubezpieczenie od gradobicia itd.

5. Należytość za karty ubezpieczeń.
6. Przychody z odsetków z wykluczeniem udziału w ubezpieczeniu życia.
7. Zysk na kursie papierów i monet, jeżeli był.
8. Wszelkie inne przychody.
9. Zysk na ubezpieczeniu życia, stosownie do oddzielnego zamknięcia rachunku (rachunek obrotu).

II. B i l a n s.

Stan czynny.

1. Pretensye do akcyonaryuszów z tytułu nie wniesionego kapitału akcyjnego.
2. Stan kasy z końcem roku obrachunku.
3. Rozporządzalne należności w zakładach kredytowych.
4. Wartość ryczałtowa realności spółki.
5. Papiery publiczne, wartość podług kursu z końcem roku obrachunku, szczegółowo z osobnem wykazaniem bieżących odsetków.
6. Weksle w portfelu.
7. Pożyczki hipoteczne.
8. Pożyczki na papiery publiczne.
9. Zaliczki na karty ubezpieczenia życia.
10. Dłużnicy rozmaici.
11. Należności u spółek kontrasekuracyjnych.
12. Należności u agentów :
za ubezpieczenie życia,
za ubezpieczenia innego rodzaju.
13. Wykaz umorzyć się mających a) prowizyj za ubezpieczenie życia,
b) kosztów organizacyi.
14. Wartość inwentarza, materyałów u agentów, druków, biblioteki itd. po uskutecznionem odpisaniu.

Stan bierny.

1. Kapitał akcyjny emitowany lub fundusz zakładowy.
2. Zasób wkładek asekuracyjnych po strąceniu kontrasekuracyi:
 - a) ubezpieczenie od pożarów,
 - b) ubezpieczenie przewozu,
 - c) ubezpieczenie od gradobicia lub inne działy ubezpieczenia,
 - d) ubezpieczenie życia.
3. Wkładki przenośne na ubezpieczenie życia.
4. Zasób na pokrycie szkód bieżących po strąceniu udziału kontrasekuracyjnego:
 - a) ubezpieczenie od pożarów,
 - b) ubezpieczenie od przewozu,
 - c) ubezpieczenie od gradobicia lub inne działy ubezpieczenia,
 - d) ubezpieczenie życia.
5. Długi hipoteczne na realnościach spółki.
6. Rozmaici wierzyciele.
7. Inne należności ujemne (na zasoby oddzielne itp.).
8. Fundusz zasobny zysków czystych.
9. Przeniesienie zysków z roku poprzedniego.
10. Zysk w roku obrachunku.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XXXIX. — Wydana i rozesłana dnia 11 września 1880.

111.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 27 sierpnia 1880,

tyczące się przyłączenia gminy miejscowej Honosice do okręgu Sądu powiatowego stodzkiego w Czechach.

Na zasadzie §fu 2go ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59) odzienia się gminę miejscową Honosice od okręgu Sądu powiatowego horszowsko-tyńskiego i przyłącza do okręgu Sądu powiatowego stodzkiego.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia 1 grudnia 1880.

Streit r. w.

112.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 27 sierpnia 1880,

tyczące się przyłączenia gminy miejscowej Solopisk do okręgu Sądu delegowanego miejsko-powiatowego kutnohorskiego w Czechach.

Na zasadzie §fu 2go ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59) odzienia się gminę miejscową Solopisk od okręgu Sądu powiatowego kurzymyskiego i przyłącza do okręgu Sądu delegowanego miejsko-powiatowego kutnohorskiego.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia 1 grudnia 1880.

Streit r. w.

113.

Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 27 sierpnia 1880,

tyczące się przyłączenia gmin miejscowych Jistebnice i Drahnětice do okręgu Sądu delegowanego miejsko-powiatowego taborskiego w Czechach.

Na zasadzie §fu 2go ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59) odzienia się gminy miejscowe Jistebnice i Drahnětice od okręgu Sądu powiatowego sedleckiego i przyłącza do okręgu Sądu delegowanego miejsko-powiatowego taborskiego.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia 1 grudnia 1880.

Streit r. w.

114.**Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości
z dnia 27 sierpnia 1880,**

tyczące się przyłączenia gminy miejscowej Dłuhoste do okręgu Sądu powiatowego kaplickiego w Czechach.

Na zasadzie §fu 2go ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59) oddziela się gminę miejscową Dłuhoste od okręgu Sądu powiatowego nowo-hradzkiego i przyłącza do okręgu Sądu powiatowego kaplickiego.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia 1 grudnia 1880.

Streit r. w.

115.**Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości
z dnia 27 sierpnia 1880,**

tyczące się przyłączenia gminy miejscowej Nemelków do okręgu Sądu powiatowego klattowskiego w Czechach.

Na zasadzie ustaw z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59) i z dnia 26 kwietnia 1873 (Dz. u. p. Nr. 62) oddziela się gminę miejscową Nemelków od okręgu Sądu powiatowego suszyckiego a względnie od okręgu Sądu obwodowego piseckiego i przyłącza do okręgu Sądu powiatowego klattowskiego a względnie Sądu obwodowego pilzeńskiego.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia 1 grudnia 1880.

Streit r. w.

116.**Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia
5 września 1880,**

tyczące się zaprowadzenia Sądu powiatowego w Żydaczowie w Galicyi wschodniej.

Na zasadzie §fu 2go ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59) zaprowadza się w okręgu Sądu obwodowego samborskiego dla gmin:

I. Derszów, Demenka leśna, Demenka podniestrzańska, Żydaczów, Folwarki żydaczowskie, Turady, Iwanowce, Cucułowce, Pezany, Pokrowce, Hnizdyczów, Wola hnizdyczowska, Rogożno, Brzeźnica królewska, Żursków, Tejsarów, Wolczniów.

II. Hanowiec, Międzyrzecze, Zabłotowce, Ruda z Kochawiną, Juseptycze i Łowczyce

Sąd powiatowy z siedzibą w Żydaczowie.

Gdy Sąd ten rozpocznie urządowanie, co później podane będzie do wiadomości, gminy wymienione pod I oddzielone będą od okręgu Sądu powiatowego mikołajowskiego a gminy wymienione pod II od okręgu Sądu powiatowego żurawieńskiego.

Streit r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XL. — Wydana i rozesłana dnia 21 września 1880.

117.

Obwieszczenie ministerstw obrony krajowej i skarbu z dnia 29 czerwca 1880,

podające do wiadomości dodatkowe rozmieszczenie kilku gmin między dziesięć klas Taryfy
czynszów (Dz. u. p. Nr. 95 z r. 1879).

Ku uzupełnieniu wykazu ogłoszonego rozporządzeniem ministeryalnym z d. 1 lipca 1879 (Dz. u. p. Nr. 95) zalicza się w porozumieniu z wspólnym ministerstwem wojny:

1. gminę Rokietnicę z przyległościami w Morawii do ósmej klasy,
2. gminę Dobromil w Galicyi do ósmej klasy,
3. gminę Brzozów w Galicyi do siódmej klasy,
4. gminę Korczolę w Dalmacyi do siódmej klasy,
5. gminę Opuzinę w Dalmacyi do siódmej klasy i
6. gminę Lissę w Dalmacyi do dziesiątej klasy Taryfy czynszów za pomieszczenia dla wojska i przynależności.

Hrabia **Welsersheimb** r. w.
Generał-major.

Dunajewski r. w.

118.

Obwieszczenie ministerstwa skarbu z d. 20 sierpnia 1880, o zaprowadzeniu komory pomocniczej u mostu na Renie w Schmitt w Vorarlbergu.

Zaprowadzona została u mostu na Renie w Schmitt w Vorarlbergu komora pomocnicza II klasy, która rozpoczęła urzędowanie dnia 15 sierpnia b. r.

Komorze tej nadane zostały upoważnienia komory pomocniczej I klasy do obrotu apreturowego haftów.

Dunajewski r. w.

119.**Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia
12 września 1880,**

**tyczące się przyłączenia gminy miejscowej Tynec mnichowski do okręgu Sądu powiatowego
louńskiego w Czechach.**

Na zasadzie §. 2 ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59) oddziela się gminę miejscową Tynec mnichowski od okręgu Sądu powiatowego bilińskiego i przyłącza do okręgu Sądu powiatowego louńskiego.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia 1 grudnia 1880.

Streit r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Cześć XLI. — Wydana i rozesłana dnia 30 września 1880.

120.

Ustawa z dnia 21 czerwca 1880,

o wyrobie i sprzedaży napojów do wina podobnych.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

§. 1.

Wyrabianiem napojów podobnych do wina (zwanych pospolicie winem sztucznem), jakoteż wyrabianiem napojów z soku winogronowego przez zaprawianie go innemi istotami lub męszanie z niemi, nietylko dla polepszenia własności wina lub dla uczynienia go trwalszem, lecz dla powiększenia ilości wytworu, wino zawierającego, trudnić się wolno, jeżeli wytwór przeznaczony jest na sprzedaż lub do szynkowania, tylko jako przemysłem, podlegającym podatkowi zarobkowemu i dochodowemu i poddanym przepisom ustawy przemysłowej.

Wyjmuje się od tego wyrób wina z wycłoczyn i *vin piccolo* (*vinetto*), jeżeli wyłącznie plody własnej uprawy i własne wycłoczyny spuszczone bywają do piwnicy.

§. 2.

Napoje, wyrobione sposobami wzmiankowanemi w ustępie 1 §. 1, podlegają jak dotychczas temu samemu podatkowi konsumcyjnemu, co wino.

§. 3.

Zabrania się używania cukru skrobiowego do wyrobu napojów w §fie 1ym wzmiankowanych.

§. 4.

Napojów, wyrobionych sposobami w §. 1 wzmiankowanemi, nie wolno ani ogłaszać, ani wystawiać na sprzedaż, przedawać lub szynkować z oznaczeniami, używanemi zwyczajnie do wina.

§. 5.

Przekroczenia przeciwko przepisom, podanym w §§. 3 i 4 ustawy niniejszej, o ile nie podlegają przepisom powszechnej ustawy karnej, karać będą Władze przemysłowe grzywną, w kwocie od 25 aż do 500 złotych, w razie zaś niemożności ściągnięcia, aresztem, licząc po jednym dniu za każde pięć złotych.

Nadto Władze przemysłowe zarządzić mają zniszczenie napojów zakwestyonowanych kosztem skazanego, jeżeli uznane będą za niezdrowe.

W powtórnym przypadku zawyrokować należy, oprócz kary pieniężnej lub aresztu, jeszcze przepadek napoju zakwestyonowanego na rzecz funduszu ubogich tej gminy, w której przekroczenie popełnione zostało a wyrok skazujący na karę, ogłosić w gazecie krajowej, jakoteż sposobem zwyczajnie w miejscu używanym, na koszt skazanego.

§. 6.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrom spraw wewnętrznych, skarbu, handlu i rolnictwa.

Schönbrunn, dnia 21 czerwca 1880.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w. Kremer r. w. Dunajewski r. w. Falkenhayn r. w.

121.

**Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych, skarbu,
handlu i rolnictwa z dnia 16 września 1880,**

do ustawy z dnia 21 czerwca 1880 (Dz. u. p. Nr. 120), o wyrobie i sprzedaży napojów podobnych do wina.

§. 1.

W duchu ustawy z dnia 21 czerwca 1880 (Dz. u. p. Nr. 120), odróżnić należy względnie do wina naturalnego, t. j. do wina otrzymanego przez fermentacją alkoholyczną soku z winogron i poddawanego pewnemu postępowaniu tylko dla polepszenia jego własności lub dla osiągnięcia większej trwałości — następujące wytwory:

1. wytwory podobne do wina (wina sztuczne), wyrabiane bez soku z winogron, z mieszaniny rozmaitych istot, naśladowującej wino (wody, wysokoku, gliceryny, cukru, winnego kamienia, eteru gałuchowego itd.);

2. wytwory zawierające wino (półwina), otrzymywane przez sztuczne powiększanie ilości moszczu czyli wina naturalnego przydaniem wody i innych istot, służących do nadania powiększonej ilości płynu (cukru, gliceryny, wysokoku winnego itd.) smaku wina — albo w takiż sam sposób z wycieczyn gron winnych już użytych do wyrobienia moszczu lub z lagru winnego.

Tutaj (ad 2) należą mianowicie te wytwory, które otrzymane zostały przez tak zwane gallizowanie (rozcieńczenie moszczu za pomocą wody i dodania alkoholu lub cukru), albo przez petyotyzacyę (nalanie roztworu cukru na pozostałości gronowe i wystawienie na fermentacyę po spuszczeniu moszczu lub wylugowaniu tych pozostałości rozcieńczonym alkoholem).

§. 2.

Gdy wina sztuczne a względnie półwina, powyżej pod 1 i 2 wzmiankowane, wyrabiane są na sprzedaż lub do szynkowania, wyrób ten stosownie do §fu 1go ustawy (z wyjątkiem wzmiankowanym poniżej w §fie 3cim), uważany być ma za przemysł i podlega przepisom ustawy przemysłowej.

Na zasadzie §. 30 ustawy przemysłowej uznaje się niniejszem ten przemysł wyrobu win sztucznych i półwin za podlegający koncesyi, do uzyskania której, oprócz ogólnych warunków do przemysłów koncesyonowanych (ustęp pierwszy §. 18 ustawy przemysłowej), wymagać się będzie, aby ubiegający się o koncesyę

wyjaśnił zamierzoną metodę wyrabiania wina sztucznego i półwina i aby Władza przemysłowa uznała ją za wolną od zarzutu pod względem policyjno-lekarskim, tudzież aby wyrobnia była zawsze dostępna nadzorującej policyi lekarskiej.

§. 3.

Od przepisu powyższego §. 2 we względzie przemysłowości wyrobu półwin, dozwala się w duchu drugiego ustępu §fu 1go ustawy wyjątku na rzecz wyrobu wina z wycłoczyn i *vin piccolo (vinetto)*. Wyrób bowiem tych półwin nie podlega ustawie przemysłowej i przeto podług art. V, lit. a) patentu wprowadczego do tejże uważany być ma za wolny wyrob rolniczy, bez względu, czy wytwór przeznaczony jest na sprzedaż lub do szynkowania czy nie — pod warunkiem, aby do wyrobu tych półwin wyłącznie płody własnej uprawy i własne wycłoczyny spuszczone bywały do piwnicy.

Ale jeżeli ten ostatni warunek nie będzie dopełniony, t. j. jeżeli nie jest zamierzone zużytkowanie wyłącznie wycłoczyn własnego zbioru, lecz do wyrobu tych półwin zakupowane bywają cudze wycłoczyny, wyjątek powyższy nie będzie miał miejsca; natomiast stosowane będzie prawidło poprzedzającego §. 2go co do przemysłowości tego wyrobu a przeto wyrabiający postarać się ma o koncesyę do tego przemysłu.

§. 4.

W myśl §. 2 ustawy nie trzeba i na przyszłość robić w poborze podatku konsumcyjnego różnicy pomiędzy winem naturalnem a sztucznem. Przeto od win sztucznych i półwin opłacać należy podatek konsumcyjny w tych samych przypadkach i w tym samym wymiarze, jak to jest przepisane dla wina w ogólności.

§. 5.

Stosownie do §fu 3go ustawy nie wolno używać do wyrobu win sztucznych i półwin cukru skrobiowego (cukru albo syropu otrzymanego z owoców, nasion lub bulw, zwanego także cukrem gronowym lub ziemniaczanym).

Na ten zakaz należy przeto mieć także szczególny wzgląd przy wzmiankowanem w powyższym §. 2 badaniu zamierzonej metody wyrobu i przy nadzorze nad tymże.

§. 6.

Stosownie do §. 4 ustawy nie wolno win sztucznych i półwin ani ogłaszać, ani wystawiać na sprzedaż, przedawać lub szynkować z oznaczeniami używanymi do wina.

Za oznaczanie używane do wina, uważać się będzie mianowicie to, które jest całkiem ogólne (jak np. „wino stołowe“ lub gdy oznaczeniem jest tylko liczba roku), albo które podaje pochodzenie napoju z okolicy mniej lub więcej określonej (np. „wino gorzkie“ lub z pewnego kraju albo miejsca) albo szczególny gatunek napoju (np. „wino różowe“, „wino czerwone“, „wino desserowe“ itd.), jeżeli zarazem nie ma odpowiedniego dodatku, któryby objaśniał, że napój ten jest winem sztucznem lub półwinem.

§. 7.

Władze przemysłowe wytaczać mają postępowanie karne w duchu ustawy:

1. co do przekroczenia §. 1 ustawy, a względnie przepisów ustawy przemysłowej tamże wzmiankowanych, mianowicie zaś, gdyby trudniono się przemysłem wyrobu win sztucznych i półwin bez przepisanej koncesyi — podług odnośnych przepisów ustawy przemysłowej;

2. co do wykroczeń przeciw §§. 3 i 4 ustawy — podług przepisów §fu 5go ustawy.

Gdy przekroczenie wyrabiania win sztucznych lub półwin bez koncesyi, łączy się z przekroczeniem przeciw §§. 3 lub 4 ustawy tego się tyczącej, postąpić należy podług §fu 5go tejże ostatniej ustawy.

§. 8.

Gdy dla braku zeznania ze strony producenta lub sprzedawcy, albo jakiegokolwiek innego, całkiem dostatecznego dowodu co do istotnego sposobu wyrabiania napoju, zajdzie w toku postępowania karnego potrzeba wezwania znawców, aby rzecz zbadali, Władza przemysłowa użyć ma do tego najbliższego z tych znawców do owej wyłącznej gałęzi chemii winnej, których wykaz będzie jej podany.

Dopóki wykaz ten nie będzie udzielony, w każdym z osobna przypadku próbkę napoju zakwestyjonowanego, wynoszącą ile możności najmniej 0·5 litra, posłać należy pod zamknięciem urzędowym do ministerstwa rolnictwa, które zarządzi jej zbadanie.

§. 9.

Władze przemysłowe, tudzież czynniki policyi zdrowia i targowej, obowiązane są także czuwać z urzędu, aby zachowywano przepisy ustawy w mowie będącej.

Osoby te mogą w lokalach sprzedaży, ich dozorowi podlegających, za złożeniem odpowiedniej ceny przedaży lub wyszynku zażądać, aby im wydano wino, wino sztuczne i półwino, poczem mają opieczetować je natychmiast w obecności sprzedawcy lub upoważnionego zastępcy swoją pieczęcią urzędową i z dołączeniem odpowiedniej relacji oddać Władzy do dalszego zarządzenia.

§. 10.

Aż do dalszego zarządzenia Władze przemysłowe obowiązane są uwiadamić Władzę administracyjną krajową o udzielanych koncesyach do wyrobu win sztucznych i półwin w każdym z osobna przypadku, a o wytaczanych sprawach karnych i wynikach tychże, co pół roku, otrzymane zaś uwiadomienia przesyłać ma Władza administracyjna krajowa ministerstwu rolnictwa. Uwiadomień, jako nie nie zaszło, nie trzeba przesyłać.

Taaffe r. w. **Kremer** r. w. **Dunajewski** r. w. **Falkenhayn** r. w.

122.

Obwieszczenie ministerstwa obrony krajowej i ministerstwa skarbu z dnia 16 września 1880,

tyczące się zaliczenia gmin tyrolskich Croviana, Male, Niedersdorf, Predazzo, Toblach i Torbole do odpowiednich klas Taryfy czynszów.

Ku uzupełnieniu wykazu gmin, ogłoszonego rozporządzeniem ministeryalnym z dnia 1 lipca 1879 (Dz. u. p. Nr. 95), zalicza się w porozumieniu z wspólnym ministerstwem wojny gminy tyrolskie: Croviana, Male, Predazzo, Toblach i Torbole do siódmej a Niedersdorf do ósmej klasy Taryfy czynszów za pomieszczenia dla wojska i przynależności.

Hrabia **Welsersheimb** r. w.
generał-major.

Dunajewski r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLII. — Wydana i rozesłana dnia 2 października 1880.

123.

Patent cesarski z dnia 28 września 1880,

tyczący się zwołania sejmu krajowego Arcyksięstwa austriackiego poniżej Anizy.

**My Franciszek Józef Pierwszy,
z Bożej łaski Cesarz Austriacki;**

król węgierski i czeski, król dalmatyński, chorwacki, sławoński, galicyjski, łodomeryjski i illiryjski; król jerozolimski itd.; arcyksiążę austriacki; wielki książę tokański i krakowski; książę lotaryński, salzburski, styryjski, karyntyjski, krański i bukowiński; wielki książę siedmiogrodzki; margrabia morawski; książę górno i dolno szląski, modeński, parmański, piacencki i gwastalski, oświęcimski i zatorski, cieszyński, friaulski, dubrownicki i zadarski, książęcony hrabia na Habsburgu i Tyrolu, Kyburgu, Gorycei i Gradysee; książę na Trydencie i Bryksenie, margrabia górno i dolno łużycki i istryjski; hrabia na Hohennemsie, Feldkirchu, Bregeneyi, Sonnenbergu itd., pan na Tryeście, Kottarze i windyjskiej marchyi; wielki wojewoda województwa serbskiego itd. itd.

widzimy się spowodowani,

na prośbę Wydziału sejmowego dolno-austryackiego o zwołanie sejmu krajowego dla wzięcia pod obradę i uchwalenia dotacyj na zapomogi, które z powodu ostatnich klęsk żywiołowych stały się potrzebne, zwołać Sejm krajowy Arcyksięstwa austryackiego poniżej Anizy na dzień 7 października 1880.

Dan w Mürtzsteg dnia 28 września w roku tysiąc ośmset ośmdziesiątym, Naszego panowania trzydziestym drugim.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Ziemiałkowski r. w.

Falkenhayn r. w.

Pražák r. w.

Conrad r. w.

Streit r. w.

Weltersheimb r. w.

Kremer r. w.

Dunajewski r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLIII. — Wydana i rozesłana dnia 8 października 1880.

124.

Dokument koncesyi z dnia 28 sierpnia 1880,

na kolej żelazną parową od stacyi w Kastycach uprzyw. kolei pilzeńsko-brzeźnieńskiej (chomutowskiej) do Krasnego Dworu.

My Franciszek Józef Pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Król Apostolski Węgierski, Król Czeski, Dalmacki, Kroacki, Sławoński, Galicyjski, Łodomeryjski i Illiryski; Arcyksiążę Austryacki; Wielki Książę Krakowski, Książę Lotaryński, Salzburski, Styryjski, Karyntyjski, Kraiński, Bukowiński, Górno i Dolno Szląski; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; książęceony Hrabia na Habsburgu i Tyrolu itd. itd. itd.

Gdy Karol Antoni i Ferdynand Herglotzowie podali prośbę o udzielenie im koncesyi na budowę i utrzymanie w ruchu kolei miejscowej od stacyi w Kastycach uprzyw. kolei pilzeńsko-brzeźnieńskiej (chomutowskiej) do Krasnego Dworu, przeto ze względu na ogólną pożyteczność tego przedsięwzięcia, widzimy się spowodowani nadać proszącym koncesyą niniejszą na zasadzie ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238), jakoteż ustawy z dnia 25 maja 1880 (Dz. u. p. Nr. 56), w sposób następujący:

§. 1.

Nadajemy koncesyonaryuszom prawo wybudowania i utrzymywania w ruchu kolei żelaznej parowej od stacyi w Kastycach uprzyw. kolei pilzeńsko-brzeźnieńskiej (chomutowskiej) do Krasnego Dworu.

§. 2.

Kolei będącej przedmiotem niniejszego dokumentu koncesyjnego zapewnia się następujące ulgi:

- a) uwolnienie od stępli i opłat od wszelkich umów, wpisów hipotecznych, podań i jakichkolwiek innych dokumentów, dotyczących się zebrania kapitału i zabezpieczenia odsetków, jakoteż ruchu aż do czasu otwarcia ruchu, tudzież od dokumentów, dotyczących się nabycia gruntów, budowy i urządzenia kolei aż do końca pierwszego roku ruchu;
- b) uwolnienie od stępli i opłat pierwszej emisji akcyj, tudzież kwitów tymczasowych, jakoteż od opłat za przeniesienie własności zakupionych gruntów;
- c) uwolnienie od opłat i taks za wydanie koncesyi i za wygotowanie niniejszego dokumentu koncesyjnego;
- d) uwolnienie od podatku dochodowego i zarobkowego i od opłat stęplowych od kuponów, jakoteż od wszelkiego nowego podatku, któryby w przyszłości mocą ustawy był zaprowadzony na lat trzydzieści (30), licząc od dnia dzisiejszego.

§. 3.

Kolej ta wybudowana być ma jako miejscowa ze szlakiem normalnym.

Sposób budowy, jakoteż urządzenia ruchu odpowiadać powinny projektom szczegółowym przez ministerstwo handlu zatwierdzić się mającym i warunkom technicznym, które będą ustanowione.

W tej mierze starać się należy, aby koszta budowy były jak najmniejsze, a ponieważ chyżość największa pociągów na tej kolei nie może wynosić więcej nad dwadzieścia jeden (21) kilometrów na godzinę, przeto pozwala się na wszelkie ułatwienia, jakie z powodu tej małej chyżości są dopuszczalne.

Wozy, szyny i inne części składowe kolei, tudzież wszelkie przedmioty potrzebne do urządzenia i utrzymania kolei, zakupić należy wyłącznie w fabrykach krajowych.

Projekta techniczne budowy i urządzenia kolei przedstawić należy ministerstwu handlu wcześniej, a dotyczące się tego, jakoteż wszelkie inne rozporządzenia władz nadzorczych rządowych wykonywać jak najsejślej. Podobnie uczynić powinni koncesyonaryusze pod względem budowy wszystko, czegoby jeszcze ministerstwo handlu wymagało ze względu na dobro publiczne i trzymać się obowiązujących ogólnych przepisów budowniczych i policyjnych.

Budowę dolną kolei wykonać można tylko pod jeden tor.

Koncesyonaryusze zobowiązują się wejść w rokowania ze Spółką uprzyw. kolei pilżeńsko-brzeźnieńskiej (chomutowskiej) względem używania dworca w Kastycach, jakoteż względem urządzenia służby ruchu dla obrotu przejściowego i dotyczącą się tego umowę przedstawić Rządowi do zatwierdzenia.

Koncesyonaryusze są przedewszystkiem obowiązani co do obrotu osobowego postarać się o jak największe ułatwienia w przechodzie z własnej kolei na cudzą.

Co się tyczy warunków takiego połączenia, jakoteż urządzenia wspólnej służby dworcowej, poddają się koncesyonaryusze orzeczeniu ministerstwa handlu, jeżeliby się nie zgodzono w tej mierze z koleją, z którą ma nastąpić połączenie.

Rząd zastrzega sobie, że gdyby się nie zgodzono, on sam poda warunki wzajemnego używania wagonów kolei krajowych sąsiednich i zbiegu kolei idących z kopalni i zakładów przemysłowych.

Koncesyonaryusze są mianowicie obowiązani pozwolić za wynagrodzeniem kosztów, ażeby koleje łączące, które przedsiębiorstwa przemysłowe, mające sie-

dziby nad koleją koncesyonowaną, zechcą zbudować dla dowozu płodów swoich, zostały do dworców kolei doprowadzone w sposób dla ruchu kolei jak najmniej uciążliwy.

§. 4.

Koncesyonaryusze obowiązani są rozpocząć budowę kolei natychmiast, ukończyć ją aż do dnia 31 maja 1881, gotową kolej oddać na użytek publiczny i utrzymywać w ruchu bez przerwy przez cały okres koncesyjny.

Jako rękojmię dotrzymania powyższych terminów budowy, złożyć mają koncesyonaryusze Rządowi kaucyą w sumie pięć tysięcy (5.000) złotych w tych papierach, w których wolno lokować fundusze sieroce.

§. 5.

Do wybudowania kolei koncesyonowanej nadaje się koncesyonaryuszom prawo wywłaszczenia podług przepisów ustawowych w tej mierze obowiązujących.

Takież samo prawo nadane będzie koncesyonaryuszom do wybudowania wszelkich odnóg, prowadzących do zakładów przemysłowych, gdyby Rząd uznał potrzebę wybudowania takowych ze względu na dobro publiczne.

§. 6.

We względzie budowy kolei koncesyonowanej i ruchu na niej, zastosować się powinni koncesyonaryusze do osnowy niniejszego dokumentu koncesyi, jakoteż do istniejących w tej mierze ustaw i rozporządzeń mianowicie do ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238) i porządku ruchu kolei z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1852), tudzież do ustaw i rozporządzeń które w przeszłości wydane być mogą.

Wszakże pod względem ruchu pozwala się w myśl artykułu I ustawy z dnia 25 maja 1880 (Dz. u. p. Nr. 56) odstąpić od środków bezpieczeństwa przepisanych w porządku ruchu kolei żelaznych o ile ze względu na zmniejszenie chyżości największej, ministerstwo handlu uzna to za możliwe, a natomiast trzymać się należy osobnych przepisów ruchu, które wyda ministerstwo handlu.

§. 7.

Co się tyczy obowiązków dla zakładu pocztowego, stosowane będą w myśl artykułu II ustawy z dnia 25 maja 1880 (Dz. u. p. Nr. 56) przepisy następujące:

Koncesyonaryusze obowiązani są przewozić pocztę i służbę pocztową wszystkimi pociągami, programem ruchu objętymi.

Za te i za wszelkie inne usługi dla zakładu pocztowego, koncesyonaryusze żądać mogą odpowiedniego wynagrodzenia, które ustanowione będzie drogą umowy.

Atoli poczta listowa z wyjątkiem przesyłek z pieniędzmi i tych, których wartość jest deklarowana, ma być przewożona bezpłatnie.

Programy ruchu pociągów, przeznaczonych do przewożenia poczty, mają być podług przepisów, jakie obowiązywać będą, układane i zatwierdzane przez Władzę nadzorczą.

Gdyby do wykonywania służby pocztowej na stacyach potrzebne były osobne lokale, zawarta będzie osobna umowa względem wynagrodzenia, które ma być płacone jako czynsz najmu za używanie tych lokali przez koncesyonaryuszów dostarczonych.

Wewnętrzne urządzenie, utrzymanie w porządku, oświetlenie i opalanie tych lokali jest rzeczą zarządu pocztowego.

Korespondencye między dyrekcją lub radą zawiadowczą kolei a jej podrzędnymi czynnikami, dotyczące się zarządu kolei, tudzież korespondencye tych ostatnich między sobą, mogą być przewożone na odnośnych częściach kolei przez sługi kolei.

§. 8.

Koncesyonaryusze zobowiązują się, że urządziwszy linie telegraficzne, potrzebne do ruchu kolei i dawania sygnałów, pozwolą ich używać do korespondencyj rządowych i prywatnych za słusznem, umówić się mającem wynagrodzeniem.

Rządowi wolno będzie założyć własne linie na gruncie przez koncesyonaryuszów nabytym lub w ogóle na potrzeby kolei używanym bez żadnej zapłaty lub wynagrodzenia, a gdyby założona być miała osobna linia telegraficzna kolejowa, przymocować druty telegrafów rządowych do słupów telegrafu kolejowego.

Koncesyonaryusze zapewniają bezpłatną pomoc ze strony służby kolejowej w doglądaniu i utrzymywaniu takich linii rządowych, o ile do tego nie będzie potrzeba szczególnej znajomości rzeczy.

Koncesyonaryusze są nadto obowiązani przewozić na swojej kolei materiały i rek wizyta zakładu telegrafów rządowych podług taryf przepisanych dla transportów wojskowych, jakoteż zachowywać takowe bezpłatnie w swoich stacyach.

§. 9.

Oplaty za przewóz w obrocie osobowym, taryfy przewozu towarów, ich klasyfikacya i wszelkie przepisy dodatkowe, dotyczące się przewozu towarów, podlegają zatwierdzeniu ministerstwa handlu, przyczem zważać się będzie zarówno na interesa publiczne jak i na to, aby przedsiębiorstwo kolejowe przynosiło zyski dostateczne, tudzież na istniejące kontrakty co do przewozu.

Ceny przewozu osób i towarów i wszelkie inne opłaty pobierać się mające, obliczać wolno tylko w ustawowej walucie krajowej bez doliczania agio.

Gdy kolej w jednym roku ruchu będzie miała czystego dochodu najmniej siedm (7) pre. kapitału zakładowego, ministerstwo handlu zarządzić może stosunkowe niżenie taryf aż dotąd obowiązujących.

§. 10.

W przypadkach niedostatku i nadzwyczajnej drożyzny żywności i paszy w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, Minister handlu ma prawo niżyc według potrzeby ceny przewozu tych przedmiotów.

§. 11.

Transporty wojskowe przewożone być muszą po cenach taryfowych niżonych a to w myśl przepisów obowiązujących na uprzyw. kolei pilzeńsko-brzeźnieńskiej (chomutowskiej) tak w tej mierze jak i względem ulg dla podróżujących wojskowych.

Postanowienia te stosowane będą także do Obrony krajowej obu połów monarchyi, do strzelców krajowych tyrolskich, i to nietylko gdy podróżują kosztem skarbu, lecz także gdy jadą po służbie o własnym koszcie na ćwiczenia wojskowe i zgromadzenia kontrolne, tudzież do korpusu straży wojskowej sądów

cywilnych wiedeńskich, do żandarmeryi, jakoteż do straży skarbowej i straży bezpieczeństwa po wojskowemu uorganizowanej.

Koncesjonaryusze zobowiązują się przystąpić do zawartej przez spółki kolei austriackich umowy względem pomagania sobie nawzajem swojemi parkami w razie przewożenia większych transportów wojskowych, jakoteż do umowy dodatkowej o przewożeniu na rachunek skarbu wojskowego obłożnie chorych i rannych, która weszła w wykonanie od dnia 1 czerwca 1871.

Ten obowiązek przystąpienia odnosi się także do umowy ze spółkami kolejowemi względem wygadania sobie nawzajem swoją służbą w razie przewożenia większych transportów wojskowych i do przepisu o transportach wojskowych na kolejach żelaznych, a na wypadek przedłużenia kolei koncesyonowanej także do umowy względem zakupienia i utrzymywania w pogotowiu parku do transportów wojskowych, tudzież do postanowień organicznych i instrukcyj dla oddziałów kolei polowej.

Zobowiązania te ciężą na koncesjonaryuszach tylko o tyle, o ile będzie możliwem dopełnienie ich na kolei koncesyonowanej jako drugorzędnej a w skutek tego zbudowanej, urządzonej i eksploatowanej z dozwolonemi ułatwieniami a orzeka o tem ministerstwo handlu.

Koncesjonaryusze zobowiązują się obsadzać posady z uwzględnieniem wysłużonych podoficerów armii, marynarki wojennej i obrony krajowej w myśl ustawy z dnia 19 kwietnia 1872 (Dz. u. p. Nr. 60).

§. 12.

Urządnicy państwa, funkcyonaryusze i słudzy, którzy z polecenia władzy mającej nadzór nad zarządem i ruchem kolei żelaznych lub dla zabezpieczenia interesów państwa na zasadzie tej koncesyi lub w sprawach dochodów niestałych jadą koleją i okażą poświadczenie urzędowe, które do wylegitymowania się wydawać im będzie ministerstwo handlu, przewożeni być powinni bezpłatnie, równie jak ich pakunki podróżne.

§. 13.

Nadaje się koncesjonaryuszom prawo utworzenia za osobnem zezwoleniem Rządu Spółki akcyjnej, tudzież, celem zebrania potrzebnych funduszków prawo wypuszczenia w obieg akcyj na okaziciela lub na imię opiekujących.

Spółka utworzyć się mająca wchodzi we wszystkie prawa i obowiązki koncesjonaryuszów; statut spółki podlega zatwierdzeniu ze strony Rządu.

§. 14.

Rząd ma prawo przekonywać się czy budowa kolei i urządzenia ruchu są we wszystkich częściach wykonane odpowiednio celowi i trwale i zarządzić aby wadliwościom w tym względzie zapobieżono lub takowe usunięto.

Rząd ma także prawo wydelegować urzędnika do wglądania w zarząd.

Komisarz przez Rząd ustanowiony, mocen jest bywać na posiedzeniach rady zawiadowczej lub innej reprezentacyi działającej jako dyrekeya spółki, tudzież na walnych zgromadzeniach ile razy uzna to za potrzebne i zawieszać uchwały i rozporządzenia sprzeciwiające się ustawom lub statutom spółki albo publicznemu dobru.

Za nadzór nad przedsiębiorstwem kolei, niniejszem ustanowiony, koncesyonarysze nie są obowiązani płacić skarbowi państwa wynagrodzenia; również uwalnia się koncesyonaryszów od opartego na §fie 89ym Porządku ruchu kolei z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1852) obowiązku wynagradzania nadwyżki kosztów dozoru policyjnego i eraryalnego, jakoteż od obowiązku wystawienia bezpłatnie i utrzymywania lokali urzędowych.

§. 15.

Koncesyą nadaje się z obroną przeciw zakładaniu nowych kolei w myśl §fu 9go lit. b) ustawy o koncesyach na koleje żelazne, na lat dziewięćdziesiąt (90), licząc od dnia dzisiejszego, po upływie zaś tego czasu traci ona moc swoją.

Rząd może także wyrzec unieważnienie koncesyi przed upływem przerzeczonego czasu, gdy określone w §fie 4tym zobowiązania pod względem rozpoczęcia i skończenia budowy, tudzież otwarcia i utrzymywania ruchu nie będą dopełnione, o ile przekroczenie terminu nie da się usprawiedliwić w myśl §. 11 lit. b) ustawy o koncesyach na koleje żelazne a mianowicie wstrząśnieniami politycznymi i finansowemi.

§. 16.

Rząd zastrzega sobie prawo odkupienia kolei ukoncesyonowanej po jej wybudowaniu i otwarciu na niej ruchu w każdym czasie, a w tym razie wynagrodzi koncesyonaryszów gotówką.

Dla oznaczenia ceny odkupu obliczone będą czyste dochody roczne przedsiębiorstwa w ciągu lat siedmiu przed rzeczywistą chwilą odkupu, z tego stracone będą czyste dochody dwóch lat najniepomyślniejszych i policzony będzie średni dochód czysty pozostałych lat pięciu.

Gdyby jednak średni dochód czysty w ten sposób obliczony nie wynosił najmniej takiej sumy rocznej, która potrzebna jest do oprocentowania po 5 od sta i umorzenia kapitału zakładowego imiennego, przez Rząd zatwierdzonego, natenczas ta suma roczna uważana będzie za dochód czysty, mający służyć za podstawę do wymierzenia ceny odkupu. W przerzeczony sposób postąpi się także w tym przypadku, gdyby kolej odkupiona być miała przed końcem siódmego roku ruchu.

Celem wynagrodzenia koncesyonaryszów, administracya państwa, podług własnego wyboru, albo płacić im będzie rentę, wyrównywającą powyższym dochodom średnim a względnie najmniejszym, którą odbierać będą w ratach półrocznych dnia 1 stycznia i dnia 1 lipca każdego roku aż do upływu okresu koncesyjnego, albo zapłaci im jednorazowo sumę, odpowiadającą policzalnej, na podstawie oprocentowania po pięć od sta wymierzonej, wartości kapitałowej rent rocznych, które od chwili odkupu kolei wypadałoby płacić aż do upływu okresu koncesyjnego.

Suma imienna kapitału zakładowego podlega zatwierdzeniu Rządu.

Gdyby po upływie pierwszego roku ruchu jeszcze jakie nowe budowle wystawione lub urządzenia ruchu pomnożone być miały, koszta stąd poniesione mogą być doliczone do kapitału zakładowego, jeżeli Rząd pozwolił na wzniesienie projektowanych nowych budowli lub pomnożenie urządzeń ruchu i jeżeli koszta będą należycie wykazane.

Przez odkupienie kolei i od dnia tego odkupienia wchodzi państwo za wyplatą ceny odkupu bez dalszego wynagrodzenia, w posiadanie i używanie kolei

obecnie koncesyonowanej, ze wszystkimi wyżej wspomnianemi, do niej należącemi ruchomościami i nieruchomościami.

§. 17.

Gdy koncesya utraci moc swoją i od tego dnia, wchodzi państwo bez wynagrodzenia w wolne od ciężarów posiadanie i używanie kolei ukoncesyonowanej, mianowicie gruntu, budowli ziemnych i sztucznych, całej dolnej i wierzehnej budowy kolei i wszystkich nieruchomości przynależności, jako to: dworców, miejsce do ładowania i wyladowania, wszystkich budynków do ruchu kolei potrzebnych w miejscach do zajazdu i odjazdu, domów dla strażników i dozorców, ze wszystkimi urządzeniami należącemi do machin stałych i ze wszystkimi nieruchomościami.

Co się tyczy ruchomości, jako to: lokomotyw, wagonów, machin ruchomych, narzędzi, tudzież innych urządzeń i materyałów, o ile są potrzebne do utrzymywania ruchu i do tego zdatne, przedmioty te przejdą bezpłatnie na własność państwa w takiej ilości lub wartości, jaka odpowiada pierwszemu urządzeniu ruchu objętemu kapitałem zakładowym.

Tak wtedy gdy koncesya moc swoją straci, jak i w razie odkupienia kolei (§. 16) zatrzymają koncesyonaryusze na własność utworzony z własnych dochodów przedsiębiorstwa fundusz zasobny i należące się im aktywa, tudzież te osobne zakłady i budynki, z własnego majątku wzniesione lub nabyte, jako to: piece do koksu i wapna, odlewnie, fabryki machin i innych narzędzi, spichlerze, doki, składy węgla i inne, do których zbudowania lub nabycia Rząd ich upoważnił z tym wyraźnym dodatkiem, że nie mają stanowić przynależności kolejowej.

§. 18.

Nadto zastrzega sobie Rząd prawo, że gdyby pomimo poprzedniego ostrzeżenia, ponawiało się naruszenie lub zaniedbanie obowiązków w dokumencie koncesyi lub ustawami przepisanych, będzie temu zapobiegał środkami odpowiadającemi ustawom, a według okoliczności unieważni koncesyą jeszcze przed upływem czasu, na który została nadana.

Ostrzegając surowo, aby nikt nie czynił nie przeciwnego postanowieniom koncesyi niniejszej, i nadając koncesyonaryuszom prawo uciekania się do Naszych sądów w sprawach o wynagrodzenie udowodnionej szkody, rozkazujemy wyraźnie wszystkim władzom, do których to należy, aby nad koncesyą i wszystkimi postanowieniami, w niej zawartemi, ściśle i troskliwie czuwały.

W dowód czego wydajemy niniejszy list, pod Naszą większą pieczęcią, w Naszem głównem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu dnia dwudziestego ósmego miesiąca sierpnia, w roku zbawienia tysiąc ósmset ósmdziesiątym, Naszego panowania trzydziestym drugim.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Kremer r. w.

Dunajewski r. w.

125.

Dokument koncesyi z dnia 28 sierpnia 1880,

na kolej żelazną parową od stacyi w Pečku do Zasmuka z odnogami.

My Franciszek Józef Pierwszy, z Bożej łaski Cesarz Austryacki;

Król Apostolski Węgierski, Król Czeski, Dalmacki, Kroacki, Sławoński, Galicyjski, Lodomeryjski i Illiryjski; Arcyksiążę Austryacki; Wielki Książę Krakowski; Książę Lotaryński, Salzburski, Styryjski, Karyntyjski, Kraiński, Bukowiński, Górno i Dolno Szląski; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; uksiążęcony Hrabia na Habsburgu i Tyrolu, itd. itd. itd.

Gdy Spółka austryacka kolei miejscowych podała prośbę o udzielenie jej koncesyi na budowę i utrzymanie w ruchu kolei miejscowej od stacyi w Pečku uprzyw. Spółki austryackiej kolei państwa do Zasmuka z odnogami z jednej strony do Kurzyma, z drugiej do cukrowni w Karlsthalu pod Swojszycami, przeto ze względu na ogólną pożyteczność tego przedsięwzięcia, widzimy się spodowani nadać rzeczonyj Spółce koncesyą niniejszą na zasadzie ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238), jakoteż ustawy z dnia 25 maja 1880 (Dz. u. p. Nr. 56), w sposób następujący:

§. 1.

Nadajemy Spółce austryackiej kolei miejscowych prawo wybudowania i utrzymywania w ruchu kolei żelaznej od stacyi w Pečku uprzyw. Spółki austryackiej kolei państwa, według okoliczności z objęciem istniejącej kolei przemysłowej pečkowskiej, na Radim, Planany i Voteles do Zasmuka, z odnogami, z jednej strony do Kurzyma, z drugiej do cukrowni w Karlsthalu pod Swojszycami.

§. 2.

Kolei będącej przedmiotem niniejszego dokumentu koncesyjnego zapewnia się następujące ulgi:

1. uwolnienie od stępli i opłat od wszelkich umów, wpisów hipotecznych, podań i jakichkolwiek innych dokumentów, tyczących się zebrania kapitału i zabezpieczenia odsetków, jakoteż ruchu aż do czasu otwarcia ruchu, tudzież od dokumentów, tyczących się nabycia gruntów, budowy i urządzenia kolei aż do końca pierwszego roku ruchu;

2. uwolnienie od stępli i opłat pierwszej emisyi akcyj, tudzież kwitów tymczasowych, jakoteż od opłat za przeniesienie własności zakupionych gruntów;

3. uwolnienie od opłat i taks za wydanie koncesyi i za wygotowanie niniejszego dokumentu koncesyjnego, tudzież uwolnienie od podatku dochodowego i

zarobkowego, jakoteż od wszelkiego nowego podatku, któryby w przyszłości mocą ustawy był zaprowadzony na lat trzydzieści, licząc od dnia dzisiejszego.

§. 3.

Kolej ta wybudowana być ma jako drugorzędna ze szlakiem normalnym.

Sposób budowy, jakoteż urządzenia ruchu odpowiadać powinny projektom szczegółowym przez ministerstwo handlu zatwierdzić się mającym i warunkom technicznym, które będą ustanowione.

W tej mierze starać się należy, aby koszta budowy były jak najmniejsze, a ponieważ chyżość największa pociągów na tej kolei nie może wynosić więcej nad dwadzieścia (20) kilometrów na godzinę, przeto pozwala się na wszelkie ułatwienia, jakie z powodu tej małej chyżości są dopuszczalne.

Wozy, szyny i inne części składowe kolei, tudzież wszelkie przedmioty potrzebne do urządzenia i utrzymania kolei, zakupić należy wyłącznie w fabrykach krajowych.

Projekta techniczne budowy i urządzenia kolei przedstawić należy ministerstwu handlu wcześniej, a tyczące się tego, jakoteż wszelkie inne rozporządzenia władz nadzorczych rządowych wykonywać jak najściślej.

Podobnież uczynić powinna Spółka pod względem budowy wszystko, czegoby jeszcze ministerstwo handlu wymagało ze względu na dobro publiczne i trzymać się obowiązujących ogólnych przepisów budowniczych i policyjnych.

Budowę dolną kolei wykonać można tylko pod jeden tor.

Spółka zobowiązuje się wejść w rokowania ze Spółką uprzyw. kolei państwa względem używania dworca w Pečeku, jakoteż względem urządzenia służby ruchu dla obrotu przejściowego i tycząca się tego umowę przedstawić Rządowi do zatwierdzenia.

Spółka jest przede wszystkim obowiązana co do obrotu osobowego postarać się o jak największe ułatwienia w przechodzie z własnej kolei na cudzą.

Co się tyczy warunków takiego połączenia, jakoteż urządzenia wspólnej służby dworcowej, poddadzą się koncesyonaryusze orzeczeniu ministerstwa handlu, jeżeliby się nie zgodzono w tej mierze z koleją, z którą ma nastąpić połączenie.

Rząd zastrzega sobie, że gdyby się nie zgodzono, on sam poda warunki wzajemnego używania wagonów kolei krajowych sąsiednich i zbiegu kolei idących z kopalni i zakładów przemysłowych.

Spółka jest mianowicie obowiązana pozwolić za wynagrodzeniem kosztów, ażeby koleje łączące, które przedsiębiorstwa przemysłowe, mające siedziby nad koleją koncesyonowaną, zechcą zbudować dla dowozu płodów swoich, zostały do dworców kolei doprowadzone w sposób dla ruchu kolei jak najmniej uciążliwy.

§. 4.

Spółka austriacka kolei miejscowych obowiązana jest rozpocząć budowę kolei natychmiast, ukończyć ją najpóźniej do dnia 1 listopada 1881, gotową kolej oddać na użytek publiczny i utrzymywać w ruchu bez przerwy przez cały okres koncesyjny.

Jako rękojmię dotrzymania powyższych terminów budowy, złożyć ma Spółka Rządowi kaucyą w sumie dwa tysiące (2.000) złotych waluty austriackiej w gotówce albo w tych papierach, w których wolno lokować fundusze sieroce.

§. 5.

Do wybudowania kolei koncesyonowanej nadaje się Spółce prawo wyłączenia podług przepisów ustawowych w tej mierze obowiązujących. Takież samo prawo nadane będzie Spółce do wybudowania wszelkich odnóg, prowadzących do zakładów przemysłowych, gdyby Rząd uznał potrzebę wybudowania takowych ze względu na dobro publiczne.

§. 6.

We względzie budowy kolei koncesyonowanej i ruchu na niej, zastosować się powinna Spółka do osnowy niniejszego dokumentu koncesyi, jakoteż do istniejących w tej mierze ustaw i rozporządzeń, mianowicie do ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238) i porządku ruchu kolei z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1852), tudzież do ustaw i rozporządzeń które w przyszłości wydane być mogą.

Wszakże pod względem ruchu pozwala się w myśl artykułu I ustawy z dnia 25 maja 1880 (Dz. u. p. Nr. 56) odstąpić od środków bezpieczeństwa przepisanych w porządku ruchu kolei żelaznych o ile ze względu na zmniejszenie chyżości największej, ministerstwo handlu uzna to za możliwe, a natomiast trzymać się należy osobnych przepisów ruchu, które wyda ministerstwo handlu.

§. 7.

Co się tyczy obowiązków dla zakładu pocztowego, stosowane będą w myśl artykułu II ustawy z dnia 25 maja 1880 (Dz. u. p. Nr. 56) przepisy następujące: Spółka obowiązana jest przewozić pocztę i służbę pocztową wszystkimi pociągami, programem ruchu objętemi; za te i za wszelkie inne usługi dla zakładu pocztowego, Spółka żądać może odpowiedniego wynagrodzenia, które ustalone będzie drogą umowy. Atoli poczta listowa z wyjątkiem przesyłek z pieniędźmi i tych, których wartość jest deklarowana, ma być przewożona bezpłatnie.

Programy ruchu pociągów, przeznaczonych do przewożenia poczty, mają być podług przepisów, jakie obowiązywać będą, układane i zatwierdzane przez Władzę nadzorczą. Gdyby do wykonywania służby pocztowej na stacyach potrzebne były osobne lokale, zawarta będzie osobna umowa względem wynagrodzenia, które ma być płacone jako czynsz najmu za używanie tych lokali przez Spółkę dostarczonych.

Wewnętrzne urządzenie, utrzymanie w porządku, oświetlenie i opalanie tych lokali jest rzeczą zarządu pocztowego.

Korespondencye między dyrekcją lub radą zawiadowczą kolei a jej podrzędnymi czynnikami, tyczące się zarządu kolei, tudzież korespondencye tych ostatnich między sobą, mogą być przewożone na odnośnych częściach kolei przez służbę kolei.

§. 8.

Spółka zobowiązuje się, że urządziwszy linie telegraficzne, potrzebne do ruchu kolei i dawania sygnałów, pozwoli ich używać do korespondencyj rządowych i prywatnych za słusznem, umówić się mającym wynagrodzeniem.

Rządowi wolno będzie założyć własne linie na gruncie przez Spółkę nabytym lub w ogóle na potrzeby kolei używanym bez żadnej zapłaty lub

wynagrodzenia, a gdyby założona być miała osobna linia telegraficzna kolejowa, przymocować druty telegrafów rządowych do słupów telegrafu kolejowego.

Spółka zapewnia bezpłatną pomoc ze strony służby kolejowej w doglądaniu i utrzymywaniu takich linii rządowych, o ile do tego nie będzie potrzeba szczególnej znajomości rzeczy.

Spółka jest nadto obowiązana przewozić na swojej kolei materiały i rekwizyta zakładu telegrafów rządowych podług taryf przepisanych dla transportów wojskowych, jakoteż zachowywać takowe bezpłatnie w swoich stacyach i dworcach.

§. 9.

Spółka obowiązana jest urządzać przewóz osób na głównej linii z Pečku do Zasmuka z odnogą do Kurzyma w taki sposób, aby codziennie chodził w każdym kierunku jeden pociąg służący do obrotu osobowego.

Pozwala się używać koni do przewożenia pociągów osobowych.

Do przewożenia osób używać można wagonów tylko jednej klasy. Dopóki tak będzie, postarać się należy na wypadek potrzeby o wagony, mające po jednym osobnym przedziale.

Opłaty pobierać się mające za przewóz osób, podlegają zatwierdzeniu Rządu.

Co się tyczy odnogi do Swojszyc, która ma być wybudowana, nie wkłada się na Spółkę obowiązku urządzenia na niej regularnego obrotu osobowego. Atoli wolno jej będzie przewozić właścicieli, posiadaczy lub rządców, jakoteż urzędników, sług i robotników przedsiębiorstw rolniczych i przemysłowych, znajdujących się nad tą odnogą po cenach umówić się mających naprzód z temi przedsiębiorstwami, w którym to jednak razie Spółka obowiązana będzie przewozić na rzezonej odnodze także i inne osoby pod temi samemi warunkami.

Przewóz odbywać się winien z zachowaniem przepisów, tyczących się obrotu osobowego, o ile odnoszą się do obranego sposobu przewożenia, jakoteż z zachowaniem szczególnych środków ostrożności, które ministerstwo handlu przepisze.

§. 10.

Ceny przewozu towarów pobierać się mające podlegają zatwierdzeniu ministerstwa handlu, przyczem zważać się będzie zarówno na interesa publiczne jak i na to, aby kolej koncesyonowana przynosiła odpowiednie zyski a w szczególności na zawarte kontrakty co do przewozu.

Zresztą obowiązana jest Spółka stosować na swojej kolei rozporządzenia, obowiązujące uprzyw. austriacką Spółkę kolei państwa co się tyczy należytości pobocznych i wszelkich innych przepisów, tyczących się przewozu a we względzie nomenklatury i klasyfikacji towarów, poddać się rozporządzeniom ministerstwa handlu.

Po upływie piątego roku ruchu służy ministerstwu handlu prawo poddania taryf rewizyi, przyczem jednak zważać się będzie tak na zabezpieczenie odpowiednich zysków, jak i na zawarte kontrakty co do przewozu.

Ceny przewozu osób i towarów, jakoteż wszelkie inne opłaty, obliczać wolno tylko w walucie ustawowej krajowej bez doliczania ażyo.

§. 11.

W przypadkach niedostatku i nadzwyczajnej drożyzny żywności i paszy w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, Minister handlu ma prawo zniżyć według potrzeby ceny przewozu tych przedmiotów, wszakże nie do niższej kwoty niż opłata od przedmiotów, które na odnośnej przestrzeni przewożone są po najniższej cenie.

§. 12.

Transporty wojskowe przewożone być muszą po cenach taryfowych zniżonych a to w myśl przepisów obowiązujących uprzyw. Spółkę austriacką kolei państwa tak w tej mierze jak i względem ulg dla podróżujących wojskowych.

Postanowienia te stosowane będą także do Obrony krajowej obu połów monarchyi, do strzelców krajowych tyrolskich, i to nie tylko gdy podróżują kosztem skarbu, lecz także gdy jadą po służbie o własnym koszcie na ćwiczenia wojskowe i zgromadzenia kontrolne, tudzież do korpusu straży wojskowej sądów cywilnych wiedeńskich, do żandarmeryi, jakoteż do straży skarbowej i straży bezpieczeństwa po wojskowemu uorganizowanej.

Spółka austriacka kolei miejscowych zobowiązuje się przystąpić do zawartej przez spółki kolei austriackich umowy względem pomagania sobie nawzajem swojemi parkami w razie przewożenia większych transportów wojskowych, jakoteż do umowy dodatkowej o przewożeniu na rachunek skarbu wojskowego obłożnie chorych i rannych, która weszła w wykonanie od dnia 1 czerwca 1871.

Ten obowiązek przystąpienia odnosi się także do umowy ze spółkami kolejowemi względem wygadania sobie nawzajem swoją służbą w razie przewożenia większych transportów wojskowych i do przepisu o transportach wojskowych na kolejach żelaznych, a na wypadek przedłużenia kolei koncesyonowanej także do umowy względem zakupienia i utrzymywania w pogotowiu parku do transportów wojskowych, tudzież do postanowień organicznych i instrukcyj dla oddziałów kolei polowej.

Zobowiązania te ciężą na Spółce tylko o tyle, o ile będzie możliwem dopełnienie ich na kolei koncesyonowanej jako drugorzędnej a w skutek tego zbudowanej, urządzonej i eksploatowanej z dozwolonemi ułatwieniami a orzeka o tem ministerstwo handlu.

Spółka zobowiązuje się przy obsadzaniu posad uwzględniać wysłużonych podoficerów armii, marynarki wojennej i obrony krajowej w myśl ustawy z dnia 19 kwietnia 1872 (Dz. u. p. Nr. 60).

§. 13.

Posyłki przeznaczone dla zakładów rządowych chowu koni, tudzież osoby im towarzyszące, przewożone być mają po cenach zniżonych, jak transporty wojskowe, wszakże z ograniczeniem powyżej wzmiankowanym.

§. 14.

Urzednicy państwa, funkcyonaryusze i słudzy, którzy z polecenia władzy mającej nadzór nad zarządem i ruchem kolei żelaznych lub dla zabezpieczenia interesów państwa na zasadzie tej koncesyi lub w sprawach dochodów niestałych

jadą koleją i okażą polecenie tej Władzy, przewożeni być powinni bezpłatnie, równie jak ich pakunki podróżne.

§. 15.

Osoby wydalone przymusowo i więźniowie, jakoteż ich dozorey, a ci ostatni także wtedy gdy wracają, przewożeni będą za połowę należytości passażerskiej.

Osoby te umieszczone być muszą ile możności w osobnych przedziałach, umówić się więc należy z właściwymi władzami w których dniach i którymi pociągami mają być przewożone.

§. 16.

Spółce austriackiej kolei miejscowych nadaje się prawo przeniesienia w każdym czasie praw i obowiązków, z koncesyi niniejszej wynikających, na uprzyw. austriacką Spółkę kolei państwa.

§. 17.

Rząd ma prawo przekonywać się czy budowa kolei i urządzenia ruchu są we wszystkich częściach wykonane odpowiednio celowi i trwale i zarządzić aby wadliwościom w tym względzie zapobieżono lub takowe usunięto.

Rząd ma także prawo ustanowić komisarza rządowego do wglądania w zarząd Spółki austriackiej kolei miejscowych.

Za nadzór nad przedsiębiorstwem kolei, niniejszem ustanowiony, Spółka nie jest obowiązana płacić skarbowi państwa osobnego wynagrodzenia; również uwalnia się Spółkę od opartego na §fie 89ym Porządku ruchu kolei z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1852) obowiązku wynagradzania nadwyżki kosztów dozoru policyjnego i eraryalnego, jakoteż od obowiązku wystawienia bezpłatnie i utrzymywania lokali urzędowych.

§. 18.

Koncesya nadaje się z obroną przeciw zakładaniu nowych kolei w myśl §fu 9go lit. b) ustawy o koncesyach na koleje żelazne, na lat dziewięćdziesiąt (90), licząc od dnia dzisiejszego, po upływie zaś tego czasu traci ona moc swoją.

Rząd może także wyrzec unieważnienie koncesyi przed upływem przerzeczonego czasu, gdy określone w §fie 4tym zobowiązania pod względem rozpoczęcia i skończenia budowy, tudzież otwarcia i utrzymywania ruchu nie będą dopełnione, o ile przekroczenie terminu nie da się usprawiedliwić w myśl §. 11 lit. b) ustawy o koncesyach na koleje żelazne a mianowicie wstrząśnieniami politycznymi i finansowymi.

§. 19.

Rząd zastrzega sobie prawo odkupienia kolei ukoncesyonowanej po jej wybudowaniu i otwarciu na niej ruchu w każdym czasie, a w tym razie wynagrodzi koncesyonaryuszów gotówką. Dla oznaczenia ceny odkupu obliczone będą czyste dochody roczne przedsiębiorstwa w ciągu lat siedmiu przed rzeczywistą chwilą odkupu, z tego stracone będą czyste dochody dwóch lat najniepomyślniejszych i policzony będzie średni dochód czysty pozostałych lat pięciu.

Gdyby jednak średni dochód czysty w ten sposób obliczony nie wynosił najmniej takiej sumy rocznej, która potrzebna jest do oprocentowania po 5 od sta

i umorzenia kapitału zakładowego imiennego, przez Rząd zatwierdzonego, natenczas ta suma roczna uważana będzie za dochód czysty, mający służyć za podstawę do wymierzenia ceny odkupu.

W przerzeczony sposób postąpi się także w tym przypadku, gdyby kolej odkupiona być miała przed końcem siódmego roku ruchu. Celem wynagrodzenia Spółki, administracya państwa, podług własnego wyboru, albo płacić jej będzie rentę, wyrównywającą powyższym dochodom średnim a względnie najmniejszym, którą Spółka odbierać będzie w ratach półrocznych aż do upływu okresu koncesyjnego, albo zapłaci jej jednorazowo sumę, odpowiadającą policzalnej, na podstawie oprocentowania po pięć od sta wymierzonej, wartości kapitałowej rent rocznych, które od chwili odkupu kolei wypadałoby płacić aż do upływu okresu koncesyjnego.

Suma imienna kapitału zakładowego ustanawia się na milion (1,000.000) zł. w wal. austr.

Gdyby po upływie pierwszego roku ruchu jeszcze jakie nowe budowle wystawione lub urządzenia ruchu pomnożone być miały, koszta stąd poniesione mogą być doliczone do kapitału zakładowego, jeżeli Rząd pozwolił na wzniesienie projektowanych nowych budowli lub pomnożenie urządzeń ruchu i jeżeli koszta będą należycie wykazane.

Przez odkupienie kolei i od dnia tego odkupienia wchodzi państwo za wypłatą ceny odkupu bez dalszego wynagrodzenia, w posiadanie i używanie kolei obecnie koncesyonowanej, ze wszystkimi wyżej wspomnianymi, do niej należącymi ruchomościami i nieruchomościami.

§. 20.

Gdy koncesya utraci moc swoją i od tego dnia, wchodzi państwo bez wynagrodzenia w wolne od ciężarów posiadanie i używanie kolei ukoncesyonowanej, mianowicie gruntu, budowli ziemnych i sztucznych, całej dolnej i wierzchniej budowy kolei i wszystkich nieruchomości przynależności, jako to: dworców, miejsce do ładowania i wyladowania, wszystkich budynków do ruchu kolei potrzebnych w miejscach do zajazdu i odjazdu, domów dla strażników i dozorców, ze wszystkimi urządzeniami należącymi do machin stałych i ze wszystkimi nieruchomościami.

Co się tyczy ruchomości, jako to: lokomotyw, wagonów, machin ruchomych, narzędzi, tudzież innych urządzeń i materiałów, o ile są potrzebne do utrzymywania ruchu i do tego zdatne, przedmioty te przejdą bezpłatnie na własność państwa w takiej ilości lub wartości, jaka odpowiada pierwszemu urządzeniu ruchu objętemu kapitałem zakładowym.

Tak wtedy gdy koncesya moc swoją straci, jak i w razie odkupienia kolei (§. 19) zatrzymają koncesyonaryusze na własność utworzony z własnych dochodów przedsiębiorstwa fundusz zasobny i należące się im aktywa, tudzież te osobne zakłady i budynki, z własnego majątku wzniesione lub nabyte, jako to: piece do koksu i wapna, odlewnie, fabryki machin i innych narzędzi, spichlerze, doki, składy węgla i inne, do których zbudowania lub nabycia Rząd ich upoważnił z tym wyraźnym dodatkiem, że nie mają stanowić przynależności kolejowej.

§. 21.

Nadto zastrzega sobie Rząd prawo, że gdyby pomimo poprzedniego ostrzeżenia, ponawiało się naruszenie lub zaniedbanie obowiązków w dokumencie

koncesyi lub ustawami przepisanych, będzie temu zapobiegał środkami odpowiadającymi ustawom, a według okoliczności unieważni koncesyą jeszcze przed upływem czasu, na który została nadana.

Ostrzegając surowo, aby nikt nie czynił nic przeciwnego postanowieniom koncesyi niniejszej, i nadając koncesyonaryuszom prawo uciekania się do Naszych sądów w sprawach o wynagrodzenie udowodnionej szkody, rozkazujemy wyraźnie wszystkim władzom, do których to należy, aby nad koncesyą i wszystkimi postanowieniami, w niej zawartemi, ściśle i troskliwie czuwały.

W dowód czego wydajemy niniejszy list, pod Naszą większą pieczęcią, w Naszem głównem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu dnia dwudziestego ósmego miesiąca sierpnia, w roku zbawienia tysiąc ośmset ośmdziesiątym, Naszego panowania trzydziestym drugim.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Kremer r. w.

Dunajewski r. w.

126.

Ustawa z dnia 12 września 1880,

o wyznaczeniu stałego dodatku rządowego na utrzymanie dróg skarbowych przez kraj Dolną Austryą objętych.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje :

§. 1.

Upoważnia się Rząd, ażeby krajowi Dolnej Austrii, na utrzymanie dróg skarbowych, które w r. 1869 przeszły z administracyi rządowej pod pieczęć kraju, płacił, poczynawszy od roku 1875 w miejsce dotychczasowych kwot zmiennych, stały dodatek po 50.000 zł. rocznie.

§. 2.

Wykonanie ustawy niniejszej poleca się Ministrowi spraw wewnętrznych, który winien porozumieć się w tej mierze z Ministrem skarbu.

Lwów, dnia 12 września 1880.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Dunajewski r. w.

127.**Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych
z dnia 2 września 1880,**

tyczące się zaprowadzenia nowego starostwa powiatowego w Metkovicach w Dalmacyi.

Jego c. i k. Apostolska Mość najwyższem postanowieniem z dnia 30 stycznia b. r. raczył najmiłościwiej pozwolić na częściową zmianę podziału administracyjnego królestwa dalmackiego, ogłoszonego rozporządzeniem Ministra spraw wewnętrznych z dnia 10 lipca 1868 (Dz. u. p. Nr. 101), mianowicie, aby teraźniejszy okrąg administracyjny makarski podzielony został na dwa powiaty makarski i metkowicki, w ten sposób, aby okrąg sądowy metkowicki stanowił osobne starostwo powiatowe z siedzibą urzędu w Metkovicach, podczas gdy okręgi sądowe makarski i vergoracki tworzyć mają nadal starostwo powiatowe makarskie.

Starostwo metkowickie rozpocząć ma urzędowanie dnia 1 listopada 1880.

Taaffe r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLIV. — Wydana i rozesłana dnia 9 października 1880.

128.

Dokument koncesyi z dnia 28 sierpnia 1880,

na kolej żelazną parową ze Smidar do Wysokiego Wesela.

**My Franciszek Józef Pierwszy,
z Bożej łaski Cesarz Austriacki;**

Król Apostolski Węgierski, Król Czeski, Dalmacki, Kroacki, Sławoński, Galicyjski, Lodomeryjski i Illiryjski; Arcyksiążę Austriacki; Wielki Książę Krakowski, Książę Lotaryński, Salzburski, Styryjski, Karyntyjski, Kraiński, Bukowiński, Górno i Dolno Szląski; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; uksiążęcony Hrabia na Habsburgu i Tyrolu itd. itd. itd.

Gdy Spółka austriacka kolei miejscowych w Pradze podała prośbę o udzielenie jej koncesyi na budowę i utrzymanie w ruchu kolei miejscowej od stacyi w Smidarach uprzyw. kolei austriackiej północno-zachodniej do Wysokiego Wesela, przeto ze względu na ogólną pożyteczność tego przedsięwzięcia, widzimy się spowodowani nadać rzeczonej Spółce koncesyą niniejszą na zasadzie ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238), jakoteż ustawy z dnia 25 maja 1880 (Dz. u. p. Nr. 56), w sposób następujący:

§. 1.

Nadajemy Spółce austriackiej kolei miejscowych w Pradze prawo wybudowania i utrzymywania w ruchu kolei żelaznej parowej od stacyi w Smidarach uprzyw. kolei austriackiej północno-zachodniej na Grobiczany, Zbierz i Weleżyce do Wysokiego Wesela.

§. 2.

Kolei będącej przedmiotem niniejszego dokumentu koncesyjnego zapewnią się następujące ulgi:

1. uwolnienie od stępli i opłat od wszelkich umów, wpisów hipotecznych, podań i jakiegokolwiek innych dokumentów, dotyczących się zebrania kapitału i zabezpieczenia odsetków, jakoteż ruchu aż do czasu otwarcia ruchu, tudzież od dokumentów, dotyczących się nabycia gruntów, budowy i urządzenia kolei aż do końca pierwszego roku ruchu;

2. uwolnienie od stępli i opłat pierwszej emisji akcyj, tudzież kwitów tymczasowych, jakoteż od opłat za przeniesienie własności zakupionych gruntów;

3. uwolnienie od opłat i taks za wydanie koncesyi i za wygotowanie niniejszego dokumentu koncesyjnego; tudzież uwolnienie od podatku dochodowego i zarobkowego, jakoteż od wszelkiego nowego podatku, któryby w przyszłości mocą ustawy był zaprowadzony na lat trzydzieści, licząc od dnia dzisiejszego.

§. 3.

Kolej ta wybudowana być ma jako drugorzędna ze szlakiem normalnym.

Sposób budowy, jakoteż urządzenia ruchu odpowiadać powinny projektom szczegółowym przez ministerstwo handlu zatwierdzić się mającym i warunkom technicznym, które będą ustanowione.

W tej mierze starać się należy, aby koszta budowy były jak najmniejsze, a ponieważ chyżość największa pociągów na tej kolei nie może wynosić więcej nad dwadzieścia (20) kilometrów na godzinę, przeto pozwala się na wszelkie ułatwienia, jakie z powodu tej małej chyżości są dopuszczalne.

Zakupując wozy, szyny i inne części składowe kolei, tudzież wszelkie przedmioty potrzebne do urządzenia i utrzymania kolei, dawać należy ile możliwości pierwszeństwo fabrykom krajowym, jeżeli ich warunki są takie same.

Projekta techniczne budowy i urządzenia kolei przedstawić należy ministerstwu handlu wcześniej, a dotyczące się tego, jakoteż wszelkie inne rozporządzenia władz nadzorczych rządowych wykonywać jak najściślej.

Podobnież uczynić powinna Spółka pod względem budowy wszystko, czegoby jeszcze ministerstwo handlu wymagało ze względu na dobro publiczne i trzymać się obowiązujących ogólnych przepisów budowniczych i policyjnych.

Budowę dolną kolei wykonać można tylko pod jeden tor.

Spółka zobowiązuje się wejść w rokowania ze Spółką uprzyw. kolei austr. północno-zachodniej względem używania dworca w Smidarach, jakoteż względem urządzenia służby ruchu dla obrotu przejściowego i dotyczącą się tego umowę przedstawić Rządowi do zatwierdzenia.

Spółka jest przedewszystkiem obowiązana co do obrotu osobowego postarać się o jak największe ułatwienia w przechodzie z własnej kolei na cudzą.

Co się tyczy warunków takiego połączenia, jakoteż urządzenia wspólnej służby dworcowej, podda się Spółka orzeczeniu ministerstwa handlu, jeżeliby się nie zgodzono w tej mierze z koleją, z którą ma nastąpić połączenie.

Rząd zastrzega sobie, że gdyby się nie zgodzono, on sam poda warunki wzajemnego używania wagonów kolei krajowych sąsiednich i zbiegu kolei idących z kopalni i zakładów przemysłowych.

Spółka jest mianowicie obowiązana pozwolić za wynagrodzeniem kosztów, ażeby koleje łączące, które przedsiębiorstwa przemysłowe, mające siedziby nad

koleją koncesyonowaną, zechcą zbudować dla dowozu płodów swoich, zostały do dworców kolei doprowadzone w sposób dla ruchu kolei jak najmniej uciążliwy.

§. 4.

Spółka austriacka kolei miejscowych obowiązana jest rozpocząć budowę kolei natychmiast, ukończyć ją w przeciągu najwięcej jednego roku, licząc od dnia dzisiejszego, gotową kolej oddać na użytek publiczny i utrzymywać w ruchu bez przerwy przez cały okres koncesyjny.

Jako rękojmię dotrzymania powyższych terminów budowy, złożyć ma Spółka Rządowi na jego żądanie kaucyą w sumie tysiąc (1.000) złotych w gotówce albo w tych papierach, w których wolno lokować fundusze sieroce.

§. 5.

Do wybudowania kolei koncesyonowanej nadaje się Spółce prawo wyłączenia podług przepisów ustawowych w tej mierze obowiązujących.

Takież samo prawo nadane będzie Spółce do wybudowania wszelkich odnóg, prowadzących do zakładów przemysłowych, gdyby Rząd uznał potrzebę wybudowania takowych ze względu na dobro publiczne.

§. 6.

We względzie budowy kolei koncesyonowanej i ruchu na niej, zastosować się powinna Spółka do osnowy niniejszego dokumentu koncesyi, jakoteż do istniejących w tej mierze ustaw i rozporządzeń, mianowicie do ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238) i porządku ruchu kolei z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1852), tudzież do ustaw i rozporządzeń które w przyszłości wydane być mogą.

Wszakże pod względem ruchu pozwala się w myśl artykułu I ustawy z dnia 25 maja 1880 (Dz. u. p. Nr. 56) odstąpić od środków bezpieczeństwa przepisanych w porządku ruchu kolei żelaznych o ile ze względu na zmniejszenie chyżości największej, ministerstwo handlu uzna to za możliwe, a natomiast trzymać się należy osobnych przepisów ruchu, które wyda ministerstwo handlu.

§. 7.

Co się tyczy obowiązków dla zakładu pocztowego, stosowane będą w myśl artykułu II ustawy z dnia 25 maja 1880 (Dz. u. p. Nr. 56) przepisy następujące:

Spółka obowiązana jest przewozić pocztę i służbę pocztową wszystkimi pociągami, programem ruchu objętymi; za te i za wszelkie inne usługi dla zakładu pocztowego, Spółka żądać może odpowiedniego wynagrodzenia, które ustanowione będzie drogą umowy.

Atoli poczta listowa z wyjątkiem przesyłek z pieniędzmi i tych, których wartość jest deklarowana, ma być przewożona bezpłatnie.

Programy ruchu pociągów, przeznaczonych do przewożenia poczty, mają być podług przepisów, jakie obowiązują być, układane i zatwierdzane przez Władzę nadzorczą.

Gdyby do wykonywania służby pocztowej na stacyach potrzebne były oddzielne lokale, zawarta będzie osobna umowa względem wynagrodzenia, które ma być płacone jako czynsz najmu za używanie tych lokali przez Spółkę dostarczonych.

Wewnętrzne urządzenie, utrzymanie w porządku, oświetlenie i opalanie tych lokali jest rzeczą zarządu pocztowego.

Korespondencye między dyrekcją lub radą zawiadowczą kolei a jej podrzędnymi czynnikami, tyjące się zarządu kolei, tudzież korespondencye tych ostatnich między sobą, mogą być przewożone na odnośnych częściach kolei przez sługi kolei.

§. 8.

Spółka zobowiązuje się, że urządziwszy linie telegraficzne, potrzebne do ruchu kolei i dawania sygnałów, pozwoli ich używać do korespondencyj rządowych i prywatnych za słusznem, umówić się mającem wynagrodzeniem.

Rządowi wolno będzie założyć własne linie na gruncie przez Spółkę nabytym lub w ogóle na potrzeby kolei używanym bez żadnej zapłaty lub wynagrodzenia, a gdyby założona być miała osobna linia telegraficzna kolejowa, przymocować druty telegrafów rządowych do słupów telegrafu kolejowego.

Spółka zapewnia bezpłatną pomoc ze strony służby kolejowej w doglądaniu i utrzymywaniu takich linii rządowych, o ile do tego nie będzie potrzeba szczególnej znajomości rzeczy.

Spółka jest nadto obowiązana przewozić na swojej kolei materiały i rekwizyta zakładu telegrafów rządowych podług taryf przepisanych dla transportów wojskowych, jakoteż zachowywać takowe bezpłatnie w swoich stacyach i dworcach.

§. 9.

Spółka obowiązana jest urządzać przewóz osób na kolei miejscowej ze Smidar do Wysokiego Wesela w taki sposób, aby codziennie chodził w każdym kierunku jeden pociąg służący do obrotu osobowego.

Do przewożenia osób używać można wagonów tylko jednej klasy. Dopóki tak będzie, postarać się należy na wypadek potrzeby o wagony, mające po jednym osobnym przedziale.

Opłaty pobierać się mające za przewóz osób, podlegają zatwierdzeniu Rządu.

§. 10.

Ceny przewozu towarów pobierać się mające podlegają zatwierdzeniu ministerstwa handlu, przyczem zważać się będzie zarówno na interesa publiczne jak i na to, aby kolej koncesyonowana przynosiła odpowiednie zyski a w szczególności na zawarte kontrakty co do przewozu.

Zresztą obowiązana jest Spółka stosować na swojej kolei rozporządzenia, obowiązujące uprzyw. austriacką Spółkę kolei państwa co się tyczy należytości pobocznych i wszelkich innych przepisów, tyjących się przewozu a we względzie nomenklatury i klasyfikacyi towarów, poddać się rozporządzeniom ministerstwa handlu.

Po upływie piątego roku ruchu służy ministerstwu handlu prawo poddania taryf rewizyi, przyczem jednak zważać się będzie tak na zabezpieczenie odpowiednich zysków, jak i na zawarte kontrakty co do przewozu.

Ceny przewozu osób i towarów, jakoteż wszelkie inne opłaty, obliczać wolno tylko w walucie ustawowej krajowej bez doliczania ażyo.

§. 11.

W przypadkach niedostatku i nadzwyczajnej drożyzny żywności i paszy w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, Minister handlu ma prawo zniżyć według potrzeby ceny przewozu tych przedmiotów, wszakże nie do niższej kwoty niż opłata od przedmiotów, które na odnośnej przestrzeni przewożone są po najniższej cenie.

§. 12.

Transporty wojskowe przewożone być muszą po cenach taryfowych zniżonych a to w myśl przepisów obowiązujących uprzyw. kolei austriackiej północno-zachodniej tak w tej mierze jak i względem ulg dla podróżujących wojskowych.

Postanowienia te stosowane będą także do Obrony krajowej obu połów monarchyi, do strzelców krajowych tyrolskich, i to nietylko gdy podróżują kosztem skarbu, lecz także gdy jadą po służbie o własnym koszcie na ćwiczenia wojskowe i zgromadzenia kontrolne, tudzież do korpusu straży wojskowej sądów cywilnych wiedeńskich, do żandarmeryi, jakoteż do straży skarbowej i straży bezpieczeństwa po wojskowemu uorganizowanej.

Spółka austriacka kolei miejscowych zobowiązuje się przystąpić do zawartej przez spółki kolei austriackich umowy względem pomagania sobie nawzajem swojemi parkami w razie przewożenia większych transportów wojskowych, jakoteż do umowy dodatkowej o przewożeniu na rachunek skarbu wojskowego obłożnie chorych i rannych, która weszła w wykonanie od dnia 1 czerwca 1871.

Ten obowiązek przystąpienia odnosi się także do umowy ze spółkami kolejowemi względem wygadania sobie nawzajem swoją służbą w razie przewożenia większych transportów wojskowych i do przepisu o transportach wojskowych na kolejach żelaznych.

Zobowiązania te ciężą na Spółce tylko o tyle, o ile będzie możliwem dopełnienie ich na kolei koncesyonowanej jako drugorzędnej a w skutek tego zbudowanej, urządzonej i eksploatowanej z dozwoleńmi ułatwieniami a orzeka o tem ministerstwo handlu.

Spółka zobowiązuje się przy obsadzaniu posad uwzględniać wysłużonych podoficerów armii, marynarki wojennej i obrony krajowej w myśl ustawy z dnia 19 kwietnia 1872 (Dz. u. p. Nr. 60).

§. 13.

Posylki przeznaczone dla zakładów rządowych chowu koni, tudzież osoby im towarzyszące, przewożone być mają po cenach zniżonych, jak transporty wojskowe, wszakże z ograniczeniem powyżej wzmiankowanem.

§. 14.

Urzednicy państwa, funkcyonaryusze i słudzy, którzy z polecenia władzy mającej nadzór nad zarządem i ruchem kolei żelaznych lub dla zabezpieczenia interesów państwa na zasadzie tej koncesyi albo w sprawach dochodów niestałych jadą koleją i okażą polecenie tej Władzy, przewożeni być powinni bezpłatnie, równie jak ich pakunki podróżne, a to stosownie do postanowień w tej mierze zaprowadzonych.

§. 15.

Osoby wydane przymusowo i więźniowie, jakoteż ich dozorczy, a ci ostatni także wtedy gdy wracają, przewożeni będą za połowę należytości passażerskiej.

Osoby te umieszczone być muszą ile możności w osobnych przedziałach, umówić się więc należy z właściwemi władzami w których dniach i którymi pociągami mają być przewożone.

§. 16.

Rząd ma prawo przekonywać się czy budowa kolei i urządzenia ruchu są we wszystkich częściach wykonane odpowiednio celowi i trwale i zarządzić aby wadliwościom w tym względzie zapobieżono lub takowe usunięto.

Rząd ma także prawo ustanowić komisarza rządowego do wglądania w zarząd Spółki austriackiej kolei miejscowych.

Za nadzór nad przedsiębiorstwem kolei, niniejszem ustanowiony, Spółka nie jest obowiązana płacić skarbowi państwa osobnego wynagrodzenia; również uwalnia się Spółkę od opartego na §fie 89ym Porządku ruchu kolei z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1852) obowiązku wynagradzania nadwyżki kosztów dozoru policyjnego i eraryalnego, jakoteż od obowiązku wystawienia bezpłatnie i utrzymywania lokali urzędowych.

§. 17.

Koncesyą nadaje się z obroną przeciw zakładaniu nowych kolei w myśl §fu 9go lit. b) ustawy o koncesyach na koleje żelazne, na lat dziewięćdziesiąt (90), licząc od dnia dzisiejszego, po upływie zaś tego czasu traci ona moc swoją.

Rząd może także wyrzec unieważnienie koncesyi przed upływem przerzeczonego czasu, gdy określone w §fie 4tym zobowiązania pod względem rozpoczęcia i skończenia budowy, tudzież otwarcia i utrzymywania ruchu nie będą dopełnione, o ile przekroczenie terminu nie da się usprawiedliwić w myśl §. 11 lit. b) ustawy o koncesyach na koleje żelazne a mianowicie wstrząśnieniami politycznemi i finansowemi.

§. 18.

Rząd zastrzega sobie prawo odkupienia kolei ukoncesyonowanej w każdym czasie, a w tym razie wynagrodzi koncesyonaryuszów gotówką. Dla oznaczenia ceny odkupu obliczone będą czyste dochody roczne przedsiębiorstwa w ciągu lat siedmiu przed rzeczywistą chwilą odkupu, z tego stracone będą czyste dochody dwóch lat najniepomyślniejszych i policzony będzie średni dochód czysty pozostałych lat pięciu.

Gdyby jednak średni dochód czysty w ten sposób obliczony nie wynosił najmniej takiej sumy rocznej, która potrzebna jest do oprocentowania po 5 od sta i umorzenia kapitału zakładowego imiennego, przez Rząd zatwierdzonego, nateczas ta suma roczna uważana będzie za dochód czysty, mający służyć za podstawę do wymierzenia ceny odkupu.

W przerzeczony sposób postąpi się także w tym przypadku, gdyby kolej odkupiona być miała przed końcem siódmego roku ruchu.

Celem wynagrodzenia Spółki, administracya państwa, podług własnego wyboru, albo płacić jej będzie rentę, wyrównywającą powyższym dochodom średnim a względnie najmniejszym, którą Spółka odbierać będzie w ratach półrocznych aż do upływu okresu koncesyjnego, albo zapłaci jej jednorazowo sumę, odpowiadającą policzalnej, na podstawie oprocentowania po pięć od sta wymierzonej,

wartości kapitałowej rent rocznych, które od chwili odkupu kolei wypadałoby płacić aż do upływu okresu koncesyjnego.

Suma imienna kapitału zakładowego ustanawia się na dwieście siedmdziesiąt tysięcy (270.000) zł. w wal. austr.

Gdyby po upływie pierwszego roku ruchu jeszcze jakie nowe budowle wystawione lub urządzenia ruchu pomnożone być miały, koszta stąd poniesione mogą być doliczone do kapitału zakładowego, jeżeli Rząd pozwolił na wzniesienie projektowanych nowych budowli lub pomnożenie urządzeń ruchu i jeżeli koszta będą należycie wykazane.

Przez odkupienie kolei i od dnia tego odkupienia wchodzi państwo za wypłatą ceny odkupu bez dalszego wynagrodzenia, w posiadanie i używanie kolei obecnie koncesyonowanej, ze wszystkimi wyżej wspomnianymi, do niej należącymi ruchomościami i nieruchomościami.

§. 19.

Gdy koncesya utraci moc swoją i od tego dnia, wchodzi państwo bez wynagrodzenia w wolne od ciężarów posiadanie i używanie kolei ukoncesyonowanej, mianowicie gruntu, budowli ziemnych i sztucznych, całej dolnej i wierzchniej budowy kolei i wszystkich nieruchomości przynależności, jako to: dworców, miejsce do ładowania i wyładowania, wszystkich budynków do ruchu kolei potrzebnych w miejscach do zajazdu i odjazdu, domów dla strażników i dozorców, ze wszystkimi urządzeniami należącymi do machin stałych i ze wszystkimi nieruchomościami.

Co się tyczy ruchomości, jako to: lokomotyw, wagonów, machin ruchomych, narzędzi, tudzież innych urządzeń i materyałów, o ile są potrzebne do utrzymywania ruchu i do tego zdatne, przedmioty te przejdą bezpłatnie na własność państwa w takiej ilości lub wartości, jaka odpowiada pierwszemu urządzeniu ruchu objętemu kapitałem zakładowym.

Tak wtedy gdy koncesya moc swoją straci, jak i w razie odkupienia kolei (§. 18) zatrzymają koncesyonaryusze na własność utworzony z własnych dochodów przedsiębiorstwa fundusz zasobny i należące się im aktywa, tudzież te osobne zakłady i budynki, z własnego majątku wzniesione lub nabyte, jako to: piece do koksu i wapna, odlewnie, fabryki machin i innych narzędzi, spichlerze, doki, składy węgla i inne, do których zbudowania lub nabycia Rząd ich upoważnił z tym wyraźnym dodatkiem, że nie mają stanowić przynależności kolejowej.

§. 20.

Nadto zastrzega sobie Rząd prawo, że gdyby pomimo poprzedniego ostrzeżenia, ponawiało się naruszenie lub zaniedbanie obowiązków w dokumencie koncesyi lub ustawami przepisanych, będzie temu zapobiegał środkami odpowiadającymi ustawom, a według okoliczności unieważni koncesyę jeszcze przed upływem czasu, na który została nadana.

Ostrzegając surowo, aby nikt nie czynił nic przeciwnego postanowieniom koncesyi niniejszej, i nadając koncesyonaryuszom prawo uciekania się do Nasych sądów w sprawach o wynagrodzenie udowodnionej szkody, rozkazujemy wyraźnie wszystkim władzom, do których to należy, aby nad koncesyę i wszystkimi postanowieniami, w niej zawartymi, ściśle i troskliwie czuwały.

W dowód czego wydajemy niniejszy list, pod Naszą większą pieczęcią, w Naszem głównem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu dnia dwudziestego ósmego miesiąca sierpnia, w roku zbawienia tysiąc ośmset ośmdziesiątym, Naszego panowania trzydziestym drugim.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Kremer r. w.

Dunajewski r. w.

129.

Dokument koncesyi z dnia 8 września 1880,

na kolej żelazną parową od stacyi w Chodowie do Neudeku.

**My Franciszek Józef Pierwszy,
z Bożej łaski Cesarz Austriacki;**

Król Apostolski Węgierski, Król Czeski, Dalmacki, Kroacki, Sławoński, Galicyjski, Lodomeryjski i Illiryjski; Arcyksiążę Austriacki; Wielki Książę Krakowski; Książę Lotaryński, Salzburski, Styryjski, Karyntyjski, Kraiński, Bukowiński, Górno i Dolno Szląski; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; uksiążęcony Hrabia na Habsburgu i Tyrolu, itd. itd. itd.

Gdy Spółka austriacka kolei miejscowych w Pradze podała prośbę o udzielenie jej koncesyi na budowę i utrzymanie w ruchu kolei miejscowej od stacyi w Chodowie wyłącznie uprzyw. kolei busztiehradzkiej do Neudeku, przeto ze względu na ogólną pożyteczność tego przedsięwzięcia, widzimy się sprowadzani nadać rzeczonyj Spółce koncesyą niniejszą na zasadzie ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238), jakoteż ustawy z dnia 25 maja 1880 (Dz. u. p. Nr. 56), w sposób następujący:

§. 1.

Nadajemy Spółce austriackiej kolei miejscowych w Pradze prawo wybudowania i utrzymywania w ruchu kolei żelaznej parowej od stacyi w Chodowie wyłącznie uprzyw. kolei busztiehradzkiej do Neudeku, według okoliczności z wcieleniem istniejącej już kolei dowozowej, prowadzącej do kopalni węgla „Teofila“ i „Fryderyka“ (odnoga falkońska).

§. 2.

Kolei będącej przedmiotem niniejszego dokumentu koncesyjnego zapewnia się następujące ulgi:

1. uwolnienie od stępli i opłat od wszelkich umów, wpisów hipotecznych, podań i jakichkolwiek innych dokumentów, tyczących się zebrania kapitału i zabezpieczenia odsetków, jakoteż ruchu aż do czasu otwarcia ruchu, tudzież od dokumentów, tyczących się nabycia gruntów, budowy i urządzenia kolei aż do końca pierwszego roku ruchu;

2. uwolnienie od stępli i opłat pierwszej emisji akcyj, tudzież kwitów tymczasowych, jakoteż od opłat za przeniesienie własności zakupionych gruntów;

3. uwolnienie od opłat i taks za wydanie koncesyi i za wygotowanie niniejszego dokumentu koncesyjnego, tudzież uwolnienie od podatku dochodowego i zarobkowego, jakoteż od wszelkiego nowego podatku, któryby w przyszłości mocą ustawy był zaprowadzony na lat trzydzieści, licząc od dnia dzisiejszego.

§. 3.

Kolej ta wybudowana być ma jako drugorzędna ze szlakiem normalnym.

Sposób budowy, jakoteż urządzenia ruchu odpowiadać powinny projektom szczegółowym przez ministerstwo handlu zatwierdzić się mającym i warunkom technicznym, które będą ustanowione.

W tej mierze starać się należy, aby koszta budowy były jak najmniejsze, a ponieważ chyżość największa pociągów na tej kolei nie może wynosić więcej nad dwadzieścia jeden (21) kilometrów na godzinę, przeto pozwala się na wszelkie ułatwienia, jakie z powodu tej małej chyżości są dopuszczalne.

Zakupując wozy, szyny i inne części składowe kolei, tudzież wszelkie przedmioty do urządzenia kolei, dawać należy pierwszeństwo fabrykom krajowym, jeżeli ich warunki są takie same.

Projekta techniczne budowy i urządzenia kolei przedstawić należy ministerstwu handlu wcześniej, a tyżące się tego, jakoteż wszelkie inne rozporządzenia władz nadzorezych rządowych wykonywać jak najściślej.

Podobnież uczynić powinna Spółka pod względem budowy wszystko, czegoby jeszcze ministerstwo handlu wymagało ze względu na dobro publiczne i trzymać się obowiązujących ogólnych przepisów budowniczych i policyjnych.

Budowę dolną kolei wykonać można tylko pod jeden tor.

Spółka zobowiązuje się wejść w rokowania ze Spółką uprzyw. kolei busztiehradzkiej względem używania dworca w Chodowie jakoteż względem urządzenia służby ruchu dla obrotu przejściowego i tyżącą się tego umowę przedstawić Rządowi do zatwierdzenia.

Spółka jest przedewszystkiem obowiązana co do obrotu osobowego postarać się o jak największe ułatwienia w przechodzie z własnej kolei na cudzą.

Co się tyżczy warunków takiego połączenia, jakoteż urządzenia wspólnej służby dworcowej, podda się Spółka orzeczeniu ministerstwa handlu, jeżeliby się nie zgodzono w tej mierze z koleją, z którą ma nastąpić połączenie.

Rząd zastrzega sobie, że gdyby się nie zgodzono, on sam poda warunki wzajemnego używania wagonów kolei krajowych sąsiednich i zbiegu kolei idących z kopalni i zakładów przemysłowych.

Spółka jest mianowicie obowiązana pozwolić za wynagrodzeniem kosztów, ażeby koleje łączące, które przedsiębiorstwa przemysłowe, mające siedziby nad koleją koncesyonowaną, zechcą zbudować dla dowozu płodów swoich, zostały do dworców kolei doprowadzone w sposób dla ruchu kolei jak najmniej uciążliwy.

§. 4.

Spółka austryacka kolei miejscowych obowiązana jest rozpocząć budowę kolei natychmiast, ukończyć ją najpóźniej do dnia 31 grudnia 1880, gotową

kolej oddać na użytek publiczny i utrzymywać w ruchu bez przerwy przez cały okres koncesyjny.

Jako rękojmię dotrzymania powyższego terminu budowy, złożyć ma Spółka Rządowi na żądanie kaucyą w sumie dwa tysiące (2.000) złotych w gotówce albo w tych papierach, w których wolno lokować fundusze sieroce.

§. 5.

Do wybudowania kolei koncesyonowanej, jakoteż kolei dowozowej z Neu-deku do walcowni ołowiu hr. Assenburga prowadzącej i do obrotu publicznego przeznaczonej, nadaje się Spółce prawo wywłaszczenia podług przepisów ustawowych w tej mierze obowiązujących.

Takież samo prawo nadane będzie Spółce do wybudowania wszelkich odnóg, prowadzących do zakładów przemysłowych, gdyby Rząd uznał potrzebę wybudowania takowych ze względu na dobro publiczne.

§. 6.

We względzie budowy kolei koncesyonowanej i ruchu na niej, zastosować się powinna Spółka do osnowy niniejszego dokumentu koncesyi, jakoteż do istniejących w tej mierze ustaw i rozporządzeń, mianowicie do ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238) i porządku ruchu kolei z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1852), tudzież do ustaw i rozporządzeń które w przyszłości wydane być mogą.

Wszakże pod względem ruchu pozwala się w myśl artykułu I ustawy z dnia 25 maja 1880 (Dz. u. p. Nr. 56) odstąpić od środków bezpieczeństwa przepisanych w porządku ruchu kolei żelaznych o ile ze względu na zmniejszenie chyżości największej, ministerstwo handlu uzna to za możliwe, a natomiast trzymać się należy osobnych przepisów ruchu, które wyda ministerstwo handlu.

§. 7.

Co się tyczy obowiązków dla zakładu pocztowego, stosowane będą w myśl artykułu II ustawy z dnia 25 maja 1880 (Dz. u. p. Nr. 56) przepisy następujące:

Spółka obowiązana jest przewozić pocztę i służbę pocztową wszystkimi pociągami, programem ruchu objętymi; za te i za wszelkie inne usługi dla zakładu pocztowego, Spółka żądać może odpowiedniego wynagrodzenia, które ustanowione będzie drogą umowy. Atoli poczta listowa z wyjątkiem przesyłek z pieniędźmi i tych, których wartość jest deklarowana, ma być przewożona bezpłatnie.

Programy ruchu pociągów, przeznaczonych do przewożenia poczty, mają być podług przepisów, jakie obowiązywać będą, układane i zatwierdzane przez Władzę nadzorczą. Gdyby do wykonywania służby pocztowej na stacyach potrzebne były oddzielne lokale, zawarta będzie osobna umowa względem wynagrodzenia, które ma być płacone jako czynsz najmu za używanie tych lokali przez Spółkę dostarczonych.

Wewnętrzne urządzenie, utrzymanie w porządku, oświetlenie i opalanie tych lokali jest rzeczą zarządu pocztowego.

Korespondencye między dyrekcją lub radą zawiadowczą kolei a jej podrzędnymi czynnikami, tyjące się zarządu kolei, tudzież korespondencye tych ostatnich między sobą, mogą być przewożone na odnośnych częściach kolei przez służbę kolei.

§. 8.

Spółka zobowiązuje się, że urządziwszy linie telegraficzne, potrzebne do ruchu kolei i dawania sygnałów, pozwoli ich używać do korespondencyj rządowych i prywatnych za słusznem, umówić się mającem wynagrodzeniem.

Rządowi wolno będzie założyć własne linie na gruncie przez Spółkę nabytym lub w ogóle na potrzeby kolei używanym bez żadnej zapłaty lub wynagrodzenia, a gdyby założona być miała osobna linia telegraficzna kolejowa, przymocować druty telegrafów rządowych do słupów telegrafu kolejowego.

Spółka zapewnia bezpłatną pomoc ze strony służby kolejowej w doglądaniu i utrzymywaniu takich linii rządowych, o ile do tego nie będzie potrzeba szczególnej znajomości rzeczy.

Spółka jest nadto obowiązana przewozić na swojej kolei materiały i rekwizyta zakładu telegrafów rządowych podług taryf przepisanych dla transportów wojskowych, jakoteż zachowywać takowe bezpłatnie w swoich stacyach i dworcach.

§. 9.

Spółka obowiązana jest urządzać przewóz osób na kolei miejscowej z Chodowa do Nedeku w taki sposób, aby codziennie chodził w każdym kierunku jeden pociąg służący do obrotu osobowego. Do przewożenia osób używać można wagonów tylko jednej klasy.

Dopóki tak będzie, postarać się należy na wypadek potrzeby o wagony, mające po jednym osobnym przedziale.

Oplaty pobierać się mające za przewóz osób, podlegają zatwierdzeniu Rządu.

§. 10.

Ceny przewozu towarów pobierać się mające podlegają zatwierdzeniu ministerstwa handlu, przyczem zważać się będzie zarówno na interesa publiczne jak i na to, aby kolej koncesyonowana przynosiła odpowiednie zyski a w szczególności na zawarte kontrakty co do przewozu.

Spółka obowiązana jest stosować na swojej kolei rozporządzenia, obowiązujące na uprzyw. kolei busztiehradzkiej co się tyczy należytości pobocznych i wszelkich innych przepisów, dotyczących się przewozu a we względzie nomenklatury i klasyfikacyi towarów, poddać się zarządzeniom ministerstwa handlu.

Po upływie piątego roku ruchu służy ministerstwu handlu prawo poddania taryf rewizyi, przyczem jednak zważać się będzie tak na zabezpieczenie odpowiednich zysków, jak i na zawarte kontrakty co do przewozu.

Ceny przewozu osób i towarów, jakoteż wszelkie inne opłaty, obliczać wolno tylko w walucie ustawowej krajowej bez dodawania ażyja.

§. 11.

W przypadkach niedostatku i nadzwyczajnej drożyzny żywności i paszy w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, Minister handlu ma prawo zniżyć według potrzeby ceny przewozu tych przedmiotów, wszakże nie do niższej kwoty niż opłata od przedmiotów, które na odnośnej przestrzeni przewożone są po najniższej cenie.

§. 12.

Transporty wojskowe przewożone być muszą po cenach taryfowych znizowanych a to w myśl przepisów obowiązujących uprzyw. kolei busztiehradzkiej tak w tej mierze jak i względem ulg dla podróżujących wojskowych.

Postanowienia te stosowane będą także do Obrony krajowej obu połów monarchyi, do strzelców krajowych tyrolskich, i to nietylko gdy podróżują kosztem skarbu, lecz także gdy jadą po służbie o własnym koszcie na ćwiczenia wojskowe i zgromadzenia kontrolne, tudzież do korpusu straży wojskowej sądów cywilnych wiedeńskich, do żandarmeryi, jakoteż do straży skarbowej i straży bezpieczeństwa po wojskowemu uorganizowanej.

Spółka austriacka kolei miejscowych zobowiązuje się przystąpić do zawartej przez spółki kolei austriackich umowy względem zakupu i utrzymywania w pogotowiu parku do transportów wojskowych, pomagania sobie nawzajem swojemi parkami w razie przewożenia większych transportów wojskowych, tudzież do postanowień organicznych i instrukcyj dla oddziałów kolei polowej, jakoteż do umowy dodatkowej o przewożeniu na rachunek skarbu wojskowego obłożnie chorych i rannych, która weszła w wykonanie od dnia 1 czerwca 1871.

Ten obowiązek przystąpienia odnosi się także do umowy ze spółkami kolejowemi względem wygadania sobie nawzajem swoją służbą w razie przewożenia większych transportów wojskowych i do przepisu o transportach wojskowych na kolejach żelaznych.

Zobowiązania te ciężą na Spółce tylko o tyle, o ile będzie możliwem dopełnienie ich na kolei koncesyonowanej jako drugorzędnej a w skutek tego zbudowanej, urządzonej i eksploatowanej z dozwołonemi ułatwieniami a orzeka o tem ministerstwo handlu.

Spółka zobowiązuje się przy obsadzaniu posad uwzględniać wysłużonych podoficerów armii, marynarki wojennej i obrony krajowej w myśl ustawy z dnia 19 kwietnia 1872 (Dz. u. p. Nr. 60).

§. 13.

Posyłki przeznaczone dla zakładów rządowych chowu koni, tudzież osoby im towarzyszące, przewożone być mają po cenach znizowanych, jak transporty wojskowe, wszakże z ograniczeniem powyżej wzmiankowanym.

§. 14.

Urzednicy państwa, funkcyonaryusze i słudzy, którzy z polecenia władzy mającej nadzór nad zarządem i ruchem kolei żelaznych lub dla zabezpieczenia interesów państwa na zasadzie tej koncesyi albo w sprawach dochodów niestałych jadą koleją i okażą polecenie tej Władzy, przewożeni być powinni bezpłatnie, równie jak ich pakunki podróżne, a to stosownie do postanowień w tej mierze zaprowadzonych.

§. 15.

Osoby wydane przymusowo i więźniowie, jakoteż ich dozorecy, a ci ostatni także wtedy gdy wracają, przewożeni będą za połowę należytości passażerskiej.

Osoby te umieszczone być muszą ile możności w osobnych przedziałach, umówić się więc należy z właściwemi władzami w których dniach i którymi pociągami mają być przewożone.

§. 16.

Rząd ma prawo przekonywać się czy budowa kolei i urządzenia ruchu są we wszystkich częściach wykonane odpowiednio celowi i trwale i zarządzić aby wadliwościom w tym względzie zapobieżono lub takowe usunięto.

Rząd ma także prawo ustanowić komisarza rządowego do wglądania w zarząd Spółki austriackiej kolei miejscowych.

Za nadzór nad przedsiębiorstwem kolei, niniejszem ustanowiony, Spółka nie jest obowiązana płacić skarbowi państwa osobnego wynagrodzenia; również uwalnia się Spółkę od opartego na §fie 89ym Porządku ruchu kolei z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1852) obowiązku wynagradzania nadwyżki kosztów dozoru policyjnego i eraryalnego, jakoteż od obowiązku wystawienia bezpłatnie i utrzymywania lokali urzędowych.

§. 17.

Koncesya nadaje się z obroną przeciw zakładaniu nowych kolei w myśl §fu 9go lit. b) ustawy o koncesyach na koleje żelazne, na lat dziewięćdziesiąt (90), licząc od dnia dzisiejszego, po upływie zaś tego czasu traci ona moc swoją.

Rząd może także wyrzec unieważnienie koncesyi przed upływem przereczonego czasu, gdy określone w §fie 4tym zobowiązania pod względem rozpoczęcia i skończenia budowy, tudzież otwarcia i utrzymywania ruchu nie będą dopełnione, o ile przekroczenie terminu nie da się usprawiedliwić w myśl §. 11 lit. b) ustawy o koncesyach na koleje żelazne a mianowicie wstrząśnieniami politycznymi i finansowemi.

§. 18.

Rząd zastrzega sobie prawo odkupienia kolei ukoncesyonowanej w każdym czasie, a w tym razie wynagrodzi koncesyonaryuszów gotówką.

Dla oznaczenia ceny odkupu obliczone będą czyste dochody roczne przedsiębiorstwa w ciągu lat siedmiu przed rzeczywistą chwilą odkupu, z tego stracone będą czyste dochody dwóch lat najniepomyślniejszych i policzony będzie średni dochód czysty pozostałych lat pięciu.

Gdyby jednak średni dochód czysty w ten sposób obliczony nie wynosił najmniej takiej sumy rocznej, która potrzebna jest do oprocentowania po 5 od sta i umorzenia kapitału zakładowego imiennego, przez Rząd zatwierdzonego, nateczas ta suma roczna uważana będzie za dochód czysty, mający służyć za podstawę do wymierzenia ceny odkupu.

W przereczony sposób postąpi się także w tym przypadku, gdyby kolej odkupiona być miała przed końcem siódmego roku ruchu. Celem wynagrodzenia Spółki, administracya państwa, podług własnego wyboru, albo płacić jej będzie rentę, wyrównyującą powyższym dochodom średnim a względnie najmniejszym, którą Spółka odbierać będzie w ratach półrocznych aż do upływu okresu koncesyjnego, albo zapłaci jej jednorazowo sumę, odpowiadającą policzalnej, na podstawie oprocentowania po pięć od sta wymierzonej, wartości kapitałowej rent rocznych, które od chwili odkupu kolei wypadałoby płacić aż do upływu okresu koncesyjnego.

Suma imienna kapitału zakładowego ustanawia się na dziewięć set tysięcy (900.000) zł. w wal. austr.

Gdyby po upływie pierwszego roku ruchu jeszcze jakie nowe budowle wystawione lub urządzenia ruchu pomnożone być miały, koszta stąd poniesione

mogą być doliczone do kapitału zakładowego, jeżeli Rząd pozwolił na wzniesienie projektowanych nowych budowli lub pomnożenie urządzeń ruchu i jeżeli koszta będą należycie wykazane.

Przez odkupienie kolei i od dnia tego odkupienia wchodzi państwo za wypłatą ceny odkupu bez dalszego wynagrodzenia, w posiadanie i używanie kolei obecnie koncesyjonowanej, ze wszystkimi wyżej wspomnianymi, do niej należącymi ruchomościami i nieruchomościami.

§. 19.

Gdy koncesya utraci moc swoją i od tego dnia, wchodzi państwo bez wynagrodzenia w wolne od ciężarów posiadanie i używanie kolei ukoncesyjonowanej, mianowicie gruntu, budowli ziemnych i sztucznych, całej dolnej i wierzchniej budowy kolei i wszystkich nieruchomości przynależności, jako to: dworców, miejsc do ładowania i wyladowania, wszystkich budynków do ruchu kolei potrzebnych w miejscach do zajazdu i odjazdu, domów dla strażników i dozorców, ze wszystkimi urządzeniami należącymi do machin stałych i ze wszystkimi nieruchomościami.

Co się tyczy ruchomości, jako to: lokomotyw, wagonów, machin ruchomych, narzędzi, tudzież innych urządzeń i materyałów, o ile są potrzebne do utrzymywania ruchu i do tego zdatne, przedmioty te przejdą bezpłatnie na własność państwa w takiej ilości lub wartości, jaka odpowiada pierwszemu urządzeniu ruchu objętemu kapitałem zakładowym.

Tak wtedy gdy koncesya moc swoją straci, jak i w razie odkupienia kolei (§. 18) zatrzyma Spółka na własność utworzony z własnych dochodów przedsiębiorstwa fundusz zasobny i należące się jej aktywa, tudzież te osobne zakłady i budynki, z własnego majątku wzniesione lub nabyte, jako to: piece do koksu i wapna, odlewnie, fabryki machin i innych narzędzi, spichlerze, doki, składy węgla i inne, do których zbudowania lub nabycia Rząd upoważnił ją z tym wyraźnym dodatkiem, że nie mają stanowić przynależności kolejowej.

§. 20.

Nadto zastrzega sobie Rząd prawo, że gdyby pomimo poprzedniego ostrzeżenia, ponawiało się naruszenie lub zaniedbanie obowiązków w dokumencie koncesyi lub ustawami przepisanych, będzie temu zapobiegał środkami odpowiadającymi ustawom, a według okoliczności unieważni koncesyę jeszcze przed upływem czasu, na który została nadana.

Ostrzegając surowo, aby nikt nie czynił nic przeciwnego postanowieniom koncesyi niniejszej, i nadając koncesyonaryuszom prawo uciekania się do Naszych sądów w sprawach o wynagrodzenie udowodnionej szkody, rozkazujemy wyraźnie wszystkim władzom, do których to należy, aby nad koncesyą i wszystkimi postanowieniami, w niej zawartymi, ściśle i troskliwie czuwały.

W dowód czego wydajemy niniejszy list, pod Naszą większą pieczęcią, w Naszem głównem i rezydencyonalem mieście Wiedniu dnia ósmego miesiąca września, w roku zbawienia tysiąc ósmset ósmdziesiątym, Naszego panowania trzydziestym drugim.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Kremer r. w.

Dunajewski r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLV. — Wydana i rozesłana dnia 15 października 1880.

130.

Dokument koncesyi z dnia 7 września 1880,

na kolej żelazną parową od Suchdołu do Nowego Jiczyna.

**My Franciszek Józef Pierwszy,
z Bożej łaski Cesarz Austryacki;**

Król Apostolski Węgierski, Król Czeski, Dalmacki, Kroacki, Sławoński, Galicyjski, Lodomeryjski i Illiryjski; Arcyksiążę Austryacki; Wielki Książę Krakowski, Książę Lotaryński, Salzburski, Styryjski, Karyntyjski, Kraiński, Bukowiński, Górno i Dolno Szląski; Wielki Książę Siedmiogrodzki; Margrabia Morawski; uksiążęcony Hrabia na Habsburgu i Tyrolu itd. itd. itd.

Gdy rada gminna miasta Nowego Jiczyna w imieniu gminy, którą reprezentuje, podała prośbę o udzielenie jej koncesyi na budowę i utrzymanie w ruchu kolei miejscowej od stacyi w Suchdole wyłącznie uprzyw. kolei północnej Cesarza Ferdynanda do Nowego Jiczyna, przeto ze względu na ogólną pożyteczność tego przedsięwzięcia, widzimy się spowodowani nadać proszącym koncesyą niniejszą na zasadzie ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238), jakoteż ustawy z dnia 25 maja 1880 (Dz. u. p. Nr. 56), w sposób następujący:

§. 1.

Nadajemy koncesyonaryuszowi prawo wybudowania i utrzymywania w ruchu kolei żelaznej parowej od stacyi w Suchdole wyłącznie uprzyw. kolei północnej Cesarza Ferdynanda do Nowego Jiczyna.

§. 2.

Kolei będącej przedmiotem niniejszego dokumentu koncesyjnego zapewnia się następujące ulgi:

- a) uwolnienie od stępli i opłat od wszelkich umów, wpisów hipotecznych, podań i jakichkolwiek innych dokumentów, dotyczących się zebrania kapitału i zabezpieczenia odsetków, jakoteż ruchu aż do czasu otwarcia ruchu, tudzież od dokumentów, dotyczących się nabycia gruntów, budowy i urządzenia kolei aż do końca pierwszego roku ruchu;
- b) uwolnienie od stępli i opłat pierwszej emisji obligacyj z prawem pierwszeństwa, tudzież akcyj udziałowych i kwitów tymczasowych, jakoteż od opłat za przeniesienie własności zakupionych gruntów;
- c) uwolnienie od opłat i taks za wydanie koncesyi i za wygotowanie niniejszego dokumentu koncesyjnego; tudzież
- d) uwolnienie od podatku dochodowego i zarobkowego i od opłat stęplowych od kuponów, jakoteż od wszelkiego nowego podatku, któryby w przyszłości mocą ustawy był zaprowadzony na lat trzydzieści (30), licząc od dnia dzisiejszego.

§. 3.

Kolej ta wybudowana być ma jako drugorzędna ze szlakiem normalnym. Sposób budowy, jakoteż urządzenia ruchu odpowiadać powinny projektom szczegółowym przez ministerstwo handlu zatwierdzić się mającym i warunkom technicznym, które będą ustanowione.

W tej mierze starać się należy, aby koszta budowy były jak najmniejsze, a ponieważ chyżość największa pociągów na tej kolei nie może wynosić więcej nad dwadzieścia jeden (21) kilometrów na godzinę, przeto pozwala się na wszelkie ułatwienia, jakie z powodu tej małej chyżości są dopuszczalne.

Zakupując wozy, szyny i inne części składowe kolei, tudzież wszelkie przedmioty do urządzenia kolei, dawać należy pierwszeństwo fabrykom krajowym, jeżeli ich warunki są takie same.

Projekta techniczne budowy i urządzenia kolei przedstawić należy ministerstwu handlu wczesnie, a dotyczące się tego, jakoteż wszelkie inne rozporządzenia władz nadzorczych rządowych wykonywać jak najściślej.

Podobnież uczynić powinien koncesyonaryusz pod względem budowy wszystko, czegoby jeszcze ministerstwo handlu wymagało ze względu na dobro publiczne i trzymać się obowiązujących ogólnych przepisów budowniczych i policyjnych.

Budowę dolną kolei wykonać można tylko pod jeden tor.

Koncesyonaryusz zobowiązuje się wejść w rokowania ze Spółką uprzyw. kolei północnej Cesarza Ferdynanda względem używania dworca w Suchdole, jakoteż względem urządzenia służby ruchu dla obrotu przejściowego i dotycząca się tego umowę przedstawić Rządowi do zatwierdzenia.

Koncesyonaryusz jest przedewszystkiem obowiązany co do obrotu osobowego postarać się o jak największe ułatwienia w przechodzie w własnej kolei na cudzą.

Co się tyczy warunków takiego połączenia, jakoteż urządzenia wspólnej służby dworcowej, podda się koncesyonaryusz orzeczeniu ministerstwa handlu, jeżeliby się nie zgodzono w tej mierze z koleją, z którą ma nastąpić połączenie.

Rząd zastrzega sobie, że gdyby się nie zgodzono, on sam poda warunki wzajemnego używania wagonów kolei krajowych sąsiednich i zbiegu kolei idących z kopalni i zakładów przemysłowych.

Koncesyonaryusz jest mianowicie obowiązany pozwolić za wynagrodzeniem kosztów, ażeby koleje łączące, które przedsiębiorstwa przemysłowe, mające sie-

dziby nad koleją koncesyonowaną, zechcą zbudować dla dowozu płodów swoich, zostały do dworców kolei doprowadzone w sposób dla ruchu kolei jak najmniej uciążliwy.

§. 4.

Koncesyonaryusz obowiązany jest rozpocząć budowę kolei natychmiast i ukończyć ją w przeciągu sześciu miesięcy, licząc od dnia dzisiejszego, gotową kolej oddać na użytek publiczny i utrzymywać w ruchu bez przerwy przez cały okres koncesyjny.

Jako rękojmię dotrzymania powyższego terminu budowy, złożyć ma koncesyonaryusz Rządowi kaucyą w sumie tysiąc (1.000) złotych waluty austriackiej w gotówce albo w tych papierach, w których wolno lokować fundusze sieroce.

§. 5.

Do wybudowania kolei koncesyonowanej nadaje się koncesyonaryuszowi prawo wyłączenia podług przepisów ustawowych w tej mierze obowiązujących.

Takież samo prawo nadane będzie koncesyonaryuszowi do wybudowania wszelkich odnóg, prowadzących do zakładów przemysłowych, gdyby Rząd uznał potrzebę wybudowania takowych ze względu na dobro publiczne.

§. 6.

We względzie budowy kolei koncesyonowanej i ruchu na niej, zastosować się powinien koncesyonaryusz do osnowy niniejszego dokumentu koncesyi, jakoteż do istniejących w tej mierze ustaw i rozporządzeń, mianowicie do ustawy o koncesyach na koleje żelazne z dnia 14 września 1854 (Dz. u. p. Nr. 238) i porządku ruchu kolei z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1852), tudzież do ustaw i rozporządzeń które w przyszłości wydane być mogą.

Wszakże pod względem ruchu pozwala się w myśl artykułu I ustawy z dnia 25 maja 1880 (Dz. u. p. Nr. 56) odstąpić od środków bezpieczeństwa przepisanych w porządku ruchu kolei żelaznych o ile ze względu na zmniejszenie chyżości największej, ministerstwo handlu uzna to za możliwe, a natomiast trzymać się należy osobnych przepisów ruchu, które wyda ministerstwo handlu.

§. 7.

Co się tyczy obowiązków dla zakładu pocztowego, stosowane będą w myśl artykułu II ustawy z dnia 25 maja 1880 (Dz. u. p. Nr. 56) przepisy następujące :

Koncesyonaryusz obowiązany jest przewozić pocztę i służbę pocztową wszystkimi pociągami, programem ruchu objętymi. Za te i za wszelkie inne usługi dla zakładu pocztowego, koncesyonaryusz żądać może odpowiedniego wynagrodzenia, które ustanowione będzie drogą umowy.

Atoli poczta listowa z wyjątkiem przesyłek z pieniędzmi i tych, których wartość jest deklarowana, ma być przewożona bezpłatnie.

Programy ruchu pociągów, przeznaczonych do przewożenia poczty, mają być podług przepisów, jakie obowiązywać będą, układane i zatwierdzane przez Władzę nadzorczą.

Gdyby do wykonywania służby pocztowej na stacyach potrzebne były osobne lokale, zawarta będzie osobna umowa względem wynagrodzenia, które ma być płacone jako czynsz najmu za używanie tych lokali przez koncesyonaryusza dostarczonych.

Wewnętrzne urządzenie, utrzymanie w porządku, oświetlenie i opalanie tych lokali jest rzeczą zarządu pocztowego.

Korespondencye między dyrekcją lub radą zawiadowczą kolei a jej podrzędnymi czynnikami, dotyczące się zarządu kolei, tudzież korespondencye tych ostatnich między sobą, mogą być przewożone na odnośnych częściach kolei przez służbę kolei.

§. 8.

Koncesyonaryusz zobowiązuje się, że urządziwszy linie telegraficzne, potrzebne do ruchu kolei i dawania sygnałów, pozwoli ich używać do korespondencyj rządowych i prywatnych za słusznem, umówić się mającem wynagrodzeniem.

Rządowi wolno będzie założyć własne linie na gruncie przez koncesyonaryusza nabytym lub w ogóle na potrzeby kolei używanym bez żadnej zapłaty lub wynagrodzenia, a gdyby założona być miała osobna linia telegraficzna kolejowa, przymocować druty telegrafów rządowych do słupów telegrafu kolejowego.

Koncesyonaryusz zapewnia bezpłatną pomoc ze strony służby kolejowej w doglądaniu i utrzymywaniu takich linii rządowych, o ile do tego nie będzie potrzeba szczególnej znajomości rzeczy.

Koncesyonaryusz jest nadto obowiązany przewozić na swojej kolei materiały i rekwizyta zakładu telegrafów rządowych podług taryf przepisanych dla transportów wojskowych, jakoteż zachowywać takowe bezpłatnie w swoich stacyach.

§. 9.

Ceny przewozu w obrocie osobowym, taryfy przewozu towarów, klasyfikacya towarów i wszelkie przepisy podrzędne, dotyczące się przewozu towarów, podlegają zatwierdzeniu ministerstwa handlu, przyczem zważać się będzie zarówno na interesa publiczne jak i na to, aby kolej przynosiła odpowiednie zyski.

Ceny przewozu osób i towarów, jakoteż wszelkie inne opłaty pobierać się mające, obliczać wolno tylko w walucie ustawowej krajowej bez dodawania ażyja.

Jak tylko kolej w dwóch latach po sobie następujących będzie miała czystego dochodu najmniej siedm (7) od sta kapitału zakładowego, ministerstwo handlu może odpowiednio zniżyć taryfy aż dotąd stosowane.

§. 10.

W przypadkach niedostatku i nadzwyczajnej drożyzny żywności i paszy w królestwach i krajach w Radzie państwa reprezentowanych, Minister handlu ma prawo zniżyć według potrzeby ceny przewozu tych przedmiotów.

§. 11.

Transporty wojskowe przewożone być muszą po cenach taryfowych znizowanych a to w myśl przepisów obowiązujących na uprzyw. kolei północnej Cesarza Ferdynanda tak w tej mierze jak i względem ulg dla podróżujących wojskowych.

Postanowienia te stosowane będą także do Obrony krajowej obu połów monarchyi, do strzelców krajowych tyrolskich, i to nietylko gdy podróżują kosztem skarbu, lecz także gdy jadą po służbie o własnym koszcie na ćwiczenia

wojskowe i zgromadzenia kontrolne, tudzież do korpusu straży wojskowej sądów cywilnych wiedeńskich, do żandarmeryi, jakoteż do straży skarbowej i straży bezpieczeństwa po wojskowemu uorganizowanej.

Koncesyonaryusz zobowiązuje się przystąpić do zawartej przez spółki kolei austriackich umowy względem zakupienia i utrzymywania w pogotowiu parku do transportów wojskowych, pomagania sobie nawzajem swojemi parkami w razie przewożenia większych transportów wojskowych, tudzież do postanowień organicznych i instrukcyj dla oddziałów kolei polowej, jakoteż do umowy dodatkowej o przewożeniu na rachunek skarbu wojskowego obłożnie chorych i rannych, która weszła w wykonanie od dnia 1 czerwca 1871.

Ten obowiązek przystąpienia odnosi się także do umowy ze spółkami kolejowemi względem wygadania sobie nawzajem swoją służbą w razie przewożenia większych transportów wojskowych i do przepisu o transportach wojskowych na kolejach żelaznych.

Zobowiązania te ciężą na koncesyonaryuszu tylko o tyle, o ile będzie możliwem dopełnienie ich na kolei koncesyonowanej jako drugorzędnej a w skutek tego zbudowanej, urządzonej i eksploatowanej z dozwolonemi ułatwieniami a orzeka o tem ministerstwo handlu.

Koncesyonaryusz zobowiązuje się przy obsadzaniu posad uwzględniać wysłużonych podoficerów armii, marynarki wojennej i obrony krajowej w myśl ustawy z dnia 19 kwietnia 1872 (Dz. u. p. Nr. 60).

§. 12.

Urzednicy państwa, funkcyonaryusze i słudzy, którzy z polecenia władzy mającej nadzór nad zarządem i ruchem kolei żelaznych lub dla zabezpieczenia interesów państwa na zasadzie tej koncesyi albo w sprawach dochodów niestałych jadą koleją i okażą poświadczenie urzędowe, które do wylegitymowania się wydawać im będzie ministerstwo handlu, przewożeni być powinni bezpłatnie, równie jak ich pakunki podróżne.

§. 13.

Nadaje się koncesyonaryuszowi prawo wypuszczenia w obieg obligacyj z prawem pierwszeństwa i obligacyj udziałowych na okaziciela lub na imię opiekujących, celem zebrania potrzebnych funduszków.

Te obligacye z prawem pierwszeństwa i udziałowe opiekować mają na walutę austriacką i umorzone być winny w okresie koncesyjnym.

Formularze i plany umorzenia obligacyj z prawem pierwszeństwa i udziałowych podlegają zatwierdzeniu Rządu.

§. 14.

Rząd ma prawo przekonywać się czy budowa kolei i urządzenia ruchu są we wszystkich częściach wykonane odpowiednio celowi i trwale i zarządzić aby wadliwościom w tym względzie zapobieżono lub takowe usunięto.

Rząd ma także prawo wydelegować urzędnika do wglądania w zarząd.

Komisarz przez Rząd ustanowiony, mocen jest bywać na posiedzeniach rady zawiadowczej lub innej reprezentacyi działającej jako dyrekcya spółki, tudzież na walnych zgromadzeniach ile razy uzna to za potrzebne i zawieszać uchwały i rozporządzenia sprzeciwiające się ustawom lub statutom spółki albo publicznemu dobru.

Za nadzór nad przedsiębiorstwem kolei, niniejszem ustanowiony, koncesyonaryusz nie jest obowiązany płacić skarbowi państwa wynagrodzenia; również uwalnia się koncesyonaryusza od opartego na §fie 89ym Porządku ruchu kolei z dnia 16 listopada 1851 (Dz. u. p. Nr. 1 z r. 1852) obowiązku wynagradzania nadwyżki kosztów dozoru policyjnego i eraryalnego, jakoteż od obowiązku wystawienia bezpłatnie i utrzymywania lokali urzędowych.

§. 15.

Koncesya nadaje się z obroną przeciw zakładaniu nowych kolei w myśl §fu 9go lit. b) ustawy o koncesyach na koleje żelazne, na lat dziewięćdziesiąt (90), licząc od dnia dzisiejszego, po upływie zaś tego czasu traci ona moc swoją.

Rząd może także wyrzec unieważnienie koncesyi przed upływem przerzeczonego czasu, gdy określone w §fie 4tym zobowiązania pod względem rozpoczęcia i skończenia budowy, tudzież otwarcia i utrzymywania ruchu nie będą dopełnione, o ile przekroczenie terminu nie da się usprawiedliwić w myśl §. 11 lit. b) ustawy o koncesyach na koleje żelazne a mianowicie wstrząśnieniami politycznemi i finansowemi.

§. 16.

Rząd zastrzega sobie prawo odkupienia kolei ukoncesyonowanej po jej wybudowaniu i otwarciu na niej ruchu w każdym czasie, a w tym razie wynagrodzi koncesyonaryusza gotówką.

Dla oznaczenia ceny odkupu obliczone będą czyste dochody roczne przedsiębiorstwa w ciągu lat siedmiu przed rzeczywistą chwilą odkupu, z tego stracone będą czyste dochody dwóch lat najniepomyślniejszych i policzony będzie średni dochód czysty pozostałych lat pięciu.

Gdyby jednak średni dochód czysty w ten sposób obliczony nie wynosił najmniej takiej sumy rocznej, która potrzebna jest do oprocentowania po 5 od sta i umorzenia kapitału zakładowego imiennego, przez Rząd zatwierdzonego, natenczas ta suma roczna uważana będzie za dochód czysty, mający służyć za podstawę do wymierzenia ceny odkupu. W przerzeczony sposób postąpi się także w tym przypadku, gdyby kolej odkupiona być miała przed końcem siódmego roku ruchu.

Celem wynagrodzenia koncesyonaryusza, administracya państwa, podług własnego wyboru, albo płacić mu będzie rentę, wyrównywającą powyższym dochodom średnim a względnie najmniejszym, którą odbierać będzie w ratach półrocznych dnia 1 stycznia i dnia 1 lipca każdego roku aż do upływu okresu koncesyjnego, albo zapłaci mu jednorazowo sumę, odpowiadającą policzalnej, na podstawie oprocentowania po pięć od sta wymierzonej, wartości kapitałowej rent rocznych, które od chwili odkupu kolei wypadałoby płacić aż do upływu okresu koncesyjnego.

Suma imienna kapitału zakładowego podlega zatwierdzeniu Rządu.

Gdyby po upływie pierwszego roku ruchu jeszcze jakie nowe budowle wystawione lub urządzenia ruchu pomnożone być miały, koszta stąd poniesione mogą być doliczone do kapitału zakładowego, jeżeli Rząd pozwolił na wzniesienie projektowanych nowych budowli lub pomnożenie urządzeń ruchu i jeżeli koszta będą należycie wykazane.

Przez odkupienie kolei i od dnia tego odkupienia wchodzi państwo za wypłatą ceny odkupu bez dalszego wynagrodzenia, w posiadanie i używanie kolei obecnie koncesyonowanej, ze wszystkimi wyżej wspomnianymi, do niej należącymi ruchomościami i nieruchomościami.

§. 17.

Gdy koncesya utraci moc swoją i od tego dnia, wchodzi państwo bez wynagrodzenia w wolne od ciężarów posiadanie i używanie kolei ukoncesyonowanej, mianowicie gruntu, budowli ziemnych i sztucznych, całej dolnej i wierzchniej budowy kolei i wszystkich nieruchomości przynależności, jako to: dworców, miejsc do ładowania i wyładowania, wszystkich budynków do ruchu kolei potrzebnych w miejscach do zajazdu i odjazdu, domów dla strażników i dozorców, ze wszystkimi urządzeniami należącymi do machin stałych i ze wszystkimi nieruchomościami.

Co się tyczy ruchomości, jako to: lokomotyw, wagonów, machin ruchomych, narzędzi, tudzież innych urządzeń i materiałów, o ile są potrzebne do utrzymywania ruchu i do tego zdatne, przedmioty te przejdą bezpłatnie na własność państwa w takiej ilości lub wartości, jaka odpowiada pierwszemu urządzeniu ruchu objętemu kapitałem zakładowym.

Tak wtedy gdy koncesya moc swoją straci, jak i w razie odkupienia kolei (§. 16) zatrzyma koncesyonaryusz na własność utworzony z własnych dochodów przedsiębiorstwa fundusz zasobny i należące się mu aktywa, tudzież te osobne zakłady i budynki, z własnego majątku wzniesione lub nabyte, jako to: piece do koksu i wapna, odlewnie, fabryki machin i innych narzędzi, spichlerze, doki, składy węgla i inne, do których zbudowania lub nabycia Rząd upoważnił go z tym wyraźnym dodatkiem, że nie mają stanowić przynależności kolejowej.

§. 18.

Nadto zastrzega sobie Rząd prawo, że gdyby pomimo poprzedniego ostrzeżenia, ponawiało się naruszenie lub zaniedbanie obowiązków w dokumencie koncesyi lub ustawami przepisanych, będzie temu zapobiegał środkami odpowiadającymi ustawom, a według okoliczności unieważni koncesyą jeszcze przed upływem czasu, na który została nadana.

Ostrzegając surowo, aby nikt nie czynił nic przeciwnego postanowieniom koncesyi niniejszej, i nadając koncesyonaryuszowi prawo uciekania się do Naszych sądów w sprawach o wynagrodzenie udowodnionej szkody, rozkazujemy wyraźnie wszystkim władzom, do których to należy, aby nad koncesyą i wszystkimi postanowieniami, w niej zawartymi, ściśle i troskliwie czuwały.

W dowód czego wydajemy niniejszy list, pod Naszą większą pieczęcią, w Naszem głównem i rezydencyonalnem mieście Wiedniu dnia siódmego miesiąca września, w roku zbawienia tysiąc ośmset ośmdziesiątym, Naszego panowania trzydziestym drugim.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Kremer r. w.

Dunajewski r. w.

131.**Rozporządzenie ministerstwa skarbu z dnia 5 paźdz. 1880.**

zaprowadzające pewne zmiany w przepisach ogłoszonych rozporządzeniem ministerstwa skarbu z dnia 26 sierpnia 1879 (Dz. u. p. Nr. 111) a dotyczących się ustępstwa co do wydajności alkoholu dla gorzelni rolnych, opodatkowanych ryczałtowo podług wydajności miejsca zacieru.

Przepisy, dotyczące się wykonania §1u 27go ustawy o opodatkowaniu gorzałki z dnia 27 czerwca 1878 (Dz. u. p. Nr. 72), ogłoszone rozporządzeniem c. k. ministerstwa skarbu z dnia 26 sierpnia 1879 (Dz. u. p. Nr. 111) zmienione zostają w porozumieniu z kr. węgierskiem ministerstwem skarbu, jak następuje:

1. Gorzelnia uważana być może w duchu ustępu I powyższego rozporządzenia za rolną także i wtedy, gdy tylko z powodu nieurodzaju nie może otrzymywać istót do przetworzenia ich na gorzałkę ani wyłącznie, ani po większej części, z gospodarstwa rolnego, z którem jest połączona, jakoteż wtedy, gdy było tuczne, w stajniach tegoż gospodarstwa rolnego, bywa brahą wypasane nie na rachunek przedsiębiorcy gorzelni i nie na rachunek przedsiębiorcy gospodarstwa rolnego, lecz na cudzy rachunek, ale nawóz, od tegoż bydła tucznego pochodzący, dostaje się rzeczonemu gospodarstwu rolnemu.

2. Największą odległość gorzelni od stajen bydłych gospodarstwa rolnego, z którem gorzelnia jest połączona, ustanowioną w ustępie II, l. 2 powyższego rozporządzenia, powiększa się z pięciu na półosma kilometra.

3. Na miejsce przepisów ustępu II 6, zaprowadza się następujące:

Z gruntów (pól ornych, łąk i pastwisk), stanowiących jedno gospodarstwo i łącznie uprawianych, których powierzchnia ma być policzona, część, równająca się najmniej połowie potrzebnej powierzchni, należeć powinna do stanu posiadania pewnego gospodarstwa rolnego, wyciągiem hipotecznym udowodnionego a inne graniczyć powinny bezpośrednio z tym stanem posiadania, albo przynajmniej leżeć w tej samej gminie katastralnej, co tenże stan posiadania, lub też w gminie bezpośrednio z nią graniczącej.

Przepisy te nabywają mocy od początku kampanii 1880/81.

Dunajewski r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLVI. — Wydana i rozesłana dnia 25 listopada 1880.

132.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 10 paźdz. 1880, o zmianie znaczków stęplowych.

Od dnia 1 stycznia 1881 sprzedawane będą zmienione znaczki stęplowe wszelkich rodzajów, z wyjątkiem znaczków stęplowych gazetowych na 1 c. i 2 c.

Różnią się one od tych, które obecnie są sprzedawane a w rozporządzeniu z dnia 8 października 1878 (Dz. u. p. Nr. 132) opisane zostały, tylko tem, że w dolnem polu barwistem wydrukowana jest liczba roku wydania (1881).

Znaczki stęplowe, obecnie sprzedawane, wycofane będą z handlu całkiem od dnia 31 stycznia 1881.

Przeto przyklepianie po dniu 31 stycznia 1881 znaczków stęplowych, które wyszły z używania, poczytane będzie za niedopełnienie powinności stęplowej i pociągnie za sobą skutki szkodliwe, wynikające z tego na zasadzie ustawy o należytościach.

Znaczki stęplowe, wychodzące z użycia a jeszcze nie użyte, wymieniane będą bezpłatnie za nowe znaczki stęplowe z zachowaniem postanowień i przepisów prawnych a to od dnia 1 lutego aż do 30 kwietnia 1881 włącznie, w urzędowych składach stępli.

Sprzedawcy znaczków stęplowych wymienić winni weześnie zapasy znaczków wychodzących z używania za nowe, zostawiając sobie tylko tyle ile potrzeba na miesiąc styczeń 1881.

Po dniu 30 kwietnia 1881 ustanie wymiana znaczków stęplowych z handlu wycofanych i za nie żadnego dawać się nie będzie wynagrodzenia.

Księgi przemysłowe i handlowe, blankiety wekslowe, rachunki itp. z dawnymi znaczkami stęplowymi, na których przed 31 stycznia 1881 pieczęć urzędową podług przepisów wyciśnięto, używane być mogą bez przeszkody i po dniu 31 stycznia 1881.

Także znaczek stęplowy wydrukowany na adresach przesyłkowych pocztowych i listach przewozowych kolejowych opatrzone będzie liczbą roku 1881; ale rzeczony adresy przesyłkowe i listy przewozowe kolejowe z liczbą roku 1879 używane być mogą nadal, póki całkiem nie będą spotrzebowane.

Dunajewski r. w.

133.**Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 31 paźdz. 1880,**

tyczące się oznajmiania wagi części zwierzęcia zabitego, jeżeli rzeź odbywa się z zastrzeżeniem zwrotu podatku w celu powiezienia do zamkniętego miasta.

Oдноśnie do §. 6, l. 6 rozporządzenia ministerstwa skarbu z dnia 26 czerwca 1877, tyczącego się wykonania ustawy z dnia 16 czerwca 1877 o opodatkowaniu mięsa i oдноśnie do ostatniego ustępu §. 28 tejże ustawy (Dz. u. p. z roku 1877, Nr. 60 i 61), stanowi się co następuje:

Jeżeli kto, posiadający pozwolenie Władzy skarbowej I instancyi do bicia bydła z zastrzeżeniem zwrotu podatku za bydło lub mięso, które ma być wywiezione do miasta zamkniętego, oznajmiając rzeź wołów, byków, krów lub cieląt więcej niż 1 rok mających, zastrzeżenie to czyni co do pojedynczych części zabitego zwierzęcia, np. co do przedniej albo tylnej ćwierci, natenczas wagę każdej części wzmiankowanej już w oznajmieniu rzezi, podać można po wykonaniu rzezi, w przeciągu 24 godzin bezpośrednio po niej następujących, w każdym zaś razie tylko przed wywiezieniem jej z miejsca rzezi.

Dunajewski r. w.

134.**Obwieszczenie ministerstwa sprawiedliwości z dnia 5 listopada 1880,**

o przyznaniu prawa zakrajowości księżniczce Teresie Liechtenstein i księciu Franciszkowi Liechtenstein.

Jego c. i k. Apostolska Mość uzupełniając dawniejsze najwyższe postanowienie z dnia 30 lipca 1851 (Dz. u. p. Nr. 183) o prawie zakrajowości i sędzie właściwym dla księcia udzielnego liechtensteńskiego i jego najbliższych krewnych, raczył najmiłościwiej najwyższem postanowieniem z dnia 3 października 1880 przyznać prawo zakrajowości siostrze panującego księcia Liechtensteńskiego, księżniczce Teresie Liechtenstein aż do jej pójścia za mąż, tudzież bratu księcia panującego, księciu Franciszkowi Liechtenstein a w razie jego ożenienia się, także jego małżonce i jego dzieciom małoletnim, w domu rodzicielskim przebywającym, w ten sposób, że skutki tego prawa rozciągać się mają na własną osobę przerzeczonych członków rodziny książęcej książąt Liechtensteinów i na wyjęcie ich z pod jurysdykcyi sądów krajowych we wszystkich sprawach spornych, które na zasadzie ustawy należą do sądów powszechnych osobistych, jakoteż we wszystkich sprawach nie spornych, tyczących się ich osoby, przeto też stosownie do ich prośby, o oddanie ich pod jurysdykcyę urzędu marszałkowskiego nadwornego, wyznacza się dla nich sąd osobowy tegoż urzędu marszałkowskiego.

Streit r. w.

135.**Obwieszczenie ministerstwa skarbu z d. 6 listopada 1880,**
o przeniesieniu napowrót bawarskiego przykomorka steinachskiego w Schönbichln do Bawaryi.

Królewsko-bawarski przykomorek steinachski w Schönbichlu austryackim przeniesiony został d. 1 listopada 1880 napowrót do Steinachu w Bawaryi.

Dunajewski r. w.

136.**Obwieszczenie ministerstwa skarbu z d. 11 listopada 1880,**
o zaprowadzeniu delegacyi komory głównej w przystani Dunaju w Passawie.

W przystani Dunaju w Passawie zaprowadzona została delegacya c. k. austryackiej komory głównej passawskiej, która załatwiać będzie ekspedycyą celniczą statków przewożących towary na Dunaju, jeżeliby szyper wolał, aby też ekspedycyą odbyła się nie na c. k. komorze głównej, która się znajduje w Engelhartszell, lecz w Passawie.

Delegacya ta rozpoczęła urzędowanie dnia 6 października 1880.

Dunajewski r. w.

137.**Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 19 listopada 1880,**
tyczące się sprzedaży blankietów wekslowych z tekstem polskim, jakoteż z tekstem niemieckim.

Począwszy od dnia 1 stycznia 1881 sprzedawane będą blankiety wekslowe urzędowe podług skali I ostępowane z tekstem polskim, jakoteż z tekstem czeskim na 5 c., 10 c., 20 c., 30 c., 40 c., 50 c., 60 c., 70 c., 80 c. i 90 c.

Zewnętrzny układ tych blankietów jest taki sam jak urzędowych blankietów wekslowych stępowanych, odpowiednich kategorij wartości z tekstem niemieckim.

Dunajewski r. w.

138.**Rozporządzenie ministerstw spraw wewnętrznych, rolnictwa i skarbu z dnia 23 listopada 1880,**

podające dalsze przepisy wykonawcze do §. 10 powszechnej ustawy o zarazach zwierzęcych, tudzież do §§. 7 i 40 ustawy o księgosuszu z r. 1880.

Przepisy wykonawcze do §fu 10go ustawy z dnia 29 lutego 1880 (Dz. u. p. Nr. 35) i do §§. 7 i 40 ustawy z tegoż samego dnia (Dz. u. p. Nr. 37) uzupełniają się jak następuje:

1. Owce i kozy wypuszczone z kwarantany wolno przewozić tym samym pociągiem z rogacizną z kwarantany wypuszczonej a przeznaczonej do celów gospodarskich w Galicyi i Bukowinie, jakoteż z bydłem rzeźnym krajowem.

2. Jeżeli owce takie i kozy przeznaczone są na rzeź, przewożone być mogą tym samym pociągiem także z bydłem rzeźnym, wypuszczonym z kwarantany.

3. Przewóz owiec i kóz wypuszczonych z kwarantany razem z bydłem krajowem do chowu przeznaczonem i użytkowem nie jest dozwolony.

4. Oprócz przypadków pod 1, 2 i 3 przewidzianych, przewóz owiec i kóz z obcego kraju pochodzących z odźwaczami krajowemi jest dozwolony, dopóki na zasadzie §. 5 powszechnej ustawy o zarazach zwierzęcych i §§. 2 i 4 ustawy o księgosuszu, przewóz taki nie będzie uznany za niemożliwy.

Przepisy te stosowane być mają odpowiednio do przewozu za pomocą statków.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia ogłoszenia.

Taaffe r. w.

Falkenhayn r. w.

Kremer r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLVII. — Wydana i rozesłana dnia 10 grudnia 1880.

139.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 15 listopada 1880,

tyczące się przyjmowania poręki zakładów kredytowych, pod dozorem rządowym zostających, na zabezpieczenie zakredytowanego podatku konsumcyjnego od piwa i płynu wysokokowego pędzonego.

Jako zabezpieczenie, które dać trzeba dla uzyskania stosownie do istniejących odnośnych przepisów, kredytu na podatek konsumcyjny od wyrobu piwa i gorzalki, przyjmować się będzie na przyszłość także porękę zakładów kredytowych, pod dozorem rządowym zostających, pod następującymi warunkami:

1. Zakład kredytowy publiczny, który chce wziąć na siebie porękę, wyjednać sobie winien na odpowiednią kampanią, t. j. na czas od 1 września pewnego roku do końca sierpnia następnego roku, pozwolenie ministerstwa skarbu do dawania poręki, gdy podatek konsumcyjny od piwa a względnie od płynu wysokokowego pędzonego ma być komu kredytowany i kwota na którą opiewa dokument poręki nie może nigdy przenosić ogólnej sumy poręki, w tem pozwoleniu ustanowionej a względnie części tejże sumy, jeszcze nie użytej.

2. Producent obowiązany do opłaty podatku a o kredyt proszący, wyrabiać powinien piwo lub płyn wysokokowy pędzony w takiej ilości, aby podatek od tegoż piwa a względnie od płynu wysokokowego pędzonego wynosił najmniej 12.000 zł. na kampanią.

3. Dokument poręki zakładu kredytowego ręczącego nie może w żadnym razie opiewać na kwotę mniejszą od rzeczony kwoty podatku konsumcyjnego (2).

Kredytowania podatku konsumcyjnego za poręką odmawia się tym producentom piwa i gorzalki

- a) których majątek wzięty został pod rozbiór i którzy w skutek rozprawy rozbiorowej nie zostali uznani za niewinnych zarzuconego im czynu karygodnego, tudzież
- b) o których rzetelności i wypłatności co niekorzystnego jest wiadomem, nakoniec
- c) tym,
 - a) którzy uznani zostali za winnych zbrodni, przestępstwa albo wykroczenia pochodzącego z chciwości, albo

β) uznani zostali za winnych przemytnictwa lub ciężkiego przekroczenia skarbowego, lub przeciw którym śledztwo z powodu tych wykroczeń tylko dla braku dowodów prawnych uchylone zostało.

Jeżeli kwoty zakredytowane nie będą w czasie właściwym zapłacone, producent piwa a względnie gorzałki zaspokoić ma nie tylko koszta ściągnięcia jakie będą, lecz także odsetki za zwłokę po 6 od sta na rok.

Dozwolony kredyt ustaje sam przez się, gdy kwota zakredytowana nie zostanie wniesiona w czasie właściwym, albo gdy używający kredytu lub ręczący zakład kredytowy upadnie, wstrzyma lub zawiesi wypłaty, albo gdy co do producenta, używającego kredytu, zajdzie później jeden z powodów wykluczających, pod c) wzmiankowanych.

W każdym takim przypadku wszystkie kwoty kredytowane zaległe, bez względu na to, w którym czasie przypadają, najpóźniej w przeciągu 3 dni po urzędowym, sądowym lub zasadowym zawiadomieniu o odebraniu kredytu, wnieść należy w gotówce do kasy lub urzędu, gdzie zakredytowane kwoty mają być płacone.

W jakiej formie sporządzane być powinny dokumenty poręki, które mają być składane, pokazuje dołączony wzór.

Dunajewski r. w.

Dokument poręki.

Gdy pan (nazwisko, czem jest i gdzie mieszka) uzyskał pozwolenie, aby mu kredytowano podatek konsumcyjny od $\frac{\text{piwa}}{\text{gorzałki}}$ któr^c_a w $\frac{\text{browarze}}{\text{gorzełni}}$ w pod L. konskrypcyjną w czasie od aż do ma być wyrobion^o_a a to w kwocie aż do zł. wyraźnie zł. pod warunkami i zastrzeżeniami, które w tej mierze obecnie istnieją i w przyszłości przez właściwe c. k. Władze skarbowe mają być postanowione, w szczególności zaś z obowiązkiem dania odpowiedniej poręki, przeto niżej podpisany przyjmuje na siebie obowiązek ręczyciela i płatnika co do podatku konsumcyjnego od $\frac{\text{piwa}}{\text{gorzałki}}$ zakredytowanego na podstawie rzeczzonego pozwolenia, ręcząc za ścisłe i punktualne zapłacenie aż do kwoty wzwyż wyrażonej razem z 6% odsetkami za zwłokę i kosztami ściągnięcia, gdyby się należały.

W sporach, w którychby skarb publiczny występował jako powód, tudzież, gdyby tenże chciał wyjednać odpowiednie środki zabezpieczające i egzekucyjne, c. k. prokuratorya skarbowa w będzie miała prawo czynić kroki w tych sądach, które znajdują się w jej siedzibie urzędowej a do rozstrzygnięcia sporów takich i pozwalania na takie środki zabezpieczające i egzekucyjne byłyby właściwe, gdyby skarżony zakład kredytowy miał siedzibę w

W dowód czego podpis uwierzytelniony.

(Data.)

(Podpis.)

140.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 1 grudnia 1880,
 dotyczące się wykonania ustawy z dnia 25 marca 1880 (Dz. u. p. Nr. 39) o uwolnieniu od podat-
 ków budynków nowych, przebudowanych i dobudowanych.

Ku wykonaniu ustawy z dnia 25 marca 1880 (Dz. u. p. Nr. 39) wydają się przepisy następujące:

Do §fu 1go lit. b).

Budynku nie przestaje się uważać za przebudowany w duchu ustawy, jeżeli użyto murów wspólnych budynkom przyległym.

Dodatek do §fu 1go.

Reparacye budynku, przekształcenia wewnętrzne z usunięciem albo bez usunięcia starego dachu, z podwyższeniem albo bez podwyższenia muru;

Rozszerzenia części składowych budynku nie uprawniają do uwolnienia od podatku.

Do ustępu 1go §fu 2go.

Uwolnienie od podatku na lat dwanaście liczyć należy i przyznać, tak co do podatku czynszowego jak i co do podatku klasowego, zwyczajnie od chwili, w której nastąpi użytkowanie, urzędownie dozwolone lub wcześniejsze istotne.

Za chwilę, w której nastąpiło użytkowanie, urzędownie dozwolone, przyjąć należy dzień, w pozwoleniu do zamieszkania lub użytkowania wyrażony, jako ten, od którego wolno budynek zamieszkać lub go użytkować; jeżeliby zaś dzień ten nie był wyraźnie oznaczony, początek ustawowego lub w miejscu przyjętego okresu, w którym zamieszkanie lub użytkowanie dozwolane bywa a jeżeli ani nawet taki okres nie jest w pozwoleniu do zamieszkania lub użytkowania wyrażony, dzień, w którym pozwolenie to zostało wydane.

Początek istotnego użytkowania oznaczyć należy w sposób odpowiedni a jeżeli budynek jest najęty, uważać za niego trzeba chwilę, od której kontrakt najmu nabywa prawnie mocy obowiązującej.

Do ustępu 2go §fu 2go.

Po ścisłym oznaczeniu przedmiotów, które mają być uwolnione od podatków, ta część podatku, na całym budynku ciężącego, która przypada na przedmioty nowo wystawione, nie ma być pobierana, dopóki trwać będzie przyznane uwolnienie od podatku.

Do ustępu 1go §fu 4go.

Prośby o czasowe uwolnienie od podatku czynszowego i klasowego podawać trzeba do Władzy podatkowej pierwszej instancji (do Administracji podatkowej, do komisji podatkowej miejscowej, do starostwa), w której okręgu urzędowym budynek się znajduje, a to osobno co do każdego oddzielnie skończonego budynku, dla którego chciano uzyskać uwolnienie.

Termin 45dniowy, w §. 4 ustawy wyznaczony, w który wliczać należy dni przewozu pocztą, jakoteż niedziele i święta, przedłużony być nie może.

Do prośby dołączyć należy:

- a) świadectwo tego urzędu, który według istniejących przepisów mocen jest wydawać pozwolenia do budowania, potwierdzające, kiedy budynek, dla którego checianoby uzyskać uwolnienie od podatku, został skończony,
 - b) pozwolenie budowania,
 - c) plan budowy, urzędownie zatwierdzony,
 - d) pozwolenie zamieszkania lub użytkowania,
 - e) opis topograficzny budynku.
- Prośby, nie opatrzone załączkami, do wydania orzeczenia potrzebnymi, należy odrzucić.

Do ustępu 2go §fu 4go.

Gdy prośba podana zostanie po upływie terminu, w ustępie 1 §fu 4go wyznaczonego, uwolnienie od podatku liczyć się ma, pod zastrzeżeniem wyrażonem w ustępie 2, od tego terminu płatności podatku, dla podatku czynszowego i klasowego ustawą wyznaczonego, który po dniu wniesienia prośby najpierwej nastąpi, kończy się zaś z upływem lat dwunastu, liczyć się mających od chwili skończenia budowy, przyczem na przepisy ewidencyjne, tyżące się podatku klasowego, nie trzeba mieć względu.

Gdy budynek ze względu na cel swego przeznaczenia nie podlega opodatkowaniu, nie należy zaniechać dopełnienia warunków, do uzyskania czasowego uwolnienia od podatku, w ustawie przepisanych, na wypadek, gdyby cel tego przeznaczenia został zmieniony; jak niemniej prawa do ewentualnego uwolnienia od podatku czynszowego i klasowego dochodzić można także co do tych budynków, które w czasie, gdy zostały skończone, nie podlegały wprawdzie podatkowi, ale w ciągu dwunastoletniego okresu uwolnienia od podatków, w ustawie przepisanego, mogą podpaść opodatkowaniu.

Do §fu 6go.

Ustawa niniejsza stósowana być ma:

1. Do wszelkich budowli, w artykule 1 ustawy wzmiankowanych, które zostaną skończone po nadejściu roku 1881.

2. Do budynków nowych, przestawionych i przystawionych, aż do końca 1880 roku skończonych, co do których prawo do czasowego uwolnienia od podatku uzasadnione jest używalnością, w tym razie, gdy uznane będą za używalne dopiero w roku 1881.

Co do budowli pod 2 wzmiankowanych, termin 45dniowy, w §. 4 ustawy przepisany, liczony być ma od dnia 1 stycznia 1881, który uważany będzie za dzień skończenia budowy.

Do §fu 7go.

Władza podatkowa zarządzić ma sprawdzenie na miejscu okoliczności i stosunków potrzebnych do wydania orzeczenia co do próśb o czasowe uwolnienie od podatku czynszowego i klasowego i o podjęciu tej czynności urzędowej, uwiadomić wcześniej właściciela domu lub osobę, którą tenże umyślnie do tego upoważni, dla wzięcia w niej udziału.

Orzeczenia co do próśb wydaje Władza podatkowa krajowa a w dalszym toku instancyi ministerstwo skarbu.

Dunajewski r. w.

141.

Rozporządzenie ministerstwa handlu z d. 1 grudnia 1880, o obowiązku szyprow do niesienia pomocy w niebezpieczeństwie.

§. 1.

Każdy szypier okrętu austriackiego obowiązany jest nieść potrzebną pomoc wszelkiemu innemu statkowi, w niebezpieczeństwie będącemu, bez względu na jego banderę, jakoteż osobom na nim się znajdującym i w ogóle niebezpieczeństwem zagrożonym, celem odwrócenia lub złagodzenia skutków poniesionego oieszczęścia, o ile może to uczynić bez znacznego narażenia własnego okrętu i osób na nim będących.

W takich okolicznościach obowiązany jest zatrzymać się w pobliżu statku zagrożonego dopóty, dopóki się nie przekona, że tenże nie potrzebuje już jego pomocy.

Okręty, które się z sobą zetknęły, są do tegoż nawzajem obowiązane.

§. 2.

Po zetknięciu się, każdy szypier, zanim puści się w dalszą drogę, wymienić ma drugiemu nazwę swego okrętu, jego sygnał właściwy, swojszczyznę portową, jakoteż port, z którego i do którego płynie, jeżeli obowiązku tego dopełnić może nie narażając swego okrętu.

Ten sam obowiązek ciąży na szypierze okrętu w innych przypadkach do dania pomocy wezwanego, który ze względu na niebezpieczeństwo jego okrętowi grożące uzna za stosowne odmówić tejże pomocy.

§. 3.

Przepisy rozporządzenia niniejszego odnoszą się zarówno do morza jak i do wód z niem się łączących, po których okręty morskie pływają.

§. 4.

Szypier, uchylający się od dopełnienia powinności, w rozporządzeniu niniejszem przepisanych, jeżeli nie dopuszcza się przez to czynu karygodnego lub zaniechania, ścigać się mającego przez Sady karne na zasadzie ustaw karnych powszechnych, podlega karze pieniężnej w kwocie aż do stu złotych, która w razie niemożności ściągnięcia, zamieniona być może na areszt. W takim razie za kwotę od jednego aż do dziesięciu złotych wymierzony być może areszt jednodniowy, jednak nigdy dłuższy nad dni piętnaście.

Jeżeli zachodzą okoliczności obciążające, zawyrokować można także czasowe odebranie osobistego upoważnienia do szyprowstwa na czas aż do trzech lat.

§. 5.

Postępowanie karne z przyczyny wykroczeń przeciw rozporządzeniu niniejszemu, odbywać się będzie na drodze porządkowo-karnej a wyroki wydawać ma w pierwszej instancyi urząd portowy, w którego okręgu leży swojszczyzna portowa okrętu.

§. 6.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia 1 stycznia 1881.

Kremer r. w.

142.**Obwieszczenie ministerstwa skarbu z d. 1 grudnia 1880**

**o zaprowadzeniu delegacyi królewsko-węgierskiej komory głównej w urządzie pocztowym
głównym w Budapeszcie.**

Stósownie do doniesienia królewsko-węgierskiego ministerstwa skarbu, zaprowadzona została w głównym urządzie pocztowym w Budapeszcie do czynności celniczych z posyłkami pocztowymi także nadchodzącymi ale dalej posłać się mającymi a które cłu podlegają, delegacya cłowa królewsko-węgierskiej komory głównej budapeszteńskiej, z upoważnieniami komory głównej I klasy, która rozpoczęła urzędowanie dnia 17 listopada b. r.

Dunajewski r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLVIII. — Wydana i rozesłana dnia 23 grudnia 1880.

143.

Obwieszczenie ministerstwa handlu z dnia 3 grudnia 1880,
zawierające Dodatek do przepisów o sprawdzaniu i cechowaniu przyrządów do mierzenia nafty
i innych płynów, prędko się ulatniających.

Na zasadzie §fu 2go rozporządzenia ministerstwa handlu z dnia 17 lutego 1872 (Dz. u. p. Nr. 17), c. k. Komisya główna miar i wag wydała następujący Dodatek do przepisów o sprawdzaniu i cechowaniu przyrządów do mierzenia nafty i innych płynów, prędko się ulatniających (Dz. u. p. Nr. 33 z roku 1875), który podaje się niniejszem do powszechnej wiadomości.

Kremer r. w.

D o d a t e k

do przepisów o sprawdzaniu i cechowaniu przyrządów do mierzenia nafty i innych płynów,
prędko się ulatniających (Dz. rozp. k. m. i w. Nr. 5).

W razie podziału dziesiętnego, najmniejsza część litra wynosić może 0·1, gdy się zaś dzieli na połowy, $\frac{1}{8}$ litra.

Jeżeli jednak naczynia do mierzenia są konstrukcyi wzmiankowanej w §. 1 powyższych przepisów pod 1) i 2), podziały te oznaczać wolno tylko w wysokości takich miejsc naczynia, w których średnica tegoż nie wynosi więcej nad 60 milimetrów.

Przerzeczzone podziały miary nie powinny różnić się od miarowzoru podręcznego o więcej niż $\frac{1}{50}$ pojemności właściwej.

Wiedeń, dnia 17 listopada 1880.

C. k. Komisya główna miar i wag:
Herr r. w.

144.**Obwieszczenie ministerstwa handlu z dnia 3 grudnia 1880,
o przyjmowaniu do sprawdzania i cechowania wagi pomostowej pochyłej (Zeigerbrückenwage,
Neigungswage) do ważenia pakunku osób podróżujących kolejami żelaznymi.**

Na zasadzie rozporządzenia ministerstwa handlu z dnia 17 lutego 1872 (Dz. u. p. Nr. 17), c. k. Komisya główna miar i wag pozwoliła przyjmować do sprawdzania i cechowania wagę pomostową pochyłą, utworu Franciszka Pokornego, mechanika w Kolinie, która przeznaczona jest do ważenia pakunku osób podróżujących kolejami żelaznymi i której w obrocie publicznym tylko do tego celu używać wolno.

Szczegółowy opis wagi tej i przepisy, tyczące się jej sprawdzania podane zostały w Dzienniku rozporządzeń komisji miar i wag Nr. 20 z roku 1880.

Za sprawdzanie i cechowanie wagi pochyłej opłacać należy:

od wagi z wytrzymałością aż do 250 kgr. . . . 1 zł. — c.

„ „ z większą wytrzymałością 1 „ 50 „

Za sprawdzenie bez cechowania pobierać się będzie połowę tych opłat.

Kremer r. w.

145.**Rozporządzenie ministerstwa spraw wewnętrznych
z dnia 10 grudnia 1880,
tyczące się cennika lekarstw na rok 1881.**

Od dnia 1 stycznia 1881 nabywa mocy cennik lekarstw, ułożony na podstawie najnowszych cenników materiałów aptecznych, który nakładem c. k. drukarni nadwornej i rządowej wyszedł pod tytułem „Arzneitaxe für das Jahr 1881 zur österr. Pharmakopöe vom Jahre 1869 und zum Anhang desselben vom Jahre 1878“ (Cennik na rok 1881 lekarstw farmakopei austriackiej z r. 1869 i Dodatku do tejże z r. 1878).

Rozporządzenie Ministra spraw wewnętrznych z dnia 28 października 1876 (Dz. u. p. Nr. 135), tyczące się austriackiego cennika lekarstw pozostaje zresztą w mocy. Przepis §fu 2go tego rozporządzenia we względzie przedmiotów oznaczonych krzyżykiem (†), odnosi się w zupełności do takichże przedmiotów, wymienionych w przerzeczonym Dodatku do farmakopei i w cenniku lekarstw na rok 1881.

Wszystkie apteki, jakoteż wszyscy ci lekarze i chirurdzy, którzy upoważnieni są do utrzymywania apteki domowej, zaopatrzyć się mają w drukowany egzemplarz tego cennika.

Taaffe r. w.

146.**Rozporządzenie ministerstwa sprawiedliwości
z dnia 11 grudnia 1880,**

tyczące się wcielenia gmin: Kalników, Małnów i Małnówka, czyli Wola małnowska do okręgu Sądu powiatowego mościskiego w Galicyi.

Na zasadzie ustawy z dnia 11 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 59), oddzielają się gminy: Kalników, Małnów i Małnówka, czyli Wola małnowska od okręgu Sądu powiatowego krakowieckiego i przyłączają do okręgu Sądu powiatowego mościskiego.

Rozporządzenie niniejsze nabywa mocy od dnia 1 marca 1881.

Streit r. w.

147.**Rozporządzenie ministerstw skarbu i handlu z dnia
15 grudnia 1880,**

tyczące się upoważnienia kilku urzędów pocztowych skarbowych do ekspedycyowania za granicę bez interwencji czynników skarbowych posyłek pocztowych, ważących po więcej niż po 2·5 klg.

Upoważnia się c. k. urzędy pocztowe lwowski w mieście, tudzież tameczne c. k. urzędy pocztowe filialne, c. k. urzędy pocztowe we Lwowie w dworcu kolei, we Lwowie na Podzameczu, krakowskie w mieście i w dworcu kolei, bialski, bocheński, brodzkie w mieście i w dworcu kolei, brzeżański, drohobycki, jarosławski, kołomyjski, nowo-sandecki, podwoleczyski, przemyski, rzeszowski, samborski, stanisławowski, szczakowski, tarnopolski, tarnowski i złoczowski do ekspedycyowania bez interwencji czynników skarbowych posyłek pocztowych za granicę przeznaczonych nawet wtedy, gdy ważą po więcej niż po 2·5 kilograma.

Wyjmują się od tego tylko takie towary, które podlegają cłu wywozowemu lub których wywóz stósownie do istniejących przepisów winien być udowodniony potwierdzeniem urzędu skarbowego.

Upoważnienie to nabywa mocy od dnia 1 stycznia 1881.

Kremer r. w.

Dunajewski r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część XLIX. — Wydana i rozesłana dnia 25 grudnia 1880.

148.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 24 grudnia 1880,
podające do wiadomości przepisy we względzie wypuszczenia w obieg nowych biletów banko-
wych po 10 zł. wal. austr.

Od dnia 3 stycznia 1881 Bank austriacko-węgierski zacznie wypuszczać w obieg bilety po 10 zł. waluty austriackiej opatrzone firmą „Banku austriacko-węgierskiego“ i datą 1 maja 1880 a wywoływać z obiegu i ściągać bilety po 10 zł. w. a. z firmą uprzywilejowanego austriackiego Banku narodowego i datą 15 stycznia 1863 w obiegu będące.

Na zasadzie artykułu 89 statutu bankowego (Dz. u. p. 1878, Nr. 66) c. k. Rząd królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, tudzież Rząd kr. węgierski postanowił w porozumieniu z Radą ogólną Banku austriacko-węgierskiego, aby ściągnięcie odbyło się według przepisów zawartych w dołączonem obwieszczeniu Banku austriacko-węgierskiego.

Dunajewski r. w.

Obwieszczenie

o wypuszczeniu w obieg biletów Banku austriacko-węgierskiego po 10 zł. w. a.
z datą 1 maja 1880.

Od dnia 3 stycznia 1881 rozpocznie się we wszystkich zakładach bankowych wypuszczenie w obieg biletów Banku austriacko-węgierskiego po 10 zł. z datą 1 maja 1880.

Dodatek do obwieszczenia niniejszego zawiera opis tych nowych biletów bankowych.

Bilety bankowe po 10 zł. w. a. z firmą „uprzywilejowanego austriackiego Banku narodowego“ i datą 15 stycznia 1863, obecnie w obiegu będące, zostaną z obiegu wywołane i ściągnięte.

C. k. Rząd królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych, tudzież Rząd król. węgierski postanowił w tym względzie w porozumieniu z Radą ogólną Banku austriacko-węgierskiego (art. 89 statutu) co następuje:

1. Bilety bankowe po 10 zł. wal. austr. z datą 15 stycznia 1863 obecnie w obiegu będące, przyjmowane będą we wszystkich głównych i przybocznych zakładach Banku austriacko-węgierskiego w zapłacie i do wymiany aż do 30 września 1881.

2. Od dnia 1 października 1881 aż do 31 grudnia 1881 bilety bankowe po 10 zł. wal. austr. z datą 15 stycznia 1863 do ściągnięcia przeznaczone, będą wprawdzie jeszcze przyjmowane w zapłacie i do wymiany w głównych zakładach Banku austriacko-węgierskiego w Wiedniu i w Budapeszcie, ale w innych zakładach bankowych już tylko do wymiany.

3. Począwszy od 1 stycznia 1882, Bank austriacko-węgierski nie będzie już przyjmował w zapłacie biletów bankowych po 10 zł. w. a. z datą 15 stycznia 1863, z obiegu wywołanych, tak, że dzień 31 grudnia 1881 jest ostatnim terminem do ściągnięcia wywołanych z obiegu biletów po 10 zł. w. a. Od tego terminu bilety bankowe z obiegu wywołane, przyjmowane będą już tylko w głównych zakładach Banku austriacko-węgierskiego w Wiedniu i Budapeszcie do wymiany. Zakłady przyboczne płacić będą wynagrodzenie za takie bilety na prośbę w tym celu podaną, tylko za zezwoleniem Rady ogólnej Banku austriacko-węgierskiego. Celem uzyskania tego pozwolenia złożyć należy w zakładach przybocznych bilety, za które się żąda wynagrodzenia, z dołączeniem konsygnacji.

Po dniu 31 grudnia 1887 Bank austriacko-węgierski nie będzie już obowiązany (artykuł 89 statutu) przyjmować lub wymieniać wywołane z obiegu bilety po 10 zł. wal. austr. z dnia 15 stycznia 1863.

Wiedeń, dnia 24 grudnia 1880.

Bank austriacko-węgierski.

A. Moser

naczelnik banku.

Rust

członek rady ogólnej.

Leonhardt

sekretarz główny.

Opis biletu bankowego dziesięciozłotowego

Banku austr. węgierskiego z roku 1880.

Bilety Banku austriacko-węgierskiego z dnia 1 maja 1880 po 10 zł. mają 132 milimetry szerokości a 90 milimetrów wysokości, zrobione są z papieru nie opatrzonego wodnemi znakami i mają tekst podwójny, z jednej strony niemiecki, z drugiej węgierski.

Właściwa rycina biletu, 112 milimetrów szeroka a 80 milimetrów wysoka, przedstawia w środku tarczę pismem wypełnioną, prostokątną, 58 milimetrów szeroką a 40 milimetrów wysoką, z tłem jasno-brunatnem, która otoczona jest ramą prostokątną barwy ciemno-błękitnej, zajmującą resztę przestrzeni ryciny na bilecie.

Rysunek jednolity tej ramy ciemno-błękitnej tworzy ośm wyraźnych, łączących się z sobą pól, z których po trzy nad sobą położonych, tworzą prawą i lewą

część ryciny biletu w symetrycznym układzie, dwa zaś pozostałe pola zamykają od góry i od dołu całą swoją szerokością tarczę pismem zapelnioną, a oraz spajają części boczne ramy.

W obu tych jednakowych częściach bocznych, z których każda składa się z trzech pól, górne pola prostokątne zawierają cyfrę arabską „10“ jasnej barwy, w ozdobach kolistych z napisem w otoku „Zehn Gulden“ po stronie niemieckiego a „Tiz forint“ po stronie węgierskiego tekstu. Te pola górne obu części bocznych połączone są polem ramy, znajdującem się nad tarczą środkową, w którym na tablicy podłużnej, ozdobami opatrzonej, wydrukowane są jasną barwą pismem antiqua wyrazy „Zehn Gulden“ z jednej a „Tiz forint“ z drugiej strony.

Po stronie tekstu niemieckiego, jakoteż węgierskiego, w polach środkowych obu części bocznych w obwódce kolistej, wyobrażona jest też sama głowa niewieścia idealna a to w ten sposób, że głowa jednej części bocznej jest dokładnym obrazem zwierciadlanym głowy w drugiej części bocznej. Taż sama głowa ukazuje się więc na bilecie cztery razy w dwójakiem odbiciu i oświetleniu, z wzrokiem zwróconym z obu stron w tarczę pismem zapelnioną.

Dolne pola obu części bocznych ryciny biletu, zawierają w prostokątnej ornamentowej ozdobie, która przylega ściśle do kolistych obwódek przerzeczonych wizerunków głów, przepis ustawowy, tyczący się kary za fałszowanie biletów bankowych pismem mikroskopijnem. Po stronie tekstu niemieckiego osnowa tego przepisu opiewa:

„Die Verfälschung (Nachmachung oder Abänderung) der von der österreichisch-ungarischen Bank ausgefertigten Noten wird in beiden Theilen des Reiches als Verbrechen der Verfälschung öffentlicher Creditspapiere nach den Bestimmungen der Strafgesetze bestraft.“

po stronie tekstu węgierskiego:

„Az osztrák-magyar bank által kibocsátott jegyeknek hamisítása (utáuzása vagy megmásítása) a monarchia mindkét részében mint nyilvános hitelpapírok hamisításának bünténye a büntető törvény határozmányai szerint büntetetik.“

Osnowa ta otoczona jest odpowiednio kształtowi prostokątnemu bardzo wąską ramką ciemno-błękitną, w której ukazuje się powtórzone kilkakrotnie drobnem pismem antiqua jasnej barwy oznaczenie: „10 Gulden“ po stronie tekstu niemieckiego a „10 forint“ po stronie tekstu węgierskiego.

Dla uzupełnienia ramy ciemno-błękitnej biletu, dwa najniższe pola części bocznych połączone są ozdobą ornamentową, w pośrodku której w obwódce owalnej znajduje się monogram. Zawiera on po stronie tekstu niemieckiego głoski początkowe firmy Banku w języku niemieckim: „E. U. B.“, po stronie tekstu węgierskiego głoski początkowe firmy Banku w języku węgierskim: „O. M. B.“. Po prawej i po lewej stronie monogramu umieszczone są pismem antiqua wyrazy tu „Zehn“, a tam „Tiz“ podobnie w zaokrąglonej obwódce ornamentowej.

Całą rycinę, której pojedyncze ozdoby składają się z licznych mikroskopijnych ornamentów, otacza wstęga zapisana wyrazami: „Zehn Gulden“, w tekście węgierskim: „Tiz forint“. Do tej wstęgi przylega ornament, naśladujący koronkę i tworzący kraj, w którego częściach, powtarzających się regularnie, widać ciągle liczbę „10“.

Ogólnie biorąc, strona tekstu niemieckiego na bilecie dziesięciozłotowym przedstawia taką samą rycinę jak strona tekstu niemieckiego, różnicę stanowi tylko język i pewne odmiany w szczegółach ornamentów.

Tło biletu, dające się widzieć zwłaszcza w tarczy środkowej, wypełnionej pismem, tudzież na brzegu biletu, tworzy ornament delikatny barwy jasno-brunatnej, składający się z krzyżyków równoramiennych, ukośnych (X), w którym niezliczenie powtarza się mikroskopijna cyfra „10“ w regularnych zwrotach.

Osnowa biletu, którą razem z podpisem firmy Banku, zawiera po stronie tekstu niemieckiego i węgierskiego tarcza środkowa biletu, opiewa w tekście niemieckim:

„Die österreichisch-ungarische Bank bezahlt sofort auf Verlangen dem Ueberbringer gegen diese Anweisung bei ihren Hauptanstalten in Wien und Budapest zehn Gulden österr. Währung in gleichlicher Münze. Wien, 1. Mai 1880.

OESTERREICHISCH-UNGARISCHE BANK.

A. Moser
Gouverneur.

Wodianer
Generalrath.

Leonhardt
Generalsecretär.“

w tekście węgierskim:

„Az osztrák-magyar bank ez utalvány átvétele mellett bécsi és budapesti főintézeténél fizet legott kívánatra az előmutatónak osztrák értékű Tíz forintot törvényes érezpénzben. Bécs, 1880. május 1^{én}.

OSZTRÁK-MAGYAR BANK.

Moser A.
kormányzó.

Wodianer
főtanácsos.

Leonhardt
vezérítőkár.“

Powyżej tekstu niemieckiego w tarczy środkowej wyrażona jest serya, a powyżej tekstu węgierskiego w temże miejscu liczba biletu bankowego cyframi barwy czerwonej.

Wiedeń, w grudniu 1880.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część L. – Wydana i rozesłana dnia 29 grudnia 1880.

149.

Rozporządzenie ministerstwa skarbu z d. 20 grudnia 1880,

tyczące się zmiany siedzib inspektorów skarbowych w Przymorzu.

Z powodu wcielenia Istrii do powszechnego austriacko-węgierskiego okręgu cłowego i odnośnie do rozporządzenia z dnia 4 stycznia 1874 (Dz. u. p. Nr. 1), tyczącego się zmian w ustroju służby inspektorów skarbowych, zmienia się od 1 stycznia 1881 na teraz tylko tymczasowo, siedziby inspektorów skarbowych w Przymorzu, jakoteż ich okręgi urzędowe, która to zmiana w przeglądzie poniżej zamieszczonym jest wyluszczone.

Dunajewski r. w.

Prze gl ą d.

Siedziba	Kategoria służbowa	Okrąg urzędowy
Tryest	Dyrektor starszy tacecznej komory głównej pełniący obowiązki inspektora skarbowego	miasto Tryest z okręgiem, tudzież okręgi sądowe seżański i komeński
Goryca	Inspektor skarbowy starszy	powiaty administracyjne: gorycki, gradyski i tołmiński
Kopr	Inspektor skarbowy starszy	powiaty administracyjne koprski i porjecki, tudzież z powiatów administracyjnych: wolowskiego, okrąg administracyjny nowogradzki, polskiego, okrąg sądowy rowiński i pisińskiego okrąg sądowy tej nazwy
Polje	Inspektor skarbowy	powiat administracyjny lossyński, tudzież z powiatów administracyjnych pisińskiego okrąg sądowy łabiński i wolowskiego okrąg sądowy tejże nazwy

150.**Ustawa z dnia 27 grudnia 1880,**

o dalszem pobieraniu podatków i opłat, o pokryciu wydatków rządowych w czasie od dnia 1 stycznia aż do końca marca 1881, tudzież o wypuszczeniu w obieg 14,500.000 zł. w obligacjach niezwrotnego jednorakiego długu państwa przynoszących odsetki w biletach.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stanowią co następuje:

§. 1.

Upoważnia się Rząd do pobierania nadal w czasie od dnia 1 stycznia aż do ostatniego marca 1881 istniejących podatków stałych i niestałych, tudzież opłat i dodatków według ustaw o opodatkowaniu obecnie obowiązujących a mianowicie dodatków do podatków stałych w wysokości, ustawą skarbową z dnia 28 maja 1880 (Dz. u. p. Nr. 53) oznaczonej.

O ileby w ustawach o podatkach obecnie obowiązujących zaprowadzona została zmiana przed końcem marca 1881, pobór podatków odbywać się ma na zasadzie tychże zmian.

§. 2.

Wydatki administracyjne w czasie od 1 stycznia aż do ostatniego marca 1881 pokrywane będą w miarę potrzeby na rachunek dotacyj, które ustawą skarbową na rok 1881 w odpowiednich rozdziałach i tytułach ustanowione byé maja.

§. 3.

Na pokrycie kapitałów ogólnego długu państwa, których spłata przypada w roku 1881, można w wykonaniu §. 2 ustawy z dnia 24 grudnia 1867 (Dz. u. p. Nr. 3 z r. 1868) wypuścić w obieg obligacye jednorakiego niezwrotnego długu państwa, ustawą z dnia 20 czerwca 1868 (Dz. u. p. Nr. 66) utworzonego, a to za taką sumę, aby sprzedaż ich przyniosła fundusze potrzebne do spłacenia owych kapitałów.

Na rachunek tego umorzenia kapitałów wygotować należy niezwłocznie i wydać Ministrowi skarbu obligacye długu przynoszącego odsetki w biletach za sumę 14,500.000 zł.

§. 4.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 27 grudnia 1880.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Ziemiałkowski r. w.

Falkenhayn r. w.

Prażák r. w.

Conrad r. w.

Streit r. w.

Welsersheimb r. w.

Kremer r. w.

Dunajewski r. w.

Dziennik ustaw państwa

dla

królestw i krajów w Radzie państwa reprezentowanych.

Część LI. — Wydana i rozesłana dnia 30 grudnia 1880.

151.

Ustawa z dnia 27 grudnia 1880,

tycząca się zmian w stosowaniu ustaw i przepisów o podatku zarobkowym i dochodowym do spółek zarobkowych i gospodarczych, tudzież do kas zaliczkowych.

Za zgodą obu Izb Rady państwa postanowiłem i stancję co następuje:

§. 1.

Przepisy ustawy niniejszej stosowane być mają:

1. do samodzielnych spółek zarobkowych i gospodarczych (stowarzyszeń zaliczkowych i kredytowych, spożywczych, stowarzyszeń do dostarczania płodów surowych i utrzymywania składów, spółek budowniczych, spółek do dostarczania mieszkań i spółek warsztatowych itp.), stósownie do ustawy z dnia 9 kwietnia 1873 (Dz. u. p. Nr. 70) zarejestrowanych i do wszelkich innych na zasadzie pomocy własnej opartych, nie zarejestrowanych, które stósownie do statutu wykonywanie przemysłu ograniczają do własnych członków także wtedy, gdy zaciągają pożyczki lub kupują towary nie od swoich członków;

2. do kas zaliczkowych, które na zasadzie osobnych ustaw krajowych powstały z funduszków kontrybucyjnych i podatkowych;

3. do kas zaliczkowych gminnych.

§. 2.

I.

Liczebną podstawę wymiaru podatku dochodowego stanowi czysty dochód przedsiębiorstwa osiągnięty w roku czynności, poprzedzającym rok podatkowy, obliczony podług przepisów ustawy niniejszej.

Dochód czysty stanowią nadwyżki w bilansie wykazane, które pod tytułem odsetków, dywidend, tantiem lub jakimkolwiek innym bywają rozdzielane, do funduszu zasobnego odkładane lub na przyszły rachunek zapisywane.

Nadto do sumy, służyć mającej za podstawę opodatkowania, wziąć należy te kwoty, które nie zawierają się w nadwyżkach w bilansie wykazanych, ale z wpływów roku czynności użyte bywają na jeden z celów w ustępie powyższym wyraźnie wymienionych, albo poniżej wzmiankowanych:

- a) na powiększenie kapitału w przedsiębiorstwie umieszczonego;
- b) na spłacenie wkładek, kapitałów hipotecznych i innych wpływami w bilansie nie wykazanymi;
- c) na opłacenie odsetków od kapitałów zhipotekowanych na realnościach przedsiębiorstwa;
- d) na ofiary, darowizny i inne cele, których wykonywanie przedsiębiorstwa nie wymaga i które nie są przeznaczone dla istniejących zakładów dobroczynnych;
- e) na opłacenie podatku dochodowego, który na zasadzie ustawy niniejszej przypada.

Strata poniesiona w pewnym roku i w roku następnym wykazana, potrącona być może z dochodu w tymże roku, lecz nie w latach późniejszych.

II.

Nie należy wciągać do sumy, służącej za podstawę opodatkowania a względnie potrącić trzeba z nadwyżek w bilansie wykazanych:

- a) zyski z lat poprzednich w bilansie wykazane;
- b) dochody z gruntów i budynków, w kwocie, która pozostanie po strąceniu wydatków na te realności poniesionych;
- c) płace stałe, jakoteż wynagrodzenia, które członkowie stowarzyszenia, dyrekeyi i rady nadzorczej otrzymują za usługi świadczone stowarzyszeniu;
- d) odsetki od kapitałów cudzych w przedsiębiorstwie użytych (z wyjątkiem przytoczonych w ustępie 3 c);
- e) części dochodu, z powodu zużycia inwentarza lub materiału obrotowego, albo z powodu strat wyjątkowych i innych, których przedsiębiorstwo doznało, odpisać się mające i te, które użyte zostają na utworzenie osobnych funduszy (na odpisanie, umorzenia, straty, zasoby itp.).

Fundusze te opodatkowane być mają dopiero wtedy, gdy i o ile użyte zostaną na cele wzmiankowane w ustępie 2 i 3, co jednak nigdy nie ma być rozumiane o rozkładzie kapitału zakładowego w razie rozwiązania stowarzyszenia.

Kosztów opędzanych temi funduszami nie wolno nigdy zamieszczać w ogólnym rachunku obrotu.

W razie, gdyby fundusze te były osobno umieszczone na procent, odsetki, które przyniosą, o ile nie będą użyte na pokrycie wydatków, ciężających na tychże funduszach stósownie do ich szczególnego przeznaczenia, wliczyć należy do wpływów rocznych;

- f) w kasach zaliczkowych, w §. 1, ustęp 2 wzmiankowanych, odsetki od kapitałów hipotecznych czynnych.

Jeżeli bilans nie wykazuje nadwyżek, wziąć należy tylko kwoty wzmiankowane w ustępie 3, potrącając kwoty wyłączyc się mające z przychodu i saldo strat.

§. 3.

Spółki zarobkowe i gospodarcze, jakoteż kasy zaliczkowe, w §. 1 wzmiankowane, nie podlegają podatkowi dochodowemu dopóty, dopóki ich dochód czysty, podług przepisów §. 2 obliczony, nie wynosi więcej nad 300 złotych.

Te, których czysty dochód wynosi więcej nad 300 złotych, opłacać mają podatku od pierwszego tysiąca trzy dziesiąte, od drugiego tysiąca pięć dziesiątych a dopiero od wyższych sum całkowitą kwotę podatku.

§. 4.

Te spółki zarobkowe i gospodarze, tudzież kasy zaliczkowe, do których §. 1 ustawy niniejszej ma być stosowany, są uwolnione od podatku zarobkowego.

§. 5.

Spółki i kasy zaliczkowe, w §. 1 wzmiankowane, wnieść mają corocznie do Władzy podatkowej I instancyi, najpóźniej w dni 14 po walnem zgromadzeniu, w każdym zaś razie aż do 30 czerwca każdego roku wyjaw czystego dochodu z roku poprzedniego.

Do wyjawu dołączyć należy całkowity bilans, jakoteż zamknięcia rachunków i sprawozdania z czynności zatwierdzone przez walne zgromadzenie lub czynniki do tego upoważnione.

Spółki lub kasy zaliczkowe nowo założone przedstawiać mają władzom podatkowym swoje statuta. Władze te nie wymierzają tymczasowo podatku dochodowego, lecz tenże wzięty być ma na przepis na zasadzie wyjawu podług ustępu 1.

§. 6.

Wszelkie inne przepisy ustawowe, dotyczące się podatku dochodowego, obecnie istniejące, pozostają nadal w mocy bez żadnej zmiany.

§. 7.

Ustawa niniejsza nabywa mocy od dnia ogłoszenia i ma być stosowana już do podatków wziąć się mających na przepis za rok 1880, jednak nie za lata poprzednie.

§. 8.

Wykonanie ustawy niniejszej poleca się Ministrowi skarbu.

Wiedeń, dnia 27 grudnia 1880.

Franciszek Józef r. w.

Taaffe r. w.

Dunajewski r. w.

Sprostowania.

W Części XV Dziennika ustaw państwa z r. 1880, t. j. w ustawie o księgosuszu, zamieszczonej tamże pod L. 37 w §. 4 ustęp pierwszy, zamiast: „z okolic zapowietrzonych“ powinno być: „z okolic **nie** zapowietrzonych“ a w §. 38 tejsze ustawy zamiast: „ustawy z dnia 29 lutego 1880 (Dz. u. p. Nr. 37)“ powinno być: „ustawy z dnia 29 lutego 1880 (bz. u. p. Nr. 35)“.

W Części XXXIII Dziennika ustaw państwa z r. 1880 w zamieszczonym tamże pod L. 92 rozporządzeniu ministerstwa skarbu z dnia 10 lipca 1880, a mianowicie w §. 3 zamiast: „w ilości siedmdziesiąt (70) od sta“ powinno być: „z **dodaniem siedmdziesiąt (70) od sta**“.

